סֵפֶר

אָשֶׁר בַּנַּחַל

חֵלֶק ג

שַׁייָעַ הָעִרְלִיכָע בְּרִיווּ וָעשָׁרִיבְּן דּוּרְךְ

כְּבוֹד קְדוּשַׁת מָרָן מוֹהַרָא"שׁ זצוק"ל

דִי בְּרִיווּ וָעָנען פּוּל מִיט עֵצוֹת אוּן הִתְחַזְּקוּת וְוִי אַזוֹי יֶעדֶער
אִיד אָן אוֹיסְנַאם קָען זוֹכֶה זַיין מַצְלִיחַ צוּ זַיין אוֹיף דָער וָועלְט,
נִישְׁט קַיין חִילּוּק אִין וָועלְכָע מַצָּב עָר גָעפוּנְט זִיךְ.

גָעבּוֹיעֶן אוֹיף דִי וָועְרטֶער פוּן הַיילִיגֶן רַבִּי"ן, אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵינוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

אוּן אוֹיף דִי וָועְרטֶער פוּן זַיין תַּלְמִיד מוֹרֵינוּ הָאָוּן הַקָּדוֹשׁ

רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

גָעפְלָאכְטֶן מִיט פְּסוּקִים פוּן תּוֹרָה, נְבִיאִים, וּכְתוּבִים,
אוּן מַאֲמָרִים פוּן דִי הַיילִיגֶע חַזַ"ל, פוּן דִי גְּמָרָא
אוּן מִדְרָשִׁים אוּן זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ.

אַרוֹיסְגָעגֶבְּן בְּעזהשי"ת צוּ דִי צְוַוייטֶע יוֹמָא דְהִילּוּלָא
פוּן כְּבוֹד קְדוּשַׁת מָרָן מוֹהַרָא"שׁ זצוק"ל
י"ז שְׁבָט תשע"ז לפ"ק
דּוּרְךְ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב - נוּא יָארְק יצ"ו

צו באקומען די און אנדערע ספרים און קונטריסים:

היכל הקודש קרית ברסלב ליבערטי
Heichal Hakodesh
Kiryas Breslev
181 Huschke Road
Liberty NY 12747

היכל הקודש ווילליאמסבורג
Heichal Hakodesh
Williamsburg
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
1-718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
1-845-467-5299

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
1-845-243-0563

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh
Boro Park
1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
1-718-384-1652

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh
Monsey
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
1-347-733-7551

Visit Our Web Site:
www.BreslevCenter.com

צו הערן די הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א רופט:

קול ברסלב
212-444-9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב
212-444-9169

חיזוק יומי

צו באקומען די חיזוק יומי

אימעיל
chizikyomi@gmail.com

טעלעפאון מעסידזשינג
347-630-2876

גרפיקה עיצוב ועימוד: **א.י.ש. אשדוד** 05276-27127

דולה ומשקה מתורת רבי

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות הרה"ג

מוה"ר **יואל ראטה** שליט"א

ראש ישיבת תפארת התורה

ברסלב

יהי רצון שיזכה

לכל הברכות הכתובות בתורה,

מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שפע קודש בבני חיי ומזוני,

אריכות ימים ושנים

ונחת דקדושה מכל יוצאי חלציו

אמן כן יהי רצון

ישלם ה' פעלך

יוחק לעד בספרן של צדיקים,
הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות האברך החשוב
רבי **יואל** בן **חיה עלקא** הכהן
נרו יאיר

שפעל ועשה
למען צאת הספר הזה לאור עולם

יהא רעוא מן שמיא
שיזכה להאיר את כל העולם כולו
באורו הבהיר של רביז"ל
בלי שום מניעות

אַ וואָרט פּון די אַרוֹיסְגֶעבֶּער

מִיר קֶענען נִישְׁט גֶענוג דאנקֶען אוּן לוֹיבֶּן דָעם אֵייבֶּערְשְׁטֶן, וָואס עָר הָאט אוּנְז גֶעשִׁיקְט דָעם הֵיילִיגֶן גְרוֹיסֶן צַדִיק, דָער הֵיילִיגֶער רַבִּי, רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, צוּ בַּאלַייכְטֶן אוּנְזֶערָע אוֹיגֶן מִיט זַיינֶע הֵיילִיגֶע סְפָרִים אוּן עֵצוֹת. וָואס מִיט זֵיי קֶען יָעדֶער אִיד אָן אוֹיסְנַאם, פּוּנְעם קְלֶענְסְטֶן בִּיזְ'ן גְרֶעסְטֶן, זוֹכֶה זַיין צוּ וָווּרְן נָאנְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטֶן, אוּן צוּקוּמֶען צוּ דִי מֶעְרְסְטֶע וָואס מֶען קֶען נָאר צוּקוּמֶען אוֹיף דָער וֶועלְט.

דָער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (חַיֵּי מוֹהַר"ן סִימָן שנ"ח): "מִיט יָעדָע תּוֹרָה אָדָער שְׁמוּעֶס וָואס אִיךְ זָאג, קֶען מֶען וָווּרְן אַן אֱמֶת'ע עֶרְלִיכֶער אִיד אוּן אַ גְרוֹיסֶער צַדִיק, אַזוֹי וִוי אִיךְ וֶויים וָואס עָס מֵיינְט אַן עֶרְלִיכֶער אִיד", וַוייל יָעדָע תּוֹרָה אוּן שִׂיחָה פּוּן הֵיילִיגֶן רַבִּי'ן קֶען צוּנְיץ קוּמֶען סֵיי פַּאר אַ גְרוֹיסֶער צַדִיק וָואס עָר קֶען פּוּן דָעם אַרוֹיסְנֶעמֶען אַ וָועג וִוי אַזוֹי צוּ דִינֶען אֵייבֶּערְשְׁטֶן אוֹיף זַיין מַדְרֵיגָה; אוּן עָס קֶען אוֹיךְ צוּנְיץ קוּמֶען פַּאר'ן נִידְרִיגְסְטֶן מֶענְטְש, עָס וָועט אִים אוֹיךְ וַוייזֶן אַ וָועג אִין זַיין מַצָב, וִוי אַזוֹי אַרוֹיסְצוּגֶיין פּוּן אַלֶע שְׁלֶעכְטְס, אוּן וָווּרְן אַן אֱמֶת'עֶר עֶרְלִיכֶער אִיד אוּן אַ גְרוֹיסֶער צַדִיק.

דָער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט קְלָאר גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן ר"ט) אַז דִי אַלֶע תּוֹרוֹת אוּן שְׁמוּעֶסְן וָואס עָר הָאט גֶעזָאגְט, זָענען נִישְׁט גֶעזָאגְט גֶעוָואָרְן נָאר פַּאר זַיין דוֹר, נָאר אוֹיךְ פַּאר דִי שְׁפֶּעטֶערְדִיגֶע דוֹרוֹת. אוּן דֶערְפַּאר הָאט דָער רַבִּי זֵייעֶר גֶעוָואלְט אַז מֶען זָאל וַוייטֶער אִיבֶּערְגֶעבֶּן דִי אַלֶע תּוֹרוֹת אוּן עֵצוֹת אוֹיךְ פַּאר דִי קִינְדֶער אוּן אֵייניקְלֶעךְ

עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת. אֵיינְמָאל הָאט דָּער רַבִּי גָּעזָאגְט (שָׁם) מִיט אַ גָּעוואלְדִיגָּע בְּרָען דָּעם פָּסוּק (דְּבָרִים ד, ט) "וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וְלִבְנֵי בָנֶיךָ" - "אַייעָרָע קִינְדֶער זָאלְט אִיר מוֹדִיעַ זַיין וָואס דָּא הָאט זִיךְ גֶעטָאן!"

נָאךְ דִי הִסְתַּלְקוּת פּון הַיילִיגֶן רַבִּי'ן, הָאט זַיין בַּאלִיבְּטֶער תַּלְמוּד רַבִּי נָתָן זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, זִיךְ וַוייטֶער מוֹסֵר נֶפֶשׁ גֶעווען אַרַיינצוּבְּרֶענְגֶן אִין דִי וָועלְט דִי הַיילִיגֶע לִימוּדִים פּון רַבִּי'ן, עָר פְלֶעגְט אַרומְפָארְן אוּן רֶעדְן מִיט מֶענְטְשֶׁן אוּן מְחַדֵּשׁ זַיין חִידוּשֵׁי תּוֹרָה, אַלֶעס נָאר גֶעבּוֹיעט אוֹיפְן הַיילִיגֶן רַבִּינ'ס תּוֹרוֹת, וָואס פּון דֶעם אִיז גֶעווָארְן זַייַנע הַיילִיגֶע סְפָרִים "לִיקוּטֵי הֲלָכוֹת", אוּן עָר הָאט אַרַיינְגֶעבְּרֶענְגְט אִין זַייַנע תַּלְמִידִים אַז זֵיי זָאלְן אוֹיךְ וַוייטֶער אוֹיסְלֶערְנֶען פַאר אַנְדֶערֶע אִידְן דִי לִימוּדִים פּון רַבִּי'ן, דָּאס אִיז גֶעווֶען זַיין עִיקָּר צִיל אִין לֶעבֶן; זַיין מִיה אוּן פְלָאג אִיז נִישְׁט גֶעווֶען אוּמְזִיסְט, בָּרוּךְ ה', נָאר דוּרְךְ אִים אִיז גֶעבְּלִיבְּן דִי לִימוּדִים פּון רַבִּי'ן אוּן עָם וָועלְט וַוייטֶער צוּשְׁפְּרַייט אִין דִי נַאנְצֶע וָועלְט.

אִינְעם הַייַנְטִיגֶן דּוֹר, הָאבְּן מִיר זוֹכֶה גֶעווֶען צוּ אַ סְפֶּעצִיעֶלֶע מַתָּנָה פּוּנְעם אֵייבֶּערְשְׁטֶן, דָּאס אִיז כְּבוֹד קְדוּשַׁת מָרָן מוֹהַרָא"שׁ זצוקללה"ה, וָואס הָאט זִיךְ מוֹסֵר נֶפֶשׁ זַיין גַאנְץ לֶעבֶן אַרַיינְצוּבְּרֶענְגֶען דֶעם הַייליגֶן רַבִּינ'ס לִימוּדִים אִין דִי גַאנְצֶע וָועלְט, מִיט זַייַנע הַייליגֶע סְפָרִים אוּן קוּנְטְרֵסִים וָואס זֶענֶען מְחַי' אוּן מְחַזֵּק הוּנְדֶערְטֶער טוּיזֶענְטְער אִידְן אִיבֶּער אַלֶע עֶקְן וָועלְט. דִי סְפָרִים זֶענֶען גֶעשְׁרִיבְּן מִיט אַ גֶעווָאלְדִיגָּע חָכְמָה אוּן שֵׂכֶל, זִיךְ אַרַאפְּצוּלֶאזֶן צוּ יֶעדֶן מֶענְטְש, אִין וָועלְכָע מַצָּב עָר זָאל נָאר זַיין, אוּן אִים אוֹיךְ אוֹיפְהֵייבְּן, אִים מְחַי' אוּן מְחַזֵּק זַיין, אַז עָר קֶען נָאךְ אוֹיךְ צוּקוּמֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטֶן, אַרַיינְבְּרֶענְגֶען אִין יֶעדֶן מֶענְטְש אַ שִׂמְחַת הַחַיִּים, אַ גֶעשְׂמַאק אִין לֶעבֶן, מֶען זָאל וִויסֶן וִוי אַזוֹי אַדוּרְךְ צוּ גַיין דֶעם לֶעבֶן אוֹיף דֶער וָועלְט מִיט גֶעשְׂמַאק, צוּ לֶעבֶן מִיטְן אֵייבֶּערְשְׁטֶן, אוּן מְקַיֵּים זַיין זַייַנע מִצְוֹת מִיט פְרֵייד.

וָועו עָם הָאט זִיךְ דֶערְנָענְטֶערְט דָּער יוֹם טוֹב חֲנוּכָּה אִין יָאר תשכ"ד לפ"ק הָאבְּן אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ קוּמֶען צוּ מוֹהַרָא"שׁ בָּחוּרִים אוּן אִינְגֶעלַייט

צוּ נָעמָען חִיזּוּק, זַיי הָאבֶּן אָנְגֶעהוֹיבֶּן שְׂרַייבֶּן בְּרִיוו פַּאר מוֹהַרָא"שׁ. אִין דִי בְּרִיוו הָאבֶּן זַיי זִיךְ אוֹיסְגֶעגָאסְן זֵיעֶר הַאַרְץ אַלֶעס וָואס גֵייט אוֹיף זַיי אַרִיבֶּער, אוּן זַיי הָאבֶּן גֶעבֶּטֶן פּוּן מוֹהַרָא"שׁ אַז עֶר זָאל זַיי צוּרִיק שְׂרַייבֶּן בְּרִיוו מִיט חִיזּוּק אוּן עֵצוֹת, אוּן אַזוֹי וֶועלֶן זַיי נִישְׁט דַארְפֶן אַרִיבֶּערקוּמֶען צוּ מוֹהַרָא"שׁ אִינְדֶערהֵיים אוּן דָאס וֶועט זַיין גְרִינְגֶער פַּאר זַיי.

פּוּן דֶעמָאלְט, עֶרֶב חֲנוּכָּה שְׁנַת תשכ"ד, הָאט מוֹהַרָא"שׁ אָנְגֶעהוֹיבֶּן שְׂרַייבֶּן זַיינֶע הַיילִיגֶע סְפָרִים, קוֹדֶם דִי בְּרִיוו פּוּן חִיזּוּק וָואס זֶענֶען גֶעדרוּקְט אִין דֶעם הַיילִיג סֵפֶר "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", אוּן דֶערְנָאךְ נָאךְ פִילֶע סְפָרִים אוֹיךְ אַלֶע עִנְיָנִים. בְּמֶשֶׁךְ דִי יָארֶן זֶענֶען גֶעדרוּקְט גֶעוָוארֶן אִיבֶּער זִיבֶּעציג טוֹיזֶנְט בְּרִיוו פּוּן מוֹהַרָא"שׁ, דִי בְּרִיוו זֶענֶען מְחַיֶה אוּן מְחַזֵק טוֹיזֶנְטֶער אִידֶן אוּן דֶערְנָענְטֶערְט זַיי צוּם אֵייבֶּערְשְׁטֶן.

כ"א כִּסְלֵו אִין יָאר תש"ע לפ"ק, הָאט מוֹהַרָא"שׁ אָנְגֶעהוֹיבֶּן שְׂרַייבֶּן בְּרִיוו אוֹיף אִידִישׁ. מוֹהַרָא"שׁ הָאט גֶעזָאגְט אַז אַזוֹי וִוי עֶר זָעט אַז עָס זֶענֶען דָא פִילֶע הַיימִישֶׁע אִידֶן וָועלְכֶע לַיינֶען בֶּעסֶער אִידִישׁ וִוי לָשׁוֹן הַקוֹדֶשׁ, דָאס רֶעדְט מֶער צוּ זֵיעֶר הַאַרְץ, דֶערִיבֶּער הָאט עֶר זַייט דֶעמָאלְט אָנְגֶעהוֹיבֶּן שְׂרַייבֶּן בְּרִיוו אוֹיךְ אוֹיף אִידִישׁ, אוּן פּוּן דֶעם הָאבֶּן מִיר זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ דִי גֶעוָואלְדִיגֶע בְּרִיוו אִין אִידִישׁ, פּוּן וָואס יֶעדֶער אֵיינֶער אֶן אוֹיסְנַאם קֶען זִיךְ מְחַי' זַיין דֶערְמִיט.

כָּאטְשׁ וָואס מוֹהַרָא"שׁ הָאט גֶעשְׂרִיבֶּן אוּן גֶעדרוּקְט טוֹיזֶנְטֶער קוּנְטֶרֵסִים אוּן סְפָרִים, פּוּן דֶעסְט וֶועגֶן הָאט מוֹהַרָא"שׁ גֶעהַייסְן שְׂרַייבֶּן אוֹיף זַיין מַצֵבָה "בַּעַל הַמְחַבֵּר סִפְרֵי שוּ"ת אֲשֶׁר בַּנַּחַל", דִי בְּרִיוו פּוּן דֶעם סֵפֶר הַקָדוֹשׁ "אֲשֶׁר בַּנַּחַל" הָאבֶּן צוּרִיק גֶעבֶּרֶענְגְט פִילֶע טוֹיזֶנְטֶער אִידֶן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטֶן אוּן צוּ דִי תּוֹרָה.

מוֹהַרָא"שׁ פְלֶעגְט זָאגֶן אַז כְּדֵי צוּ קֶענֶען פַארְשְׁטֵיין אִין דֶעם סֵפֶר "אֲשֶׁר בַּנַּחַל" דַארְף אַ מֶענְטְשׁ זַיין גוּט צֶעבְּרָאכְן. וַויל וֶועֶן אַ מֶענְטְשׁ

אַ וואָרט פּון דִי אַרוֹיסְגֶעבֶּער

הַאלְט זִיךְ גְרוֹיס וֶועט עָר גָאַרְנִישְׁט פַאַרְשְׁטֵיין וָואס מָען וויל דָא, עָר וֶועט נָאר זָען פָּשׁוּטָע זַאכְן, אוֹיב אָבָּער אַ מֶענְטְש גֵייט אַרִיבֶּער שְׁוֶוערִיקַייטְן אִין לֶעבֶּן, עָר מוּטְשָׁעט זִיךְ מִיט צָרוֹת, עָר מוּטְשָׁעט זִיךְ צוּ זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד, דַאן וֶועט עָר טָרֶעפְּן זַיין הָאפְענונְג אִין דֶעם הַיילִיגְן סֵפֶר, דִי בְּרִיוו וֶועלְן אִים שְׁטַארְקְן אוּן מְחַזֵק זַיין אוּן וַוייזְן דֶעם וֶועג וִוי אַזוֹי מַצְלִיחַ צוּ זַיין אִין לֶעבֶּן, וִוי אַזוֹי צוּ הָאבֶּן גְרוֹיס הַצְלָחָה בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת.

עָס אִיז אוּנְז אַ גְרוֹיסָע פְרַייד, אַז מִיר זֶענֶען זוֹכֶה מִיטְן אֵייבֶּערְשְׁטְנְ'ס הִילְף אַרוֹיסְצוּגֶעבֶּן דֶעם הַיילִיגְן סֵפֶר "אֲשֶׁר בַּנַחַל" אִין אִידִיש, דִי אַלָע בְּרִיוו וָואס מוֹהַרָא"ש הָאט גֶעשְׁרִיבְּן אוֹיף אִידִיש. מִיר הָאבֶּן אַרַיינְגֶעלַייגְט פִילֶע כּוֹחוֹת צוּ מַגִיהַ זַיין אוּן שַׁיין מְסַדֵר זַיין אַלָע בְּרִיוו אוֹיף אַ הֶערְלִיכֶע פָּאְרמַאט, אַז סְ'זָאל זַיין אַ גֶעשְׁמַאק צוּ לֶערְנֶען דֶעם הַיילִיג סֵפֶר.

אִין דֶעם הַיילִיג סֵפֶר וֶועט אִיר גֶעפִינֶען אַ רַייכָע אוֹצָר פּוּן בְּרִיוו גֶעבּוֹיעט אוֹיף דִי הַיילִיגֶע לְמוּדִים פּוּן רַבִּי'ן, מִיטְ'ן צִיל עָס אַרַיין צוּ בְּרֶענְגֶען אִין אוּנְז אַז מִיר זָאלְן זִיךְ קֶענֶען בַּאנוּצְן דֶערְמִיט אִינְעם טָאג טָעגְלִיכְן סֵדֶר הַיוֹם; אִין סֵיי וֶועלְכָע מַצָב מִיר גֶעפִינֶען זִיךְ נָאר, זָאלְן מִיר וִויסְן וִוי אַזוֹי זִיךְ אוּמְצוּגֵיין לוֹיט דִי הַיילִיגֶע עֵצוֹת פּוּן רַבִּי'ן.

מוֹהַרָא"ש שְׁרַייבְּט אַז עָר אִיז נִישְׁט גֶעקוּמֶען מְחַדֵש זַיין עֶפֶּעס נַייעָ זַאכְן, עָר הָאט נָאר גֶענוּמֶען דֶעם הַיילִיגְן רַבִּינְ'ס סְפָרִים אוּן לְמוּדִים אוּן עָס אַרַאפְּגֶעבְּרֶענְגְט פַאר יָעדְן מֶענְטְש אַז יָעדֶער זָאל זִיךְ קֶענֶען בַּאנוּצְן דֶערְמִיט אַז עָס זָאל אִים הֶעלְפְן אִין זַיין פְּרַאקְטִישָׁע לֶעבֶּן.

עָס אִיז וויכְטִיג צוּ בַּאמֶערְקְן אַז כָאטְש וָואס מוֹהַרָא"ש הָאט גֶעשְׁרִיבְּן דִי בְּרִיוו פַאר פְּרִיוָואטָע מֶענְטְשְׁן, יָעדָע בְּרִיוו אִיז גֶעשְׁרִיבְּן לוֹיט דִי פְּרַאגָע וָואס יָענֶער הָאט אָנְגֶעפְּרֶענְגְט, אוּן מוֹהַרָא"ש הָאט יָעדְן גֶעענְטפָּערְט לוֹיט וִוי דֶער הַיילִיגֶער רַבִּי הָאט אוּנְז גֶעלֶערְנְט, עָר

דאָס צוזאַמענועמען די עצות פון הייליגן רבינ׳ס סְפָרים לוׂיט די סְפּעציפישֶע גֶעבְּרויך פון יֶענעם מֶענטְשׁ; אִיז דאָס אָבֶּער נישְׁט נאָר גֶעשְׂרִיבְּן גֶעוָואָרן נאָר צוּ יֶענעם מֶענטְשׁ פְּרִיוואט, נאָר עָם אִיז גֶעשְׂרִיבְּן גֶעוָואָרן אוֹיף אַזָא וועג אַז יֶעדֶער אִיד וואס גֶעפּוּנְט זִיךְ אִין אַן עֶנְלִיכְן מַצָב זָאל קֶענען טְרֶעפְּן זַיין עֵצָה אוּן הִילְף ווי אַזוֹי זִיךְ אַן עֵצָה צוּ גֶעבְּן אִין זַיין לֶעבְּן.

אִין דִי צֶענְדְלִיגֶע טוֹיזֶנְטֶער בְּרִיוו וָואס מוֹהַרָא"ש דָאט גֶעשְׂרִיבְּן, קֶען יֶעדֶער אִיד טְרֶעפְּן זַיין יְשׁוּעָה אִין לֶעבְּן, עֶר קֶען טְרֶעפְּן דֶעם וועג וָואס אִיז מַמָש צוּגֶעפַאסְט פַאר אִים, ווי אַזוֹי עֶר קֶען אוֹיךְ מַצְלִיחַ זַיין אִין לֶעבְּן בְּרוּחָנִיוּת אוּן בְּגַשְׁמִיוּת.

דֶער אַייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְּן, אַז דֶער סֵפֶר זָאל טוּן דִי רִיכְטִיגֶע פְּעוּלָה, אוּן צוּרִיק בְּרֶענְגֶן אַלֶע אִידְן צוּם אַייבֶּערְשְׁטְן, אַז יֶעדֶער זָאל וויסְן, אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא אוֹיף דֶער וועלְט קַיין שׁוּם עֵצָה, נָאר צוּרִיק צוּ קוּמֶען צוּם אַייבֶּערְשְׁטְן, אוּן אִים דֶערְצַיילְן אוֹיף דִי אַייגֶענֶע שְׁפְּרַאךְ אַלֶע פְּרָאבְּלֶעמֶען וָואס מֶען הָאט, אוּן נָאר אַזוֹי וועט מֶען אַרויסְגַיין פּוּן אַלֶע סָארְט צָרוֹת אוּן פְּרָאבְּלֶעמֶען, אוּן זַיין נָאנְט צוּם אַייבֶּערְשְׁטְן, בִּיז מִיר וועלְן שׁוֹין בְּקָרוֹב גַיין קֶענֶן מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

רטו

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁלַח י׳ סִיוָן ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַבָּחוּר ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

אִיךְ פְֿרֵיי זִיךְ זֵייעֶר אַז דוּ הָאסְט אָנְגֶענֶעהוֹיבֶן צוּ לֶערְנֶען דֶעם הֵיילִיגֶן רֶבִּי׳נְס סְפָֿרִים, זָאל דִיר דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הֶעלְפֶֿן אַז דוּ זָאלְסְט זַיין אַ גְרוֹיסֶער יֶרֵא שָׁמַיִם, אוּן זָאלְסְט זִיךְ נָעמֶען אִין דִי הֶענְט אַרַיין, זָאלְסְט אָנְהֵייבֶן צוּ לֶערְנֶען יֶעדֶן טָאג חוּמָשׁ מִיט רַשׁ״י מִיטֶן תַּרְגוּם פּוּן דִי וָואכֶענדִיגֶע סֶדֶרָה, זָאלְסְט נִישְׁט פַֿארפֶֿעלְן קַיין אֵיין טָאג, וָוארוּם דָאס אִיז אַ סְגוּלָה אוֹיף אֲרִיכוּת יָמִים, וְוִי דִי חַז״ל זָאגְן (בְּרָכוֹת ח) לְעוֹלָם יַשְׁלִים אָדָם פַּרְשִׁיוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם שֶׁכָּל הַמַּשְׁלִים פַּרְשִׁיוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר מַאֲרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו; אוּן אוֹיךְ אִיז דָאס אַ סְגוּלָה פַֿאר יִרְאַת שָׁמַיִם, וְוִי דִי מְחַבֵּר (סִימָן רפ״ה סָעִיף ב) זָאגְט ״וְיֵרֵא שָׁמַיִם יִקְרָא תַּרְגוּם וְגַם פֵּירוּשׁ רַשׁ״י״, סַיי עֶר לֶערְנְט דִי תַּרְגוּם אוּן סַיי עֶר לֶערְנְט רַשׁ״י, אוּן דָאס אִיז אַ סְגוּלָה אוֹיף יִרְאַת שָׁמַיִם. אוֹיכֶעט זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען יֶעדֶן טָאג אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת בְּסִדְרָן, קוּק נִישְׁט אוֹיף קֵיינֶעם נִישְׁט, נָאר זָאג אֵיין פֶֿרֶק נָאכְן אַנְדֶערְן, אַז דוּ וֶועסְט קֶענֶען זָאגְן יֶעדֶן טָאג אַבְצִין פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת אִיז נִישְׁטָא קַיין גְרֶעסֶערֶן תִּיקּוּן פּוּן דֶעם; אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעגֶעבְּן פַֿאר עֶטְלִיכֶע פּוּן אוּנְזֶערֶע לַייט אַ תִּיקּוּן זֵיי זָאלְן זָאגְן יֶעדֶן טָאג ח״י פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, (עַיֵּין שִׂיחוֹת הָרַ״ן סִימָן קפ״ה), אוּן אֵיינֶע פּוּן זֵיי אִיז גֶעווֶוען דֶער הֵיילִיגֶער

רֶבִּי נָתָן זַ״ל וָואם דֶער רֶבִּי הָאט אִים גֶעהַייסְן אַז עֶר זָאל לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, אוּן זַיין טַאטֶע הָאט זִיךְ זֶייעֶר גֶעגִיפְט אוֹיף אִים אוּן אוֹיךְ דֶעם הַיילִיגֶן רֶבִּי״ן וָואם גֶעטְ עֶר זַיין זוּן וָואם עֶר אִיז אַזַא גְרוֹיסֶער לַמְדָן אַזַא תִּיקּוּן אַז עֶר זָאל זָאגְן יֶעדְן טָאג אַכְצִן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת וְכוּ׳.

אוּן וְעַל כּוּלָם זָאלְסְטוּ זָען צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַסַאךְ דַּפִּין גְמָרָא, וָואם דָאס אִיז מְזַכֵּךְ דֶעם מֶענְטְש, דֶער סַמָּ״ךְ מֶ״ם וָועט לָאזְן דֶעם מֶענְטְש לֶערְנֶען אַלְצְדִינְג נָאר נִישְׁט גְמָרָא, פּוּן דֶעם הָאט עֶר זֶייעֶר מוֹרָא, דֶערְפַאר אִיז זַיין נָאמֶען סִ׳וּם מַ׳סְכְתָּא אֵ׳ין לַ׳עֲשׂוֹת, דֶער סַמָּ״ךְ מֶ״ם הָאט זֶייעֶר מוֹרָא אַז אַ אִיד וָועט מְסַיֵּים זַיין אַ מַסֶּכְתָּא, וַויל אַז מֶען עֶנְדִיגְט אַ מַסֶּכְתָּא צוּשְׁנַיידְט מֶען אִים אוֹיף שְׁטִיק שְׁטִיקֶער, אוּן אַזוֹי וִוי עֶם גֶייט אוֹיף דִיר דּוּרְךְ בִּיטֶערֶע זִינְד וְכוּ׳ וְכוּ׳, זָאלְסְטוּ זָען צוּ לֶערְנֶען זֶייעֶר אַסַאךְ גְמָרָא, אוּן דִי גְמָרָא וָועט צוּשְׁנַיידְן פּוּן דִיר דִי קְלִיפּוֹת, דוּ וָועסְט שְׁפִּירְן אַן אַנְדֶערְן טַעַם אִין לֶעבְּן.

זָאלְסְט זָען אַכְטוּנְג צוּ גֶעבְּן אַז דוּ זָאלְסְט גַיין מִיט רֶייגֶע קְלֵיידֶער אוּן עֶם זָאל נִישְׁט זַיין צוּרִיסְן, וָוארוּם דֶער חַיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן קכ״ז) אַז דִי בְּגָדִים וָואם זֵיי זָענֶען צוּרִיסְן זֵיי זָענֶען תּוֹבֵעַ דֶעם מֶענְטְש; אַ בָּחוּר דַארְף זֶייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן עֶר זָאל גַיין אָנְגֶעטוּן רֶייגֶע קְלֵיידֶער; עֶם אִיז בַּאוואוּסְט אַז דֶער חַיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זַ״ל הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט, זַיין רֶיין וִוי דֶער חַיילִיגֶער רֶבִּי קֶען אִיךְ נִישְׁט בַּאווַייזְן, וָוארוּם דֶער חַיילִיגֶער רֶבִּי אִיז גֶעווֶען אַזוֹי רֶיין אוּן אַזוֹי מְסוּדָר מִיט זַייגֶע מַלְבּוּשִׁים, אַז אֶפִּילוּ דִי

זוילן פון זַיין שִׁיךְ אִיז גֶעווען רַיין, אוּן עֶם הָאט זִיךְ נִישְׁט צוּגֶעקֶלֶעבְּט אֲפִילוּ כַּיִין שְׁטָרוי אוּן שְׁמוּץ וְכוּ' וְכוּ', אַזוי רַיין אִיז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעווען, עֶר הָאט מַקְפִּיד גֶעווען זַייֶער אוֹיף נְקִיוּת, אִיבֶּערְדֶעם אַ בָּחוּר דַאַרְף זַייֶער אַכְטוּנְג גֶעבְּן עֶר זָאל גַיין אָנְגֶעטוּן רַיין אוּן שַׁיין וְכוּ' וְכוּ'.

אַז מֶען זָעט אֵיינֶער גֵייט אַרוּם שְׁמוּציג, דַאַרְף מֶען וויסְן אַז זַיינֶע מַחְשָׁבוֹת אִיז פּוּל מִיט הִרְהוּרִים רָעים רַחֲמָנָא לִישַׁזְבָן, וָוארוּם דִי בְּגָדִים פּוּן אַ מֶענְטְש דָאס אִיז אַ סִימָן אוֹיף דִי מַחְשָׁבוֹת פּוּן דֶער מֶענְטְש, דַאַרְף אַ מֶענְטְש זַייֶער אַכְטוּנְג גֶעבְּן גַיין מִיט רֵיינֶע קְלֵיידֶער.

זָאלְסְט זוֹכֶה זַיין מְקַיֵים צוּ זַיין מִצְוַת כִּיבּוּד אָב וָאֵם, וָואס דָאס אִיז אַ גְרוֹיסֶע מִצְוָה, אוּן אַזוי וִוי מֶען אִיז מְכַבֵּד טַאטָע מַאמָען אַזוי וָועלְן דַיינֶע קִינְדֶער דִיךְ מְכַבֵּד זַיין. אוּן דָאס אִיז בָּרוּר, אַז דֶער וָואס עֶר אִיז מְצַעֵר טַאטָן מַאמָען אַלְיין קִינְד אַלְיין בָּחוּר וְכוּ', דֶער בַּאקוּמְט אַן עוֹנֶש אַז זַיינֶע קִינְדֶער וָועלְן אִים מְצַעֵר זַיין, אִיבֶּערְדֶעם נָעם זִיךְ אִין דִי הֶענְט אַרַיין, אוּן בֶּעט אִיבֶּער טַאטָן מַאמָען וָואס דוּ הָאסְט זַיי מְצַעֵר גֶעווען, אוּן זָאג זַיי צוּ אַז דוּ וָועסְט שׁוֹין פּוּן הַיינְט הַאלְטָן זַיי זַייֶער זַייֶער חָשׁוּב, אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָועט דִיךְ מוֹחֵל זַיין אוֹיף דֶעם וָואס דוּ הָאסְט פּוֹגֵם גֶעווען אִין כִּיבּוּד אָב וָאֵם.

עֶם אִיז דָא אַ דִיבּוּר פּוּן דֶעם הֵיילִיגֶן רֶבִּי נָתָן אַז מֶען דַאַרְף זַייֶער מְכַבֵּד זַיין טַאטָן אוּן מַאמָען, אָבֶּער וָואס עֶם הָאט צוּטוּן מִיטָן רֶבִּי'ן זָאל מֶען נִישְׁט פָּאלְגָן וְכוּ', דָאס

הֵייסְט טַאטָע מַאמָע וֵוייסְן נִישְׁט וָואס הֵייסְט בְּרֶסְלְבֶּער חֲסִידוּת וְכוּ׳, מֶען הָאט זֵיי אַיינְגֶעֶרְעדְט אַלֶע נַאכְישְׁקַיְיטְן וְכוּ׳, מְמֵילָּא זֶענֶען זֵיי מִתְנַגֵּד אוֹיפְן קִינְד וָואס עֶר וֶועְרְט מְקוֹרֵב צוּ בְּרֶסְלְבֶּער חֲסִידִים, אָבֶּער וָוען דִי עֶלְטֶערְן זָאלְן וְויסְן אַז דֶער זוֹן וֶועְרְט מְקוֹרֵב צוּ בְּרֶסְלְבֶּער חֲסִידִים אוּן עֶר הֵייבְט אָן צוּ לֶערְנֶען בְּהַתְמָדָה רַבָּה מִקְרָא מִשְׁנָה גְּמָרָא אוּן שׁוּלְחָן עָרוּךְ, אוּן עֶר דַאוֶועְנְט עֶרְלִיךְ דִי דְרֵיי תְּפִילוֹת שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב, אוּן עֶר בֶּענְטְשְׁט עֶרְלִיךְ אִין אַ סִידוּר, אוּן עֶר לֵיינְט קְרִיאַת שְׁמַע עֶרְלִיךְ, אוּן עֶר זָאגְט תְּהִלִּים מִיט אַ חִיוּת, אוּן עֶר פִּירְט זִיךְ אוֹיף מִיט דֶּרֶךְ אֶרֶץ, וָואלְטְן זֵיי אַוַודאי אוּן אַוַודאי אִים גֶּעטְרָאגְן אוֹיף אַ טַאץ פּוּן גָּאלְד אַבִּי עֶר זָאל מְקוֹרֵב וֶועְרְן, וָוארוּם יֶעדֶע טַאטָע אוּן מַאמָע וויל הָאבְּן נַחַת פּוּן זַיין זוֹן, אִיבֶּערְדֶעם וָואס עֶם הָאט צוּ טוּן מִיט דֶעם רַבִּינְ׳ס זַאךְ דַארְף מֶען זֵיי נִישְׁט פָּאלְגְן, אַדְרַבָּה מֶען דַארְף לֶערְנֶען בְּהַתְמָדָה רַבָּה, אוּן דַאוֶועְנֶען עֶרְלִיךְ, אוּן מְקַיֵּים זַיין מִצְווֹת בְּשִׂמְחָה, אוּן דֶעמָאלְט וֶועלְן דִי טַאטָע מַאמָע זֶען וִוי דֶער זוֹן שְׁטֵייגְט אִין יִרְאַת שָׁמַיִם, וֶועלְן זֵיי חֲרָטָה הָאבְּן אוֹיף וָואס זֵיי הָאבְּן אִים גֶּערוֹדְפְט, אוּן זֵיי וֶועלְן דִיר שְׁטַארְק מְכַבֵּד זַיין.

אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְק זִיךְ אוּן זַיי מְקַיֵּים דִי אַלֶע זַאכְן וָואס אִיךְ הָאב דִיר דָא גֶּעשְׁרִיבְן, וֶועט דִיךְ גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט.

גֶּעוואוֹין זִיךְ צוּ, צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַזוֹי וִוי מֶען רֶעדְט זִיךְ אוֹיס פַֿאר אַ גוּטְן פְֿרֵייְנְד, וָוארוּם יֶעדְן

דִיבּוּר וָואם מֶען רֶעדְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָועְרְט נִתְקַבֵּל אִין אַלֶע עוֹלָמוֹת, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם מֶענְטְש וָואם עֶר רֶעדְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן גִיסְט זִיךְ אוֹים דָאם הַאָרְץ פַּאר אִים, אוּן דֶערְצֵיילְט אִים יֶעדֶן טָאג וָואם אוֹיף אִים גֶייט דוּרְךְ, אוּן דוּרְכְדֶעם אִיז עֶר זוֹכֶה צוּ מְחִילַת עֲוונוֹת.

זָאלְסְט הָאבֶּן אַ לֶעְבְטִיגֶן טָאג אוּן אַ גֶעבֶּענְטְשְׁטֶן תָּמִיד

רטז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁלַח י' סִיוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ וָואלְט זֵייעֶר גֶעוָואלְט זָאלְסְט צַאמְנֶעמֶען אַלֶע בְּרִיווֹ אוּן דְרִיקֶן נָאךְ אַ כְּרַךְ "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", וָוארוּם דֶער גְרוֹיסֶער נוּצֶן וָואם דָאם בְּרֶענְגְט קֶען מֶען זִיךְ נִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלֶן, אוּן דִי חַז"ל זָאגֶן (אָבוֹת פֶּרֶק ה') "כָּל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים זְכוּת הָרַבִּים תָּלוּי בּוֹ", אוֹיךְ זָאגֶן דִי חַז"ל (יוֹמָא פּז.) כָּל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ; אוּן וֶוער אִיז נָאךְ אַזָא גְרוֹיסֶער מְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים וִוי דוּ? אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְסְטוּ זִיךְ זֵייעֶר זֵייעֶר פְּרַייעֶן מִיט דֶעם גְרוֹיסֶן זְכוּת וָואם אִיז אַרַיינְגֶעפַאלֶן אִין דַיינֶע הֶענְט, דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל דִיר הֶעלְפֶן זָאלְסְט הָאבֶּן פַּרְנָסָה בְּנֵיכָל, אוּן זָאלְסְט אַרוֹיסְקְרִיכֶן פוּן אַלֶע דַיינֶע צָרוֹת אוּן חוֹבוֹת.

אוֹיב מֶען קֶען צוּזַאמְנֶעמֶען אַלֶע אִידִישֶׁע בְּרִיווֹ אוּן דְרִיקֶן אִין אֵיין כְּרַךְ מִיט אַ מַפְתֵּחַ, וָואלְט דָאם גֶעוָוען זֵייעֶר

אַ שַׁיינֶע זַאך, הַיינְט דַארְף מֶען הָאבֶּן סְפָּרִים וָואס זַיי רֶעדְן אָפְּן פּוּן אֱמוּנָה אִין בּוֹרֶא כָּל עוֹלָמִים אִין וָואסְפַּאראַ פְּשׁוּטֶערֶע שְׁפְּראַך מֶען קֶען, וָוארוּם עֶס גַייט אִיבֶּער אוֹיף דִי יוּנְגְט וְכוּ', אוֹיף בְּנֵי הַנְּעוּרִים וְכוּ', וָואס אִיז נָאך אִין קַיין שׁוּם דוֹר נִישְׁט דוּרְכְגֶעמַאכְט, וָוער עֶס וַוייסְט וָואס עֶס טוּט זִיךְ הַיינְט אוֹיפְן גַאס וְכוּ' כַּאפְּט אַ שְׁרֶעק, וִוי פּוּן דִי שֶׁענְסְטֶע שְׁטוּבְּער זֶענֶען פַּאראַכאפְּט גֶעוָוארְן טַייעֶרֶע קִינְדֶער, דֶער סַמָ"ך מָ"ם אַרְבֶּעט אִין אַלֶע תַּחְבּוּלוֹת אַרַיינְצוּכאפְּן דִי יוּנְגְט, בִּפְרַט דִי שְׁמוּץ פּוּן אַלֶע כְּלֵי מַשְׁחִית וְכוּ' אוּן אַלֶע פְּרִיצוּת וָואס עֶס טוּט זִיךְ אָפְּ אוֹיפְן גַאס אִיז אָיוֹם וְנוֹרָא, וואוֹיל אִיז דֶער אִיד וָואס עֶר קֶען רַאטֶעוָועֶן אוּנְזֶער יוּנְגְט.

מֶען זֶעט עֶס אִיז דָא זַייעֶר אַסַאךְ וָואס זֶענֶען עוֹסֵק מִיט מַאכְן בַּעֲלֵי תְּשׁוּבוֹת מִיט פְּרֵייעֶ, אוּן קֶיינֶעם פַּאלְט נִישְׁט אַיין אַז מֶען דַארְף רַאטֶעוָועֶן אוּנְזֶער יוּנְגְט, אוּנְזֶערֶע הֵיימִישֶׁע קִינְדֶער וָואס דִי זַיידֶעם אוּן דִי בַּאבֶּעם הָאבֶּן דוּרְכְגֶעלֶעבְט דֶעם גֵיהִנּוֹם פּוּן דִי פַארְשָׁאלְטֶענֶע עַמָלֵקִים וְכוּ' וְכוּ', אוּן הַיינְט דַארְפָן זַיי לֵיידֶער צוּקוּקָן וִוי זַייעֶרֶע אֵיינִיקְלֶעךְ הָאבֶּן אָפְּגֶעלָאזְט אִידִישְׁקַייט רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְכוּ', וְכוּ', עֶס כַּאפְּט אַ שְׁרֶעק אוּן אַ צִיטֶער וָואס עֶס טוּט זִיךְ מוּט אוּנְזֶערֶע יוּנְגְט, אִיבֶּערְדֶעם וואוֹיל אִיז דֶעם אִיד וָואס עֶר אִיז זוֹכֶה מְקָרֵב צוּ זַיין אוּנְזֶערֶע הֵיימִישֶׁע קִינְדֶער, אוּן זַיי צוּרִיק צוּ בְּרֶעגֶען צוּם דֶרֶךְ הַיָשָׁר; אוּן מֶען טָאר נִישְׁט קְרִיטִיקִירְן קַיין שׁוּם אִיד וָואס אִיז עוֹסֵק מִיט מְקָרֵב צוּ זַיין אוּנְזֶערֶע הֵיימִישֶׁע קִינְדֶער, וָוארוּם זַייעֶר זְכוּת אִיז הֶעכֶער פּוּן אַלֶע

זְכוּתִים, ווִי דִי חַז״ל זָאגְן (פַּנְהֶדְרִין לז.) כָּל הַמְקַיֵּים נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל מַעֲלָה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִילּוּ קַיֵּים עוֹלָם מָלֵא.

טַאטָע מַאמָע עֶסְן זִיךְ אוֹיף דָאם גָעזוּנְט, אוּן זַיי דַארְפְן צוּקוּקְן וָואם זַייעֶרע זוּן אוּן טָעכְטֶער זֶענֶען אַוֶועק פּוּן אִידִישְׁקַייט, עַד כְּדֵי כַּךְ מֶען אִיז מְחַלֵּל שַׁבָּת אוּן מֶען עֶסְט טְרֵיפּוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳ רַחֲמָנָא לִיצְלָן, יֶעצְט קוּמְט אַ אִיד אוּן עֶר הָאט אַ שְׁפְּרַאךְ צוּ זַיי אוּן עֶר בְּרֶענְגְט זַיי צוּרִיק צוּ אִידִישְׁקַייט, אַזָא אִיד אִיז אַ צַדִיק גָמוּר, אוּן גֶעבֶּענְטְשְׁט זָאל עֶר זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט, אוּן אַז אָךְ אוּן וַויי דֶער וָואם עֶר קְרִיגְט אוֹיף אִים, קַיין גֵיהִנּוֹם אִיז נִישְׁט גָענוּג פַּאר אִים; וִוי שֶׁעמְט מֶען זִיךְ נִישְׁט צוּ קְרִיגְן אוֹיף אַ אִיד וָואם אִיז זִיךְ מוֹסֵר נֶפֶשׁ בַּייטָאג אוּן בַּיינַאכְט צוּ רַאטֶעוֶועוְען הַיימִישֶׁע אֵייגֶענֶע אִידִישֶׁע קִינְדֶער? דָאם אִיז דָאךְ אַ רִשְׁעוּת שֶׁאֵין כָּמוֹהוּ! וָואם וָואלְטְן זַיי גָעטוּן וָועֶן עֶס וָואלְט גָעוֶועוְען זַייעֶר׳ס אַ קִינְד? אִיבֶּערְדֶעם וואוֹיל אִיז דֶעם מֶענְטְש וָואם שְׁטַארְקְט אַ אִיד וָואם אִיז זִיךְ מוֹסֵר נֶפֶשׁ צוּ רַאטֶעוֶועוְען הַיימִישֶׁע אִידִישֶׁע קִינְדֶער אוּן זַיי צוּרִיקְבְּרֶענְגְן צוּ אִידִישְׁקַייט.

אוּן מִיט דַיין דְרִיקְן סְפָרִים אוֹיף אִידִיש הָאסְטוּ אַ חֵלֶק אִין אַרוֹיס צוּ רַאטֶעוֶועוְען הַיימִישֶׁע קִינְדֶער פּוּן שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמְתַּחְתָּיו, אוּן אַוַודַאי וֶועט דִיךְ דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים צוּרִיק בַּאצָאלְן שֶׁפַּע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה אוּן נַחַת פּוּן דַיינָע קִינְדֶער.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעבְטִיגְן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכְן תָּמִיד.

ריז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁלַח י׳ סִיוָן ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו, אוּן אִיךְ דַאנְק דִיר זֵייעֶר וָואס דוּ הָאסְט מִיר צוּ וויסֶן גֶעטוּן וָואס דוּ בִּיסְט דוּרְכְגֶעגַאנְגֶען, זָאל דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דִיר הֶעלְפֶן אוּן שְׁטֶענְדִיג טוּן מִיט דִיר נִסִּים אוּן נִפְלָאוֹת, וואוּנֶדֶער אִיבֶּער וואוּנֶדֶער, אַוודַאי דַארְפְסְטוּ בֶּענְטְשֶׁן גוֹמֶל, נָאךְ אַזָא שְׁוֶוערֶן עֶקְסִידֶענְט אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם שְׁאֵלָה אַז דוּ דַארְפְסְט בֶּענְטְשֶׁן מִיט גְרוֹיסֶן כַּוָונָה בִּרְכַת הַגּוֹמֵל, אוּן אוֹיסֶערְדֶעם בַּיי יֶעדֶן הִתְבּוֹדְדוּת וָאלְסְטוּ גֶעבֶּן אַ דַאנְק דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דָאס דוּ בִּיסְט נִיצוֹל גֶעוָואוְרֶן מִמָּוֶת לְחַיִּים וְכוּ׳ וְכוּ׳. דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאנְט (לִקּוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן ב׳) אַז אַ אִיד דַארְף גֶעבֶּן אַ תּוֹדָה וְהוֹדָאָה פַּארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן מִיט דֶעם וָואס מֶען גֶעבְּט אַ תּוֹדָה וְהוֹדָאָה הֶעלְפְט אִים דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מִיט נָאךְ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת, אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְק זִיךְ, וֶועסְטוּ זֶען גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט מִיט דִיר טוּן.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

ריח

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר שְׁלַח י״א סִיוָן ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

וָואם זָאל אִיךְ דִיר זָאגָן, מַיין הַאֶרְץ אִיז צוּבְּרָאכְן אוֹיף שְׁטִיקְלֶעךְ נָאכְדֶעם וָואם אִיךְ הָאבּ גֶעזָעגן ווִי דוּ וויינְסְט מִיט בִּיטֶערֶע טְרֶערְן אוֹיף דַיין בִּיטֶערְן מַצָב וְכוּ׳ וְכוּ׳. דוּ דַארְפְסְט ווִיסְן דָאם מִיר הָאבְּן מְקַבֵּל גֶעווֶען פּוּן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּ׳ן אַז דֶער עִיקָּר בָּזֶה הָעוֹלָם אִיז זִיךְ דֶערְהַאלְטְן, אוֹיף יֶעדְן מֶענְטְש גֵייט דוּרְךְ צָרוֹת מִיט יְסוּרִים מְרִירוּת מִיט מַכְאוֹבִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, סְ׳אִיז נִישְׁטָא קַיין מֶענְטְש וָואם זָאל נִישְׁט הָאבְּן קַיין צָרוֹת וְכוּ׳ וָואם עֶם זָאל נִישְׁט אִיבֶּערְגֵיין אוֹיף אִים אַ אִיבֶּערְגֵייעֶבְּץ וְכוּ׳ וְכוּ׳; אֶמֶת דָאם אִיז נִישְׁט קַיין טְרֵייסְט אַז אוֹיף יֶענֶעם גֵייט אִיבֶּער וְכוּ׳, ׳וָואם הָאבּ אִיךְ פּוּן דֶעם?׳ וְכוּ׳, ׳לְמַעֲשֶׂה בִּין אִיךְ אִין גֶעהַאקְטֶע צָרוֹת׳ וְכוּ׳, פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן אִיז דָא אַ מַאֲמַר הַחָכָם ״צָרוֹת רַבִּים חָצִי נֶחָמָה״; דָאם הֵייסְט דֶער עִיקָּר פּוּן אַ צָרָה אִיז וָוען דֶער מֶענְטְש מֵיינְט אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט אִים אָפְּגֶעלָאזְט, אוּן עֶר אִיז דֶער עֶרְגְסְטֶער וְכוּ׳, אוּן דֶער גְּרֶעסְטֶער שְׁלִימַזָל וְכוּ׳, אוּן פּוּן אִים ווִיל מֶען נִישְׁט וויסְן וְכוּ׳, אוּן עֶר טוֹיג שׁוֹין נִישְׁט וְכוּ׳, דָאם אִיז דֶער אַרְגְסְטֶער צָרָה וְכוּ׳, אָבֶּער וָוען מֶען הֶערְט אַז עֶר אִיז נִישְׁט דֶער אֵינְצִיגְסְטֶער, סְ׳גֵייט דוּרְךְ אוֹיף אָן אַ שִׁיעוּר מֶענְטְשֶׁן דִי זָעלְבֶּע זַאךְ, זֶה בְּכֹה וְזֶה בְּכֹה וְכוּ׳, יֶעדֶער אֵיינֶער מִיט זַיין פֶּעקֶל צָרוֹת וְכוּ׳, אוּן ווִיסְן דַארְפְסְטוּ ווִיסְן

אַז יֶעדְן אײנֶעמְ׳ס צָרָה אִיז דֶער גֶרעסְטֶער צָרָה וְכוּ׳, סְ׳אִיז נִישְׁט שַׁיָיךְ צוּ זָאגָן ׳אוֹי וֶוען אִיךְ הָאב דַיין צָרָה וָואלְט אִיךְ גֶעקֶענְט זִיךְ דֶערהַאלְטֶן אַנדֶערש׳, סְ׳אִיז נִישְׁטָא אַזַא זַאךְ, יֶעדְן אײנֶעמְ׳ס צָרָה אִיז אַ בִּיטֶערֶע צָרָה, פּוּנְדֶעסְטְוֶועגָן הָאט אוּנְז דֶער הַיילִיגֶער רֶבִּי אוֹיסְגֶעלֶערְנְט, הָעִיקָר הוּא מַה שֶׁקוֹרִין ׳דֶערהַאלְטִין זִיךְ׳, אַ מֶענְטְש דַארְף זִיךְ דֶערהַאלְטֶן אוּן נִישְׁט צוּבְּרָאכְן וֶוערְן.

גֶּעלוֹיבְט אִיז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָואם הָאט אוּנְז מְקָרֵב גֶעוֶוען צוּ אַזַא גְרוֹיסְן צַדִּיק, אַ צַדִּיק אַ רַחֲמָן, אַ צַדִּיק וָואם עֶר לֶערְנְט אוּנְז וְויאַזוֹי זִיךְ צוּ דֶערהַאלְטֶן אוּן דִי שְׁוֶוערְסְטֶע מַצָבִים, דָאם עֶרְשְׁטֶע אוּן דִי לֶעצְטֶע וְכוּ׳ וָואם דֶער צַדִּיק לֶערְנְט אוּנְז, אַז מֶען זָאל גַיין אִין אַ פְּלַאץ וְוֹו קֵיינֶער אִיז נִישְׁטָא, אוּן זִיךְ אוֹיסְרֶעדְן זִיךְ דָאם הָאַרְץ פַארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן אִים דֶערצֵיילְן יֶעדֶע זַאךְ וָואם עֶם דְרִיקְט אִים. מֶען קֶען זִיךְ נִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלְן, וָואם דָאם טוּט אִין הִימְל, וֶוען אַ אִיד אִיז אָרִים אוּן עֶר הָאט נִישְׁט צוּ גֶעבְּן זַיינֶע קִינְדֶער צוּ עֶסְן, עֶר קֶען נִישְׁט בַּאצָאלְן קַיין דִירָה גֶעלְט, עֶר קֶען נִישְׁט קוֹיפְן קַיין קְלֵיד פַּאר זִיךְ אָדֶער פַּאר זַיין וַוייב אָדֶער פַּאר זַיינֶע קִינְדֶער וְכוּ׳, עֶר אִיז שׁוֹלְדִיג חוֹבוֹת וְכוּ׳, אוּן עֶר קוּמְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן עֶר וֶוייְנְט זִיךְ גוּט אוֹיס אַיין מָאל אוּן נָאכְאַמָאל אוּן נָאכְאַמָאל וְכוּ׳, מֶען קֶען זִיךְ נִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלְן וָואם דָאם מַאכְט אַ רַעַשׁ אִין הִימְל; וָוארוּם וֶוען אַ אִיד אִיז בֶּאֱמֶת צוּבְּרָאכְן אוּן עֶר קוּמְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן וֶוייְנְט זִיךְ אוֹיס,

וועט עֶר זען גְרוֹיסַע יְשׁוּעוֹת; דִי צָרָה אִיז וָואם דֶער מֶענְטְשׁ הָאט נִישְׁט קַיין אֱמוּנָה אִין זִיךְ אַז עֶר אִיז אוֹיכְעט חָשׁוּב בַּיים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט פַּאר זַיין גְרוֹיסְן תַּלְמִיד רַבִּי נָתָן זַ"ל אַז מֶען הָאט אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אָבֶּער מֶען הָאט נִישְׁט אֱמוּנָה אִין זִיךְ אִיז דָאם אַ גְרוֹיסֶער פְּגַם (עַיֵּן לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ס"א), אַזוֹי וִוי מֶען דַארְף זִיךְ שְׁטַארְקְן אִין אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז עֶר אִיז דָא אוּן פִּירְט דִי וֶועלְט בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, אוּן קַיין שׁוּם זַאךְ אוֹיף דֶער וֶועלְט וֶועלְט נִישְׁט גָעטוּן אַלֵיין, אַזוֹי דַארְף אַ מֶענְטְשׁ גְלַייבְּן אוֹיכְעט אִין זִיךְ אַז עֶר הָאט כּוֹחוֹת צוּ פּוֹעֲלְן אִין הִימֶל יֶעדֶע זַאךְ וָואם עֶר דַארְף הָאבְּן; אוּן וֶועלְן אַ אִיד אִיז שְׁטַארְק אִין דֶעם וֶועט עֶר זַען גְרוֹיסַע נִסִּים אוּן וואוּנֶדֶער וָואם דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט מִיט אִים טוּן.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר שְׁטַארְק: דָאם עֶרְשְׁטֶע זַאךְ וֶוער נִישְׁט צוּפַאלְן וְכוּ', וֶוער נִישְׁט צוּבְּרָאכְן וְכוּ', כָּאטְשׁ דוּ בִּיסְט שׁוֹין אִין אַ בִּיטֶער מַצָּב וִוי דוּ הָאסְט מִיר גֶעשְׁרִיבְּן, אוּן אוֹיכְעט הָאב אִיךְ גֶעֶרְעדְט מִיט דִיר, אִיךְ הָאב דִיר מַסְבִּיר גֶעֶווען וְכוּ' וְכוּ' וְוִיאַזוֹי סְ'גַייט אִין לֶעבְּן וְכוּ' וְכוּ', אָבֶּער פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן זֶע אִיךְ אַז דוּ הָאסְט מִיר נָאכְנִישְׁט גֶעפָּאלְגְט, בֶּעט אִיךְ זִיךְ מִיט רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים צוּ דִיר, פָּאלְג מִיר, גַיי אִין אַ פְּלַאץ וִוי קֵיינֶער אִיז נִישְׁטָא, אוּן רֶעד זִיךְ אוֹים דָאם הָאלְץ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים,

דֶערצײל אִים אוֹים יֶעדֶע זַאך וָואם עֶם גֶייט אוֹיף דִיר דוּרְך, יֶעדֶע קְלֵייניקֵייט, אַזוֹי ווי אַ זון וֵויינְט פַּארְן מַאטָן; דוּ הָאסְט נִישְׁט קֵין אַנוּנְג וָואסְעֶרע רַעַש דָאס וֶועְרְט אִין אַלֶע עוֹלָמוֹת, וָוארוּם וֶוען דוּ זָאלְסְט וויסְן וִוי מַלְאָכִים אוּן שְׂרָפִים וְכוּ' וְכוּ' זֶענֶען דִיר מְקַנֵּא דִי מִינוּט וָואם דוּ גִיסְט אוֹים דַיין בִּיטֶער הַאַרְץ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן וִוי דִי שְׁכִינָה זִיצְט אַקֶעגְן דִיר אוּן הֶערְט אוֹים יֶעדֶע זַאך וָואם דוּ רֶעדְסְט, וֶוען דוּ זָאלְסְט אִין דֶעם גְּלֵייבְּן אוּן וויסְן דָאס, וָואלְסְטוּ נִישְׁט אוֹיפְגֶעהֶערְט צוּ בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים; אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֶייעֶר: זַיי נִישְׁט קֵין בַּטְלָן, גֵיי אִין אַ פְּלַאץ וִוי קֵיינֶער אִיז נִישְׁטָא, אוּן גִים זִיךְ אוֹים דָאם הַאַרְץ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

אִיךְ מוּז דִיר זָאגְן, דוּ הָאסְט נִישְׁט קֵין אַנוּנְג וָואם אוֹיף מִיר אִיז דוּרְכְגֶענַאנְגֶען אִין לֶעבְּן וְכוּ' וְכוּ', אוּן וָואם עֶם גֵייט אוֹיף מִיר יֶעצְט דוּרְךְ וְכוּ' וְכוּ', וֶוען אִיךְ זָאל דִיר אוֹיסְדֶערְצֵיילְן וָואלְט דַיין הַאַרְץ צוּגַענַאנְגֶען וְכוּ', דָאס אַלֶעם וָואם דוּ הָאסְט מִיר דֶערְצֵיילְט וְכוּ', אוּן דָאס אַלֶעם וָואם דוּ הָאסְט מִיר גֶעשְׁרִיבְּן וְכוּ', אִיז אוֹיף מִיר דוּרְכְגֶענַאנְגֶען הוּנְדֶערְט מָאל מֶער וְכוּ' וְכוּ'. נָאר וָואם דֶען? אִיךְ הָאב גֶעפָּאלְגְט דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן. אִיךְ בִּין אַוֶועקְגֶענַאנְגֶען אוּן נִישְׁט אָפְּגֶעלָאזְט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן גֶעבֶּעטְן אוּן גֶעבֶּעטְן, אוּן אִיךְ הָאב נִישְׁט נָאכְגֶעלָאזְט בִּיז אִיךְ הָאב גֶעזֶען אַ יְשׁוּעָה, אִיךְ הָאב זִיךְ נִישְׁט מְיַאֵשׁ גֶעוֶוען.

סְ׳אִיז גֶעוֶען צַייטֶן וָואס אִיךְ הָאב נִישְׁט גֶעהַאט אוֹיף שַׁבָּת פְֿשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, קֵיינֶער הָאט נִישְׁט גֶעוּוִיסְט פּוּן דֶעם, אָבֶּער אִיךְ הָאב גֶעבֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וְכוּ׳, בִּזְיוֹנוֹת אוּן שְׁפֵּיכוּת דָּמִים וָואס אִיךְ הָאב גֶעלִיטֶן וְכוּ׳, אוּן וָואס אִיךְ לַייד וֶוייסְט נָאר דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַלֵּיין, אָבֶּער אִיךְ פָֿאלְג דֶעם הֵיילִיגֶן רֶבִּי׳ן, יֶעדֶע זַאךְ וָואס אִיךְ דַארְף הָאבֶּן בֶּעט אִיךְ נָאר דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים. פַֿארָוואס דֶערְצַייל אִיךְ דִיר דָאס אוֹיס פּוּן מִיר? כָּאטְשׁ סְ׳אִיז נָאר אַ טִיפָּה מִן הַיָּם וְכוּ׳ וְכוּ׳, נָאר אִיךְ וִויל אִין דִיר אַרַיינְבֶּרֶעגֶן, אַז דוּ זָאלְסְט מִיר נָאכְמַאכֶן; פָֿאלְג מִיר, סְ׳אִיז זֵייעֶר זֵייעֶר בִּיטֶער וָועֶן אַ מֶענְטְשׁ הָאט נִישְׁט וָואס צוּ עֶסֶן, וָוארוּם דִי חַזַ״ל זָאגֶן (עירובין מא:) עֲנִיוּת מַעֲבִירִין אֶת הָאָדָם עַל דַּעְתּוֹ וְעַל דַּעַת קוֹנוֹ; דָאס אָרִימְקֵייט נֶעמְט פּוּן אִים צוּ דִי שֵׂכֶל, אוּן נֶעמְט פּוּן אִים צוּ דִי אֱמוּנָה רַחֲמָנָא לִשֵׁיזְבָן, אוּן וָועֶן אַ מֶענְטְשׁ פַֿארְלִירְט דִי אֱמוּנָה פַֿארְלִירְט עֶר אַלְצָדִינְג, וָוארוּם אֱמוּנָה דָאס אִיז דִי רְפוּאָה; שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ זָאגְט (מִשְׁלֵי כח) ״אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת״, אַ אִיד וָואס עֶר אִיז פּוּל מִיט אֱמוּנָה הָאט עֶר אַסַאךְ בְּרָכוֹת, מִיט אֱמוּנָה וֶועְרְט מֶען גֶעהָאלְפֶן; אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְק זִיךְ אִין אֱמוּנָה, וֶועסְטוּ זֶען אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט דִיךְ נִישְׁט אָפְּלָאזֶן.

נָאר זַיי שְׁטַארְק אִין תְּפִלָּה, זָאלְסְט וִויסֶן דָאס יֶעדֶעם דִיבּוּר וָואס אַ אִיד רֶעדְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים שְׁפַּאלְט אַלֶע הִימְלֶען; וּבִפְרָט וָועֶן עֶר גִיסְט טְרָערֶן, דָאס אִיז מוֹרֶא׳דִיג חָשׁוּב. אַוּדַאי אוּן אַוּדַאי מֶען פְֿרוּבִירְט אוֹיס יֶעדֶן מֶענְטְשׁ

צִי עֶר מֵינְט דָאס עֶרְנְסְט, עֶר בֶּעט אוּן אִיז מִתְפַּלֵּל אוּן
עֶר זָעט נָאכְנִישְׁט קַיין יְשׁוּעָה, אָבֶּער אוֹיב עֶר גֶעבְּט נִישְׁט
נָאךְ קַיין הָאפֶּענוּנג אוּן עֶר אִיז מַמְשִׁיךְ מִתְפַּלֵּל צוּ זַיין,
בַּיִים סוֹף וֶועט עֶר זָען נִסִּים וְנִפְלָאוֹת.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר שְׁטַארְק: שְׁטַארְק זִיךְ
מִיט מִדַּת הַשְׁמָחָה, וָוארוּם עֶס וֶועְרְט
גֶעבְּרֶענְגְט פּוּן צַדִּיקִים אוֹיפְן פָּסוּק (דִּבְרִים ט"ז) וְהָיִיתָ' אַךְ'
שָׂמֵחַ', אַז דִי סוֹפִּי תֵּיבוֹת אִיז דִי שֵׁם פּוּן פַּרְנָסָה, חַתָ"ךְ,
אִיבֶּערְדֶעם זָע צוּ זַיין פְּרַייליךְ, מִיט שִׂמְחָה וֶועְרְט נִתְרַחֵב
דָּער דַּעַת, מִיט שִׂמְחָה אִיז מָען וּוָכָה זִיךְ צוּ דֶערְהַאלְטֶן.
אַוּודַאי צוּ זַיין פְּרַייליךְ אִיז דִי שְׁוֶועְרְסְטֶע זַאךְ, אָבֶּער
פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן דַארְף מֶען טוּן אַלֶע זַאכְן אוֹיף דֶער וֶועלְט
צוּ קוּמֶען צוּ שִׂמְחָה - וָואם שִׂמְחָה דָאס אִיז דִי קְדוּשָׁה,
אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט (דִּבְרֵי הַיָּמִים א, ט"ז) "עֹוז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ",
אִיבֶּערְדֶעם זָע צוּ זַיין פְּרַייליךְ, אוּן דָאס וֶועט דִיךְ בְּרֶענְגֶען
צוּ אַלֶע יְשׁוּעוֹת, נָאר פַּארְלִיר זִיךְ נִישְׁט.

אִיךְ וָואלְט דִיר גֶעשְׁרִיבְּן נָאךְ הוּנְדֶערְט עַמּוּדִים, נָאר מַיין
צַייט אִיז זַייעֶר בַּאגְרֶענִיצְט; נָאר חֲזַר דָאס אִיבֶּער
טוּיזֶענְט מָאל דָאס וָואם אִיךְ הָאב דִיר יֶעצְט גֶעשְׁרִיבְּן: אַז
אַ אִיד הָאט בָּזֶה הָעוֹלָם קֵיינֶעם נִישְׁט, נָאר דֶעם בּוֹרֵא כָּל
עוֹלָמִים, כָּל זְמַן עֶר פַּארְלָאזְט זִיךְ אוֹיף אַ בָּשָׂר וָדָם דֶעמָאלְט
אִיז זַייעֶר בִּיטֶער וְכוּ', אָבֶּער אוֹיב עֶר וַוייסְט אַז עֶר הָאט
קֵיינֶעם נִישְׁט נָאר דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דֶעמָאלְטְס אִיז

עֶר דֶער גְלִיקְלִיכְסְטֶער מֶענְטְש, דֶעמָאלְטְס גַייט עֶר אִין אַ פְּלַאץ ווי קֵיינֶער אִיז נִישְׁטָא, אוּן עֶר רֶעדְט זִיךְ אוֹיס דָאס הַאִרְץ פַּארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

וואוֹיל וָואלְט גֶעוֶוען וֶוען דוּ זָאגְסְט דָאס אִיבֶּער דַיין וַוייב אוֹיכֶעט, אַז זִי זָאל אוֹיכֶעט צוּגֶעווָאוֶונֶען זִיךְ צוּ רֶעדְן צוּם בַּאשֶׁעפֶּער, אַנְשְׁטָאט צוּ פְּלוֹידֶערְן שְׁטוּתִים אוּן הֶבֶל אוּן הַבְלֵי הֲבָלִים מִיט אַנְדֶערֶע פְּרוֹיעֶן זָאלְן זֵיי דִיךְ אַרוֹיסְהֶעלְפְּן בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים. מֶען גֶעפִינְט בַּיי יִצְחָק אָבִינוּ מִיט רִבְקָה אִמֵּנוּ, זֵיי הָאבֶּן בֵּיידֶע נִישְׁט גֶעהַאט קֵין קִינְדֶער, אִיז עֶר גֶעשְׁטַאנֶען אִין אֵיין וּוינְקֶל אוּן גֶעבֶּעטֶן, אוּן זִי אִיז גֶעשְׁטַאנֶען פּוּן דִי אַנְדֶערֶע וּוינְקֶל אוּן גֶעבֶּעטֶן, אוּן אַזוֹי הָאט זֵיי דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים גֶעהָאלְפְּן; אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְּט עֶטְס בֵּיידֶע בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים עֶר זָאל אֵייךְ מַרְחִיב זַיין בְּנַשְׁמִיוּת אוּן בְּרוּחָנִיוּת, אוּן עֶם זָאל אַיךְ גוּט זַיין, וֶועט עֶטְץ זָען וּוי שְׁנֶעל דִי יְשׁוּעָה וֶועט קוּמֶען.

גֶעוואוֹין זִיךְ צוּ צוּ זָאגְן זַייעֶר אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת. הֵייב אָן פּוּן מַסֶּכֶת בְּרָכוֹת זָאג פֶּרֶק נָאךְ פֶּרֶק, בִּיז דוּ וֶועסְט עֶנְדִיגְן אַ מַסֶּכְתָּא נָאךְ אַ מַסֶּכְתָּא, וָוארוּם מִשְׁנָ"ה בַּאטֵרֶעפְּט פּוּנְקְט וּוי פַּרְנָסָ"ה; אַז מֶען לֶערְנְט אוּן מֶען זָאגְט אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת, אִיז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מַשְׁפִּיעַ פַּרְנָסָה; נָאר זַיי נִישְׁט קַיין בַּטְלָן, פָּאלְג וָואס אִיךְ בֶּעט דִיר, זַיי נִישְׁט טְרוֹיעֶרִיג, בָּאטְש סְ'אִיז זַייעֶר שְׁוֶוער צוּ זַיין פְּרַייליךְ

וועֶן מֶען הָאט נִישְׁט צוּ בַּאצָאלְן דִירָה גֶעלְטְ; וועֶן מֶען הָאט נִישְׁט צוּ בַּאצָאלְן דֶעם גְּרָאסֶערִי; וועֶן מֶען הָאט נִישְׁט צוּ בַּאצָאלְן שְׂכַר לִימוּד, אוּן מֶען אִיז שׁוּלְדִיג חוֹבוֹת, אוּן אַלֶע דְרִיקְן אוּן נִיטְן; אָבֶּער סְ׳אִיז נִישְׁטָא קֵיין אַנְדֶערֶע עֵצָה נָאר בֶּעטֶן אוּן מִתְפַּלֵל זַיין.

טָאמָער מֵיינְסְטוּ אַז אִיךְ פַּארְשְׁטֵיי נִישְׁט דַיין צַעַר וְכוּ׳, וועל אִיךְ דִיר דֶערְצֵיילְן אַ קְלֵיין מַעֲשֶׂה׳לֶע. אִיךְ בִּין דָאס אוֹיכָעט דּוּרְכְגֶעגַאנְגֶען: מַיין לֶעְנְדְלָאנְד הָאט מִיךְ גֶעוואלְט אַרוֹיסְוואַרְפְן, עֶר אִיז גֶעוואָען מַמָּשׁ אַ רוֹצֵחַ (אַ פְּרַייעֶר מִיט אַ פָּנִים פּוּן אַן אַכְזָר) אוּן דֶעמָאלְטְס אִיז גֶעוואָען דִי גֶעזֶעץ אַז בִּיזְן פִּינְפְטֶן לְמִסְפָּרָם אַז מֶען בַּאצָאלְט נִישְׁט קֶען מֶען אַרוֹיסְוואַרְפְן. אוּן עֶס אִיז שׁוֹין גֶעוואָען דֶער דְרִיטֶער לְמִסְפָּרָם, אוּן עֶר אִיז גֶעקוּמֶען מִיט אַ רְצִיחָה "נָאךְ צְווִיי טָעג אַז דוּ צָאלְסְט נִישְׁט בִּיסְטוּ אִינְדְרוֹיסְן!", (אוּן לֵייֶדֶער הָאב אִיךְ גֶעזֶען וִוי מֶען הָאט נִישְׁט אֵייגֶעם אַרוֹיסְגֶעוואָרְפְן אוֹיפְן גַאס מַמָּשׁ) הָאב אִיךְ גֶעזֶען אַז דֶער מַצָּב אִיז בִּיטֶער אוּן אִיךְ הָאב גָאר נִישְׁט, בִּין אִיךְ אַרַיינְגֶעגַאנְגֶען אִין בֵּית הַמִּדְרָשׁ (אִיךְ הָאב גֶעהַאט דֶעם שְׂלִיכְל) אוּן אִיךְ הָאב זִיךְ פַּארְשְׁלָאסְן פּוּן אַיינֶעוויניג, אוּן אִיךְ הָאב אוֹיפְגֶעמַאכְט דֶעם אָרוֹן קוֹדֶשׁ אוּן זַייעֶר גֶעוויינְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, "וָואס טוּ אִיךְ רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם? אִיךְ הָאב אַ וַוייב מִיט צְווִיי קִינְדֶער, אוּן דֶער בַּעַל הַבַּיִת פּוּן הוֹיז הָאט גֶעזָאגְט עֶר וואַרְפְט מִיךְ אַרוֹים נָאךְ צְווִיי טָעג, וָואס טוּה אִיךְ?!", אוּן אִיךְ הָאב בִּיטֶער גֶעוויינְט.

אוּן אַזוֹי וויִ אִיךְ וֵויִן הֶער אִיךְ וויִ אֵייֶנער פְּרוּבִּירְט אוֹיפְּצוּמַאכְן דֶעם טִיר פּוּן בֵּית הַמִּדְרָשׁ, אוּן וויִל אַרַיינְקוּמֶען. דָאס אִיךְ שְׁטֶעל פַּארְמַאכְט דֶעם אָרוֹן קוֹדֶשׁ אוּן אָפְּגֶעוויִשְׁט מַיין פָּנִים פּוּן טֶעֶרְן, אוּן זִיךְ אַוֶועקְגֶעזֶעצְט בַּיים טִישׁ אוּן אוֹיפְּגֶעמַאכְט אַ גְמָרָא, אוּן אֵייֶנער פּוּן אוּנְזֶערֶע לַייט אִיז אַרַיינְגֶעקוּמֶען אוּן דָאט זִיךְ אַוֶועקְגֶעזֶעצְט קֶעגְן אִיבֶּער אוּן עֶר דָאט אָנְגֶעהוֹיבְן מִיט מִיר צוּ רֶעדְן פּוּן דָא וְכוּ', פּוּן דֶעם וְכוּ', אוּן גֶעבְּט מִיר אַ זָאג "אִיךְ דָאס צְדָקָה גֶעלְט בַּיי מִיר שׁוֹין אַפָּאר וָואכְן אוּן אִיךְ וֵויים נִישְׁט וָועמֶען צוּ גֶעבְּן. הַיינְט פַּארְטָאגְם דָאט זִיךְ מִיר גֶעטָאלוֹמְ'ט אַז אִיךְ זָאל קוּמֶען דָא אִין בֵּית הַמִּדְרָשׁ, אוּן וָועם אִיךְ וָועל טְרֶעפְּן דֶעם עֶרְשְׁטֶן זָאל אִיךְ עֶם אַוֶועקְגֶעבְּן, אִיבֶּערֶדעם אַז אִיךְ דָאס דִיר גֶעטָראפְּן דָא דֶעם עֶרְשְׁטֶן, נַא דִיר, נָעם", אִיךְ דָאס עֶם אַרַיינְגֶעלֵייגְט אִין קֶעשֶׁעגְ אוּן אִיךְ דָאס אִים זֵייעֶר בַּאדַאנְקְט, אוּן עֶר אִיז אַוֶועק.

וְוי נָאר עֶר אִיז אַוֶועק דָאס אִיךְ גֶעזֶען אַז עֶם אִיז גֶעוֶועזְן פּוּנְקְט דִי סְכוּם פּוּן דִי דִירָה גֶעלְט, אוּן עֶם אִיז נָאךְ גֶעבְּלִיבְן גֶענוּג אַז אִיךְ זָאל קֶעגְן קוֹיפְן אוֹיף שַׁבָּת; וָוארוּם נִישְׁט אֵיין מָאל דָאס אִיךְ גֶעגָעסְן חַלָּה מִיט סַארְדִינְס, מֶער פּוּן דֶעם דָאס אִיךְ נִישְׁט גֶעדַאט. דָאס אִיךְ גֶעזֶען דֶעם כֹּחַ פּוּן תְּפִלָּה, נָאר דִי חַז"ל זָאגְן (מְגִילָה ז:) לֹא בְּכָל שַׁעֲתָא וְשַׁעֲתָא מִתְרַחִישׁ נִיסָּא; דָאס אִיךְ שׁוֹין אָנְגֶעהוֹיבְן צוּ בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים עֶר זָאל מִיר מַזְמִין זַיין אַ דִירָה בַּיי אַ פְּרוּמֶער אִיד וָואם עֶר וֶועט מִיר נִישְׁט אַרוֹיסְווארְפְּן אוֹיפְן

גַאם ווי אַזא רוֹצֵחַ אַ פְֿרייַע וכו׳ וכו׳, אִיז גֶעוואָרן עָלוּל וכו׳ וכו׳. אוּן דָער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט מִיר אַוודאי גֶעהָאלְפֶֿן, אוּן אִין דָעם חוֹדֶשׁ הָאב אִיךְ אַרוֹיסְגֶענוּמֶען אַ נַייעֶ דִירָה, אוּן בַּיים סוֹף בִּין אִיךְ אַרִיבֶּער. אוּן אַזוֹי הָאב אִיךְ גֶעקֶענְט צִיעֶן בְּמֶשֶׁךְ צְוויעלְף יָאר וכו׳ וכו׳.

גְלַייב מִיר, אַזֶעלְכֶע מַעֲשִׂיוֹת קֶען אִיךְ דִיר דָערְצַיילְן זַייעֶר זַייעֶר אַסַאךְ, נָאר פַֿארְוואָס דָערְצַייל אִיךְ דִיר דָאס? דִיר צוּ שְׂטַארְקְן דָאס הָארְץ זָאלְסְט גוּט גֶעדֶענְקֶען אַז אַ מֶענְטֶשׁ הָאט קֵיינֶעם נִישְׂט בָּזֶה הָעוֹלָם נָאר דָעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן נָאר אִים דָארְף מֶען בֶּעטֶן, אוּן נָאר פּוּן אִים זָאל עֶר בֶּעטֶן יֶעדָע זַאךְ וָואס עֶר דָארְף הָאבֶּן. אַז דוּ וֶועסְט זַיין שְׂטַארְק אִין דָעם וֶועסְטוּ זֶען גְרוֹיסָע נִסִים.

נָאר דָערְהַאלְט זִיךְ וֶועֶר נִישְׂט צוּבְּרָאכְן, לֶערְן דָעם הֵיילִיגְן רֶבִּינ׳ס סְפָֿרִים וָואס אִיז בְּלוֹיז הִתְחַזְקוּת, אוּן שְׂטַארְקְט יֶעדֶן צוּבְּרָאכֶענֶעם מֶענְטֶשׁ, אוּן בַּיים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז זַייעֶר זַייעֶר חָשׁוּב אַ לֵב נִשְׁבָּר אַ צוּבְּרָאכְן הָארְץ, שְׂטַארְק זִיךְ אוּן וִוידֶערוּם שְׂטַארְק זִיךְ, וֶועט דִיר דָער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים נִישְׂט פַֿארְלָאזְן, אוּן דָער עִיקָּר שְׂטַארְקְן זִיךְ אִיז אִין תְּפִלָּה אוּן בַּקָּשָׁה, אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט מִיר פָֿאלְגְן, וֶועט דִיךְ גוּט זַיין אוֹיךְ דִי וֶועלְט אוּן עָם וֶועט דִיךְ גוּט זַיין אוֹיךְ יֶענֶער וֶועלְט.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ריט

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר שְׁלַח י״א סִיָּן ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

דוּ דַארְפְסְט זָען זִיךְ בַּאפְלַייְסֶן אִין לִימוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

חַז״ל זָאגֶן (בְּמִדְבָּר רַבָּה פָּרָשָׁה י׳ סִימָן ח׳) אֵין לְךָ בֶּן חוֹרִין אֶלָּא מִי שֶׁהוּא עוֹסֵק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה; אַז אַ מֶענְטְש לֶערְנְט תּוֹרָה בַּאקוּמְט עֶר אַ תּוֹרָה׳דִיגֶן שֵׂכֶל, אַ דַעַת תּוֹרָה, אוּן דֶעמָאלְט ווֶערְט עֶר פְּרֵיי פוּן אַלֶע מִינֵי שִׁיעְבּוּדִים אוּן אִינְטֶערֶסַאנְטְקֵייט וְכוּ׳ וְכוּ׳, וָוארוּם גֶעוֶוענְלִיךְ מֶענְטְשֶׁן ווִילֶן מֶען זָאל זַיין אִינְטֶערֶסַאנְט אִינְטֶער זֵיי וְכוּ׳, סְ׳אִיז דָא מֶענְטְשֶׁן וָואס זֵיי הָאבֶן לִיב צוּ קָאנְטָראלִירֶן יֶעדֶעם וְכוּ׳, אוּן פּוּן דֶעם דַארְף מֶען זַייעֶר זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבֶּן וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּבִפְרַט אִין הַיינְטִיגֶן דוֹר.

סְ׳קוּמֶען אִינְגֶעלַייְטֶלְעךְ אַשֶׁר לֹא קָרְאוּ וְלֹא שָׁנוּ וְלֹא שִׁמְּשׁוּ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים וְכוּ׳, אוּן זֵיי וֶוערְן אוֹיסְגֶעטְ מַנְהִיגִים, אוּן זֵיי כַּאפֶּן אִינְגֶעלַייְטֶלְעךְ אוּן בָּחוּרְלֶעךְ, אוּן זֵיי נֶעמֶען זֵיי צוּ דֶעם שֵׂכֶל מִיט דֶעם מֹחַ וְכוּ׳, אוּן לַיידֶער דִי אִינְגֶעלַייְטֶלְעךְ אוּן דִי בָּחוּרְלֶעךְ לוֹיפֶן זֵיי נָאךְ אַזוֹי ווִי מֶען לוֹיפְט נָאךְ אַ בָּאק, אַ צִיג וְכוּ׳ וְכוּ׳, סְ׳אִיז דָא אַזוֹי גֶערוּפֶענֶע מַנְהִיגִים וָואס זֵיי ווִילֶן זִיךְ נָאר פַּארְלֵיגֶן אוֹיף יֶעדֶעם, אוּן קָאנְטָראלִירֶן

יֶענעם, אוּן צוּנעמען דֶעם שֵׂכֶל וְכוּ', פוּן דָאךְטֶן קוּמְט אַרוֹיס נָאכְדֶעם אַלֶע קְלֶקוֹלִים.

דָּער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאנְט (לִיקוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ס"א) **אַז** דָאס אִיז אַ גֶעוַואלְדִיגֶער תַּאֲוָה צוּ זַיין אַ מַנְהִיג וְכוּ', לֵייֶדער זֵיי קֶענֶען זִיךְ אַלַיין נִישְׁט פִּירֶן, ווִי קֶענֶען זֵיי פִּירֶן אַנְדֶערֶע וְכוּ'? עַיֵין שָׁם. פָּשׁוּט מֶען פַּארְפִּירְט אִינְגֶעזַעלְשַׁאפְט אוּן בָּחוּרלֶעךְ וְכוּ' וְכוּ'. אִיבֶּערְדֶעם אַז דוּ וִוועסְט אַלַיין לֶערְנֶען יֶעדֶן טָאג חוּמָשׁ רַשִׁ"י מִיט תַּרְגוּם פוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדֶרָה, אוּן דוּ וִוועסְט לֶערְנֶען זַייֶער אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, וָואס דָאס אִיז מְזַכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ וְכוּ' וְכוּ', אוּן וְעַל כּוּלָם וִוועסְטוּ לֶערְנֶען גְּמָרָא אוּן שׁוּלְחָן עָרוּךְ וְכוּ', דֶעמָאלְטְס וִוועט דִיךְ קֵיינֶער נִישְׁט קֶענֶען פַּארְדֶרֵייעֶן דֶעם קָאפּ.

וָועֶן אֵייגֶער לֶערְנְט שׁוּלְחָן עָרוּךְ אִיז עֶר זוֹכֶה צוּ יִרְאַת שָׁמַיִם, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאנְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת פּוּסַק סִימָן ב') עַל יְדֵי שׁוּלְחָן עָרוּךְ בָּאִים לְיִרְאָה; אַז מֶען לֶערְנְט אַסַאךְ שׁוּלְחָן עָרוּךְ אִיז מֶען זוֹכֶה צוּ יִרְאַת שָׁמַיִם. אוּן וויסְן דַארְפְּסְטוּ וויסְן, דִי מִינוּט וָואס מֶען גֵייט אַוועק פוּן אַ סְעִיף קָטָן אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ אִיז שׁוֹין בִּיטֶער וְכוּ' וְכוּ', אוּן דָאס וַוייזְט אַז דָאס אִיז נִישְׁט פוּן דִי קְדוּשָׁה וְכוּ' וְכוּ'.

עֶם אִיז בַּאוואוּסְט אַז דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט אוּנְז מוֹרֶא'דִיג מַזְהִיר גֶעווֶען אוֹיף לִימוּד שׁוּלְחָן עָרוּךְ, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן כ"ט) **אַ** יֶעדֶער אִיד אִיז מְחוּיָב צוּ לֶערְנֶען יֶעדֶן טָאג שׁוּלְחָן עָרוּךְ, אוּן דָאס אִיז גֶעווֶען בַּיי

אִים אַ חֹק וְלֹא יַעֲבוֹר, אַ קְבִיעוּת, אַזוֹי וַוייט אַז עֶר הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט פַאר אוּנְזֶערָע לַייט, "אִיר מָעגְט קְנַייטְשֶׁן מַיין סֵפֶר וִוי אִיר וִוילְט, אָבֶּער דֶער עִיקָר נִישְׁט אָפְּטְרֶעטֶן פּוּן אַ סְעִיף קָטָן אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ", דָאס הַייסְט מֶען מֶעג מְחַדֵּשׁ זַיין אִין זַיין הַיילִיגֶן סֵפֶר "לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן" וִוי אַזוֹי מֶען וִוייל, וָוארוּם אִין זַיין סֵפֶר אִיז כָּלוּל אַלֶע פְּשָׁטִים, יֶעדֶער מֶענְטְש קֶען זָאגֶן אַ פְּשַׁט וִוי עֶר וִוייל וְכוּ', אוּן דֶער הַייליגֶער רַבִּי הָאט גֶעוָואלְט אַז מֶען זָאל זִיךְ אָנְשְׁטְרֶענגֶען אוּן מְחַדֵּשׁ זַיין אִין זַיינֶע וֶוערְטֶער אוּן טְרֶעפְּן עֶפֶּעס אַ גוּטֶן חִידּוּשׁ אִין זַיין הַיילִיגֶן סֵפֶר "לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן", אָבֶּער נִישְׁט אָפְּטְרֶעטֶן פּוּן שׁוּלְחָן עָרוּךְ. אוֹיךְ הָאט עֶר גֶעזָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן כ"א) וֶוען אַ אִיד אִיז מְחַדֵּשׁ חִידּוּשֵׁי תּוֹרָה דַארְף עֶר אַוֶועקְשְׁטֶעלְן מִילְיטֶער פַּאר חִידּוּשׁ אוּן נָאכְן חִידּוּשׁ, אוּן וָואס זֶענֶען דִי מִילְיטֶער? שׁוּלְחָן עָרוּךְ; דָאס הַייסְט וֶוען אֵיינֶער קֶען מְחַדֵּשׁ זַיין חִידּוּשֵׁי תּוֹרָה הָאט עֶר אַ גֶעוָואלְדִיגְן יֵצֶר הָרַע מְחַדֵּשׁ צוּ זַיין נַייעֶ הַנְהָגוֹת מִיט נַייעֶ דְּרָכִים מִיט נַייעֶ הַלָכוֹת'ער, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף עֶר זֶען אַז אִין זַיינֶע חִידּוּשֵׁי תּוֹרָה זָאל נִישְׁט אַרוֹיסְקוּמֶען פּוּן דֶעם חַס וְשָׁלוֹם קִלְקוּלִים, נַייעֶ הַנְהָגוֹת, נַייעֶ דְּרָכִים וְכוּ' וְכוּ', אוּן דָאס וֶועְרְט גֶעטוּן אַז מֶען לֶערְנְט שׁוּלְחָן עָרוּךְ פַּארְן חִידּוּשׁ, אוּן שׁוּלְחָן עָרוּךְ נָאכְן חִידּוּשׁ, דָאס הַייסְט מֶען דַארְף שְׁטֶענְדִיג זֶען אֲפִילוּ מֶען אִיז מְחַדֵּשׁ חִידּוּשֵׁי תּוֹרָה, דָאס מוּז זַיין גֶעבִינְדֶן אוּן גֶעפְלָאכְטֶן מִיטֶן שׁוּלְחָן עָרוּךְ.

מָען זָעט עָם אִיז דָא אִין דִי הוּנְדֶערְטָער אוּן טוֹיזֶענְטָער שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת סְפָרִים, אוּן אַלֶעם דְרַייט זִיךְ נָאר אִיבֶּערְן שׁוּלְחָן עָרוּךְ, וָוארוּם כָּל זְמַן אַ מֶענְטְש אִיז אַרוּמְגֶענוּמֶען מִיטְן שׁוּלְחָן עָרוּךְ, גֶייט עֶר אוֹיף אַ גוּטְן אוֹיסְגֶעטְרָאטְן וָועג, וויפֶּער עֶר גֶייט אַוֶועק פוּן שׁוּלְחָן עָרוּךְ רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן קֶען מָען אוֹיסְגֶערִיסְן וָוערְן פוּן דִי וָועלְט אוּן פוּן יֶענֶע וָועלְט. אוּן מָען זָעט דִי אַלֶע וָואס זַיי הָאבְּן אָפְּגֶעשְׁפֶּעט פוּן הַלָכוֹתֶ'ער פוּן שׁוּלְחָן עָרוּךְ, וָענֶען נָאכְדֶעם אוֹיסְגֶערִיסְן גֶעוָוארְן פוּן אִידִישְׁקֵייט אוּן אַוֶועק אִינְגַאנְצָן רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, דָאס אִיז דִי מִינִים אוּן אַפִּיקוֹרְסִים, דִי פַארְשָׁאלְטֶענֶע מַשְׂכִּילִים. אִיבֶּערְדֶעם וָען צוּ לֶערְנֶען זַייֶער אַסַאךְ שׁוּלְחָן עָרוּךְ, דֶעמָאלְט וָועט מָען דִיר נִישְׁט קֶענֶען פַארְפִּירְן, אוּן דֶעמָאלְט וָועט מָען נִישְׁט קֶענֶען דִיךְ אִינְטֶערְטֶענִיגְן וְכוּ' וְכוּ', וַוייל דוּ וָועסְט גְלַייךְ זָען, אוֹיב סְ'אִיז אַקֶעגְן שׁוּלְחָן עָרוּךְ דַארְפְּסְטוּ פוּן דָארְטָן אַנְטְלוֹיפְן.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וָועסְט פַארְשְׁטֵיין וָואס אִיךְ מֵיין וְכוּ', וָוארוּם אִיךְ מֵיין נָארְנִישְׁט נָאר פָּשׁוּט פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, מָען דַארְף זַייֶער אַכְטוּנְג גֶעבְּן פוּן דִי אַזוֹי גֶערוּפֶענֶע מַנְהִיגִים'לֶעךְ וְכוּ', וָואס זַיי פַארְפִּירְן דִי יוּגְנְט אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו.

גָעלוֹיבְט אִיז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דָאס עֶר הָאט אוּנְז אַרָאפְּגֶעשִׁיקְט אִין אוּנְזֶער דוֹר אַזַא מִין גְרוֹיסְן רַבִּי'ן וְוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זי"ע, וָואס מִיט זַיינֶע סְפָרִים אִיז עֶר מְחַיֶה אוּן מְחַזֵק אוּן מְשַׂמֵחַ אַלֶע צוּבְּרָאכֶענֶע נְשָׁמוֹת,

אוּן פִּירְט זַיי אוֹיפְן דֶּרֶךְ הָאֱמֶת, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר לֶערְנְט יֶעדְן טָאג אַסַאךְ לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן, סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיוֹת, סֵפֶר הַמִּדּוֹת, שִׂיחוֹת הָר"ן, אוּן חַיֵּי מוֹהַר"ן, וָואס דֶער הַיילִיגֶער רֶבִּי הָאט בְּפֵירוּשׁ גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן קצ"ב) אַשֶׁר פָּנָיו שִׁבְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר; דֶער צַדִּיק לִיגְט אִין זַיין סֵפֶר, אוּן אַז מֶען לֶערְנְט דִי סְפָרִים פּוּן צַדִּיק טְרֶעפְּט מֶען דֶעם צַדִּיק.

אוּן עָם וֶועְרְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין הַיילִיגְן סֵפֶר "יִשְׂמַח לֵב" פּוּן הַיילִיגְן צַדִּיק רַבִּי נָחוּם מִטְשֶׁעְרְנָאבִּיל זי"ע דָאס מֶען קֶען זִיךְ מְשַׂתֵּטֵחַ זַיין אוֹיף אַ סֵפֶר פּוּן צַדִּיק, אוּן דָארְטְן טְרֶעפְּן דֶעם צַדִּיק, דָאס הַייסְט אַז אִין דֶעם סֵפֶר לִיגְט דֶער צַדִּיק, יֶעדֶער צַדִּיק לִיגְט אִין זַיין סֵפֶר, (עַיֵּן שָׁם, בְּמַסֶּכֶת שַׁבָּת). זֶעט מֶען פּוּן דֶעם דָאס גְּרוֹיסְקֵייט פּוּן אַ אִיד וָואס עֶר לֶערְנְט סְפָרֵי צַדִּיקִים תַּלְמִידֵי הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע. אוּן מֶען דַארְף זִיךְ נִישְׁט שֶׁעמֶען פּוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, אוּן דֶער הַיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָואלְט אַז מֶען זָאל לֶערְנֶען אִין אַלֶע סְפָרִים, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן כ"ח) אַז עָם אִיז רָאוִי פַּאר אַ מֶענְטְש עֶר זָאל דוּרְכְגֵיין אַלֶע סְפָרִים וְכוּ'. דִי אַלֶע קְלֵיין קֶעפְּלְדִיגֶע מֶענְטְשֶׁן וָואס זַיי הָאבֶּן מוֹרֶא עָם וָועט אַנְטְלוֹיפְן פּוּן זַיי חֲסִידִים, זָאגְן זַיי אַז מֶען זָאל נִישְׁט לֶערְנֶען אִין דֶעם סֵפֶר אָדֶער אִין יֶענֶעם סֵפֶר וְכוּ' וְכוּ', אָבֶּער אַ מֶענְטְש וָואס עֶר הָאט שׂכֶל זֶעט וַוי דֶער הַיילִיגֶער רֶבִּי הָאט נִישְׁט קַיין מוֹרֶא אוּן עֶר זָאגְט בְּפֵירוּשׁ אַז אַ אִיד זָאל דוּרְכְלֶערְנֶען אַלֶע סְפָרִים שֶׁבָּעוֹלָם.

בְּפָּרַט הַיינְטִיגֶע צַייטֶן וָואם דִי בְּפִירוּת אוּן אַפִּיקוֹרְסוּת אִיז אַזוֹי גְרוֹיס, דַארְף מֶען זִיךְ מַאכְן אַ שִׁיעוּר יֶעדֶן טָאג אִין הֵיילִיגֶן סֵפֶר "וַיוֹאֶל מֹשֶׁה" וָואם עֶר אִיז מְבַרֵר וְוִי וַוייט מֶען דַארְף אַנְטְלוֹיפֶן פּוּן מִינִים אוּן אַפִּיקוֹרְסִים, אַז וואוֹיל אִיז דָעם אִיד וָואם אִיז זִיךְ מְחַבֵּר צוּ דִי הֵיילִיגֶע סְפָרִים פּוּן דִי הֵיילִיגֶע צַדִּיקִים.

הַמְאַחֵל לִךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רכ

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁלַח י"ב סִיוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

דוּ דַארְפְסְט וויסֶן דָאם אַלֶע צֵייטוּנְגֶען זֶענֶען זֵייעֶר מְסוּכָּן וְכוּ', מֵילָא דִי פְּרֵייעֶ צֵייטוּנְגֶען אִיז אָפְּגֶעֶרְעדְט, עֶס אִיז פּוּל מִיט מִינוּת וְאַפִּיקוֹרְסוּת, זֵיי שְׁפֶּעטֶן פּוּן יֶעדֶן דָּבָר שֶׁבִּקְדוּשָּׁה, זֵיי זֶענֶען מִינִים אוּן אַפִּיקוֹרְסִים אוּן דֶעדֶן אָפֶּן קֶעגֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָואם גְרוּעִים שֶׁבְּאוּמוֹת הָאוּבֶן מוֹרָא דָאם צוּ שְׁרֵייבֶן אוּן דֶעדֶן וְכוּ' וְכוּ'; אוּן אוֹיסֶער דֶעם אִיז דָאם פּוּל מִיט נִיאוּף שִׁיקוּץ תִּיעוּב וְזִיהוּם וְכוּ' וְכוּ', שְׁמוּצִיגֶע עֶקְלְדִיגֶע גֶעמֵיינֶע בִּילְדֶער, וָואם נָאר פְּרָאסְטֶע גוֹיִים בַּאווַייזֶן אַזֶעלְכֶע גֶעמֵיינְהַייט וְכוּ' וְכוּ'.

אָבֶּער אֲפִילוּ פְּרוּמָע צַייטוּנְגֶען דַאְרְף מֶען אַנְטְלוֹיפֶן פּוּן דֶעם, וָוארוּם אַלֶּעם מֵיינְט נָאר פָּאלִיטִיק, יֶעדֶער וויל אוֹיפְבּוֹיעֶן זַיין קְרֵייז וְכוּ', נָאר זַיי זֶענֶען אִין אֱמֶת אוּן אַלֶע זֶענֶען אִין שֶׁקֶר וְכוּ', אוּן עֶם פֶּעלְט נִישְׁט דָאְרְטֶן קַיין לָשׁוֹן הָרַע רְכִילוּת אוּן לֵיצָנוּת וְכוּ'. אוּן כְּדֵי אַרַיינְצוּכַאפֶּן לֵיינֶער הָאט מֶען עֶרְפִּינְדֶן אַ גוּטֶע עֵצָה, מֶען לֵייגְט אַרַיין אַן אָפְּטַיילוּנְג פּוּן הֲלָכָה אוּן פּוּן סִיפּוּרֵי צַדִּיקִים אוּן בַּאשְׁרַייבּוּנְגֶען פּוּן פְּרִיעֶרְדִיגֶע דוֹרוֹת וְכוּ' וְכוּ', אוּן דָאם אִיז זֵייעֶר אִינְטֶרֶעסַאנְט, אוּן אַ מֶענְטְש קוֹיפְט דָאם וַוייל עֶר וויל דָאם לֵיינֶען, אָבֶּער דֶערְוַוייל פַּארְקוֹקְט עֶר אוֹיכָעט אִין דִי לָשׁוֹן הָרַע'ס אוּן רְכִילוּת'ן אוּן לֵצָנוּת'ער אֵיינֶעם אוֹיפְּן צְוַוייטֶן וָואם דָאם אִיז שׁוִין אַ אִיסּוּר חָמוּר; אִיבֶּערְדֶעם אִיז "שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחַק מֵהֶם".

מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן דִי אַלֶע וָועבְּסַייטְם וָואם דָאם אִיז זֵייעֶר מְסוּבָּן, וָוארוּם אִין אַ סֶעקוּנְדֶע קֶען מֶען אָנְקוּמֶען צוּ דִי שְׁמוּיצִיקְסְטֶע פְּלֶעצֶער, וָואם אוֹיף דֶעם אִיז גֶעזָאגְט גֶעוָואְרְן (מִשְׁלֵי ב) "כָּל בָּאֶיהָ לֹא יְשׁוּבוּן וְלֹא יַשִּׂיגוּ אָרְחוֹת חַיִּים" אֵיינְמָאל מֶען פַּאלְט דָאְרְטֶן אַרַיין קֶען מֶען שׁוִין פּוּן דָאְרְטֶן נִישְׁט אַרוֹיסְגֶיין, וָוארוּם דָאם אִיז אַ גֶעדֶעכְטֶע בְּלָאטֶע וָואם אוֹיבּ מֶען זִינְקְט אִין דֶעם קֶען מֶען שׁוִין פּוּן דֶעם נִישְׁט אַרוֹיסְגֶיין, וָוארוּם דִי תַּאֲוּוֹת נִיאוֹף דִי שְׁמוּץ וָואם עֶס לִיגְט דָאְרְטֶן פּוּן דִי גוֹיִים אִיז זֵייעֶר זֵייעֶר בִּיטֶער.

וָואם טוּט דֶער סַמָּ"ךְ מָ"ם? עֶר זָאגְט אוּן רֶעדְט צוּ דֶעם מֶענְטְש, "גֵּיי אַרַיין דָאְרְטֶן, וָוארוּם מֶען קֶען דָאם

אוֹיסְנִיצְן בִּקְדוּשָׁה; טוֹיזְנְטֶער מֶענְטְשֶׁן קֶענֶען נִתְעוֹרֵר וֶועְרְן בִּתְשׁוּבָה פּוּן דַיין דְּרָשָׁה...", אוּן לִכְאוֹרָה אִיז דָאס אַ גוּטֶע סְבָרָה וְכוּ', אָבֶּער מֶען כַאפְּט נִישְׁט דָאס מִיט אֵיין שְׁלָעְכְטֶן דְּרִיק אוֹיפְן קְנָעפְּל קוּמְט אַרוֹיף אַלֶע עֶקְלְדִיגְע שְׁמוּץ, וָואס שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ זָאגְט אוֹיף דֶעם (משלי ה) "הַרְחֵק מֵעָלֶיהָ דַּרְכֶּךָ וְאַל תִּקְרַב אֶל פֶּתַח בֵּיתָהּ: פֶּן תִּתֵּן לַאֲחֵרִים הוֹדֶךָ וּשְׁנֹתֶךָ לְאַכְזָרִי: פֶּן יִשְׂבְּעוּ זָרִים כֹּחֶךָ וַעֲצָבֶיךָ בְּבֵית נָכְרִי: וְנָהַמְתָּ בְּאַחֲרִיתֶךָ בִּכְלוֹת בְּשָׂרְךָ וּשְׁאֵרֶךָ", עֶם אִיז שְׁוֶוועֶר מַסְבִּיר צוּ זַיין פַאר אֵיינֶעם וָואס עֶר לִיגְט שׁוֹין טִיף אִין בְּלָאטָע, אָבֶּער אַ פַאקְט בְּלַייבְט אַ פַאקְט, אֵיינְמָאל אַז מֶען הָאט דִי כְּלֵי שׁוּפְכִין אִין שְׁטוּב קֶען מֶען שׁוֹין פּוּן דֶעם נִישְׁט אַרוֹיסְגֵיין, וָוארוּם עֶם צִיט זֵייעֶר שְׁטַארְק.

וָועֶר עֶם וֵוייסְט וָואס אַ שְׁפִּין אִיז, קֶען דָאס פַארְשְׁטֵיין.

אַ שְׁפִּין שְׁפֵּייט אַרוֹיס פּוּן זַיין פִּיסְק שְׁפִּינֶען וָועבֶּעְרְן, אוּן אַ פְלִיג דַארְף נָאר אָנְרִירְן דָאס וֶועבֶּעְרְן מִיט זַיין דִינֶע פִּיסְל וְכוּ' וֶועְרְט עֶר גְלַייךְ צוּגֶעקְלֶעבְּט צוּ דֶעם וְכוּ', אוּן עֶר קֶען שׁוֹין פּוּן דֶעם נִישְׁט אַרוֹיסְגֵיין, אוּן דֶער שְׁפִּין צִיט אַרוֹיס דָאס מַאֲרָעךְ פּוּן קָאפּ פּוּן פְלִיג. דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ אִיז דִי צַייטוּנְגֶען אוּן דִי אִינְטֶערְנֶעט אוּן דִי וֶועבֶּסַייטְס וְכוּ' וְכוּ', שְׁפִּינֶען וֶועבֶּעְרְן וָואס וֶועְרְט אַרוֹיסְגֶעשְׁפִּינְן פּוּן דִי שְׁרַייבֶּעְרְלֶעךְ, אוּן דִי קְלֵיין קֶעפְּלְדִיגְע מֶענְטְשֶׁן וֶועְרְן צוּ דֶעם צוּגֶעקְלֶעבְּט אוּן קֶענֶען שׁוֹין פּוּן דֶעם מֶער נִישְׁט אַרוֹיסְגֵיין, אַז וואוֹיל אִיז דֶער מֶענְטְש וָואס גֶעבְּט אַבְטוּנְג אוֹיף זִיךְ אוּן אוֹיף זַיין וַוייב אוּן

קִינְדֶער אַז זיי זָאלְן נִישְׁט הָאבְן דִי אַלֶע כְּלֵי מַשְׁחִית אִין שְׁטוּב.

אִיךְ הָאב נַאנְץ גוּט פַּארְשְׁטַאנֶען דַיינֶע סְבָרוֹת וָואם דוּ בִּיסְט מִיר מַסְבִּיר וְכוּ' וְכוּ'; אָבֶּער אַ חִידּוּשׁ אוּן אַ פֶּלֶא אִיז, צוּ זָאגְן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת אוּן דַּפִּין גְּמָרָא אוּן סִימָנִים שׁוּלְחָן עָרוּךְ וְכוּ' וְכוּ', דָּאם הֵייסְט בִּיטוּל תּוֹרָה; אוּן צוּ אַרַיינְגַיין אִין דִי צַייטוּנְגֶען אֲדֶער אַנְדֶערֶע כְּלֵי שׁוּפְכִין וְכוּ' וְכוּ', דָּאם הֵייסְט נִישְׁט קַיין בִּיטוּל תּוֹרָה וְכוּ' נָאר דָּאם אִיז מְקָרֵב מֶענְטְשְׁן צוּם בַּאשֶׁעפֶּער וְכוּ'? זָעסְט אַלַיין וִוי דֶער סַמָּ"ךְ מֶ"ם אַרְבֶּעט אוֹיף יֶעדְן אֵיינֶעם וְכוּ'.

אִיךְ הָאב מַיינְם גֶעשְׁרִיבְן, אוּן דוּ טוּ יֶעצְט וָואם דוּ פַּארְשְׁטֵייסְט; נָאר אִיךְ קֶען דִיר אַזוֹיפִיל זָאגְן: דָּאם וֶוער עֶס טְרַאכְט גוּט גוּט אוֹיפְן תּוֹרָה אַז עֶס וֶועט קוּמֶען אַ צַייט וֶוען פְּלוּצְלִינְג וֶועט דִי נְשָׁמָה אַרוֹיסְגֵיין פּוּן גוּף וְכוּ', דָּעם גוּף וֶועט מֶען בַּאגְרָאבְן אִין דֶער עֶרד, אוּן דִי נְשָׁמָה וֶועט אַרוֹיפְגֵיין אוֹיבְן וְכוּ'. וָואם וֶועט עֶר זָאגְן פַּארְן שׁוֹמֵר הַפֶּתַח וָואם וֶועט אִים פְּרֶעגְן דִי עֶרְשְׁטֶע שְׁאֵלָה "עַרוֹךְ מִקְרָא שֶׁקָּרִיתָ, מִשְׁנָה שֶׁשָּׁנִיתָ וְכוּ', נָשָׂאתָ וְנָתַתָּ בֶּאֱמוּנָה וְכוּ'"; הָאסְטוּ גֶעֶרְעדְט נָאר פּוּן אֱמוּנָה?

קֵייְנֶער וִויל פּוּן דֶעם נִישְׁט הֶערְן, אוּן מֶען וִויל פּוּן דֶעם נִישְׁט רֶעדְן, אוּן מֶען וִויל אֲפִילּוּ נִישְׁט טְרַאכְטְן פּוּן דֶעם; נָאר מֶען אִיז בֵּיי זִיךְ אֲפְּגֶעמַאכְט "אִיךְ וֶועל נִישְׁט שְׁטַארְבְּן... עֶס אִיז דָּא אַ חֶבְרָה שְׁטַארְבֶּערס, אִיךְ בַּאלַאנְג

נִישְׁט צוּ דִי חֶבְרָה!". עֶם אִיז בַּאוואוּסְט וָואם דָּער הֵיילִיגֶער רַבִּי נָתָן זי"ע הָאט גֶעזָאגְט, דָּאם וֶועט עֶם טְרַאכְט נִישְׁט וָואם וֶועט זַיין מִיט אִים וְכוּ' אַז עֶר וֶועט מוּזן אַוועקְגֵיין פּוּן דָּער וֶועלְט וְכוּ', דָּעם גּוּף וֶועט מָען בַּאהַאלְטֶן אִין דָּער עֶרד, אוּן דִי נְשָׁמָה וֶועט אַרוּיפְגֵיין אוֹיבֶן, פּוּן אִים שְׁמוּעֶם אִיךְ נִישְׁט, עֶר אִיז בַּיי מִיר צוּגֶעגְלִיכֶן אַזוֹי וִוי אַ בְּהֵמָה וְכוּ'; אָבֶּער דָּער וָואם עֶר טְרַאכְט יָא פּוּן תַּכְלִית הַנִּצְחִי אוּן עֶם גֵייט אוֹיף אִים דּוּרְךְ וָואם עֶם גֵייט אוֹיף אִים דּוּרְךְ וְכוּ', פַּאר אִים הָאבּ אִיךְ גֶעשְׁרִיבֶּן דִי "לִיקוּטֵי הַלָּכוֹת" וָואם דָּאם אִיז הוֹילֶע הִתְחַזְקוּת.

הַיינְט הָאט פַּאסִירְט אַ מוֹרָא'דִיגֶן אוּמְגְלִיק אִין דִי שְׁטָאט אַשְׁדּוֹד. אַ אִינְגֶעְרמַאן פּוּן צְוַויי אוּן צְוָואנְציג יָאר הָאט זִיךְ גֶעגְרֵייט צוּ מַאכְן אַ בְּרִית פַּאר זַיין עֶרְשְׁטֶן גֶעבּוֹירֶענֶעם קִינְד, אוּן פְּלוֹצְלִינְג, מַמָּשׁ פְּלוֹצְלִינְג אִיז עֶר צַאמְגֶענַפַּאלְן אוּן בַּאקוּמֶען אַ שְׁוֶוערְן הַארְץ אַטַאקֶע אוּן אִיז שׁוֹין נִישְׁט גֶעוֶוען בֵּין הַחַיִּים, אוּן לַיידֶער הָאט מָען גֶעמוּזְט קוֹדֶם מַאכְן דִי לְוָיָה אוּן נָאכְדֶעם הָאט מָען גֶעמַאכְט דֶעם בְּרִית, אוּן דָּאם קִינְד שׁוֹין אַ נָאמֶען גֶעגֶעבְּן נָאכְן פָּאטֶער.

זָעט מָען פּוּן דֶעם וִוי אַ מֶענְטְש דַּארְף זַיין שְׁטֶענְדִיג צוּגֶעגְרֵייט וְכוּ' וְכוּ'; וִוי דָּער הֵיילִיגֶער תַּנָּא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הָאט גֶעזָאגְט (שַׁבָּת קנג.) "שׁוּב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתֶךָ"; שָׁאֲלוּ תַּלְמִידָיו אֶת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר "וְכִי אָדָם יוֹדֵעַ אֵיזֶהוּ יוֹם יָמוּת?", אָמַר לָהֶן, "וְכָל שֶׁכֵּן יָשׁוּב הַיּוֹם שֶׁמָּא יָמוּת

לְמָחָר, וְנִמְצָא כָּל יָמָיו בִּתְשׁוּבָה", וְאַף שְׁלֹמֹה אָמַר בְּחָכְמָתוֹ (קֹהֶלֶת ט') "בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְגָדֶיךָ לְבָנִים וְשֶׁמֶן עַל רֹאשְׁךָ אַל יֶחְסָר"; אַ איד וָואס גֶעוואוינְט זִיךְ צוּ שְׁטֶענְדִיג צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ וָואס דָאס הֵייסְט הִתְבּוֹדְדוּת, דָער אִיז שְׁטֶענְדִיג גְרֵייט צוּרִיקְצוּקוּמֶען צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

אִיבֶּערְדֶעם אִיז וואוֹיל פַּאר דָער וָואס לָאזְט זִיךְ נִישְׁט נַארְן, אוּן פָּאלְגְט דֶעם הֵיילִיגְן רַבִּי'ן, אוּן רֶעדְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָואס דָאס אִיז אַ יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת אִין בְּרֶסְלְבֶער חֲסִידוּת, אוּן דָאס בְּרֶענְגְט שׁוֹין אַרַיין אִין דֶעם מֶענְטְשׁ אַ גְרוֹיסְן שִׂמְחָה, וָוארוּם וָוען אַ מֶענְטְשׁ דֶערְנֶענְטֶערְט זִיךְ מֶער צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָוערְט עֶר אַלְץ מֶער פְּרֵייְלִיכֶער, וָוארוּם בַּיים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים שְׁטֵייט (דִּבְרֵי הַיָּמִים א' ט"ז) "עוֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ", דָארְטְן אִיז נָאר דָא שִׂמְחָה, וָוען אַ אִיד אִיז דָבוּק אִין עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, קוּמְט אוֹיף אִים אַרוֹיף אַ גְרוֹיסֶע שִׂמְחָה, אוּן עֶר הָאט שׁוֹין נִישְׁט מוֹרָא פּוּן נָארְנִישְׁט, אוּן עֶר לֶעבְט מִיט אַ גָעוואַלְדִיגְן בִּטָּחוֹן אוּן הָאפְּענוּנְג, אַז וואוֹיל אִיז אִים אוֹיף דִי וָועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וָועלְט.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ פְּרֵייְלִיכְן טָאג אוּן אַ גָעבֶּענְטְשְׁטֶן תָּמִיד

רכא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח י״ג סִיוָן ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערַהאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

עָם טוּט מִיר זֵייעֶר וַויי וָואס דוּ לֶעבְּסְט אִין אַ דִמְיוֹן וְכוּ׳,
וָואס דוּ שְׁרַייבְּסְט אַז אַלֶע רוֹדֶפְן דִיךְ וְכוּ׳. עָם אִיז אַמָאל גֶעקוּמֶען אַ אִיד צוּם הֵייליגְן צַדִיק דֶער ״צֶמַח צֶדֶק״ זי״ע, אוּן עֶר הָאט זִיךְ בַּאקְלָאגְט אַז וֶועֶן עֶר קוּמְט אִין שׁוּל טְרֶעפְט אַלֶע אוֹיף אִים וְכוּ׳, הָאט דֶער צַדִיק אִים גֶעזָגְט, ״וָואס דַארְפְּסְטוּ זִיךְ לֵייגְן אִין דִי לֶענְג אוּן אִין דִי בְּרֵייט אַז אַלֶע זָאלְן טְרֶעפְן אוֹיף דִיר? זֶעץ דִיךְ אִין דַיין וִוינְקֶל וֶועט קֵיינֶער דִיךְ אֲפִילוּ נִישְׁט בַּאמֶערְקְן״. דָאס הֵייסְט, וֶועֶן טְרֶעפְט מֶען אוֹיף אַ מֶענְטְש? וֶועֶן עֶר הָאט צוּטְוּן מִיט אַן אַנְדֶערְן, אָבֶּער אֵיינֶער וָואס וִויל גָאְרְנִישְׁט נָאר דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר זִיצְט זִיךְ נָאר אַרוֹיף צוּ אִים מִיט שְׁטַאְרְקֶע רְצוּנוֹת אוּן בֶּענְקֶענִישְׁן וְכוּ׳ וְכוּ׳,
דֶעם קֶען קֵיינֶער גָאְרְנִישְׁט טוּן.

וְוִי עֶם וֶועְרְט גֶעבְּרֶענְגְט, אַז אַמָאל אִיז גֶעקוּמֶען אַ אִיד
צוּ אַ צַדִיק אוּן עֶר הָאט זִיךְ בַּאקְלָאגְט פַאר אִים אַז אִין שׁוּל שְׁטוּפְּט מֶען אִים פוּן בֵּיידֶע זַייטְן אוּן עֶר וֶועְרְט צוּדְרִיקְט וְכוּ׳, הָאט אִים דֶער צַדִיק גֶעזָגְט, ״דֶער טָבַע פוּן אַ בּוּים אִיז אַז עֶר וַואקְסְט הוֹיךְ וְכוּ׳ אַרוֹיף

אַרוֹיף אִין דֶער הֵייעֶך וְכוּ׳, אָבֶּער נִישְׁט אִין דִי בְּרֵייט; אַזוֹי אוֹיךְ אַ מֶענְטְשׁ וֶוערְט אָנְגֶערופֶן אַ בוֹים, וְוִי עֶס שְׁטֵייט (דִּבְרִים כ׳) ״כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה״, אוּן דֶער טַבַּע פוּן אַ בוֹים אִיז אַז עֶס וַואקְסְט אִין דֶער הוֹיךְ אָבֶּער נִישְׁט אִין דֶער בְּרֵייט וְכוּ׳, וֶוען אַ אִיד קוּקְט נָאר אַרוֹיף צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן וִויל גָאר נִישְׁט נָאר נִכְלָל וֶוערְן אִין אִים עֶר זָאל שְׁפִּירְן עֶצֶם עַצְמִיוּת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, דֶער וַואקְסְט הוֹיךְ הוֹיךְ וְכוּ׳, אוּן אִים קֶען מֶען גָאר נִישְׁט טוּן; מַה שֶׁאֵין כֵּן וֶוען אַ מֶענְטְשׁ טְרַאכְט נִישְׁט פוּן תַּכְלִית אוּן זוּכְט נִישְׁט קַיין רוּחָנִיוּת וְכוּ׳, דֶער וַואקְסְט אִין דֶער בְּרֵייט, אוּן עֶר נֶעמְט צוּ פְּלַאץ וְכוּ׳, מְמֵילָא שְׁטִיפְּט מֶען אִים פוּן בֵּייֶדע זַייטְן וְכוּ״.

אִין דִי שְׁטָאט טְשֶׁערִין הָאבְּן גֶעוואוֹינְט זַייעֶר אַסַאךְ בְּרֶסְלְבֶּער חֲסִידִים, אוּן זַיי זֶענֶען גֶעוֶוען זַייעֶר רַייךְ, אוּן וִוי דֶער טַבַּע פוּן אַ רַייכְן אִיז (מִשְׁלֵי יח) ״וְעָשִׁיר יַעֲנֶה עַזּוּת״, הָאבְּן אַלֶע עֶשִׁירִים גֶעוֶוען זִיצְן נָאר אִין מִזְרָח, אִיז נַאטוּרְלִיךְ גֶעוֶוען דָארְטְן אַ גְרוֹיסְן שְׁטוּפֶּענִיש, אֵייגֶער הָאט גֶעשְׁטוּפְט דֶעם אַנְדֶערְן פוּן רוֹב עֶנְגְשַׁאפְט; הָאט זִיךְ דֶער הֵיילִיגֶער טְשֶׁערִינֶער רַב זַ״ל אָנְגֶערופֶן ״דִי גוּפִים זֶענֶען אַזוֹי נָאנְט, אָבֶּער דִי הֶערְצֶער זֶענֶען אַזוֹי וַוייט״; וָוארוּם אֵייגֶער הָאט פַּייְנְט גֶעהַאט דֶעם אַנְדֶערְן, וִוי דֶער טַבַּע אִיז פוּן עֶשִׁירִים אַז אֵייגֶער קֶען נִישְׁט לַיידְן דֶעם צְוַוייטְן, אוֹיף דֶעם אַרוֹיף הָאט עֶר זֵיי גֶעזָאגְט מוּסָר ״דִי גוּפִים זֶענֶען אַזוֹי נָאנְט, אָבֶּער דִי הֶערְצֶער זֶענֶען אַזוֹי וַוייט״.

אַז וואוֹיל אִיז דֶעם מֶענְטְשׁ וָואם וויל נָאךְנִישְׁט, אוּן דַאךְ נָאךְנִישְׁט, אוּן הָאט נָאךְנִישְׁט; פּוּן אַזָא מֶענְטְשׁ קֶען מָען נָאךְנִישְׁט צוּנֶעמָען. אוּן דָאם אִיז דֶער מַדְרֵיגָה פּוּן צַדִּיקִים דָאם זַיי זֶענֶען בָּטוּל וּמְבוּטָל בְּעֵינֵי עַצְמָן, זַיי זֶענֶען בַּיי זִיךְ אַזוֹי וויִ אַ שְׁטִיק בְּלָאטָע, אוּן זַיי הַאלְטֶן זִיךְ נִידְרִיגֶער פּוּן אַלֶעמָען, אוּן מְמֵילָא קֶען מָען זַיי נָאךְנִישְׁט צוּנֶעמָען, אַז וואוֹיל אִיז דֶער וָואם עֶר קוּמְט צוּ דִי מַדְרֵיגָה אַז עֶר וויל נָאךְנִישְׁט נָאר דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן וויל לֶערְנֶען מִקְרָא מִשְׁנָה גְּמָרָא מִדְרָשׁ הֲלָכָה וַאֲגָדָה, אוּן שְׁפַּאצִירְט דוּרְךְ אִין אַלֶע חֶלְקֵי הַתּוֹרָה, דֶעם אִיז גוּט אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

זָאלְסְט הָאבְּן א פְּרֵיילִיכְן טָאג אוּן א גֶעבֶּענְטְשְׁטְן תָּמִיד

רכב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח י"ג סִיוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה

וָועַן דוּ בִּיסְט גֶעוָוען מִיט דַיין מַאן בַּיי מִיר, הָאב אִיךְ דִיר נִישְׁט גֶעוָואלְט זָאגְן אִין פָּאךְנָט פּוּן דַיין מַאן נָאךְנִישְׁט, כְּדֵי נִישְׁט גִיסְן מָער אוֹיל אוֹיפְן פֶּייעֶר וָואם עֶס בְּרֶענְט אִין עֶנֶקָער שְׁטוּב וְכוּ' וְכוּ'; אָבֶּער וויסְן זָאלְסְטוּ דָאם דוּ בִּיסְט נִישְׁט גָעֶרעכְט, דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט דִיךְ גֶעשָׁאנְקֶען אַן אֵייִדְל מַאן אַ גְרוֹיסֶער תַּלְמִיד חָכָם וָואם זִיצְט אוּן לֶערְנְט

מִט גְרוֹיס הַתְמָדָה, אוּן דֶער עִיקָר אִיז דָאס עֶר אִיז אַן אוֹיסֶער גֶעוֶוענְדְלִיכֶער בַּעַל מִדּוֹת, עֶר רֶעדְט צוּ דִיר מִט גְרוֹיס דֶרֶךְ אֶרֶץ, מִט אֵיידְלְקֵייט וְכוּ', וֶוענְט קֵיינְמָאל נִישְׁט הֶערְן פּוּן אִים אַ הוֹיךְ וָוארְט, עֶר אִיז דִיךְ זֵייעֶר מְכַבֵּד, אוּן עֶר פִּירְט זִיךְ אוֹיף מִט דִיר זֵייעֶר אֵיידְל וְכוּ' וְכוּ'; אִיז וָואס דַארְפְסְטוּ אִים אַזוֹי רוֹדֶפְ'ן? וָואס דַארְפְסְטוּ אִים אַזוֹי סֶעקִירְן וָואס אִיז אַז עֶר אִיז אַ בְּרֶסְלְבֶער חָסִיד? אַדְרַבָּה דִי אַלֶע מִדּוֹת טוֹבוֹת וָואס דוּ אַלֵיין וֶוייסְט אַז עֶר הָאט, קוּמְט נָאר וַוייל עֶר אִיז אַ בְּרֶסְלְבֶער חָסִיד; אִיז וָואס דַארְפְסְטוּ אִים אַזוֹי רוֹדֶפְ'ן, אוּן זִידְלֶען מִט דִי גֶעמֵיינְסְטֶע וֶוערְטֶער וְכוּ'? דוּ הַאלְסְט אִים אִין אֵיין שֶׁעלְטְן וְכוּ', אוּן שְׁפֶּעטְן פּוּן אִים פַּאר עֶנְקֶערֶע קִינְדֶער; פְּרֶעג אִיךְ דִיר: אִיז דָאס שַׁיין? אַזוֹי דַארְף זִיךְ אוֹיפְּירְן אַ אִידִישֶׁע טָאכְטֶער? וַוייל אַפֶּאר פַּארְדַארְבֶּענֶע חַבְרְטָארֶענְס וָואס דוּ הָאסְט, הֶעצְן דִיר אוֹיף אַקֶּעגְן דַיין אֵיידֶעלְן מַאן?

גַּיי נָאר אִין שְׁפִּיטָאל בַּאזוּכְן קְרַאנְקֶע, וֶועסְטוּ זָען וויפִיל יוּנְגֶע פְּרוֹיעֶן נֶעבֶּעךְ מוּטְשֶׁען זִיךְ מִט דִי בִּיטֶערֶע מַחֲלָה וְכוּ' וְכוּ', אוּן זַיי וָואלְטְן זִיךְ גֶערְן גֶעטוֹישְׁט מִט דִיר, וָוארוּם דִיר פֶּעלְט נָארְנִישְׁט: דוּ בִּיסְט גֶעזוּנְט וְכוּ', הָאסְט נִישְׁט קַיין טְרָאפּ אַיינְזֶעֶנִיש אוֹיף דַיין אֵיידֶעלְן מַאן? עֶס אִיז דָא לַיידֶער שְׁלֶעכְטֶע מֶענֶער וְכוּ', פַּארְבִּיסֶענֶע גְרַאבֶּע יוּנְגֶען וְכוּ', וָואס זַיי זִידְלֶען אוּן שְׁפֶּעטְן פּוּן זַיייֶערֶע וַוייבֶער וְכוּ', אוּן דֶערְגַייעֶן זַיי דִי יָארְן וְכוּ', אוּן דֶערְנִידֶערְן זַיי, אוּן נִיצְן אַלֶע גֶעמֵיינֶע שְׁפְּרַאכְן אוֹיף זַיי וְכוּ' וְכוּ', אֶפְשֶׁר אַזָא מַאן

וואלְסְטוּ גֶעדַארְפְט הָאבְן... אָבֶּער נִישְׁט אַן אֵיידֶעלְער אִינְגֶערמַאן וָואם פִּירְט זִיךְ אַזוֹי עֶרְלִיךְ, אוּן אִיז דִיר אַזוֹי גֶעטְרֵיי, אוּן קוֹיפְט דִיךְ אַלֶּעם וָואם דוּ דַארְפְסְט, וּוי דַיין מַאן וָואם אִיז דִיר אַזוֹי גֶעטְרֵיי וְכוּ'. וָואם דַארְפְסְטוּ זַיין אַזַא מַרְשַׁעַת אוּן אוֹיפְרִידֶערְן דִי נַאנְצֶע שְׁטָאט אוֹיף אִים, בִּיז אַלֶע מֵיינֶען ״וָוער וֵוייסְט וָואם עֶר אִיז׳? וָואם דוּ אַלֵיין וֵוייסְט אַז אִיךְ בִּין גֶעֶרעכְט, נָאר דִי שְׁלֶעכְטֶע חַבֶּרְטָאֶרְענְס הָאבְן דִיר אָנְגֶעֶרעְדְט כָּל דָּבָר אָסּוּר אוֹיף אִים, אוּן זֵיי וִוילְן זָען אִין דַיין מַפָּלָה וּוי דוּ גֶט׳סְט זִיךְ וְכוּ׳, אוּן נָאכְדֶעם וָועלְן זֵיי דִיר אֲפִילוּ נִישְׁט אָנְקוּקְן, אוּן דוּ וָועסְט בְּלַייבְן צוּ גֶעלֶעכְטֶער אוּן צוּ שְׁפָּאט אִין דִי נַאנְצֶע שְׁטָאט וְכוּ׳.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זָאלְסְט טוּישְׁן דַיינֶע שְׁלֶעכְטֶע מִדּוֹת, אוּן זָאלְסְט הִיטְן דַיין שְׁפְּרַאךְ, זָאלְסְט נִישְׁט רֶעדְן אַזוֹי גֶעמֵיין וָואם עֶם פַּאסְט נִישְׁט פַּאר אַ אִידִישְׁע טָאכְטֶער, דֶעמָאלְטְס וָועט דִיךְ גוּט זַיין אוֹיף דִי וָועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וָועלְט, אוּן דוּ וָועסְט אוֹיפְּצִיעֶן אַ שֵׁיין אִידִישׁ שְׁטוּב; דִי קִינְדֶערְלֶעךְ וָועלְן זַיין צוּפְרִידֶענֶע (נִישְׁט דֶערְשְׁרָאקֶענֶע אוּן צוּרִידֶערְטֶע וְכוּ׳ וּוי זֵיי זָענֶען יֶעצְט, וַוייל זֵיי זָען וּוי דִי מַאמָע זִידְלְט אוּן שְׁעלְט זֵייעֶר אֵיידֶעלְן טַאטְן).

אִיךְ הָאף אַז דוּ וָועסְט אַרַיינֶנעמֶען אִין דַיין הַארְץ דִי פָּאר וָוערְטֶער וָואם אִיךְ שְׁרַייב מִיט בְּלוּט פּוּן מַיין הַארְץ צוּ דִיר, נִישְׁט מִיט קַיין טִינְט נָאר מִיט בְּלוּט; וָוארוּם אִיךְ זָע וּוי דוּ מַאכְסְט זִיךְ אַלֵיין חָרוּב דַיין אֵיגֶענֶעם

שְׁטוּב, אוּן דוּ פַֿארְבִּיטֶערְסְט זִיךְ דַיין אֵייגָענעם לֶעבֶן וָועֶן אַפֿאר שְׁלֶעכְטָע פַֿארְדָארְבֶּענע חַבֶּרְטָאעֶרעֶנס, אִיךְ הָאף דָאס דוּ וָועסְט זִיךְ בַּייטֶן אוּן דֶעמָאלְט וָועסְטוּ הָאבֶּן אַ גְלִיקְלִיךְ לֶעבֶן.

דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל הֶעלְפֶֿן עֶם זָאל שְׁטֶענְדִיג זַיין שָׁלוֹם אוּן לִיבְשַׁאפְט אִין עֶנְקֶער שְׁטוּב.

זָאלְסְט הָאבֶּן אַ לֶעבְטִיג לֶעבֶן

רכג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח י״ג סִיוָן ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו מִיט דִי גְעלְט פַֿאר הַדְפָּסַת סְפָרֵי רַבֵּינוּ זַ״ל. וָואס זָאל אִיךְ דִיר זָאגָן, דֶער הֵילִיגֶער רַבִּי נָתָן זַ״ל הָאט גֶעזָאגְט, דָאס דִי גְרֶעסְטֶע צְדָקָה אִיז אוֹיף צוּ גֶעבֶן דְרִיקֶן דֶעם הֵילִיגֶן רֶבִּינְ׳ס סְפָרִים וָואס טוּט מְקָרֵב זַיין אִידֶן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן סְ׳אִיז מְחַזֵּק אַלֶע צוּבְּרָאכְענָע אוּן גֶעפַֿאלֶענָע נְשָׁמוֹת; אוּן עֶר טַייטְשְׁט (לִיקוּטֵי הֲלָכוֹת בִּרְכַּת הַשַּׁחַר הֲלָכָה ה׳ אוֹת ל״ו) דֶעם פָּסוּק (תְּהִילִים קי״ט) ״צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת״, וָואסְעֶרע צְדָקָה בְּלַייבְט אוֹיף אֵייבִיג? וָועֶן עֶר גֶעבְט צוּ דְרִיקֶן תּוֹרַת אֱמֶת פּוּן צַדִיק הָאֱמֶת, דָאס הֵייסְט וָועֶן מֶען גֶעבְט פַֿאר אַן אָרִימַאן צְדָקָה צוּ עֶסְן, הָאסְטוּ גֶעגֶעבֶן אֵיין מָאל; מָאךְ דַארְף עֶר נָאכְאֲמָאל,

אוּן אִיבֶּערְמָאךְ גַן דַאךְ עֶר נָאכְאַמָאל; מַה שֶׁאִין בֵּן וֶועֶן אַ אִיד גֶעט גֶעלְט אָפְּצוּדְרִיקְן אַ סֵפֶר פּוּן דֶעם הֵיילִיגְן רַבִּי'ן דָאם בְּלַיבְּט אוֹיךְ אֵייבִּיג.

אַזוֹי וִוי דִי חַז"ל זָאגְן (פְּתוּבּוֹת נ.) אוֹיפְן פָּסוּק (תְּהִלִּים ק"ו) "אַשְׁרֵי שׁוֹמְרֵי מִשְׁפָּט עוֹשֶׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת", וְכִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת צְדָקָה בְּכָל עֵת? וְכוּ', זֶה הַכּוֹתֵב (סְפָרִים) וּמַשְׁאִילָן לְאַחֵרִים; דָאם הֵייסְט אַז מֶען גֶעט גֶעלְט אָפְּצוּדְרִיקְן אַיין סֵפֶר, דָאם אִיז "צְדָקָה בְּכָל עֵת"; וָוארוּם דֶער אִיד הָאט דֶעם סֵפֶר'ל בַּיי זִיךְ שְׁטֶענְדִיג וֶועֶן עֶר זִיצְט אִין שְׁטוּבּ, וֶועֶן עֶר פָּארְט אוֹיפְן וֶועג וְכוּ' וְכוּ', שְׁטֶענְדִיג הָאט עֶר מִיט זִיךְ דֶעם סֵפֶר, אַז מֶען גֶעט אַיין מָאל אִיז דָאם שׁוֹין "צְדָקָה בְּכָל עֵת" אַ שְׁטֶענְדִיגֶער צְדָקָה, וָואם דֶער אִיד וֶועט שׁוֹין דֶעם סֵפֶר נִישְׁט אַרוֹיסְלָאזְן פּוּן דִי הַאנְט; וִוי מִיר זָען בְּחוּשׁ דָאם דֶעם הֵיילִיגְן רַבִּינ'ס סְפָרִים זֶענֶען מְחַיֶּה אוּן מְחַזֵּק אוּן מְשַׂמֵּחַ אַלֶע צוּבְּרָאכֶענֶע אוּן צוּפַאלֶענֶע אוּן דֶערְוַוייטֶערְטֶע נְשָׁמוֹת; מַה שֶׁאִין בֵּן צְדָקָה פַּאר אַן אָרִימַאן מִיזְטוּ אִים גֶעבְּן יֶעדֶן טָאג אַז עֶר זָאל קֶענֶען קוֹיפְן עֶסְן, אוּן נִישְׁט יֶעדֶער אֵיינֶער קֶען דָאם בַּאוַוייזְן, וָוארוּם רוֹב מֶענְטְשְׁן מוּטְשֶׁען זִיךְ אַלַיין שְׁוֵוער אוֹיף פַּרְנָסָה צוּ גֶעבְּן צוּ עֶסְן אֵייגֶענֶע וַוייב אוּן קִינְדֶער, אוּן עֶר קֶען נִישְׁט אוֹיסְהַאלְטֶן אַן אַנְדֶערְן וְכוּ'; מַה שֶׁאִין בֵּן אַז מֶען גֶעט צְדָקָה צוּ דְרִיקְן אַ סֵפֶר'ל פּוּן הֵיילִיגְן רַבִּי'ן, דָאם בְּלַיבְּט שׁוֹין אוֹיף אֵייבִּיג, מֶען הָאט אֵיין מָאל גֶעגֶעבְּן, אוּן דֶער סֵפֶר גֵייט אַרוֹים אוֹיף דֶער נַאנְצֶער וֶועלְט. אוּן

וויִ מֶען זֶעט הַיינְט אִין דִי בִּיבְלְאטִיקְן אִיז דָא סְפָּרִים פּוּן הוּנְדֶערְטֶער יָארְן.

זֶעט מֶען פּוּן דֶעם דָאס דִי הֶעכְסְטֶע צָדָקָה אִיז צוּ גֶעבְּן

אוֹיךְ צוּ דְרִיקְן דֶעם הַיילִיגְן רַבִּינְ׳ס סְפָּרִים, וָואס דָאס רַאטְעוועט הוּנְדֶערְטֶער טוֹיזֶנְטֶער נְשָׁמוֹת אַרוֹים פּוּן שְׁאוֹל תַּחְתִּית, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם אִיד וָואס גֶעט שְׁטֶענְדִיג אוֹיךְ דְרִיקְן דֶעם הַיילִיגְן רַבִּינְ׳ס סְפָּרִים, אוּן עֶר הָאט אַ חֵלֶק אִין מְקֹרָב זַיין אִידְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַז וואוֹיל אִיז אִים אוֹיךְ דִי וֶועלְט אוּן וואוֹיל אִיז אִים אוֹיךְ יֶענֶע וֶועלְט, אוֹיךְ אִים אִיז גֶעזָאגְט גֶעוָואָרְן (יְשַׁעְיָה נ״ח) ״וְהָלַךְ לְפָנֶיךָ צִדְקֶךָ כְּבוֹד הַנְיָ״ה יַאַסְפֶךָ״.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן טָאג אוּן אַ פְּרַיילִיכְן תָּמִיד

רכד

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר קֹרַח י״ז סִיוָן ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

קוֹדֶם וויל אִיךְ דִיר שְׁטַארְק מְחַזֵּק זַיין זָאלְסְט נִישְׁט אַרַיינְפַאלְן אִין כַּיִין שׁוּם פַּחַד וְכוּ׳, וָוארוּם גָאט בָּרוּךְ הוּא אִיז זַייעֶר זַייעֶר גְרוֹים, אַזוֹי וויִ עֶם שְׁטֵייט (תְּהִלִּים קמ״ח) ״גָּדוֹל הַנְיָ״ה וּמְהוֻלָּל מְאֹד וְלִגְדוּלָתוֹ אֵין חֵקֶר״, קֵיינֶעֶר קֶען זִיךְ נִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלְן דָאס גְרוֹיסְקֵייט פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אִיז מְמֵילָא טָאר מֶען זִיךְ נִישְׁט פַּארְלִירְן, וַוייל

תְּפִלָּה אִיז דִי הֶעכְסְטֶע זַאךְ, אוּן כָּל זְמַן אַ מֶענְטְש אִיז שְׁטַארְק אִין תְּפִלָּה זָאל עֶר זַיין זִיכֶער אַז עֶר וֶועט פּוֹעֵל'ן וָואס עֶר דַארְף הָאבֶן, וּבִפְרַט תְּפִלַּת הָרַבִּים; אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ מְעוֹרֶר זַיין הֵן דִי קִינְדֶערְלֶעךְ תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן הֶבֶל פִּיהֶם שֶׁאֵין בּוֹ חֵטְא, זֵיי זָאלְן מִתְפַּלֵּל זַיין מֶען זָאל הָאבֶן אַ קָאנְטְרִי; אוּן הֵן דִי בָּחוּרִים, וָוארוּם מֶען קֶען זִיךְ נִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלְן וָואס תְּפִלָּה אִיז, וָועֶן אַ אִיד זָאל וִויסְן דָאס גְרוֹיסְקֵייט פוּן תְּפִלָּה וָואלְט עֶר נִישְׁט אוֹיפְגֶעהֶערְט מִתְפַּלֵּל צוּ זַיין, אוּן וִוי דִי חַז"ל זָאגְן (וַיִּקְרָא רַבָּה פָּרָשָׁה ל' סִימָן ג') בְּדוֹרוֹת הָלָלוּ שֶׁאֵין לָהֶם לֹא מֶלֶךְ וְלֹא נָבִיא, לֹא כֹהֵן וְלֹא אוּרִים וְתוּמִים, וְאֵין לָהֶם אֶלָּא תְּפִלָּה, זוּ בִּלְבַד אָמַר דָּוִד לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אַל תְּבַזֶּה אֶת תְּפִלָּתָם; אַז וואוֹיל אִיז דָעם וָואס עֶר לֵייגְט דָאס אַרַיין טִיף אִין הָאַרְצְן אַרַיין אוּן אִיז דָאס מְקַיֵּים.

וְיִדַּעַר זָאגְן דִי חַז"ל (תַּנְחוּמָא וַיֵּרָא) אָמַר לָהֶן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, הֱווּ זְהִירִין בִּתְפִלָּה שֶׁאֵין מִדָּה אַחֶרֶת יָפָה הֵימֶנָּה, וְהִיא גְּדוֹלָה מִכָּל הַקָּרְבָּנוֹת וְכוּ', וְאַפִילוּ אֵין אָדָם כְּדַאי לֵעָנוֹת בִּתְפִלָּתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמּוֹ, בֵּיוָן שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּמַרְבֶּה בְּתַחֲנוּנִים אֲנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמּוֹ; אוּן דָאס דַארְף מֶען אַרַיינְלֵייגְן אִין דִי קִינְדֶער וָועֶן זֵיי זֶענֶען נָאךְ זֵייעֶר קְלֵיין, אוּן אוֹיבְעט אִין דִי בָּחוּרִים, אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא קֵין אַנְדֶערְע עֵצָה אוֹיךְ דֶער וָועלְט נָאר תְּפִלָּה; אוּן דֶער הֵילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ט') עִיקָּר הַחִיּוּת מְקַבְּלִין מֵהַתְּפִלָּה, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט (תְּהִלִּים מ"ב) "תְּפִלָּה לְאֵ-ל חַיָּי", אַז אַ אִיד

גֶעוואוֹינְט זִיךְ צוּ שְׁטֶענְדִיג צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דָּאם אִיז זַיִן גַאנְץ חַיוּת.

וְוֶדֶר זָאגְט דָער הֵיילִיגֶער רַבִּי (לִיקוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ב') תְּפִלָּה וְוערְט אָנגֶערוּפֶן 'חוֹטֶם' אַזוֹי וְוי עֶס שְׁטֵייט (יְשַׁעְיָה מ"ח) "וּתְהִלָּתִי אֶחֱטָם לָךְ", וָואם דָאט אַ שַׁיכוּת חוֹטֶם (דֶער נָאז) צוּ תְּפִלָּה? נָאר אַזוֹי וְוי אַ מֶענְטְש שְׁעפְּט לוּפְט דוּרְךְ דִי נָאז, אַזוֹי דַארְף עֶר זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען צוּ תְּפִלָּה אַז דָאם אִיז זַיִן גַאנְץ חַיוּת, שְׁטֶענְדִיג זָאל עֶר רֶעדְן אוּן בֶּעטֶן פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָואם עֶר דַארְף הָאבֶּן; וְוידֶער דָאט תְּפִלָּה אַ שַׁיכוּת צוּם חוֹטֶם (דֶער נָאז), וָוארוּם אֲרִיכוּת אַפַּיִם גֶעדוּלְד אִיז תָּלוּי אִין נָאז, אוּן פַּארְקֶערְט נֶערְוֶועזְקֵייט כַּעַס, אִיז תָּלוּי אוֹיךְ אִין נָאז, לָשׁוֹן חֲרוֹן אַף, דָאם הֵיסְט אַז אִין תְּפִלָּה דַארְף מֶען הָאבֶּן אַסַאךְ סַבְלָנוּת, אֲפִילוּ מֶען בֶּעט אוּן מֶען זֶעט נָאכְנִישְׁט קַיין יְשׁוּעָה, טָאר מֶען זִיךְ נִישְׁט מְיַיאֵשׁ זַיִן, נָאר מַמְשִׁיךְ זַיִן בֶּעטֶן, וְוי דִי חַז"ל זָאגְן (בְּרָכוֹת לב:) אִם רָאָה אָדָם שֶׁהִתְפַּלֵל וְלֹא נֶעֱנָה, יַחֲזוֹר וְיִתְפַּלֵל, שֶׁנֶאֱמַר (תְּהִלִּים כ"ז, י"ד) "קַוֵּה אֶל הַוָי"ה חֲזַק וְיַאֲמֵץ לִבֶּךָ וְקַוֵּה אֶל הַוָי"ה".

אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְק זִיךְ אוּן וָואם דוּ דַארְפְסְט הָאבֶּן זָאלְסְטוּ בֶּעטֶן נָאר פּוּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים. מֶען קֶען נִישְׁט מַסְבִּיר זַיִן פַּאר אַ דוּרְכְשְׁנִיטְלִיכְן מֶענְטְש וָואם תְּפִלָּה אִיז, אוּן וָואם תְּפִלָּה פּוֹעֵל'ט, וָוארוּם וָוער עֶס הָאט נִישְׁט קַיין קְלָארְע אֱמוּנָה אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז דָא, דֶער קֶען דָאם נִישְׁט פַּארְשְׁטֵיין, אִיבֶּערְדֶעם זַיי

שְׁטַארְק אִין אֱמוּנָה וֶועסְטוּ זָען וואוּנֶדער וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט טוּן פַּאר עֶנְק.

אִיךְ ווִיל דִיר זַייעֶר שְׁטַארְקֶן זָאלְסְט מְחַזֵּק זַיין דִי בָּחוּרִים,
וָוארוּם שַׁבָּת הָאבֶּן גֶעדַאוֶועט בַּיי מִיר עֶטְלִיכֶע בָּחוּרִים,
אוּן סְ׳אִיז אַ נַחַת צוּ הֶערֶן ווִי דֶער הָאט גֶעעֶנְדִיגְט בַּמָּה מַסֶּכְתּוֹת, אוּן דֶער הָאט גֶעעֶנְדִיגְט בַּמָּה פְּעָמִים שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, דָאס אִיז דִי הֶעכְסְטֶע זַאךְ מְזַבֶּה צוּ זַיין אִידִישֶׁע קִינְדֶער מִיט תּוֹרָה אוּן מִיט תְּפִלָּה, וָוארוּם נָאר דָאס וֶועט פּוּן אוּנְז בְּלַייבֶּן, אוּן נָאר דָאס וֶועט דֶער מֶענְטְש מִיטְנֶעמֶען מִיט זִיךְ. אוּן דֶער הֵיילִיגֶער תַּנָּא הָאט גֶעזָאגְט (אָבוֹת פֶּרֶק ו׳) לְפִי שֶׁבִּשְׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל אָדָם, אֵין מְלַוִּין לוֹ לְאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיוֹת, אֶלָּא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בִּלְבַד.

קֵיינֶעם פַּאלְט נִישְׁט אַיין דָאס עֶס וֶועט קוּמֶען אַמָאל דִי צַייט וָואס עֶר וֶועט מוּזֶן אִיבֶּערְלָאזֶן דִי וֶועלְט וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן קֵיינֶער וַוייסְט נִישְׁט וָען דָאס וֶועט זַיין, וִוי דִי חַז״ל זָאגְן (שַׁבָּת קנ״ג.) רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, שׁוּב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתְךָ, שָׁאֲלוּ תַּלְמִידָיו אֶת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, וְכִי אָדָם יוֹדֵעַ אֵיזֶהוּ יוֹם יָמוּת? אָמַר לָהֶן וְכָל שֶׁכֵּן יָשׁוּב הַיּוֹם שֶׁמָּא יָמוּת לְמָחָר, וְנִמְצָא כָּל יָמָיו בִּתְשׁוּבָה; וֶועז דֶער מֶענְטְש טְרַאכְט פּוּן דֶעם גַיִיט אִים דֶער לֶעבֶּן גָאר אַנְדֶערְש, עֶר הִיט אָפּ יֶעדֶן טָאג, עֶר בַּאפְּט אַרַיין יֶעדֶן טָאג וָואס עֶר קֶען, יֶעדֶן טָאג אִיז בַּיי אִים זַייעֶר טַייעֶר אוּן חָשׁוּב, וָוארוּם דֶער טָאג

וועט שׂוין קיינמאל נישט צוריקקומען צו אים, אוּן ווי דער הייליגער רבי טייטשט (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רע"ב) דעם פסוק (תהלים צ"ה) "היום אם בקולו תשמעו", אויב איר ווילט הערן דעם קול פון דעם בורא כל עולמים זאלט איר וויסן אז איר האט נישט מער ווי דער היינטיגער טאג, אוּן דאס דאזיגע מען אזיינלייגן טיף אין האַרצן פון יעדן אייגעם, ובפרט פאר די בני הנעורים וואס זיי דאכט זיך אז מען האט נאך אסאך צייט, בשעת דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ס"א) דאס די זיבעציג יאר פליעט דורך אזוי ווי אַ פערטל שעה, אז וואויל איז דעם וואס איז שטענדיג פריילעך מיט זיינע נקודות טובות וואס ער האט: ציצית, תפילין, באזרד מיט פיאות, וכו', וכו'; וואס שמחה דאס איז מרחיב דעם דעת פון מענטש, אוּן אז אייגער האט ישוב הדעת האט ער שוין אלסדינג.

זאלסט האבן אַ לעכטיגן טאג אוּן אַ פריילעכן תמיד

רכה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר קֹרַח י"ז סִיוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אָל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ האב דערהאלטן דיין לאנגען בריוו.

זָע זיך צו שטארקן, דו מוזט נישט עגטפערן יעדן אייגעם וואס ער איז דיך מבזה וכו', דער הייליגער רבי האט

אוּנְז אוֹיסְגֶעלֶערנְט (לקוטי מוהר"ן חֵלֶק א׳ סִימָן ו׳) דָאס דָער עִיקָר תְּשׁוּבָה אִיז אָפְּצוּשְׁוַוייגְן נִישְׁט עֶנְטְפֶערְן, וָוארוּם וָועְן אֵיינֶער בַּאלֵיידִיגְט דִיךְ וְכוּ׳ אָדֶער פַּארְשֶׁעמְט דִיךְ וְכוּ׳ וֶוערְט מֶען רוֹיט וְכוּ׳, אוּן דָאס בְּלוּט גִיסְט זִיךְ אִין דִיךְ, אוּן אַז מֶען שְׁוַוייגְט אָפּ וְכוּ׳ אִיז דָאס מֶער וֶוערְט וּוי טוֹיזֶענְט תַּעֲנִתִים; אִיבֶּערְדֶעם אִיז בֶּעסֶער אָפְּצוּשְׁוַוייגְן אוּן נִישְׁט צוּרִיק עֶנְטְפֶערְן דָער וָואס עֶר אִיז דִיךְ מְבַזֶּה, אִיךְ וֶויס אַז עֶם אִיז זַייעֶר זַייעֶר זַייעֶר שְׁוֶוער זִיךְ אַיינַאלְטְן, וָועְן מֶען אִיז מְבַזֶּה מֶען זָאל נִישְׁט עֶנְטְפֶערְן וְכוּ׳ וְכוּ׳, אָבֶּער גְלֵייב מִיר אֵיין טָאג צוּ פַּאסְטְן אִיז זַייעֶר שְׁוֶוער, וּוי מִיר זָען וָועְן סְ׳אִיז דָא אַ תַּעֲנִית צִיבּוּר, מוּז מֶען פַּאסְטְן אוּן סְ׳קוּמְט אָן זַייעֶר שְׁוֶוער, אִיז שְׁטָעל זִיךְ פָּאר צוּ פַּאסְטְן טוֹיזֶענְט תַּעֲנִתִים, קֶען מֶען אַרַאפְּגִיין פּוּן זִינָען וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן מִיט אֵיין בִּזָּיוֹן פַּטְר׳ט מֶען טוֹיזֶענְט תַּעֲנִתִים; אַזוֹי וֶועְרְט גֶעבְּרֶענְגְט פּוּן הֵיילִיגֶע צַדִּיקִים.

אִיבֶּערְדֶעם פָּאלְג מִיר, וֶועלְדִיג דִי זִינְד אוּן דִי חַטָּאִים וָואס מִיר הָאבְּן אָפְּגֶעטוּן לֹא עָלֵינוּ, וָואלְט מֶען דָאךְ גֶעדַארְפְט פַּאסְטְן אָן אַ שִׁיעוּר תַּעֲנִתִים, אוּן מִיט דֶעם וָואס מֶען בְּרֶענְגְט אוּנְז צוּ אַ בִּזָּיוֹן אוּן מֶען אִיז אוּנְז מְבַזֶּה וְכוּ׳, אוּן מֶען רֶעדְט אוֹיף אוּנְז וְכוּ׳, קוּמְט מֶען דָאךְ אָפּ פּוּן אַלֶע תַּעֲנִתִים וָואס מֶען וָואלְט גֶעדַארְפְט פַּאסְטְן אוֹיף אוּנְזֶערֶע בִּיטֶערֶע זִינְד וְכוּ׳ וְכוּ׳.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר, שְׁוַוייג אָפּ עֶנְטְפֶער נִישְׁט, אוּן אֲפִילּוּ סְ׳טוּט וּוי, דָאס אִיז דִי עִיקָר

תְּשׁוּבָה, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם מֶענְטְש וָואס עֶר פָּאלְגְט דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן אוּן עֶנְטְפֶּערְט נִישְׁט פַּאר דִי אַלֶע מֶענְטְשֶׁן וָואס זֵיי רֶעדְן אוּן בִּילְן וְכוּ' וְכוּ', וָוארוּם עֶם שְׁטֵייט דָאךְ (יְשַׁעְיָה נ"ו) "וְהַכְּלָבִים עַזֵּי נֶפֶשׁ", זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (אִין לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן נ') אַז דָאס גֵייט אַרוֹיף אוֹיף דִי עַזּוּת פָּנִימֶער וָואס מַאכְן חוֹזֶק פוּן אַ אִיד'ס תְּפִלָּה וְכוּ' וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם וֶועֶן דוּ גֵייסְט אוֹיפְן נַאס אוּן אַ הוּנְט הֵייבְט אָן צוּ בִּילְן אוֹיף דִיר וְכוּ' - אִיז דָאס אַ נָאךְמַאלָע זַאךְ אַז דוּ זָאלְסְט זִיךְ אָפְּשְׁטָעלְן אוּן זִיךְ אוֹיסְדְרַייעֶן צוּם הוּנְט אוּן אִים צוּרִיקְבִּילְן...? מֶען וֶועט דָאךְ מֵיינֶען אַז דוּ בִּיסְט אַ חָסֵר דֶעָה וְכוּ', אַזוֹי אוֹיכֶעט אַז מֶען הֶערְט אַ בְּזָיוֹן פוּן יֶענֶעם אִיז דָאס דָאךְ אַ הוּנְט וָואס בִּילְט וְכוּ', דַאךְ מֶען זִיךְ נִישְׁט צוּרִיק אוֹיסְדְרַייעֶן אוּן צוּרִיקְבִּילְן צוּ אִים וְכוּ'; אִיךְ הָאף אַז דוּ פַּארְשְׁטֵייסְט וָואס אִיךְ מֵיין: עֶנְטְפֶּער נִישְׁט אוּן שְׁווֵייג אָפּ.

נָעם דֶעם מִשְׁנַיוֹת, אוּן דוּ זָאלְסְט זָאגְן יֶעדְן טָאג אַסַאךְ אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, וֶועט דָאס דִיר הֶעלְפְן זָאלְסְט נִישְׁט זַיין אַלֵיין וְכוּ', אוֹיכֶעט גָעוואוֹין זִיךְ צוּ, צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִיש, וֶועט דִיךְ קֵיינְמָאל נִישְׁט עֶלְנְד זַיין, שְׁטֶעְנְדִיג וֶועסְטוּ הָאבְן מִיט וֶועמֶען צוּ זַיין, וָוארוּם דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז דָא מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מֶען דַארְף אִים נִישְׁט גֵיין זוּכְן עֶרְגֶעץ אִין אַ פֶּעלְד, אָדֶער עֶרְגֶעץ אִין אַ וַואלְד, דִי נַאנְצֶע בְּרִיאָה אִיז נָאר אֶלקוּת, אוּן מֶען דַארְף זִיךְ מְבַטֵל זַיין אִינְגַאנְצְן צוּ אִים,

אַז וואוֹיל אִיז דֶער מֶענטש וָואס עֶר אִיז זוֹכֶה צוּ קוּמֶען צוּ אַזַא בִּיטוּל אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, בִּיז עֶר שְׁפִּירְט בַּיי זִיךְ אַ תַּעֲנוּג פּוּן עֶצֶם עַצְמִיוּת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וָואס דָאס קֶען מֶען זוֹכֶה זַיין נָאר דּוּרְךְ אַסַאךְ שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ.

זָאלְסְט הָאבֶּן אַ לֶעכְטִיגֶן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכֶן תָּמִיד

רכו

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר קְרַח י״ז סִיוָן ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

שְׁטַארְק זִיךְ מִיט וָואס דוּ קֶענְסְט, פַּארְלִיר זִיךְ נִישְׁט, וָוארוּם גָאט בָּרוּךְ הוּא פִּירְט דֶער וֶועלְט בְּהַשְׁגָחָה פְּרָטִיוּת, וְוִי דִי חַז״ל זָאגֶן (יוּמָא לח.) בְּשִׁמְךְ יְקָרָאוּךְ וּבְמִקּוֹמְךְ יוֹשִׁיבוּךְ וּמִשָׁלָךְ יִתְּנוּ לְךְ, אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמוֹכָן לַחֲבֵירוֹ וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּחַבֶּרְתָּהּ אֲפִילוּ כְּמְלֹא נִימָא; דַארְפְסְט נִישְׁט מוֹרָא הָאבֶּן אַז אֵיינֶער וֶועט דִיךְ צוּנְעמֶען עֶפֶּעס פּוּן דִיר, סְ׳אִיז נִישְׁטָא אַזַא זַאךְ, יֶעדֶער מֶענְטש הָאט אָנְגֶעשְׁרִיבֶּן וָואס אִיז זַיינְס, זַיינְס קֶען מֶען נִישְׁט צוּנְעמֶען, אַז וואוֹיל אִיז דֶער מֶענְטש וָואס עֶר נֶעמְט אִין זִיךְ אַרַיין דִי הַשְׁגָחָה.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז אוֹיסְגֶעלֶערְנְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן י״ג) אַז אַ אִיד גֶעבְּט צְדָקָה אִיז דָאס מַמְשִׁיךְ הַשְׁגָחָה, אוּן עֶר אִיז מַאֲרִיךְ אַ לַאנְגֶן מַאֲמַר אוֹיף דֶעם, אוּן

פַֿשְׁטוּת אִיז צוּ פַֿארְשְׁטֵיין אַז מִיט דֶעם וָואס אַ אִיד גֶעבְּט צְדָקָה גְלֵיבְּט עֶר אַז עֶס וֶועט אִים נִישְׁט פֶּעלְן, נָאר אַדְרַבָּה עֶר וֶועט הָאבְּן אַסַאךְ מֶער, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין פְּסוּק (דִּבְרִים יד) "עַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר" דַרְשֶׁנְ'ען אוֹיף דֶעם דִי חַז"ל (שַׁבָּת קי"ט.) עַשֵּׂר בִּשְׁבִיל שֶׁתִּתְעַשֵּׂר; אַ מֶענְטְש גֶעט מַעֲשֵׂר אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מַאכְט אִים רַייךְ. וֶוען אַ אִיד גֶעט צְדָקָה מַאכְט עֶר נִישְׁט קַיין חֶשְׁבּוֹן אַז אִים פֶּעלְט אוּן סְ'וֶועט אִים פֶּעלְן, נָאר עֶר גֶעט מִיט אַ בְּרֵייט הַאנְט, אַז אַיינֶער קוּמְט צוּ אִים בֶּעטֶן צְדָקָה וֶוייסְט עֶר גְלַייךְ אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט אִים לִיב, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ (וַיֵּרָא ק"ד.) וֶועמֶען דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט לִיב שִׁיקְט עֶר אִים אַ מַתָּנָה אַן אָרִימַאן; בְּשַׁעָתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רָחִים לֵיהּ לְבַר נַשׁ, מְשַׁדַּר לֵיהּ דּוֹרוֹנָא, וּמַאן אִיהוּ, מִסְכֵּנָא.

אִיבֶּערְדֶעם וֶוען אַיינֶער קְלַאפְּט אָן אִין טִיר אוּן בֶּעט צְדָקָה דַארְף מֶען טַאנְצָן פַֿאר שִׂמְחָה אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט מִיךְ לִיב אוּן עֶר הָאט מִיךְ גֶעשִׁיקְט אַן אָרִימַאן אִיךְ זָאל זוֹכֶה זַיין אִין אִים, אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְּסְטוּ זִיךְ זַייעֶר שְׁטַארְקֶן מִיט מִדַּת הַצְּדָקָה, הֶעלְפְּן אַן אַנְדֶערְן אִיד, אִין צְדָקָה אִיז דָא אַסַאךְ בְּחִינוֹת.

א. גֶעבְּן צְדָקָה פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ הֶעלְפְּן דֶעם אַנְדֶערְן; קוּמְט אַן אָרִימַאן עֶר אִיז אִין אַ שְׁוֶוערֶע נוֹיט וְכוּ' וְכוּ', זָאל מֶען אִים אַרוֹיסְהֶעלְפְּן וִויפִיל מֶען קֶען, וָוארוּם בַּיי צְדָקָה

אִיז יֶעדֶע זַאךְ טַייעֶר, ווי חַז״ל זָאגְן (בָּבָא בַּתְרָא ט:) צְדָקָה, כָּל פְּרוּטָה וּפְרוּטָה מְצַטַּרֶפֶת לְחֶשְׁבּוֹן; דָּא זֶעט דָּאס אוֹיס אַ קְלֵייניקֵייט, אָבֶּער אִין הִימְל אִיז דָּאס זֵייעֶר זֵייעֶר גְרוֹיס, וָוארוּם אַז אַ מֶענְטְש רַייסְט אַוֶועק פּוּן זִיךְ דִי גֶעלְט אוּן גֶעבְּט פַּאר יֶענֶעם אִיז דָּאס אִין הִימְל מוֹרָא׳דִיג חָשׁוּב.

ב. מְחַזֵּק זַיין אַ צוּבְּרָאכֶענֶעם אִיד דָּאס אִיז דִי גְרֶעסְטֶע צְדָקָה וָואס עֶס קֶען נָאר זַיין, ווי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהַרַ״ן חֵלֶק א׳ סִימָן ק״ז) **אוֹיפְן פָּסוּק** (תְּהִילִּים מא) ״אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל דָּל״, ווָאוִיל אִיז דֶער מֶענְטְש וָואס עֶר לֵייגְט אַרַיין שֵׂכֶל אִין דֶעם אָרֶעמַאן, וַוייל אַ אָרֶעמַאן נֶעבֶּעךְ הָאט פַּאךְלוֹירֶן דֶעם שֵׂכֶל, עֶר גֵייט אַרוּם צוּבְּרָאכְן צוּהַאקְט וְכוּ׳ וְכוּ׳, ווי דִי חַז״ל זָאגְן (נְדָרִים מא.) אֵין עָנִי אֶלָּא בְּדַעַת; וָואס הֵייסְט אַן אֶמֶתְ׳ע אָרִימַאן? וָוען עֶר הָאט נֶעבֶּעךְ פַּאךְלוֹירֶן דֶעם שֵׂכֶל, אוּן עֶר אִיז בַּיי זִיךְ צוּבְּרָאכְן, אוּן עֶר מֵיינְט אַז פּוּן אִים וָועט שׁוֹין נָאךְנִישְׁט זַיין, יֶעצְט וָוען מֶען רֶעדְט אִים אוֹיס אוּן מֶען הֶעלְפְּט אִים, דָּאס אִיז דִי גְרֶעסְטֶע אוּן דִי שֶׁענְסְטֶע צְדָקָה.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר: זַיי נִישְׁט צוּפַאלְן, זֶע הֶעלְף אַרוֹיס שְׁטֶענְדִיג אַנְדֶערֶע אִידְן, אוּן אִין דֶעם זְכוּת וָועסְטוּ זַיין אוֹיכֶעט גֶעהָאלְפְן.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז אוֹיסְגֶעלֶערְנְט אַז מֶען דַאךְ שְׁטֶענְדִיג רֶעדְן מִיט מֶענְטְשֶׁן, זַיי מְחַזֵּק זַיין, פְּרֵייליךְ מַאכְן אַן אַנְדֶערְן אִיד, דָּאס אִיז דִי גְרֶעסְטֶע מִצְוָה, מִיט

דֶעם וָואם מֶען אִיז מְחַזֵק אוּן מֶען שְׁטַארְקְט אַן אַנְדֶערֶע אִיד, בַּאקוּמְט מֶען אַלֵיין חִיזוּק, אוּן מֶען שְׁטַארְקְט זִיךְ אַלֵיין; אִיבֶּערְדֶעם פַארְלִיר זִיךְ נִישְׁט, נָעם זִיךְ אִין דִי הֶענְט אַרַיין, גֶעבּ זַייעֶר אַכְטוּנְג אוֹיף זִיךְ. וֶועסְטוּ זָען אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט דִיךְ נִישְׁט פַארְלָאזֶן.

אִיךְ וָואלְט דִיךְ גֶענֶעבּן אַ גוּטֶע עֵצָה נִיצוֹל צוּ וֶוערֶן פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטֶם וְכוּ' וְכוּ', זָאלְסְט זִיךְ צוּגֶעווָואוֹינֶען זָאגְן אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת בְּסִדְרָן, דָאם אִיז מְזַכֶּך דֶעם מֶענְטְש, דָאם בְּרֶענְגְט אַרַיין אִין דֶעם מֶענְטְש אַ רֶיינֶעם נְשָׁמָה, וָוארוּם מִשְׁנָ"ה אִיז דִי אוֹתִיוֹת נְשָׁמָ"ה, אוֹיךְ וָואלְט גוּט גֶעוֶוען וֶוען דוּ גֶעווָואוֹינְסְט זִיךְ צוּ יֶעדֶן טָאג צוּ קוּקְן דִי סְפָּרֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, וָואס דָאם אִיז מְחַדֵד דֶעם מֹחַ, וָוארוּם אַ תְּשׁוּבָה פוּן דִי גְאוֹנִים זֵיי בְּרֶענְגְן צוּזַאם פַארְשִׁידֶענֶע עֶרְלֵיי דִבְרֵי חַז"ל פוּן דָא אוּן פוּן דָארְטָן, אוּן דָאם אִיז מְחַדֵד אוּן שְׁנִיצְט אוֹיס דֶעם מֹחַ מֶען זָאל הָאבְּן אַ רֶיינֶעם מֹחַ; עֶם אִיז אַ גְרוֹיסֶע זַאךְ שְׁטֶענְדִיג מְעַיֵין צוּ זַיין אִין סְפָּרֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, דָאם וֶועט דִיךְ בְּרֶענְגְן אַ בְּקִיאוּת אִין זַייעֶר אַסַאךְ חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר נוּצְט אוֹים דִי צַייט פַאר גוּטֶע זַאכְן.

גֶעבּ נָאר אַכְטוּנְג נִישְׁט צוּ זִיצְן צְווִישְׁן לֵצִים, אוּן דָאם זָאגְט דֶער תַּנָּא (אָבוֹת פֶּרֶק ג) שְׁנַיִם שֶׁיּוֹשְׁבִין וְאֵין בֵּינֵיהֶן דִבְרֵי תוֹרָה, הֲרֵי זֶה מוֹשַׁב לֵצִים; אַז צְווִיי מֶענְטְשְׁן זִיצְן צוּזַאמֶען אוּן זֵיי רֶעדְן נִישְׁט קֵיין דִבְרֵי תוֹרָה, הֵיסְט דָאם

שׁוֹין אַ מוֹשַׁב לֵצִים; וָוארום אַז צְוַויי אִידְן קוּמֶען זִיךְ צַאם דַארְף מֶען שְׁטֶענְדִיג רֶעדְן דִבְרֵי תּוֹרָה, זִיךְ מְחַזֵק זַיין אֱיינֶער מִיטְן צְוַוייטֶן אִין אֱמוּנָה, בִּפְרַט אִין הַיינְטִיגֶע צַייטֶן דַארְף מֶען אַסַאךְ רֶעדְן פּוּן אֱמוּנָה, נִישְׁט פַּארְלִירְן זִיךְ אוּן נִישְׁט אַרַאפּ פַאלְן בַּיי זִיךְ.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן טָאג מִיט אַ פְּרֵיילִיכְן תָּמִיד

רכז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר קֹרַח י"ז סִיוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

זָע צוּ זַיין נִזְהָר מִיט תְּפִלַת מַעֲרִיב, וָוארום קְרִיאַת שְׁמַע אִיז אַ מִצְווֹת עֲשֵׂה בָּעֶרֶב וּבַבּוֹקֶר, אִיבֶּערְדֶעם הָאבְּן דִי חַז"ל מוֹרֶא'דִיג מַקְפִּיד גֶעוֶוען דָאס עֶרְשְׁטֶע זַאךְ דַאוֶוענֶען מַעֲרִיב, וִוי עֶס קוּמְט דִי נַאכְט זָאל מֶען שׁוֹין דַאוֶוענֶען מַעֲרִיב, בִּדֵי מִיר זָאלְן נִישְׁט פַּארְשְׁלָאפְן מִצְוֹת קְרִיאַת שְׁמַע. מַאךְ זִיךְ אַ חֹק וְלֹא יַעֲבוֹר, גְלַייךְ וִוי עֶס קוּמְט דִי זְמַן מַעֲרִיב זָאלְסְטוּ דַאוֶוענֶען מַעֲרִיב, אַזוֹי וֶוועסְטוּ נִישְׁט פַּארְגֶעסְן צוּ דַאוֶוענֶען מַעֲרִיב אוּן לֵיינֶען קְרִיאַת שְׁמַע, וָואם דָאס אִיז אַ מִצְווֹת עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה.

אוֹיךְ זָאלְסְטוּ זָען זִיךְ קוֹבֵעַ עִתִּים זַיין לַתּוֹרָה, וּבִפְרַט בֵּיינַאכְט נָאכְדֶעם וָואם דוּ קוּמְסְט אַהֵיים פּוּן אַ

שְׁוֶועֶרן טָאג אַרְבֶּעט זָאלְסְטוּ זֶען צוּ לֶעֶרנֶען אַסַאךְ הַלָּכָה, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט מַקְפִּיד גֶעוֶועזן זֵייעֶר שְׁטַאַרְק אוֹיף לִימוּד הַלָּכָה, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן כ"ט) אַז יֶעדֶער אִיד מוּז לֶעֶרנֶען יֶעדֶן טָאג הַלָּכָה. דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל דִיר הֶעלְפֶן זָאלְסְט הָאבֶן גְּרוֹיס הַצְלָחָה אִין דַיין לֶעבֶן.

זָאלְסְט הָאבֶן אַ לֶעכְטִיגֶן טָאג מִיט אַ פְּרֵיילִיכְן תָּמִיד

רכה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר קֹרַח י"ו סִיוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַחָתָן הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֶרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו אוּן אִיךְ הָאב זִיךְ זֵייעֶר גֶעפְּרֵייט אַז דוּ הָאסְט זִיךְ מְקַבֵּל גֶעוֶועזן אוּן דוּ נֶעמְסְט זִיךְ אִין דִי הֶענְט אַרַיין יֶעצְט פּוּן דִי הֲתוּנָה.

דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט (חַיֵּי מוֹהַרַ"ן סִימָן תקפ"ז) **אוֹיף** דֶעם וָואס דִי חַז"ל זָאגְן (כְּתוּבוֹת טז:) בֵּיצַד מְרַקְּדִין לִפְנֵי הַכַּלָּה; אַז דִי פְּשַׁט אִיז וויאַזוֹי טַאנְצְט מֶען אִיבֶּער וָואס אִיז גֶעוֶועזן פַּאר דִי כַּלָּה? דָאס הֵייסְט מֶען דַארְף פַּארְגֶעסְן וָואס עֶס אִיז גֶעוֶועזן בִּיז יֶעצְט אוּן מַאכְן אַ נַייעֶ הַתְחָלָה; וָוארוּם דֶעם טָאג פּוּן חוּפָּה אִיז מֶען מוֹחֵל אַלֶע עֲווֹנוֹת, אַזוֹי וִוי דִי חַז"ל זָאגְן (יְרוּשַׁלְמִי בִּכּוּרִים פֶּרֶק שְׁלִישִׁי) **אוֹיפְן** פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית כח) "וַיִּקַּח אֶת מַחְלַת בַּת יִשְׁמָעֵאל", חָתָן מוֹחֵלִין לוֹ עַל כָּל

עֲוונוֹתָיו; אִיבֶּערְדֶעם יֶעצְט אַז דוּ גֶייסְט אַרַיין מָארְגֶן צוּ דִי חוּפָּה, זָאלְסְטוּ מְקַבֵּל זַיין אוֹיף זִיךְ אַז דָאס אִיז דָאס, דוּ הֵייבְסְט אָן צוּ זַיין אַ נֶיעֶר אִיד וְכוּ'. עֶם וֶועְרְט דֶערְצֵיילְט פּוּן דֶעם הֵיילִיגֶן רַאפְּשִׁיצֶער רֶב זי"ע וָואס עֶר הָאט זִיךְ אוֹיסְגֶעדְרִיקְט, אַז דֶער טָאג פּוּן חוּפָּה אִיז אַזוֹי גְרוֹיס, אַ שָׁאד מֶען הָאט דָאס אִיבֶּערְגֶעגֶעבְּן פַּאר קְלֵיינֶע קִינְדֶער, דֶעמָאלְטְס קֶען מֶען פּוֹעֵל'ן אַלֶעם וָואס מֶען וויל.

אִיבֶּערְדֶעם זֶע אוֹיסְצוּנִיצְן דִי הֵיילִיגֶע צַייט, דֶעם טָאג פּוּן חוּפָּה זָאלְסְטוּ אוֹיסְזָאגְן נַאנְץ תְּהִלִּים, זָאלְסְט זִיךְ אוֹיסְווַיינֶען צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, זָאלְסְט אוֹיסְדֶערְצֵיילְן דַיין נַאנְץ הַארְץ וָואס עֶם אִיז אוֹיף דִיר דוּרְכְגֶענַאנְגֶען אַלֶע בָּחוּרִישֶׁע יָארְן וְכוּ' וְכוּ', בְּדֵי דוּ זָאלְסְט קוּמֶען צוּ דִי חוּפָּה אַ רֵיינֶער מֶענְטְש וְכוּ' וְכוּ'.

אַ חָתָן בְּיוֹם חוּפָּתוֹ דַארְף אוֹיסְנִיצְן דֶעם נַאנְצְן טָאג בִּקְדוּשָּׁה וְטַהֲרָה, אַזוֹי וִוי עֶם אִיז גֶעשְׁרִיבְּן בְּאַרִיכוּת קְצָת אִין קוּנְטְרֶס "יוֹם הַנִּישׂוּאִין", זֶע מְקַיֵּים צוּ זַיין וָואס דָארְטְן שְׁטֵייט, פְּשׁוּט רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דַאווֶענֶען שַׁחֲרִית עֶרְלִיךְ, מִנְחָה עֶרְלִיךְ מִיט זָאגְן וויידוּי, אוּן זָאלְסְט אוֹיסְזָאגְן נַאנְץ תְּהִלִּים, אוּן בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז דוּ זָאלְסְט קֶענֶען מַאכְן אַ נֵייעַ הַתְחָלָה, אוּן דֶער עִיקָּר זָאלְסְט זִיךְ גוּט אוֹיסְווַיינֶען, בְּדֵי וֶוען דוּ וֶועסְט קוּמֶען צוּם קַבָּלַת פָּנִים זָאלְסְטוּ שׁוֹין קוּמֶען מִיט אַ פְּרֵייליךְ פָּנִים, מִיט אַן אַנְפִּין נְהוֹרִין וְכוּ' וְכוּ', נִישְׁט וִוי דִי וֶועלְט פִּירְט זִיךְ אַז דֶער חָתָן בַּיים קַבָּלַת פָּנִים זִיצְט פַּארְכְּמָארֶעט אוּן פַּארְווַיינְט וְכוּ',

אַזוי ווי מֵתוֹ מוּטָל לְפָנָיו וְכוּ', אוּן מְ'בְּרֶענְגְט נָאךְ צוּ אַ בַּדְחָן זָאל אִים מַאכְן וַוייָנען וְכוּ', וַוייָנען דַארְף מָען וַוייָנען אַ גַאנְצָן טָאג וָוען קֵיינֶער זָעט נִישְׁט, זִךְ גוּט אוֹיסְווַוייָנען צוּם בוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אָבֶּער וָוען מָען קוּמְט צוּ דִי חֲתוּנָה דַארְף מָען זַיין זַייעֶר זַייעֶר פְּרַייליךְ אַז יֶעצְט וָועְרְסְטוּ אַן אָדָם הַשָׁלֵם, אוּן דוּ בּוּיעֶסְט אַ לֶעכְטִיגֶע אִידִישֶׁע שְׁטוּב.

אִיךְ הָאף צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז אִיךְ וָועל זַיין אוֹיף דַיין חֲתוּנָה, אוּן זָאלְסְט גֶעדֶענְקֶען דִי דִיבּוּרִים וָואס אִיךְ הָאב מִיט דִיר גֶערֶעדְט בְּאַרִיכוּת; אוּן אִיךְ הָאב גוּט אִיבֶּערְגֶעלַיינְט דַיין בְּרִיוו וָואס דוּ הָאסְט מִיר גֶעשְׁרִיבְּן, אוּן אִיךְ קֶען דִיר נָאר זָאגְן אֵיין זַאךְ, דֶער הֵייליגֶער רַבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן נ"ב) **אַז אַ אִיד** דַארְף זִיךְ צוּגֶעווֹאוֹינֶען בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים קוֹדֶם צוּבְּרֶענְגְען אֵיין מְדָה, נָאכְדֶעם צוּבְּרֶענְגְט מָען אַ צְוַוייטֶע מְדָה, נָאכְדֶעם צוּבְּרֶענְגְט מָען אַ דְרִיטֶע מְדָה, בִּיז מָען צוּבְּרֶענְגְט אַלֶע מִדּוֹת בְּלַייבְּט נָאךְ בַּיים מֶענְטְש עֶפֶּעס וְכוּ', דָאס הֵייסְט דִי יְשׁוּת אוּן גֵיאוּת בְּלַייבְּט נָאךְ בַּיי אִים, וָואס דָאס אִיז דִי שְׁוַוועְרְסְטֶע זַאךְ אוֹיסְצוּרַייסְן פּוּן זִיךְ.

שְׁטֶעלְט זִיךְ אַ פְּרַאגֶע: מִיט וָואסֶערֶע שְׁלֶעכְטֶע מְדָה הֵייבְּט מָען אָן צוּ בֶּעטֶן? מִיר זֶענֶען פּוּל מִיט מִדּוֹת רָעוֹת, מָען וַוייסְט נִישְׁט מִיט וָואס אָנְצוּהֵייבְּן וְכוּ' וְכוּ'? נָאר דֶער תִּירוּץ אִיז, דֶער עֶרְשְׁטֶער זַאךְ וָואס מָען דַארְף בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אִיז אוֹיף שִׂמְחָה, מָען זָאל זַיין פְּרַייליךְ, וָואס דָאס אִיז דֶער שְׁוַוועְרְסְטֶער זַאךְ צוּקוּמֶען צוּ

דֶעם; וָוארוּם אַלֶעס קֶען אַ מֶענטש קומֶען צוּ דֶעם, נָאר נִישְׁט צוּ פְֿרַיילִיכקַייט וְכוּ' וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם דַאַרְף אַ מֶענטש קוֹדֶם אָנהֵייבֶּן צוּ בֶּעטֶן אוֹיף שְׂמְחָה עֶר זָאל שְׁטֶענדִיג זַיין פְֿרַיילִיךְ, אוּן עֶר זָאל פְֿרַיילִיךְ מַאכֶן זַיין וַוייב, וְוי דִי חַז"ל זָאגֶן (ראש השנה ו') אִשָּׁה בַּעֲלָהּ מְשַׂמְּחָהּ; אוּן וויבַּאלְד אַז אַ אִיד אִיז שְׁטֶענדִיג פְֿרַיילִיךְ, אוֹיטָאמַאטִישׁ פַֿאלְט פּוּן אִים אַוועק אַלֶע מִדּוֹת רָעוֹת אוּן אַלֶע תַּאֲווֹת רָעוֹת וְכוּ', וְכוּ', אַלֶע מִדּוֹת רָעוֹת אוּן אַלֶע תַּאֲווֹת רָעוֹת טְשֶׁעפְּען זִיךְ צוּ צוּ אַ מֶענטש נָאר וֶועֶן עֶר אִיז נִישְׁט פְֿרַיילִיךְ, וֶועֶן עֶר אִיז מָרָה שְׁחוֹרָה'דִיג, וֶועֶן עֶר אִיז פַֿאר'דַאֲגָה'ט וְכוּ' וְכוּ'.

דֶער הֵייליגֶער רַבִּי זָאגְט (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י') **פַֿארְוָואס אִיז אַ מֶענטש אַזוי וַוייט פּוּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים?** וַוייל עֶר הָאט נִישְׁט קַיין יִשּׁוּב הַדַּעַת, פַֿארְוָואס הָאט עֶר נִישְׁט קַיין יִשּׁוּב הַדַּעַת? וַוייל עֶר אִיז נִישְׁט פְֿרַיילִיךְ, פַֿארְוָואס אִיז עֶר נִישְׁט פְֿרַיילִיךְ? וַוייל עֶר טְרֶעפְּט נִישְׁט אִין זִיךְ קַיין נְקוּדוֹת טוֹבוֹת, עֶר אִיז זִיךְ שְׁטֶענדִיג דַן לְכַף חוֹב; אִיבֶּערְדֶעם נֶעם זִיךְ אַרַיין אִין דִיר אַז דוּ וֶועסְט בֶּעטֶן נָאר אוֹיף שְׂמְחָה, זָאלְסְט זַיין פְֿרַיילִיךְ שְׁטֶענדִיג, אוּן דוּ זָאלְסְט הָאבֶּן אַ לֶעבְּטִיג פָּנִים, אַ שְׁמֵייכֶל אוֹיפֶן פָּנִים וְכוּ' וְכוּ', וְוי דֶער הֵייליגֶער רַבִּי זָאגְט (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קנ"ג) וֶועֶן אַ אִיד הָאט אַ לֶעבְּטִיג פָּנִים אוּן שְׁמֵייכֶל שְׁטֶענדִיג, לַייכְט אִין אִים דִי פָּנִים פּוּן צַדִּיק.

אִיבֶּערְדֶעם זַיי נִישְׁט קַיין בַּטָּלָן, הֵייב אָן מִיט שְׂמְחָה, אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט דִיךְ גֶעבֶּן אַ

לֶעכְטיג לֶעבֶן אוּן אַ פְּרַיילִיךְ לֶעבֶן, אוּן דוּ וועסְט צוּבְּרֶעכְן אַלֶע מִדּוֹת רָעוֹת אוּן אַלֶע תַּאֲוֹוֹת רָעוֹת וְכוּ' וְכוּ', וָואוּם דוּרְךְ שִׂמְחָה פַּארְבְּרֶענְט מֶען אַלְצְדִינְג, אָבֶּער דֶער הֵייליגֶער רַבִּי זָאגְט בְּפֵירוּשׁ (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן כ"ד) אַז דָאס אִיז דִי שְׁוֶוערְסְטֶע זַאךְ צוּ קוּמֶען צוּ שִׂמְחָה; אִיבֶּערְדֶעם נֶעם זִיךְ אִין דִי הֶענְט אַרַיין אוּן זַיי נָאר פְּרַיילִיךְ, וֶועסְטוּ זֶען אַז אַלֶעם וֶועט פַּארָאכְטֶן וֶוערְן עַל צַד הַכִּי טוֹב.

נֶעם זִיךְ אוֹיף זִיךְ יֶעדֶן טָאג לֶערְנֶען חוּמָשׁ רַשִׁ"י מִיטֶן תַּרְגוּם, אוּן אַפָּאר פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, אוּן צוּם וויניצְיגְסְטֶן אֵיין דַף גְּמָרָא, אוּן אַסַאךְ שׁוּלְחָן עָרוּךְ, וּבִפְרַט דִי הַלָכוֹת'ער פוּן טַהֲרַת הַמִשְׁפָּחָה וָואם אִיז זֶיעֶר זֶיעֶר הַארְב וְכוּ' וְכוּ'. דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל דִיר הֶעלְפֶן זָאלְסְט אוֹיפְבּוֹיעֶן אַ לֶעבְטיגֶע אִידִישֶׁע שְׁטוּב, אוּן מֶען זָאל הֶערְן נָאר גוּטֶע בְּשׂוֹרוֹת בַּיי דִיר.

זָאלְסְט הָאבֶּן אַ לֶעבְטיגֶן טָאג אוּן אַ פְּרַיילִיכֶן תָּמִיד

רכט

בְּעֶזְרַת הַשֵׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שִׁישִׁי עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר קֹרַח כ"ב סִיוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֶךְ הַיָקָר לִי מְאד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

דָאם וָואם דוּ בִּיסְט אַרַיינְגֶעפַאלֶן אִין אַוויפִיל חוֹבוֹת וְכוּ' וְכוּ', בִּיסְטוּ אַלֵיין שִׁילְדִיג וְכוּ'. עֶם וֶועְרְט דֶערְצֵיילְט

אַז עֶם איז אַמאל געקומען אַן אָרימאַן צום הייליגן רבי נָתָן זַ״ל מיט אַ נייעם פֶּעלץ וואס עֶר האָט דאָס געקויפט מיט געבאָרגטע געלט; האָט אים דער הייליגער רבי נָתָן זַ״ל געזאגט, ״פַּאר אַזא שיינעם פֶּעלץ דאַרף מען האָבן אַ שיינע שַׁאפּע, איבערדעם דאַרפסטו זיך באָרגן געלט אוּן קויפן נאָר אַ שיינע שַׁאפּע וואו אַרײַנצולייגן דעם פֶּעלץ; אוּן פַּאר אַ שיינע שַׁאפּע פַּאסט זיך צו האָבן נאָר אַ שיינע דירָה, מוזטו זיך יאָגט נעמען באָרגן געלט אוּן אַרײַבערציען זיך צו נאָר אַ שיינע דירָה וכו׳ וכו׳, אוּן אַזוי וועסטו זינקען אין חובות״; עֶר האָט אים געוואלט מרמז זיין אַז דאָס איז נישט קיין רֶרֶך, אַז אַ מענטש האָט נישט קיין געלט קויפט מען נישט קיין טייערן פֶּעלץ.

וְוי דער הייליגער רבי זָאגט (שִׂיחוֹת הָר״ן סִימָן ק) אַז דער בַּעַל דָּבָר כַּאפּט אַרײַן דעם מענטש אין קויפן נייע בְּגָדִים וְוען עֶר האָט נישט קיין געלט, אוּן עֶר האָט געטייטשט דעם פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית ל״ט י״ב) ״וַתִּתְפְּשֵׂהוּ בְּבִגְדוֹ״, אַז דער בַּעַל דָּבָר כַּאפּט אַרײַן דעם מענטש מיט קְלֵיידער, ״דו דאַרפסט האָבן נייע קְלֵיידער!״, אֵיי איך האָב דאָך נישט קיין געלט? באָרגט עֶר, אוּן עֶר ווערט אַ בַּעַל חוֹב פּוּן דעם, אוּן דאָס שְׁטָערט אים נאָכדעם פּוּן דאַוונען אוּן לֶערנען, וָוארום אַז אייַנער איז אַ בַּעַל חוֹב קָען עֶר זיך נישט קָאנצענטרירן אין דאַוונען אוּן אין לֶערנען וְכו׳, אָבער אַן עֶרלִיכער איד איז מְקַיֵּים ״וַיָּנַח בִּגְדוֹ אֶצְלָהּ וַיָּנָס״, עֶר לָאזט איבער די בְּגָדִים בַּיים שְׁנַיידער אוּן עֶר אַנטלויפט וְכו׳; דָּאם הייסט כָּל זְמַן

אִיךְ הָאב נִישְׁט קַיין גֶעלְט וָועל אִיךְ נִישְׁט קוֹיפֶן, אוּן אַזוֹי הָאט עֶר מְנוּחָה.

אוּן וִוי עֶם אִיז בַּאוואוּסְט הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט אוֹיךְ זִיךְ (שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן קכ"ב), דָאס אוֹיב עֶר וָואלְט נִישְׁט גֶעוואוֹרְט מִיט בִּטָּחוֹן אִין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וָואלְט עֶר שׁוֹין פּוּן לַאנְג גֶעמוּזְט אַרוּם פָּארְן מַאכְן גֶעלְט; אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט, "עֶם אִיז בֶּעסֶער דֶער מֶענְטְש זָאל זַיין אַ בַּעַל חוֹב פַּאר זִיךְ וִוי צוּ זַיין אַ בַּעַל חוֹב פַּאר יֶענֶעם"; דָאס הֵייסְט, אַז אֵיינֶער דַארְף הָאבְן אַ בֶּגֶד אוּן עֶר הָאט נִישְׁט קַיין גֶעלְט, אִיז בֶּעסֶער עֶר זָאל וַוארְטֶן בִּיז עֶר וָועט הָאבְן גֶעלְט, וִוי אַיידֶער עֶר זָאל קוֹיפֶן אוֹיף בָּארְג בַּיים שְׁנַיידֶער אוּן אִים בְּלַייבְן שׁוּלְדִיג; אוּן אַזוֹי בַּיי יֶעדֶע זַאךְ: וָועט אַ מֶענְטְש וִויל עֶפּעס קוֹיפֶן נֶייע מֶעבֶל וְכוּ', אֲדֶער אַנֶדֶערֶע זַאכְן וְכוּ', אוּן עֶר הָאט נִישְׁט קַיין גֶעלְט, אִיז בֶּעסֶער זָאל עֶר זַיין אַ בַּעַל חוֹב פַּאר זִיךְ, דָאס הֵייסְט עֶר זָאל זִיךְ אַיינְהַאלְטֶן אוּן נִישְׁט קוֹיפֶן יֶעצְט דִי זַאךְ בִּיז עֶר וָועט הָאבְן גֶעלְט, וָוארוּם וִוסְן דַארְפְּסְטוּ וִוסְן אַז צוּ זַיין אַ בַּעַל חוֹב אִיז זַייעֶר זַייעֶר בִּיטֶער, וִוי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ זָאגְט (מִשְׁלֵי כ"ב), "וְעֶבֶד לוֶה לְאִישׁ מַלְוֶה"; אַז אֵיינֶער בָּארְגְט גֶעלְט וָוערְט עֶר פְּשׁוּט אַן עֶבֶד פַּארְן מַלְוֶה, עֶר הָאט שְׁטֶענְדִיג מוֹרָא פּוּן אִים וְכוּ'.

אוּן וִוי מֶען זָעט בְּחוּשׁ, דִי אַלֶע בַּעֲלֵי חוֹבוֹת לֶעבְּן מִיט פְּחָדִים: אוּן דֶעם שׁוּל קֶען עֶר נִישְׁט גֵיין, וַוייל עֶר וָועט טְרֶעפְּן זַיין בַּעַל חוֹב וְכוּ'; אוּן דֶעם גַאם קֶען עֶר נִישְׁט

גֶיין וַוייל עֶר וֶועט טְרֶעפְֿן זַיין בַּעַל חוֹב וְכוּ׳; אוּן דֶעם מְקָוֶה קֶען עֶר נִישְׁט גֶיין וַוייל עֶר וֶועט טְרֶעפְֿן זַיין בַּעַל חוֹב וְכוּ׳. עֶר וֶועט פָּשׁוּט אַן עֶבֶד פַּארְן מַלְוֶה. אוּן דֶער הַיילִיגֶער רַבִּי זָאנְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת תְּשׁוּבָה סִימָן מ״ו) מִי שֶׁרוֹצֶה לָשׁוּב יָזֶהֶר מִלִּהְיוֹת בַּעַל חוֹב; וָוארוּם מֶען קֶען נִישְׁט תְּשׁוּבָה טוּן נָאר מִיט אַ רוּאִיגְן מֹחַ, אָבֶּער אַ בַּעַל חוֹב אִיז שְׁטֶענְדִיג צוּטוּמְלְט פּוּן רוֹב אִינְטֶערֶסְרִיקוּנְג וָואס עֶר אִיז אִינְטֶעֶרֶסְרִיקְט אִינְטֶער זַיינֶע בַּעֲלֵי חוֹבוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳.

אִיבֶּערְדֶעם הָאסְטוּ גֶעטוּן אַ גְרוֹיסֶע שְׁטוּת וָואס דוּ הָאסְט אַרַיינְגֶעטַאנְצְט פַּאר גְרוֹיס תַּאֲוָה צוּ הָאבֶּן דִי שֶׁענְסְטֶע אוּן בֶּעסְטֶע וְכוּ׳ וְכוּ׳ אִין גְרוֹיסֶע חוֹבוֹת, אוּן יֶעצְט דְרִיקְט דָאס דִיר זֵייעֶר.

אַ אִיד דַארְף הָאבֶּן יִשׁוּב הַדַעַת פַּאר יֶעדֶע זַאךְ, אוּן צוּ דֶעם אִיז מֶען זוֹכֶה וָועֶן מֶען הָאט הִתְבּוֹדְדוּת אוּן מֶען רֶעדְט זִיךְ אוֹיס דָאס הַאַרְץ פַּאר׳ן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן מֶען בֶּעט זִיךְ צוּ אִים: ״זָאל אִיךְ דָאס טוּן, אָדֶער נִישְׁט?״, אָן יִשׁוּב הַדַעַת וָועֶרְט מֶען אַ בַּעַל חוֹב, וּוי דֶער הַיילִיגֶער רַבִּי זָאנְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת מֶמוּן סִימָן ע״ז) מִי שֶׁעוֹשֶׂה מַעֲשָׂיו בְּמְהִירוּת בְּלִי יִשׁוּב הַדַעַת נַעֲשֶׂה בַּעַל חוֹב; אוּן נִישְׁט הָאבֶּן קַיין יִשׁוּב הַדַעַת קוּמְט פּוּן תַּאֲוַת נִיאוּף רַחֲמָנָא לִיצְלָן, וּוי דֶער הַיילִיגֶער רַבִּי זָאנְט (שָׁם נִיאוּף סִימָן ל״ו) עַל יְדֵי נִיאוּף בָּאִים לְגָלוּת תַּחַת יַד שָׂרִים לֵצִים, וְנַעֲשֶׂה בַּעַל חוֹב; אוֹיךְ הָאט דֶער הַיילִיגֶער רַבִּי גֶעזָאגְט (שִׁיחוֹת הָר״ן סִימָן קי״ב) אַז עֶס אִיז דָא

אַ חֵטְא וָואם דָאס בְּרֶענְגְט דֶעם מֶענְטְשׁ צוּ זַיין שְׁטֶענְדִיג אַ בַּעַל חוֹב וְכוּ', אוּן דֶער חֵטְא אִיז פְּגַם הַבְּרִית וְכוּ', דָאס מַאכְט דֶעם מֶענְטְשׁ אַז עֶר זָאל שְׁטֶענְדִיג זַיין אַ בַּעַל חוֹב; אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְּסְטוּ זָען אַסַאךְ צוּ בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז דוּ זָאלְסְט קֶענֶען אַרוֹיסְקְרִיכְן פּוּן דַיינֶע חוֹבוֹת, וָוארוּם תְּפִלָּה נִיצְט אוֹיךְ אַלְסְדִינְג, אַז וואוֹיל אִיז דֶער מֶענְטְשׁ וָואם עֶר נֶעמְט דָאס אַרַיין אִין הַאֶרְץ, אוּן גֶעבְּט אַכְטוּנְג נִישְׁט צוּ זַיין קַיין בַּעַל חוֹב.

זָאלְסְט הָאבֶּן אַ לֶעכְטִיגֶן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכֶן תְּמִיד

רל

בְּעָזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שִׁישִׁי עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר קֹרַח כ"ב סִיוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֶךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

דוּ הָאסְט נִישְׁט קַיין הַשָּׂגָה וָואם דוּ טוּסְט אוֹיךְ, מִיט וָואם דוּ בִּיסְט עוֹסֵק אִין הַדָּפָסַת סִפְרֵי רַבֵּינוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה אוֹיךְ אִידִישׁ; דָאס מַאכְט אַ מוֹרָא'דִיגְן אִיבֶּערְקֶערֶענִישׁ צְווִישְׁן דִי בְּנֵי הַנְּעוּרִים וָואם זֵיי קֶענֶען נִישְׁט לֵיינֶען לָשׁוֹן קוֹדֶשׁ, וואוֹיל אִיז דִיר אוּן דֶער זְכוּת זָאל דִיר בֵּייְשְׁטֵיין שְׁטֶענְדִיג.

דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט "צוּ מִיר הָאט נָאךְ קֵיינֶער נִישְׁט דֶערְלֵיוְגְט, פּוּן וֶועמֶען אִיךְ נֶעם, דֶעם גֶעבּ אִיךְ"; אוּן בְּוַודַאי וֶועסְטוּ בַּאקוּמֶען פּוּן אִים צוּרִיק כָּהֳנָה וְכָהֳנָה; דֶער עִיקָּר עֶם וֶועט הֶערְשֶׁן בַּיי דִיר דֶעם

אֶמֶת'ן שָׁלוֹם בַּיִת. שְׁטַאַרק זִיךְ מִיט דַיין הֵיילִיגֶע אַרְבֶּעט, וֶועסְטוּ זָען גְרוֹיסֶע וואוּנֶדער וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט מִיט דִיר טוּן.

לֶעצְטֶנֶם פֶּעלְט זֵייעֶר אוֹים דֶער קוּנְטֶרֶס "מְצִיאַת הַזִּיווּג", הַלְוַואי וָואלְסְטוּ דָאס גֶעקֶענְט אָפְּדְרִיקְן, וַוייל דָאס וֶוערְט דִי מֶערְסְטֶע גֶעזוּכְט צְווישְׁן בָּחוּרִים, אוּן עֶם אִיז אַ אוֹיסְטֶערְלִישֶׁע זְכוּת הָרַבִּים וֶוער עֶם אִיז זוֹכֶה דָאס אָפְּצוּדְרִיקְן, וָוארוּם דֶער סַמָּ"ךְ מֶ"ם הָאט זִיךְ פַּארְלֶיגְט דֶער עִיקָּר אוֹיף בָּחוּרִים, וִוי דֶער נָבִיא זָאגְט (אֵיכָה א) קָרָא עָלַי מוֹעֵד לִשְׁבֹּר בַּחוּרָי; וָואס דִי רָאשֵׁי תֵּיבוֹת אִיז עַמָּלֵ"ק בְּלִעָ"ם, וָוארוּם זֵיי זֶענֶען זִיךְ מִתְגַּבֵּר אוֹיף בָּחוּרִים אִין תַּאֲוּוֹת נִיאוּף, אוּן בַּיי זֵיי אִיז אַ יוֹם טוֹב צוּ קֶענֶען אַרַיינְכַאפְּן אַ בָּחוּר אִין זֵייעֶר נֶעץ.

דֶערְפַאר הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעוָואלְט אַז דָאס עֶרְשְׁטֶע זַאךְ זָאלְן בָּחוּרִים חַתּוּנָה הָאבְּן אוּן נִיצוֹל וָועְרְן פּוּן עֶבֵירוֹת, אוּן דֶער קוּנְטֶרֶס "מְצִיאַת הַזִּיווּג" אִיז פּוּל מִיט עֵצוֹת וִוי אַזוֹי אַ בָּחוּר אָדֶער אַ מֵיידְל זָאל קֶענֶען טְרֶעפְּן זֵייעֶר גְרִינְג אַ שִׁידּוּךְ, אִיבֶּערְדֶעם אַז דוּ קֶענְסְט דָאס אִיבֶּערְדְרִיקְן וָואלְט גֶעוָוען אַ גֶעוָואלְדִיגֶער זְכוּת הָרַבִּים.

גְלֵייב מִיר אִיךְ בִּין דִיר זֵייעֶר מְקַנֵּא מִיט דַיין הֵיילִיגֶע אַרְבֶּעט, וָואס דָאס אִיז אַ זְכוּת לְדוֹרֵי דוֹרוֹת.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעְבְּטִיגֶן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכְן תְּמִיד

רלא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שִׁישִׁי עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר קְרַח כ"ב סִיוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

וָואם זָאל אִיךְ דִיר זָאגֶן, אוֹיף דִי וֶועלְט מוּז מֶען הָאבֶּן הִתְחַזְקוּת אוֹיף יֶעדֶן פְּרַט אִין לֶעבֶּן וְכוּ' וְכוּ', וָוארוּם עֶס גֶייט אִיבֶּער אוֹיף יֶעדֶן אֵיינֶעם יֶעדֶן טָאג אַנְדֶערֶע צָרוֹת וְכוּ', שְׁוֶוערֶע בִּיטֶערֶע נִסְיוֹנוֹת וְכוּ'; דֶערִיבֶּער מוּז מֶען זִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְקֶן אִין פְּשׁוּטֶע אֱמוּנָה אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא קֵיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן מֶען טָאר נִישְׁט צוּבְּרָאכֶן וֶועֶרֶן.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז אוֹיסְגֶעלֶערְנְט, דָאם וָואם מֶער דֶער מֶענְטְש הָאט שְׁוֶוערֶע נִסְיוֹנוֹת אוּן עֶר פַּאלְט אַרָאפּ וְכוּ', אוֹיב עֶר אִיז זוֹכֶה זִיךְ צוּ דֶערְהַאלְטֶן אוּן נִישְׁט אַרַיינְפַּאלְן אִין חֲלִישׁוּת הַדַּעַת, נָאר זִיךְ צוּרִיקְקֶעֶרֶן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן שְׁטַארְקֶן זִיךְ מִיט פְּשׁוּטֶע אֱמוּנָה, דָאם אִיז דִי הֶעכְסְטֶע מַדְרֵיגָה, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואם עֶר פַּארְלִירְט זִיךְ נִישְׁט אִין אַלֶע זַיינֶע שְׁוֶוערֶע מַצָּבִים, אוּן מִיט דֶעם וֶועֶרט גֶעמַאכְטְן דָאם גְּרוֹיסְקֵייט פּוּן אַ אִיד, אַז אֲפִילוּ עֶס גֶייט אוֹיף אִים דּוּרְךְ שְׁוֶוערֶע אוּן בִּיטֶערֶע נִסְיוֹנוֹת אִין קְדוּשָׁה וְכוּ' וְכוּ', אוּן פּוּנְדֶעסְטְוֶוועגְן דֶערְהַאלְט עֶר זִיךְ אוּן וֶועֶרט נִישְׁט צוּבְּרָאכֶן וְכוּ', דֶער אִיז זֵייעֶר חָשׁוּב אִין הִימֶל.

אַזוֹי ווי עֶס שְׁטֵייט אִין זוֹהַר (הַקְדָּמָה ד.) מַאן מִנְכוֹן דִּי חֲשׁוּבָא מְהַפְּכָן לִנְהוֹרָא, וְטָעֲמִין מְרִירָא לְמִתְקָא, עַד לָא יֵיתוֹן הָכָא. מַאן מִנְכוֹן דִּמְחַכָּאן בְּכָל יוֹמָא לִנְהוֹרָא דְּנָהִיר וְכוּ' מַאן דְּלָא מְצַפֶּה דָּא בְּכָל יוֹמָא בְּהַהוּא עָלְמָא, לֵית לֵיהּ חוּלָקָא הָכָא; [וֶוער פּוּן עֶנְק קֶען אִיבֶּערְדְרַייעֶן דָּאס פִּינְסְטֶער פַּאר לֶעכְטִיגְקֵייט אוּן וֶוער עֶס קֶען אִיבֶּערְדְרַייעֶן דָּאס בִּיטֶערְנִישְׁט פַּאר זִיסְקֵייט אֵידֶער עֶר קוּמְט אַרוֹיף אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט (דָּאס הֵייסְט, כָּל זְמַן עֶר אִיז אוֹיף דִי וֶועלְט קֶען עֶר אַלֶּעם אִיבֶּערְדְרַייעֶן צוּ גוּטָם), וֶוער פּוּן אַייךְ וַואְרְט יֶעדֶן טָאג זָאגֶּה צוּ זַיין צוּם בַּאהַאלְטֶענֶעם לֶעכְט וָואס עֶס וֶועט נִתְגַּלֶּה וֶועֶרן בְּקָרוֹב; דֶּער וָואס עֶר קֶען דָּאס נִישְׁט בַּאוַוייזֶן אוֹיף דִי וֶועלְט, דֶּער הָאט נִישְׁט כַּיין חֵלֶק אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט].

פּוּן דֶּעם אַלֶּעם זֶעט מֶען דָּאס גְּרוֹיסְקֵייט פּוּן אַ מֶענְטְש אַז אֲפִילּוּ עֶס גֵייט אוֹיף אִים אִיבֶּער אַלֶּע פִּינְסְטֶערְנִישְׁן וְכוּ', אוּן אַלֶּע בִּיטֶערְנִישְׁן וְכוּ', אוּן פּוּנְדֶעסְטְוֶועגֶן דֶּערְהַאלְט עֶר זִיךְ אוּן עֶר דְּרַייט אִיבֶּער אַלֶּעם לְטוֹבָה, זַיין מַדְרֵיגָה אִיז זֶייעֶר גְּרוֹיס, אוּן מֶען בַּארִימְט זִיךְ מִיט אִים אוֹיבְן אִין אַלֶּע עוֹלָמוֹת; אִיבֶּערְדֶעם זַיי נִישְׁט כַּיין בַּטְלָן.

אִיךְ פַּארְשְׁטֵיי נַאנְץ גוּט וָואס אוֹיף דִיר גֵייט דּוּרְךְ וְכוּ' וְכוּ'; פַּאל נִישְׁט אַרָאפּ בַּיי דִיר, אוּן הֵייב זִיךְ אוֹיף וְכוּ', אוּן קוּם צוּרִיק צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים. זָאלְסְט נִזְהָר זַיין לֵייגְן יֶעדֶן טָאג תְּפִילִין, אוּן זָאלְסְט דַּאוֶועֶנען דִי דְּרַיי תְּפִילוֹת שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב מִיט מִנְיָן, אוּן זָאלְסְט גֶעבֶּן צְדָקָה.

אוּן דֶער עִיקָר אִיז זָאלְסְט זִיךְ אוֹיסְרֶעדֶן דָאס הַאוְרִ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן זָאלְסְט חֲרָטָה הָאבֶּן אוֹיף דַיין פַארגַאנגֶענהַייט, אוּן זָאלְסְט מְקַבֵּל זַיין אוֹיף זִיךְ אַן אֱמֶתְ'ן תְּשׁוּבָה אוֹיף לְהַבָּא, וָואס דָאס אִיז דֶער עִיקָר תְּשׁוּבָה, וְוִי דֶער רַמְבַּ"ם זָאגְט (פֶּרֶק א' מֵהִלְכוֹת תְּשׁוּבָה הֲלָכָה א'), כָּל מִצְוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה בֵּין עַשֵּׂה בֵּין לֹא תַּעֲשֶׂה, אִם עָבַר אָדָם עַל אַחַת מֵהֶן בֵּין בְּזָדוֹן בֵּין בִּשְׁגָגָה, כְּשֶׁיַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְיָשׁוּב מֵחֶטְאוֹ חַיָּיב לְהִתְוַדּוֹת לִפְנֵי הָאֵל בָּרוּךְ הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר ה') "אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ" וְגוֹ', "וְהִתְוַדּוּ אֶת חַטָּאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ", זֶה וִידּוּי דְּבָרִים; וִידּוּי זֶה מִצְוֹת עֲשֵׂה, כֵּיצַד מִתְוַדִּין? אוֹמֵר, 'אָנָּא הַשֵּׁם, חָטָאתִי עָוִיתִי פָּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ וְעָשִׂיתִי כָּךְ וְכָךְ, וְהֲרֵי נִחַמְתִּי וּבוֹשְׁתִּי בְּמַעֲשַׂי וּלְעוֹלָם אֵינִי חוֹזֵר לְדָבָר זֶה', וְזֶהוּ עִיקָרוֹ שֶׁל וִידּוּי; וְכָל הַמַּרְבֶּה לְהִתְוַדּוֹת וּמַאֲרִיךְ בְּעִנְיָן זֶה הֲרֵי זֶה מְשׁוּבָּח.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט אַרַיינְגֶעמָען דִי וֶוערְטָער טִיף טִיף אִין דַיין הַאוְרִ וֶועט דִיר גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט, נָאר וֶוער נִישְׁט צוּפַאלְן וְכוּ', אוּן פַּאל נִישְׁט אַרָאפּ בַּיי זִיךְ, וָוארוּם תְּשׁוּבָה נִיצְט שְׁטֶענְדִיג.

זָאלְסְט הָאבֶּן אַ לֶעכְטִיגֶן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכֶן תָּמִיד

רלב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שִׁישִׁי עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר בָּלָק ו' תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

גֶעבְּטֶן בִּין אִיךְ צוּרִיק גֶעקוּמֶען פּוּן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וָואס זָאל אִיךְ דִיר זָאגֶן, מֶען זֶעט בַּאשַׁיינְפֶּערְלִיךְ וִוי דֶער סַמָ"ךְ מָ"ם אַרְבֶּעט אוֹיסְצוּוַיסֶן דִי אֱמוּנָה בַּיי אִידִישֶׁע קִינְדֶער וְכוּ' וְכוּ', אוּן מִיר דַארְפֶן זִיךְ שְׁטַארְקֶן, אוּן שְׁטַארְקֶן אַנְדֶערֶע אִידֶן אִין אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַ אִיד דַארְף שְׁטֶענְדִיג חַזֶּרן דִי אֱמוּנָה.

מֶען זָאגְט נָאךְ פּוּן הֵייליגֶן צַאנְזֶער רֶב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, בַּעַל "דִּבְרֵי חַיִּים", אַז עֶר הָאט גֶעזָאגְט עֶטְלִיכֶע מָאל אִין טָאג דִי י"ג עִיקָּרִים פּוּן דֶער רַמְבַּ"ם מִיט אַ גֶעוָואלְדִיגֶן הִתְלַהֲבוּת, יֶעדֶן אֲנִי מַאֲמִין הָאט עֶר גֶעזָאגְט מִיט קוֹלִי קוֹלוֹת, אַלְץ כְּדֵי אַרַיינְצוּבְּרֶענְגֶען אִין זִיךְ דִי אֱמוּנָה; עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה דַארְפֶן מִיר קְלֵיינֶע מֶענְטְשֶׁעלֶעךְ אַרַיינְנֶעמֶען אִין זִיךְ דִי פְּשׁוּטָע אֱמוּנָה אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט בַּאשַׁאפֶן דִי וֶועלְט אוּן עֶר אִיז מְחַיֶּה אוּן מְהַוֶּה אוּן מְקַיֵּים דִי וֶועלְט, אוּן וָואס מֶען דַארְף הָאבֶן דַארְף מֶען נָאר אִים בֶּעטֶן, אוּן אוֹיךְ דֶעם הָאט דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי גֶעלֵייגְט דֶעם דָגוּשׁ, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן ל"ג) "בַּיי דִי וֶועלְט אִיז אֱמוּנָה אַ קְלֵיינִיקֵייט, אָבֶּער בַּיי מִיר אִיז דִי עִיקָּר

אֱמוּנָה, אוּן שְׁלֵימוּת הָאֱמוּנָה אִיז אַזוֹי וִוי דִי פְּרוֹיעֶן אוּן דִי קִינְדֶער גְלֵייבֶן אָן חָכְמוֹת", דָאס הֵייסְט אֱמוּנָה, שְׁטֶענְדִיג רֶעדְן פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן פוּן הַשְׁגָּחָה פְּרָטִית.

דָּער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאנְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת אֱמוּנָה סִימָן ל"ג) עַל יְדֵי אֱמוּנָה יִסְלַח לְךָ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל כָּל עֲוונוֹתֶיךָ; וְוען אַ אִיד שְׁטַארְקְט זִיךְ אִין אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז עֶר אִים מוֹחֵל אַלֶע עֲוונוֹת, אוּן דִי עִיקָּר עֲוונוֹת אִיז וְוען מֶען אִיז וַוייט פוּן אֱמוּנָה, וָוארוּם וְוען אַ מֶענְטְש זִינְדִיגְט רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, קוּמְט אִין אִים אַרַיין כְּפִירוֹת אוּן אַפִּיקוֹרְסוּת, וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאנְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת אֱמוּנָה סִימָן כ"ב) הַפְּשַׁע שֶׁל אָדָם מַכְנִיס בְּפִירָה בָּאָדָם; דָאס מִיט יֶענֶר חֵטְא אוּן זִינְד וָואס אַ מֶענְטְש זִינְדִיגְט וֶוערְט אִין אִים אַרַיינְגֶעקְרִיצְט כְּפִירוֹת אוּן אַפִּיקוֹרְסוּת, אִיבֶּערְדֶעם וְוען אַ אִיד שְׁטַארְקְט זִיךְ אִין אֱמוּנָה אוּן רֶעדְט פוּן אֱמוּנָה אוּן לָאזְט זִיךְ נִישְׁט אָפּ פוּן אֱמוּנָה, אִיז אִים דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מוֹחֵל אַלֶע עֲוונוֹת.

אִיבֶּערְדֶעם וָע צוּ רֶעדְן זֶייעֶר אַסַאךְ מִיט יֶענֶעם פוּן אֱמוּנָה, אוּן דָאס וֶועט דִיךְ בְּרֶענְגְן צוּ אֱמוּנָה, וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאנְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב' סִימָן מ"ד) **אוֹיפְן** פָּסוּק (תְּהִלִּים פ"ט) "אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי" אַז דִי עִיקָּר אֱמוּנָה אִיז וְוען מֶען זָאגְט דָאס אַרוֹים פוּן מוֹיל, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זַיין צוּגֶעוואוֹינְט שְׁטֶענְדִיג נָאר רֶעדְן פוּן אֱמוּנָה, וֶועסְטוּ זָען אַז עֶס וֶועט דִיךְ הֶעלְפְן אוֹיף אַלֶע בְּחִינוֹת. אוּן עֶס קֶען

זײַן פְּשַׁט אִין פְּסוק וָואס דָּוִד הַמֶּלֶךְ זָאגְט (תְּהִלִּים קט"ז) "הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר", ווָען קוּמְט מֶען צוּ קְלָאָרע אֱמוּנָה? ווָען מֶען רֶעדְט אַסָאךְ פּוּן דֶּעם, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זִיךְ צוּגָעווֹאוֹינֶען נָאר רֶעדְן פּוּן אֱמוּנָה ווָעט דִיךְ אַלֶעס דוּרְכְגִיין; שְׁטַאַרְק זִיךְ ווָעסְטוּ זָען אַז דוּ ווָעסְט גֶעהָאלְפֶּן ווָערְן.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רלג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שִׁישִׁי עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר בָּלָק ו' תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

וָואס זָאל אִיךְ דִיר זָאגָן, אוֹיךְ דֶעם עוֹלָם דַארְף מֶען הָאבֶּן זַייעֶר אַסָאךְ סַבְלָנוּת גֶעדוּלְד, אָן דֶעם קֶען מֶען נִישְׁט דוּרְכְגִיין דִי ווֶעלְט; ווָארוּם עֶס גֵייט דוּרְךְ אוֹיךְ יֶעדֶן אֵיינֶעם אַזוֹי פִּיל צָרוֹת מִיט יִסּוּרִים מִיט עַגְמַת נֶפֶשׁ, אוֹיב מֶען ווָעט נִישְׁט הָאבֶּן קַיין סַבְלָנוּת גֶעדוּלְד, קֶען מֶען נִישְׁט דוּרְכְגִיין דִי ווֶעלְט בְּשָׁלוֹם. אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אַסָאךְ דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז דוּ זָאלְסְט זוֹכֶה זַיין צוּ דֶעם מְדָה פּוּן סַבְלָנוּת.

דָּער הֵייליגֶער רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן קנ"ח) דָּאס צוּ צוקוּמֶען צוּ דִי מְדָה פּוּן סַבְלָנוּת, גֶעדוּלְד, אֲרֶךְ אַפַּיִם, נִישְׁט זַיין אִין כַּעַס וְכוּ' וְכוּ', צוּ דֶעם קוּמְט מֶען צוּ דוּרְךְ אֱמוּנָה, ווָארוּם ווָען אַ אִיד ווֵייסְט אַז יֶעדֶע זַאךְ ווָאס עֶס

גֶייט אוֹיף אִים דוּרְךְ אִיז אַלֶעם פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דֶער הָאט גֶעדוּלְד אוּן עֶר אִיז אַ גְרוֹיסֶער סַבְלָן, אוּן קַיין שׂוּם זַאךְ קֶען אִים נִישְׁט אַרַאפְּוַואַרְפָּן אוּן צוּבְּרֶעכְן, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר שְׂטַאַרְקְט זִיךְ מִיט דִי מִדָּה פּוּן סַבְלָנוּת.

בִּפְרַט אַ אִינְגֶעְרמַאן דַאַרְף זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן הָאבְּן סַבְלָנוּת מִיט זַיין וַוייב וְכוּ', נִישְׁט שְׂטֶעְנְדִיג דַאַרְף מֶען צוּרִיק עֶנְטְפֶּערְן וְכוּ', נִישְׁט שְׂטֶעְנְדִיג דַאַרְף מֶען זַיין גֶעֶרעכְט וְכוּ', מֶען דַאַרְף זִיךְ צוּגֶעווֹאוֹינֶען הָאבְּן גֶעדוּלְד מִיט זַיין וַוייב, אַזוֹי וֶוועט עֶר הָאבְּן שָׁלוֹם בַּיִת, אוּן אִין אַ הוֹיז וָואס עֶם אִיז דָא שָׁלוֹם רוּט דָאַרְטְן דִי שְׁכִינָה, אוּן וואוּ דִי שְׁכִינָה רוּהט אִיז דָאַרְטְן דָא דִי בְּרָכָה, אִיבֶּעְרֶדֶעם דַאַרְף מֶען זִיךְ זַייעֶר זַייעֶר שְׂטַאַרְקֶן מִיט דִי מִדָּה פּוּן סַבְלָנוּת, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר קוֹיפְט זִיךְ אַיין דִי מִדָּה פּוּן סַבְלָנוּת.

אוּן וויסְן דַאַרְפְּסְטוּ וויסְן, דָאס וֶוער עֶם אִיז דֶער סַבְלָן דֶער אִיז דֶער מְנַצֵּחַ, וָוארוּם סוֹף כָּל סוֹף וֶוען אַ מֶענְטְש פַּאלְט אַרַיין אִין כַּעַס אוּן עֶר פַּאַרְלִירְט דֶעם גֶעדוּלְד, דֶער וֶוערְט אָן דִי וֶועלְט אוּן יֶענֶע וֶועלְט רַחֲמָנָא לִיצְלָן, וּבִפְרָטֵי פְּרָטִית אִין שָׁלוֹם בַּיִת, אוֹיב אַ מֶענְטְש פַּאַרְלִירְט דִי גֶעדוּלְד דֶעמָאלְטְס הַייבְּט זִיךְ אָן דִי מַחְלוֹקֶת, אוּן עֶר הַייבְּט אָן צוּ לַיידֶן אַלֶע צָרוֹת וְכוּ' וְכוּ', וַוייל סְ'הַייבְּט זִיךְ אָן צוּ זַיין קְרִיגֶעְרַייעֶן אִין שְׁטוּב, בִּיז דָאס וַוייב אַנְטְלוֹיפְט וְכוּ', אָדֶער עֶר אַנְטְלוֹיפְט וְכוּ', אוּן וָואס

הָאט מֶען פּוּן דֶעם? אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זִיךְ צוּגֶעווּאוֹינֶען צוּ דִי הֵיילִיגֶע מְדָה פּוּן סַבְלָנוּת, גֶעדוּלְד, נִישְׁט זַיין אִין כַּעַס, דֶעמָאלְטְס וֶועט דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים שִׁיקְן אִין דֶעם הוּיז שֶׁפַּע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעבְּטִיגְן שַׁבָּת

רלד

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שִׁישִׁי עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר בָּלָק ו' תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָרַב הַגָּאוֹן אִישׁ חַי רַב פְּעָלִים ... נֵרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן אֵייעֶר לַאנְגֶען בְּרִיוו.

קוֹדֶם מוּז אִיךְ אַיִךְ אוֹיפְמֶערְקְזַאם מַאכְן. מֶען טָאר קְרִיטִיקִירְן אֵיידֶער מֶען אִינְטֶרֶעסִירְט זִיךְ, וָואם? וֶוען? וִוי אַזוֹי? אֱמֶת אִיךְ הָאבּ חֲתוּנָה גֶעמַאכְט זֵייעֶר אַסַאךְ בְּנֵי הַנְעוּרִים יוּנְגֶערְהַייט; אָבֶּער נִישְׁט אַזוֹי וִוי אִיר שְׁרַייבְט וְכוּ', אוּן זֶעט אוֹיס אִיר הָאט אָנְגֶענוּמֶען סְתָם לָשׁוֹן הָרַע וְכוּ', זֵיי זֶענֶען בֵּיידֶע אַלְט גֶעוֶוען זֶעכְצִן יָאר, אוּן מֶען הָאט זֵיי שׁוֹין גוּט צוּגֶעגְרֵייט צוּ דִי חֲתוּנָה, אוּן זֵיי הָאבְּן אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט דַאנְקֶען דֶעם בַּאשֶׁעפֶּער זֵייעֶר שֵׁייגֶע שְׁטוּבּ, נָאר דֶער סַמ"ךְ מ"ם יִמַּח שְׁמוֹ וָואם אִיז אֵייעֶר אַ קְרוֹב מִשְׁפָּחָה הָאט מִיךְ גֶעמַסֶּרְט אוּן בִּמְעַט הָאבּ אִיךְ בַּאקוֹמֶען תְּפִיסָה זֶעכְצִן יָאר בַּיי דִי מַלְכוּת הַמִּינִים יִמַּח שְׁמָם וְזִכְרָם.

דָּא אִין נוּא יָאוְרק אִיז דֶער גֶעזָעץ אַז בַּיי דִי זֶעכְצִן יָאר קֶען מֶען שׂוִין חֲתוּנָה הָאבְּן, מִיט דִי עֶלְטֶערְנְ׳ס רְשׂוּת, וֶוען אַלֶע וָואלְטֶן דָאס גֶעטוּן וָואלְט מֶען גֶערַאטֶעוועט דֶעם נַאנְצִן דוֹר סְ׳זָאל נִישְׁט אַרוֹיסְגֶיין לְתַּרְבוּת רָעָה דִי בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וָוארוּם וֶוער סְ׳וֶוייסְט וָואס עֶם טוּט זִיךְ הַיינְט אָפּ וְכוּ׳ וְכוּ׳ כָּל מִינֵי שְׁמוּץ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וֶוייסְט אַז דָאס אִיז הַצָּלַת נְפָשׁוֹת, מֶען דַארְף חֲתוּנָה מַאבְּן וָואס פְּרִיעֶרְט, אַזוֹי וֶועט מֶען מַציל זַיין סַיי דִי זוּן אוּן סַיי דִי טָעכְטֶער; אִיז מְמֵילָא אֵייֶדער אִיר שְׁרַייבְּט מִיר אַזַא לַאנְגֶען בְּרִיוו אוֹיף אִידִישׁ מִיט מוּסָר וְכוּ׳ וְכוּ׳, וֶועְרְט גֶעוָואר אוֹיב עֶם אִיז גֶעוֶוען אַזוֹי וִוי אִיר שְׁרַייבְּט וְכוּ׳ וְכוּ׳, זַיי זֶענֶען אַלֶע גֶעוֶוען אַלְט זֶעכְצִן יָאר, אוּן גַייט אוּן זֶעט וִוי זַיי פִּירְן אוֹיף אַזַא שַׁיינֶע שְׁטוּב, צֶענְדְלִינְג אִינְגֶעלַייט הָאבְּן חֲתוּנָה גֶעהַאט פְּרִי, אוּן זַיי הָאבְּן שׂוִין אַ שְׁטוּב מִיט קִינְדֶער, אוּן בְּמֵעַט יֶעדֶער אַיינֶער הָאט אַן אֵייגְן הוֹיז, אוּן אַ קַאר, וְכוּ׳, אוּן סְ׳פֶּעלְט זַיי גָארְנִישְׁט, אוּן הַלְוַואי וָואלְטֶן אַלֶע רַחְמָנוּת גֶעהַאט אוֹיף דִי קִינְדֶער אוּן חֲתוּנָה גֶעמַאכְט וָואס פְּרִיעֶרְט.

אִיר שְׁרַייבְּט אַזוֹי בְּרֵייט, פּוּן וַואנֶעט אִיךְ נֶעם דָאס וְכוּ׳? דֶער מְחַבֵּר זָאגְט (אֶבֶן הָעֵזֶר סִימָן א) "מִצְוָה מִן הַמּוּבְחָר לְהִנָּשֵׂא בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים", אָבֶּער הַיינְט פִּירְט מֶען זִיךְ נִישְׁט אַזוֹי, עַל כָּל פָּנִים וָואס פְּרִיעֶרְט חֲתוּנָה מַאבְּן דִי קִינְדֶער אִיז גֶעזוּנְטֶער, אוּן מֶען רַאטֶעוועט זַיי אָפּ פּוּן פְּגַם הַבְּרִית וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן פּוּן אַנְדֶערֶע תַּאֲווֹת רָעוֹת אוּן שְׁמוּץ וָואס עֶם טוּט זִיךְ אָפּ וְכוּ׳.

עֶם וֶועְרט דֶערצייְלְט אַז דֶער צַדִּיק רֶבִּי דָוִד פּוּן דִינוּב זי"ע בַּעַל מְחַבֵּר "צֶמַח דָוִד", דֶער זוּן פּוּן דֶעם הֵיילִיגְן "בְּנֵי יִשָּׂשכָר" זי"ע, אִיז אַ חָתָן גֶעוָואְרן וָועְן עֶר אִיז אַלְט גֶעוָועְן צֶען יָאר, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער "בְּנֵי יִשָּׂשכָר" הָאט זִיךְ מִשְׁתַּדֵּל גֶעוָועְן אִין חֲתוּנָה מַאכְן זַיינֶע קִינְדֶער וָואס יוּנגֶער. אוֹיף זַיין שִׁידּוּךְ וֶועְרט דֶערצייְלְט גְּרוֹיסָע וואוּנדֶער. דֶער הֵיילִיגֶער "בְּנֵי יִשָּׂשכָר" אִיז גֶעוַאנְדֶען צוּפִּים צוּ זַיין גְּרוֹיסְן רֶבִּי'ן דֶער הֵיילִיגֶער חוֹזֶה פּוּן לוּבְלִין זי"ע אוּן אוֹיפְן וָועג אִיז גֶעפָאְרן אַ וָואגְן מִיט פִּיר פֶּערְד, אוּן עֶם אִיז גֶעוֶעְצְן דָאְרְטְן אַ גְּרוֹיסָער נָגִיד, אַ וַויין סוֹחֵר, עֶר הָאט גֶעהַייסְן ר' יְשַׁעְיָה הֶערְץ פּוּן טוּרְקָא, אוּן פָּאְרֶעְנְדִיג אַזוֹי אוּן אַזַא גְּרוֹיסָער מְכוּבָּדִיגֶער וָואגְן מִיט פִּיר פֶּערְד, הָאט עֶר דֶערְזֶען וִוי דֶער הֵיילִיגֶער "בְּנֵי יִשָּׂשכָר" זי"ע גֵייט צוּפִּים, הָאט עֶר אִים אַרוֹיפְגֶערוּפְן צוּם וָואגְן עֶר זָאל מִיט אִים מִיטְפָּאְרְן, אִיז עֶר אַרוֹיף, פְֿרֶעגְנְדִיג "וואוּ פָּאְרְט אִיר?", הָאט עֶר גֶעעֶנְטְפֶּערְט צוּם הֵיילִיגְן חוֹזֶה פּוּן לוּבְלִין זי"ע, הָאט דֶער נָגִיד דֶער וַויין סוֹחֵר גֶעזָאגְט אַז עֶר פָּאְרְט אוֹיבֶעט. אוֹיפְן וָועג פְֿרֶעגְט דֶער הֵיילִיגֶער "בְּנֵי יִשָּׂשכָר" דֶעם נָגִיד דֶעם וַויין סוֹחֵר "אֶפְשָׁר הָאט אִיר אַ טָאכְטֶער?", עֶנְטְפֶּערְט דֶער וַויין סוֹחֵר, "יָא, אִיךְ הָאב אַ יוּנגֶער טָאכְטֶער וָואס אִיז אַלְט עֶלְעף יָאר, זִי הַייסְט רָאכִיל מִינְיָא", רוּפְט זִיךְ אָן דֶער הֵיילִיגֶער "בְּנֵי יִשָּׂשכָר" זי"ע, "אוּן אִיךְ הָאב אַ גָּאר גֶערָאטֶענֶעם זוּן וָואס עֶר אִיז אַלְט צֶען יָאר, וִוילְט אִיר זִיךְ מְשַׁדֵּךְ זַיין מִיט מִיר?" הָאט דֶער נָגִיד דֶער וַויין סוֹחֵר גֶעעֶנְטְפֶּערְט,

"מִיר פָּארן דָאךְ יֶעצְט צום הֵיילִיגן חוֹזֶה פּון לוּבְלִין זי"ע
אוּן מִיר וֶועלְן אִים פְּרֶעגְן, אוֹיב עֶר וֶועט מַסְכִּים זַיין צום
שִׁידוּךְ בֵּין אִיךְ אוּן מַסְכִּים".

וָזען זיי זֶענען אָנגֶעקוּמֶען צום הֵיילִיגן חוֹזֶה פּון לוּבְלִין,
וויפֶּער זיי קוּמֶען בֵּיידָע אַרַיין אִין צִימֶער וּוו דָארְטְן
אִיז גֶעזֶעצְן דֶער הֵיילִיגֶער חוֹזֶה פּון לוּבְלִין זי"ע, שְׁטֶעלְט
עֶר זִיךְ אוֹיף אוּן עֶר זָאגְט "מַזָל טוֹב, מַזָל טוֹב! עֶם זָאל
זַיין בְּשָׂעָה טוֹבָה וּמוּצְלַחַת". דָאבְּן זיי שׁוֹין פַּארְשְׁטַאנֶען
בֵּיידָע אַז דָאס אִיז אַ שִׁידוּךְ, אוּן דֶער שִׁידוּךְ אִיז גֶעשְׁלָאסְן
גֶעוָואָרְן. וָען דָאס מֵיידְל אִיז אַלְט גֶעוָואָרְן דְרַייצְן יָאר אוּן
דֶער זוּן פּון דֶעם הֵיילִיגְן "בְּנֵי יִשָּׂשכָר" אִיז אַלְט גֶעוָואָרְן
צְוֶועלְף יָאר דָאבְּן זיי חֲתוּנָה גֶעהַאט. אוּן עֶם וֶועְרְט דֶערְצֵיילְט
אַז עֶר אִיז גֶעגַאנְגֶען אַ יָאר נָאר מִיט אַ סַלִית אָן תְּפִילִין,
וָוארוּם עֶר אִיז נָאכְנִישְׁט גֶעוָוען בַּר מִצְוָה. זָעט מֶען פּון
דֶעם, וִוי אַמָאל דָאט מֶען אַכְטוּנג גֶעגֶעבְּן אוֹיף דִי קְדוּשָׁה
אוּן דִי טַהֲרָה פּון דִי קִינְדֶער.

אוּן עֶם אִיז בַּאוואוּסְט אַז דֶער הֵיילִיגֶער תּוֹרַת חַיִים פּון
קָאסוּב זי"ע דָאט אוֹיכָעט חֲתוּנָה גֶעהַאט אֵיידֶער עֶר
אִיז גֶעוָואָרְן בַּר מִצְוָה; אוּן אַזוֹי זָאגְט מֶען נָאךְ פּון נָאךְ
כַּמָה וְכַמָה צַדִיקִים. אִיז דֶען אַ וואוּנֶדֶער אַז זיי דָאבְּן זוֹכֶה
גֶעוֶוען צוּ רוּחַ הַקוֹדֶשׁ אוּן דְבֵיקוּת צום בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים?
אַוודַאי אִיז דָאס נִישְׁט שַׁיָיךְ הַיינְט, אָבֶּער וָואס יוּנְגֶער
חֲתוּנָה דָאבְּן, דַארְף מֶען זָען חֲתוּנָה מַאכְן דִי קִינְדֶער.

אִיבֶּערְדֶעם דָאם לָשׁוֹן הָרַע וָואם אִיר הָאט אָנְגֶעהֶערְט
פּוּן אֵייעֶר טְרִיפָּה'נֶעם קָרוֹב וָואם עֶר אִיז אַ
טָמֵא מְטוּמָא, עֶר אִיז דֶער שְׁטָרָאף פּוּן יַבְנְאֵל, וָואם עֶר
הָאט מַכְשִׁיל גֶעווֶען אַלֶעמָען מִיט אַ מְקֻוֶה וָואם עֶם אִיז
נִישְׁט גֶעווֶען אִין דֶעם קַיין מֵי גְשָׁמִים אִין דִי בּוֹרוֹת, וָואם
דָאם הָאט אַ דִין וִוי אַן אַמְבַּטְיָה, אוּן עֶר הָאט גוֹרֵם גֶעווֶען
אַלֶעמָען עוֹבֵר זַיין אוֹיף אִיסּוּר בְּרִיתוֹת רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, אוּן
עֶר הָאט נִישְׁט צוּגֶעלָאזְט מַאכְן אַן עֵירוּב וְכוּ', וָואם מִיט
דֶעם הָאט עֶר מַכְשִׁיל גֶעווֶען אַלֶעמָען טְרָאגְן אִין שַׁבָּת, אוּן
עֶר הָאט גֶעהַאט אַ טְרִיפָּה'נֶעם שׁוֹחֵט וָואם הָאט מַאֲכִיל
טְרֵיפוֹת וּנְבֵילוֹת גֶעווֶען פַּאר דִי נַאנְץ שְׁטֶעטְל וְכוּ' וְכוּ', אוּן
נָאךְ שְׁוֶוערֶע זִינְד וָואם עֶר הָאט מַכְשִׁיל גֶעווֶען אֶת הָרַבִּים;
פּוּן אִים נֶעמְט אִיר לָשׁוֹן הָרַע אוֹיף מִיר?

אִיבֶּערְדֶעם אֵייֶדער אִיר שְׁרַייבְט מִיר אַזַא לַאנְגֶען בְּרִיוו
מִיט מוּסָר זָאלְט אִיר זִיךְ בּוֹדֵק זַיין נָאכְאַמָאל
דָאם וָואלְט אִיר אֱמֶת פּוּן דִי סִיפּוּרִים וָואם מֶען רֶעדְט
אוֹיף מִיר וְכוּ' וְכוּ'.

אִיךְ הָאף אִיר בַּאלַיידִיגְט זִיךְ נִישְׁט; נָאר אִיר הָאט מִיר
אָנְגֶעשְׁרִיבְן אַזַא לַאנְגֶען בְּרִיוו מִיט זִלְזוּלִים, מוּז אִיךְ
אַייךְ שְׁרַייבְן דֶעם אֱמֶת: עֶם אִיז קֵיינְמָאל נִישְׁט גֶעווֶען
יוּנְגֶער וִוי זֶעבְצִן יָאר, אוּן עֶם אִיז סְתָם אוֹיסְגֶעטְרָאפְן. אוּן
הַלְוַואי הַלְוַואי וָואלְטֶן אַלֶע טַאטֶעם אוּן מַאמֶעם גֶעזָארְגְט
פַּאר זַיעֶרֶע זוּן אוּן טֶעכְטֶער זַיי זָאלְן קֶענֶען חֲתוּנָה הָאבְּן

לְכָל הַפָּחוֹת בַּיי דִי זִיבֶּעצֶן יָאר; וָואוּם דָאס וָואס דֶער תַּנָא זָאגְט (אָבוֹת פֶּרֶק ו׳) "בֶּן שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה לְחוּפָּה", וָועְרְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין פּוֹסְקִים אַז דָאס גֶייט אַרוֹיף בִּתְחִילַת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה, וויפִיל מָען וָועְרְט אַלְט זִיבֶּעצֶן יָאר אִיז יֶעדֶער טָאג גֶייט שׁוֹין אַרַיין אִין דִי אַכְצֶנְטֶע יָאר.

דֶערְפַאר וואוֹיל אִיז דִי עֶלְטֶערְן וָואס זֶיי מַאכְן חֲתוּנָה דִי זון אוּן דִי טֶעכְטֶער בַּיי דִי זִיבֶּעצֶן יָאר, אַזוֹי וָועלְן זֶיי זַיין אָפְּגֶעהִיטְן מִיט דִי קִינְדֶער פּוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטֶם, אוּן פּוּן אַלֶעם בֶּייזֶן, אוּן דִי קִינְדֶער וָועלְן נִישְׁט אַרוֹיסְגֶיין לְתַּרְבּוּת רָעָה, אוּן זֶיי וָועלְן נִישְׁט טוּן קֵיין שְׁמוּץ אִינְטֶער דִי עֶלְטֶערְנ׳ס רִיקֶן.

אִיךְ וָואלְט אַייךְ זֵייעֶר גֶעוָואלְט בֶּעטֶן אִיר זָאלְט אַבִּיסְל מֶער גֶעוָואר וָועְרֶן וָואס עֶם טוּט זִיךְ הַיינְט מִיט בְּנֵי הַנְּעוּרִים, דֶעמָאלְט וָואלְט אִיר נִישְׁט גֶעשְׁרִיבֶּן אַזַא שְׁמוּציגֶן פַּאשְׁקֶעוויל וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן דֶער אֱמֶת׳ן אַרַיין וָואלְט אִיךְ אַייךְ נִישְׁט גֶעדַארְפְט עֶנְטְפֶּערְן וְכוּ׳, וָואס הָאב אִיךְ מִיט אַייךְ? נָאר מִפְּנֵי כְּבוֹדְכֶם הָרָמָה עֶנְטְפֶּער אִיךְ אַייךְ, אָבֶּער וויסְן זָאלְט אִיר וויסְן אַז אַייעֶר קָרוֹב אִיז אַ טָמֵא מְטוּמְאָ אַ חוֹטֵא וּמַחְטִיא אֶת הָרַבִּים, אוּן מִיר לַייְדְן שׁוֹין פּוּן אִים פִּינְף אוּן צְוָואנְציג יָאר אִין יַבְנְאֵל, אוּן אַז אָךְ אוּן וֵויי אַזֶעלְכֶע רַע-בָּנִים.

אוּן לֹא בְּחִינָם הָאט דֶער הֵייליגֶער סַאטְמַארֶער רַב זי״ע בַּעַל "דִּבְרֵי יוֹאֵל" גֶעזָאגְט מֶערֶערֶע מָאל, וָואס דַארְף

דִי מְדִינָה הָאבְּן רַבָּנִים? זֵי גְלֵייבְּן דָאךְ אִין גָאךְנִישְׁט, וָואס גֵייט זֵי אִין לֶעבְּן צוּ הָאבְּן רַבָּנִים? נָאר וָוער סְ׳קֶען דִי סְפַּרְדִישֶׁע אִידְן וֵוייסְט אַז בַּיי זֵי אִיז אַ רָב אַ גְרוֹיסָע זַאךְ, אוּן וָואס דֶער רָב זָאגְט אִיז הֵיילִיג, אִיבֶּערְדֶעם הָאבְּן דִי רִשָׁעִים נִישְׁט גֶעקֶענְט מַעֲבִיר זַיין עַל הַדַּת, נָאר מִיט וָואס זֵי זָאלְן אוֹיפְּשְׁטֶעלְן רַבָּנִים, דָאס הֵייסְט רַבָּנִים מְטַעַם הַמְּדִינָה, אוּן זֵי זָענֶען אִינְטֶערֶסֶנְטְן אִינְטֶער זִיעֶרָע גֶעזִעצְן, אוּן זֵי זָענֶען מַכְשִׁיל אַז עֶם זָאל נִישְׁט זַיין קַיין טַהֲרַת הַמִּשְׁפָּחָה, אַזוֹי וִוי עֶם אִיז אִין יַבְנְאֵל גֶעוֶוען, דִי מְקֻוָּה אִיז בִּכְלַל גֶעוֶוען פָּסוּל, עֶם אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען קַיין מֵי גְשָׁמִים אִין דִי בּוֹרוֹת, סְ׳אִיז גֶעוֶוען טְרוּקֶן וִוי פֶּעפֶּער וְכוּ׳ וְכוּ׳; וָוען מִיר הָאבְּן גֶעמַאכְט אַ רַעַשׁ אִינְמִיטֶן זוּמֶער אַז דִי בּוֹרוֹת זָענֶען לֵיידִיג, אִיז אִין אַפָּאר שָׁעָה פּוּל גֶעוָואךְן דִי בּוֹרוֹת מִיט סִינְק וַואסֶער וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן אוֹיךְ דֶעם אִיז דָא עֵדוּת. פַּארְשְׁטֵייט אִיר דָאךְ אַז דִי מְקֻוָּה אִיז אַן אַמְבַּטְיָה, אוּן עֶר הָאט אַלֶעמָען מַכְשִׁיל גֶעוָוען מִיט אִיסּוּר כְּרִיתוֹת, וָואס דַארְף מֶען נָאךְ, אוֹיסֶער אַנְדֶערֶע קַלּוּתֶ׳ער וְכוּ׳ וְכוּ׳, אַזַא פָּנִים הָאבְּן דִי רַבָּנִים מְטַעַם, אוּן נָאר אוֹיךְ אַזַא אוֹפָּן הָאט מֶען מַעֲבִיר גֶעוָוען דִי סְפַּרְדִישֶׁע אִידְן פּוּן אִידִישְׁקֵייט, אַז אָךְ אוּן וֵוי דֶעם דּוֹר וָואס זֵי הָאבְּן אַזָעלְכֶע קַלִּים וְרַקִּים וּפּוֹחֲזִים פַּאר רַבָּנִים. אוּן עֶם שְׁטֵייט אִין זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ (נְשׂא קכ״ח) אַז דִי עֶרֶב רַב וָועלְן זַיין דִי רַבָּנִים אוּן דַיָּינִים וָואס זֵי זָענֶען שׁוֹחֵד אוּן זֵי זָענֶען פַּארְקוֹיפְט פַּאר דִי סִטְרָא אַחֲרָא וְכוּ׳ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם. אִיבֶּערְדֶעם דֶעם צְוֵוייטְן

מָאל וֶועֶן אִיר וויִלְט מִיר שְׁרַייבֶּן זָאלְט אִיר קוֹדֶם בּוֹדֶק זַיין פּוּנְקְטְלִיךְ וָואם עֶס גֵייט פָּאר.

אִיר זָאלְט הָאבֶּן אַ לֶעְטִיגֶן גֶעבֶּענְטְשְׁטֶן שַׁבָּת קוֹדֶשׁ

רלה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שִׁישִׁי עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר בָּלָק ו' תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֶל הָאַבְרֵכִים הַיְקָרִים לִי מְאֹד ... גֶּרֶם יָאִיר וְיִזְרַח לָנֶצַח

אִיךְ וויל אַייךְ זֵייעֶר בֶּעטֶן אִיר זָאלְט מִיר צוּהֶערֶן וָואם אִיךְ הָאבּ אַייךְ צוּ זָאגֶן.

מַחְלוֹקֶת קוּמְט פּוּן גֵיאוּת אוּן פּוּן יֵשׁוּת, אוּן מֶען הָאט מוֹרָא מְ'וועט פּוּן אִים צוּנֶעמֶען זַיין כָּבוֹד אָדֶער זַיין נָאמֶען וְכוּ' וְכוּ', וָוארוּם וֶועֶן אַ אִיד אִיז זִיךְ מְבַטֵּל אִינְגַאנְצֶן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן וויל גָאְרְנִישְׁט נָאר דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַלֵיין, דֶעם שְׁטֶעְרְט גָאְרְנִישְׁט וְכוּ', אוּן קֵייגֶער קֶען אִים נִישְׁט צוּבְּרֶעכֶן וְכוּ', אוּן אוֹיב סְ'אִיז דָא מַחְלוֹקֶת דָאס גֶעמְט זִיךְ נָאר וַוייל עֶר זוּכְט כָּבוֹד אוּן יֵשׁוּת, הָאט עֶר שְׁטֶענְדִיג מוֹרָא טָאמֶער וֶועט דֶער צָווייטֶער קוּמֶען אוּן אִים יַרְשֶׁענֶען וְכוּ' וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ עֶנְק זֵייעֶר: הֶערְט שׁוֹין אוֹיף דִי וויכּוּחִים אוּן דִי מַחְלוֹקֶת וְכוּ' וְכוּ', וָואם סְ'אִיז דָא צָווישֶׁן עֶנְק וְכוּ' וְכוּ', אַלֶעס גֶעמְט זִיךְ פּוּן גֵיאוּת אוּן יֵשׁוּת וְכוּ' וְכוּ'. אַ בּוֹים אִיז דֶער טָבַע וַואקְסְט הוֹיךְ

הוֹיִךְ הוֹיִךְ, נִישְׁט אִין דֶער בְּרֵייט, נָאר אִין דֶער הוֹיִךְ. אַ מָענְטְשׁ וֶועְרְט אָנְגֶערופְן אַ בוֹים אַזוֹי וִוי סְ'שְׁטֵייט (דְּבָרִים כ') "כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה" אַזוֹי וִוי אַ בוֹים וַואקְסְט הוֹיִךְ הוֹיִךְ, אַזוֹי דַארְף אַ מָענְטְשׁ שְׁטָענְדִיג נָאר קוּקְן הוֹיִךְ הוֹיִךְ צוּם בוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, נִישְׁט וֶועלְן נָארְנִישְׁט, נָאר נִבְלָל וֶועְרְן אִין דֶעם אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, דֶעמָאלְטְם וֶועט אִים קֶיינֶער נִישְׁט שְׁטָערְן, אָבֶּער אוֹיב עֶר הֵייבְט אָן צוּ וַואקְסְן אִין דִי בְּרֵייט וֶועט אִים אַוונְדַאי אוּן אַוונְדַאי עֶנְג זַיין, וַוייל אִין דִי בְּרֵייט אִיז דָא נָאךְ בֵּייכֶער.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ עֶנְק: הֶערְט אוֹיף דִי וִויכּוּחִים אוּן דִי מַחְלוֹקֶת וָואס עֶס נֶעמְט זִיךְ פּוּן גֵיאוּת אוּן יֵשׁוּת. וַואקְסְט נִישְׁט אִין דֶער בְּרֵייט נָאר הוֹיִךְ הוֹיִךְ אַרוֹיפְקוּקְן צוּם בוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דֶעמָאלְטְם וֶועט זַיין צְוִוישְׁן עֶנְק שָׁלוֹם.

אִין דִי שְׁטָאט טְשֶׁערִין הָאבְן גֶעוואוֹינְט זֶייעֶר אַמַאךְ פּוּן אוּנְזֶערֶע לַייט, אוּן זֵיי זֶענֶען גֶעוֶוען גְרוֹיסֶע עַשִׁירִים, אוּן וִוי גֶעוֶוענְלִיךְ אַן עוֹשֶׁר אַ רַייכֶער מָענְטְשׁ אִיז אַ בַּעַל גֵיאֶה, הָאבְן זִיךְ אַלֶע עַשִׁירִים אַוֶועקְגֶעזֶעצְט אִין מִזְרָח וַואנְט, אָבֶּער דֶער מִזְרָח וַואנְט אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען אַזוֹי בְּרֵייט פַּאר אַזוֹיפִיל עַשִׁירִים וָואס זֶענֶען דָארְט גֶעזֶעצְן, זֶענֶען זֵיי גֶעזֶעצְן צוּשְׁטִיפְט אוּן צוּדְרִיקְט אֵיינֶער נֶעבְן אַנְדֶערְן, אוּן וִוי גֶעוֶוענְלִיךְ עַשִׁירִים הָאבְן זִיךְ פַֿיינְט אֵיינֶער דֶעם אַנְדֶערְן מַחְמַת קִנְאָה וְכוּ' וְכוּ', הָאט זִיךְ דֶער הֵייליגֶער טְשֶׁערִינֶער רַב זַ"ל אָנְגֶערופְן,

"מִיט דִי גוּפִים זִיצְט אִיר נָאנְט אֵיינֶער צוּם אַנְדֶערְן, אָבֶּער מִיט דִי הֶערְצֶער זֶענְט אִיר וַוייט וַוייט אֵיינֶער פּוּן דֶעם אַנְדֶערְן"; אוּן מִיט דֶעם הָאט עֶר זֵיי גֶעזָאגְט מוֹסָר אַז זֵיי זָאלְן זִיךְ אָפְּלָאזְן פּוּן מַחְלוֹקֶת.

אוּן אַזוֹי וֶועְרְט דֶערְצֵיילְט אוֹיכְעט אַז אַ אִיד אִיז אַמָאל גֶעקוּמֶען צוּם הֵיילִיגְן "צֶמַח צֶדֶק" זי"ע, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט, אַז וֶוען עֶר קוּמְט אַרַיין אִין בֵּית מִדְרָש אוֹיף דִי לֶעְנְג אוּן דִי בְּרֵייט טְשֶׁעפְּעט מֶען אִים. רוּפְט זִיךְ דֶער הֵיילִיגֶער צֶמַח צֶדֶק זי"ע "וֶוער הֵיסְט אַיךְ לֵייגְן אִין בֵּית מִדְרָש אוֹיף דִי לֶעְנְג אוּן דִי בְּרֵייט אַלֶע זָאלְן טְרָעטְן אוֹיף אַיךְ? זֶעְט אַיךְ אִין אַ וִוינְקֶעלֶע וֶועט אַיךְ קֵיינֶער נִישְׁט טְשֶׁעפְּענֶען!".

זֶעט מֶען פּוּן דֶעם, וֶוען אַ אִיד וִויל נָאר רוּחְנִיוּת, אוּן דֶער נַאנְצֶער מַחֲשָׁבָה גֵייט אִים וִויאַזוֹי קֶען מֶען נִכְלָל וֶוערְן אִין אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וַואקְסְן הוֹיךְ הוֹיךְ הוֹיךְ, דֶעמָאלְט קֶען אִים קַיין שׁוּם בְּרִיָה קַיין שְׁלֶעכְטֶס טוּן, אָבֶּער וִויפֶער מֶען הָאט אִינְזִינֶען אַ צְוֵוייטְן דֶעמָאלְטֶס אִיז שׁוֹין דָא מַחְלוֹקֶת אוּן קְרִיגֶערֵייעֶן אוּן וִויכּוּחִים, אוּן מֶען הָאט מוֹרָא עֶר וֶועט מִיר צוּנֶעמֶען מַיין שְׁטֶעלֶע וְכוּ', מַיין יֵשׁוּת וְכוּ', עֶר וֶועט אוֹיכְעט זַיין אַ יֵשׁ וְכוּ', וָואם דִי אַלֶע זָאכְן אִיז שְׁטוּתִים אוּן הַבְלִים, וָוארוּם קַיין מֶענְטְש וֵוייסְט נִישְׁט וֶוען וֶועט קוּמֶען זַיין צַייט וָואם עֶר וֶועט דַארְפְן אַוֵועקְגֵיין מִזֶּה הָעוֹלָם. אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ עֶנְק זֵייעֶר: הֶערְט אוֹיף

דִי מַחְלוֹקֶת אוּן דִי קְרִיגְעֶרייֶען אוּן דִי וִיכּוּחִים, וָואוּם עֶם וֶועט פּוּן דֶעם גָאְרְנִישְׁט אַרוֹיסְקוּמֶען.

אִיךְ הָאף אַז אִיר וֶועט אַרַיינְלַיינְען דִי וֶועְרְטֶער אִין עֶנְגְלִישׁ הַאְרְץ, וֶועט אַיךְ גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט.

אִיר זָאלְט הָאבְּן אַ לֶעְבְּטִיגְן גֶעבֶּענְטְשְׁטְן שַׁבָּת

רלו

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פִּנְחָס י' תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶעְרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל דִיר הֶעלְפְּן זָאלְסְט הָאבְּן גְרוֹיס הַצְלָחָה מִיט דִי בָּחוּרִים.

אַזוֹי ווִי לֶעצְטֶענְס הָאבְּן אַפָּאר לֵיידִיג גֵייעֶרְם וָואם זֵיי רוּפְּן זִיךְ בְּרֶסְלֶבֶּער חֲסִידִים, (וַוייל זֵיי זָענֶען צָווִיי דוֹרוֹת אִין בְּרֶסְלֶב וְכוּ') דָאם מֵיינְט נָאכְנִישְׁט צוּ זָאגְן אַז מֶען אִיז אַ בְּרֶסְלֶבֶּער חָסִיד, וַוייל אַ בְּרֶסְלֶבֶּער חָסִיד דַארְף דָאם עֶרְשְׁטֶע זַאךְ מְקַיֵּים זַיין וָואם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט, אוּן כְּדֵי צוּ וִוסְן וָואם עֶר זָאגְט דַארְף מֶען אַסַאךְ לֶערְנֶען זַיינֶע הֵיילִיגֶע סְפָרִים, אוּן נַאטוּרְלִיךְ מְקַיֵּים זַיין וָואם עֶר בֶּעט פּוּן אוּנְז. דָאם עֶרְשְׁטֶע זַאךְ אִיז רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף

פְּרָאסְט אִידִישׁ, אוּן זִיךְ אוֹיסְרֵעדְן דָאס גַאנְצֶע הַאוְרְץ פַּאר אִים, וָואס דָאס וֶוערְט אָנְגֶערוּפֶן הִתְבּוֹדְדוּת, וָואס דָאס אִיז דֶער יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת אִין בְּרֶסְלֶבֶער חַסִידוּת.

אַ אִיד דַארְף שְׁטֶענְדִיג זַיין צוּגֶעבִּינְדֶן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן נִישְׁט מֵסִיחַ דַעַת זַיין פּוּן אִים, אוּן דַאוֶוענֶען מִיט מְנִין אַלֶע דְרֵיי תְּפִילוֹת, אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן לֶערְנֶען דֶעם סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִימוּד פּוּן דֶעם הֵייליגֶן רַבִּי'ן, ווִי סְ'וֶועט גֶעבְּרֶענְגט אִין זַיינֶע וֶועְרְטֶער (שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן ע"ז) וָואס דָאס אִיז אַ יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת אִין בְּרֶסְלֶב, וָוארוּם דֶער הֵייליגֶער רַבִּי הָאט גֶעוָואלְט אַז מִיר זָאלְן דוּרְכְלֶערְנֶען כָּל הַתּוֹרָה כּוּלָהּ, אוּן זַיין אִיבֶּערְאַל (עַיֵּן שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן כ"ח), וָואס דָאס דַארְף זַיין דֶער שְׁטֶרֶעבּוּנְג פּוּן יֶעדֶן בְּרֶסְלֶבֶער חָסִיד, ווִי דֶער הֵייליגֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן רפ"ז) "וָואס הָאט אַ אִיד צוּ טוּן בָּזֶה הָעוֹלָם? נָאר דַאוֶוענֶען אוּן לֶערְנֶען, אוּן דַאוֶוענֶען; זָאגְט אִיז אַלֶעם נַארִישְׁקֵייטְן, הַבֶל הַבָלִים הַכֹּל הָבֶל", וָוארוּם דֶער תַּנָא הַקָדוֹשׁ רַבִּי יוֹסִי בֶּן קִסְמָא זָאגְט (אָבוֹת פֶּרֶק ו') לְפִי שֶׁבְּשָׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל אָדָם, אֵין מְלַוִין לוֹ לְאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָלִיוֹת, אֶלָא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בִּלְבָד; אוּן דָאס דַארְף זַיין דֶער צִיל פּוּן יֶעדֶן אִיד, וּבִפְרַט פּוּן אַ יֶעדֶן בְּרֶסְלֶבֶער חָסִיד, שְׁטֶענְדִיג טְרַאכְטֶן אוֹיפְן תַּכְלִית הַנִצְחִי, ווִי דֶער הֵייליגֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן נ"ד) אַז מֶען דַארְף זַייעֶר הִיטֶן דֶעם זְכָרוֹן, אוּן דֶער עִיקָר גֶעדֶענְקֶן בְּעַלְמָא דְאָתֵי אַז עֶס אִיז דָא נָאךְ אַ וֶועלְט וְכוּ' וְכוּ'.

עַל כָּל פָּנִים, דִי פָּאר לֵיידִיג גֵייעֶרם וָואס זֵיי רופֶן זִיךְ בְּרֶסְלֶבֶער חֲסִידִים, הָאבֶן זִיךְ פַאראֵיינִיגְט מִיט עֶפֶּעס אַ זִינְגֶער וָואס מֶען טְרַייבְט אִים אַרוֹים פוּן אִיבֶּערָאל וֶועגְן זַיין קַלוּת'דִיגֶער הַנְהָגָה וְכוּ', אוּן זֵיי הָאבֶן אִים גֶעבְּרֶענְגְט אִין אוּמַאן, וָואס דָארְטֶן הָאט עֶר אַ שַׁבָּת פַארְבְּרֶענְגְט מִיט הוּלְטַייעֶם וְכוּ', וָואס כְּלוֹמַר'שְׁט הַייסְט דָאס אַז עֶר אִיז אִים מַחְזִיר בִּתְשׁוּבָה; אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זַיין זֵייעֶר גֶעוָואָרענְט נִישְׁט זִינְגֶען זַיינֶע נִיגוּנִים אוּן נִישְׁט וַוארְפֶן זִיךְ מִיט זַיינֶע גוֹ'אִישֶׁע תְּנוּעוֹת וְכוּ', וָוארוּם לֵיידֶער בָּחוּרִים וֶועְרֶן נָאכְגֶעשְׁלֶעפְּט נָאךְ אַזֶעלְכֶע קַלוּת וֶריקוּת, וְכוּ' וְכוּ'.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר שְׁטַארְק: אוּיב דוּ וִוילְסְט הָאבֶן הַצְלָחָה מִיטֶן מְקָרֵב זַיין בָּחוּרִים צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, זָאל דָאס זַיין נָאר דוּרְכְן סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִימוּד, צוּגֶעוואוֹינֶען דִי בָּחוּרִים צוּ לֶערְנֶען אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, וָואס דָאס אִיז מְטַהֵר דִי נְשָׁמָה, וָוארוּם מִשְׁנָ"ה אִיז דִי אוֹתִיוֹת נְשָׁמָ"ה, וֶוער עֶס לֶערְנְט אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת כְּסִדְרָן, דֶעם וֶועְרְט אוֹיסְגֶעריינִיגְט זַיין נְשָׁמָה. אוּן וִוי דֶער הַיילִיגֶער רַבִּי הָאט גֶענֶענְבֶּן אַ תִּיקּוּן אַסַאךְ מֶענְטְשֶׁן, זֵיי זָאלֶן יֶעדֶן טָאג זָאגְן חֲ"י פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת (עַיֵּין שֵׁיחוֹת הַר"ן סִימָן קפ"ה), אוּן אוֹיכְעט זָאל מֶען זָאגְן אַסַאךְ דַפִּין גְמָרָא, וָואס דָאס בַּאהַיט דֶעם מֶענְטְש פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטֶס; אוּן בְּמֶשֶׁךְ הַזְמַן וֶועט דִי מִשְׁנַיוֹת אוּן דִי גְמָרָא רֵיניגְן דִי נְשָׁמָה פוּן אַלֶע שְׁמוּץ, בִּיז מֶען וֶועט אָנְהַייבְּן צוּ פַארְשְׁטֵיין וָואס מֶען לֶערְנְט, דָאס דַארְף מֶען אַרַיינְבְּרֶענְגְן אוּן בָּחוּרִים וָואס זֵיי

זֶענען לייֶדער אַוועקגעפאלן פון אידישקייט; אוּן עֶם איז בָּדוֹק וּמְנוּסֶה אַז נָאר דָאס איז מַחְזִיר בִּתְשׁוּבָה.

וְוי אוֹיךְ דַאְרְף מֶען אַסַאךְ עוֹסֵק זַיין מִיט נְגִינָה, זִינְגען מִיט זֵיי אַלֶע נִיגוּנִים. וְוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן רע"ג) דָאס דִי נִיגוּנִים הָאבְּן אַ גְרוֹיסְן כֹּחַ אוֹיפְצוּהֵייבְּן דֶעם נְשָׁמָה, זֵיי אַרוֹיסְצוּנֶעמֶען פוּן בְּלָאטָע. אִיבֶּערְדֶעם דַאְרְף מֶען אַסַאךְ זִינְגען מִיט דִי בָּחוּרִים - פַאְרשְׁטֵייט זִיךְ נָאר הֵיילִיגֶע נִיגוּנִים, נִישְׁט נָאכְגֶעמַאכְטֶע נִיגוּנִים פוּן עֶקְלְדִיגֶע גוֹיִים וָואם וַואְרְפְּן זִיךְ מִיטְן גוּף אַזוֹי וְוי אַן אוֹיסְגֶעשָׁאקְלְטֶער לוּלָב וְכוּ' וְכוּ', אִיךְ הָאף דוּ פַאְרשְׁטֵייסְט וָואם אִיךְ מֵיין.

לִייֶדער לִייֶדער הַיינְט אִיז אִין בְּרֶסְלֶב דָא תּוֹהוּ וָבוֹהוּ, יֶעדֶער פַּאְרֶעךְ וְכוּ', יֶעדֶער עַם הָאָרֶץ וְכוּ', אֵיינֶער וָואם הָאט נָאךְ גָאְרנִישְׁט דוּרְכְגֶעלֶערְנְט דֶעם הֵיילִיגְן רַבִּינְ'ס סְפָרִים רוּפְט זִיךְ שׁוֹין מַנְהִיג וְכוּ', וָואם דָאס אִיז אַ פָּשׁוּטֶער לִיצָנוּת, וְוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט, (לִיקוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ס"א) "דִי מַנְהִיגִים קֶענֶען זִיךְ אַלֵיין נִישְׁט פִּירְן, וְוי קֶענֶען זֵיי פִּירְן אַנְדֶערֶע?, אוּן מֶען דַאְרְף פוּן זֵיי זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן, אוּן נִישְׁט גֶעבְּן פַּאר זֵיי קַיין שׁוּם כֹּחַ, וָוארוּם זֵיי זֶענֶען מְפוּרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר", וְכוּ' וְכוּ'. עֶם טוּט זַייעֶר וְוִיי אַז מֶען בְּרֶענְגְט הוֹלְטֵייעֶם מִיט זִינְגֶערִם צוּם הֵיילִיגְן רַבִּינְ'ס צִיוּן, בְּלוֹמֶר'שְׁט מִיטְן אוֹיסְרֵייד אַז מֶען אִיז זֵיי מַחְזִיר לְמוּטָב וְכוּ' וְכוּ'.

עָם אִיז בַּאוואוּסְט אַז דֶער גְרוֹיסֶער צַדִיק רַבִּי אַבְרָהָם בֶּן רַבִּי נַחְמָן זַ״ל בַּעַל מְחַבֵּר סֵפֶר ״בִּיאוּר הַלִיקוּטִים״ הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט מוּסָר זַיינֶע מְקוּרָבִים ״אִיךְ הָאבּ גֶעהַאט אַ רַבִּי׳ן רַבִּי מֵאִיר לֵייבּ בְּלֶעכֶער זַ״ל, וָואס עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ תַּלְמִיד פוּן הֵיילִיגְן רַבִּי נָתָן זַ״ל אוּן עֶר אִיז גֶעוֶוען דֶער בַּעַל תּוֹקֵעַ רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִין אוּמַאן, פוּן וָאר תר״ו בִּיז זַיין הִסְתַּלְקוּת, זַיין שְׁטִיגֶער אִיז גֶעוֶוען, אַיידֶער עֶר פְלֶעגְט אַרוֹיפְגֵיין צוּם הֵיילִיגְן רַבִּינ׳ס צִיוּן הָאט עֶר גֶעמַאכְט אַ הַבָּנָה דְרַיי טֶעג, אוּן וָוען עֶר אִיז שׁוֹין אַרוֹיף צוּם הֵיילִיגְן רַבִּינ׳ס צִיוּן אִיז עֶר גֶעוֶוען רוֹיט פַאר בוּשָׁה, אוּן עֶר הָאט זַייעֶר גֶעוַוייְנְט וְכוּ׳ וְכוּ׳, מַמָּשׁ וִוי אַיינֶער שְׁטִייט יֶעצְט פַאר זַיין רַבִּי׳ן, אַזוֹי פְלֶעגְט עֶר זִיךְ פִירְן אַלֶעמָאל״.

אוֹיךְ הָאט רַבִּי אַבְרָהָם בֶּן רַבִּי נַחְמָן זַ״ל דֶערְצַיילְט, עֶר אִיז אַמָאל גֶעוֶוען בַּיים רַבִּינ׳ס צִיוּן, אוּן פְלוּצְלִינְג אִיז אַרַיינְגֶעקוּמֶען דֶער הֵיילִיגֶער טְשֶׁערִינֶער רַב זַ״ל (וָואס וִוי בַּאוואוּסְט אִיז עֶר גֶעוֶוען אַ הוֹיכֶער פוּלֶער מֶענְטְש), עֶם אִיז אִים גֶעוֶוען שְׁוֶוער צוּ שְׁטֵיין, הָאט עֶר אַרוֹיסְגֶענוּמֶען אַ פַאטְשַׁיילֶע (אַ טַאשֶׁן טִיכְל) אוּן עֶר הָאט עֶם אוֹיסְגֶעשְׁפְרַייט אוֹיף דֶער עֶרד, אוּן עֶר הָאט זִיךְ בִּכְבוֹדוֹ וּבְעַצְמוֹ אַרַאפְגֶעזֶעצְט אוֹיף דֶעם, אוּן עֶר הָאט גֶענוּמֶען דֶעם תִּיקוּן הַכְּלָלִי אוּן פַארֶדעקְט זַיין פָּנִים, אוּן עֶם הָאט אָנְגֶעהוֹיבְן צוּ פְלִיסְן פוּן זַיין פָּנִים רִיטְשְׁקֶעם טְרֶערְן, אוּן עֶר הָאט אוֹיסְגֶעלָאזְט, ״אִיךְ אַלַיין בִּין אִיךְ נִתְעוֹרֵר גֶעוָואְרְן פוּן אִים, דָאם אַזַא גְרוֹיסֶער גָאוֹן אוּן צַדִיק זָאל זִיךְ אַרַאפְזֶעצְן אוֹיף דֶער עֶרד אוּן גִיסְן

אַזוֹיפיל טָרעָרן ווי דֶער אַרגְסטָער בַּעַל עֲבֵירָה וְכוּ' וְכוּ', אוּן הַייְנְט בְּרֶענְגְט מֶען שׁוֹין מִיט בֶּענְקְלֶעךְ צוּם רַבִּינְ'ס צִיוּן".

דָּאם הָאט אַלְץ דֶערְצֵיילְט רַבִּי אַבְרָהָם בֶּן רַבִּי נַחְמָן זַ"ל

פַּאר זַיינֶע תַּלְמִידִים, אַרַיינְצוּבְרֶענְגֶן אִין זֵיי אַ יִרְאַת הַכָּבוֹד וֶוען מֶען קוּמְט צוּם הַיילִיגֶן רַבִּינְ'ס צִיוּן; אוּן הַייְנְט אִיז גֶעוָואוֹרן אַ סְטַייל אַז מֶען בְּרֶענְגְט הוּלְטַייעֶם עֶקְלְהַאפְטִיגֶע זִינְגֶערְם וָואם עֶס פַּאסְט נָארְנִישְׁט פַּאר חַסִידִישֶׁע אִידֶן וָאלְן זִיךְ חַבְּרֶן מִיט אַזֶעלְכֶע זִינְגֶערְם, אוּן מֶען מַאכְט מִיט זֵיי אַ גַאנְצֶן וָועזֶן וְכוּ'.

אַוֹדַאי קֶען דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי פַּארְרֶעכְטֶן דֶעם נִידְרִיגְסְטֶן

אוּן גֶעפַּאלֶענֶע נְשָׁמוֹת, וָוארוּם עֶר הָאט דָּאךְ צוּגֶעזָאגְט אַז אֲפִילוּ דִי אַלֶע וָואם זֵיי הָאבֶן גֶעטוּן וָואם זֵיי הָאבֶן גֶעטוּן, אוּן זֵיי לִיגֶן אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמְתַּחְתָּיו וְכוּ' וְכוּ', אַז זֵיי וֶועלֶן קוּמֶען צוּ זַיין צִיוּן נָאךְ זַיין הִסְתַּלְקוּת אוּן גֶעבֶן אַ פְּרוּטָה לִצְדָקָה אוּן זָאגֶן דִי צֶען קַאפִּיטֶלֶעךְ תְּהִלִּים וָואם הֵייסְט "תִּיקוּן הַכְּלָלִי", וֶועט עֶר זִיךְ לֵייגֶן אוֹיף דִי לֶענְג אוּן דִי בְּרֵייט זֵיי אַרוֹיסְצוּנֶעמֶען פּוּן שְׁאוֹל תַּחְתִּית, אָבֶּער פַּארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז דָּאם אִיז וֶוען אַ מֶענְטְש קוּמְט מִיט אַ צוּבְּרָאכְנֶקְייט, אוּן עֶר הָאט בֶּאֱמֶת חֲרָטָה אוֹיף זַיינֶע שְׁלֶעכְטֶע עֶקְלְדִיגֶע מַעֲשִׂים וְכוּ' וְכוּ', אוּן עֶר אִיז מְקַבֵּל אוֹיף זִיךְ אַז עֶר וֶועט דָּאם שׁוֹין מֶער קֵיינְמָאל נִישְׁט טוּן, אוּן עֶר זָאגְט דִי צֶען קַאפִּיטֶלֶעךְ תְּהִלִּים וָואם הֵייסְט "תִּיקוּן הַכְּלָלִי", דֶעמָאלְטְס נִיצְט אִים אַוֹדַאי תְּשׁוּבָה; אוּן בְּוַודַאי

דֶעם הֵיילִיגֶן רַבִּינ׳ס כֹּחַ אִיז זֵייעֶר זֵייעֶר גְרוֹיס, אוּן עֶם אִיז נָאכְנִישְׁט גֶעוֶוען אִין דִי אִידִישֶׁע גֶעשִׁיכְטֶע אַז אַ צַדִּיק זָאל שְׁטֶעלְן צְוֵויי עֵדוּת אוּן צוּזָאגְן, אַז וֶוער עֶס וֶועט קוּמֶען צוּ אִים נָאכְן הִסְתַּלְקוּת אוּן וֶועט גֶעבְּן אַ פְּרוּטָה לִצְדָקָה פַּאר זַייְנ׳ס וֶועגְן, אוּן וֶועט זָאגְן דִי צֶען קַאפִּיטֶלְעךְ תְּהִלִּים, וֶועט עֶר אִים אַרוֹיסְנֶעמֶען פוּן שְׁאוֹל תַּחְתִּית; אוּן בִּפְרַט וֶוער עֶס אִיז זוֹכֶה צוּ קוּמֶען צוּ אִים אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וָואס קַיין גֶּרעסֶערֶם פוּן דֶעם אִיז נִישְׁט פַּארְהַאנֶען, וָוארוּם רֹאשׁ הַשָּׁנָה קֶען מֶען פַּארֶרעכְטֶן אֲפִילּוּ אַזֶעלְכֶע מֶענְטְשֶׁן וָואס אַ נַאנְץ יָאר קֶען עֶר זֵיי נִישְׁט אוֹיךְ נִישְׁט פַּארֶרעכְטֶן (עַיֵּין חַיֵּי מוֹהַר״ן סִימָן ת״ז); אָבֶּער דָאס אִיז אַלֶעם גֶעזָאגְט גֶעוָוארְן וֶוען אַ מֶענְטְשׁ קוּמְט מִיט אַ צוּבְּרָאכְנֶקַייט וְכוּ׳, אוּן וִויל תְּשׁוּבָה טוּן, אָבֶּער נִישְׁט קוּמֶען דָארְטֶן הוֹלֶיעֶן וְכוּ׳, וִוי אִין אַ בַּאר וְכוּ׳ רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, אוּן זִינְגֶען עֶקְלְדִיגֶע נִיגוּנִים.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר זֵייעֶר: פוּן הַיינְט אָן זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען מִיט דִי בָּחוּרִים נָאר הֵיימִישֶׁע חַסִידִישֶׁע נִיגוּנִים, אוּן אַז דוּ וִוילְסְט צוּפַּאסְן הִתְעוֹרְרוּת׳דִיגֶע וֶוערְטֶער פוּל מִיט אֱמוּנָה, מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אָבֶּער נִישְׁט נֶעמֶען עֶקְלְדִיגֶע גוֹיאִישֶׁע נִיגוּנִים פוּן גֶעמֵיינֶע בַּעֲלֵי מְנַגְּנִים, וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן ג׳) דָאס נִיגוּנִים פוּן רְשָׁעִים צִיעֶן אַרָאפּ דֶעם מֶענְטְשׁ אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית.

שְׁטַארְק זִיךְ אִין דַיין הֵיילִיגֶע אַרְבֶּעט, אוּן אִיךְ הָאף דוּ וֶועסְט פַּארְשְׁטֵיין דָבָר מִתּוֹךְ דָבָר, אוּן עֶס אִיז

אַ גְרוֹיסָער בְּזָיוֹן אַז עָם אִיז נִישְׁטָא קַיין אֵיינָער פּוֹן אוּנְזֶערֶע לַייט וָואס זָאלְן מוֹחֶה זַיין אַקָעגְן דִי חִינְגוֹת פּוֹן דִי זִינְגָעְרס אוֹיפְן הֵיילִיגְן רֶבִּינְ׳ס צִיוּן, אַזוֹי וִוי עָם אִיז נִישְׁטָא קַיין אֵיינָער וָואס זָאל מוֹחֶה זַיין אוֹיף דִי מְשׁוּגָּעִים אוּן מְטוּרָפִים ׳נַ נַח׳ וְכוּ׳, נָאר אוֹיף מִיר קֶען מָען רֶעדְן...; דָאס וַוייזְט וָוער זָענָען דִי מְפוּרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר אִין רֶבִּינְ׳ס זַאךְ. זֵיי קֶענָען זִיךְ נָעבֶּעךְ אַלַיין נִישְׁט פִּירְן וְכוּ׳; וואוּ לֶערְנָען זֵיי דָעם סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִּימוּד פּוּן הֵייליגְן רֶבִּי׳ן? אִיז אַ וואוּנֶדֶער וָואס קֵיינֶער אִיז נִישְׁט מוֹחֶה הֵן אוֹיף דִי מְשׁוּגָּעִים אוּן מְטוּרָפִים אוּן הֵן אוֹיף דִי הוּלְטַייעֶם וָואס זֵיי מַאכְן דָארְטָן חִינְגוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳. אִיבֶּערְדֶעם זָע זִיךְ צוּ שְׁטַארְקְן, אוּן זָאלְסְט מְקָרֵב זַיין וָואס מֶער בָּחוּרִים, וָועט דָאס דִיר גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט. שְׁרֶעק זִיךְ נִישְׁט, דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָועט מִיט דִיר טוּן נִיסִּים אוֹיב דוּ וֶועסְט מִיר פָּאלְגְן.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכְן תָּמִיד

רלז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פִּנְחָס י׳ תַּמּוּז ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֶרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין לַאנְגָען בְּרִיוו.

אִיךְ מוּז דִיר זָאגְן, דִי חַז״ל הָאבְּן אַוֶועקְגֶעשְׁטֶעלְט אַ יְסוֹד מוֹסָד (כְּתוּבוֹת נט:) הַבַּטָּלָה מְבִיאָה לִידֵי שְׁעָמוּם; אַז

אײנֶער בַּטָּל׳ט דִי צַייט וֶוערְט עֶר מְשוּגָּע פּוּן לַיידִיג גַיין, וְלִידֵי זִימָה עֶר קוּמְט צוּ שְׁמוּץ, וָוארוּם אַז מֶען הָאט נִישְׁט וָואס צוּ טוּן, מוּז מֶען גַיין זוּכְן צוּ שְׁמוּץ, וָואס דָאס אִיז זַייעֶר זַייעֶר בִּיטֶער, אַז אײנֶער פַאלְט אַרַיין אִין דֶעם קֶען עֶר פּוּן דֶעם נִישְׁט אַרוֹיסְגַיין. אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זֶען אַכְטוּנְג צוּ גֶעבְּן נִישְׁט בַּטָּל׳ען דִי צַייט, דָאס אִיז דִי אַרְגְסְטֶער זַאךְ, וִוי סְ׳אִיז דָא אַ מַאמַר הַחָכָם "אֵין אֲבֵידָה בְּאַבֵידַת הַזְמַן", עֶס אִיז נִישְׁטָא נָאךְ אַזָא זַאךְ וָואס דֶער מֶענְטְש פַארְלִירְט, וִוי מִיט אַוֶועק פַּטֶרְן דִי צַייט מִיט נַארִישְׁקֵייטְן.

זָאלְסְט וויסְן, לַיידִיג גַיין, דָאס בְּרֶענְגְט דֶעם מֶענְטְש צוּ אַלֶע אוּמְגְלִיקְן, אָדֶער עֶר וֶוערְט מְשוּגָּע, אָדֶער עֶר פַאלְט אַרַיין אִין שְׁמוּץ, אָדֶער חָלִילָה וְחַס נָאךְ אַרְגֶערְם וְכוּ׳, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף יֶעדֶער אײנֶער אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט גַיין לַיידִיג, עֶס אִיז אַ שָׁאד דִי צַייט, יֶעדָע סְקוּנְדָע קֶען אַ מֶענְטְש מְקַיֵים זַיין אַ מִצְוַת עֲשֵׂה מִיט דֶעם וָואס עֶר לֵייגְט זִיךְ אַרַיין אִין פְּשׁוּטָע אֱמוּנָה, אוּן גְלַייבְּט אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים פִּירְט דֶער וֶועלְט בְּהַשְׁגָחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, אוּן וויאַזוֹי קֶען מֶען זוֹכֶה זַיין צוּ דֶעם? אַז מֶען גֶעווּאוֹינְט זִיךְ צוּ, צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִיש, וָואס דָאס וֶועְרְט אָנְגֶערוּפְן בַּיים הֵיילִיגְן רֶבִי׳ן "הִתְבּוֹדְדוּת", דָאס הֵייסְט אַ מֶענְטְש דַארְף זִיךְ אָפְּזוֹנְדֶערְן אַ פְּלַאץ וִוי קֵיינֶער אִיז נִישְׁטָא אוּן זִיךְ אוֹיסְרֶעדְן דָאס הָאַרְץ פַאר בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אָבֶּער צוּ דֶעם דַארְף מֶען הָאבְּן אַ שְׁטַארְקֶע אֱמוּנָה, וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן ס״ב) **אוֹיב אַ**

איד דָאט אֶמונָה בְּרוּרָה וּמְזוּכֶּכְת, אַ לוֹיטֶערֶע אֱמונָה, אוּן גְלֵייבְט אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז דָא, אוּן הֶערְט צוּ יֶעדֶעם וָואוֹרְט וָואס עֶר רֶעדְט, דֶער מֶענְטְש וֶועט זֶיעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן, אוּן וֶועט אַסַאךְ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

וָוארוּם מֶען זֶעט בְּנַשְׁמִיוּת, רְאוּבֵן מִיט שִׁמְעוֹן קֶענֶען זִיךְ אַרַאפְּזֶעצֶן אוּן רֶעדְן אַ פֶּערְטֶל שָׁעָה, אַ הַאלְבֶּע שָׁעָה, אַ שָׁעָה, צְוֵויי שָׁעָה, אוּן דְרֵיי שָׁעָה, אוּן פְּלוֹידֶערְן אוּן פְּלוֹישְׁן אַלֶע נַארִישְׁקֵייטְן, פַּארְוָואס? וַוייל רְאוּבֵן זֶעט שִׁמְעוֹן אוּן שִׁמְעוֹן זֶעט רְאוּבֵן, מַה שֶּׁאֵין בֵּן וָועֶן אַ אִיד וַוייל רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, נָאךְ אַפָּאר מִינוּט וָועֶרְט עֶר מִיד, וָועֶרְט עֶר שְׁלֶעפָּעריג וְכוּ', הֵייבְט אָן צוּ גְענִיצְן וְכוּ', אוּן הֶערְט אוֹיף צוּ רֶעדְן וְכוּ'; פּוּן וַואנָעט נָעמְט זִיךְ דָאס? וַוייל דִי אֱמונָה אִיז בַּיי אִים נִישְׁט מְזוּכָּךְ, עֶר דָאט נִישְׁט קֵיין לוֹיטֶערֶע אֱמונָה, אוּן עֶר פַּאלְט אַרַאפּ אִין בְּפִירוּת וְכוּ', וָוארוּם אַ אִיד דַארְף שְׁטֶענְדִיג גֶעדֶענְקֶען אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז מִיט אִים, אוּן מְמֵילָא דַארְף עֶר שְׁטֶענְדִיג רֶעדְן צוּ אִים, אוּן דָאס אִיז דִי הֶעכְסְטֶע מַדְרֵיגָה.

אוּן צוּ דֶעם דַארְף מֶען נִישְׁט קֵיין צוּפִיל שֵׂכֶל, אַדְרַבָּה וָואס פְּשׁוּטֶער אִיז אַלְץ בֶּעסֶער, וָוארוּם דֶער הַיילִיגֶער רַבִּי דָאט גֶעזָאגְט אַז עֶר אִיז נִישְׁט גֶעקוֹמֶען צוּ זַיין זַאךְ נָאר דוּרְךְ דִי בְּחִינָה פּוּן פְּרָאסְטַאק, עֶר דָאט אַסַאךְ גֶעֶרעדְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אָן קֵיין שׁוּם חָכְמוֹת, אוּן עֶר דָאט זִיךְ בַּאפְלַייסְט אִין דֶעם וֶיעֶר שְׁטַארְק, אוּן עֶר דָאט גֶעזָאגְט

בְּפֵירוּשׁ (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן קנ"ד) "וָועַן אִיךְ וָואלְט גֶעווִיסְט אִין דֶעם יוּנְגְטְ, צוּ וָואס מֶען קֶען קוּמֶען, דוּרְךְ דֶעְדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָואלְט אִיךְ זִיךְ בַּאפַלַייסְט אַזוֹיפִיל, דָאס וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעטוּן אִין אֵיין יָאר וָואלְט אִיךְ גֶעטוּן אִין אֵיין טָאג וְכוּ'"; וֶעט מֶען פוּן דֶעם דָאס גְרוֹיסְקֵייט וֶוען אַ אִיד גֶעווָואוּינְט זִיךְ צוּ, צוּ דֶעְדְן אוּן בֶּעטֶן אַלֶעם וָואס עֶר דַארְף נָאר פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָואס נָאר דָאס וֶוועט אִים צוּבְּרֶענְגֶען צוּ אַן אֱמֶת'ן דְבֵיקוּת עֶר זָאל זַיין דָבוּק אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וּבִפְרָט אַז עֶר וֶועט נִישְׁט זַיין אוּמְעטִיג טְרוֹיעֲרִיג וְכוּ' וְכוּ'.

אַוַדַאי צוּ דֶעם דַארְף מֶען הָאבְּן גְרוֹיסֶע כּוֹחוֹת, אַסַאךְ דֶעְדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָואס דָאס אִיז פַארְבִּינְדְן מִיט אֱמוּנָה, אָבֶּער וָועַן מֶען קֶען נִישְׁט דַארְף מֶען נֶעמֶען אַ מְשָׁנָיוֹת אוּן אָנְהוֹיבְּן צוּ זָאגְן פוּן אָנְפַאנְג בְּרָכוֹת, אוּן עֶנְדִיגְן אֵיין פֶּרֶק נָאכְּן אַנְדֶערְן, אוּן אֵיין מַסֶכְתָּא נָאכְּן אַנְדֶערְן, בִּיז עֶר זָאל דוּרְכְזָאגְן שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, אוּן צוּ דֶעם דַארְף מֶען נִישְׁט קַיין גְרוֹיסְן טִיפְּן קָאפּ, זָאגְן קֶען יֶעדֶער אֵייגֶער, אוּן אַז מֶען גֶעווָואוּינְט זִיךְ צוּ, צוּ זָאגְן אַסַאךְ מְשָׁנָיוֹת וֶוערְט עֶר מְזוּכֶּךְ, בִּיז דָאס רֵיינִיגְט אִים אָפּ פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס; אוֹיכֶעט גֶעט דָאס אַרַיין פַארְן מֶענְטְש אַ גֶעוָואלְדִיגְן סִיפּוּק, וַוייל אַ מֶענְטְש וָואס עֶר גֶעווָואוּינְט זִיךְ צוּ זָאגְן אַסַאךְ מְשָׁנָיוֹת, וֶוערְט אָנְגֶעצִינְדְן זַיין נְשָׁמָה, אוּן עֶס וֶוערְט אִים לִיכְטִיג בְּגַשְׁמִיוּת וּבְרוּחָנִיוּת, אוּן לֵיידִיג גֵייט עֶר שׁוֹין נִישְׁט, וָארוּם עֶר וִויל עֶנְדִיגְן אֵיינְמָאל נָאכְּן אַנְדֶערְן שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז אַרוֹיסְגֶעגֶעבְּן אַ

תִּיקוּן (עֵין שִׂיחוֹת חַר"ן סִימָן קפ"ח) אַז מָען זָאל זָאגָן יֶעדֶן טָאג אַבְצָן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, אוּן דָעם תִּיקוּן הָאט עֶר גֶעמַעבְּן אוֹיכְעט פַּארְן הֵיילִיגֶן רַבִּי נָתָן זַ"ל.

אִיבֶּערְדֶעם אַנְשְׁטָאט אַרוּמְגֵיין לַיידִיג, גֶעוואוֹיִן זִיךְ צוּ, צוּ זָאגָן אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת, וֶועסְטוּ זֶען אַז דָאס וֶועט דִיךְ אַרַיינְבְּרֶענְגָן אַ חֵשֶׁק נָאכְדֶעם צוּ לֶערְנָען אוֹיכְעט גְמָרָא אוּן שׁוּלְחָן עָרוּךְ, אוּן זוֹהַר אוּן תִּיקוּנִים וְכוּ' וְכוּ'.

זַיי נִישְׁט גֶעפַאלְן בַּיי דִיךְ, אוּן זָאלְסְט וִיסְן אוֹיב מָען אִיז מְסוּדָּר מִיט אַן אֱמֶת'ן סֵדֶר קֶען מָען דֶערְגֶרַייכְן צוּ גְרוֹיסָע זַאכְן, מָען דַארְף נָאר זַיין מְסוּדָּר, אָבֶּער נִישְׁט גַיין לַיידִיג וְכוּ', לַיידִיג גַיין אִיז אַ גְרוֹיסָע עֲבֵירָה, וָוארוּם דֶער מָענְטְש וֶועְרְט מְשׁוּגָּע אוּן פַּארְרִיקְט פּוּן לַיידִיג גַיין וְכוּ' וְכוּ'.

אִיבֶּערְדֶעם וַויֵיל עֶס אִיז שׁוִין אוֹיף דִיר אִיבֶּערְגֶעגַאנְגָען דוּ הָאסְט נִישְׁט כַּיין מֹחַ וְכוּ' וְכוּ', אַזוֹי וִוי דוּ שְׁרַייבְסְט בְּאַרִיכוּת וְכוּ' וְכוּ'. זָע זִיךְ צוּגֶעוואוֹיֶען דַאוָועָנָען דִי דְרַיי תְּפִילוֹת שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב אִין אַ סִידוּר דַייקָא, זָאלְסְט קֶענָען זָען דִי אוֹתִיוֹת הַתְּפִלָּה, אוּן דָאס וֶועט דִיךְ אַרַיינְבְּרֶענְגָען אַ לֶעכְטִיגְקַייט אִין דַיין נְשָׁמָה, אוֹיכְעט זָאלְסְטוּ בֶּענְטְשְׁן אִין אַ סִידוּר וָואס דָאס אִיז אַ סְגוּלָה לְעַשִׁירוּת, אוֹיךְ זָאלְסְטוּ זָאגָן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּיטָּה אִין אַ סִידוּר וָואס דָאס וֶועט דִיךְ בְּרֶענְגָען צוּ אַלֶע גוּטֶע זַאכָן, וִוי דִי חַז"ל זָאגָן (בְּרָכוֹת ה.) הַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ בְּאִלּוּ אוֹחֵז חֶרֶב שֶׁל שְׁתֵּי פִּיוֹת בְּיָדוֹ וְכוּ' מַזִּיקִין בְּרֵילִין הֵימֶנּוּ;

וָוארום וָוער סְ׳לֵיינְט קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּטָּה עַל פִּי נוּסַח הָאַרִי זַ״ל אִיז מָען מוּחֵל אַלֶּע עַוונוֹת וָואס עֶר הָאט גֶעטוּן דֶעם טָאג.

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זַיין מִמָּרָא דְחוּשְׁבְּנָא, מַאכְן אַ חֶשְׁבּוֹן הַנֶּפֶשׁ: סְ׳גֵייט דִיךְ אַוֶועק דִי טָאג אוּן דִי נַאכְט, אַז דֶער עִיקָּר אִיז זָאלְסְט נִישְׁט גֵיין לֵיידִיג, אָדֶער דוּ אַרְבֶּעסְט, וָואס דָאס אִיז אַ גוּטֶע זַאךְ זִיךְ אָפְּצוּרוּעֶן דִי נֶעכְטִיגֶע יֶעדֶן טָאג אַפָּאר שָׁעָה, אוּן זָאלְסְט נִישְׁט דַארְפְן אַרוּמְגֵיין נָע וְנָד וְכוּ׳, אִין עֲנְיוּת וְדַחְקוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳, קֶענְסְט גֵיין אַרְבֶּעטֶן אוּן פַּארְדִינֶען דַיין גֶעלְט, אוּן קֶענְסְט זִיךְ אָפְּרוּעֶן דִי מוֹחִין, וּוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן ל״ה) דָאס מַשָּׂא וּמַתָּן בֶּאֱמוּנָה אִיז אַ בְּחִינָה פוּן שִׁינָה, מָען רוּהט זִיךְ אָפּ דִי נֶעכְטִיגֶע, וָוארום נִישְׁט יֶעדֶער אֵיינֶער אִיז מְסוּגָל צוּ לֶעכְנֶען אַ גַאנְצֶן טָאג, אוּן צוּ זַיין דָבוּק אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַ גַאנְצֶן טָאג, דָאס אִיז דָאךְ אַ מַדְרֵיגָה פוּן גְרוֹיסֶע צַדִּיקִים.

אִיבֶּערְדֶעם זָע אַכְטוּנְג צוּ גֶעבְּן נִישְׁט אָנְבְּרֶענְגֶן דִי הֵיילִיגֶע צַייט אוּן דִי טֵייעֶרֶע צַייט, וָוארום אוּנְזֶער לֶעבְּן אִיז תָּלוּי אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אָט אִיז מָען דָא אוּן אָט רוּפְט מָען שׁוֹין צוּרִיק, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מָען זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיף דִי הֵיילִיגֶע צַייט, אוּן עֶס אִיז נִישְׁטָא נָאךְ אַזָא אֲבֵידָה וּוי אַבֵּירַת הַזְּמַן; דָאס הֵייסְט יֶעדֶע זַאךְ קֶען מָען נָאךְ צוּרִיק בַּאקוּמֶען, אָבֶּער צַייט קֶען מָען שׁוֹין נִישְׁט צוּרִיק

בַּאקוּמֶען, אִיבֶּערְדֶעם נָעם זִיךְ אִין דִי הֶענְט אַרַיין אוּן פּוּן הַיינְט אָן זָאלְסְטוּ זִיךְ מַאכְן אַ גָעוואוֹינְהַייט: לֵיידִיג זָאלְסְטוּ נִישְׁט גִיין. עֶפֶּעס זָאלְסְטוּ טוּן. אֲפִילוּ דוּ הָאסְט שׁוֹין גָאנְישְׁט וָואס צוּ טוּן, קֶער אוֹיס דֶעם בֵּית הַמֶּדְרָשׁ; וָואשׁ אוֹיף דִי פְּלָאר פּוּן בֵּית הַמֶּדְרָשׁ, וָואס דָאס אִיז אַ מִצְוָה; הֶעלְף אַרוֹיס אִין שְׁטוּב, וָואס דָאס אִיז אַ מִצְוָה.

דֶּער עִיקָּר אִיז זָאלְסְט זַיין פְּרֵיילִיךְ אוּן שְׁטֶענְדִיג זָאלְסְטוּ הָאבְן אַ לֶעבְטִיג פָּנִים, אַ שְׂמֵיכֶל זָאל מֶען זֶען אוֹיף דִיר, אוּן זָאלְסְט נִישְׁט צוּבְּרָאכְן וֶוערְן. אוֹיב דוּ וֶועסְט מִיר פָּאלְגְן אוּן אַזוֹי גִיין וֶועסְטוּ זַיין דֶער גְלִיקְלִיכְסְטֶער מֶענְטְש.

דָּאס הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָעוואלְט פּוּן אוּנְז, אַז מֶען זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ זַיין שְׁטֶענְדִיג פְּרֵיילִיךְ אוּן מְקַיֵּים זַיין אַלֶע מִצְווֹת מִיט אַ גָעוואלְדִיגֶע שִׂמְחָה, ווִי עֶר הָאט גָעזָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת שִׂמְחָה סִימָן א) בְּשָׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׂמְחָה בְּיָדוּעַ שֶׁלִּבּוֹ שָׁלֵם לֵאלקָיו; וֶועז אַ אִיד טוּט אַ מִצְוָה בְּשִׂמְחָה אִיז אַ סִימָן אַז זַיין הַאַרְץ אִיז נַאנְץ מִיט'ן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים; אוּן מֶען פְּרֵיידְט זִיךְ מִיט יֶעדֶע מִצְוָה, אוּן אוֹיף דֶעם גָעט מֶען שְׁכַר נָאךְ אוֹיף דִי וֶועלְט, וָוארוּם דִי חַז"ל זָאגְן (קִדּוּשִׁין לט:) שְׂכַר מִצְוָה בְּהַאי עַלְמָא לֵיכָּא; מֶען בַּאצָאלְט נִישְׁט אוֹיף דִי וֶועלְט קַיין שְׂכַר פַּאר אַ מִצְוָה, וָוארוּם מֶען קֶען זִיךְ נִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלְן וָואס הֵייסְט אַ מִצְוָה, צוּם בֵּיישְׁפִּיל צִיצִית, תְּפִילִין, מְזוּזָה, שַׁבָּת, וְכוּ', וְכוּ', דִי שְׂכַר פּוּן דֶעם אִיז עַד אֵין סוֹף אוּן דָאס בַּאקוּמְט מֶען נָאר אוֹיף יֶענֶער

וועלְט, וועז אִיז מען זוכֶה צוּם בַּאקומען שְׂכַר אוֹיף אוֹיף
דִי וועלְט, דאס אִיז נאר וועז מען אִיז מְקַיֵּים דִי מִצְוָה מִיט
אַ געוואלְדִיגע שִׂמְחָה, אוּן אוֹיף שִׂמְחַת הַמִּצְוָה בַּאקומְט
מען נאך אוֹיף דִי וועלְט דִי שְׂכַר, אוּן דער פָּשׁוּטער שְׂכַר
אִיז, אַז עֶר אִיז אַ גְּלִיקְלִיכֶער מענְטש, אַ צוּפְרִידֶענֶער
מענְטש, עֶר הָאט נִישְׁט קֵין טַעֲנוֹת צוּ קֵיינעם, עֶר פְּרֵייְדט
זִיךְ מִיט דִי צִיצִית וואס עֶר טְרָאגְט, עֶר פְּרֵייְדט זִיךְ מִיט
דִי תְּפִילִין וואס עֶר הָאט אָנְגעטוּן יְעדְן טָאג, עֶר פְּרֵייְדט
זִיךְ מִיט דִי בָּארְד אוּן פֵּיאוֹת וואס עֶר הָאט אוֹיף זִיךְ וְכוּ'
וְכוּ', דער עִיקָּר אִיז נִישְׁט זַיין טְרוּעֶרִיג, נאר זַיין פְּרֵייְלִיךְ
מִיט דִי מִצְוֹות וואס עֶר אִיז מְקַיֵּים.

אֲפִילוּ דוּ בִּיסְט שׁוֹין גֶעפַאלְן וואוּ דוּ בִּיסְט גֶעפַאלְן זָאלְסְטוּ
זִיךְ נִישְׁט אָפְּלָאזְן אֵיין מִינוּט, זָאלְסְט זַיין פְּרֵייְלִיךְ,
אוּן פְּרֵייְלִיךְ מַאכְן אַן אַנְדֶערְן אִיד, וואס דאס אִיז אֵייגֶע
פוּן דִי הֶעכְסְטֶע אוּן גְּרֶעסְטֶע מִצְוֹות, בִּפְרַט אַז דער הֵילִיגֶער
רַבִּי הָאט אוּנְז גֶעלֶערְנְט (לִיקוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ק"ו) אַז וועז אַ
מענְטש פַּאלְט אַרַאפּ אִין קַטְנוּת הַמּוֹחִין אִיז דִי עֲצָה צוּ
קוּמֶען צוּ גַּדְלוּת הַמּוֹחִין עֶר זָאל מְחַזֵּק זַיין אַן אַנְדֶערְן, אוּן
מִיט דֶעם וואס דוּ וועסְט מְחַזֵּק זַיין אַן אַנְדֶערְן וועסְטוּ זוֹכֶה
זַיין צוּקוּמֶען צוּ אַזַא דְּבֵיקוּת צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז דוּ
וועסְט נִישְׁט וועלְן גָּארְנִישְׁט נאר אִים אַלֵּיין, אוּן זָאלְסְט
קֶענֶען רֶעדְן צוּ אִים אַזוֹי ווי מען רֶעדְט צוּ אַן אֱמֶת'ן גוּטְן
פְּרֵייְנְט, אוּן דוּ וועסְט קֶענֶען לֶערְנֶען יְעדְן טָאג אַסַאךְ פְּרָקִים
מִשְׁנַיוֹת, אוּן אַסַאךְ דַּפִּין גְּמָרָא, אוּן אַסַאךְ פְּרָקִים שׁוּלְחָן

עָרוּךְ אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר לֵייגְט אַרַיין דִי וֶועְרְטָער אִין זַיין הַאְרְץ וֶועט אִים גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רלח

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פִּנְחָס י' תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

אִיךְ בֶּעט דִיךְ זֵייעֶר זָאלְסְט שְׁטֶענְדִיג זַיין פְֿרֵיילִיךְ, אוּן דוּ זָאלְסְט זִיךְ מְשַׂמֵחַ זַיין מִיט דִי מִצְוות וָואס דוּ הָאסְט, אֲפִילוּ דוּ בִּיסְט דוּרְכְגֶעפַאלְן, ווי נִישְׁט הָאט יֶעדֶער אִיד אַסַאךְ מִצְוות, ווי דִי חַז"ל זָאגְן (בְּרָכוֹת נז.) אֲפִילוּ רֵיקָנִין שֶׁבָּךְ מְלֵאִים מִצְוות כְּרִמּוֹן; אֲפִילוּ דִי אַלֶע וָואס זֵיי זָענֶען נָאר לַייִדִיג הָאבְן מִצְוות ווי אַ מִילְגְרוֹים. עֶס וֶועְרְט גֶעבְֿרַעְנְגְט פּוּן מְקוּבָּלִים אַז אַ מִילְגְרוֹים הָאט אִין זִיךְ זֶעקְס הוּנְדֶערְט אוּן דְרַייִצְן קֶערְנְדְלֶעךְ אַקֶעגְן דִי זֶעקְס הוּנְדֶערְט אוּן דְרַייִצְן מִצְוות וָואס דָער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט אוּנְז גֶענֶעבְן, אוּן דִי חַז"ל זָאגְן (סִפְרֵי שְׁלַח) כָּל הַכּוֹפֵר בַּעֲבוֹדָה זָרָה מוֹדֶה בְּכָל הַתּוֹרָה; מִיט דֶעם וָואס אַ מֶענְטְש רַייסְט אַרוֹיס פּוּן זִיךְ דִי אַלֶע בְּפֵירוּשׁ אוּן אַפִּיקוֹרְסוּת, דִי אַלֶע מִינוּת אוּן דֵעוֹת

נִפְּסָדוֹת, אִיז גְלַיִיךְ ווי עֶר וָואלְט מְקַיֵים גֶעווֶען דִי אַלֶע תַּרי"ג מִצְווֹת.

קוּמְט אוֹים אַז אַ אִיד שְׁטַארְקְט זִיךְ אִין אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, עֶר גְלַייבְט אַז אַלֶעס אִיז פּוּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר לָאזְט זִיךְ נִישְׁט פַּאַרְפִירֶן פּוּן דֵעוֹת כּוֹזְבוֹת מִינוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוּת פּוּן כּוֹחִי וְעוֹצֶם יָדִי עָשׂוּ לִי אֶת הַחַיִל הַזֶה וְכוּ', פּוּן נָעמָען זִיךְ אַן אֵיינֶענֶע מְלוּכָה אָן דֶעם רָצוֹן פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וְכוּ', וָואס דָאס אִיז עֲבוֹדָה זָרָה גְמוּרָה וְכוּ', אוּן עֶר אִיז זִיךְ מְחַיֶה מִיט דֶעם וָואס עֶר אִיז בָּרוּךְ הַשֵׁם נִישְׁט אַרַיינְגֶעכַאפְּט גֶעוָואָרְן אִין דֵעוֹת פּוּן כְּפִירוּת וְכוּ' וְכוּ', אִיז אַזוֹי ווי עֶר וָואלְט מְקַיֵים גֶעווֶען אַלֶע מִצְווֹת.

אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְּסְטוּ זִיךְ זֵייעֶר זֵייעֶר פְּרֵייעֶן אַז דוּ גֵייסְט אִין דֶעם אוֹיסְגֶעטְרַאטֶענֶעם וֶועג פּוּן אֱמוּנָה, אוּן דוּ הָאסְט נִישְׁט קַיין שַׂיכוּת מִיט מִינִים אוּן אַפִּיקוֹרְסִים וָואס זֵיי הָאבֶּן זִיךְ גֶענוּמֶען אַן אֵיינֶענֶע מְלוּכָה אִין דִי הֶעְנְט, מִיט דֶעם אַלַיין קֶעְנְסְטוּ זִיךְ מְחַיֶה זַיין, אַז וִוי נִישְׁט, אָבֶּער אֱמוּנָה הָאסְטוּ אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים. אוּן אַז דוּ וֶועסְט זִיךְ שְׁטַארְקֶן אִין דֶעם וֶועסְטוּ זָען אַז דוּ בִּיסְט דָאךְ נִישְׁט דֶער אַרְגְסְטֶער, אֲפִילוּ דוּ הָאסְט גֶעטוּן וָואס דוּ הָאסְט גֶעטוּן וְכוּ', אָבֶּער הָאסְט אִין זִיךְ זֵייעֶר אַסַאךְ מִצְווֹת. אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר שְׁטַארְק: וֶוער נִישְׁט צוּפַאלְן אִין יֵאוּשׁ וְכוּ' וְכוּ', נָאר זָאלְסְט זִיךְ דֶערְהַאלְטֶן, וֶועסְטוּ

זֶען אַז דוּ וועסְט קֶענֶען דוּרְכְגיין אַלְסְדינג גְרינְגֶעְרהייט,
נָאר וֶועֶר נִישְׁט צוּפַאלְן.

זָאלְסְט ווִיסְן וֶועֶן אַ אִיד פְּרַיידְט זִיךְ מִיט דִי אֱמוּנָה אִיז
אִים דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מוֹחֵל אוֹיף אַלֶע
עַוונוֹת, אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט אוּנְז גֶעלֶעְרנְט
(שִׁיחוֹת הָרַ"ן סִימָן ל"ה וְסִימָן ר"כ) דָאס פַּאר מָשִׁיחַ צְדָקֵנוּ וֶועט
קוּמֶען וֶועט דִי נַאנְצֶע וֶועלְט זַיין פוּל מִיט כְּפִירוֹת אוּן
אַפִּיקוֹרְסוּת, אוּן דֵעוֹת נִפְסָדוֹת, וָואס לַיידֶער לַיידֶער זֶעהֶען
מִיר בְּחוּשׁ וִוי דִי גַאנְצֶע וֶועלְט אִיז גֶעבַאפְּט גֶעוָוארְן אִין
דֵעוֹת פוּן מִינוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוּת, דֵעוֹת נִפְסָדוֹת וְכוּ', וָואס
מֶען דַארְף הָאבְּן גְרוֹיס רַחֲמִים מֶען זָאל אוֹיךְ נִישְׁט גֶעבַאפְּט
וֶועְרְן אִין דֶעם וְכוּ' וְכוּ', מִיט דֶעם אַלֶיין דַארְף מֶען זִיךְ
פְּרֵייעֶן, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת
אֱמוּנָה סִימָן לג) עַל יְדֵי אֱמוּנָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִסְלַח לְךָ
עַל כָּל עֲוונוֹתֶיךָ; מִיט דֶעם וָואס אַ אִיד גְלֵייבְּט מִיט אֱמוּנָה
פְּשׁוּטָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן לָאזְט זִיךְ נִישְׁט פַּארְפִירֶן
מִיט קַיין דֵעוֹת נִפְסָדוֹת אִיז אִים דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים
מוֹחֵל אוֹיף אַלֶע עַוונוֹת.

אֱמֶת דוּ בִּיסְט דוּרְכְגֶעפַאלְן מִיט וָואס דוּ בִּיסְט דוּרְכְגֶעפַאלְן,
אָבֶּער מֶען טָאר נִישְׁט וֶועְרְן צוּבְּרָאכְן וְכוּ'. דֶער
הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן ע"ח) "קַיין
יְאוּשׁ אִיז נָאר נִישְׁט פַּארְהַאנְדֶין"; אַ אִיד דַארְף וִויסְן אַז
עֶס אִיז נִישְׁטָא אַזַא זַאךְ יְאוּשׁ, פּוּן אַלֶעם קֶען מֶען אַרוֹיסְגֶיין,

דֶער עִיקֶר אִיז זַיין שְׁטַאַרְק אִין אֱמוּנָה, אַ לוֹיטֶערֶע אֱמוּנָה, אַוֶועקְגֶיין פּוּן דֵעוֹת נִפְסָדוֹת, וָואס אַלֶע זֶענֶען אִין דֶעם לַיידֶער פַּארכַאפְּט גֶעוָואָרן, מִיט דֶעם וָואס דוּ וֶועסְט זַיין שְׁטַאַרְק אִין אֱמוּנָה אַז אַלְצְדִינְג אִיז פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וֶועסְט זִיךְ נִישְׁט לָאזֶן פַּארפִירֶן מִיט מַחְשָׁבוֹת גֶעדַאנְקֶען פּוּן כְּפִירוֹת אוּן אַפִּיקוֹרְסוּת, כְּאִילוּ סְ׳אִיז דָא אַ מַלְכוּת אָן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָואס דָאס וֶועלְט אָנְגֶערופְן מַלְכוּת הָרִשְׁעָה מַלְכוּת דְּסִטְרָא אַחֲרָא, מִיט דֶעם אַלֶיין קֶענְסְטוּ זַיין פְּרֵייליךְ אַז דוּ הָאסְט נִישְׁט קֵין שַׂייכוּת צוּ דֶעם, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם מֶענְטְש וָואס עֶר שְׁטַאַרְקְט זִיךְ אִין אֱמוּנָה אִין אוּנְזֶערֶע צַייטֶן, אוּן גֶעוואוֹינְט זִיךְ צוּ צוּ רֶעדֶן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַזוֹי וִוי מֶען רֶעדְט זִיךְ אוֹיס פַּאר אַ אֱמֶת'ן גוּטֶן פְּרֵייְנְט, וָואס דָאס אִיז דֶער הֶעכְסְטֶער מַדְרֵיגָה.

אִיךְ וֵויים נַאנְץ גוּט וָואס אוֹיךְ דִיר גֵייט אִיבֶּער, אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט מִיר גֶעשְׁרִיבֶּן בְּאַרִיכוּת, פּוּנְדֶעסְטְוֶועגֶן מוּז אִיךְ דִיר זָאגֶן אַז דוּ דַארְפְסְט זִיךְ לֵייעֶר מְחַיֶה זַיין, בִּפְרַט אַז דוּ בִּיסְט שׁוֹין גֶעוֶוען אוֹיפְן רֶבִּינְ׳ס צִיוּן אוּן דוּ הָאסְט גֶעגֶעבֶּן אַ פְּרוּטָה לִצְדָקָה אוּן הָאסְט גֶעזָאגְט דִי צֶען קַאפִּיטֶלֶעךְ תְּהִלִּים וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז צוּגֶעזָאגְט, אַז וֶוער עֶס וֶועט קוּמֶען צוּ זַיין צִיוּן אוּן עֶר וֶועט גֶעבֶּן אַ פְּרוּטָה לִצְדָקָה פַּאר זַיינְ׳ס וֶועגֶן, אוּן עֶר וֶועט זָאגֶן דִי צֶען קַאפִּיטֶלֶעךְ תְּהִלִּים וָואס וֶועלְט אָנְגֶערופְן "תִּיקוּן הַכְּלָלִי", וֶועט עֶר זִיךְ לֵייגֶן אוֹיף דִי לֶענְג אוּן דִי בְּרֵייט, אוּן עֶר וֶועט אִים אַרוֹיסְשְׁלֶעפְּן בַּיי דִי פֵּיאוֹת פּוּן שְׁאוֹל תַּחְתִּית.

אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְּסְטוּ זִיךְ זָען נָאר צוּ דֶערְהַאלְטֶן, נִישְׁט צוּפַאלֶן, אֲפִילוּ דוּ הָאסְט שׁוֹין גֶעטוּן וָואס דוּ הָאסְט גֶעטוּן, הָאסְטוּ נָאךְ אַ הָאפֶענוּנג אַלְצְדִינג צוּ פַארֶרֶעכְטֶן, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן קי"ב) **אִם אַתָּה מַאֲמִין שֶׁיְכוֹלִים לְקַלְקֵל תַּאֲמִין שֶׁיְכוֹלִים לְתַקֵּן; מִיט דֶעם וָואס דוּ גְלֵייבְסְט אַז דוּ הָאסְט נֶעמֶען גֶעטוּן שְׁלֶעכְטֶס וְכוּ', אִיז דָאךְ אַ סִימָן אַז דוּ הָאסְט נָאךְ אֱמוּנָה, וָוארוּם דִי מִינִים אוּן אַפִּיקוֹרְסִים גְלֵייבֶן נִישְׁט אִין שְׂכַר וָעוֹנֶשׁ וְכוּ' וְכוּ', זַיי לֵייקֶענֶען אִין אַלְצְדִינְג רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, אוּן דוּ בִּיסְט צוּבְּרָאכְן וְכוּ', אוּן דוּ הָאסְט אַ לֵב נִשְׁבָּר וָואס דוּ בִּיסְט דוּרְכְגֶעפַאלֶן, אוּן דוּ גְלֵייבְסְט אִין דֶעם אַז דוּ בִּיסְט דוּרְכְגֶעפַאלֶן.**

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ גְלֵייבֶן אַז מֶען קֶען אַלֶעם פַארֶרֶעכְטֶן, אוֹיב מֶען טוּט תְּשׁוּבָה מִיט אַן אֱמֶת, אוּן דֶער עִיקָּר תְּשׁוּבָה - זָאגְט דֶער רַמְבַּ"ם (פֶּרֶק א' מֵהִלְכוֹת תְּשׁוּבָה הֲלָכָה א') - **אַז דֶער עִיקָּר תְּשׁוּבָה אִיז, חָרָטָה עַל הֶעָבָר אוּן קַבָּלָה עַל לְהַבָּא, אוּן דֶער עִיקָּר אִיז וויידוּ דְבָרִים זִיךְ מִתְוַודֶה זַיין, אוּן עֶר זָאגְט "כָּל הַמַּרְבֶּה לְהִתְוַדּוֹת הֲרֵי זֶה מְשׁוּבָּח",** וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ד') **וָוען אַ מֶענְטְש זִינְדִיגְט חָלִילָה וְחַס דֶעמָאלְטְס וָועְרְט אַרַיינְגֶעקְרִיצְט דָאס שְׁלֶעכְטֶס דִי עַוונוֹת זַיינֶע אִין דִי בֵּיינֶער, אוּן דָאס אִיז אִים זִיךְ נוֹקֵם אִין אִים, פּוּן דֶעם וָועְרְט אַ מֶענְטְש טְרוּיעֶרִיג וְכוּ' וְכוּ', אָבֶּער וָוען עֶר רֶעדְט אַרוֹיס מִיטְן מוֹיל זַיינֶע זִינְד אוּן עֶר אִיז זִיךְ מִתְוַודֶה פַאר בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן עֶר**

זָאגְט אַרוֹיס בְּפֵירוּשׁ וָואס עֶר הָאט אַלְץ גֶעטוּן אוּן עֶר בֶּעט מְחִילָה סְלִיחָה וְכַפָּרָה, אִיז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִים מוֹחֵל, ווִי עֶם וָועְרט גֶעבֶּרעְנגְט (תּוֹרת כֹּהֲנִים בְּחוּקֹתַי) "אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, מִיַּד שֶׁמִּתְוַודִּים מִיַּד אֲנִי מוֹחֵל לָהֶם"; דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאגְט, וויבַּאלְד אַ מֶענְטְש אִיז זִיךְ מִתְוַודֶּה בִּין אִיךְ אִים מוֹחֵל אוֹיךְ אַלֶע זִינְד.

אִיבֶּערְדֶעם זַיי נִישְׁט גֶעפַאלְן בַּיי דִיר, גֶעוואוֹיִן זִיךְ צוּ - צוּ גֶיין אִין אַ פְּלַאץ וואוּ קֵיינֶער אִיז נִישְׁטָא, אוּן זָאלְסְט זִיךְ אוֹיסֶרעְדְן דָאס הַאְרְץ פַֿאְרְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, קוּק נִישְׁט וָואס אַן אַנְדֶערֶער זָאגְט, אוּן הֶער נִישְׁט וָואס אַן אַנְדֶערֶער רֶעדְט דִיךְ אָפּ פּוּן דֶעם, זָאלְסְט נָאר זִיךְ אִיבֶּערְגֶעבְּן צוּ אִים, וֶועסְטוּ זֶען דוּ וֶועסְט זַיין דֶער גְלִיקְלִיכְסְטֶער מֶענְטְש אוֹיךְ דֶער וֶועלְט, וָוארוּם מִיט אֱמוּנָה אִיז מֶען דֶער גְלִיקְלִיכְסְטֶער מֶענְטְש.

אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז בְּפֵירוּשׁ גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הַר"ן סִימָן ל"ב) אַז דִי מִינִים אוּן אַפִּיקוֹרְסִים אוּן דִי אַלֶע וָואס זַיי הָאבְּן דֵעוֹת נִפְסָדוֹת, זַייעֶר לֶעבְּן אִיז קַיין לֶעבְּן נִישְׁט, שְׁטֶענְדִיג חַקְרָן זַיי וְכוּ' וְכוּ', אוּן דָאס בְּרֶענְגְט זַיי אַרַיין אַן אֱמֶת'ן טְרוֹיעֶר, וָוארוּם אַ אִיד וָואס עֶר הָאט אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דֶער אִיז שְׁטֶענְדִיג פְֿרֵיילֶעךְ, ווִי נִישְׁט וַוייסְט עֶר אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶער גֶעוָועלְטִיגְט אוֹיךְ דֶער וֶועלְט וָואס דָאס הֵייסְט מַלְכוּת דִקְדוּשָׁה, אוּן עֶר קֶען זִיךְ שְׁטֶענְדִיג בַּאהַאלְטְן בַּיי אִים, מַה שֶׁאִין בֵּן אֵיינֶער אִיז

וַוייט פּוּן דִי אֱמוּנָה, מִכָּל שֶׁבֵּן וָוען עֶר הָאט דֵעוֹת נִפְסָדוֹת בְּפִירוּת וְאַפִּיקוֹרְסוּת, דֶעם אִיז זַייעֶר עֶנְג, מֶען קֶען דָאס נִישְׁט מַסְבִּיר זַיין, נָאר דֶער וָואס עֶר זָעט אוּן פַארְשְׁטַייט וָואס עֶס גַייט אִיבֶּער אוֹיף דִי מִינִים אוּן אַפִּיקוֹרְסִים, זַיי זֶענֶען דָאךְ אַזוֹי צוּבְּרָאכְן, כָּאטְשׁ פּוּן אִינְדְרוֹיסְן מֵיינְט מֶען זַיי זֶענֶען גְּלִיקְלִיךְ אוּן לֶעבְּן אַ גוּטֶן טָאג וְכוּ' וְכוּ', אַז אָךְ אוּן וַויי וָואס אוֹיף זַיי גַייט דוּרְךְ, וָוארוּם אָן אֱמוּנָה אִיז דֶער לֶעבְּן קַיין לֶעבְּן נִישְׁט, אָן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הַייסְט נִישְׁט גָּעלֶעבְּט, מֶען אִיז שְׁטָענְדִיג נֶערְוֶועז, מֶען אִיז שְׁטָענְדִיג דֶערְבִּיטֶערְט, אוּן מֶען אִיז פּוּל מִיט סְפֵּיקוֹת וְכוּ' וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְק זִיךְ, פַארְלִיר זִיךְ נִישְׁט, וָועסְטוּ זָען דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָועט דִיר נִישְׁט פַארְלָאזְן.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכְן תָּמִיד

רלט

בְּעָזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר פִּנְחָס י"א תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

עֶס אִיז זַייעֶר גְּלַייךְ אַז דוּ זָאלְסְט אַרוּמְגֵיין נָאךְ צְדָקָה, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאנְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן רס"ד) דָאס צְדָקָה אִיז אַ תִּיקּוּן הַבְּרִית, אוֹיב אֵייגֶער הָאט פּוֹגֵם גֶעוֶועזְן רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן בִּבְרִיתוֹ וְכוּ' וְכוּ' זָאל עֶר גֶעבְּן

אַסאַך צְדָקָה, אִיבֶּערֶדעם זָאלְסְטוּ זֶען אַרוּמְגֵיין נָאךְ צְדָקָה, וָואס דָאס אִיז אַ תִּיקּוּן הַבְּרִית.

עָם ווערְט גֶעבְּרֶענְגְט פּוּן צַדִּיקִים דָאס אוֹיב אַ מֶענְטְש גֵייט נָאךְ צְדָקָה אִין דִי פִּיר עֶקְן פּוּן דִי שְׁטָאט ווערְט עֶר נִיצּוֹל פּוּן דִי ד' מִיתוֹת בֵּית דִּין, סְקִילָה שְׂרֵיפָה הֶרֶג וְחֶנֶק, אִיבֶּערֶדעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר זָאלְסְט אַרוּמְגֵיין נָאךְ צְדָקָה ווָעט דִיךְ דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הֶעלְפֶּן אַז עָם ווָעט אַלֶעם נִתְכַּפֵּר ווערְן, אַזוֹי ווִי עָם שְׁטֵייט (דניאל ד) "וַחֲטָאֲךְ בִּצְדָקָה פְּרוֹק".

דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי נָתָן זַ"ל מִיטְן חַבֶּר זַייגֶע רֶבִּי נַפְתָּלִי זַ"ל זֶענֶען אַרוּמְגֶענַאנְגֶען נָאךְ צְדָקָה פַּאר הַכְנָסַת כַּלָּה, אַז וואוֹיל אִיז דֶער מֶענְטְש וָואס עֶר אִיז עוֹסֵק מִיט דִי מִצְוָה.

הַמְאַחֵל לִךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רמ

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר פִּנְחָס י"א תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אָל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

וָואס דוּ פְּרֶענְסְט וָועגְן רַייכֶערן וְכוּ', אִיךְ מוּז דִיר זָאגְן דָאס אִיז דִי אַלֶף בֵּית פּוּן בְּרֶסְלֶבֶער חַסִידוּת, אַז

מֶען דַארְף פָּאלְגֶן דֶעם הֵייליגֶן רַבִּי'ן, ווִי עֶס אִיז בַּאוואוּסְט אַז עֶר הָאט מוֹרָא'דִיג מַקְפִּיד גֶעווֶען נִישְׁט צוּ רַייְבֶּערְן, אוּן נִישְׁט צוּ טְרוּנְקֶען, אוּן דִי צְוֵויי יְסוֹדוֹת אִיז אִין בְּרֶסְלְבֶּער חַסִידוּת אַן עִיקָּר שֶׁבְּכָל הָעִיקָּרִים, נִישְׁט רַייְבֶּערְן, אוּן נִישְׁט טְרוּנְקֶען, אַזוֹי ווַייט אַז אֲפִילוּ מַאבַּאק שְׁמֶעקֶן הָאט דֶער הֵייליגֶער רַבִּי מַקְפִּיד גֶעווֶען. אוּן ווִי סְ'אִיז גֶעווֶען פּוּן אוּנְזֶערֶע לַייט ווָאס הָאבְּן זִיךְ אוֹיפְגֶענוּמֶן אֶיידֶער זַיי זֶענֶען אַוֶועק פּוּן דֶער ווֶעלְט, "דַאנְקֶען גָאט אַז מַיין נָאז אִיז רַיין פּוּן טַאבַּאק, אוּן מַיין מוֹיל אִיז רַיין פּוּן צִיגַארֶעטְלֶעךְ אוּן פּוּן טְרוּנְקֶען" וְכוּ' וְכוּ', אִיז ווִי קֶענְטְסְטוּ מִיר פְֿרֶעגְן אַזַא שְׁאֵלָה?

מֶען זָאגְט נָאךְ פּוּן כַּמָה גְדוֹלִים ווָאס זַיי הָאבְּן גֶעזָאגְט, זַיי הָאבְּן גֶעזֶען ווִי סְ'נֶעמְט צֶען מִינוּט אוּן פּוּפְצִן מִינוּט רַייְבֶּערְן אַ צִיגַארֶעטְל, הָאבְּן זַיי גֶעזָאגְט, "אוֹיב מֶען קֶען לְכַתְּחִילָּה מְבַטֵל זַיין צֶען פּוּפְצִן מִינוּט מִיט אַ צִיגַארֶעטְל, ווָאס אִין דִי צַייט הָאט מֶען גֶעקֶענְט לֶערְנֶען לְכָל הַפָּחוֹת אַן עָמוּד גְמָרָא, אִיז דָאס שׁוֹין אַ קְלִיפָּה!", אִיבֶּערְדֶעם דַאךְ פְּסְטוּ ווִיסְן אַז דֶער עִיקָּר בַּיים רֶבִּי'ן אִיז נָאר תּוֹרָה וּתְפִלָּה, אוּן ווָאס עֶס אִיז נָאר מוֹנֵעַ פּוּן תּוֹרָה אוּן תְּפִלָּה אוּן פּוּן אִידִישְׁקֵייט דַארְף מֶען דָאס אַוֶועקְווַארְפְֿן.

בְּפָרַט דַארְפְּסְטוּ ווִיסְן דָאס רַייְבֶּערְן צִיגַארֶעטְלֶעךְ אִיז אַ תַּאֲוָה ווִי אַלֶע תַּאֲווֹת, אוּן דָאס אִיז אַ הֶפְקֵרוּת, אַלֶע מוּפְקָרִים רַייְבֶּערְן, אוּן ווֶער סְ'וִויל זַיין אִין חִינוּךְ דֶער טָאר נִישְׁט רַייְבֶּערְן, אוּן ווֶער סְ'רַייְבֶּערְט אוּן עֶר אִיז אִין

חינוּךְ אִיז עֶר קַיין מְחַנֵּךְ נִישְׁט, וַוייל עֶר בְּרֶענְגְט אַרַיין אַ קַאלְטְקֵייט אִין דִי קִינְדֶער. דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ מִיט נִיגוּנִים וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט מוֹרֶאדִיג מַקְפִּיד גֶעווֶען אוֹיף דֶעם, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ג') אַז אַ נִגּוּנָה פוּן אַ מְנַגֵּן רָשָׁע שְׁלֶעפְּט אַרָאפּ דֶעם מֶענְטְש אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית. וָואס הֵייסְט "אַ נִגּוּנָה פוּן אַ מְנַגֵּן רָשָׁע"? אַז מֶען נֶעמְט נִיגוּנִים פוּן גוֹיִם, אוּן מֶען מַאכְט פוּן דֶעם בְּלוֹמֶ'שְׁט נִיגוּנִים פוּן קְדוּשָׁה, דָאס אִיז אַ וָועג פוּן אָפְּקְלִין אִידִישְׁקֵייט.

אוּן דָאס הָאט לֵייְדֶער לֶעצְטֶענְס זִיךְ אַרַיינְגֶעמַאכְּט צְווִישְׁן פְּרוֹמֶען עוֹלָם דוּרְךְ אַפָּאר אִינְגֶעלַייט קַלִּים וֶרִיקִים וּפוֹחֲזִים, וָואס וִוי בַּאוואוּסְט זֵיי זֶענֶען נוֹאַפִּים אוֹיבֶּעט, אוּן זֵיי זֶענֶען גֶעוָוארְן דִי זִינְגֶערְם, אוּן זֵיי וֶועלְן לֶערְנֶען אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער וִוי אַזוֹי צוּ זִינְגֶען אוּן טַאנְצְן, אוּן זִיךְ וַוארְפְּן זִיךְ מִיטְן גּוּף עֶקְלְהַאפְּטִיג אַזוֹי וִוי דִי שְׁחוֹרִים וְכוּ' וְכוּ', אוּן דָאס וִויל מֶען אַרַיינְבְּרֶענְגְן אִין אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער, דָאס אִיז אַ מוֹרָא'דִיגֶע פַּארְבְּרֶעכְן, אוּן הַלְוַואי וָואלְט מֶען דָאס אוֹיסְגֶערָאטְן אִינְנַאנְצְן פוּן כְּלַל יִשְׂרָאֵל.

לֵייְדֶער אִיז נִישְׁטָא קַיין שְׁטַארְקֶער מֶענְטְש וָואס זָאל זֵיי אוֹיסְשְׁלִיסְן פוּן כְּלַל יִשְׂרָאֵל, דָאס אִיז אַ פַּארְבְּרֶעכְן וָואס עֶס אִיז נִישְׁטָא אוֹיף דֶעם קַיין תִּיקּוּן, דָאס קִילְט אָפּ דִי יוּנְגֶע קִינְדֶערְלֶעךְ אוּן דִי בָּחוּר'לֶעךְ בִּיז רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן דִי נִיגוּנִים שְׁלֶעפְּן אַרָאפּ דִי בְּנֵי הַנְּעוּרִים פוּן אִידִישְׁקֵייט.

אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט פַּארְשְׁטֵיין, אוּן דוּ וֶועסְט מִיר נִישְׁט פְֿרֶעגְן קַיין קַשְׁיוֹת אוֹיף דֶעם וְכוּ' וְכוּ'.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רמא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר פִּנְחָס י"א תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

דוּ דַארְפְֿסְט וויסֶן אַז חִינוּךְ דָאם אִיז דֶער יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת בַּיי דִי אִידִישֶׁע פָֿאלְק, וָוארוּם מִיר אַלֶע לֶעבֶּן נָאר כְּפִי מְסוֹרַת אֲבוֹתֵינוּ וַאֲבוֹת אֲבוֹתֵינוּ וְכוּ' וְכוּ', וָואס מִיר הָאבֶּן מְקַבֵּל גֶעווֶען פּוּן אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערְן אוּן אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערְנְ'ס עֶלְטֶערְן וְכוּ'.

לַייְדֶער לַייְדֶער הָאבֶּן לֶעצְטֶענְס זִיךְ אַרַיינְגֶענֶעבַאפְּט בַּיי דִי הַיימִישֶׁע עוֹלָם דֵעוֹת נִפְסָדוֹת וָואס עֶם נֶעמְט זִיךְ פּוּן דִי גוֹיִים וְכוּ', נֶייעֶ מָעטָאדְן וְכוּ' וְוִיאַזוֹי צוּ לֶערְנֶען מִיט קִינְדֶער וְכוּ', אוּן דָאם אִיז אַ גְרוֹיסֶער בְּרָאךְ אַז מֶען דַארְף אָנְקוּמֶען צוּ גוֹיִים עֶרְלִים טְמֵאִים וְכוּ' פְֿסִיכָאלָאגְן פֶּעדַאגָאגְן וְכוּ', וָואס זַיי זָאלְן אוּנְז לֶערְנֶען וְוִיאַזוֹי מְחַנֵּךְ זַיין דִי קִינְדֶער עַל פִּי דֶרֶךְ הַתּוֹרָה וְהַיִרְאָה וְכוּ', אִיז דָאם נִישְׁט קַיין גֶעלֶעכְטֶער? וָואס קֶען שׁוֹין אַ גוֹי עֶרֶל טָמֵא וויסֶן וָואס הֵייסְט חִינוּךְ? לָאמִיר נָאר זֶען וְוִיאַזוֹי דִי גוֹיִים זֶענֶען מְחַנֵּךְ

זײַערע קינדער? און דאס איז די גרעסטע צרה אַז מען מישט אויס פּינסטער מיט לעבט, גוטס מיט שלעכטס וכו׳ וכו׳, מיר אידן דאַרפֿן זיך נישט לערנען פון די גוים, מיר האבן אַ שולחן ערוך, וואס דאַרטן איז אַרומגערעדט באַריכות וויאַזוי אַ מלמד דאַרף זיך אויפֿפירן בפֿרטי פֿרטית, און וויאַזוי עֶר דאַרף לערנען מיט קינדער, און ויפיל קינדער דאַרפֿן זיין אין קלאַס וכו׳ וכו׳.

איבערדעם וואלט איך דיר גערַאטן זאלסט קודם איבערלערנען גוט גוט הלכות מלמדים, טור, בית יוסף, און שולחן ערוך, און זאלסט דאס קענען קלאָר, און דעמאלט קענסטו עֶרשט אָנהייבן רופן זיך מלמד.

אַ מלמד דאַרף האבן געוואלדיגע גדולד, אַ מלמד דאַרף עֶסן און טרונקען און שלאפן, כּדי עֶר זאל זיין אויסגערוט און עֶר זאל האבן גדולד צו קינדער, וואס דער יסוד אין חינוך איז אַז דער מלמד זאל זיין אויסגערוט, און עֶר זאל האבן גדולד צו יעדן אינגעלע, און אַריינשיינען אין אים דער עיקר אמונה פשוטה אין בורא כּל עולמים, און נאכדעם זאל עֶר אַריינשיינען אין אים די טעגליכע הלכות וואס דאס איז דער רצון פון בורא כּל עולמים, ווי אַ אינגעלע טאר זיך נישט לייגן שלאפן ביז עֶר האט זיך צוגעגרייט נעגל וואסער, אַ שיסל מיט אַ טעפּל וואסער נעבן בעט, און עֶר זאל ליינען קריאת שמע שעל המיטה אין אַ סידור, און עֶר זאל קישן די מזוזה און בעטן דעם

בוֹרא כָּל עוֹלָמִים אַז זַיִן נְשָׁמָה זָאל אַרוֹיפֿגיין אוֹיסְגָּערוּטָערְהַייט, אוּן עֶר זָאל זוֹכֶה זַיִן אוֹיפְצוּשְׁטַיין אִינְדֶערְפְֿרִי אוֹיסְגָּערוּטָערְהַייט, וְויפֿעֶר מָען שְׁטַייט אוֹיף זָאל מָען גְלַייךְ אָפּגִיסְן זִיךְ דִי הֶעמְט, אוּן מָען זָאל נִישְׁט גֵיין ד׳ אַמּוֹת אוּמְאָפּגֶענָאסְן זִיךְ דִי הֶעמְט, אוּן אוֹיסְלֶערְנָען דִי קִינְדֶער בְּרָכוֹת, וָואס דָאס אִיז דִי יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת אִין יִרְאַת שָׁמַיִם, אַ קְלֵיין אִינְגֶעלֶע זָאל מַאכְן אַ בְּרָכָה אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶר עֶסְט, אוּן אַ נָאךְ בְּרָכָה, וּבִפְרַט בֶּענְטְשְׁן, אוּן אוֹיב דוּ וֶועסְט דָאס אַרַיינְפַֿלַאנְצְן אִין קִינְדֶער, דָאס וֶועט בְּלַייבְן מִיט זַיי אַ נַאנְץ לֶעבְן.

זִינְגֶען דַארְף מָען מִיט זַיי זִינְגֶען נָאר נִיגוּנִים פּוּן אֱמוּנָה, אוּן הֵיימִישֶׁע נִיגוּנִים, נִישְׁט גוֹי׳אִישֶׁע נִיגוּנִים וָואס מָען הָאט אִין דֶעם אַרַיינְגֶעלַייגְט אִידִישֶׁע וֶוערְטֶער, דָאס אִיז אַן עֶקֶל, דָאס נֶעמְט זִיךְ פּוּן פְּרָאסְטֶע מְגוּשָׁמֶע גְּרָאבְיַאנְען, עֶקְלְהַאפְטִיגֶע אִינְגֶעלַייט, וָואס זֶענֶען דוּרְכְגֶעפַֿאלְן אִין שְׁמוּצִיגֶע עֲבֵירוֹת וְכוּ׳, פּוּן זַיי דַארְפְֿן מִיר נֶעמֶען נִיגוּנִים? אוּן אוּנְזֶערֶע הֵיילִיגֶע קִינְדֶערְלֶעךְ וָואס אִיז הֵיילִיגֶע נְשָׁמוֹת דַארְפְֿן דָאס אִין זִיךְ אַרַיינְלַייגְן? דָאס דַארְף זַיין בַּיי אוּנְז מִיאוּם בְּתַכְלִית הַמִּיאוּם, שִׁיקוּץ בְּתַכְלִית הַשִּׁיקוּץ, מָען טָאר נִישְׁט לֶערְנֶען מִיט קִינְדֶערְלֶעךְ נָאר הֵיימִישֶׁע נִיגוּנִים.

דֶער יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת אִיז אוֹיסְלֶערְנֶען קִינְדֶערְלֶעךְ אַלֶף בֵּית מִיט דִי אַלְטֶע מֶעטָאדֶן אַזוֹי וִוי מָען הָאט מִיט אוּנְז גֶעלֶערְנְט אִין חֶדֶר, אוּן אַזוֹי וִוי מָען הָאט גֶעלֶערְנְט מִיט

אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערְן אוּן מִיט אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערְנְ׳ס עֶלְטֶערְן, נִישְׁט מִיט קַיין נַייֶע מֶעטָאדְן ״אָ״, ״בָּ״, וְכוּ׳ וְכוּ׳, נָאר ״קָמָץ אַלֶ״ף אָ״, ״קָמָץ בֵּית בָּ״, וָואס אִין דֶעם לִיגְט גְרוֹיסָע סוֹדוֹת, סְ׳אִיז נִישְׁט סְתָם אוֹיסְגֶעלֶערְנְט אַ קִינְד. מַה שֶׁאֵין כֵּן דִּי גוֹי׳אִישֶׁע מֶעטָאדְן ״אָ״, ״בָּ״, לִיגְט אִין דֶעם טְרֵיפָּה׳נֶע דֵעוֹת נִפְסָדוֹת וְכוּ׳.

אַ קִינְד דַאְרְף מֶען אוֹיסְלֶערְנֶען עֶר זָאל הָאבְּן חֵשֶׁק צוּ דַאוָועֶנען, עֶר זָאל וֶועלְן דַאוָועֶנען, עֶר זָאל לִיב הָאבְּן דֶעם סִידוּר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וֶוען עֶם קוּמְט צוּ לֶערֶנען חוּמָשׁ דַאְרְף מֶען וויסְן אַז מֶען לֶערְנְט דֶעם בּוּרֶא כָּל עוֹלָמִים׳ס תּוֹרָה, דָּאס דַאְרְף זַיין בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה בְּרֶתֶת וּבְזִיעָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אַז דָּאס אִינְגֶעלֶע וֶועְרְט נָאךְ גֶרֶעסֶער דַאְרְף מֶען מִיט אִים לֶערֶנען רַשְׁ״י, אוּן אַרַיינְגֶעבְּן דִי חַבִּיבוּת פּוּן יֶעדֶע הַייליגֶע רַשְׁ״י, ווי עֶר בְּרֶענְגְט אַלַיין ״וַאֲנִי לֹא בָּאתִי אֶלָּא לְפַרֵשׁ פְּשׁוּטוֹ שֶׁל מִקְרָא״.

עֶם אִיז בַּאוואוּסְט אַז מֶען הָאט אַמָאל גֶערוּפֶן דֶעם בְּרִיסְקֶער רַב זי״ע עֶר זָאל פַּאְרֶהֶערֶן אַ קְלַאס, אִיז עֶר אַרַיינְגֶעקוּמֶען אוּן עֶר הָאט גֶעפְֿרֶעגְט אַ אִינְגֶל פְּשַׁט אִין אַ פָּסוּק, הָאט דֶער אִינְגֶעלֶע גֶעעֶנְטפֶֿערְט אַז דֶער רַשְׁבַּ״ם זָאגְט אַזוֹי וְכוּ׳ וְכוּ׳, הָאט דֶער בְּרִיסְקֶער רַב זַ״ל גֶעגֶעבְּן אַ בַּייזֶן קוּק אוֹיפְֿן מְלַמֵּד, אוּן וֶועֶן זַיי זֶענֶען אַרוֹיסְגֶענַאנְגֶען הָאט עֶר פָּאְרְגֶעהַאלְטֶן אַפָּאְרְן מְלַמֵּד, ווי קוּמְט דָּאס אַז עֶר לֶערְנְט מִיט אִינְגֶעלֶעךְ אַנְדֶערֶע מְפָֿרְשִׁים, אַפָּאר מֶען לֶערְנְט פֵּירוּשׁ רַשְׁ״י וָואס דָּאס

אִיז אָנְגענוּמֶען בַּיי כְּלַל יִשְׂרָאֵל? עֶר הָאט אִים זֵייעֶר אוֹיסְגֶעמוּסָרט.

זָעט מֶען פּוּן דֶעם אַז אַ מְלַמֵּד וָואס הָאט נִישְׁט גֶעלֶערְנְט קַיין רַשִׁ"י עֶר הָאט גֶעלֶערְנְט אַנְדֶערֶע מְפָרְשִׁים הָאט עֶר אִים אוֹיסְגֶעמוּסָרט. עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה וָואסֶערֶע בּוּשָׁה אוּן אַ חֶרְפָּה אִיז, אַז אַ מְלַמֵּד לֶערְנְט נִישְׁט מִיט דִי קִינְדֶער בִּכְלַל רַשִׁ"י, וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן רכ"ג) אַז רַשִׁ"י הַקָּדוֹשׁ אִיז דִי בְּרוּדֶער פּוּן דִי תּוֹרָה, וָוארוּם נַאנְץ כְּלַל יִשְׂרָאֵל לֶערְנְט רַשִׁ"י.

אִיבֶּערְדֶעם אִיז זֵייעֶר וויכְטִיג צוּ לֶערְנֶען חוּמָשׁ מִיט רַשִׁ"י מִיט קְלֵיינֶע קִינְדֶערְלֶעךְ, אוּן זִינְגֶען דֶעם אַלְטֶן חֲדֶר נִיגּוּן, נִישְׁט נֵייעֶ גוֹי'אִישֶׁע עֶקְלְהַאפְטִיגֶע נִיגּוּנִים וְכוּ', וָואס דָאס אִיז אַ בְּזָיוֹן, וָואס אוֹיךְ דֶעם זָאגְט שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ (מִשְׁלֵי יא) "נֶזֶם זָהָב בְּאַף חֲזִיר", וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן וֶועֶן מֶען הֵייבְט אָן צוּ לֶערְנֶען מִיט אַ אִינְגֶעלֶע מִשְׁנַיּוֹת, דַאךְ מֶען מִיט אִים לֶערְנֶען לַאנְגְזַאם, אוּן מַסְבִּיר זַיין יֶעדֶע מִשְׁנָה, אוּן וָואס יֶעדֶע תַּנָּא זָאגְט. אוּן הַיינְט אִיז דָאס זֵייעֶר זֵייעֶר גְּרִינְג, וַוייל מֶען הָאט הַיינְט גֶעדְרִיקְט מִשְׁנַיּוֹת מִיט בִּילְדֶער, וָואס דָאס קִינְד קֶען זֶען לֶעבֶּעדִיג פַּאר זִיךְ יֶעדֶע מִשְׁנָה, הֵן אִין הִלְכוֹת שַׁבָּת, הֵן אִין הִלְכוֹת סוּכָּה, מַמָּשׁ לְהַפְלִיא פְּלִאֵי פְּלָאוֹת, עֶם אִיז אַזוֹי גְּרִינְג מַסְבִּיר צוּ זַיין פַּאר יֶעדֶן אִינְגֶעלֶע יֶעדֶע מִשְׁנָה. אוּן מֶען דַאךְ דָאס מִיט זֵיי חַזָּרָן קְלָאר אוּן דֵייטְלִיךְ בִּיז זֵיי זָאלְן דָאס קֶענֶען אוֹיסְנַוויניג,

מָען דַארְף נִישְׁט יָאגָן אוּן לוֹיפָן, נָאר יֶעדָע מִשְׁנָה חַזָּרָן חַזָּרָן אוּן חַזָּרָן מִיטָן טַייטְשׁ זַיי זָאלְן דָאס קֶעגָען. אוּן אַזוֹי אוֹיכָעט וָועָן מָען הֵייבְט אָן צוּ לֶערְנָען גְמָרָא, הֵייבְט מָען אָן צוּ לֶערְנָען אָדָער פֶּרֶק אֵלוּ מְצִיאוֹת, אָדָער פֶּרֶק הַמַּנִיחַ, אָדָער פֶּרֶק הַכּוֹנֵס, וָואס דָאס אִיז אָנְגָענוּמָען בַּיי כְּלַל יִשְׂרָאֵל, נִישְׁט נָעמָען נַייעֶ וָועגָן, אוּן מָען לֶערְנְט מִיט קִינְדֶער קְלָאר אוּן דֵייטְלִיךְ יֶעדָע שְׁטִיקָעלָע גְמָרָא אוּן מָען חַזָּרְט אִיבָּער. אַזוֹי אִיז מָען מְחַנֵּךְ קִינְדֶער, דָאס אִיז דֶער יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת אִין אִידִישְׁקֵייט.

דָעם סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִימוּד פוּן רַבִּי'ן אִיז גֶעמַאכְט פַּאר בָּחוּרִים וָואס זַיי הָאבָּן אַ שְׁוַואכָע הַבָּנָה, אוּן אַ שְׁוֶועֶרָע תְּפִיסָה, הָאט דֶער הֵייליגֶער רַבִּי אוּנְז גֶעלֶערְנְט אַ דֶרֶךְ צוּ זָאגָן אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת אוּן צוּ זָאגָן אַסַאךְ גְמָרָא, אוּן מִיט דֶער צַייט וָועֶרְט אִים גֶעעֶפְנְט דֶער מֹחַ וְכוּ', אוּן זַיין הַבָּנָה אוּן זַיין שֵׂכֶל וָועֶרְן פַּארְבְּרֵייטֶערְט וְכוּ', אוּן עֶר קֶען אָנְהֵייבָּן צוּ פַּארְשְׁטֵיין וָואס עֶר לֶערְנְט.

אָבָּער קְלֵיינֶע קִינְדֶער דַארְף מָען לֶערְנָען אַזוֹי וִוי אוּנְזֶערָע אָבוֹת הָאבָּן אוּנְז גֶעלֶערְנְט, אַזוֹי וִוי אוּנְזֶערָע מְלַמְדִים הָאבָּן אוּנְז גֶעלֶערְנְט, פָּשׁוּט דַאוָועָנָען אִין סִידוּר, אוּן פַּארְטַייטְשְׁן יֶעדָעם וָוארְט, דָאס קִינְד זָאל וִויסָן וָואס עֶר דַאוָועְנְט, מִכָּל שֶׁכֵּן חוּמָשׁ זָאל עֶר חַזָּרָן מִיט אַ בְּרָעָן, אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן יֶעדָע רַשִׁ"י זָאל מָען מַסְבִּיר זַיין (נַאטוּרְלִיךְ דִי רַשִׁ"י וָואס רֶעדְט פוּן דִקְדוּק לָאזְט מָען אוֹיס) נָאר דָאס

פֵּירוּשׁ הַפְּשׁוּט דַּארְף גֵיין אַלְץ אוֹיפְן וֶועג פּוּן רַשְׁ"י הַקָּדוֹשׁ, נִישְׁט אַרַיינְמִישְׁן נַייעֶ פֵּירוּשִׁים, דָּאם אִיז אוֹיסְגֶעהַאלְטֶן דֶּער אִידִישֶׁער וֶועג, אוּן וֶועט עֶס פַּאסַנאכְלֶעסִיגְט דֶּעם לִימוּד חוּמָשׁ מִיט רַשְׁ"י מִיט קְלֵיינֶע אִינְגֶעלֶעךְ טָאר נִישְׁט זַיין קַיין מְלַמֵּד, אִין אַ יְשִׁיבָה וָואם מֶען לֶערְנְט נִישְׁט קִינְדֶערְלֶעךְ חוּמָשׁ מִיט רַשְׁ"י אוּן דִי הֶעבֶּרֶע קְלַאסְן מִשְׁנַיוֹת אוּן פַּארְטַייטְשְׁן יֶעדֶע מִשְׁנָה אוּן חַזָּרָן אָן אַ שִׁיעוּר מָאל בִּיז זֵיי וֶועלְן קֶענֶען דָּאם אוֹיסְנְווייניג, אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן דִי הֶעבֶּרֶע קְלַאס וָואם מֶען לֶערְנְט שׁוֹין פֶּרֶק הַמֵּנִיחַ אֶדֶער פֶּרֶק הַכּוֹנֵס אֶדֶער פֶּרֶק אֵלּוּ מְצִיאוֹת וְכוּ', דַּארְף מֶען אַוודַאי אַוודַאי אַרַיינְלֵייגְן אִין זֵיי הַבָּנַת הַתּוֹרָה, דִי גֶעשְׂמַאק פּוּן תּוֹרָה, אוּן אוֹיב אַ יְשִׁיבָה אַ תַּלְמִיד תּוֹרָה לֶערְנְט נִישְׁט אוֹיף דֶּעם אוֹיסְגֶעטְרַאטֶענֶעם וֶועג דַּארְף דָּאם פַּארְמַאכְט וֶועלְן, טָאר נִישְׁט זַיין אַזָא תַּלְמִיד תּוֹרָה, אוּן מֶען טָאר נִישְׁט אַרַיינְלֵייגְן דִי קִינְדֶער אִין אַזָא תַּלְמוּד תּוֹרָה.

גְלֵייב מִיר אִיךְ הָאב גָאר נִישְׁט מְחַדֵּשׁ גֶעוֶוען אִין דֶּעם, סְ'אִיז פְּשׁוּט שֵׂכֶל, אוּן מֶען זֶעט דָּאם דִי אַלֶע אִינְגֶעלֶעךְ וָואם זֵיי זֶענֶען דּוּרְכְגֶענַאנְגֶען כִּיתָּה א', כִּיתָּה ב', כִּיתָּה ג', כִּיתָּה ד', וְכוּ', מִיט אַזֶעלְכֶע הַקְדָּמוֹת זֶענֶען גֶעוַואקְסְן עֶרְלִיכֶע קִינְדֶער, אָבֶּער דִי תַּלְמוּד תּוֹרָה'ס וָואם מֶען הָאט גֶענוּמֶען קַאלִיקֶעס פַּאר מְלַמְדִים, אֶדֶער מֶען הָאט צַאמְגֶענוּמֶען דְרֵיי פִּיר קְלַאסְן אִינְאֵיינֶעם, אוּן דֶּער מְלַמֵּד אִיז אַרוֹיס אוּן גֶעטְרוּנְקֶען קַאווֶע וְכוּ' אֶדֶער עֶר הָאט גֶעשְׂמוּעֶסְט וְכוּ', אִיז עֶר בִּכְלַל וָואם דִי חַז"ל זָאגְן (שׁוּלְחָן עָרוּךְ

יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רמ"ה סָעִיף ט"ז, בָּבָא בַּתְרָא כא:) "מְלַמֵּד תְּינוֹקוֹת שֶׁמְּנִיחַ הַתְּינוֹקוֹת וְיוֹצֵא, אוֹ שֶׁעוֹשֶׂה מְלָאכָה אַחֶרֶת עִמָּהֶם, אוֹ שֶׁמִּתְרַשֵּׁל בְּתַלְמוּדוֹ, הֲרֵי זֶה בִּכְלַל אָרוּר עוֹשֶׂה מְלֶאכֶת הַוַ"ה יְמָיָ"ה".

עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה מֵעַן דַאְרְף זַייֶעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן אַז אַ בָּחוּר זָאל נִישְׁט זַיין קַיין מְלַמֵּד, אַזוֹי ווי דִי חַז"ל זָאגְן (קִדּוּשִׁין פב.) "לֹא יִלְמַד אָדָם רַוָוק סוֹפְרִים" [עַיֵּין רַשִׁ"י: לֹא יִלְמַד רַוָוק סוֹפְרִים: רַוָוק, פָּנוּי בְּלֹא אִשָּׁה. סוֹפְרִים: מְלַמְּדֵי תִּינוֹקוֹת. כְּלוֹמַר, לֹא יַרְגִּיל רַוָוק עַצְמוֹ לִהְיוֹת מִן הַסּוֹפְרִים וְכוּ'], בִּפְרַט הַיינְטִיגְן פְּרָאסְטֶן דּוֹר, דַאְרְף מֶען זַייעֶר זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן, דָאס אִיז גֶעזָאגְט גֶעוָואָרְן אֲפִילּוּ אוֹיף אַן עֶרְלִיכְן בָּחוּר, כָּל זְמַן עֶר אִיז אַ בָּחוּר טָאר עֶר נִישְׁט זַיין קַיין מְלַמֵּד, דָאס אִיז מִדִּינָא דִּגְמָרָא, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן גֶעמֶען קַאלְיֶעדִיגְע בָּחוּרִים וְכוּ', אוּן זַיי זָאלְן זַיין דִי מְלַמְּדִים, זַיי זָאלְן זַיין דִי שׁוֹמְרִים אוֹיף דִי הַייליגְע קִינְדֶערלֶעךְ, דָאס אִיז אַ עַוְולָה שֶׁאֵין כָּמוֹהוּ.

אוֹיךְ בֶּעט דִיר זַייעֶר דוּ זָאלְסְט דָאס אִיבֶּערְגֶעבְּן פַּאר דִי מְנַהֲלִים פּוּן דַיין תַּלְמוּד תּוֹרָה, אוּן זַיי וֶועלְן דָאס נִישְׁט פַּארְבֶּעסֶערְן, מֶעג מֶען פַּארְמַאכְן דִי תַּלְמוּד תּוֹרָה.

נָאבְאמָאל וויל אִיךְ דִיר אִיבֶּערְחַזֵּרְן, אַז אַ מְלַמֵּד מוּז הָאבְּן גֶעדוּלְד, וָוארוּם אוֹיב עֶר הָאט נִישְׁט קַיין גֶעדוּלְד צוּ קִינְדֶער זָאל עֶר עֶנְדֶערְש גַיין אַרְבֶּעטְן אִין סַאנִיטֶעישְׁן (דֶיע וָואם זַיי קְלוֹיבְּן אוֹיף דִי מִיסְט) דֶיע הָאבְּן

נִישְׁט קַיין גֶעדוּלְד, אוּן זַיי וַואַרְפֶּן דִי נַאַרְבִּיטְש קֶענְס (דִי מִיסְט בְּלֶעבְּן) מִיט רְצִיחָה אִין טָרַאק. אַ מְלַמֵּד דַאַרְף הָאבֶּן גֶעדוּלְד, אַ מְלַמֵּד טָאר נִישְׁט שְׁלָאגֶן קַיין קִינְדֶער, טָאר נִישְׁט שְׁפֶּעטֶן פּוּן קִינְדֶער, טָאר נִישְׁט פַּאַרְשָׁעמֶען קִינְדֶער, טָאר נִישְׁט דֶערְנִידְעְרֶן קִינְדֶער. אוּן אוֹיב עֶר טוּט דָאס אִיז עֶר אַ רוֹצֵחַ גָמוּר. אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט דָאס אַרַיינְלַייגֶן גוּט גוּט אִין דַיין הַאַרְץ, וֶועט דִיךְ גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט.

זָאלְסְט הָאבֶּן אַ בְּרַיילִיכֶן טָאג אוּן אַ לֶעבְּטִיגֶן תָּמִיד

רמב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם א' לְסֵדֶר מַטּוֹת ט"ו תַּמּוּז (הִילּוּלָא שֶׁל הָאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ) ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַתַּלְמִידִים הַיְקָרִים הַלּוֹמְדִים בִּישִׁיבַת "תִּפְאֶרֶת הַתּוֹרָה" הַנַ"ה עֲלֵיהֶם יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד

אִיךְ פְֿרֵיי זִיךְ זֵייעֶר דָאס אִיר זֶענְט אַרוֹיס גֶעפָארֶן אוֹיפְֿן נַאנְצֶן זוּמֶער חוּץ לְיִשׁוּב, וָואס דָאס אִיז אַ גְרוֹיסָע זַאךְ, אַזוֹי קֶען מָען זִיךְ הִיטֶן דִי אוֹיגֶן פּוּן אַלֶעם בֵּייזֶן אוּן שְׁלֶעכְטֶס, וָוארוּם דִי חַז"ל זָאגְן (סַנְהֶדְרִין מה.) אֵין יֵצֶר הָרַע שׁוֹלֵט אֶלָּא בְּמִי שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת; אִין שְׁטָאט אִיז דָאס שְׁוֶוער מְקַיֵּים צוּ זַיין, וַוייל וִוי נִישְׁט גֵייט מָען אוֹיפְֿן נַאס אוּן מָען קֶען נִבְשָׁל וֶועְרֶן מִיט רְאִיוֹת אֲסוּרוֹת, וָואס דָאס אִיז זֵייעֶר זֵייעֶר הַאַרְב, וִוי דִי חַז"ל זָאגְן (בַּמִּדְבָּר רַבָּה פָּרָשָׁה י' סִימָן ו') מַה

רָאָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִשְׁאוֹל מִישְׂרָאֵל הַלֵּב וְהָעֵינַיִם שֶׁיִּהְיוּ אַחֲרָיו, לְפִי שֶׁהָעֵבֵירָה תְּלוּיָה בָּהֶם, עֵינַיִם רוֹאוֹת וְכוּ' וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ וְכוּ', אִיבֶּערֶדעם אִיז זַייעֶר גוּט וָואם אִיר זָענְט חוּץ לְיִשׁוּב, פַּארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז דָּארְטָן דַארְף מָען אוֹיכָעט אַבְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט אַרַיינְגַיין אִין שְׁטָעטְל וָואם מָען קֶען זַייעֶר גְרִינְג מֶער נִכְשָׁל וָועְרָן וְכוּ'.

אַז וואוֹיל אִיז דָּעם בָּחוּר וָואם עֶר לָאזְט זִיךְ נִישְׁט נַארְן, אוּן עֶר קֶען דָּעם נַאנְצָן זוּמֶּער זִיצָן אִינְטָער אַ בּוּים אוּן לֶערְנֶען חוּמָשׁ מִיט רַשׁ"י מִיט תַּרְגוּם פּוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדָרָה, אוּן דָּער עִיקָּר חַזָּרָן זַייעֶר אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, וָואם דָּאס רַאטָעוועט דָּעם מֶענְטְשׁ פּוּן אַלֶּעם בֵּייזָן, אוּן עֶם נֶעמְט אִים אַרוֹיס פּוּן שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּוי עֶר אִיז דָּארְטָן אַרַיינְגֶעפַאלְן, וּוי עֶם שְׁטֵייט (תְּהִלִּים ל) הֶ'עֱלִיתָ מִ'ן שְׁ'אוֹל נַ'פְשִׁי, וָואם דָּאס אִיז דִי רָאשֵׁי תֵּיבוֹת מִ'שְׁ'נָ'ה', אֲפִילוּ אֵיינֶער אִיז שׁוֹין אַרַיינְגֶעפַאלְן אִין שְׁאוֹל, דּוּרְךְ לִימּוּד מִשְׁנַיוֹת וָועט דָּאס אִים אַרוֹיסְשְׁלֶעפְּן פּוּן דָּארְטָן, אוּן אוֹיכָעט דִי גַאנְצֶע גְאוּלָה אִיז תָּלוּי אִין דֶעם, וּוי דִי חַז"ל זָאגְן (וַיִּקְרָא רַבָּה פַּרְשָׁה ז' סִימָן ג') אֵין כָּל הַגָּלְיוֹת הַלָּלוּ מִתְכַּנְסוֹת אֶלָּא בִּזְכוּת מִשְׁנַיוֹת.

אִיבֶּערֶדעם זַייט נִישְׁט קֵיין בַּטְלָנִים, נִיצְט אוֹיס דִי טַייעֶרֶע צַייט אוּן זֶעט יֶעדֶן טָאג צוּ לֶערְנֶען זַייעֶר אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת בְּסִדְרָן, אוֹיךְ זָאלְט אִיר חַזֶּרֶן אַסַאךְ דַּפִּין גְּמָרָא בְּסִדְרָן, וָואם עֶם אִיז נִישְׁטָא קֵיין גְּרֶעסֶערֶע תַּעֲנוּג פּוּן דֶעם.

וְעַל כּוּלָם זֶע צוּ דַאוועָנען עֶרְלִיךְ דִי דְרֵיי תְּפִילוֹת שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב שְׁטַייטֶלְעךְ מִילָה בְּמִילָה, אוּן דָער עִיקָּר כַּוָּונָה פוּן דַאוועָנען אִיז מְקַשֵּׁר זַיין דִי מַחְשָׁבָה צוּם דִיבּוּר, מֶען זָאל אִינְזִינֶען הָאבֶּן וָואס מֶען רֶעדְט, אוֹיךְ זָאלְט אִיר זֵייעֶר נִזְהָר זַיין מִיט בְּרַכַת הַמָּזוֹן בֶּענְטְשֶׁן אִין אַ סִידּוּר, וָואס דָאס אִיז אַ סְגוּלָה צוּ עֶשִׁירוּת, אוּן אוֹיךְ לֶיינֶען קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּיטָה עַל פִּי דֶעם נוּסַח פוּן אֲרִיזַ"ל, וָואס דָער וָואס עֶר זָאגְט דֶעם נוּסַח וֶוערְט עֶר נִיצוֹל פוּן אַלֶעם בֶּייז, אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז אִים מוֹחֵל אוֹיף אַלֶע עֲווֹנוֹת.

אִיךְ בֶּעט עֶנְק זֵייעֶר, זָעט זִיךְ צוּ הַאלְטֶן צוּזַאמֶען, אוּן נִישְׁט חַס וְשָׁלוֹם זִיךְ קְרִיגֶן אֲדֶער מְתְוַוכֵּחַ זַיין, וָואס דָאס אִיז אַ גְרוֹיסֶער זִינְד, בַּיים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז זֵייעֶר חָשׁוּב שָׁלוֹם אוּן אַחְדוּת, וְוִי דִי חַז"ל זָאגְן (עוּקְצִין פֶּרֶק ג') **לֹא** מָצָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּלִי מַחְזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא הַשָּׁלוֹם; וּבְפֶרַט חֲבֵרִים וָואס זֵיי לֶערְנֶען צוּזַאמֶען אִין יְשִׁיבָה, דַארְפָן זִיךְ הַאלְטֶן זֵייעֶר צוּזַאמֶען, אוּן אֵייגֶער זָאל אַרוֹיסְהֶעלְפֶן דֶעם צְווֵייטֶן.

דֶער עִיקָּר פוּן אַלֶע עִיקָּרִים, זָאלְט עֶטְץ שְׁטֶענְדִיג זַיין פְּרֵיילִיךְ, אוּן זִינְגֶען דִיבּוּרֵי אֱמוּנָה, אָבֶּער אִיךְ בֶּעט עֶנְק זֵייעֶר אִיר זָאלְט זִינְגֶען נָאר נִיגּוּנִים פוּן עֶרְלִיכֶע אִידֶן, נִישְׁט נִיגּוּנִים פוּן פְּרָאסְטֶע גֶעמֵיינֶע זִינְגֶער'ס וָואס זֶענֶען כְּלוֹמַר'שְׁט פַּארְשְׁטֶעלְט וְוִי חַסִידִישֶׁע אִינְגֶעלַייט, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז בְּפֵירוּשׁ מַזְהִיר גֶעווֶען (לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן

חֵלֶק א׳ סִימָן ג׳) אַז נִיגוּנִים פוּן רְשָׁעִים צִיעֶן דֶעם מֶענְטַש אַרָאפּ אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית וְכוּ׳ וְכוּ׳, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבֶּן נִישְׁט זִינְגֶען גוֹיאִישֶׁע נִיגוּנִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן נִישְׁט וַוארְפֶּן זִיךְ מִיטֶן גוּף וְוִי אַ אוֹיסְגֶעשָׁאקֶעלְטֶער לוּלָב וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן נִישְׁט נָאכְמַאכֶן דִי גוֹיִים, וָוארוּם אַזַא הַנְהָגָה אִיז זַייעֶר עֶקְלְדִיג.

אִיבֶּערְדֶעם גֶעט זַייעֶר אַכְטוּנְג, זִינְגֶען זָאלְט אִיר זִינְגֶען וָואס מֶער, אוּן מַאנְצֶן זָאלְט עֶטְוָאס מַאנְצֶן לֶעבֶּעדִיג אוּן לוּסְטִיג, אָבֶּער אַכְטוּנְג גֶעבֶּן נִישְׁט נָאכְמַאכֶן דִי גֶעמֵיינֶע זִינְגֶערְם וָואס זֶענֶען אַרוֹיסְגֶעשָׁלָאסֶן פוּן כְּלַל יִשְׂרָאֵל, אוּן מִיט רֶעכְט וְכוּ׳ וְכוּ׳, וַויל מִיט דֶעם קֶען מֶען זַייעֶר שְׁנֶעל אַיינְזִינְקֶן אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית.

אוֹיךְ גֶעט זַייעֶר אַכְטוּנְג וָואס אִיר עֶסְט, עֶס זָאל הָאבֶּן אַ הֵיימִישֶׁער הֶכְשֵׁר, וָוארוּם הַיינְט קֶען מֶען זַייעֶר גְרִינְג נִכְשָׁל וָוערֶן מִיט טְרֵיפּוֹת אוּן נְבֵילוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲפִילּוּ דִי נַאשְׁעֲרֵיי וָואס הָאט נִישְׁט קַיין הֶכְשֵׁר דַארְף מֶען וִויסֶן עֶס אִיז אַרַיינְגֶעמִישְׁט אִין דֶעם גְלִיצֶערִין וְכוּ׳, וָואס דָאס וָוערְט גֶעמַאכְט פוּן חֵיוֹת טְמֵאוֹת וְכוּ׳, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבֶּן אוֹיךְ וָואס מֶען עֶסְט אוּן וָואס מֶען טְרִינְקְט אַז עֶס זָאל הָאבֶּן אַ הֵיימִישֶׁן הֶכְשֵׁר, אוּן עֶס אִיז הַיינְט דָא.

אִיךְ בֶּעט עֶנְק זַייעֶר, אִיר זָאלְט זִיךְ הַאלְטֶן צוּזַאמֶען אוּן פָּאלְגֶן דֶעם רֹאשׁ יְשִׁיבָה, אוּן דֶער עִיקָּר אִיז אַרְבֶּעטֶן

אויף נְקוּדוֹת הַשִּׂמְחָה, נָאר זַיין פְּרֵייליךְ, אוּן אַפִּילוּ דִי תְּפִילוֹת וָואס אִיר זָענְט מִתְפַּלֵּל אַפאַרְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל זַיין מִיט שִׂמְחָה, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת תְּפִלָּה סִימָן פ"א) תְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּשִׂמְחָה הִיא עֲרֵיבָה וּמְתוּקָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ; אוּיךְ (שָׁם סִימָן ע') עַל יְדֵי שִׂמְחָה תָּבֹא תְּפִלָּתְךָ בְּהֵיכַל מַלְכֶּךָ; וָוארוּם וֶוען אַ אִיד אִיז מִתְפַּלֵּל בְּשִׂמְחָה וֶוערְט גֶעעֶפְנְט אַלֶע טוֹיערְן פַּאר אִים, אוּן זַיין תְּפִלָּה וֶוערְט נִתְקַבֵּל אִין הִימְל, אִיבֶּערְדֶעם זָאל אַלֶע אַייֶערֶע תְּפִילוֹת אוּן הִתְבּוֹדְדוּת זַיין מִיט גְּרוֹיס שִׂמְחָה.

גָּעטָם זַייֶער אַכְטוּנְג נִישְׁט קְרִיכְן טִיף אִין וַואלְד וָואס מָען קֶען חָלִילָה וְחַס פַּארלוֹירְן וֶוערְן וְכוּ', גֶעדֶענְקְט דָאס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים גֶעפוּנְט זִיךְ אִיבֶּערָאל, אוּן מָען קֶען שְׁטֶענְדִיג אָנְהַייבְּן צוּ רֶעדְן צוּ אִים, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן פ"ד) דָּאס תְּפִלָּה אִיז דֶער טוֹיעֶר אַרַיינְצוּגֵיין צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

פִּירְט זִיךְ אוּיךְ זַייֶער עֶרְלִיךְ מִיט גְּרוֹיס דֶרֶךְ אֶרֶץ, נִישְׁט צוּרִיק עֶנְטְפֶערְן אוּיב אַייֶנֶער בַּאלַיידִיגְט עֶנְק, אוּן אִיר זָאלְט גוּט גֶעדֶענְקֶן וָואס דִי חַז"ל זָאגְן (יוֹמָא פו.) וְאָהַבְתָּ אֶת הַוַי"ה אֱלֹהֶיךָ שֶׁיְּהֵא שֵׁם שָׁמַיִם מִתְאַהֵב עַל יָדֶךָ שֶׁיְּהֵא קוֹרֵא וְשׁוֹנֶה וּמְשַׁמֵּשׁ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים וְיִהְיֶה מַשָּׂאוֹ וּמַתָּנוֹ בְּנַחַת עִם הַבְּרִיּוֹת, מַה הַבְּרִיּוֹת אוֹמְרוֹת עָלָיו? אַשְׁרֵי אָבִיו שֶׁלְּמָדוֹ תוֹרָה אַשְׁרֵי רַבּוֹ שֶׁלְּמָדוֹ תוֹרָה, אוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת שֶׁלֹּא לָמְדוּ תוֹרָה, פְּלוֹנִי שֶׁלָּמַד תּוֹרָה רְאוּ כַּמָּה נָאִים דְּרָכָיו

כַּמָּה מְתוּקָנִים מַעֲשָׂיו, עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר (יְשַׁעְיָה מ״ט ג׳) ״וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר״, אֲבָל מִי שֶׁקּוֹרֵא וְשׁוֹנֶה וּמְשַׁמֵּשׁ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים וְאֵין מַשָּׂאוֹ וּמַתָּנוֹ בֶּאֱמוּנָה וְאֵין דִּבּוּרוֹ בְּנַחַת עִם הַבְּרִיּוֹת, מַה הַבְּרִיּוֹת אוֹמְרוֹת עָלָיו? אוֹי לוֹ לִפְלוֹנִי שֶׁלָּמַד תּוֹרָה אוֹי לוֹ לְאָבִיו שֶׁלִּמְּדוֹ תּוֹרָה אוֹי לוֹ לְרַבּוֹ שֶׁלִּמְּדוֹ תּוֹרָה, פְּלוֹנִי שֶׁלָּמַד תּוֹרָה רְאוּ כַּמָּה מְקוּלְקָלִין מַעֲשָׂיו וְכַמָּה מְכוֹעָרִין דְּרָכָיו וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם.

עָטְץ דַּארְפְּטֶם זָען מְקַדֵּשׁ זַיין דָּעם נָאמָען פּוּן דָּעם הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן, אוּן וַוייל מָען רָעדְט אַזוֹי פִּיל שְׁלֶעכְטֶם אוֹיף אוּנְז וְכוּ׳, דַּארְף מָען וַוייזֶן פּוּנְקְט פַּארְקֶעהְרְט, דָּאם עָטְץ זָענְטֶם עֶרְלִיכָע בַּעַל דֶּרֶךְ אֶרֶץ׳דִּיגָע בָּחוּרִים.

אַז וואוֹיל אִיז דָּעם בָּחוּר וָואם עֶר וָועט מְקַיֵּים זַיין דָּאם אַלֶּעם, וָועט אִים גוּט זַיין אוֹיף דִּי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט, אוּן עֶר וָועט בְּקָרוֹב טוּן אַ גוּטָע שִׁידּוּךְ.

אִיר זָאלְט אַלֶּע הָאבֶּן אַ לֶעבְטִיגְן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכָע תָּמִיד

רמג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם א׳ לְסֵדֶר מַטּוֹת ט״ו תַּמּוּז (הִילּוּלָא שֶׁל הָאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ) ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

דוּ הָאסְט נִישְׁט קַיין הַשָּׂגָה וָואם דוּ טוּהסְט אוֹיף מִיט דִּי הַרְפָּאָה וָואם דוּ דְּרִיקְסְט דִּי אִידִישֶׁע בְּרִיוו מִיט דִּי

קונְטְרֵסִים וְכוּ' וְכוּ', עֶס אִיז דָא זַייעֶר זַייעֶר אַסַאךְ וָואס זַיי פַאךְשְׁטֵייעֶן נִישְׁט לָשׁוֹן הַקוֹדֶשׁ נָאר אִידִישׁ, אוּן אַלֶע סְפָרִים וָואס דוּ דְרִיקְסְט אָפּ אוֹיף אִידִישׁ וֶועְרֶן צוּגַאפּט אָן אַ גוּזְמָא, אִיבֶּערְדֶעם הָאבּ אִיךְ זַייעֶר גֶעוָואלְט אַז דוּ קֶענְסְט אוֹיסֶעט דְרִיקֶן דֶעם קונְטְרֵס אוֹיף אִידִישׁ "רֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּיי צַדִּיקִים" בְּדֵי מִיר זָאלְן דָאס קֶענֶען פַאךְשְׁפְּרֵייטֶן נָאךְ תִּשְׁעָה בְּאָב, וָוארוּם זַייעֶר אַסַאךְ אִינְגֶעלַייט הָאבֶּן מְנִיעוֹת פּוּן דִי פְּרוֹיעֶן צוּ פָּארֶן צוּם הֵיילִיגֶן רֶבִּי'ן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אוּן דֶער קונְטְרֵס אִיז מַסְבִּיר פַאר דִי פְּרוֹיעֶן דָאס חֲשִׁיבוּת אוּן גְרוֹיסְקֵייט פּוּן צוּ לָאזְן דִי מֶענֶער פָּארֶן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה צוּם הֵיילִיגֶן רֶבִּינְ'ס צִיוּן אִין אוּמַאן.

שְׁטַארְק זִיךְ זַייעֶר, אוּן זָאלְסְט זַיין פְּרֵייליךְ מִיט דַיין אוֹיפְּטוּן וָואס דוּ הָאסְט אוֹיפְגֶעטוּן וואוּנְדֶער אִיבֶּער וואוּנְדֶער וְכוּ' וְכוּ', אַזוֹי וַוייט אַז אִין יַבְנְאֵל הָאנְדֶלְען זַיי שׁוֹין אַיין אַ אֵייגֶענֶע דְרִיקֶעֶריי, אַלְיִ פּוּן קְנָאַת סוֹפְרִים תַּרְבֶּה חָכְמָה, זַיי הָאבֶּן גֶעזָען וָואס דוּ הָאסְט אוֹיפְגֶעטוּן אִין אַ קוּרְצֶע צַייט, הָאבֶּן זַיי בַּאקוּמֶען אוֹיסֶעט קְנָאָה, אוּן זַיי הָאבֶּן שׁוֹין בַּאשְׁטֶעלְט אַלֶע מַאשִׁינֶען וְכוּ' וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם דַאךְפְּסְטוּ זִיךְ זַייעֶר זַייעֶר פְּרֵייעֶן וָואס דוּ בִּיסְט אַ זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, נָאר וֶועֶר נִישְׁט צוּפַאלְן פּוּן קַיין שׁוּם זַאךְ.

דֶּעֶר לֶעבֶּן פּוּן אַ מֶענְטְש גֶייט נִישְׁט אַזוֹי וִוי עֶר הָאט גֶעוָואלְט וְכוּ', דָאס אִיז נָאר גֶעזָאגְט גֶעוָואךְרְן וֶועֶן עֶר הָאט אֵייגֶענֶע רְצוֹנוֹת וְכוּ', אוּן אַז סְ'וֶועךְט נִישְׁט וִוי עֶר

הָאט גֶעזָואלְט וֶועְרְט עֶר צוּבְּרָאכְן כְּחֶרֶם הַנִּשְׁבָּר וְכוּ׳, אָבֶּער אוֹיךְ אֵייגֶער וויל נָאְרְנִישְׁט קֵיין אַנְדֶערֶע רָצוֹן נָאר וִוי דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וויל, דֶעמָאלְט גֵייט אִים אַלֶעם כְּסֵדֶר, וִוי דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן פ״ב) וָועְן גֵייט פַּאר אַ מֶענְטְש שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר? וָועְן עֶר וויל אַ רָצוֹן וָואס אִיז נֶגֶד רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אָבֶּער אוֹיךְ עֶר אִיז מְבַטֵּל זַיין רָצוֹן צוּם רָצוֹן פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דֶעמָאלְט גֵייט אִים כְּסֵדֶר מִיט יֶעדֶע זַאךְ.

עָם אִיז דָּא אַ דִיבּוּר פּוּן בַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע וָואס עֶר הָאט גֶעזָאגְט פַּאר דִי תַּלְמִידִים, ״וויל סְ׳אִיז, וָועט זַיין וִוי דוּ ווילְסְט״ אִין דֶעם דִיבּוּר לִיגְט זַייעֶר אַ טִיפֶּע הַשָּׂגָה וְכוּ׳, וָוארוּם וָועְן אַ מֶענְטְש אִיז זִיךְ מְבַטֵּל אִינְגַאנְצְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן עֶר וויל נָאְרְנִישְׁט נָאר וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וויל, דֶעמָאלְט גֵייט אִים אַלֶעם וִוי עֶר וויל, אוּן דֶער אֱמֶת׳ן אַרַיין אִיז דָּאס אַ מִשְׁנֶה מִפּוֹרֶשֶׁת, (אָבוֹת פֶּרֶק ב׳) עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנֶךָ, כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כִּרְצוֹנוֹ. בַּטֵּל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ, כְּדֵי שֶׁיְּבַטֵּל רְצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנְךָ; אַז וואוֹיל אִיז דֶער מֶענְטְש וָואס עֶר נֶעמְט דָּאס אַרַיין גוּט גוּט אִין הָאַרְצְן, דֶעמָאלְט וָועט עֶר זַיין שְׁטֶענְדִיג פְֿרַיילִיךְ אוּן עֶר וָועט זַיין אַ צוּפְֿרִידֶענֶער מֶענְטְש.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רמד

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם א׳ לְסֵדֶר מַטּוֹת ט״ו תַּמּוּז (הִילּוּלָא שֶׁל הָאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ) ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

דוּ דַארְפְּסְט זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט צוּ זִינְדִיגְן, וָוארוּם דֶער חֵטְא וָואס הַייסְט חַטָּאוֹת נְעוּרִים וְכוּ׳ וְכוּ׳ דָאס אִיז מְסַמְּמֵם דֶעם דַעַת מִיטְן מֹחַ מִיטְן שֵׂכֶל, אוּן מֶען וֶועְרְט מְשׁוּגָע אִינְגַאנְצְן, דֶער מֹחַ וֶועְרְט אוֹיסְגֶעטְרִיקֶענְט, אַזוֹי זָאגְט דֶער הַיילִיגֶער רַבִּי (אִין לִיקּוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן ל״ו) **אַז אַ מֶענְטְש** אִיז פּוֹגֵם בִּבְרִית רַחֲמָנָא לִיצְלָן, וֶועְרְט זַיין מֹחַ אוֹיסְגֶעטְרִיקֶענְט, אוּן זֵיי וֶועְרְן מְשׁוּגָע, אוּן רוֹב מְשׁוּגָעִים אִיז נָאר מַחְמַת פְּגַם הַבְּרִית.

אִיבֶּעְרְדֶעם דַארְפְּסְטוּ זִיךְ נָעמֶען אִין דִי הֶענְט אוּן נִישְׁט זִינְדִיגְן מֶער, דַארְפְּסְט אוֹיךְ זִיךְ רַחֲמָנוּת הָאבְּן, וַוייל דֶער מְשׁוּגַעַת וָועט דִיךְ בְּרֶענְגְן נָאכְדֶעם צוּ שְׁוֶוועֶר אוּמְגְלִיקְן, אַז דוּ וִוילְסְט זוֹכֶה זַיין פַּארֶרֶעכְטְן, הֶער אוֹיךְ, זַיי נִישְׁט אִין כַּעַס, אוּן זָאלְסְט זַיין אַ בַּעַל חֶסֶד, זָאלְסְט טוּן חֶסֶד פַּאר אִידְן, אוּן דֶער עִיקָּר חֶסֶד זָאלְסְטוּ טוּן אִין שְׁטוּב פַּאר דַיין וַוייב, זָאלְסְט אִיר פְּרֶיילִיךְ מַאכְן, וַוייל אַזוֹי זָאגְן דִי חַזַ״ל (רֹאשׁ הַשָּׁנָה ו:) אִשָּׁה בַּעֲלָהּ מְשַׂמְּחָהּ; אַ פְּרוֹי דַארְף דֶער מַאן מְשַׂמֵּחַ זַיין, לָאז נִישְׁט אוֹיס דֶעם גַאנְצְן

כַּעַס אוֹיף אִיר, אַז דוּ הָאסְט גֶעזִינְדִיגְט מִיט דֶעם שְׁלֶעכְטֶן בִּיטֶערְן חֵטְא דַארְפְסְטוּ נִישְׁט זַיין אִין כַּעַס, אוּן דַארְפְסְט נִישְׁט אוֹיסְלָאזְן דַיין כַּעַס אוֹיף דַיין וַוייב, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (שִׁיחוֹת הָרַ"ן סִימָן רמ"ט) **אוֹיף דֶעם חֵטְא שְׁטַיִיט** (בְּרֵאשִׁית לח ז) "וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי הַוָי"ה" **פַּארְוָואס שְׁטַיִיט** נִישְׁט "רָשָׁע בְּעֵינֵי הַוָי"ה"? **נָאר** וַוייל וֶוער סְ'זִינְדִיגְט מִיט דֶעם חֵטְא, אִיז רַע, עֶר אִיז שְׁטֶענְדִיג שְׁלֶעכְט, בַּייז, עֶר אִיז אוֹיפְגֶעֶרעְגְט, אוּן עֶר טוּט נָאר שְׁלֶעכְטֶס **פַּאר אַ** צְוַוייטֶן.

אִיבֶּערְדֶעם אַז דוּ הָאסְט אַזוֹיפִיל גֶעזִינְדִיגְט אִין דֶעם בִּיטֶערְן חֵטְא, בִּיז דוּ בִּיסְט אִינְגַאנְצֶן מְשׁוּגָּע, דַארְפְסְטוּ זָען צוּ טוּן נָאר חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים, וֶועסְטוּ זָען דֶער בַּאשֶׁעפֶּער וֶועט דִיךְ נִישְׁט פַּארְלָאזְן.

זַיי מְקַבֵּל אוֹיף זִיךְ פּוּן יֶעצְט אָן וֶועסְטוּ זַיין נָאר **אַ** גוּטֶער מַאן אוּן **אַ** גוּטֶער מֶענְטְש, וֶועסְט טוּן נָאר חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים, **אַלֶעם** קֶען מֶען **פַּארֶרֶעכְטֶן**, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן קי"ב) **אִם אַתָּה מַאֲמִין** שֶׁיְכוֹלִים לְקַלְקֵל תַּאֲמִין שֶׁיְכוֹלִים לְתַקֵּן; מֶען קֶען **אַלֶעם פַּארֶרֶעכְטֶן**, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן ע"ח) **אֵין שׁוּם** יְאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל; סְ'אִיז נִישְׁטָא **אַזָא** זַאךְ מְיַיאֵשׁ זַיין זִיךְ, מֶען קֶען שְׁטֶענְדִיג תְּשׁוּבָה טוּן, תְּשׁוּבָה אִיז בַּיים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זֶייעֶר זֶייעֶר גְּרוֹיס, כָּאטְשֶׁע דֶער זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ אִיז מַחְמִיר אוֹיף דֶעם חֵטְא זֶייעֶר, זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (שִׁיחוֹת הָרַ"ן סִימָן ע"א) קֶיינֶער **פַּארְשְׁטַייט נִישְׁט**

דֶעם זוֹהַר, אִיךְ זָאג אַז אוֹיף יֶעדֶן חֵטְא נִיצְט תְּשׁוּבָה, אֲפִילוּ אוֹיף דֶעם בִּיטֶעְרְן חֵטְא, מֶען דַארְף נָאר דֶער עִיקָּר פּוּן הַיינְט אָן מֶער נִישְׁט טוּן.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר מִיט רַחֲמִים רַבִּים, אוּיב דוּ ווִילְסְט אַז דַיין שִׁידּוּךְ זָאל אָנְהַאלְטֶן, דַיין זִיווּג זָאל זִיךְ הַאלְטֶן, זָאלְסְטוּ זֶען אוֹיפְּהֶערְן צוּ טוּן דִי נַארִישְׁקֵייטֶן, זָאלְסְט אוֹיפְּהֶערְן צוּ קוּקֶן אוֹיף שְׁמוּץ, זָאלְסְט מְבַעֵר זַיין פּוּן דִיר דִי שְׁמוּץ, אַלֶע חַמִימוּת פּוּן יֶצֶר הָרַע קוּמְט נָאר רַחֲמָנָא לִיצְלָן אַז מֶען קוּקְט אוֹיף שְׁמוּץ, אַזוֹי זָאגְן דִי חַז"ל (סַנְהֶדְרִין מ"ח) אֵין יֶצֶר הָרַע שׁוֹלֵט אֶלָּא בַּמֶּה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת; אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְּסְטוּ זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיף דִי אוֹיגְן נִישְׁט קוּקֶן מֶער אוֹיף שְׁמוּץ, אַוֶועקְוואַרְפְּן פּוּן דִיר דִי אַלֶע כְּלֵי מַשְׁחִית, וָואס דָאס בְּרֶענְגְט צוּ אַלֶע אוּמְגְלִיקְן, אוּן אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט מִיר פָּאלְגֶן, וֶועט דִיר גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

זֶה דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט רַחֲמָנוּת גֶעהַאט אוֹיף דִיר אוּן הָאט דִיךְ גֶענֶעבְּן אַ מַתָּנָה אַ אִינְגֶעלֶע, אוּן דַארְפְּסְט מְקַיֵים זַיין יֶעצְט אַזָא הֵיילִיגֶע מִצְוָה פּוּן בְּרִית מִילָה, אִין דִי זְכוּת פּוּן דֶעם מִצְוָה וֶועסְטוּ זוֹכֶה זַיין אֱלִיָהוּ הַנָּבִיא וֶועט אַוַודַאי דָארְטֶן זַיין, וֶועט מֶען דִיר מוֹחֵל זַיין אַלֶע עַוונוֹת, וָוארוּם וֶוער סְ'גֵייט בַּיי אַ בְּרִית אִיז מֶען אִים מוֹחֵל אַלֶע עַוונוֹת, וּבִפְרַט אַ טַאטֶע מִיט אַ מַאמֶע וָואס זֵיי זֶענֶען זוֹכֶה אַרַיינְצוּבְּרֶענְגֶן זֵייעֶר קִינְד לִבְּרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, אִיז מֶען זֵיי מוֹחֵל אִין דֶעם טָאג פַּאר אַלֶע עַוונוֹת.

זָעה זָאלְסְט מְהַרְהֵר זַיִן בִּתְשׁוּבָה, אוּן זָאלְסְט מַאכְן אַ
נַייֵע הַתְחָלָה, זָאלְסְט זַיִן שְׂטָעְנְדִיג פְּרַיילִיךְ, אוּן זָאלְסְט
זִיךְ נִישְׂט אַרוּמְקְרִיגְן, אוּן זָאלְסְט אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיף זִיךְ,
וָוארוּם דָער סוֹף אוֹיב מָען גֶעט נִישְׂט אַכְטוּנְג אוֹיף זִיךְ
מְ׳זִינְדִיגְט וַוייטֶער אוּן וַוייטֶער רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן קוּמְט מָען
נָאכְדֶעם צוּ מוֹרָא׳דִיגֶע אוּמְגְלִיקְן, הָאבּ אוֹיף זִיךְ רַחֲמָנוּת
וָועט דִיר דָער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים נִישְׂט פַּארְלָאזְן, אִיךְ הָאף
אַז דוּ וָועסְט מִיר פָּאלְגְן.

זָאלְסְט הָאבּן אַ לֶעכְטִיגְן טָאג אוּן אַ פְּרַיילִיכְן תָּמִיד

רמה

בְּעָזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם א׳ לְסֵדֶר מַטּוֹת ט״ו תַּמּוּז (הִילוּלָא שֶׁל הָאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ) **ה׳תשע״א**

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֶרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיִין לַאנְגְן בְּרִיוו.

זָעה זִיךְ צוּ שְׂטַארְקְן, פַּאל נִישְׂט אַראפּ בַּיי זִיךְ, אֲפִילוּ
סְ׳אִיז אוֹיף דִיר דוּרְכְגַענַאנְגְן וָואם אִיז דוּרְכְגַענַאנְגְן,
דַארְפְּסְטוּ זֶען מַאכְן אַ נַייֵע הַתְחָלָה, וָוארוּם בַּיים הַיילִיגְן
רֶבִי׳ן אִיז גֶעוֶוען דֶער עִיקָר מַאכְן אַ הַתְחָלָה יֶעדְן טָאג,
יֶעדַע שָׁעָה, יֶעדַע רֶגַע, זִיךְ בַּאנַייעֶן, וָוען אַ אִיד אִיז זוֹכֶה
אוּן עֶר בַּאנַייט זִיךְ יֶעדְן טָאג, דֶעמָאלְט אִיז עֶר זוֹכֶה צוּ אַ
אֱמֶתְ׳ע תְּשׁוּבָה, אִיךְ בֶּעט דִיר זַייעֶר פַּארְגֶעס וָואם אִיז

גֶעוֶוען אוּן הֵייבּ אָן אַ נֵייעֶ הַתְחָלָה, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (שִׁיחוֹת הָרַ"ן סִימָן כ"ו) בַּיי דִי וֶועלְט אִיז שְׁכִּחָה אַ גְרוֹיסֶע חִסָּרוֹן וְכוּ' וְכוּ', אַ מֶענְטְשׁ זָאגְט אוֹי אִיךְ פַּאְרגֶעס וְכוּ', אוֹי אִיךְ הָאבּ פַּאְרגֶעסְן וְכוּ', הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט בַּיי מִיר אִיז שְׁכִּחָה אַ מַעֲלָה, וָוארוּם גְלַייךְ עֶם גֵייט אַוֶועק פַּאְרגֶעס אִיךְ אַלְסְדִינג אוּן אִיךְ הֵייבּ אָן פּוּן נֵיי, דֶער עִיקָּר אִיז מַאכְן שְׁטֶענְדִיג אַ נֵייעֶ הַתְחָלָה, דָאס אִיז דֶער יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת אִין אִידִישְׁקֵייט, שְׁטֶענְדִיג בַּאנֵייעֶן זִיךְ, אַזוֹי וִוי עֶר אִיז יֶעצְט גֶעבָּאְרן גֶעוָואְרן.

דִי חַז"ל זָאגְן (יְבָמוֹת כב.) גֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּר כְּקָטָן שֶׁנּוֹלַד דָּמִי; אוּן דָאס אִיז גֶעזָאגְט גֶעוָואְרן אוֹיף אַ גוֹי וָואס אִיז גֶעוָואְרן אַ אִיד, דַאְרף עֶר וִוייְטֶן אַז יֶעצְט פּוּן נֵיי הֵייבְט עֶר אָן, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן אַ אִידִישֶׁע נְשָׁמָה דַאְרף זִיךְ שְׁטֶענְדִיג בַּאנֵייעֶן אוּן נִישְׁט צוּרִיק קוּקְן, נָאר אָנְהֵייבְּן צוּ קוּקְן פָּאְרעָנְט וָואס אִיךְ הָאבּ צוּ טוּן פּוּן יֶעצְט אָן וְכוּ' וְכוּ'.

פּוּן יֶעצְט אָן דַאְרף אִיךְ נָאר זַיין פְּרֵיילִיךְ, פּוּן יֶעצְט אָן דַאְרף אִיךְ נִזָּהֵר זַיין דָאוָועֶנען דִי אַלֶע דְרֵיי תְּפִילוֹת שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב מִיט מִנְיָן דַיְיקָא, פּוּן יֶעצְט אָן דַאְרף אִיךְ לֶערְנֶען יֶעדֶן טָאג חוּמָשׁ רַשִׁ"י מִיטֶן תַּרְגוּם, כְּדֵי אִיךְ זָאל עֶנְדִיגְן יֶעדֶע וָואךְ דִי סֶדְרָה שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם, וָואס דָאס אִיז אַ סְגוּלָה אוֹיף אֲרִיכוּת יָמִים, אַזוֹי וִוי דִי חַז"ל זָאגְן (בְּרָכוֹת ח.) לְעוֹלָם יַשְׁלִים אָדָם פַּרְשִׁיוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם, שֶׁכָּל הַמַּשְׁלִים פַּרְשִׁיוֹתָיו עִם

הַצְבוּר מַשְׁלִימִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו; פּוּן יֶעצְט אָן דַאְרְף אִיךְ לֶערְנָען אַסַאךְ מִשְׁנַיּוֹת, וָוארוּם מִשְׁנָה אִיז דִי אוֹתִיּוֹת נְשָׁמָה, וֶוער סְ'גֶעוואוֹנְט זִיךְ צוּ, צוּ לֶערְנָען אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיּוֹת וַואשְׁט עֶר אָפּ דִי נְשָׁמָה פּוּן אַלֶע פְלֶעקְן וָואם הָאט זִיךְ אָנְגֶעקְלֶעבְט אוֹיף אִיר, וֶוען אַ אִיד זָאל וִויסְן דָאם גְרוֹיסְקֶייט פּוּן לֶערְנָען מִשְׁנַיּוֹת, זָאגְן מִשְׁנַיּוֹת, וָואלְט עֶר אִין דֶעם עוֹסֵק גֶעוֶוען זַיין נַאנְץ לֶעבְן, וָוארוּם דָאם אִיז אַ גְרוֹיסָע סְגוּלָה פַאר מֶענְטְש צוּ זָאגְן יֶעדֶן טָאג אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיּוֹת, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעגֶעבְן אַ תִּיקּוּן פַאר עֶטְלִיכֶע פּוּן זַייֶנע לַייט, צְוּוִישֶׁן זֵיי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זַ"ל, צוּ זָאגְן יֶעדֶן טָאג חַ"י פְּרָקִים מִשְׁנַיּוֹת, (עֵין שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן קפ"ח).

אִיבֶּערְדֶעם גֶעוואוֹין זִיךְ צוּ, יֶעדֶן טָאג זָאגְן אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיּוֹת, אַזוֹי וֶועסְטוּ נִישְׁט אַרוּמְגֵיין לֵיידִיג, מֶען קֶען זִיךְ נִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלְן וָואם הֵיסְט זָאגְן יֶעדֶן טָאג מִשְׁנַיּוֹת, דָאם אִיז מְזַכֵּךְ דִי נְשָׁמָה, אוּן סְ'בֶּרֶענְגְט אִיר צוּ דִי הֶעכְסְטֶע שְׂמַאפְּל וְכוּ' וְכוּ', וַיי נִישְׁט קַיין בַּטְלָן, נֶעם אַ מִשְׁנַיּוֹת, אוּן הֵייב אָן צוּ זָאגְן פּוּן בְּרָכוֹת כְּסִדְרָן פֶּרֶק נָאךְ פֶּרֶק, בִּיז דוּ וֶועסְט עֶנְדִיגְן דִי מַסֶּכְתָּא זָאלְסְטוּ אָנְהֵייבְן דִי צְוַוייטֶע מַסֶּכְתָּא, אוּן אַזוֹי בִּיז דוּ וֶועסְט עֶנְדִיגְן שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה זָאלְסְטוּ אָנְהֵייבְן נָאכְאַמָאל.

וְעַל כּוֹלָם זָאלְסְטוּ זָען צוּ לֶערְנָען גְמָרָא, לְכָל הַפָּחוֹת אַ דַף אַ טָאג, אוּן זָאלְסְט זִיךְ דָאם פַּארְטַייטְשְׁן אוֹיף אִידִישׁ, אוּן אֶפִּילוּ דוּ הָאסְט אַ שְׁוֶוערֶע הַבָּנָה פַּאל נִישְׁט

אַראפּ בַּיי זִיךְ, זָאלְסְט קוּקְן וָואס דָּער הַיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (שִׁיחוֹת הָר"ן סִימָן ע"ו) עֶר בְּרֶענְגְט דָארְטֶן אַ וואוּנֶדערְלִיכְן סֵדֶר הַלִימוּד וְוִי יֶעדֶער איינֶער קֶען זוכֶה זַיין דוּרְכְצוּלֶערְנֶען כָּל הַתּוֹרָה כּוּלָהּ אֲפִילוּ עֶר הָאט אַ שְׁוֵוערֶע הַבָּנָה אוּן אַ פַּארְשְׁטָאפְּטֶע קָאפּ, אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט זִיךְ נָעמֶען אִין דִּי הֶענְט אַרַיין אוּן עֶם וֶועט אַלֶעם פַּארְרָאכְטֶן וֶוערְן.

דָּער עִיקָּר זָאלְסְטוּ נָאר זַיין פְֿרַיילִיךְ, אוּן בָּעט דָעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאלְסְט זַיין פְֿרַיילִיךְ, וֶועט דִיךְ גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט.

זַיי אַ גוּטֶער מֶענְטְש, אוּן טוּה חֶסֶד מִיט יֶעדֶעם אַיינֶעם, זָאלְסְט נִישְׁט זַיין אוֹיפְֿגֶעֶרְעגְט, זָאלְסְט נִישְׁט זַיין אִין כַּעַס.

דַּארְפְֿסְט וויסֶן אַז וָואס עֶס אִיז דִּיר בַּאשֶׁערְט וֶועט קוּמֶען צוּ דִיר, סְ'וֶועט נִישְׁט נִיצְן גָּארְנִישְׁט, דִי גַּאנְצֶע וֶועלְט קֶען זִיךְ אַקֶענְען שְׁטֶעלְן אַקֶענְען דִיר, אָבֶּער וָואס דוּ דַּארְפְֿסְט הָאבְּן וֶועט קוּמֶען צוּ דִיר, אִיבֶּערְדָעם הֶער אוֹיף צוּ נָאכְלוֹיפְֿן דִי בְּהֵמוֹת, וָואס דָאס זֶענֶען דִי חַטָּאִים דַיינֶע וְכוּ' וְכוּ' (עַיֵּן סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מַעֲשֶׂה י"א מִבֶּן מֶלֶךְ וּבֶן שִׁפְחָה שֶׁנִּתְחַלְּפוּ).

עֶם וָואלְט זַייעֶר גוּט גֶעוֶוען וָוען דוּ זָאלְסְט אַסַאךְ לֶערְנֶען דָּעם הַיילִיגְן רַבִּינ'ס סְפָּרִים, וָוארוּם צוּ זַיין אַ בְּרֶסְלֶבֶ'ר חָסִיד דַארְף מֶען קוֹדֶם קֶענֶען גוּט דָעם רַבִּינ'ס סְפָּרִים יָשָׁר וְהָפוּךְ וְכוּ' וְכוּ', זָאנְס נָארְט מֶען זִיךְ אוּן מֶען נָארְט יֶענֶעם,

בֶּעט אִיךְ דִיר זַייֶער וָאלְטְט זִיךְ נָעמָען אִין דִי הֶענְט אַרַיין,
אוֹן דָער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט דִיךְ אַוודַאי נִישְׁט פַארלָאזֶן.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רמו

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ג' לְסֵדֶר מַטּוֹת י"ז תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֶרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

דָער הַיילִיגֶער רַבִּי זָאנְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן כ"ה) דָאם אַ מֶענְטְש דַארְף אַרוֹיסְגֵיין פוּן אַלֶע דִמְיוֹנוֹת אוּן קוּמֶען צוּם שֵׂכֶל, וָוארוּם יֶעדֶער מֶענְטְש וָואס זִינְדִיגְט חָלִילָה וְחַס וְוערְט פַארְבּלֶענְט נָאכְדֶעם מִיט אַלֶע מִינֵי דִמְיוֹנוֹת פַאנְטַאזִיעס, וָואס דָאם אִיז אַ בִּיטֶער קְרֶענְק, וְוי דִי חַז"ל זָאגְן (יְרוּשַׁלְמִי שַׁבָּת פֶּרֶק י"ד הֲלָכָה ג') אוֹיפְן פָּסוּק (דִּבְרִים ז') "וְהֵסִיר הַוָי"ה מִמְּךָ כָּל חוֹלִי" זוּ רַעָיוֹן, דְאָמַר רַבִּי אֶלִיעֶזֶר (שָׁם כ"ח) "וְנָתַן עוֹל בַּרְזֶל עַל צַוָארֶךָ" זֶה רַעָיוֹן; דָאם הֵייסְט, וָואס אִיז דָער שְׁוֶוערְסְטֶער עוֹל אוֹיפְן מֶענְטְש? זַייֶנע אַלֶע דִמְיוֹנוֹת אוּן פַאנְטַאזִיעס וָואס עֶס נֶעמֶען אִים אַרוּם. וָוארוּם וָוען אַ מֶענְטְש זִינְדִיגְט רַחֲמָנָא לִיצְלָן, וּבִפְרַט אִין פְּגַם הַבְּרִית, פַאלְט עֶר אַרַיין אִין שְׁוֶוערֶע בִּיטֶערֶע דִמְיוֹנוֹת, עֶר הֵייבְט אָן צוּ פַאנְטֶעזִירְן אַז עֶר אִיז עֶפֶּעס וְכוּ', עֶר אִיז מֶער פוּן

אַלֶעמָען וְכוּ׳, עֶר הָאט גֶעלְט וְכוּ׳, עֶר אִיז אִיבֶּער אַלֶעמָען וְכוּ׳, אוּן וויפֶּער דֶער מֶענְטְש הָאט אִין זִיךְ נַאֲוָה אוּן גְרוֹיסְקֵייט שְׁפִּירְט עֶר אַז מֶען הֵייבְט אִים אָן צוּ רוֹדֶפְן אוּן יָאגְן וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן עֶר הָאט מוֹרָא פוּן יֶעדְן אֵיינֶעם וְכוּ׳, כָּאטְשֶׁע פוּן אִינְדרוֹיסְן וַוייזְט עֶר דֶעם אָנְשְׁטֶעל אַז עֶר אִיז דֶער גְלִיקְלִיכְסְטֶער מֶענְטְש, אוּן עֶר אִיז מֶער פוּן אַלֶעם, אָבֶּער אִינְעוויינִיג אִיז עֶר בַּיי זִיךְ צוּבְּרָאכְט וִוי אַ צוּבְּרָאכְעֶנֶער שַׁארְבֶּן.

אִיבֶּערְדֶעם הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי גֶעזָאגְט אַז אַ מֶענְטְש דַארְף אַרוֹיסגֵיין פוּן אַלֶע דְמִיונוֹת אוּן קוּמֶען צוּם שֵׂכֶל, וָואס הֵיסְט שֵׂכֶל? זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א׳ סִימָן א׳) אַז אַ אִיד דַארְף קוֹקֶען אוֹיפְן שֵׂכֶל וָואס עֶס אִיז דָא אִין יֶעדֶע זַאךְ, דָאס הֵיסְט חַיוּת אֶלְקוּת וָואס אִיז דָא אִין יֶעדְן פְּרָט פוּן דִי בְּרִיאָה, וָוארוּם עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן וֶוען אַ מֶענְטְש וַוייסְט דָאס וויל עֶר שׁוֹין נִישְׁט נָאךְנִישְׁט, נָאר נִכְלָל וֶוערְן אִין אִים, אוּן עֶס פַּאלְט אַוֶועק פוּן אִים אַלֶע דְמִיונוֹת פוּן גְרוֹיסְקֵייט אוּן יֵשׁוּת, הַאלְטֶן זִיךְ מֶער וִוי יֶענֶעם וְכוּ׳, וָוארוּם וָואס מֶער אַ מֶענְטְש וֶוערְט מֶער נִכְלָל אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דָאס הֵיסְט עֶר שְׁטַארְקְט זִיךְ אִין אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער אִים, אַלֶעם וָואס עֶס פִּירְט זִיךְ בָּזֶה הָעוֹלָם אִיז אַלֶעם פוּן אִים, וִוי דִי חַזַ"ל זָאגְן (חוּלִין ז:) אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה אֶלָּא אִם כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה; דֶעמָאלְטְס אִיז זַיין

גַאנְץ לֶעבֶן אַן אַנדֶערְ סָארְט לֶעבֶן, וָואהרוּם וֶועְן אַ אִיד לֶעבְט מִיט אֱמוּנָה אִין הַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, דָאס הֵייסְט דֶעם אֱמֶת'ן שֵׂכֶל, אָבֶּער כָּל זְמַן אַ מֶענְטְש אִיז וַוייט פּוּן אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דֶערְ לֶעבְט אִין דִמְיוֹנוֹת.

אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען אַסַאךְ בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מֶען זָאל קֶענֶען אַרוֹיסְגֵיין פּוּן אַלֶע מִינֵי דִמְיוֹנוֹת אוּן פַאנְטַאזִיעס, וּבִפְרַט דֶעם דִמְיוֹן פּוּן נַדְלוּת, פּוּן הֶערְשֶׁן אוֹיף אַ צְווייטֶן, וָואהרוּם וֶועְן אַ מֶענְטְש אִיז זִיךְ מְדַבֵּק אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דֶעמָאלְט אִיז זַיין קוּק אוֹיף דֶערְ וֶועלְט אַן אַנדֶערֶע סָארְט קוּק, עֶר זוּכְט נָאר צוּ זִיךְ בַּאהֶעפְטֶן אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן צוּ מְקַיֵּים זַיין זַייֶנע מִצְווֹת בְּשִׂמְחָה, אוּן לֶערְנֶען תּוֹרָה, וָואס דָאס אִיז דֶעם אֱמֶת'ן שֵׂכֶל.

דֶערְ הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט פַאר רֶבִּי נָתָנְ'ען זַ"ל (שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן ש') אַלֶעם וָואס דוּ וֶועהסְט אוֹיף דֶערְ וֶועלְט אוּן אַלֶעם וָואס עֶס גֶעפוּנְט זִיךְ אוֹיף דֶערְ וֶועלְט אִיז אַלֶעם וֶועגְן דִי בְּחִירָה אוּן דִי נְסָיוֹן, צוּ פַארְשְׁטֵיין דָאס דַארְף מֶען גוּט אַרַיינְטַראכְטֶן וָואס הֵייסְט הַשְׁגָּחָה פְּרָטִית?

מֶען זֶעט דִי מִינִים אוּן אַפִּיקוֹרְסִים וָואס זֵיי שְׁפֶּעטֶן אוֹיס יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶס הָאט צוּטוּן מִיט אִידִישְׁקֵייט, זֵיי הָאבֶּן אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט אַ מַלְכוּת דְסִטְרָא אַחֲרָא, אַ מַלְכוּת וָואס וויֶדערְשְׁפֶּענִיגְט אַקֶעגְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, קֶען מֶען זָאגְן אוֹיף דֶעם דָאס אִיז הַשְׁגָּחָה? וּוי לֵייֶדער זֶענֶען זֵייעֶר אַסַאךְ עֶרְלִיכֶע אִידְן אַרַיינְגֶעפַאלְן אִין דֶעם דִמְיוֹן אַז

דָאם מַלְכוּת דְסִטְרָא אַחֲרָא בַּאוַוייזט נִסִים וְכוּ', אוּן עֶם אִיז הַשְׁגָּחָה פְּרָטִית וְכוּ', אִיז דֶען דָא נָאךְ אַ גְּרֶעסֶערער דְמְיוֹן אוּן טָעוּת פּוּן דֶעם? פַּאךְשָׁאלְטֶענֶע רְשָׁעִים וָואם זֵיי גְלֵייבְּן אִין נָאךְנִישְׁט דוּרְךְ זֵיי קֶען וֶועךְן נִסִים? נָאר וָואם דֶען? וֶועךְן אַ מֶענְטְש זִינְדִיגְט רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָּן, בִּפְרַט אִין גְלוּי עֲרָיוֹת דֶעמָאלְטֶם וֶועךְט אִים פַּאךְטַמְט דֶער מֹחַ, אוּן דִי קְלִיפּוֹת נָעמֶען אִים אַרוּם, אוּן עֶר לֶעבְּט אִין דְמְיוֹנוֹת אוּן פַּאנְטַאזִיעֶם וְכוּ', בִּיז עֶר מֵיינְט אַז דָאם מַלְכוּת דְסִטְרָא אַחֲרָא הָאט אַ שַׁייכוּת אִין דִי קְדוּשָׁה, בִּיז מֶענְטְשֶׁן שֶׁעמֶען זִיךְ נִישְׁט צוּ זָאגְן אַז זֵיי בַּאוַוייזֶן נִסִים אוּן מוֹפְתִים, אוּן עֶם אִיז הַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וָואם דָאם אַלֵיין אִיז דִי דְמְיוֹנוֹת וָואם עֶם קוּמְט אַרַיין אִין אַ מֶענְטְש וָואם הָאט גֶעזִינְדִיגְט אִין פְּגַם הַבְּרִית, אוּן פּוּן דֶעם דַארְף אַ מֶענְטְש אַרוֹיסְגֶיין, אוּן וִויסְן דֶעם אֱמֶת, אַז פְּשָׁטָעם אוּן אַפִּיקוֹרְסִים וָואם זֵיי גְלֵייבְּן אִין נָאךְנִישְׁט, אוּן מַאכְן גֶעשְׁפֶּעט פּוּן יֶעדְן דָבָר שֶׁבִּקְדוּשָׁה וְכוּ', זֵיי אַלֵיין זֶענֶען דִי קְלִיפּוֹת אוּן דִי דְמְיוֹנוֹת וָואם טוּעֶן פַּיינִיגְן דֶעם מֶענְטְש, אוּן זֵיי הָאבְּן קַיין שׁוּם שַׁייכוּת נִישְׁט צוּ דִי קְדוּשָׁה, זֵיי זֶענֶען נָאר בַּאשַׁאפְּן גֶעוָואךְן וֶועגְן דִי בְּחִירָה וְנִסָּיוֹן זָען וִוי אַ אִיד וֶועט זִיךְ צִיעֶן, אֲדֶער צוּם מַלְכוּת דִקְדוּשָׁה וָואם דָאם אִיז אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזוּכֶּכֶת, אַ לוֹיטֶערֶע אֱמוּנָה, גְלֵייבְּן אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז עֶר אִיז מְחַיֶה אוּן מְהַוֶה דִי גַאנְצֶע וֶועלְט, אוּן מְקַיֵים זַיין זַיינֶע מִצְווֹת, אוּן לֶערְנֶען זַיין תּוֹרָה, אֲדֶער חֲלִילָה וְחַס זִיךְ צוּ צִיעֶן צוּ דִי פּוֹשְׁעִים, וָואם דָאם אִיז דִי בְּחִירָה אוּן דֶער נִסָּיוֹן.

אוּן לייֶדער לֶעבּן מִיר הַיינְט אִין אַ וועלְט וָואס אִיז מְקוּיָם
גֶעוָואָרן וָואס דֶער נָבִיא הָאט גֶעזָאגְט (יְשַׁעְיָה ה׳) "הוֹי
הָאוֹמְרִים לְרַע טוֹב וּלְטוֹב רַע שָׂמִים חוֹשֶׁךְ לְאוֹר וְאוֹר
לְחוֹשֶׁךְ שָׂמִים מַר לְמָתוֹק וּמָתוֹק לְמַר" וָוארום אויב עֶם
קֶען זַיין אַ אִיד וָואס לייגְט תְּפִילִין אוּן הִיט שַׁבָּת אוּן מַאכְט
אַ מְציאוּת פּוּן דֶעם מַלְכוּת הָרִשְׁעָה מַלְכוּת הַמִּינִים וְכוּ׳
וְכוּ׳, אִיז בַּיי אִים אִיבֶּערְגֶעבִּיטִן גֶעוָואָרן גוּטְס צוּ שְׁלֶעכְטְס,
לֶעכְט צוּ פִּינְסְטֶער, זִים צוּ בִּיטֶער.

אוּן אוֹיךְ דֶעם דַאְרְף מֶען אַסַאךְ בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל
עוֹלָמִים אַז מֶען זָאל הָאבֶּן אַ לוִיטֶערְן מֹחַ, אוּן אַ
לוִיטֶערְן שֵׂכֶל, אוּן וויסְן וָואס דֶער אֱמֶת אִיז, אוּן אֱמֶת
זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א׳ סִימָן נא) **אִיז נָאר**
דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים. אַזוֹי וִוי דֶער נָבִיא זָאגְט (יִרְמְיָה י׳)
"וַה' אֱלֹקִים אֱמֶת הוּא אֱלֹקִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם".

גְלֵייב מִיר עֶס אִיז נִישְׁט גְרִינְג צוּקוּמֶען צוּ דֶעם, וָוארום
אַ מֶענְטְש וָואס הָאט פּוֹגֶם גֶעוָוען אִין בְּרִית וְכוּ׳
הָאט עוֹבֵר גֶעוָוען אוֹיף גִלּוּי עֲרָיוֹת רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן אִיז זַיין
מֹחַ פַּאְרְטַמְט מִיט אַלֶע שְׁטוּתִים אוּן דִמְיוֹנוֹת, אִיבֶּערְדֶעם
דַאְרְף מֶען אַסַאךְ בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מֶען זָאל
זוֹכֶה זַיין תְּשׁוּבָה טוּן אוּן הָאבֶּן אַ רֵייגֶע מֹחַ, אוּן זִיךְ נִישְׁט
לָאזְן נַאְרְן, אוּן נִישְׁט צִיעֶן זִיךְ צוּ דֵעוֹת כּוֹזְבוֹת, מֶען דַאְרְף
וויסְן דֶעם אֱמֶת אַז נָאר דִי תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מִיט דִי מִצְווֹת
אִיז אֱמֶת, אוּן זָאנְס אִיז אַלֶעס שֶׁקֶר, אוּן דָאס הָאט דֶער

הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעמֵיינְט, מֶען דַארְף אַרוֹיסְגֵיין פּוּן אַלֶע דִמְיוֹנוֹת אוּן קוֹמֶען צוּם שֵׂכֶל.

אַז וואוֹיל אִיז דֶער מֶענְטְש וָואם לָאזְט זִיךְ נִישְׁט נַארְן, אוּן וַוייסְט דֶעם אֱמֶת, אוּן שְׂטַארְקְט זִיךְ אִין רֵיינֶע אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר הָאט נִישְׁט קֵיין שַׂיָיכוּת מִיט קֵיין שׁוּם פּוֹשְׁעִים מִינִים אוּן אַפִּיקוֹרְסִים, וָועט אִים גוּט זַיין אוֹיף דִי וָועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וָועלְט.

עֶם אִיז אַ שְׁוֶוערֶע בִּיטֶערֶע נְסָיוֹן אִין הַיינְטִיגֶע צַייטֶן זִיךְ צוּ דֶערהַאלְטֶן אִין רֵיינֶע אֱמוּנָה, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט שׁוֹין פָּאְרַאוּוס גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן ל"ה וְסִימָן ר"כ) אַז פַּאר מָשִׁיחַ וָועט קוֹמֶען וָועט זִיךְ שְׂטַארְקֶן דִי מִינוּת אוּן אַפִּיקוֹרְסוּת, אוּן עֶם וָועט זֵייעֶר שְׁוֶוער זַיין זִיךְ צוּ דֶערהַאלְטֶן אִין רֵיינֶע אֱמוּנָה, וָוארוּם עֶם וָועט זַיין אַזוֹיפִיל דֵעוֹת כּוֹזְבוֹת וָואם אַלֶע וָועלְן אַרַיינְגֶעכאפְּט וָועְרְן אִין דֶעם, נָאר אַ קְלֵיין הֵייפֶּעלֶע אִידֶן וָועלְן זִיךְ קְלַאמֶערְן צוּ דִי רֵיינֶע אֱמוּנָה, אוּן זֵיי וָועלְן זִיךְ נִישְׁט לָאזְן נַארְן, זֵיי וָועלְן זִיךְ הַאלְטֶן צוּם אַלְטֶן אוֹיסְגֶעטְראטֶענֶעם דֶרֶךְ וָואם מִיר הָאבֶּן מְקַבֵּל גֶעווֶען פּוּן אוּנְזֶערֶע אָבוֹת אוּן אָבוֹת אֲבוֹתֵינוּ, אָבֶּער אוֹיף דֶעם דַארְף מֶען אַסַאךְ בֶּעטֶן אוּן גִיסְן טֵייכְן טְרֶערְן, וָוארוּם אֱמוּנָה אִיז שְׁוֶוער צוּ דֶערגְרֵייכְן אָן תְּפִלָּה.

וְזֹאת דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִיזֶענְסְק זי"ע בֶּעט אִין זַיין תְּפִלָּה "וְתִקְבַּע אֱמוּנָתְךָ בְּלִבֵּנוּ תָּמִיד בְּלִי הֶפְסֵק, וּתְהֵא אֱמוּנָתְךָ קְשׁוּרָה בְּלִבֵּנוּ, כְּיָתֵד שֶׁלֹּא תִמּוֹט, וְתַעֲבִיר

מֵעָלֵינוּ כָּל הַמְסָכִים הַמַבְדִילִים בֵּינֵינוּ לְבֵינָךְ״ אַז וואוּיל אִיז דֶער מֶענְטְש וָואס עֶר בֶּעט יֶעדֶן טָאג עֶר זָאל נִישְט אַרַיינְגֶעאַפְּט וָועֶרן אִין דִי דִמְיוֹנוֹת אוּן דִי פַאנְטַאזִיעֶס פוּן דִי פּוּשְעִים אוּן דִי רְשָעִים, אוּן עֶר זָאל זִיךְ הַאלְטֶן אִין דִי רֵיינֶע אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

אִיךְ וָואלְט גֶעקֶענְט דִיךְ שְרַייבֶּן נָאךְ צֶענְדְלִיגֶער בְּלֶעטֶער נָאר אִיךְ מוּז עֶנְדִיגֶן מַחְמַת רוֹב טִרְדוּת וָואס אִיךְ הָאבּ יֶעצְט.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּמַיִם

רמז

בְּעֶזְרַת הַשֵּם יִתְבָּרַךְ יוֹם ג׳ לְסֵדֶר מַטּוֹת י״ז תַּמּוּז ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְפוּ אֶל הָאַבְרֶךְ הַיָקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דִיר גֶעוָואלְט בֶּעטֶן אַ גְרוֹיסַע טוֹבָה, דוּ וֵוייסְט דָאס אִיךְ בִּין שׁוֹין עוֹסֵק אִין דֶעם רַבִּינְ׳ס זַאךְ הַיינְט צוּ טָאג זִיבֶּן אוּן פּוּפְצִיג יָאר, וָואס אִיךְ הָאבּ צוּגֶעזֶען בְּמֶשֶךְ דִי אַלֶע יָאְרֶן אִין בְּרֶסְלֶבּ אִיז נִישְט צוּ בַּאשְׁרַייבֶּן וְכוּ׳ וְכוּ׳, וִוי וֶועגֶן אַבִּיסֶל כָּבוֹד הַמְדוּמֶה אִיז מֶען גְרַייט יֶעמֶעם צוּ שֶׁחְטֶן, וֶועגֶן גֶעלְט קֶען מֶען יֶעמֶעם אוּמְגִלִיקְלִיךְ מַאכֶּן, דִי חַזַ״ל זָאגֶן (סַנְהֶדְרִין פּח:) מְשָׁרְבוּ תַּלְמִידֵי שַמַאי וְהִלֵל שֶׁלֹא שִׁמְשׁוּ כָּל צָרְכָן רַבּוּ מַחְלוֹקֶת בְּיִשְׂרָאֵל וְנַעֲשֵׂית תּוֹרָה כִּשְׁתֵּי

תּוֹרוֹת; מֶען קֶען זַיין אַ תַּלְמִיד פּוּן דִי הֵיילִיגֶע תַּנָּאִים שַׁמַאי וְהִלֵּל, אָבֶּער אוֹיב מֶען הָאט נִישְׁט מְשַׂמֵּשׁ גֶעווֶען תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, פּוּן דֶעם קוּמְט אַרוֹיס מַחְלוֹקֶת, אוּן יֶעדֶער מַאכְט שַׁבָּת פַּאר זִיךְ וְכוּ' וְכוּ', אוּן עֶר כַּאפְּט נִישְׁט דָאם עֶר לֶעבְּט אִין אַ גְרוֹיסְן דְּמְיוֹן, וָוארוּם כָּל זְמַן אַ מֶענְטְשׁ נֶעמְט נִישְׁט אַרַיין אִין זִיךְ דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, כָּל זְמַן אַ מֶענְטְשׁ שְׁפִּירְט נִישְׁט דֶעם גֶעטְלִיכְקֵייט אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְציאוּת אוֹיסֶער גָאט בָּרוּךְ הוּא, אוּן נָאר צוּ אִים דַארְף מֶען רֶעדְן, אוּן בֶּעטֶן וָואס מֶען דַארְף, אוּן נָאר פּוּן אִים דַארְף מֶען רֶעדְן צוּ יֶעדְן אֵיינֶעם, אַזַא מֶענְטְשׁ לֶעבְּט אִין גְרוֹיסֶע דְּמְיוֹנוֹת, וָוארוּם עֶר וויל זַיין אַ מְציאוּת אוֹיף דִי וֶועלְט, עֶר פַּארגֶעסְט דָאם יֶעדְן טָאג יֶעדֶע שָׁעָה יֶעדֶע רֶגַע קֶען מֶען אִים צוּרִיק רוּפְן אוֹיבְן וְכוּ', אוּן וָואסֶערֶע פָּנִים וָועט עֶר הָאבְּן וָועֶן עֶר אִיז נָאךְ פַּארנוּמֶען צוּ יֵשׁוּת אוּן גֵיאוּת אוּן כָּבוֹד?

דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט אוּנְז גֶעלֶערְנְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן נ"ד) אַ מֶענְטְשׁ דַארְף הִיטֶן דֶעם זְכָרוֹן אוּן גֶעדֶענְקֶן אַז עֶס אִיז דָא נָאךְ אַ וֶועלְט, אוּן מִיר זָענֶען גֶרייט יֶעדֶע מִינוּט אַוֶועקצוּגִיין פּוּן דִי וֶועלְט, אַזַא מֶענְטְשׁ וָואס עֶר טְרַאכְט דָאס, הָאט שׁוֹין נִישְׁט אִינְזִינֶען נִישְׁט קַיין גֶעלְט, נִישְׁט קַיין כָּבוֹד, נִישְׁט קַיין הִתְנַשְּׂאוּת, עֶר וויל נָאךְ נִישְׁט נָאר דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַלֵּיין, אוּן דֶער מֶענְטְשׁ וָואס עֶר טְרַאכְט נָאר פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, עֶר וויל מְקָרֵב זַיין אַלֶע אִידְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, עֶר וויל נָאךְ נִישְׁט פַּאר

זיך, זײַן גאָנץ שְׁטָרעבונג איז נָאר ווי אַזוֹי קָען מֶען אַרײַנבְּרענגן אין אַלֶע אידן׳ס הֶערצָער זיי זָאלן אויסָבעט טָראכטן פון בורֹא כָּל עוֹלָמִים, וָואם דָאס איז דֶער אֱמֶת׳ר אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, עֶר פַּאר זיך ווייל נָאטְרִינִשְׁט, עֶר ווייל נָאר אײַן זאַך, טוּן דֶעם רָצוֹן פון בורֹא כָּל עוֹלָמִים אוּן מְקָרֵב זײַן יֶעדְן אִיד צוּ אִים, אוּן אַרײַנְשַׁיינָען אין יֶעדְן אײַנֶעם דֶעם ענְין פון תְּפִלָּה, אַז מֶען דַארְף בֶּעטָן נָאר דֶעם בורֹא כָּל עוֹלָמִים יֶעדֶע זאַך.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיך דִיר אַ פֶּערְזָענְלִיכֶע טוֹבָה, עֶם אִיז גֶעווֶען אַ שַׁיין בִּיסְל טַיעֶרֶע אינְגֶעלַייט וָואם זיי פְֿלֶעגְן קוּמֶען צוּ דִיר, אוּן זיי הָאבְּן נִישְׁט גֶעוָואלְט גָאטְרִינִשְׁט נָאר זיך הַאלְטָן צוּזַאמֶען אוּן רֶעדְן פון דֶעם הַיילִיגְן רַבִּינ׳ס דִיבּוּרִים, אוּן צְוֵויי דְרֵיי אינְגֶעלַייטְלֶעךְ הָאט זיך גֶעדַאכְט אַז זיי ווילְן אִיבֶּערְנֶעמֶען וְכוּ׳, אִיז אוֹיסְגֶעקוּמֶען אַז דוּ הָאסְט זיי מְרַחֵק גֶעווֶען וְכוּ׳ וְכוּ׳, עֶם טוּט זיי זייעֶר ווייטיק פַֿארְוָואס זיי קֶענֶען נִישְׁט זַיין צוּזַאמֶען אַזוֹי ווי עֶס אִיז גֶעווֶען בִּיז יֶעצְט, אוּן נָאכְמֶער טוּט מִיר ווייטיק, פַֿארְוָואס דַארְף קוּמֶען צוּ דֶעם? וָוארוּם אִיך ווייס וָואם הַיסְט מַחְלוֹקֶת וְכוּ׳, אִיך הָאב דָאס גֶעשְׁפִּירְט אוֹיף מַיין הוֹיט, וָואם פֶֿשׁוּטֶע יוּנְגאטְשָׁעם בַּעֲלֵי עֲבֵירוֹת וָואם זייעֶר נַאנְצֶער קָאפּ לִיגְט נָאר אִין גָּעלְט אוּן כָּבוֹד אִין פִֿרסוּם וְכוּ׳ וְכוּ׳, פַֿארְגִינְגען נִישְׁט דֶעם צְוַוייטְן וְכוּ׳, דָאס אַלֶעם נֶעמְט זיך פוּן גֵּיאוּת אוּן יֵשׁוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וָוארוּם ווֶען אַ אִיד טְרַאכְט אוֹיפְן אֱמֶת׳ן תַּכְלִית אַז אָט ווָעט עֶר מוּזן אִיבֶּערְלָאזן דִי ווָעלְט, אוּן עֶם ווָעט אִים

נָאךְנִישְׁט בְּלַייבֶּן נָאר וָואם עֶר הָאט זִיךְ אַיינְגֶעקוֹיפְט אוֹיף דִי וֶועלְט תּוֹרָה אוּן תְּפִלָּה מִצְווֹת אוּן מַעֲשִׂים טוֹבִים, דֶער הָאט שׁוֹין נִישְׁט אִינְזִינֶען צוּ רוֹדֶפֶן אַ צְווייטֶן אָדֶער צוּ מְרַחֵק זַיין אַ צְווייטֶן.

מָען קֶען זִיךְ נָאךְנִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלֶן וָואם הַייסְט אַ עֶרְלִיכֶער אִיד, צוּ וָואם דֶער הַיילִיגֶער רַבִּי וויל אוּנְז בְּרֶענְגֶן וְכוּ', דֶער מֶענְטְש זָאל נָאר טְרַאכְטֶן פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן שְׁפִּירֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן פּוּן יֶעדֶע זַאךְ זָאל עֶר נָאר זֶען רוּחְנִיוּת אֱלֹקוּת, זַיין גּוּף זָאל עֶר מְצַייר זַיין וִוי סְ'לִיגְט שׁוֹין פּוּן לַאנְג אִין קֶבֶר וְכוּ', אוּן זַיין נְשָׁמָה שְׁוֶועבְט נָאר אַרוּם אִין גֶעטְלִיכְקֵייט, וָואם דָאם אַלֵּיין אִיז דִי הֶעכְסְטֶע מַדְרֵיגָה, וִוי דֶער הַיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ע"ב) אַז דֶער צַדִּיק הָאֱמֶת שַׂייגְט אַרַיין אִין אַ מֶענְטְש אַ אֱמֶת'ן שְׁפִּלוּת, וָואם דָאם אִיז דֶער עִיקֶר גְּרוֹיסְקֵייט וָואם מֶען דַארְף קוּמֶען צוּ דֶעם אוֹיף דֶעם עוֹלָם, אוּן דָאם אִיז דֶער אֱמֶת'ר תְּחִיָּה, וִוי סְ'שְׁטֵייט (יְשַׁעְיָה כ"ו) "הָקִיצוּ וְרַנְנוּ שׁוֹכְנֵי עָפָר" דַּרְשָׁנָען אוֹיף דֶעם דִי חַז"ל (סוֹטָה ח') מִי שֶׁנַּעֲשָׂה שָׁכֵן לֶעָפָר בְּחַיָּיו.

שְׁטָעל זִיךְ פָּאר, וֶוער הַייגְט וָואם לֶעבְט גַייט אַרוּם מִיט אַ מַחְשָׁבָה אַז זַיין גּוּף לִיגְט שׁוֹין פּוּן לַאנְג אִין קֶבֶר? מֶען רֶעדְט נָאר פּוּן טוֹיט שֶׁרֶעקְט מֶען זִיךְ זֵייעֶר אִיבֶּער, אוּן מֶען זָאגְט אוֹי רֶעד נִישְׁט פּוּן דֶעם, שֶׁרֶעקְסְט מִיר אִיבֶּער וְכוּ', דוּ מַאכְסְט מִיר מָרָה שְׁחוֹרָה'דִיג וְכוּ', אוּן

אַ אֱמֶת׳ר עֶרְלִיכֶער אִיד וָואס עֶר אִיז דָּבוּק אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז בַּיי זִיךְ אַזוֹי גָּאָרְנִישְׁט אַז עֶר שְׁפִּירְט מַמָּשׁ ווִי זַיין גּוּף לִיגְט שׁוֹין פּוּן לַאנְג אִין קֶבֶר וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן דִּי נְשָׁמָה שְׁוֶועבְט אַרוּם נָאר אִין רוּחָנִיוּת אֱלֹקוּת, גְּלֵייב מִיר אַזַא מֶענְטְש דָּאט שׁוֹין נִישְׁט אִינְזִינָען נִישְׁט קַיין גָּעלְט, נִישְׁט קַיין כָּבוֹד, אוּן נִישְׁט קַיין הִתְנַשְּׂאוּת, אוּן ווִיל נָאר אַרַיינְבְּרֶענְגָן אִין יֶעדְן אֵיינָעם דָּאס גָּעטְלִיכְקֵייט, עֶר זָאל אוֹיכָעט שְׁפִּירְן פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר זָאל קֶענָען רֶעדְן צוּ אִים.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִּיר זַייֶער שְׁטַארְק, פֶֿערְזֶענְלִיךְ, זֶעה דָּאס בִּיסְל אִינְגָעלַייט וָואס זַייֶער גַאנְץ חַיּוּת אִיז זִיךְ הַאלְטָן אִין הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ, אוּן זֵיי שֶׁעפְּן פּוּן דָּארְטָן זַייֶער גַאנְץ לֶעבְּן וְכוּ׳, זָאלְן נִישְׁט אַוֶועקְפַאלְן, צוּם בֵּייְשְׁפִּיל אַזַא אִינְגָעְרמַאן ווִי ... גֶּרוֹ יָאִיר וָואס אִיז דִּיר בֶּאֱמֶת גָּעטְרֶיי, אוּן וֶועְן אַ לָשׁוֹן הָרָע אָדֶער אַ זַייטִיגָע נְגִיעָה וָואס אֵיינֶער אָדֶער צְוַויי רֶעדְן אָן אוֹיף אִים, פַֿארְוָואס דַארְף מֶען אִים מְרַחֵק זַיין?

אִיךְ מוּז דִּיר זָאגְן סְ׳טוּט מִיר זַייֶער זַייֶער ווִי אַזַא זַאךְ, אֱמֶת עֶם זֶענָען גָּעוֶוען עֶטְלִיכֶע אִינְגָעלַייט אוּם פַֿארְגִינְגֶעְר׳ס, וָואס זֵיי הָאבְּן גֶעקוּקְט מִיט אַ שְׂלֶעכְט אוֹיג גְלַייךְ פּוּן אָנְפַאנְג, אוּן זֵיי הָאבְּן גֶעזֶען דִּי הַצְלָחָה פּוּן דִּי יְשִׁיבָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, זֶענָען זֵיי גְלַייךְ אַוֶועק גֶעגַאנְגָען, אֲבָּער אַזֶעלְכֶע אִינְגָעלַייט וָואס זֵיי הָאבְּן זִיךְ יָא גֶעהַאלְטָן צוּזַאמָען,

אוּן זיי הַאלְטֶן זִיךְ וַוייטֶער צוּזַאמֶען, פַּארְוָואס דַארְף מֶען זיי מְרַחֵק זַיין? אִיךְ הָאף אַז דוּ ווֶועסְט פַּארְשְׁטֵיין וָואס אִיךְ מֵיין, אוּן זָאלְסְט דָאס פַּארֶעבְטֶן, עֶס אִיז אַ שָׁאד הַאקֶן קֶעפּ וְכוּ', אוּן פַּארְטַרייבֶן, דָאס זָעט מֶען אִין אַנְדֶערע פְּלֶעצער פּוּן בְּרֶסְלֶב, הַיינְט אִיז דֶער גְּרוֹיס, אוּן מָארְגֶן קְלַאפְּט מֶען אִים אַרָאפּ אוּן מֶען טְרַייבְט אִים אַוֶועק, אוּן אִיבֶּערְמָארְגֶן וֶועלְט עֶר אַלַיין פַּארְטְרִיבֶן וְכוּ' וְכוּ', אוּן מַאכְט שַׁבָּת פַּאר זִיךְ וְכוּ' וְכוּ', אוּן מֶען אִיז פַּארְנוּמֶען נָאר מִיט שְׁטוּתִים אוּן הַבָּלִים.

פְּרֶעג אַיינֶעם פּוּן דִי אַלֶע גְּרוּפֶּעם אוֹיב זיי זֶענען מַעֲבִיר סֶדֶרָה יֶעדֶע וָואךְ? אוֹיב זיי הָאבֶן שׁוֹין אֵיין מָאל גֶעֶנְדִיגְט שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה אִין זַייעֶר לֶעבֶן? אוֹיב זיי הָאבֶן שׁוֹין אֵיין מָאל גִיעֶנְדִיגְט שַׁ"ס אִין זַייעֶר לֶעבֶן?

אִיךְ הָאף אַז דוּ ווֶועסְט מִיר פַּארְשְׁטֵיין, אִיךְ מֵיין גָאנִישְׁט, נָאר וָואס מֶער בָּחוּרִים אוּן אִינְגֶעלַייט אַרַיינְשַׁיינֶען אִין זיי דֶעם סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִימוּד פּוּן הֵיילִיגֶן רֶבִי'ן, אוּן וָואס מֶער זיי זָאלְן רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן פּוּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַז מֶען הָאט דָאס אִינְזִינֶען זִיכְט מֶען שׁוֹין נִישְׁט קְלֵיין קֶעפְּלְדִיגֶע מַחְלוֹקֶת'לֶעךְ.

טְרַאכְט גוּט אַרַיין וָואס אִיךְ הָאב דִיר גֶעשְׁרִיבֶן דָא, אוּן זֶעה זיי מְקָרֵב צוּ זַיין, וָוארוּם עֶס אִיז אַ שָׁאד זיי צוּ פַּארְלִירֶן, סְ'אִיז נִישְׁט אַזֶעלְכֶע אִינְגֶעלַייט וָואס זיי ווִילֶן דִיךְ צוּבְּרֶעבֶן, דָאס אִיז אִינְגֶעלַייט וָואס זיי ווִילֶן דִיר

הֶעלְפֶּן, נָאר אײנֶער צְוויי הֶעצְט דִיךְ אוֹיף, אוּן פּוּן דֶעם קוּמְט אַרוֹיס דִי פִּירוּדִים אוּן מַחְלוֹקֶת וָואס אִיךְ הָאבּ פַּיינְט בְּתַּכְלִית הַשִּׂנְאָה, אוּן אִיךְ בִּין שׁוֹין פּוּן לַאנְג אַוועקְגֶעלָאפֶּן פּוּן זֵיי וְכוּ', אוּן אִיךְ וויל זֵיי אֲפִילוּ נִישְׁט אָנְקוּקֶן, וָוארוּם בַּיי מִיר אִיז דֶער עִיקָּר דֶעם הֵיילִיגֶן רַבִּינ'ס סְפָרִים, נָאר וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט, דָאס אִיז בַּיי מִיר דֶער עִיקָּר, אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט דָאס קֶענֶען פַּארֶרֶעכְטֶן.

שְׁטֶעל זִיךְ פָּאר אַז אִיךְ שְׁרַייב דִיר יֶעצְט אַ בְּרִיוו פּוּן יֶענֶע וֶועלְט, ווִי אַזוֹי וָואלְסְטוּ דָאס גֶעלַיינְט?

עָם אִיז אַזַא שָׁאד אַז מִיר הָאבֶּן שׁוֹין זוֹכֶה גֶעווֶען אוֹיפְּשְׁטֶעלֶן אַזֶעלְכֶע שֵׁיינֶע קִיבּוּצִים, אוּן אוֹיךְ אַ יְשִׁיבָה וָואס מֶען לֶערְנְט דֶעם סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִימוּד פּוּן דֶעם הֵיילִיגֶן רַבִּי'ן, אוּן אוֹיךְ אַ תַּלְמוּד תּוֹרָה וָואס מֶען רֶעדְט נָאר פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, זָאל יֶעצְט צוּבְּרָאכְן וֶוערְן וֶועגְן אַפָּאר קְלֵיין-קֶעפָּלְדִיגֶע קִינְדֶערִישֶׁע אִינְגֶעלַייטְלֶעךְ, אִיךְ מוּז דִיר זָאגְן אוֹיף אַזַא אוֹפֶּן וֶועט דֶער חֶדֶר נִישְׁט הָאבֶּן אַ קִיום וְכוּ', עָם אִיז נָאךְ דָא אַסַאךְ צוּ רֶערְן, נָאר אִיךְ מוּז יֶעצְט עֶנְדִיגְן וֶועגְן דִי טֶרְדוּת וָואס אִיךְ הָאבּ יֶעצְט.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רמח

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מַטּוֹת י"ח תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערַהאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

זָאלְסְט ווִיסֶן אַ מֶענְטְש וָואס עֶר הָאט נֶעבֶּעךְ אַ קְרַאנְק קִינְד דַארְף מֶען אִים זַייעֶר דַן זַיין לְבַּף זְכוּת, וָוארוּם מֶען קֶען זִיךְ נִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלְן דָאס צַעַר אוּן דִי פַּיין וָואס דִי עֶלְטֶערְן פוּן דֶעם קִינְד הָאבֶּן, אוּן סְ'אִיז נִישְׁטָא נָאךְ אַ גְּרֶעסֶערֶע קְלָלָה ווִי צוּ הָאבֶּן קְרַאנְקֶע קִינְדֶער לֹא עָלֵינוּ, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען דִי עֶלְטֶערְן דַן זַיין לְבַּף זְכוּת, פַּארְוָואס זַיי זֶענֶען אַזוֹי נֶערְוֶועז אוּן דֶערְבִּיטֶערְט, קַיין אִיד זָאל נִישְׁט גֶעפְּרוּאוּוט וֶוערְן מִיט אַזַא נִסָּיוֹן.

מֶען זָאגְט נָאךְ פוּן דֶעם חָזוֹן אִישׁ זַ"ל דָאס עֶר הָאט גֶעזָאגְט, עֶלְטֶערְן וָואס זַיי הָאבֶּן אַ קְרַאנְק קִינְד דַארְף מֶען זִיךְ אוֹיפְּשְׁטֶעלְן פַּאר זַיי, דָאס הֵייסְט עֶם אִיז דָאךְ דָא אַ מִצְוַת עֲשֵׂה פוּן "מִפְּנֵי שֵׂיבָה תָּקוּם", אוּן אוֹיךְ פַּאר אַ יוּנְגֶעלְן תַּלְמִיד חָכָם אִיז אוֹיךְ אַ מִצְוָה זִיךְ אוֹיפְצוּשְׁטֶעלְן, דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ פַּאר קַיין אִיד גֶעזָאגְט, אַייגֶער וָואס עֶר הָאט אַ קְרַאנְק קִינְד, דַארְף מֶען זִיךְ פַּאר אִים אוֹיפְּשְׁטֶעלְן, וָוארוּם דֶער אִיז בַּיי זִיךְ צוּבְּרַאכְט בְּחֶרֶם הַנִּשְׁבָּר, אוּן דָאס לֶעבְּן זַייגֶער אִיז נִישְׁט קַיין לֶעבְּן, אוּן עֶם אִיז אִים זַייעֶר זַייעֶר בִּיטֶער, אוּן פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן דֶערְהַאלְט עֶר זִיךְ אוּן אִיז

זיך נישט מתרעם אקענען בורא כָּל עוֹלָמִים, איבערדעם קומט אז מען זאל זיך אויפשטעלן פאר אים.

איבערדעם זאג פאר ... נרו יאיר עֶר זאל דן זיין לְבַף זכות, און זיי נישט קריטיקירן.

עֶלְטֶערן וואס זיי האבן אַ קראנק קינד מוזן האבן געדולד, און שטארקן די נערוון וכו', נישט פארלירן זיך וכו', ווארום דאס קינד איז נעבעך נישט שולדיג, עֶר איז ליידער קראנק, איז וואס איז שַׁיָּךְ צו שרייען אויף אים? עם איז אזוי ווי איינער וואס לא עלינו האט איין פים, און מען הייסט אים לויפן וכו', קען ער לויפן? דאס זעלבע, ווי קען מען נייטן אַ קראנק קינד עֶר זאל זיין ווי אלע? איבערדעם מוז מען האבן געדולד און נערוון שטארק ווי אייזן, נישט צובראכן ווערן, און זיך טרייסטן, ווער וויסט וואס דער בורא כָּל עוֹלָמִים ווייל פון מיר האבן? און ווער וויסט וואס איך דארף פארעבטן מיט דעם אפקומעניש?

אַז וואויל איז די מענטשן וואס זיי זענען דן דעם צוויטן לְבַף זכות, און וואויל איז די מענטשן וואס זיי האבן געדולד אויף די וועלט.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רמט

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מַטּוֹת י״ח תַּמּוּז ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַבָּחוּר ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

וְוִיסֶן דַארְפְּסְטוּ וְוִיסֶן דָאם אַז מֶען גֵייט צוּ אַ צַדִיק דַארְף מֶען פּוּן אִים לֶערְנֶען וְוִי אַזוֹי זִיךְ צוּ דֶערְהַאלְטֶן בְּזֶה הָעוֹלָם, אוּן נָעמֶען פּוּן אִים אַ דֶּרֶךְ אִין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, אָבֶּער נִישְׁט נָאכְמַאכְן, וָוארוּם נָאכְמַאכְן אִיז מֶען אַזוֹי וְוִי אַ מַאלְפֶּע (אַ מָאנְקִי) אַ קוֹף, וְוִי דִי חַז״ל זָאגְן (יְדִים פֶּרֶק א׳) וְהַקּוֹף נוֹטֵל לַיָדַיִם; אַ מַאלְפֶּע מַאכְט נָאךְ אַ מֶענְטְשׁ, עֶר קֶען אוֹיכָעט אָפְּגִיסְן דֶעם מֶענְטְשְׁנס הֶענְט, וָוארוּם וָואס עֶר זֶעט מַאכְט עֶר נָאךְ, אָבֶּער עֶם אִיז נִישְׁט בָּשֵׂר וְוִי רֶבִּי יוֹסִי זָאגְט, וַוייל מֶען דַארְף הָאבְן כֹּחַ גַבְרָא אָבֶּער נִישְׁט נָאכְמַאכְן; דִי זֶעלְבֶּע אַז מֶען גֵייט צוּ אַ צַדִיק אִיז דֶער עִיקָּר לֶערְנֶען פּוּן אִים יִרְאַת שָׁמַיִם, אָבֶּער נִישְׁט נָאכְמַאכְן; וָואס עֶר טוּט וְכוּ׳ טוּעֶן אַלֶע חֲסִידִים וְכוּ׳, דָאם הֵייסְט אַ חָסִיד שׁוֹטֶה וְכוּ׳.

עֶם אִיז בַּאוואוּסְט דָאם אִין בְּרִיסְק הָאבְן זֵיי גְרוֹיסֶע חוּמְרוֹת אוֹיךְ זֵייעֶר אַסַאךְ זַאכְן, אוּן דֶער גְרוֹיסֶער נָאוֹן רֶבִּי וָועלְוועלֶע בְּרִיסְקֶער זַ״ל הָאט רוֹב זַייְנֶע חוּמְרוֹת אוֹיסְבַּאהַאלְטֶן אֲפִילוּ פּוּן זַייְנֶע קִינְדֶער, וָוארוּם עֶר הָאט נִישְׁט גֶעוָואלְט מֶען זָאל אִים נָאכְמַאכְן, עֶר הָאט גֶעהַאט זַייְנֶע חוּמְרוֹת, אָבֶּער עֶר הָאט נִישְׁט גֶעוָואלְט אַז דָאם זָאל

זײַן אַ הֲלָכָה אָדער אַ מִנְהָג וָואס מֶען דַארְף אִים נָאכְמַאכְן, פְּלֶעגְט עֶר אַלֶעם פַארְהוילֶן, נָאר וָואס עֶר הָאט נִישְׁט גֶעקֶענְט הָאבְן דִי תַּלְמִידִים אוֹיפְגֶעמַאפְּט אוּן אוֹיכֶעט זִיךְ גֶעפִירְט אַזוֹי, אוּן עֶר הָאט גֶעהַאט צַעַר פוּן דֶעם; צוּם בַּייִשְׁפִּיל, יוֹם כִּיפּוּר בַּיים זָאגְן עַל חֵטְא וְכוּ', הָאט עֶר זִיךְ נִישְׁט אַרָאפְּגֶעבוֹיגְן, הָאבְן אַלֶע אִים נָאכְגֶעמַאכְט, הָאט דָאס אִים וֵויי גֶעטוּן וָואס מֶען מַאכְט אִים נָאךְ, הָאט עֶר אַמָאל גֶעזָאגְט, עֶר לַייְדְט שׁוֹין צָוואנְציג יָאר פּוּן דִי מַחְלָה וָואס הַייסְט אַסְטְמַא, אוּן וֶועְן עֶר בֵּייגְט זִיךְ אַרָאפּ אִיז אִים שְׁוֶוער צוּ אָטֶעמֶען, דֶערְפַאר בֵּייגְט עֶר זִיךְ נִישְׁט אַרָאפּ, אִיז וָואס אִיז שַׁיָיךְ אִים נָאכְצוּמַאכְן? אוּן מֶען זָאגְט נָאךְ נָאךְ אַז דָאס אִיז אַ בְּרִיסְקֶער חוּמְרָא...

עֶם הָאט דֶערְצֵיילְט זַיין טָאכְטֶער דָאס אַמָאל הָאט זִי אוֹיסְגֶעקֶערְט זַיין שְׁטוּב, אוּן אִיבֶּערְגֶעלָאזְט דֶעם בָּעזִים אִין סְפָרִים שְׁטוּב, הָאט עֶר גְלַייךְ גֶערוּפְן דֶעם טָאכְטֶער אוּן אִיר גֶעזָאגְט, "נָעם שׁוֹין אַרוֹים דֶעם בָּעזִים, וַוייל מֶען וֶועט נָאךְ בַּאלְד זָאגְן אַז דָאס אִיז אַ בְּרִיסְקֶער מִנְהָג, אַז אִין סְפָרִים שְׁטוּב דַארְף זַיין אַ בָּעזִים...".

זָעט מֶען פּוּן דֶעם אַלֶעם, אַז מֶען דַארְף נִישְׁט נָאכְמַאכְן אַ צַדִיק זַיינֶע תְּנוּעוֹת, וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין הַייליגְן סֵפֶר "נוֹעַם אֱלִימֶלֶךְ" (פָּרָשַׁת קְרוֹשִׁים) וְלָזֶה כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה תְּנוּעוֹת חֲבֵרוֹ אֵינָה מְקוּבֶּלֶת לְשׁוּם אָדָם מַחֲמַת שֶׁאֵינוֹ שָׁלוֹ, וְלֹא הָיָה נִשְׁמָתוֹ בָּאֵבֶר הַהִיא כְּשֶׁעָשָׂה הַתְּנוּעָה וְהִיא בְּלֹא

קְרוּשָׁה, וְהוּא רַחֲמָנָא לִיצְלָן כְּעַבוֹדָה זָרָה, שֶׁעוֹשֶׂה תְּנוּעָה שֶׁאֵינוֹ חֵלֶק אֱלֹקוּת, כִּי אִם מַחְמַת שֶׁאָהַב הַתְּנוּעָה שֶׁרָאָה מֵחֲבִירוֹ וְתִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו וְכוּ', עַיֵּן שָׁם.

אִיךְ הָאף דוּ וֶועסְט פַּארְשְׁטֵיין אוּן זָאלְסְט נִישְׁט זַיין קַיין שׁוֹטֶה נָאכְמַאכְן יֶענֶעם.

רַבִּי נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער זַ"ל פְּלֶעגְט קוּמֶען עֶרֶב שַׁבָּת אִין קְלוֹיז אִין אוּמַאן, אוּן הָאט צוּגֶעגֶרייט דֶעם בֵּית הַמִּדְרָשׁ אוֹיף שַׁבָּת, אוּן נָאכְדֶעם הָאט עֶר זִיךְ גֶעזֶעצְט זָאגְן שִׁיר הַשִּׁירִים מִיט אַ גֶעוַואלְדִיגְן דְּבֵיקוּת אוּן אַ זִיסְקֵייט, אוּן עֶר הָאט גֶעהַאט אַ סְפֶּעצִיעֶלְן נִיגוּן צוּ דֶעם, אוּן עֶס פְּלֶעגְט אַרַיינְקוּמֶען אֵיינֶער פּוּן אוּנְזֶערֶע לַייט אוּן גֶעזֶעצְט זִיךְ אִין אַ ווִינְקֶל אוּן אִינְטֶערְגֶעזִינְגֶען דֶעם זֶעלְבֶּן נִיגוּן אוּן אִים נָאכְגֶעמַאכְט אַלֶע תְּנוּעוֹת, בִּיז אֵיינְמָאל הָאט דָאס רַבִּי נַחְמָנ'ען זֵייעֶר דֶעֶנֶערְווִירְט, הָאט עֶר זִיךְ אוֹיסְגֶעדְרֵייט אוּן גֶעזָאגְט פַֿאר יֶענֶעם מִיט אַ קְפִּידָה, "זָאג ווִי סְ'שַׁיינְט דִיךְ, מַאךְ מִיר נִישְׁט נָאךְ; אַ מַאלְפֶּע מַאכְט נָאךְ אַ מֶענְטְש!".

זָעט מֶען פּוּן דֶעם אַז אַ חָסִיד דַארְף נִישְׁט נָאכְמַאכְן אַלֶע תְּנוּעוֹת פּוּן זַיין רֶבִּי'ן, ווָען עֶר טוּט דָאס אִיז עֶר אַ שׁוֹטֶה.

הַמְאַחֵל לְךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רנ

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מַטּוֹת י״ח תַּמּוּז ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

עָם אִיז מְקוּיָם גֶעוָואָרְן (יְשַׁעְיָה ס״ה) ״וְהָיָה טֶרֶם יִקְרָאוּ וַאֲנִי אֶעֱנֶה, עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וַאֲנִי אֶשְׁמָע״, בֵּיז אִיךְ שְׁרַייב דִיר אַ בְּרִיוו הָאסְטוּ מִיר שׁוֹין גְ׳עֶנְטְפֶּערְט.

אִיךְ מוּז דִיר זָאגְן, דָאס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן כ״ה), אַז אַ מֶענְטְש דַארְף אַרוֹיסְגֵיין פּוּן אַלֶע דִמְיוֹנוֹת אוּן קוֹמֶען צוּם שֵׂכֶל וְכוּ׳, וָוארוּם דֶער דִמְיוֹן אַרְבֶּעט אוֹיף אַ מֶענְטְש זֵייעֶר שְׁטַארְק. אוֹיךְ הָאט דֶער רֶבִּי אוֹיסְגֶעלָאזְט דִי תּוֹרָה אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט, ׳הַיינְט דַארְף מֶען גֶעבְּן דֶעם יֵצֶר הָרַע אַ נַייעֶם נָאמֶען, ״כֹּחַ הַמְּדַמֶּה״׳.

אִיז רַבִּי אַבְרָהָם בֶּן רַבִּי נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער זַ״ל מַסְבִּיר, דִי חַזַ״ל זָאגְן (סוֹטָה נב.) שִׁבְעָה שֵׁמוֹת יֵשׁ לוֹ לְיֵצֶר הָרַע. אִין יֶעדֶער דוֹר הָאט דֶער יֵצֶר הָרַע אַן אַנְדֶערֶע נָאמֶען, וָוארוּם אִין יֶעדְן דוֹר אִיז גֶעווֶען נַייֶע גְרוֹיסֶע וואוּנְדֶערְלִיכְע צַדִּיקִים וָואס זַיי הָאבְן מְגַלֶּה גֶעווֶען גֶעטְלִיכְקַייט, הָאט גֶעמוּזְט קוֹמֶען אַ נַייֶע יֵצֶר הָרַע מִיט אַ נַייֶע נָאמֶען זַיי מְבַטֵּל צוּ זַיין, אָבֶּער הַיינְט אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט אַרָאפְּגֶעשִׁיקְט אַזָא לֶעבְּט וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי, וָואס עֶר קֶען אוֹיפְהֵייבְן אַלֶע נִידְרִיגֶע אוּן גֶעפַאלֶענֶע אוּן צוּבְּרָאכֶענֶע

נְשָׁמוֹת, בִּיז עֶם אִיז נִישְׁטָא קַיִן אֵיין דֶּערְוַוייטֶערְטֶע נְשָׁמָה וָואס עֶר קֶען נִישְׁט אוּמְקֶערְן זִיךְ דּוּרְךְ דֶּעם הֵיילִיגְן רַבִּינְ'ס לִימּוּדִים, וֶוענְן דֶּעם אִיז אַרַאפְּגֶעקוּמֶען אַ נֵייעֶ יֵצֶר הָרַע וָואס וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן כֹּחַ הַמְדַמֶּה, וִוי דֶער רַבִּי הָאט זִיךְ אַמָאל אוֹיסְגֶעדְרִיקְט אַז דֶער יֵצֶר הָרַע טְשֶׁעפְּעט-צוּ צוּ אַן עֶרְלִיכְן אִיד אַ כֹּחַ הַמְדַמֶּה וְכוּ' וְכוּ'.

מִיר הָאבְּן גֶעלֶערְנְט אִין לֶעצְטֶע וָואכֶעדִיגֶע סֶדֶרָה דָּאס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט גֶעזָאגְט בַּאר מֹשֶׁה רַבֵּינוּ אַז דוּ דַארְפְּסְט נִסְתַּלֵּק וֶוערְן, הָאט זִיךְ מֹשֶׁה רַבֵּינוּ נִישְׁט דֶערְשְׁרָאקְן נָאר עֶר הָאט גְלַייךְ גֶעזָאגְט פַּארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים (בַּמִּדְבָּר כז) "יְפְקוֹד הַוְיָ"ה אֱלֹקֵי הָרוּחוֹת לְכָל בָּשָׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה, אֲשֶׁר יֵצֵא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יָבֹא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וַאֲשֶׁר יְבִיאֵם, וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת הַוְיָ"ה כְּצֹאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רוֹעֶה", זָאגְט רַשְׁ"י, 'אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת', לָמָּה נֶאֱמַר? אָמַר לְפָנָיו, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, גָּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ דַּעֲתּוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאֵינָן דּוֹמִין זֶה לָזֶה, מַנֵּה עַלֵיהֶם מַנְהִיג שֶׁיְהֵא סוֹבֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי דַּעֲתּוֹ.

אַ מַנְהִיג יִשְׂרָאֵל דַארְף פַּארְשְׁטֵיין יֶעדְן אֵיינֶעם בַּאזוּנֶדֶער וְכוּ', אֲפִילוּ זַיין קָאפּ אִיז פַּארְדַרֶייט וְכוּ', וָוארוּם אַזוֹי אִיז דָּאס, מֶען קֶען נִישְׁט אוֹיסְגְלַייכְן אַלֶע מוֹחוֹת, יֶעדֶער אִיד טְרַאכְט אַנְדֶערְש פּוּן אַ צְווֵייטְן, וִוי דִי חַזַ"ל זָאגְן (בְּרֵכוֹת נח.) שֶׁאֵין דַּעֲתָם דּוֹמָה זֶה לָזֶה וְאֵין פַּרְצוּפֵיהֶן דּוֹמִים זֶה לָזֶה; יֶעדֶער מֶענְטְש טְרַאכְט אַנְדֶערְש וְכוּ', אוּן וִויל עֶפֶּעס

אַנדערש וכו׳, אוּן זוכט עֶפּעס אַנדערש וכו׳, אוּן טְשֶׁעפּעט זיך אָן מיט אַן אַנדערן זאַך וכו׳, פּוּנדעסטְוועגן דאַרף דער אֱמֶת׳ר מַנהיג וויסן ווי אוּמצוגיין מיט יענעם, נאָר אַזַא סָארט מענטְש קען זיין אַ מַנהיג.

מען דאַרף האָבן גְעדוּלד צוּ יענעם, וויִ די חַז״ל דערציילן (שבת לא.) עס איז געקומען דרַיי גוים צוּ שַמַאי זיך מְגַייר צוּ זיין, אוּן יענער איינער האָט גְעהַאט זיין מְשוּגַעת וכו׳, האָט זיי שַמַאי אַוועקְגעטְרִיבּן, וויִדערוּם זענען זיי גְעקומען צוּ הִלֵל׳ן האָט עֶר גְעהַאט גְעדוּלד צוּ זיי אוּן האָט זיך אַראָפּגְעלאָזט צוּ זייערע מְשוּגַעתן אוּן האָט זיי מְגַייר גְעווען, בִּיז זיי האָבן זיך צאַמְגְעטְראָפּן אוּן האָבן גְעזאָגט קַפְּדָנוּתוֹ שֶׁל שַמַאי בְּקִשָׁה לְטוֹרְדֵנוּ מִן הָעוֹלָם, עַנְוְותָנוּתוֹ שֶׁל הִלֵל קֵרְבָנוּ תַּחַת כַּנְפֵי הַשְׁכִינָה; זענט מען וויִ מען דאַרף האָבן גְעדוּלד צוּ יענעם.

אוּן עס ווערט גְעבְּרענגט פּוּן הָאַריזַ״ל, דאַס פּוּן צְווויי גרים וואָס הִלֵל האָט מְגַייר גְעווען איז אַרוֹיסְגְעקוּמען צְווויי הייליגְע תַּנָאִים, איינער האָט גְעהייסן בֶּן בַּג בַּג, אוּן איינער האָט גְעהייסן בֶּן הֵא הֵא, וואָס זיי האָבן גְעלֶערנט תוֹרָה מיט אידישֶׁע קִינדֶער, מען דאַרף האָבן גְעדוּלד אויף די ווֶעלְט.

גְעבּ אַ קוק וויִ דוּ האָסט גְעדוּלד צוּ די בָּחוּרים וכו׳, וואָס יְעדער איינער האָט אַן אַנדערע יְרִידָה אוּן נְפִילָה וכו׳, אוּן יְעדער איינער האָט אַן אַנדערן פַּארְקְרִימְטן מֹחַ וכו׳,

אוּן פּוּנְדֶעסְטָוֶועגְן קֶעגְנסְטוּ אִין זִיי אַרַיינְשַׁיינֶען אַז זִיי זָאלְן לֶערְנֶען מִשְׁנַיוֹת אוּן גְמָרָא, אוּן דוּ שְׁרַייבְסְט מִיר דָאס צְוַויי בָּחוּרִים הָאבְן שׁוֹין גֶעעֶנְדִיגְט הוּנְדֶערְט אוּן אֵיין מָאל שִׁשָּׁה סְדָרֵי מִשְׁנָה, וָואס דָאס אִיז אַ וואוּנְדֶערְלִיכֶע גוּזְמָא, פּוּנְדֶעסְטָוֶועגְן הָאבְן זִיי דָאס בַּאווִיזְן, אַ דַאנְק דַיין גְעדוּלְד וָואס דוּ הָאסְט גֶעהַאט צוּ זִיי.

עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה זָאלְסְטוּ הָאבְן גֶעדוּלְד צוּ דַיינֶע חֲבֵרִים טַייעֶרֶע אִינְגֶעלַייט, וָואס דֶעם אֱמֶת'ן זֶענֶען זִיי נִישְׁט קַיין קָאזַאק אוּן נִישְׁט קַיין נִגִּיד, זִיי זֶענֶען אוֹיכֶעט צוּבְּרָאכֶענֶע נְשָׁמוֹת וָואס זִיי דַארְפְן מֶען זָאל זִיךְ מַאכְן צוּ טוּן מִיט זִיי (בְּלַעַ"ז אַמֶענְטְשְׁן דַארְפְן זִיי הָאבְן) אִיז פַּארְוָואס זָאל מֶען זִיי נִישְׁט גֶעבְּן?

עָם אִיז בַּאוואוּסְט וָואס דֶער הֵיילִיגֶער צַדִּיק רַבִּי מְנַחֶם מֶענְדֶל פוּן קָאצְק זִי"ע הָאט גֶעזָאגְט אוֹיף דֶעם מַאֲמַר חַז"ל (כְּתוּבּוֹת סז:) "דֵּי מַחְסוֹרוֹ", אַתָּה מְצַוֶּה עָלָיו לְפַרְנְסוֹ וְאִי אַתָּה מְצַוֶּה עָלָיו לְעַשְׁרוֹ, "אֲשֶׁר יֶחְסַר לוֹ", אֲפִילוּ סוּם לְרְכּוֹב עָלָיו וְעֶבֶד לָרוּץ לְפָנָיו; הָאט עֶר גֶעפֶּרֶעגְט, מֵילֶא גֶעבְּן פַּרְנָסָה אִיז אַ מִצְוָה פוּן צְדָקָה; גֶעבְּן אַ פֶּערְד עֶר זָאל קֶענֶען רַייטְן אוֹיף דֶעם, וַוייל נָעבֶּעךְ עֶר קֶען נִישְׁט גִיין; אָבֶּער הָאט עֶר אוֹיסְגֶעלָאזְט, דוּ שׁוֹטֶה בַּעַל גֵּאֶה, וָואס דַארְפְסְטוּ הָאבְן אַן עֶבֶד זָאל לוֹיפְן פַּאר דִיר? נָאר עֶר הָאט גְ'עֶנְטְפֶּערְט, פוּן דֶעם זֶעט מֶען אַז אַ נַאר דַארְף מֶען נָאכְגֶעבְּן זַיין שְׁטוּת אוֹיכֶעט, אוּן דָאס אִיז אוֹיכֶעט אַ מִצְוָה.

בָּזֶה הָעוֹלָם מוּז מֶען זִיךְ אָפְּגֶעבְּן מִיט יֶעדְן אֵיינֶעם, אוּן בִּפְרַט אוֹיב אֵיינֶער אִיז אַ מַנְהִיג יִשְׂרָאֵל, מוּז עֶר זִיךְ אַרָאפְּלָאזְן צוּ יֶעדְן אֵיינֶעם, אוּן פַּאְרִשְׁטֵיין יֶעדְן אֵיינֶעם, אוּן זִיךְ שְׁפִּילְן מִיט אִים וִוי זַיין פַּאְרְקְרִימְטֶן מֹחַ, אַבִּי אִין אִים אוֹיבְעט אַרַיינְשַׁיינֶען גֶעטְלִיכְקֵייט, אַז עֶר זָאל אוֹיבְעט בָּטוּל וֶוערְן אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אוּן עֶר זָאל אוֹיבְעט קֶענֶען רֶעדְן שְׁטֶענְדִיג נָאר פּוּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

אַיךְ מוּז דִיר זָאגְן אִיךְ הָאבּ הַיינְט דֶערְהַאלְטֶן דֶעם עֶרְשְׁטֶן חֵלֶק שַׁאֲלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל" אוֹיף אִידִישׁ, סַיי אִין אַ גְרוֹיסְן פָּאְרמַאט אוּן סַיי אִין אַ קְלֵיינֶעם פָּאְרמַאט, עֶם אִיז וואוּנְדֶער אִיבֶּער וואוּנְדֶער וָואם עֶטְלִיכֶּע הָאטְם גֶעקֶענְט בַּאוַוייְזְן מִיטְן אֵיינֶעם דְרִיקֶערֵיי, עֶם אִיז אַ זְכוּת הָרַבִּים לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, עֶם הָאט מִיר שׁוֹין דֶערְצֵיילְט דֶער נָאר חָשׁוּבֶער מֵפִיץ ר' ... נֶרוֹ יָאִיר, דָאם עֶם וֶועְרְט צוּבַאפְּט בַּיי אִים אַלֶע אִידִישֶׁע "אֲשֶׁר בַּנַּחַל" אוּן מֶענְטְשְׁן דַאנְקֶען אִים זֵייעֶר אָפּ, אוּן בֶּעטְן אִים שׁוֹין נָאךְ חֲלָקִים.

אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואם עֶר הָאט אַ חֵלֶק אִין דֶעם דְרִיקְן, וָוארוּם לֵייְדֶער גֵייעֶן אַרוּם הַיינְט מֶענְטְשְׁן צוּבְּרָאכְן אוּן צוּשָׁאמְן אוֹיף שְׁטִיק שְׁטִיקְלֶעךְ, מֶענְטְשְׁן הָאבְּן פַּאְרלוֹירְן פַּרְנָסוֹת וְכוּ', בָּחוּרִים אוּן מֵיידְלֶעךְ דַאְרְפְּן שִׁידוּכִים וְכוּ', אִינְגֶעלַייט דַאְרְפְּן שָׁלוֹם בַּיִת וְכוּ', קִינְדֶער דַאְרְפְּן הָאבְּן מֶען זָאל זִיךְ אָפְּגֶעבְּן מִיט זֵיי, אוּן אִינְטֶעְרֶסִירְן זִיךְ אִין זֵייעֶר בַּאֲרֶעְפֶּענִישׁ וְכוּ', אוּן אִין דִי בְּרִיוּוּ פּוּן שַׁאֲלוֹת וּתְשׁוּבוֹת

"אֲשֶׁר בַּנַּחַל" איז דָא אַלְסְדינג, אִיבֶּערְדֶעם, וואוֹיל איז דֶער מֶענְטְשׁ וָואס קֶען דָאס מֵפִּיץ זַיין, וָואס דָאס איז אַ זְכוּת הָרַבִּים לְדוֹרוֹת, אָדֶער אָפְּקוֹיפְן אַסַאךְ סְפָרִים אוּן גֶעבְּן פַּאר דִי מְפִיצִים זֵיי זָאלְן דָאס מֵפִּיץ זַיין.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהָפִיץ בְּכָל יוֹם אֶת סִפְרֵי רַבֵּינוּ זַ"ל, אַשֶׁר אֵין עוֹד מַעֲלָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוּ בְּתִיקוּן הַבְּרִית, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּינוּ זַ"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת נ"אוּפּ סִימָן מ"א) תִּיקוּן לְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל לְהַחֲזִיר בְּנֵי אָדָם בִּתְשׁוּבָה; וּמִי יָכוֹל לְהִתְפָּאֵר שֶׁהוּא נָקִי מִחֵטְא הַזֶּה? כִּי מוּבָא בַּסֵּפֶר "רֵאשִׁית חָכְמָה" (שַׁעַר הַתְּשׁוּבָה פֶּרֶק ג' סִימָן י') וּמֵהַדְּבָרִים שֶׁצָּרִיךְ הַשָּׁב לְתַקֵּן, הוּא לְתַקֵּן אוֹת בְּרִית הַפָּגוּם בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁאֵין אָדָם בִּזְמַנֵּינוּ נִיצוֹל מִמֶּנּוּ בְּבַחֲרוּתוֹ, עַיֵּין שָׁם.

וְאִם שֶׁכָּתַב אֶת זֶה לִפְנֵי אַרְבַּע מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים שָׁנָה, כִּי הוּא הָיָה תַּלְמִיד הָרְמַ"ק זַ"ל שֶׁהָיָה בְּדוֹרוֹ שֶׁל הָאַרִיזַ"ל, וּכְבָר אָז כָּתַב "שֶׁאֵין אָדָם בִּזְמַנֵּינוּ נִיצוֹל מִמֶּנּוּ בְּבַחֲרוּתוֹ", מַה נֹּאמַר אֲנַחְנוּ בַּדּוֹר הַזֶּה שֶׁהַכֹּל פָּתוּחַ, וְהַכֹּל פָּרוּץ, וּבְנֵי הַנְּעוּרִים נִכְשָׁלִים בְּנָדוֹל בְּחֵטְא הַמְגוּנֶה וְהַמָּרוֹר הַזֶּה? וְרַק אֵלּוּ הַסְּפָרִים הַקּוֹנְטְרֵסִים וְהַחוֹבְרוֹת שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּינוּ זַ"ל וּמוֹהֲרַנ"ת זַ"ל מַצִּיל אֶת הָאָדָם מֵאַבְדוֹן וּמֵהִתְאַבְּדוּת וּמַחֲזִירִים אוֹתוֹ בִּתְשׁוּבָה, בַּאֲשֶׁר יָעִידוּ כָּל הַמְּפִיצִים.

גְּלֵיבּ מִיר דוּ דַאְרְפְּסְט זִיךְ זֵייעֶר פְֿרֵייעֶן וָואס דוּ הָאסְט אוֹיפְּגֶעשְׁטֶעלְט אַזַא שֵׁיינֶעם אַפַּאראַט, אַ יְשִׁיבָה, מִיט אַ תַּלְמִיד תּוֹרָה, מִיט אַ דְּרִיקֶעריי, אוֹיב עֶם וֶועט הֶערְשֶׁן

אַחְדוּת אוּן אַהֲבָה וֶועט עֶטְץ הָאבֶּן אַ וואוּנְדֶערְלִיכֶע הַצְלָחָה. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זַ״ל פְּלֶעגְט שְׁטֶענְדִיג זָאגֶן פַֿאר אוּנְזֶערֶע לַייט, ״אִיר קֶענְט זִיךְ נִישְׁט פָֿארְשְׁטֶעלֶן צוּ וָואסְערֶע מַדְרֵיגוֹת דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי וֶועט עֶנְק בְּרֶענְגֶן אוֹיב אִיר וֶועט זִיךְ הַאלְטֶן צוּזַאמֶען!״ וְכוּ׳, אָבֶּער לֵייֶדער הָאט דֶער סַמָּ״ךְ מֶ״ם דָאס קֵיינְמָאל נִישְׁט צוּגֶעלָאזְט, אוּן יֶעדֶע דוֹר אִיז גֶעוֶוען מַחְלוֹקֶת צְווִישְׁן אוּנְזֶערֶע לַייט, אוּן אֵיינֶער הָאט גֶערוֹדֶפְט דֶעם אַנְדֶערְן וְכוּ׳ וְכוּ׳, דַארְפְֿן מִיר כָּאטְשׁ זָען דָאס אִין אוּנְזֶערֶע ד׳ אַמּוֹת זָאל הֶערְשֶׁן נָאר דָאס שָׁלוֹם אוּן לִיבְשַׁאפְֿט, וֶועט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זַיין צְווִישְׁן אוּנְז, אַזוֹי וִוי עֶר הָאט בְּפֵירוּשׁ גֶעזָאגְט פַֿאר אוּנְזֶערֶע לַייט אֵייֶדער עֶר הָאט פַֿארְלָאזְט דָאס שְׁטָאט בְּרֶסְלֶב פָֿארְן קַיין אוֹמַאן נִסְתַּלֵּק וֶועְרְן, ״אוֹיב אִיר וֶועט זִיךְ הַאלְטֶן צוּזַאמֶען וֶועט אִיר מִיר מַמְשִׁיךְ זַיין צְווִישְׁן אַייךְ״, אִיבְּערְדֶעם דַארְפְֿן מִיר טוּן אַלֶּעם וָואס מֶעגְלִיךְ הַאלְטֶן זִיךְ צוּזַאמֶען.

אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן פ׳) דָאס שָׁלוֹם מֵיינְט וֶוען צְוֵויי קֶעגֶנְעֶרם הַאלְטֶן זִיךְ צוּזַאמֶען, צוּם בֵּייְשְׁפִּיל פַֿייֶער אוּן וַואסֶער וֶוען עֶס אִיז צוּזַאמֶען פּוּן דֶעם וֶועְרְט ׳שָׁמַיִם׳, וִוי דִי חַז״ל זָאגְן (חַגִּיגָה יב.) מַאי שָׁמַיִם? בְּמַתְנִיתָא תָּנָא, אֵשׁ וּמַיִם, מְלַמֵּד שֶׁהֵבִיאָן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּטְרָפָן זֶה בָּזֶה וְעָשָׂה מֵהֶן רָקִיעַ; אוּן פַֿשְׁטוּת פְֿשַׁט אִיז, וֶועְר סְ׳קֶען צַאמְנֶעמֶען פַֿייֶער אוּן וַואסֶער וָואס אֵיינֶער לֶעשְׁט אוֹיס דֶעם אַנְדֶערְן אָדֶער אֵיינֶער פַֿארְבְֿרֶענְט דָאס אַנְדֶערְן, דֶער אִיז אַ הִימֶל מֶענְטְש, אוּן אַזוֹי אוֹיךְ אַז מֶען

קֶען צאמְנעמֶען חֶסֶד מִיט גְבוּרָה, דָאם הֵייסְט דַעַת. וָוארוּם וָוען צְוַויי מֶענְטְשֶׁן הַאלְטֶן דָאם זָעלְבֶּע, אִיז נִישְׁט שַׁיָיךְ קַיין שָׁלוֹם, נָאר וָוען צְוַויי מֶענְטְשֶׁן זָענֶען דֶערקֶענֶען אֵיינֶער דֶעם אַנְדֶערְן, אוּן מֶען בְּרֶענְגְט זֵי צוּזַאם, דָאם הֵייסְט דֶעם אֱמֶת'ן שָׁלוֹם.

אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר לַייגְט דִי וָועְרְטֶער אַרַיין בַּיי זִיךְ אִין הַאֶרְץ, וָועט אִים גוּט זַיין אוֹיף דִי וָועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וָועלְט.

זָאלְסְט הָאבֶּן אַ לֶעְבְטִיגֶן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכֶן תָּמִיד

רנא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מַטּוֹת י"ח תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֶרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב יֶעצְט דֶערְהַאלְטֶן דֶעם סֵפֶר שַׁאֲלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אַשֶׁר בַּנַּחַל" חֵלֶק א' אוֹיף אִידִישׁ, וָואס דוּ הָאסְט אָפְּגֶעדְרִיקְט אִין אוּנְזֶער דְרִיקֶערַיי, אֵיינְס אַ גְרוֹסְן, אוּן אֵיינְס אַ קְלֵיינֶע. וָואס זָאל אִיךְ דִיר זָאגְן? אַזַא לֶעכְט אִיז נָאכְנִישְׁט גֶעוָוען, דָאם וָועט מְחַיֶה זַיין טוֹיזֶענְטֶער אוּן טוֹיזֶענְטֶער אִידְן, אַז וואוֹיל אִיז דִיר אַז דוּ הָאסְט גֶעקֶענְט בַּאוַוייְזְן אַזַא זַאךְ, מִיט דֶעם דַארְפְּסְטוּ זִיךְ זֵייעֶר זֵייעֶר פְּרֵייעֶן.

דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי נָתָן זַ"ל הָאט גֶעזָאגְט דָאם אוֹיב עֶר וָועט נִישְׁט אוֹיפְשְׁטֶעלְן אַ דְרִיקֶערַיי וָועט מֶען נִישְׁט קֶענֶען

דְּרִיקֶן אוּן פַֿאַרְשְׁפְּרֵייטֶן דֶֿעם הֵיילִיגֶן רַבִּינְ׳ס אוֹר, וָואוּרוּם דֶֿעמָאלְט הָאבֶּן דִי פַֿאַרְשָׁאלְטֶענֶע מַשְׂכִּילִים גֶֿעמַסֶּרְ׳ט פַֿאר דֶֿעם רָשָׁע דֶֿער צָאר נִיקָאלַיי יְמַח שְׁמוֹ וָועגֶן דִי חַסִידִישֶׁע סְפָֿרִים, אוּן וָועגֶן דִי סְפָֿרֵי הַזּוֹהַר וְכוּ׳, אוּן עֶר הָאט אַרוֹיסְגֶענֶעבֶּן אַן אִיסּוּר דָאם צוּ דְּרִיקֶן, אוּן מֶען הָאט דָאם נִישְׁט גֶעקֶענְט דְּרִיקֶן אִין רוּסְלַאנְד, אִיז גֶענַאנְגֶען דֶֿער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זַ״ל אוּן עֶר הָאט אוֹיפְֿגֶעשְׁטֶעלְט בַּיי זִיךְ אִין שְׁטוּבּ אַ קְלֵיין דְּרִיקֶעֶרַיי, אוּן עֶר אַלֵיין מִיט זַיין זוּן ר׳ שַׁכְנָא זַ״ל אוּן מִיט נָאךְ אַ בָּחוּר, הָאבֶּן אַלֵיין גֶֿעדְּרִיקְט אַלֶע דֶֿעם הֵיילִיגֶן רַבִּינְ׳ס סְפָֿרִים, בִּיז מֶען הָאט אִים גֶֿעמַסֶּרְ׳ט. וָעט מֶען פּוּן דֶֿעם וּוי עֶר הָאט זִיךְ מוֹסֵר נֶפֶשׁ גֶֿעוָועזֶן אַלֵיין אוֹיפְֿשְׁטֶעלְן אַ דְּרִיקֶעֶרַיי אוּן אַלֵיינֶם צוּ דְּרִיקֶן, אוּן אַלֵיין פַֿאַרְפַֿלֵייצְן דֶֿעם רַבִּינְ׳ס אוֹר.

אִיבֶּערְדֶֿעם דַארְפְֿסְטוּ זִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְקֶן אוֹיף דֶֿעם גְּרוֹסֶן זְכוּת וָואם דוּ הָאסְט, אוּן בִּזְכוּת דֶֿעם וָועסְטוּ הָאבֶּן שָׁלוֹם בַּיִת אוּן נַחַת פּוּן דִי קִינְדֶֿער, מִיט פַּרְנָסָה בְּרֶיוַח, מֶענְסְט זִיךְ שְׁטַארְקֶן מִיט גְּרוֹיסֶן שִׂמְחָה אוֹיף דַיין גֶֿעוָואלְדִיגֶן זְכוּת וָואם דוּ הָאסְט, וָואם רַבִּים וּשְׁלֵמִים הָאבֶּן נִישְׁט זוֹכֶה גֶֿעוָועזֶן וָואם דוּ הָאסְט זוֹכֶה גֶֿעוָועזֶן.

לְדַעֲתִי הָאסְטוּ נָאךְ אַזַא כְּרַךְ לִיגֶן בַּיי דִיר, פִּילֶע בְּרִיוּוּ, הַלְוָואי זָאל דָאם אוֹיךְ אָפְּגֶעדְּרִיקְט וָועְרֶן.

זָאלְסְט הָאבֶּן אַ לֶעבְּטִיגֶן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכְן תְּמִיד

רנב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מַטּוֹת י"ח תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֶךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֶּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאף דוּ בִּיסְט נִישְׁט בְּרוֹגֶז וָואס אִיךְ הָאב דִיר גֶעשְׁרִיבְּן בְּאַרִיכוּת וְכוּ' וְכוּ', גְלֵייב מִיר סְ'הֵייבְּט נִישְׁט אָן צוּקוּמֶען צוּ וָואס אִיךְ הָאב נָאךְ צוּ שְׁרַייבְּן אוֹיף דֶעם נְקוּדָה וְכוּ' וְכוּ', וְויסְן זָאלְסְטוּ וְויסְן אַז דֶער הֵייליגֶער רַבִּי קֶען מְקָרֵב זַיין גַאנְץ כְּלַל יִשְׂרָאֵל צוּם בּוֹרֵא בָּל עוֹלָמִים, אוּן אֲפִילוּ גוֹיִים קֶען עֶר אוֹיכָעט בְּרֶענְגֶען סָמוּךְ לְדַת יִשְׂרָאֵל (עַיֵּן חַיֵּי מוֹהַר"ן סִימָן רנ"א), **אוּן מֶען זָעט דָאס בְּחוּשׁ, דִי אַלֶע מַפִּיצִים** וָואס זִיי גֶייעֶן מַפִּיץ זַיין דֶעם הֵייליגְן רַבִּינ'ס סְפָרִים, דִי אַלֶע קוּנְטְרֵסִים וָואס עֶם אִיז גֶעשְׁרִיבְּן אוֹיף עֶנְגְלִישׁ, אָדֶער אוֹיף פְּרַאנְצוֹיזִישׁ, אָדֶער אוֹיף שְׁפַּאנִישׁ וְכוּ' וְכוּ', גוֹיִים כַּאפְּן זִיךְ צוּ צוּ דֶעם, אוּן זֵיי זָאגְן 'דָאס אִיז וואוּנְדֶערְלִיכֶע סְפָרִים'.

אִיבֶּערְדֶעם פַּארְלַייגְט זִיךְ אַזוֹי שְׁטַארְק דֶער סַמ"ךְ מ"ם מַאכְן פִּירוּדִים בִּכְלָלִיוּת צְוּוישְׁן אוּנְזֶערֶע לַייט, וּבִפְרָטִיוּת בַּיי דִי תַּלְמִידִים פּוּן "הֵיכַל הַקּוֹדֶשׁ" וָואס דָאס אִיז דֶער הֵיכַל פּוּן הֵייליגְן רַבִּי'ן, וְוִי עֶר הָאט גֶעזָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן נ"ט) **אַז** דֶער צַדִּיק בּוֹעֶט אַ "הֵיכַל הַקּוֹדֶשׁ" דּוּרְכְדֶעם וָואס עֶר אִיז מְקָרֵב רְחוֹקִים צוּם בּוֹרֵא בָּל עוֹלָמִים, נָאר מֶען דַארְף אַבְטוּנְג גֶעבְּן אַז דָאס רַע פּוּן דִי מֶענְטְשְׁן וָואס עֶר אִיז מְקָרֵב זָאלְן אִים נִישְׁט אַרָאפְּוואַרְפְּן וְכוּ' וְכוּ',

וָואורום דָּער סַמָּ"ך מָ"ם לָאקָערְט אוֹיף יֶעדָע דָּבָר שֶׁבִּקְדוּשָׁה, וּבִפְרַט אוֹיף דִּי תַּלְמִידִים פוּן "הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ" זַיי הָאט עֶר פַּיינְט בְּתַכְלִית הַשִּׂנְאָה, וָואורום זַיי זָענען עוֹסֵק מִפְּיץ זַיין דָּעם הֵייליגְן רַבִּינָ'ס דַּעַת אוֹיף דָּער וָועלְט, אוּן פוּן זַיי הָאט דָּער סַמָּ"ך מָ"ם זַייעֶר מוֹרָא, וָואורום עֶם אִיז נִישְׁטָא אַ זַאךְ וָואס אִיז מְבַעֵר אוּן מְבַטֵּל דָּעם סַמָּ"ך מָ"ם וִוי לִימוּד מִשְׁנַיוֹת אוּן גְּמָרָא, פוּן דָּעם הָאט עֶר זַייעֶר מוֹרָא.

אוּן עֶם אִיז בַּאוואוּסְט בַּיי אַלֶע אוּנְזֶערֶע לַייט אַז דִּי תַּלְמִידֵי "הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ" לֶערְנָען דָּעם סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּימוּד פוּן דָּעם הֵייליגְן רַבִּי'ן, אוּן בִּפְרַט זָענען זַיי מַתְמִיד אִין מִשְׁנַיוֹת אוּן גְּמָרָא, אוּן אוֹיךְ זָענען זַיי מְפִיץ דָּעם רַבִּינָ'ס אוֹר, אִיז אַ וואוּנֶדֶער פַּארְוָואס דָּער סַמָּ"ך מָ"ם הָאט זַיי אַזוֹי פַּיינְט, אוּן מַאכְט שְׁטֶענְדִיג מַחְלוֹקֶת אוּן קְרִיגֶעריֶען צְווישְׁן זֵיי?

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִּיר, נָאכְדֶעם וָואס דוּ אַלֵיין בִּיסְט דּוֹרְכְגֶענַאנְגֶען דִּי זִיבְן וַואסֶערְן וָוען מֶען הָאט אַרוֹיסְגֶעווארְפֶן דַיינֶע קִינְדֶער פוּן תַּלְמוּד תּוֹרָה וְכוּ', מֶען שְׁרַייט דִּיךְ נָאךְ אוֹיף דִּי נַאסְן וְכוּ', מֶען הָאט דִּיךְ גֶערוּפֶן צוּ דִּין תּוֹרָה'ס אוּן מִשְׁפָּטִים וְכוּ', מֶען הָאט גֶערוּפֶן פָּאלִיצַיי אוֹיף דִּיר וְכוּ', מֶענֶער אוּן פְּרוֹיעֶן הָאבֶּן דֶעמָאנְסְטְרִירְט פַּאר דַיין הוֹיז וְכוּ', נָאךְ אַזָעלְכֶע צָרוֹת אוּן יִסּוּרִים וָואס דוּ בִּיסְט אַלְיין דּוּרְכְגֶענַאנְגֶען וְכוּ' אוּן דוּ גֵייסְט דּוּרְךְ וְכוּ', פַּארְשְׁטַייסְטוּ נִישְׁט קְלָאר וָואס אִיךְ שְׁרַייב דִּיר? אַז דָּער סַמָּ"ך מָ"ם וִויל אוּנְז צוּבְּרֶעכֶן דּוּרְכְדֶעם וָואס מַאכְט מַחְלוֹקֶת אוּן פִּירוּדִים צְווישְׁן דִּי תַּלְמִידִים פוּן "הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ".

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר, זָאלְסְט טוֹן אַלֶעס אִין
דֶער וֶועלְט אַז עֶם זָאל נִישְׁט זַיין קַיין שׁוּם
מַחְלוֹקֶת צְווישֶׁן דִי תַּלְמִידִים פּוּן "הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ". גְלַייב מִיר,
קַיינֶער וויל דִיךְ נִישְׁט אִינְטֶערֶסִירְן, וּבִפְרַט דִי טַייעֶרֶע
אִינְגֶעלַייט וווי ... נֶרוֹ יָאִיר וְכוּ' וְכוּ', עֶר וויל נָאר הֶעלְפֶּן,
עֶר אִיז נִישְׁט אִינְטֶרֶעסִירְט נָאְרנִישְׁט, נָאר אוֹיפְצוּבּוֹיעֶן דָאס
בֵּית הַמִדְרָשׁ, אִיבֶּערְדֶעם טוּ מִיר צוּלִיב, אוּן גֶעבּ זַייעֶר
אַכְטוּנְג נִישְׁט מְרַחֵק צוּ זַיין אַזֶעלְכֶע טַייעֶרֶע אִינְגֶעלַייט,
וָוארוּם עֶס אִיז אַ גְרוֹיסֶע שָׁאד זַיי צוּ פַאְרלִירֶן, וָוארוּם אוֹיב
זַיי וֶועלֶן גַיין וְכוּ', הַיינְט זַיי, אוּן מָאְרגֶן אַנְדֶערֶע, בִּיז עֶס
וֶועט גָאְרנִישְׁט בְּלַייבֶּן, אוּן דָאס אִיז בַּיי מִיר בָּרוּר כַּשֶׁמֶשׁ,
וָוארוּם דֶער סַמָ"ךְ מָ"ם וָואְרט אוֹיף דֶעם אַז עֶם זָאל בָּטוּל
וָועְרֶן דֶער "הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ", נָאר גְלַייב מִיר עֶר וֶועט דָאס
נִישְׁט דֶערְלֶעבֶּן צוּ זֶען, וּוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי נָתָן זַ"ל
שְׁרַייבְט אִין זַיינֶע בְּרִיוו 'יֹאבְדוּ הֵם וְאֶלֶף כַּיוֹצֵא בָּהֶם, וְדִיבּוּר
אֶחָד מִדְּבָרָיו זַ"ל לֹא יִתְבַּטְלוּ', גְלַייב מִיר עֶס פֶּעלְט נִישְׁט
קַיין שְׁקָצִים עַזּוּת פָּנִימֶער פּוּן אִינֶעווייניג וְכוּ', וָואס זַיי וָואְרטֶן
צוּ זֶען דָאס "הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ" זָאל בָּטוּל וָועְרֶן, אָבֶּער אִיךְ
זָאג דִיר זַיי וֶועלֶן נִישְׁט דֶערְלֶעבֶּן דָאס צוּ זֶען, וָוארוּם אִיךְ
בִּין זַייעֶר אַ שְׁטַאְרְקֶער עַקְשָׁן, אוּן אִיךְ גַיי אִין דֶעם הֵיילִיגֶן
רַבִּינְ'ס פִּים טְרִיט, וָואס עֶר הָאט גֶעזָאגְט (חַיֵּי מוֹהַר"ן סִימָן רכ"ט)
"נִצַּחְתִּי וַאֲנַצֵּחַ", אִיךְ הָאב אוֹיסְגֶעפִירְט אוּן אִיךְ וֶועל אוֹיסְפִירֶן.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר, שְׁטַאְרְק זִיךְ, אוּן זָאלְסְט
אַרְבֶּעטֶן נָאר אוֹיף דִי נְקוּדָה פּוּן אַהֲבָה וְאַחְוָה

צְווישֶׁן אַלֶע תַּלְמִידֵי "הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ", וֶועסְטוּ זֶען וָואסָערָע הַצְלָחָה מִיר וֶועלְן הָאבְּן, גֶעדָענְק גוּט אַז קֶיינָער וויל דִיר נִישְׁט אוֹיסְכַאפְּן וְכוּ', סְ'אִיז נָאר דִמְיוֹנוֹת פוּן צְווֶויי דְרֵיי אִינְגָעלַייט וָואס זֵיי הֶעצְן דִיר אוֹיף, אוּן דָאס טוּט מִיר זֵייעָר זֵייעָר וֵויי, וָוארוּם אִיךְ וֵויים דִי שְׁוֶוערְשׁ פוּן דִי טוּמְאָה פוּן מַחְלוֹקֶת, וָואס רַבִּים חַלָּלִים כְּבַר הִפִּילָה.

נָעם אַרַיין אִין דִיר דִי וֶועלְטָער, וֶועט דִיר גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רנג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ד' לְסֵדֶר מַטּוֹת י"ח תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

עָם אִיז בַּאוואוּסְט אַז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן י') פַארְוָואס זָענֶען מֶענְטְשֶׁן וַוייט פוּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים? וַוייל זֵיי הָאבְּן נִישְׁט קַיין יִשּׁוּב הַדַּעַת, אוּן פַארְוָואס הָאבְּן זֵיי נִישְׁט קַיין יִשּׁוּב הַדַּעַת? וַוייל זֵיי זָענֶען נִישְׁט פְּרֵייליךְ, וָוארוּם וָוען אַ אִיד אִיז פְּרֵייליךְ הָאט עֶר יִשּׁוּב הַדַּעַת, אוּן עֶר קֶען פִּירֶן זַיין מַחְשָׁבָה וויאַזוֹי עֶר וויל, וָוארוּם שִׂמְחָה אִיז עוֹלָם הַחֲירוּת, אוּן מִיט וָואס קֶען מֶען זִיךְ פְּרֵייעֶן? מִיט שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גוֹי, וָואס דָאס אִיז

אַזַא שִׂמְחָה וָואם קַיין שׁוּם קְלִיפָּה פּוּן סִטְרָא אַחֲרָא קֶען נִישְׁט מְבַטֵּל זַיין, וָוארוּם דָאס אִיז אַ זַאךְ וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט אוּנְז בַּאשַׁאפֶן מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, אוּן מִיט דֶעם קֶען מָען זִיךְ מוֹרֶא'דִיג פְּרֵייעֶן.

וָואם וָואלְט מָען גֶעטוּן וָוען מָען וָואלְט חַס וְשָׁלוֹם גֶעוָוען אַ גוֹי צוּם בֵּייְשְׁפִּיל אַ טֶערְק, אָדֶער אַ פְּרַאנְצוֹיז, אָדֶער אַ רוּסִישֶׁער, וְכוּ', וְכוּ', עֶם וָואלְט גָאר נִישְׁט גֶענִיצְט, אוּן יֶעצְט זֶענֶען מִיר בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ בַּאשַׁאפֶן גֶעוָוארְן מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, אִיז דֶען דָא אַ גְרֶעסֶערֶע שִׂמְחָה פּוּן דֶעם?

אוּן דֶער הֵייליגֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט אַז אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ קֶען קוּמֶען דֶער סַמ"ךְ מ"ם אוּן צוּבְּרֶעכְן דֶעם מֶענְטְש וְכוּ' אַרַיינְלֵייגְן אִין אִים דָאס 'דוּ טוֹיגְסְט נִישְׁט' וְכוּ', אָבֶּער אוֹיף דִי נְקוּדַת הַיַּהֲדוּת דָאס פִּינְטֶעלֶע אִיד וָואס עֶס אִיז דָא אִין אוּנְז "שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גוֹי" אוֹיף דֶעם קֶען דֶער סַמ"ךְ מ"ם גָארְנִישְׁט טוּן, אוּן וָוען אַ אִיד פְּרֵייְדְט זִיךְ מִיט דֶעם קֶען דָאס אִים בְּרֶענְגְן צוּ דִי הֶעכְסְטֶע מַדְרֵיגוֹת.

וְוִי דֶער הֵייליגֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן כ"ד) דָאס וָוען אַ מֶענְטְש לִיגְט צְווִישְׁן דִי קְלִיפּוֹת רַחֲמָנָא לִיצְלָן אָבֶּער עֶר שְׁטַארְקְט זִיךְ מִיט אַלֶע כּוֹחוֹת אוּן עֶר אִיז מְקַנֵּיים דִי מִצְווֹת בְּשִׂמְחָה, דָאס בְּרֶענְגְט אִים עֶר זָאל אַרוֹיסְגֵיין פּוּן נַשְׁמִיוּת עוֹלָם עַשִׂיָה, אוּן עֶר זָאל אַרוֹיפְגֵיין צוּ דִי עוֹלָמוֹת יְצִירָה בְּרִיאָה בִּיז עוֹלָם אֲצִילוּת, אוּן אַרוֹיפְגֵיין

הֶעבֶער אוּן הֶעבֶער, אוּן מַשִּׂיג זַיין דָאס גֶעטִילְכְקֵייט, בְּסוֹד מָטֵי וְלֹא מָטֵי.

אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר קֶען זִיךְ מְחַזֵק זַיין אוּן שְׂטַארְקֶן אֲפִילוּ אִין דִי נִידְרִיגְסְטֶע מַדְרֵיגוֹת וָואס עֶר גֶעפוּנְט זִיךְ, אוּן זִיךְ פְֿרֵייעֶן מִיט דִי מִצְווֹת וָואס עֶר הָאט, צִיצִית, תְּפִילִין, מְזוּזָה, וְכוּ', וְכוּ', דָאס וָועט אִים אַרוֹיסְבְּרֶענְגֶן צוּ דִי הֶעבְסְטֶע מַדְרֵיגוֹת, וָואס דֶער סַמָ"ךְ מָ"ם הָאט פוּן דֶעם זַייעֶר מוֹרָא, לַייגְט עֶר אַרַיין אִין אַ גֶעפַאלֶענֶעם וְכוּ' גְרוֹיס יֵאוּשׁ וְכוּ', אוּן רֶעדְט אִים אַיין אַז 'דוּ הָאסְט שׁוֹין נִישְׁט קַיין תַּקָנָה', אִיבֶּערְדֶעם זֶעה זִיךְ צוּ שְׂטַארְקֶן מִיט נְקוּדַת הַיַהֲדוּת, מִיטֶן פִּינְטֶעלֶע אִיד וָואס עֶס אִיז דָא אִין דִיר, "שֶׁלֹא עָשַׂנִי גוֹי".

עֶם וָועְרְט דֶערְצַיילְט דָאס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי, רֶבִּי מְנַחֶם מֶענְדִיל פוּן רִימָאנוֹב זי"ע הָאט אִין דֶער יוּגְנְט גֶעלֶערְנְט זַייעֶר אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת אוּן גְמָרָא מִיטֶן רִי"ף, צַדִּיקִים הָאבֶּן גֶעזָאגְט אַז עֶר הָאט דִי נְשָׁמָה פוּן דֶעם רִי"ף - רֶבִּי יִצְחָק אַלְפַּסִי, אוּן עֶר הָאט אִים גֶערָאטֶן עֶר זָאל פָֿארְן צוּם הֵיילִיגֶן רֶבִּי, רֶבִּי אֱלִימֶלֶךְ פוּן לִיזֶענְסְק זי"ע, אוּן דָארְטֶן וָועט עֶר הָאבֶּן זַיין שְׁלֵימוּת הַתִּיקוּן.

וְיֶדֶערוּם וָועְרְט דֶערְצַיילְט אַז אַמָאל זֶענֶען גֶעפָֿארְן אַ וָואגֶן מִיט תַּלְמִידִים צוּם הֵיילִיגֶן רֶבִּי'ן רֶבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע, אוּן זֵיי זֶענֶען דוּרְכְגֶעפָֿארְן אַ וַואלְד, אוּן פְּלִיצְלוּנְג זֶעהֶן זֵיי אַ אִינְגֶערְמַאן שְׂטַייט דָארְטֶן אוּן טַאנְצְט אוּן אִיז זַייעֶר

פְֿרַייליךְ, דָאבְֿן זַיי אָפְּגֶעשְׁטֶעלְט דֶעם וָואגָן, אוּן דָאבְֿן אִים גֶעפֶֿרעגְט, וָואס טוּהסְטוּ דָא? אוּן וָואס אִיז דִי שִׁמְחָה וָואס דוּ פְֿרַייסְט דִיךְ אַזוי? דָאט עֶר זַיי גֶענְטפֶֿערְט "עֶס אִיז שׁוֹין דֶער דְרִיטֶער טָאג וָואס אִיךְ דָאבְֿ נִישְׁט גֶעגֶעסְן וַוייל אִיךְ דָאבְֿ נִישְׁט וָואס צוּ עֶסְן, אוּן דֶער סַמָ"ךְ מָ"ם וויל מִיךְ צוּבְֿרֶעכְן אִיךְ זָאל אָפְּלָאזְן מַיין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, דָאבְֿ אִיךְ זִיךְ מְיַישֵׁב גֶעוֶוען אִיךְ וֶועל טַאנְצָן אוּן זִיךְ פְֿרַייעֶן דָאס דַאנְקָען גָאט בָּרוּךְ הוּא אִיךְ דָאבְֿ אַפֶּעטִיט וְכוּ' אוּן קֶען עֶסְן וְכוּ', אוּן לַייֶדער אִיז דָא מֶענְטשְׁן וָואס זַיי דָאבְֿן וָואס צוּ עֶסְן בְּשֶׁפַּע נָאר זַיי קֶענֶען נִישְׁט עֶסְן וָוארוּם זַיי זֶענֶען זַייעֶר קְרַאנְק אוּן דָאבְֿן נִישְׁט קֵיין אַפֶּעטִיט צוּ עֶסְן וְכוּ', אוּן דַאנְקָען גָאט אַז אִיךְ בִּין גֶעזוּנְט" אוּן מִיט דֶעם אִיז עֶר זִיךְ מְחַיֶה.

דָאבְֿן דִי תַּלְמִידִים גְלַייךְ בַּאשְׁלָאסְן אוּן זַיי דָאבְֿן גֶעזָאגְט, דוּ בַּאלַאנְגְסְט צוּ אוּנְזֶער הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן דֶער רֶבִּי, רֶבִּי אֱלִימֶלֶךְ פוּן לִיזֶענְסְק זי"ע, אוּן זַיי דָאבְֿן אִים אַרוֹיפְֿגֶענוּמֶען אוֹיף זַייעֶר וָואגָן, אוּן זַיי דָאבְֿן אִים גֶעבְֿרֶענְגְט צוּם הֵיילִיגְן צַדִיק, וָואס דָאט אִים זַייעֶר זַייעֶר מְקָרֵב גֶעוֶוען, אוּן דָאט אִים גֶעזָאגְט, אוֹיף דַיין נְשָׁמָה וַוארְט אִיךְ שׁוֹין זַייעֶר זַייעֶר לַאנְג וְכוּ' וְכוּ', אוּן דָאט אִים גֶעבְֿרֶענְגְט צוּ זַיינֶע הוֹיכֶע מַדְרֵיגוֹת, וָואס וֶועְרְט גֶעבְֿרֶענְגְט אַז אִין זַיין צַייט דָאבְֿן דִי אִידְן גֶעהַאט פַּרְנָסָה, וָוארוּם עֶר דָאט צָווִיי אוּן צְוַואנְצִיג יָאר גֶעזָאגְט תּוֹרָה יֶעדְן טָאג אוֹיף פַּרְשַׁת הַמָן, אוּן מִיט דֶעם דָאט עֶר מַשְׁפִּיעַ גֶעוֶוען

פַּרְנָסָה פַּאר אִידִישֶׁע קִינְדֶער, אוֹיךְ אַזוֹי וַוייט אַז עֶם וֶוערְט דֶערְצֵיילְט אַז אִין דִי קְלֵיינֶע דֶערְפֶּער וווּ דִי אִידְן הָאבְּן גֶעהַאט גֶעשֶׁעפְטן, אוּן וֶוען סְ׳אִיז נִישְׁט אַרַיינְגֶעקוּמען קַיין גוֹיאִישֶׁע קוּנים הָאבְּן זִיךְ מַלְאָכִים פַּארְשְׁטֶעלְט וווּ גוֹיאִישֶׁע קוּנים אוּן זֶענֶען גֶעקוּמֶען קוֹיפְן בַּיי זֵיי סְחוֹרָה, אַזוֹי הָאבְּן אִידְן גֶעהַאט פַּרְנָסָה, קֶען מֶען זִיךְ פָּארְשְׁטֶעלְן דָאס גְרוֹיסְקֵייט פּוּן דֶעם הֵיילִיגְן רַבִּי׳ן רַבִּי מְנַחֶם מֶענְדִיל פּוּן רִימָאנוֹב זי״ע, אוּן צוּ דֶעם מַדְרֵיגָה אִיז עֶר צוּגֶעקוּמֶען נָאר דוּרְכְדֶעם וָואס עֶר אִיז גֶעוֶוען זַייעֶר פְּרַיילִיךְ וֶוען עֶס אִיז אִים זַייעֶר עֶנְג גֶעוֶוען, בִּיז עֶר הָאט זִיךְ נִישְׁט גֶעהַאט מִיט וָואס מְחַיֶה זַיין זִיךְ נָאכְדֶעם וָואס עֶר הָאט נִישְׁט גֶעהַאט גֶעגֶעסְן דְרַיי טָעג פּוּן אֲרֶעמְקֵייט וְכוּ׳, נָאר אַז עֶר אִיז גֶעזוּנְט.

זָעט מֶען פּוּן דֶעם דָאס גְרוֹיסְקֵייט וֶוען אַ אִיד אִיז זִיךְ מְחַיֶה אִין דִי שְׁוֶוערְסְטֶע צַייטֶן וָואס עֶס גֵייט אוֹיךְ אִים דוּרְךְ, אוּן עֶר טָרֶעפְט דָאס גוּטְס אִין זַיינֶע צָרוֹת וְכוּ׳, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט אוּנְז אוֹיסְגֶעלֶערְנְט (לִיקוּטֵי מוֹהַרַ״ן חֵלֶק א׳ סִימָן קצ״ה) דָאס דָוִד הַמֶּלֶךְ אִין זַיינֶע שְׁוֶוערְסְטֶע בִּיטֶערֶע צַייטֶן וָואס אִיז אוֹיךְ אִים דוּרְכְגֶענַאנְגֶען וָואס מֶען הָאט אִים גֶערוֹדֶפְט וְכוּ׳, אוּן לֵיצָנוּת גֶעמַאכְט פּוּן אִים וְכוּ׳, הָאט עֶר גֶעזָאגְט (תְּהִלִּים ד׳) ״בַּצָר הִרְחַבְתָּ לִי״ רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִין מֵיינֶע צָרוֹת טָרֶעף אִיךְ הַרְחָבוֹת. הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי גֶעזָאגְט, אַזוֹי דַארְף אַ אִיד זִיךְ פִּירֶן, אֲפִילוּ וֶוען סְ׳אִיז אִים זַייעֶר עֶנְג זָאל עֶר טָרֶעפֶן הַרְחָבוֹת אִין זַיינֶע גְרוֹיסֶע

צָרוֹת, אוּן דוּרְכְדֶעם וָועט עֶר פָּטוּר וָועְרן בַּיִים סוֹף פּוּן אַלֶע זַייָנֶע צָרוֹת.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר, זַיי נִישְׁט קַיין בַּטְלָן, נָעם זִיךְ אִין דִי הֶענְט אַרַיין, אֲפִילוּ סְ'אִיז דִיךְ אַזוֹי בִּיטֶער אוּן עֶנְג, עֶס גֶייט אוֹיף דִיר דוּרְךְ שְׁוָוערֶע בִּיטֶערֶע מַצָבִים, בְּנִגְשְׁמִיוּת, הָאסְט קַיין פַּרְנָסָה נִישְׁט, אוּן דוּ בִּיסְט פִּיל מִיט חוֹבוֹת וְכוּ' וְכוּ', אוּן בְּרוּחָנִיוּת, עֶס גֶייט דִיר נִישְׁט דֶעם דַאוָועְנֶען אוּן דִי לֶערְנֶען וִוי דוּ וִוילְסְט וְכוּ', אוּן דוּ פַאלְסְט דוּרְךְ מִיט שְׁוָוערֶע יְרִידוֹת וְכוּ', אִיז נִישְׁט קַיין עֵצָה אַרָאפְצוּפַאלְן בַּיי זִיךְ, נָאר דַיְיקָא וָועְן עֶס אִיז עֶנְג אוּן בִּיטֶער דַארְף מֶען שְׁטֶענְדִיג קוּקְן אוֹיף דִי גוּטֶס וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים טוּט מִיט דִיר, אוּן זָאלְסְט שְׁטֶענְדִיג זָאגְן, דַאנְקֶען נָאט וָואס אִיךְ בִּין גֶעזוּנְט אוּן אִיךְ הָאב צְוַויי פִּיס אוּן אִיךְ קֶען גֵיין וְכוּ', אוּן אִיךְ הָאב אוֹיגְן צוּ זֶען אוּן אַ מוֹיל צוּ אָטֶעמֶען אוּן צוּ עֶסְן וְכוּ'.

וָואס לֵייֶדער אִיז דָא אַזוֹיפִיל סוּבְלֵי חֲלָאִים וָואס זַיי קֶענֶען נִישְׁט גֵיין וְכוּ', אוּן קֶענֶען נִישְׁט זֶען וְכוּ', אוּן זַיי זֶענֶען בַּאהָאפְטֶן צוּ אַלֶע עֶרְלֵיי מַאשִׁינֶען לֹא עָלֵינוּ, אוּן מִיט דֶעם וָואס דוּ וָועסְט זִיךְ שְׁטַארְקְן אִין דִי שְׁוָועֶרֶע מַצָבִים, אוּן דוּ וָועסְט זִיךְ נִישְׁט לָאזְן אַרָאפְוַוארְפְן, וָועסְטוּ זֶען אַז אַלְסְדִינְג וָועט זִיךְ אִיבֶּערְדֶרַייֶען בַּיים סוֹף, אוּן עֶס וָועט דִיךְ גוּט זַיין.

הַלְוַואי זָאלְסְטוּ אַרַיינְלֵייגְן אִין דַיין הַארְץ דוּ וָוערְסְט וָואס אִיךְ שְׁרַייב צוּ דִיר, אוּן וָועסְט אוֹיפְהֶערְן זִיךְ צוּ

בַּאקְלָאגְן, נָאר דוּ וֶועסְט זַאנְקֶען אוּן לוֹיבְּן אוֹיף דִי חֲסָדִים אוּן רַחֲמִים גְּמוּרִים וָואס דָּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים טוּט מִיט דִיר, דוּ הָאסְט אַ וַוייב מִיט קִינְדֶער אוּן זֵיי זֶענען אַלֶע גָּעזוּנְט בָּרוּךְ הַשֵּׁם, נָאר עֶס אִיז דִיר עֶנְג אִין פַּרְנָסָה וְכוּ', אוּן עֶס אִיז דִיר עֶנְג בְּרוּחָנִיוּת, עֶס קוּמְט דִיר אָן שְׁוֶוער צוּ לֶערְנֶען אוּן דַאוֶונֶען וְכוּ', פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן בִּיסְטוּ זִיךְ מְחַיֶּה מִיט דִי חֲסָדִים וָואס דָּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים טוּט מִיט דִיר, אִין דֶעם זְכוּת וָואס דוּ דֶערְהַאלְטְסְט זִיךְ אִין דִי שְׁוֶוערְסְטֶע בִּיסְטֶערְסְטֶע צַייטְן וָואס עֶס גֵייט אוֹיף דִיר דּוּרְךְ, וֶועסְטוּ זוֹכֶה זַיין סוֹף כָּל סוֹף אַז עֶס וֶועט זִיךְ עֶפֶּעֶנֶען דִי שַׁעֲרֵי רַחֲמִים וְהַפַּרְנָסָה, אוּן עֶס וֶועט נִשְׁפָּע וֶועְרֶן אוֹיף דִיר אַלֶע הַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעְבְּטִיגְן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכְן תָּמִיד

רנד

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ה' לְסֵדֶר מַטּוֹת י"ט תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

אִיךְ מוּז דִיר זָאגְן, אוֹיב דוּ וֶועסְט זִיךְ נִישְׁט אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיף זִיךְ, וֶועסְטוּ מְשׁוּגָּע וֶועְרֶן אִינְגאַנְצְן, וֶועסְט דַארְפְן זִיצְן אִין אַ מְשׁוּגָּע'ן הוּיז, וָוארוּם דִי חַזַ"ל זָאגְן (סוֹטָה ג:) אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵירָה אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת; זָאגְט אוֹיף דֶעם דָּער הֵייליגֶער רַבִּי (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ז') קוּמְט

אוֹים יֶעדֶער אײנֶער וֶועלְדִיג זַיינֶע חַטָּאִים אַזוֹי פִּיל רוּחַ שְׁטוּת אִיז דָּא אִין אִים.

אוֹךְ זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ל"ו) דָּאס אַלֶע מְשׁוּגָּעִים וֶועלְן נָאר פּוּן תַּאֲוַת נִיאוּף רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן; אִיבֶּערְדֶעם נָעם זִיךְ אִין דִּי הֶעמְט אַרַיין, אַז נִישְׁט וֶועסְטוּ אַלֶעס פַֿאַרלִירְן, דַיין וַוייב וֶועט דִיךְ אָפְּלָאזְן וְכוּ', אוּן עֶמְט וֶועמְס זִיךְ גֶּטְ'ן אוּן דוּ וֶועסְט אַלֶעס פַֿאַרלִירְן, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט אַמָּאל גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ק"ח) אַ מֶענְטְש פּוּן אַיין תַּעֲנוּג'ל וֶועלְן פּוּן אַ פֶּערְטֶל שָׁעָה, קֶען עֶר אָנְוועלְן נָאר דֶעם עוֹלָם הַזֶּה מִיט דֶעם עוֹלָם הַבָּא; פְֿרֶעג אִיךְ דִיר, וָואס אִיז מִיט דִיר? צוּ וֶוייסְטוּ נִישְׁט אַז מֶען קוֹקְט אוֹיף יֶעדֶע פְּרוֹי וָואס סְ'גֶייט דוּרְךְ אוֹיפְן גַאס אִיז מֶען פָֿשׁוּט אַ מְשׁוּגָּעְנָער? וִוי סְ'שְׁטֵייט אִין דִי תּוֹכָחָה (דְּבָרִים כ"ח) "וְהָיִיתָ מְשׁוּגָּע מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה" אַ מֶענְטְש וֶועלְט מְשׁוּגֶּע נָאר וָואס עֶר קוֹקְט מִיט דִי אוֹיגְן וִוי עֶר דַארְף נִישְׁט קוֹקְן וְכוּ' וְכוּ'.

אוּן דִי חַז"ל זָאגְן (סַנְהֶדְרִין מה.) אֵין יֵצֶר הָרַע שׁוֹלֵט אֶלָּא בַּמֶּה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת, אִיבֶּערְדֶעם נָעם זִיךְ אִין דִי הֶעמְט אַרַיין, וָוארוּם אַז נִישְׁט וֶועסְטוּ פַֿאַרלִירְן בֵּייֶדֶע וֶועלְטָן, אוּן דוּ וֶועסְט זִיךְ גֶּטְ'ן, אוּן דוּ וֶועסְט זִיךְ אַרוּמְדַרַייעֶן אַ גָּרוּשׁ נָע וָנָד, וִוי אַ אָפְּגֶערִיסֶענֶער נַאר, אוּן וִוי אַ שׁוֹטֶה וְכוּ'.

עֶם אִיז דָּא אַיין עֵצָה וִוי אַזוֹי פָּטוּר צוּ וֶועלְן פּוּן דֶעם יֵצֶר הָרַע וָואס עֶר בְּרֶענְט אִין אִים אַזוֹי וִוי אַ פַֿייעֶר, עֶר

זָאל זָאגן אַסאַך מִשְׁנַיוֹת כְּסִדְרָן, וָואס מֶער אִיז בֶּעסֶער, ווי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאנְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א׳ סִימָן א׳) אַז דֶער יֵצֶר הָרַע מַאכְט אַ מֶענְטְש מְשׁוּגָּע, אוּן דִי תּוֹרָה אִיז אַ שְׁטֶעקֶן וָואס שְׁלָאגְט דֶעם מְשׁוּגָּעְנֶעם, אוּן לִימּוּד מִשְׁנַיוֹת הָאט אִין זִיךְ אַ כֹּחַ אַרוֹיסְצוּנֶעמֶען דֶעם מֶענְטְש פּוּן זַיין טִיפֶּע בְּלָאטָע וָואס עֶר אִיז אַרַיינְגֶעפַאלְן אִין דֶעם.

וָועמְטוּ אָנְנֶעמֶען מַיינָע וָועְרטֶער, וָועמְטוּ זַיין דֶער גְּלִיקְלִיכְסְטֶער מֶענְטְש אִין דַיין לֶעבֶן, וָוארוּם דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט דִיךְ גֶעגֶעבֶן אַ מַתָּנָה אַ גֶעטַרַייעֶ וַוייב מִיט אַ לֶעכְטִיג אִינְגֶל, אוּן דוּ קֶענְסְט לֶעבֶן אַזוֹי ווי אַ קֶעניג, וָועמְטוּ אָבֶּער נִישְׁט אָנְנֶעמֶען מַיינָע וָועְרטֶער, זָאג אִיךְ דִיר צוּ אַז עֶס וָועט זַיין אַ גָּט אוּן דוּ וָועסְט מֶער קֵיינְמָאל נִישְׁט קֶענֶען זֶען דַיין זוּכָן, אוּן דוּ וָועסְט זַיין צוּ שְׁפָּאט אוּן גֶעלֶעכְטֶער בַּיי דִי גַאנְצֶע שְׁטָאט, אוֹיסֶער וָואס דוּ וָועסְט גּוֹרֶם זַיין מוֹרָא׳דִיגְ צַעַר פַּאר דַיין טַאטֶן אוּן מַאמֶען אוּן אָנְמַאכְן בִּזְיוֹנוֹת פַּאר דִי גַאנְצֶע מִשְׁפָּחָה.

מֶער פּוּן דֶעם קֶען אִיךְ דִיר נִישְׁט שְׁרַייבְּן, וָוארוּם דִי בְּחִירָה אִיז אִין דַיין הֶענְט, ווי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט פַּאר אֵיינֶעם וָואס עֶר הָאט אִים גֶעפְֿרֶעגְט ווי אַזוֹי אִיז דִי בְּחִירָה? הָאט אִים דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי גֶעעְנְטְפֶּערְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב׳ סִימָן ק"י) דִי בְּחִירָה אִיז פָּשׁוּט, אַז מֶען וויל טוּט מֶען, אוּן אַז מֶען וויל נִישְׁט טוּט מֶען נִישְׁט.

אִיךְ וואוּנְטְש דִיר דוּ זָאלְסְט תְּשׁוּבָה טוּן

רנה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ה' לְסֵדֶר מַטּוֹת י"ט תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

גְלַייב מִיר אִיךְ וֵויים וָואס אִיךְ זָאג, אוּן אִיךְ וֵויים וָואס אִיךְ טוּה, וְכוּ', וְכוּ', אִיךְ הָאב אִין לֶעבֶן אַסַאךְ מִיטְגֶעמַאכְט וְכוּ', אִיךְ הָאב אַסַאךְ גֶעזָען אוּן גֶעהֶערְט אוּן פַארְשְׁטַאנֶען וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם אַז אִיךְ שְׁרַייב דִיר עֶפֶּעס וֵויים אִיךְ וָואס אִיךְ טוּה, אוּן אִיךְ הָאב גְרוֹיס הַנָּאָה וָואס דוּ הָאסְט מִיר גֶעפַאלְגְט, דוּ וֶועסְט זֶען אוּן פַארְשְׁטֵיין בַּיים סוֹף אַז אִיךְ בִּין גֶעווֶען גֶעהֶערְכְט וְכוּ'.

אוֹיף דֶעם עוֹלָם דַארְף מֶען יֶעדֶן מֶענְטְש דַן זַיין לְכַף זְכוּת, מֶען קֶען קֵיינְמָאל נִישְׁט וִוסֶן וָואס עֶם טוּט זִיךְ בַּיי יֶענֶעם וְכוּ', אוּן מֵיין נִישְׁט עֶם אִיז גְרִינְג, דָאס אִיז דִי שְׁוֶוערְסְטֶע זַאךְ אִין לֶעבֶן, צוּגֶעווֹאוֹינֶען זִיךְ צוּ דַן זַיין דֶעם צְוֵוייטֶן לְכַף זְכוּת.

עֶם אִיז בַּאוואוּסְט וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זַ"ל פְלֶעגְט שְׁטֶענְדִיג חַזֶּרֶן מִיט אוּנְזֶערֶע לַייט דֶעם גִילּוּי וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט מְגַלֶּה גֶעווֶען (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן רפ"ב) דָאס מֶען דַארְף זִיךְ דַן זַיין לְכַף זְכוּת, אוּן מֶען דַארְף יֶעדֶן עֶם דַן זַיין לְכַף זְכוּת, אוּן אוֹיבּ מֶען אִיז דַן יֶעדֶן עֶם לְכַף זְכוּת קֶען מֶען אִים אַרוֹיסְנֶעמֶען מִכַּף חוֹבָה לְכַף זְכוּת, אוּן מַחְזִיר זַיין בִּתְשׁוּבָה אֲמִיתִּית.

עֶם וועִרְט דֶערצַיילְט דָאס דָער הַיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זַ״ל אִיז אַמָאל גֶעוֶוען אִין אַ שְׁטָאט וָואס אִיז גֶעוֶוען זֵייעֶר אַסַאךְ סְטַרֶעלִיסְקֶער חֲסִידִים, אוּן עֶר הָאט מִיט זֵיי גֶעֶרעדְט דֶעם הַיילִיגֶן רֶבִּינְ׳ס דִיבּוּרִים, אוּן זֵיי זֶענֶען זֵייעֶר נִמְשָׁךְ גֶעוָואךְן נָאךְ אִים, בִּיז זֵיי הָאבֶּן אִים אַרוֹיסְגַאגְלַייט פּוּן שְׁטָאט אוּן מִיטְגֶעגַאנְגֶען מִיט אִים, עֶר אִיז גֶעזֶעצֶן אוֹיפְן וָואגְן אוּן זֵיי זֶענֶען גֶעגַאנְגֶען צוּפִּיס, אוּן עֶר הָאט דֶעמָאלְט אִיבֶּערגֶעחַזֶרט פַּאר זֵיי דֶעם הַיילִיגֶן רֶבִּינְ׳ס וָועִרְטֶער וִוי מֶען דַארְף מְלַמֵּד זְכוּת זַיין אוֹיף יֶעדֶן אִיד, אוּן דוּרְכְדֶעם קֶען מֶען יֶעדֶן אַיינֶעם מַחְזִיר לְמוּטָב זַיין, אוּן רֶבִּי נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער זַ״ל אִיז גֶעזֶעצֶן דֶעמָאלְט לֶעבֶּן אִים, אוּן שְׁטִילֶערהַייט הָאט עֶר אִיבֶּערגֶעחַזֶרט דִי דִיבּוּרִים, הָאט זִיךְ דֶער הַיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זַ״ל אוֹיסְגֶעדֶרייט צוּ אִים, אוּן אִים אַ זָאג גֶעגֶעבֶּן, נַחְמָן דוּ מֵיינְסְט דָאס אִיז אַזוֹי גְרִינְג? דָאס אִיז דִי שְׁוֶוערְסְטֶע זַאךְ דַן זַיין אַ צַוויִיטְן לְבַד זְכוּת, וָוארוּם וֶוען מִיר וָואלְטֶן גֶעקֶענְט דַן זַיין יֶעדֶן אַיינֶעם לְבַד זְכוּת וָואלְטֶן מִיר שׁוֹין מַחְזִיר גֶעוֶוען דִי גַאנְצֶע וֶועלְט לְמוּטָב.

וַיִּסַּע דַארְפְּסְטוּ וויסְן דָאס אוֹיב שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא וָואס אִיז גֶעוֶוען אַזוֹי גְרוֹיס וִוי מֹשֶׁה אוּן אַהֲרֹן וִוי דִי חַז״ל זָאגְן (יַלְקוּט שְׁמוּאֵל א׳ רֶמֶז פ״ט) שְׁמוּאֵל שָׁקוּל כְּנֶגֶד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים צ״ט) ״מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ״; אוּן זָאגְן דִי חַז״ל (שְׁמוֹת רַבָּה פָּרָשָׁה ט״ו סִימָן ד׳) מֹשֶׁה וּשְׁמוּאֵל שָׁוִין בְּאַחַת שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים צ״ט) ״מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ״.

בּא וּרְאֵה כַּמָּה בֵּין מֹשֶׁה לִשְׁמוּאֵל, מֹשֶׁה הָיָה נִכְנַס וּבָא אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִשְׁמוֹעַ הַדִּיבּוּר, וְאֵצֶל שְׁמוּאֵל הָיָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּא שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל א׳ ג׳) "וַיָּבֹא הַוָי"ה וַיִּתְיַצֵּב" לָמָּה כַּךְ אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּדִּין וּבְצָדָקָה אֲנִי בָּא עִם הָאָדָם, מֹשֶׁה הָיָה יוֹשֵׁב וּמִי שֶׁהָיָה לוֹ דִּין בָּא אֵצְלוֹ וְנִידּוֹן שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת י״ח) "וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה לִשְׁפּוֹט אֶת הָעָם" אֲבָל שְׁמוּאֵל הָיָה טוֹרֵחַ בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה וְשׁוֹפֵט כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטַעֲרוּ לָבֹא אֵצְלוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל א׳ ז׳) "וְהָלַךְ מִדֵּי שָׁנָה בַּשָּׁנָה" אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מֹשֶׁה שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּמָקוֹם אֶחָד לָדוּן אֶת יִשְׂרָאֵל יָבֹא אֵצְלִי לְאוֹהֶל מוֹעֵד לִשְׁמוֹעַ הַדִּיבּוּר, אֲבָל שְׁמוּאֵל שֶׁהָלַךְ אֵצֶל יִשְׂרָאֵל בְּעֲיָרוֹת וְדָן אוֹתָם אֲנִי הוֹלֵךְ וּמְדַבֵּר עִמּוֹ, לְכַיָּם מַה שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי ט״ז) "פֶּלֶס וּמֹאזְנֵי מִשְׁפָּט לַוָי"ה"; אוּן עֶר וָוערְט אָנְגֶערוּפְן "הָרוֹאֶה" עֶר הָאט גֶעזָען אַלֶעס.

פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן וָוען דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט אִים גֶעהֵייסְן אוֹיסְקְלוֹיבְן אַ קֶענִיג פּוּן יִשַׂ׳ס קִינְדֶער הָאט עֶר נִישְׁט גֶעוּוּיסְט וָוער, אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט אִים גֶעזָאגְט (שְׁמוּאֵל א׳ ט״ז) "אַל תַּבֵּט אֶל מַרְאֵהוּ וְאֶל גְּבַהּ קוֹמָתוֹ כִּי מְאַסְתִּיהוּ, כִּי לֹא אֲשֶׁר יִרְאֶה הָאָדָם, כִּי הָאָדָם יִרְאֶה לָעֵינַיִם וְהַוָי"ה יִרְאֶה לַלֵּבָב".

עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּאֵין עֶרְךְ כְּלַל וּוי קֶענֶען מִיר קְלֵייְנֶע אוּן מְגוּשְׁמָ׳ע מֶענְטֶשֶׁעלֶעךְ זָאגְן דָּאס מִיר פַארְשְׁטֵייֶען דֶעם צְוֶוייטֶן? אַ אִיד דַארְף שְׁטֶענְדִיג וִוסְן וָוער עֶר אִיז וְכוּ׳, אוּן דֶער תַּנָּא זָאגְט (אָבוֹת פֶּרֶק ו׳) אֵיינֶע פּוּן דִּי קְנְיָנֵי הַתּוֹרָה אִיז "הַמַּכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ", אוּן אוֹיךְ דֶער מֶענְטֶש

קֶען זיך, דֶעמָאלְטְס ווֶועט עֶר קֵיינְמָאל נִישְׁט דַן זַיין אַ צְוֶוייטֶן מֶענְטְש, נָעם דָאס גוט אַרַיין בַּיי דִיר, וֶועסְטוּ הָאבְּן אַ גְרוֹיסָע הַצְלָחָה אִין דַיין לֶעבְּן.

וֶועגְן דִי קְאנְטְרִי וְכוּ' עֶם הָאט זיך שׁוֹין אַזוֹי גֶעמַאכְט וְכוּ', אָבֶּער פּוּן אַלֶע טְעוּתִים דַארְף מֶען זיך לֶערְנָען, פּוּן הַיינְט אָן זָאלְסְטוּ נִישְׁט גֵיין קַיין שׁוּם קְאנְטְרִי ווִי סְ'אִיז נִישְׁטָא קַיין בֵּית הַמִּדְרָש אוֹיפְן פְּלַאץ, עֶם לוֹינְט זיך צוּ צָאלְן אַבִּיסֶל מֶער, דֶער עִיקָּר מֶען זָאל הָאבְּן אַ בֵּית הַמִּדְרָש אוֹיפְן פְּלַאץ, וּבְפְּרַט אֵייְנֶער וָואס הָאט אַ יְשִׁיבָה מוּז הָאבְּן אַ בֵּית הַמִּדְרָש אוֹיפְן פְּלַאץ.

שְׁטַארְק זיך וֶועט דִיר גוּט זַיין שְׁטֶענְדִיג, אוּן גֶעדֶענְק וָואס רַבָּן גַמְלִיאֵל הָאט גֶעזָאגְט פַּאר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ (ראש הַשָּׁנָה כה.) **בּוֹא** בְּשָׁלוֹם רַבִּי וְתַלְמִידִי, רַבִּי בְּחָכְמָה, וְתַלְמִידִי שֶׁקִּבַּלְתָּ אֶת דְּבָרַי.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעְבְּטִיגְן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכְן תָּמִיד

רנו

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר מַטּוֹת כ' תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר וְיִזָּרַח

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטְן דַיין לַאנְגָען בְּרִיוו.

זָעה זיך צוּ שְׁטַארְקְן אוּן זיך דֶערְהַאלְטְן, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי פְּלֶעגְט שְׁטֶענְדִיג זָאגְן "הָעִיקָּר שֶׁקּוֹרִין

דֶער הַאלְטֶן זיךְ", אוֹיף דִי וֶועלְט דַארְף מֶען זיךְ זֵייעֶר דֶערְהַאלְטֶן, דָאס הֵייסְט נִישְׁט אַרָאפּ פַאלְן אִין חַלִישׁוּת הַדַעַת.

וְוי אַזוֹי אִיז מֶען זוֹכֶה צוּ דֶעם? דוּרְכְדֶעם וָואס מֶען אִיז זיךְ מְחַזֵק מִיט אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מֶען דַארְף וויסֶן אַז יֵעדַע זַאךְ וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים טוּט אִיז לְטוֹבָה, וְוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ד') בְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאוֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא; אוּן וְוי דִי חַז"ל זָאגְן (בְּרָכוֹת ס:) כָּל מַה דְּעָבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עָבִיד; וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים טוּט אִיז אַלֶעס לְטוֹבָה, אֲפִילוּ סְ'אִיז דָא זַאכְן וָואס מִיר קֶענֶען נִישְׁט פַארְשְׁטֵיין לוֹיט אוּנְזֶער פַארְגֶרֶעבְטֶן שֵׂכֶל וְכוּ' וְכוּ', וָוארוּם וֶוען אַ אִיד הָאט אַ לוֹיטֶערְן שֵׂכֶל, דֶעמָאלְט וֶוייסְט עֶר דָאס תַּכְלִית הַיְדִיעָה שֶׁלֹּא נֵדַע, אוּן עֶס אִיז דָא אַסַאךְ זַאכְן וָואס מֶען וֶוייסְט נִישְׁט אוּן מֶען פַארְשְׁטֵייט נִישְׁט, דָאס אִיז דִי גְרֶעסְטֶע שֵׂכֶל, נִישְׁט יֵעדַע זַאךְ קֶען מֶען פַארְשְׁטֵיין מִיטֶן שֵׂכֶל אֱנוֹשִׁי, מִיטֶן מֶענְטְשְׁלִיכֶן שֵׂכֶל, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זיךְ אַרַיינְלֵייגֶן אִין פְּשׁוּטָע אֱמוּנָה.

דִי חַז"ל זָאגְן (חוּלִין ז:) אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה אֶלָּא אִם כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה; אַ מֶענְטְש כַאפְּט נִישְׁט קַיין קְלַאפּ אִין קְלֵיין פִּינְגֶער נָאר אַז מֶען הָאט אוֹיסְגֶערוּפֶן קוֹדֶם אוֹיבֶן, אַלֶעס אִיז מוּשְׁגָח בְּהַשְׁגָחָה פְּרָטִית, וְוייֶל דֶערוּם זָאגְן דִי חַז"ל (יוֹמָא לח.) בְּשִׁמְךָ יִקְרָאוּךָ וּבְמִקּוֹמְךָ יוֹשִׁיבוּךָ

וּמְשֶׁלְךָ יִתְּנוּ לְךָ אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמוֹכָן לַחֲבִירוֹ וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּחַבְרָתָהּ אֲפִילוּ כְּמִלְא נִימָא; אִיבֶּערְדֶעם וָואס דַאזְרָף מָען מוֹרָא הָאבֶּן פּוּן אַן אַנְדֶערְן? יֶעדָע זַאךְ אִיז פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָואס אִיז אִים בַּאשָׁערְט וָועט קוּמָען צוּ אִים, אוּן וָואס עֶם אִיז נִישְׁט בַּאשָׁערְט צוּ אִים אֲפִילוּ עֶר וָועט נָאכְלוֹיפֶן אַ גַאנְצֶן טָאג אוּן אַ גַאנְצָע נַאכְט וָועט נִישְׁט קוּמָען צוּ אִים, אִיבֶּערְדֶעם דַאזְרָף מָען זִיךְ שְׁטָענְדִיג שְׁטַארְקֶן אַז וָואס עֶם אִיז שַׁיָיךְ צוּ אִים וָועט קוּמָען צוּ אִים.

גֶעוואוֹיִן זִיךְ צוּ, צוּ רֶעדֶן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן יֶעדָע זַאךְ וָואס דוּ דַארְפְּסְט הָאבֶּן זָאלְסְטוּ אִים אוֹיסְדֶערְצֵיילֶן, וָועסְטוּ זֶען גְרוֹיסָע יְשׁוּעוֹת וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָועט מִיט דִיר טוּן.

עֶם אִיז אַ גְרוֹיסָע זַאךְ צוּ זָאגֶן יֶעדֶן טָאג אַבִּיסֶל תְּהִלִּים, אוּן אַז מֶען קֶען אַרוֹיסְכַאפֶּן זָאגֶן יֶעדֶן טָאג אַ "יוֹם תְּהִלִּים" אִיז נִישְׁטָא כַּיין גְרֶעסֶערָע זַאךְ פּוּן דֶעם, וָוארוּם דֶער תְּהִלִּים אִיז אַיינְגֶעטֵיילְט אִין זִיבֶּן חֲלָקִים, כְּפִי דִי טָעג פּוּן דֶער וָואךְ, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר עֶנְדִיגְט יֶעדָע וָואךְ דֶעם גַאנְצֶן סֵפֶר תְּהִלִּים, וָועט מֶען אִים מוֹחֵל זַיין אַלֶע עַוונוֹת, וָוארוּם דָוִד הַמֶּלֶךְ הָאט גֶעפּוֹעֶלְ'ט בַּיים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז וָוער סְ'וָועט זָאגֶן תְּהִלִּים וָועט עֶם זַיין חָשׁוּב בַּיי אִים אַזוֹי וִוי אַז מֶען לֶערְנְט נְגָעִים אוּן אָהֳלוֹת.

אִיךְ הָאב אַמָאל גֶעזָאגְט, פַארְוָואס הָאט עֶר אָנְגֶעבַאפְּט דַייקָא נְגָעִים וְאָהֳלוֹת, עֶם אִיז דָאךְ דָא נָאךְ שְׁוֶוערֶע

מַסֶּכְתּוֹת? נָאר נְגָעִים קוּמְט אוֹיף אֵיינֶעם וָואם עֶר רֶעדְט לָשׁוֹן הָרַע, אוּן לֵיידֶער אִיז קֵיינָער פּוּן אוּנְז נִישְׁט רֵיין פּוּן דֶעם, מֶען וֶועְרְט נִכְשָׁל מִיט רֶעדְן שְׁלֶעכְטֶם אוֹיף דֶעם אָנֶדֶער אוֹיף יֶענֶעם וְכוּ' וְכוּ', וָואם דָאם אִיז גוֹרֶם אַז דֶער מֶענְטְש זָאל נִישְׁט קֶענֶען זָען אֶלקוּת, וּוי סְ'שְׁטֵייט אִין זוֹהַר, סְגִירוּ דִנְהוֹרָא עִילָּאָה, אַז אֵיינֶער רֶעדְט שְׁלֶעכְטֶם וֶועְרְט עֶר אַ מְצוֹרָע, דָאם הֵייסְט מוֹציא-רַע עֶר רֶעדְט שְׁלֶעכְטֶם אוֹיף יֶענֶעם, טָרֶעפְט עֶר אִין זַיין לֶעבֶן נָאר שְׁלֶעכְטֶם.

דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ אִיז אָהֱלוֹת רֶעדְט אַרוּם פּוּן טוּמְאַת מֵת, וָואם דָאם אִיז בְּפֵירוּשׁ אוּן אַפִּיקוֹרְסוּת, דִי אַרְגְסְטֶע טוּמְאָה אִיז טוּמְאַת מֵת, סְ'אִיז אַוֶועק פּוּן אִים דִי נְשָׁמָה, דָאם הֵייסְט אַז עֶם אִיז אַוֶועק פּוּן אִים דִי אֱמוּנָה, אוּן דָאם אִיז מְטַמֵּא אַ טוּמְאָה חֲמוּרָה, אִיז אֲפִילוּ אֵיינֶער וָואם אִיז שׁוֹין נִכְשָׁל גֶעוָואְרְן מִיט רֶעדְן לָשׁוֹן הָרַע וָואם דָאם אִיז מוֹציא-רַע, אוּן סְ'אִיז פּוּן אִים פַּארְהוֹילְן אַלֶע לֶעבְטִן, אוּן אוֹיכֶעט עֶר אִיז גֶעפַאלְן אִין בְּפֵירוּשׁ וְאַפִּיקוֹרְסוּת סְפֵּיקוֹת אִין אֱמוּנָה רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, אוֹיב עֶר וֶועט זָאגְן תְּהִלִּים אִיז דָאם חָשׁוּב וּוי נְגָעִים וְאָהֱלוֹת אַז עֶם וֶועט אִים אוֹיסְרֵיינִיגְן פּוּן דִי צָוֻויי מִדּוֹת רָעוֹת, טוּמְאוֹת חֲמוּרוֹת, סֵיי אוֹיב עֶר הָאט שׁוֹין גֶעֶרעֶדְט לָשׁוֹן הָרַע מוֹציא-רַע, אוּן סֵיי אַז סְ'אִיז שׁוֹין אַרַיינְגֶעפַאלְן אִין אִים בְּפֵירוּשׁ, וָואם דָאם אִיז טוּמְאַת מֵת, מִיט זָאגְן תְּהִלִּים וֶועט פַּארְרָאכְטְן וֶועְרְן אַלְסְדִינְג, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם מֶענְטְש וָואם עֶר זָאגְט יֶעדְן טָאג אַ "יוֹם תְּהִלִּים".

בַּיי אוּנְז הָאט מָען צוּגֶעוואוֹינְט אַז גְלַייךְ נָאךְ שַׁחֲרִית וֶועֶן מָען עֶנְדִיגְט עָלֵינוּ זָאל מָען זָאגָן דִי צֶען קַאפִּיטֶלְעךְ תְּהִלִּים וָואס וֶועֶרְן אָנְגֶערופְּן "תִּיקּוּן הַכְּלָלִי" וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט אוּנְז אַרוֹיסְגֶעגֶעבְּן אַ תִּיקּוּן צוּ זָאגָן דִי צֶען קַאפִּיטֶלְעךְ תְּהִלִּים, אוּן עֶר בֶּרֶעכְְנְגְט (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן כ"ט) אַז דָאס אִיז אַ תִּיקּוּן אוֹיף אַלֶע חֲטָאִים, אִיבֶּערְדֶעם אִיז דָאס אַ גְרוֹיסָע זַאךְ גְלַייךְ נָאכְְן דָאוְועֶנְען צוּ זָאגָן דִי צֶען קַאפִּיטֶלְעךְ תְּהִלִּים וָואס וֶועֶרְט אָנְגֶערופְּן 'תִּיקּוּן הַכְּלָלִי', אוּן סְ'אִיז אַ סְגוּלָה אוֹיף פַּרְנָסָה, אוּן סְ'נֶעמְט נִישְׁט לַאנְג, דָאס דַאךְ מָען זָאגָן יֶעדֶן טָאג גְלַייךְ נָאכְְן לֵייגָן דִי תְּפִילִין דְרַבֵּינוּ תַּם.

אָבֶּער אוֹיסְעֶרְדֶעם דַאךְ מָען זָאגָן יֶעדֶן טָאג אַ "יוֹם תְּהִלִּים", אוּן סְ'אִיז מְסוּגָל לִתְשׁוּבָה, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס אִיז זוֹכֶה צוּ זָאגָן יֶעדֶן טָאג אַ יוֹם תְּהִלִּים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רנז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר מַטּוֹת כ' תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַבַּחוּרִים הַיְקָרִים הַלּוֹמְדִים בִּישִׁיבַת "תִּפְאֶרֶת הַתּוֹרָה" שֶׁהִיא יְשִׁיבָה מְיוּחֶדֶת בְּמִינָהּ, הַוַ"ה עֲלֵיהֶם יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אַיךְ הָאב מוֹרָא'דִיג הַנָּאָה צוּ הֶערְן אַז בָּאטְשָׁעט דִי הִיצְן וֶעֶנְען אַזוֹי גְרוֹיס וְכוּ' מְשׁוּנָה'דִיג הֵיים קָרוֹב צוּ הוּנֶדֶערְט

גְּרַאד, פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן זִיצְט אִיר אַלֶּע אוּן לֶעְרְנְט מִיט גְּרוֹיס הַתְמָדָה, וָואס מִיט דֶעם וָענְט אִיר גוֹרֶם אַ גְּרוֹיסְן נַחַת רוּחַ פַּארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

אִיךְ מוּז אַייךְ זָאגְן דָּאס לֶעְרְנֶען מִשְׁנַיוֹת אִיז מְקֻרָב דִּי גְּאוּלָה, אַזוֹי ווִי דִי חַזַ"ל זָאגְן (וַיִּקְרָא רַבָּה פָּרָשָׁה ז' סִימָן ג') אֵין כָּל הַגָּלִיוֹת הַלָּלוּ מִתְכַּנְסוֹת אֶלָּא בִּזְכוּת מִשְׁנַיוֹת; אַשָּׁאד אַז אִין אַנְדֶערֶע יְשִׁיבוֹת גֶּעווֹאוֹינְט מֶען נִישְׁט צִי דִי בָּחוּרִים צוּ חַזֶּרֶן אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת, וָואס דָּאס הַאלְטְעט אָפּ דָּאס יֶצֶר הָרַע וָואס בְּרֶענְט אִין דֶעם מֶענְטְש אַזוֹי ווִי אַ בְּרֶענְדִּיגְן אוֹיוֶון, וָוארוּם לִימוּד מִשְׁנַיוֹת אִיז מְקַשֶּׁר אַלֶּע עוֹלָמוֹת, אוּן דָּאס אִיז גוֹרֶם גְּרוֹיסָע יִחוּדִים מְיַיחֵד צוּ זַיִן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים'ס נָאמֶען אוֹיף זִיךְ.

אוּן דִי וָואס זֵיי לֶעְרְנֶען יֶעדְן טָאג מִשְׁנַיוֹת טוּעֶן הֵיילִיגְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים'ס נָאמֶען, אַזוֹי ווִי עֶס שְׁטֵייט אִין זוֹהַר (בְּרֵאשִׁית מב.) מַאן דְּקָאֲרֵי וְתָנֵי שִׁית סִדְרֵי מִשְׁנָה, דָּא הוּא מַאן דְּיָדַע לְסַדְּרָא וּלְקַשְׁרָא קִשׁוּרָא וְיִחוּדָא דְּמָארֵיהּ כִּדְקָא יָאוּת, אֶלָּין אִינּוּן דִּמְקַדְּשִׁין שְׁמָא קַדִּישָׁא דְּמָארֵיהוֹן בְּכָל יוֹמָא תָּדִיר.

אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְקְט זִיךְ זֵייעֶר לֶעְרְנֶען יֶעדְן טָאג זֵייעֶר אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם בָּחוּר וָואס עֶר מַאכְט אַ סִיוּם זֵייעֶר אָפְּט אִין שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, אוּן דִי חַזַ"ל זָאגְן (חַגִּיגָה י"ד.) אוֹיפְן פָּסוּק (יְשַׁעְיָה ג') "כִּי הִנֵּה הָאָדוֹן הַוַ"ה צְבָאוֹת מֵסִיר מִירוּשָׁלַיִם וּמִיהוּדָה מַשְׁעָן

וּמַשְׁעֲנָה", "מִשְׁעָן" אֵלּוּ בַּעֲלֵי מִקְרָא. "מַשְׁעֲנָה" אֵלּוּ בַּעֲלֵי מִשְׁנָה, בְּגוֹן רַבִּי יְהוּדָה בֶּן תֵּימָא וְחַבֵּירָיו, פְּלִיגוּ בָּהּ רַב פָּפָּא וְרַבָּנָן חַד אָמַר שֵׁשׁ מֵאוֹת סִדְרֵי מִשְׁנָה וְחַד אָמַר שֶׁבַע מֵאוֹת סִדְרֵי מִשְׁנָה; דָּער תַּנָּא רַבִּי יְהוּדָה בֶּן תֵּימָא וָואס עֶר הָאט אונז אוֹיסְגֶעלֶערנְט אַ וָועג אִין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם (אָבוֹת פֶּרֶק ה) הֱוֵי עַז כַּנָּמֵר, וְקַל כְּנֶשֶׁר, וְרָץ כַּצְּבִי, וְגִבּוֹר כָּאֲרִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹן אָבִיךָ שֶׁבַּשָּׁמַיִם; אוֹיב אַ אִיד וויל דִינֶען דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דַּארְף עֶר זַיין שְׁטַארְק בַּיי זִיךְ וִוי אַ לֶעמְפֶּערְט, אוּן פְלִינְק וִוי אַ אָדְלֶער, אוּן לוֹיפְן מִיט אַ שְׁנֶעלְקֵייט וִוי אַ הֶערְש, אוּן זַיין אַ גִיבּוֹר וִוי אַ לֵייב, צוּ טוּן דֶעם רָצוֹן פּוּן טַאטְן פּוּן הִימְל, וִוי אַזוֹי הָאט עֶר זוֹכֶה גֶעווֹען דָּאס צוּ זָאגְן? וַוייל עֶר הָאט גֶעלֶערְנְט, אֵיינֶער זָאגְט זָעקְס הוּנְדֶערְט סְדָרִים אִין מִשְׁנַיוֹת, אוּן אֵיינֶער זָאגְט זִיבְן הוּנְדֶערְט סְדָרִים אִין מִשְׁנַיוֹת.

זָעט מֶען פּוּן דֶעם דָּאס גְרוֹיסְקֵייט פּוּן לִימּוּד מִשְׁנַיוֹת, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְט אִיר אַלֶע זַיין שְׁטַארְק יְעדֶן טָאג לֶערְנֶען זֵייעֶר אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, וָואס דָּאס רֵיניגְט דֶעם מֶענְטֶש פּוּן אַלֶע זִינְד, אוּן עֶס בְּרֶענְגְט אִין אִים אַרַיין אַ גֶעוואלְדִיגֶער חֵשֶׁק צוּ לֶערְנֶען דִי אִיבְּרִיגֶע חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, וִוי גְמָרָא (בַּבְלִי יְרוּשַׁלְמִי תּוֹסֶפְתָּא) אוּן פּוֹסְקִים (רַמְבַּ"ם טוּר וְשׁוּלְחָן עָרוּךְ), דָּאס לֶערְנֶען מִשְׁנַיוֹת נֶעמְט אַרוֹיס דֶעם מֶענְטֶש פּוּן עִמְקֵי עַמְקִים פּוּן שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, אוּן אַזוֹי וִוי סְ'שְׁטֵייט (תְּהִילִּים ל) הֶ'עֱלִיתָ מִ'ן שְׁ'אוֹל נַ'פְשִׁי, וָואס דָּאס אִיז דִי רָאשֵׁי תֵּיבוֹת מִ'שְׁ'נָ'ה'.

אוּן עֶס אִיז בַּאוואוּסְט דָאס דֶער בֵּית יוֹסֵף הָאט זוֹכֶה גֶעווֶען דוּרְךְ לֶערְנֶען אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת, אַז עֶס אִיז גֶעקוּמֶען אַ מַגִיד פוּן הִימְל אוּן הָאט מִיט אִים גֶעלֶערְנְט תּוֹרָה, אוּן גֶעמוּסֶרְ'ט, אוּן אִים גֶעלֶערְנְט וִוי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירֶן אִין יֶענֶר פְּרַט אִין לֶעבֶן, אַזוֹי וִוי סְ'אִיז גֶעדְרִיקְט אִין דֶעם סֵפֶר "מַגִיד מֵישָׁרִים" אוּן דֶער חִידָ"א זָאגְט אַז דָאס אִיז נָאר אֵיינֶם פוּן הוּנְדֶערְט וָואס עֶר הָאט אַרְצֵייכְנְט.

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען זֵייעֶר אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת יֶעדֶן טָאג, אוּן דָאס וֶועט דִיךְ צוּנִיץ קוּמֶען צוּ פַארְבֶּרֶענֶען דֶעם יֵצֶר הָרַע וָואס בְּרֶענְט אִין דִיר וְכוּ'.

עֶם וֶועְרְט גֶעבְּרֶענְגְט אַ וואוּנְדֶערְלִיכְע זַאךְ אִין סֵפֶר "מְגַלֶּה עַמוּקוֹת" (וָאֶתְחַנַּן - אוֹפֶן פ"ב) דָאס מֹשֶׁה רַבֵּינוּ הָאט גֶעזָען דָאס נָאךְ פֶּערְצִיג דוֹרוֹת פוּן קַבָּלַת הַתּוֹרָה אוֹיפְן בַּארְג סִינַי, וֶועט קוּמֶען רַבֵּינוּ הַקָּדוֹשׁ, אוּן עֶר וֶועט מְסַדֵּר זַיין דִי מִשְׁנַיוֹת, וָואס דָאס אִיז תּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה, אוֹיךְ דֶעם הָאט עֶר גֶעבֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וְ'אֶתְחַנַּן רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם דוּ הָאסְט גֶעגֶעבֶּן דוּרְךְ מִיר דִי חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תּוֹרָה, אִיךְ וִויל זוֹכֶה זַיין אוֹיךְ צוּ מְסַדֵּר זַיין דִי ו' סִדְרֵי מִשְׁנָה, וָואס דָאס אִיז לֵ'א'מ'ר' רָאשֵׁי תֵּיבוֹת לִ"ימוֹת אַ"נְטִינוֹם מֶ"לֶךְ ר"וֹמִי, לְ"תַקֵּן אַ"סִיפַת מִ"שְׁנַיוֹת רָ"בִּי, וָואס דָאס אִיז מְרוּמָז אִין פָּסוּק "וָאֶתְחַנַּן אֶל הַוָי"ה בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר".

זָעט מֶען פוּן דֶעם דָאס גְרוֹיסְקֵייט פוּן לִימוּד מִשְׁנַיוֹת וָואס מֹשֶׁה רַבֵּינוּ הָאט גֶעבֶּעטֶן אַז עֶר זָאל זוֹכֶה

זַיין מְסַדֵּר צוּ זַיין דִי שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, דָּאט מֶען אִים גֶעזָאגְט אַז דָּאס מוּז מֶען מְסַדֵּר זַיין שְׁפֶּעטֶער וָוען עֶס וָועט זַיין דָּאס בֵּיטֶערֶע גָּלוּת פּוּן מַלְכוּת רוֹמִי, וָואס דֶּעמָאלְט דָּאט מֶען מַתִּיר גֶעזָוען שְׁרַייבֶּן תּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה, אוּן מִשְׁנַיוֹת אִיז מְבַטֵּל דֶּעם בִּיטֶערְן גָּלוּת, דֶּערַפַאר וואוֹיל אִיז דֶּעם וָואס בַּאפֶלֶייסְט זִיךְ צוּ לֶערְנֶען תּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה, וָואס דָּאס אִיז שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, כְּדֵי עֶס זָאל אִים לִיכְטִיג וָוערְן.

אַ בָּחוּר דַּאְרְף זַייֶעֶר אַכְטוּנְג גֶעבֶּן נִישְׁט רֶעדְן נִיבוּל פֶּה, וָוארוּם דִי חַז״ל זָענֶען אוֹיף דֶּעם זַייֶעֶר מַקְפִּיד, אוּן זַיי הָאבֶּן גֶעזָאגְט (שַׁבָּת לג.) בַּעֲוֹן נִבְלוּת פֶּה צָרוֹת רַבּוֹת וּגְזֵירוֹת קָשׁוֹת מִתְחַדְּשׁוֹת וּבַחוּרֵי שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל מֵתִים יְתוֹמִים וְאַלְמָנוֹת צוֹעֲקִין וְאֵינָן נַעֲנִין וְכוּ׳ הַמְנַבֵּל פִּיו אֲפִילוּ חוֹתְמִים עָלָיו גְּזַר דִּין שֶׁל שִׁבְעִים שָׁנָה לְטוֹבָה, הוֹפְכִים עָלָיו לְרָעָה וְכוּ׳, גַּם מַעֲמִיקִין לוֹ גֵּיהִנּוֹם וְכוּ׳, גַּם לְהַשּׁוֹמֵעַ וְשׁוֹתֵק.

אִיבֶּערְדֶעם דַּאְרְף מֶען זַייֶעֶר זַייֶעֶר אַכְטוּנְג גֶעבֶּן נִישְׁט צוּ חֲבֵרְ׳ן זִיךְ מִיט בָּחוּרִים וָואס זַיי רֶעדְן נִיבוּל פֶּה, וָוארוּם דֶּער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת נִיבוּל פֶּה סִימָן א) מִי שֶׁמְּדַבֵּר נִיבוּל פֶּה בְּיָדוּעַ שֶׁלִּבּוֹ חוֹשֵׁב מַחֲשָׁבוֹת אָוֶן; וָואוּרוּם וָואס דֶּער מֶענְטְש טְרַאכְט רֶעדְט עֶר אַרוֹיס פּוּן מוֹיל, אִיבֶּערְדֶעם אַז מֶען הֶערְט אֵיינֶעם רֶעדְן נִיבוּל פֶּה, דַּאְרְף מֶען וויסֶן דָּאס זַיין נַאטְן הָאְרְץ אִיז פִּיל מִיט שְׁמוּץ, עֶר טוּט שְׁמוּץ, אוּן טְרַאכְט שְׁמוּץ.

אוּן דֶער הַיילִיגֶער רֶבִּי זָאנְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת נִיאוּף חֵלֶק ב׳ סִימָן י׳) אִישׁ בְּטֶל שֶׁאֵינוֹ עוֹסֵק בְּשׁוּם עֵסֶק וְכוּ׳ מְדַבֵּר דִּבְרֵי טִינוּף תָּמִיד; אַ לֵייִדִיג גֵייעֶר וָואם עֶר טוּט נָאךְ נִישְׁט מוּז רָעדְן שְׁמוּצִיגֶע גָעמֵיינֶע רֵייד, וִוי אַ גוֹי, אִיבֶּערְדֶעם דַאךְ מֶען זִיךְ זֵייעֶר אַבְטוּנְג גֶעבֶּן פּוּן אַזֶעלְכֶע חֲבֵרִים וָואם זֵיי קֶענֶען גְרִינְג אַרָאפְּשְׁלֶעפֶּן אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית דִּי וָואם זֵיי הֶערְן צוּ זַיינֶע נִיבוּל פֶּה, אוּן דֶער הַיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן מ״ג) אוֹיךְ דִּי וָואכֶעדִיגֶע סֻדָּרָה וִוי עֶס שְׁטֵייט ״הֵן הֵנָּה הָיוּ בִּדְבַר בִּלְעָם״ בִּלְעָם הָאט גֶעהַאט אַ טָמֵא׳נֶעם פִּיסֵק וָואם וֶוער סְ׳הָאט נָאר גֶעהֶערְט זַיינֶע דִיבּוּרִים אִיז נִכְשָׁל גֶעוָואךְן אִין עֲבֵירוֹת, אַזוֹי אוֹיךְ יֶעדֶע רָשָׁע וֶוען עֶר רֶעדְט קוּמְט אַרוֹיס פּוּן זַיין טָמֵא׳נֶעם פִּיסֵק שֶׁעדְלִיכֶע הַבָלִים (הוֹיכֶן), אוּן עֶס אִיז אַ סַכָּנָה פַּאךְן מֶענְטֶש צוּ הֶערְן זַיינֶע טָמֵא׳נֶע וֶועךְטֶער, וָוארוּם וֶוער סְ׳הֶערְט וָואם עֶר רֶעדְט, קוּמְט אִין אִים אוֹיכֶעט אַרַיין אַ גִיפְט פּוּן שְׁמוּץ אוּן פּוּן נִיאוּף.

אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואם עֶר גֶעבְּט זִיךְ אַבְטוּנְג נִישְׁט הַבֶּרְ׳ן זִיךְ מִיט שְׁלֶעכְטֶע חֲבֵרִים וָואם זֵיי קֶענֶען גְרִינְג אַרָאפְּפִירְן פּוּן אִידִישֶׁן וֶועג.

זָעט אַלֶע צוּ שְׁטַארְקֶן זִיךְ אוּן מְקַיֵּים זַיין וָואם דָא שְׁטֵייט, וֶועט עֶנְק גוּט זַיין אוֹיךְ דִּי וֶועלְט אוּן אוֹיךְ יֶענֶע וֶועלְט.

אִיר זָאלְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן שַׁבָּת

רנח

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם א׳ לְסֵדֶר מַסְעֵי כ״ב תַּמּוּז ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו מִיט דִי גֶעלְט פַּאר הַדְּפָסָה, וָואס עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין גֶרֶעסֶערֶע צְדָקָה פּוּן דֶעם, וָוארוּם וֶוען מֶען הֶעלְפְּט אַרוֹיס דְרִיקְן דֶעם הֵייליגְן רֶבִּינְ׳ס סְפָרִים אִיז מֶען זוֹכֶה אוּן מְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, וּזְכוּת הָרַבִּים תָּלוּי בּוֹ, אוּן דוּ דַארְפְסְט זִיךְ זֵייעֶר פְּרֵייעֶן אַז דוּ הָאסְט אַ חֵלֶק אִין דְרִיקְן דִי סְפָרִים.

זֶעה זִיךְ צוּ דֶערהַאלְטֶן, אוּן פַּאל נִישְׁט אַראפּ בַּיי זִיךְ. דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט אַז דֶער עִיקָּר אִיז שֶׁקוֹרִין דֶער הַאלְטֶן זִיךְ, מֶען דַארְף זִיךְ זֵייעֶר דֶערהַאלְטֶן אוֹיף דִי וֶועלְט, נִישְׁט אַרַיינְפַאלֶן אִין חַלִּישׁוּת הַדַּעַת אִין קַיין סְפֵּיקוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, נָאר אַ אִיד דַארְף זַיין שְׁטָענְדִיג זִיכֶער בַּיי זִיךְ אַז עֶס אִיז דָא אַ בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר דַארְף צוּגֶעווֹיגֶען צוּ רֶעדֶן צוּ אִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, וָואס דָאס אִיז דִי יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת בַּיי בְּרֶסְלְבֶ׳ר חַסִידוּת, וְוִי דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲר״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן כ״ה) הַהִתְבּוֹדְדוּת הוּא מַעֲלָה עֶלְיוֹנָה וּגְדוֹלָה מִן הַכֹּל.

דָאם הֵייסְט וֶוען אַ מֶענְטְש בַּאזִינֶדערְט זִיךְ אָפּ אִין אַ פְּלַאץ וְוִי קֵיינֶער אִיז נִישְׁטָא, אוּן עֶר רֶעדְט זִיךְ אוֹיס דָאם הָאבְּרִיט פַּאְרן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר דֶערצֵיילְט אִים

אַלֶּעם וָואם עֶם אִיז אִים עֶנְג אוּן בִּיטֶער, אוּן וָואם עֶם גֵייט אוֹיף אִים דוּרְךְ וְכוּ' וְכוּ', דָאם אִיז גוֹרֶם אִין הִימְל גְרוֹיסָע שַׁעֲשׁוּעִים וָואם עֶם אִיז נָאכְנִישְׁט אַרוֹיסְגֶעגַאנְגֶען אִין הִימְל אַזָעלְכֶע שַׁעֲשׁוּעִים וּוי אַ אִיד וֵויינְט זִיךְ אוֹים פַּאְרָן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן אִיז זִיךְ מִתְוַודֶה אוֹיף זַייָנֶע עַוונוֹת, אוּן בֶּעט רַחֲמִים רַבִּים אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל רַחְמָנוּת הָאבֶּן אוֹיף אִים.

שְׁטַאַרְק זִיךְ, זַיי פְּרַייליךְ, אוּן מַאךְ פְּרַייליךְ אַן אַנְדֶערְן,

דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ק"ו) אַ עֵצָה צוּ קוּמֶען צוּ נַדְלוּת הַמוֹחִין, אִיז צוּ מְחַזֵק זַיין אַנְדֶערֶע. דִי וֶעלְבֶּע זַאךְ אִיז אַ עֵצָה צוּ זַיין פְּרַייליךְ, דֶערְן שְׁטֶענְדִיג פּוּן שִׂמְחָה. מִיט דֶעם וָואם מֶען דֶערְזֶעט מִיט אַן אַנְדֶערְן פּוּן שִׂמְחָה אִיז מֶען זוֹכֶה אַלַיין צוּ וֶוערְן פְּרַייליךְ, אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַאַרְק זִיךְ אוּן קֵיינֶער אִין דֶער וֶועלְט זָאל דִיר נִישְׁט אַרָאפְּוואַרְפָן.

אִיךְ בֶּעט דִיר זֵייעֶר, זָאלְסְט אַנְטְלוֹיפָן פּוּן שְׁלֶעכְטֶע חֲבֵרִים, וָוארוּם שְׁלֶעכְטֶע חֲבֵרִים קֶענֶען דִיר אַרָאפְּשְׁלֶעפְּן אִין שְׁאוֹל תַּחְתִית וּמִתַּחְתָיו, חַבָּר זִיךְ מִיט אוּנְזֶערֶע לַייט וָואם זַיי לֶערְנֶען דֶעם הֵייליגֶן רַבִּינ'ס סְפָרִים, וָוארוּם נָאר דֶיע זֶענֶען אֱמֶת'ע בְּרֶסְלֶב'ר חֲסִידִים, דִי אַלֶע וָואם זַיי לֶערְנֶען דֶעם הֵייליגֶן רַבִּינ'ס סְפָרִים, זַיי קֶענֶען זִיךְ אָנְרוּפְן בְּרֶסְלֶב'ר חֲסִידִים, אָבֶּער דִי אַלֶע וָואם זַיי רוּפְן זִיךְ "עֶכְטֶע בְּרֶסְלֶבֶר" זַיי זֶענֶען גְרוֹיסָע עַמֵי אַרְצִים,

פְֿרֶעג זֵיי עֶפֶּעס אַ דִיבּור פּוּן הַיילִיגֶן רַבִּי'ן וֶועסְטוּ זָען אַז זֵיי הֵיבְּן נִישְׁט אָן צוּ וויסֶן בֵּין יְמִינָם וּבֵין שְׂמֹאלָם, פְֿשׁוּטֶע יוּנגֶאטְשָׁעס, זֵיי מֵיינֶען אַז דָא אִיז נִישְׁטָא קַיין רַבִּי קֶען מָען טוּן וָואס מָען וויל, אוּן מָען קֶען רֶעדֶן וָואס מָען וויל אוֹיף יֶעדֶן אֵיינֶעם.

אוּן דֶער הַיילִיגֶער רַבִּי הָאט אוּנְז מְגַלֶּה גֶעווֶען (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן קע"א) **אוֹיפְֿן פָּסוּק** (דָּנִיֵּאל יב) "וְרַבִּים מְיֻשָּׁנֵי אַדְמַת עָפָר יָקִיצוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֵלֶּה לַחֲרָפוֹת לְדִרְאוֹן עוֹלָם" אַז וָועֶן סְ'קוּמְט אַרָאפּ אַ גְרוֹיסֶער צַדִיק אוֹיף דִי וֶועלְט, וָואס עֶר אִיז אַ וואוּנדֶערלִיכֶער לֶעבְּט, אוּן עֶר אִיז מְגַלֶּה לֶעבְּטִיגְקֵייט, אוּן עֶר אִיז מְקָרֵב זַיֵּיעֶר אַסַאךְ מֶענְטְשָׁן, אִיז דָא צְוַויי כִיתּוֹת בַּיי אִים, 'אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא', דֶיע גַיֶיעֶן אוּן פִירֶן זִיךְ וִוי סְ'דַארְף צוּ זַיין, 'וְאֵלֶּה לַחֲרָפוֹת לְדִרְאוֹן עוֹלָם' אוּן דֶיע גַיֶיעֶן אוּן זֶענֶען מְבַזֶּה דִי וֶועלְט, אֶה וְכוּ' מִיר זֶענֶען אִין אֱמֶת אִיר זֶענְט אִין שֶׁקֶר. דָאס זֶענֶען שׁוֹין גְרוֹיסֶע פָּאפֶּערְס, וָוארוּם וָועֶן אַ אִיד אִיז מְקַבֵּל דֶעם הַיילִיגֶן רַבִּינ'ס דַעַת אִיז עֶר שׁוֹין נִישְׁט אִינְטֶרֶעסִירְט צִי זוּכְן חֲטָאִים בַּיי יֶעֶנֶעם, עֶר אִיז אִינְטֶרֶעסִירְט צוּ טְרֶעפְֿן דִי גוּטֶם בַּיי זִיךְ אוּן צוּ טְרֶעפְֿן דִי גוּטֶם בַּיי יֶעֶנֶעם, וִוי דֶער הַיילִיגֶער רַבִּי הָאט אוּנְז אוֹיסְגֶעלֶערְנְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן רפ"ב) דָאס אַ אִיד דַארְף שְׁטֶענְדִיג קוּקְן דִי גוּטֶם וָואס עֶם אִיז דָא אִין אִים, אוּן זִיךְ דַן זַיין לְכַף זְכוּת, אוּן קוּקְן אוֹיף דוּ גוּטֶם וָואס אִיז דָא אִין יֶעֶנֶעם אוּן אִים דַן זַיין לְכַף זְכוּת.

אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר אִיז זִיךְ מַתְמִיד, אוּן בַּאפְלֵייסְט זִיךְ אִין רֶבִּי'ן מִיט דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס סְפָרִים, וָואס נָאר דָאס הֵייסְט הִתְקָרְבוּת צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, זָאגְט אִיז אַלֶעם שֶׁקֶר.

דֶעֶר עִיקָּר אִין הִתְקָרְבוּת צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן אִיז צוּ לֶעֶרְנֶען זַייגְע סְפָרִים, ווִי דֶעֶר הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן קצ"ב) אַז פָּנָיו שִׁכְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אִיז בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר. דֶעֶר צַדִּיק בַּאהַאלְט זַיין נְשָׁמָה אוּן זַיין פָּנִים אִין זַיין סֵפֶר, אִיבֶּערְדֶעם אַז אַ מֶענְטְש ווִיל דֶערְקֶענֶען דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, דַארְף עֶר אַסַאךְ לֶעֶרְנֶען זַייגְע סְפָרִים, "לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן", "סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת", "סֵפֶר הַמִּדּוֹת", אוּן דִי שִׂיחוֹת, אוּן עֶר זָאל עֶם קֶענֶען אוֹיסְנַוויניג, עֶם זָאל זַיין שָׁגוּר עַל לְשׁוֹנוֹ, דָאס הֵייסְט אַ אֱמֶת'ע בְּרֶסְלֶב'ר חָסִיד, אָבֶּער אַז נִישְׁט, לָאזְט עֶר זִיךְ נַארְן, אוּן עֶר נַארְט אַן אַנְדֶערְן.

אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר לֶעֶרְנְט יֶעדֶן טָאג דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס סְפָרִים מִיט אַ גֶעוואלְדִיגֶע הִתְמָדָה, דֶעמָאלְט וָועט זִיךְ אִים עֶפֶּענֶען דֶער מֹחַ אוּן דֶעם שֵׂכֶל, אוּן עֶר וָועט זֶען אַזֶעלְכֶע זַאכְן וָואס עֶר הָאט קֵיינְמָאל אִין זַיין לֶעבְּן נִישְׁט גֶעהָלוֹמְ'ט.

הַמְאַחֵל לִךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רנט

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם א׳ לְסֵדֶר מַסְעֵי כ״ב תַּמּוּז ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

אִיךְ מוּז דִיר בֶּאֱמֶת זָאגֶן, עֶם אִיז מִיר זֵייעֶר שְׁוֶוער צוּ שְׁרַייבֶּן אוֹיף אִידִישׁ, וַויֶיל אִיךְ בִּין צוּגֶעווֹאוֹינְט שׁוֹין זִיבֶּן אוֹן פֶּערְצִיג יָאר צוּ שְׁרַייבֶּן נָאר אוֹיף לָשׁוֹן קוֹדֶשׁ.

אִיךְ בֶּעט דִיר זֵייעֶר, נֶעם זִיךְ אִין דִי הֶענְט אַרַיין, אוֹן זַיי נִישְׁט צוּפַאלְן וְכוּ׳, אֲפִילוּ סְ׳גֵייט אוֹיף דִיר דוּרְךְ וָואס עֶס גֵייט אוֹיף דִיר דוּרְךְ וְכוּ׳, מִיר הָאבֶּן אַ גְרוֹיסְן רַבִּי׳ן, וָואס עֶר הָאט גֶעזָאגְט ״וָואס הָאט אִיר צוּ זָארְגֶן אַז אִיךְ גֵיי פַּאר אַייךְ״ וְכוּ׳, אוֹיךְ הָאט עֶר גֶעזָאגְט ״דוּפִּיט אוֹיף מַיין כֹּחַ״ וְכוּ׳, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זִיךְ נֶעמֶען אִין דִי הֶענְט אַרַיין, זָאלְסְט אָנְהוֹיבֶּן צוּ לֶערְנֶען אַמַאךְ לִיקוּטֵי מוֹהֲר״ן בִּיז דוּ וֶוועסְט עֶס קֶענֶען אוֹיסֶענְווייניג, אַלֶע סוֹדוֹת הַתּוֹרָה לִיגְט אִין לִיקוּטֵי מוֹהֲר״ן, לִיקוּטֵי מוֹהֲר״ן אִיז אַ שְׁלִיסֶל אוֹיף אַלֶע סְפָרִים, אַז מֶען לֶערְנְט אַמַאךְ לִיקוּטֵי מוֹהֲר״ן, קֶען מֶען זִיךְ מַאכְן אַ וֶועג אִין זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ אוֹן אִין תִּיקוּנִים אוֹן אִין אַלֶע כְּתָבֵי אֲרִיזַ״ל אוֹן זָאלְבְסְט פַּארְשְׁטֵענְדְלִיךְ אִין אַלֶע חַסִידִישֶׁע סְפָרִים.

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זָען צוּ לֶערְנֶען זֵייעֶר אַמַאךְ לִיקוּטֵי מוֹהֲר״ן, בַּיי אוּנְז אִיז מֶען זִיךְ נוֹהֵג אַז מִיר

עֶנְדִינְג יֶעדֶן חוֹדֶש דֶעם לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן, עֶם אִיז אַיינְגֶעטַיילְט כְּפִי דֶער חוֹדֶש, עֶם אִיז נִישְׁט אַזוֹי שְׁוֶוער, אַז מֶען גֶעוואוֹינְט זִיךְ צוּ גַייט עֶם גְרִינְג.

עֶם אִיז בַּאוואוֹסְט אַז דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט זַייעֶר גֶעוָואלְט אַז מֶען זָאל זִיךְ בַּאפְלַייסְן אִין זַיין סֵפֶר לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט "הַיינְט אַז דֶער סֵפֶר אִיז אוֹיךְ דֶער וֶועלְט, הָאבּ אִיךְ גֶעוָואלְט אַז מֶען זָאל עֶם אַסַאךְ חַזֶּרן, בִּיז מֶען זָאל עֶם קֶענֶען אוֹיסֶענְווייניג" אוֹיךְ הָאט עֶר גֶעזָאגְט אַז "זַיין סֵפֶר אִיז אַ אַתְחַלְתָּא דִּגְאוּלָה", אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ אַסַאךְ אַסַאךְ חַזֶּרן לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן, בִּיז סְ'זָאל זַיין שָׁגוּר אוֹיף דַיין מוֹיל אוֹיסֶענְווייניג.

דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי בְּרֶענְגְט אַרַיין אִין אוּנְז אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָואס דָאס אִיז דֶער יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת, מֶען זֶעט מֶענְטְשֶׁן זֶענֶען מְפַלְפֵּל וְכוּ', פְּרֶענְגְן קַשְׁיוֹת, אוּן עֶנְטְפֶּערְן תֵּירוּצִים וְכוּ', אַלֶּעס אִיז גוּט, אַלֶּעס אִיז פַיין, נָאר פְּשׁוּטָע אֱמוּנָה דָאס אִיז זַייעֶר שְׁוֶוואךְ.

דֶערְפַאר הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי גֶעשְׁטֶעלְט דֶעם דָגוּשׁ אוֹיף פְּשׁוּטָע אֱמוּנָה, אַ אִיד דַארְף גְלַייבְּן אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן דִי אֱמוּנָה זָאל זַיין בַּיי אִים אַזוֹי לוֹיטֶער, אַז עֶר זָאל קֶענֶען רֶעדְן פַאר אִים, יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶר דַארְף הָאבְּן זָאל עֶר בֶּעטֶן נָאר פּוּן אִים, דָאס הֵייסְט שְׁלֵימוּת אֱמוּנָה, דָאס אַ מֶענְטְש שְׁפִּירְט אַז עֶם אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר

שְׁפִּירְט אַז כַּבְיָכוֹל אִיז דָּא, עֶר אִיז מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּים דִּי גַאנְצֶע בְּרִיאָה, אוּן אַלֶּעס אִיז אֶלקוּת, אוּן אֶלקוּת אִיז אַלֶּעס, אוֹיף אַזָא אוֹפֶּן וָואס דֶער מָענטְש דַארְף הָאבֶּן בָּעט עֶר נָאר אִים, וָואס עֶר דַארְף הָאבֶּן רֶעדְט עֶר זִיךְ דוּרְךְ מִיט אִים, דָּאס אִיז שְׁלֵימוּת אֱמוּנָה, וָוארוּם דֶער הֵייליגֶער רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א׳ סִימָן ס"ב) וּבֶאֱמֶת, וָועֶן אַ מָענטְש זָאל הָאבֶּן דֶער אֱמֶתֶ'ר אֱמוּנָה אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז דָּא מִיט אוּנְז בַּיי אוּנְז לֶעבֶּן אוּנְז, אוּן עֶר הֶערְט צוּ יֵעדֶעם וָוארְט וָואס מִיר רֶעדֶן, וָואלְט מֶען מוֹרָא'דִיג מַקְפִּיד גֶעֶווען אוּן מְדַקְדֵק גֶעֶווען אוֹיפֶּן דַאֲוועָנעָן וִוי מֶען דַאֲוועָנְט, אוּן מֶען וָואלְט שְׁטֶענְדִיג גֶעֶרעְדְט צוּ אִים, נָאר מַחְמַת דֶער מָענטְש הָאט נִישְׁט קַיין לוֹיטֶערֶע אֱמוּנָה, אִיבֶּערְדֶעם קוּמְט אִים אָן זֵייעֶר שְׁוֶוער דָּאס רֶעדֶן צוּ אִים, אוּן דָּאס דַאֲוועָנעָן אִיז פִּיל מִיט מַחְשָׁבוֹת זָרוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען בָּעטֶן אַסַאךְ אוֹיף אֱמוּנָה, אוּן אַז מֶען זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ לוֹיטֶערֶע אֱמוּנָה, אוּן אַז מֶען בָּעט וָועֶרְט מֶען גֶעהָאלְפֶּן, דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָוארְט אוֹים אַז אוּנְז זָאל מִיר בָּעטֶן יֵעדֶע זַאךְ וָועט עֶר אוּנְז גֶעבֶּן.

אַז וואוֹיל אִיז דֶער מָענטְש וָואס עֶר גֶעווָואוֹינְט זִיךְ צוּ, צוּ רֶעדֶן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן וָואס עֶר דַארְף הָאבֶּן בָּעט עֶר אִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רס

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם א׳ לְסֵדֶר מַסְעֵי כ״ב תַּמּוּז ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

דָּאם וָואם דוּ שְׁרַייבְסְט אַז דָּאם אַ עִין הָרָע אִיז אַ בַּאבֶּע מַעֲשֶׂה וְכוּ׳ וְכוּ׳, מֶען טָאר נִישְׁט אַזוֹי רֶעדְן, וַוייל מִיר בֶּעטֶן יֶעדְן טָאג גְלַייךְ אִינֶדערְפְּרִי נָאךְ דִי בְּרָכוֹת, אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל אוּנְז אָפְּהִיטֶן פּוּן אַ עִין הָרָע, זָעט מֶען אַז סְ׳אִיז נִישְׁט אַזוֹי פָּשׁוּט, וּבִפְרַט דִי חַז״ל זָאגְן (בָּבָא מְצִיעָא קז:) תִּשְׁעִין וְתִשְׁעָה מִתִּין בְּעִין רָעָה וְאֶחָד בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ; דָּאם הֵייסְט גֵיין אוּן נַייְצִיג מֶענְטְשֶׁן שְׁטַארְבֶּן פּוּן אַ שְׁלֶעכְט אוֹיג, אוּן נָאר אֵיינֶער פּוּן הוּנְדֶערְט שְׁטַארְבְּט אַ נָארְמַאלְן מִיתָה. וְוידֶערוּם זָאגְן דִי חַז״ל (תַּנְחוּמָא מִקֵּץ) אֵין קָשֶׁה מֵעַיִן הָרַע; סְ׳אִיז נִישְׁטָא אַזָא שְׁוֶוערֶע זַאךְ וְוי אַ עַיִן הָרָע.

אוּן מְמֵילָא זָאלְסְטוּ נִישְׁט רֶעדְן אַזוֹי, אַז עֶס אִיז אַ בַּאבֶּע מַעֲשֶׂה וְכוּ׳, מֶען דַארְף זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן פּוּן עַיִן הָרָע, הֵן מֶען זָאל נִישְׁט גֶעבְּן יֶענֶעם קַיין עַיִן הָרָע קַיין שְׁלֶעכְט אוֹיג, אוּן הֵן מֶען זָאל זִיךְ נִישְׁט גֶעבְּן קַיין שְׁלֶעכְט אוֹיג, דָּאם הֵייסְט אַ מֶענְטְש זָאל זִיךְ נִישְׁט צוּבְּרֶעכְן אוּן זָאל נִישְׁט זָאגְן אַז עֶר קֶען נִישְׁט, סְ׳אִיז נִישְׁטָא אַזָא זַאךְ.

דֶער עִיקָּר אִיז, פַּארְהוֹילֶן אַלְסְדִינְג פּוּן אַן אַנֶדערְן, וָוארוּם דִי חַז״ל זָאגְן (מִדְרַשׁ אַגָּדָה) אֵין לְךָ יָפָה מִן הַצְּנִיעוּת;

סְ׳איז נִישְׁטָא קַיין בֶּעסֶערע זַאךְ ווי פַּארהוֹילְנְקֵייט אוּן בַּאשַׁיידְקֵייט, מֶען דַארְף נִישְׁט אַרוֹיסְנֶעמֶען יֶענֶעם דִי אוֹיגְן, יֶענֶער זָאל נִישְׁט זֶען אוּן קוּקְן וְכוּ׳ וְכוּ׳.

מֶען זָאגְט נָאךְ פוּן הַיילִיגְן בֶּעלְזָא רַב, רֶבִּי יִשָּׂכָר דוֹב זי״ע, אוֹיב אֶיינֶער פֶּרֶענְט אוֹיף אַ מְקוֹר אִין אִידִישְׁקֵייט, ווי שְׁטַייט דָאס? דַארְף מֶען וויסְן אַז דָאס אִיז כְּפִירוּת אוּן אַפִּיקוֹרְסוּת, וָוארוּם וָואס עֶם אִיז אֲנְגֶענוּמֶען בַּיי אִידִישֶׁע קִינְדֶער הָאט אַ מְקוֹר אִין דִי חַז״ל, אַז אַ מֶענְטְש לֶערְנְט נִישְׁט אִיז עֶר אַן עַם הָאָרֶץ, וֶוייסְט עֶר נִישְׁט אַז סְ׳שְׁטַייט. אִיבֶּערְדֶעם טָאר מֶען נִישְׁט שְׁפֶּעטְן פוּן קַיין שׁוּם מִנְהָג, וָוארוּם אַלֶעם הָאט אַ יְסוֹד אִין דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן טָאג אוּן אַ פְּרַיילִיכְן תָּמִיד

רסא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם א׳ לְסֵדֶר מַסְעֵי כ״ב תַּמּוּז ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֶרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב נִישְׁט קַיין וֶועְרְטֶער דִיךְ אָפְּצוּלוֹיבְּן אוֹיף דֶעם וָואס דוּ טוּהְסְט, דִי גֶּרֶעסְטֶע מִצְוָה וָואס עֶס קֶען נָאר זַיין, אִיז זַיין אַ מְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, ווי דֶער הַיילִיגֶער תַּנָּא זָאגְט (אָבוֹת פֶּרֶק ה׳) כָּל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ; אוּן דֶער גֶּרֶעסְטֶער זְכוּת הָרַבִּים אִיז, מְקָרֵב זַיין אִידְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן אַרַיינְלֵייגְן אִין זֵיי אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה,

זיי זָאלְן שְׁפִּירן אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים איז דָא, אוּן אַז עֶס איז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער אִים, אוּן אַרַיינְלֵייגְן אִין זיי אַ חֵשֶׁק צוּ לֶעֶרְנֶען תּוֹרָה, עֶס איז נִישְׁטָא נָאךְ אַ גְּרֶעסֶערֶע זְכוּת מֶער פּוּן דֶעם, אוּן דָאס טוּהְסְטוּ מִיט דֶעם וָואס דוּ דְרִיקְסְט אָפּ דֶעם הֵיילִיגְן רַבִּינְ'ס סְפָרִים אוּן עֶס וֶועְרְט צוּשְׁפְּרֵייט אִין דֶער וֶועלְט.

עֶם איז לֵיידֶער דָא הַיינְט אַזוֹיפִיל צוּבְּרָאכְטֶנֶע אוּן גֶעפַאלֶענֶע מֶענְטְשְׁן וָואס זיי זַארְפְּן הָאבְּן נָאר הִתְחַזְּקוּת, אוּן דָאס בַּאקוּמְען זיי פּוּן דִי הֵיילִיגֶע סְפָרִים וָואס דוּ דְרִיקְסְט, דוּ בִּיסְט זֶיי פָּשׁוּט מְחַיֶּה, אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְסְטוּ זִיךְ מִיט דֶעם זַייעֶר זַייעֶר פְּרַייעֶן.

וֶועגְן דִי חוֹבוֹת וָואס דוּ בִּיסְט שׁוֹלְדִיג וְכוּ', אוּן מֶען אִיז דִיר שׁוֹלְדִיג וְכוּ', דַארְף אִיךְ דִיר זָאגְן, דָאס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט, מֶען דַארְף זִיךְ זַייעֶר הִיטְן פּוּן חוֹבוֹת, נִישְׁט זַיין קַיין בַּעַל חוֹב, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן קכ"ב) עֶס איז בֶּעסֶער צוּ זַיין אַ בַּעַל חוֹב פַּאר זִיךְ, וִוי אֵייךֶער צוּ זַיין אַ בַּעַל חוֹב פַּאר יֶענֶעם; דָאס הֵייסְט, אִיךְ דַארְף יֶעצְט קוֹיפְן בְּגָדִים וְכוּ', אִיז בֶּעסֶער צוּ וַוארְטְן בִּיז עֶר וֶועט הָאבְּן גֶעלְט, אוּן דֶעמָאלְט קוֹיפְן, וִוי אֵייךֶער עֶר זָאל קוֹיפְן אוּן זַיין אַ בַּעַל חוֹב פַּאר'ן גֶעוֶועלְבֶּער (סְטָאר קִיפֶּער).

מֶען דַארְף זַייעֶר בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מֶען זָאל נִישְׁט זַיין קַיין בַּעַל חוֹב, וָואס דָאס שְׁטֶערְט זַייעֶר

שְׁטַאַרק אִין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת תְּשׁוּבָה סִימָן מ"ז) מִי שֶׁרוֹצֶה לָשׁוּב יְזַהֵר מִלְהְיוֹת בַּעַל חוֹב.

עֶם טוּט מִיר זַייעֶר ווִי צוּ הֶערְן דָאס מֶענְטשְׁן זָענֶן דִיר שׁוּלְדִיג חוֹבוֹת וְכוּ', אוֹיךְ דֶעם דַאַרְף מֶען אוֹיסֶעט אַכְטוּנְג גֶעבְּן, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת מֶמֵם סִימָן ע"ז) מִי שֶׁעוֹשֶׂה מַעֲשָׂיו בִּמְהִירוּת בְּלִי יִשּׁוּב הַדַּעַת נַעֲשֶׂה בַּעַל חוֹב; אִיבֶּערְדֶעם אֵיידֶער דוּ בָּאַרְגְּסְט אַוֶועק יֶענֶעם, טְרַאכְט גוּט אַרַיין אוֹיב עֶר וֶועט דִיךְ אַמָאל בַּאצָאלְן?

עֶם וֶועְרְט דֶערְצֵיילְט דָאס אַמָאל הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן גֶעבְּרֶענְגְט צוּם רֶבִּי'ן זַיין זוֹהֶן ר' שַׁבְּנָא, אוּן אוֹיךְ ר' נַפְתָּלִי הָאט גֶעבְּרֶענְגְט זַיין זוֹהֶן ר' אֶפְרַיִם, (זֵיי זֶענֶען דֶעמָאלְט גֶעוֶוען קְלֵיינֶע קִינְדֶער), אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט זֵיי פַארְהֶערְט וָואס זֵיי לֶערְנֶען, הָאבְּן זֵיי גֶעֶנְטפֶערְט דִי דִינִים פּוּן הַלָּוֶה אוּן הַמַּלְוֶה, הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעפְרֶעגְט ר' שַׁבְּנָא וָואס אִיז בֶּעסֶער צוּ זַיין, אַ מַלְוֶה, אֶדֶער אַ לֶוֶה, הָאט ר' שַׁבְּנָא גֶעֶנְטפֶערְט אַ מַלְוֶה, הָאט אִים דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעפְרֶעגְט אוּן וָואס אִיז אַז מֶען צָאלְט נִישְׁט צוּרִיק? הָאט עֶר נִישְׁט גֶעוויסְט וָואס צוּ עֶנְטפֶערְן, הָאבְּן אוּנְזֶערֶע לַייט דֶערְצֵיילְט דָאס אַזוֹי אִיז מְקוּיָים גֶעוָואְרְן בַּיי ר' שַׁבְּנָא, וֶוען עֶר אִיז עֶלְטֶער גֶעוָואְרְן אוּן עֶר הָאט חֲתוּנָה גֶעהַאט אוּן עֶר פְלֶעגְט פַארְבָּארְגְן מֶענְטשְׁן גֶעלְט, הָאט מֶען אִים קֵיינְמָאל נִישְׁט צוּרִיק גֶעגֶעבְּן, אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְסְטוּ זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיךְ דִי זַאךְ.

שְׁטַארְק זִיךְ וועסְטוּ זָען גְרוֹיסָע יְשׁוּעוֹת וָואס דָער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וועט מִיט דִיר טוּן, וָוארוּם וָוער עָס אִיז עוֹסֵק בִּזְכוּת הָרַבִּים, הֶעלְפְּט אִים דָער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים בַּיִים סוֹף אוֹן עָר זָעט אָפְּעָנָע נִסִּים.

זָאלְסְט הָאבֶּן אַ לֶעכְטִיגֶן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכֶן תָּמִיד

רסב

בְּעָזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם א' לְסֵדֶר מַסְעֵי כ"ב תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

כָּאטְשׁ אִיךְ בִּין צוּגֶעוואוֹינְט קָרוֹב צוּ זִיבֶן אוּן פְּעָרְצִיג יָאר צוּ שְׁרַייבֶּן אוֹיף לָשׁוֹן קוֹדֶשׁ, אָבֶּער לֶעצְטֶנְס הָאבּ אִיךְ אָנְגֶעהוֹיבֶּן צוּ שְׁרַייבֶּן אוֹיף אִידִישׁ, וַויֵיל אִיז זָעה וִוי וִויכְטִיג אִיז צוּ עֶנְטְפֶּערְן אוֹיף אִידִישׁ, וָואס דָאס אִיז מָער שָׁגוּר בְּפִיהֶם פּוּן אֲחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דָא אִין אַמֶעְרִיקֶע.

לְדַעְתִּי הָאט עֶטְץ גָעמַאכְט אַ טָעוּת וְכוּ', מָען גֵייט קֵיינְמָאל נִישְׁט אַרַיין אִין אַ בָּאנְגָעלוֹי כַאלֶעְנִי וִוי סְ'אִיז נִישְׁטָא קַיין בֵּית הַמִּדְרָשׁ, וּבִפְרַט אֵייגָער הָאט אַ יְשִׁיבָה דַאוְרָף עֶר שׁוֹין וִויסְן פּוּן פָּאר‌אוֹיס, וִוי וָועלְן דִי בָּחוּרִים לֶערְנֶען? אוּן וִוי וָועלְן זֵיי דַאוָונֶען? נָאר וָואס אִיז גֶעוֶוען אִיז גֶעוֶוען וְכוּ', מָען לֶערְנְט זִיךְ שְׁטֶענְדִיג פּוּן דִי טָעוּתִים וָואס מָען מַאכְט אִין לֶעבֶּן, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם מֶענְטְש וָואס עֶר לֶערְנְט זִיךְ

אָפֿ פּוּן זַיינֶע טְעוּתִים, אוּן עֶר אִיז מוֹדֶה אַז עֶר מַאכְט טְעוּתִים, וָואוּם דֶער גֶרעסְטֶער צָרָה פּוּן אַ מֶענְטְש אִיז, וֶוען עֶר הַאלְט אַז עֶר הָאט נִישְט גֶעמַאכְט אַ טָעוּת וְכוּ' אוּן עֶר אִיז גֶעֶרעכְט וְכוּ', מֶען דַארְף אַסַאךְ בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז עֶר זָאל אִין אִים אַרַיינְשַיינֶען דֶעם אֱמֶת'ן אֱמֶת, וָואם דָאס אִיז גֶעטְלִיכְקֵייט, וויסְן אַז עֶס אִיז נִישְטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, נָאר דָאס אִיז אֱמֶת, אַלֶעס אוֹיסֶער דֶעם אִיז שֶׁקֶר, אוּן אַז אַ מֶענְטְש נֶעמְט דָאס אַרַיין אִין זִיךְ דֶעמָאלְט הָאט עֶר שׁוֹין נִישְט אִינְזִינֶען קַיין יֵשׁוּת אוּן גַאֲוָה אוּן גַדְלוּת וְכוּ' וְכוּ', אוּן דֶעמָאלְט וֶועט עֶר זִיךְ מִיט קֵיינֶעם נִישְט קְרִיגְן, נָאר עֶר וֶועט זַיין שְטֶענְדִיג פְרֵיילִיךְ, אוּן עֶר וֶועט אַרִיבֶּערְגִיסְן דִי שִׂמְחָה אוֹיף יֶענֶעם אוֹיכֶעט.

אִיךְ הָאב גֶעהַאט גֶעזָאגְט פַּאר ... נֶרוֹ יָאיר אַז פַּאר צֶען טוֹיזֶענְט דָאלְלֶער אַרִיבֶּער פִּירְן אַן אַלְטֶע צוּבְּרָאכֶענֶעם טֶרֶעילֶער, אִיז שׁוֹין גֶעוֶוען גְרִינְגֶער פַּאר דִי גֶעלְט צוּ קוֹיפְן הָאלְץ (פְּלַיי וָואד) אוּן אוֹיפְבּוּיעֶן פִּיר וֶועטְ מִיט אַ דַאךְ מִיט אַ פְלָאר, אוּן סְ'אִיז שׁוֹין דָא אַ פַּארְטִיגֶע בֵּית הַמִּדְרָשׁ, נָאר עֶר הָאט מִיר יֶעצְט גֶערוּפְן אַז עֶס וֶועט קוּמֶען ... וְכוּ', דַארְף מֶען עֶס מַאכְן נָאכְדֶעם וָען עֶר וֶועט אַוֶועקְגֵיין.

אָבֶּער עַל כָּל פָּנִים עֶפֶּעס דַארְפְט אִיר טוּן, וַוייל מֵילֶא יֶעצְט דִי הִיצְן זָענֶען גְרוֹיס אִיז אוֹיכֶעט זַייעֶר שְוֶוועֶר, אָבֶּער וָואם וֶועט עֶטְץ טוּן וֶוען עֶס וֶועט אָנְהֵייבְן צוּ רֶעגֶענֶען

וְכוּ׳? דֶּעמָאלְטָם קֶען מֶען נִישְׁט זַיין אִינְדרוֹיסְן בְּשׁוּם פָּנִים וְאוֹפֶן, אִיבֶּערְדֶעם טְרַאכְט אִיךְ אַז נָאכְדֶעם וָואס עֶר וֶועט אַוועקגֵיין קֶענְט עֶטְץ אִין אַ פַּאַרְשְׁטִיפְּטֶן פְּלַאץ אוֹיפְבּוּעֶן אֲפִילוּ פְּרָאבֶּעזָאריש בִּיז אִיבֶּערְן זוּמֶּער וָואס אִיז סַךְ הַכֹּל זֶעקְס וָואכְן.

אִיךְ בֶּעט דִיר זֵייעֶר זָאלְסְט זִיךְ נָעמֶען אִין דִי הֶענְט אַרַיין, אוּן זָאלְסְט זַיין נָאר פְּרַיילִיךְ, אוּן זָאלְסְט אַרַיינְשַׁיינֶען אִין דִי בָּחוּרִים נָאר שִׂמְחָה, וָוארוּם שִׂמְחָה דָאס אִיז דִי גְאוּלָה, וָוארוּם בַּיִים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים שְׁטֵייט (דִּבְרֵי הַיָּמִים א׳ ט״ז) ״עוֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ״, דָארְטָן אִיז נָאר דָא שִׂמְחָה.

אִיבֶּערְדֶעם אוֹיב אֵיינֶער אִיז פְּרַיילִיךְ אִיז עֶר נָאנְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, לְהֵיפֶּךְ חָלִילָה וְחַס אַז עֶר אִיז בְּעַצְבוּת אִין טְרוּיעֲרִיגְקֵייט וְכוּ׳ וְכוּ׳ פַּאלְט עֶר אַרַיין אִין דִי טוּמְאָה, וִויסְן דָארְפְּסְטוּ וִויסְן, דָאס דִי קְדוּשָׁה אִיז שִׂמְחָה, אוּן דִי טוּמְאָה אִיז עַצְבוּת, אִיבֶּערְדֶעם דָארְף מֶען זִיךְ נֶיטֶן צוּ זַיין פְּרַיילִיךְ, כָּאטְשֶׁע סְ׳גֵייט אִיבֶּער וָואס עֶס גֵייט אִיבֶּער אַלֶע צָרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, וָוארוּם סְ׳אִיז נִישְׁטָא קַיין מֶענְטְש וָואס עֶר זָאל נִישְׁט הָאבֶּן קַיין פֶּעקֶל צָרוֹת, יֶעדֶער מֶענְטְש הָאט צָרוֹת, נָאר עֶר מֵיינְט אַז זַיין צָרָה אִיז דִי שְׁטַארְקְסְטֶע אוּן דִי הַארְבְּסְטֶע צָרָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן עֶר קוּקְט אוֹיף יֶענֶעמְ׳ס צָרָה אַזוֹי וִוי סְ׳אִיז נָארְנִישְׁט וְכוּ׳, אָבֶּער סְ׳אִיז נִישְׁטָא אַזַא זַאךְ, יֵעדֶן אֵיינֶעמְ׳ס צָרָה אִיז דִי גְרֶעסְטֶע צָרָה.

דָּער הֵיילִיגֶּער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶּעלֶעְרנְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן קצ"ה) **אוֹיפְן פָּסוּק** (תְּהִלִּים ד') "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִי" דָּאם אִין דִּי צָרוֹת דַּאזִיקְ מֶען טְרֶעפְּן גְּרוֹיסֶע הַרְחָבוֹת, אוּן אַזוֹי הָאט זִיךְ גֶּעפִּירְט דָּוִד הַמֶּלֶךְ, מִיט אַלֶּע זַיינֶע צָרוֹת אוּן יִסּוּרִים אוּן מְרִירוּת אוּן מַחְלוֹקֶת וָואם עֶר הָאט נָאר גֶּעלִיטְן, פּוּן לֵיצָנִים אוּן רוֹדְפִים וָואם זֵיי הָאבְּן אִים גֶּערוֹדֶפְט אוּן גֶּעמַאכְט פּוּן אִים לֵיצָנוּת, ווִי דִּי חַז"ל זָאגְן מוֹרֶא'דִּיגֶע זַאכְן וָואם דָּוִד הַמֶּלֶךְ אִיז אַלְיֵין דּוּרְכְגֶעגַאנְגֶען פּוּן רְשָׁעִים אַרוּרִים וְכוּ' וְכוּ'.

דִּי חַז"ל זָאגְן (מֶדְרָש שׁוֹחֵר טוֹב תְּהִלִּים ד') **אוֹיפְן פָּסוּק** (תְּהִלִּים ד') "עַד מָה כְּבוֹדִי לִבְלִימָה" אַתֶּם מַכְלִימִין אוֹתִי וְקוֹרְאִין אוֹתִי בֶּן יִשַׁי, וְאֵין לִי שֵׁם? עַד מָתַי אַתֶּם מְחָרְפִין אוֹתִי אַחֵר דְּבָרִים שֶׁל הֶבֶל וְרֵיקָנוּת? מַה אַתֶּם סְבוּרִין עַל יְדֵי שֶׁנִּסְתַּלְּקוּ מַלְכוּתָא דְּשָׁעָה? הֲרֵי הוּא כַּיּוֹצֵא לְעוֹלָם; מֶען הָאט אִים גֶּעשְׁפֶּעט פּוּן אִים, מֶען הָאט פּוּן אִים גֶּעמַאכְט לִיצֵי לֵיצָנוּת, אוּן פּוּנְדֶעסְוֶועגְן הָאט עֶר זִיךְ דֶּערְהַאלְטֶן, אוּן וֶוער הָאט אוֹיךְ אִים גֶּעקְרִיגְט? זָאגְן דִּי חַז"ל (מֶדְרָש שׁוֹחֵר טוֹב תְּהִלִּים ג') **אוֹיפְן פָּסוּק** (תְּהִלִּים ג') "רַבִּים אוֹמְרִים לְנַפְשִׁי" זֶה דוֹאֵג וַאֲחִיתוֹפֶל שֶׁהָיוּ רַבִּים בַּתּוֹרָה, וּמַה הֵם אוֹמְרִים "אֵין יְשׁוּעָתָה לוֹ בֵּאלֹקִים"; דוֹאֵג אוּן אַחִיתוֹפֶל זָענֶען גֶּעווֶען פּוּן דִּי סַנְהֶדְרִין, אוּן זֵיי הָאבְּן גֶּערוֹדֶפְט דָּוִד'ן עַד לְחָרְמָה, בִּיז זֵיי זָענֶען פַֿארְשָׁנִיטְן גֶּעווָארְן.

שִׁטֶעל זִיךְ פָֿאר אוֹיב הַיינְט זָאל זַיין רַע-בָּנִים אַזוֹי ווִי דוֹאֵג אוּן אַחִיתוֹפֶל וָואלְט זִיךְ דִּי וֶועלְט גֶּעשָׁאקְלְט וְכוּ' וְכוּ', וֶוער זָאגְט דָּאם דּוּ בִּיסְט דָּאךְ דּוּרְכְגֶעגַאנְגֶען דִּי אַלֶּע בְּזָיוֹנוֹת אוּן שְׁפִּיכוּת דָּמִים וְכוּ'.

אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְּסְטוּ זִיךְ זָען זַייֶער צוּ דֶערְהַאלְטָן, נִישְׁט אַרַאפְּגַאלְן פּוּן קַיין שׁוּם זַאךְ, אוּן דוּ זָאלְסְט מְחַזֵּק זַיין אַלֶע בָּחוּרִים, אוּן דֶער עִיקָּר הִתְחַזְּקוּת, זַיי אַרַיינְלַייגְן אַ הַתְמָדָה זַיי זָאלְן לֶערְנָען אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת, וָוארוּם מִשְׁנַיוֹת הָאט אִין זִיךְ אַ מוֹרָא'דִיגְן גֶעטְלִיכְן כֹּחַ, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה וָוערְט גֶעבְּרֶענְגְט עֶטְלִיכֶע מָאל אִין זוֹהַר אַז מַלְאָךְ מְטַ"ט אִיז מְלוּבָּשׁ אִין דֶעם, דָאס הֵייסְט אֲפִילוּ אַ מֶענְטְש הָאט גֶעזִינְדִיגְט וְכוּ', אָבֶּער וָוען עֶר אִיז מַתְמִיד בְּלִימוּד מִשְׁנַיוֹת, אִיז דֶער מַלְאָךְ מְטַ"ט וָואס דָאס אִיז דֶער מַלְאָךְ וָואס עֶר בְּרֶענְגְט אַרוֹיף דִי תְּפִילוֹת פּוּן דִי אִידְן אוֹיבְן וְכוּ' וְכוּ' אִיז מְלַמֵּד זְכוּת אוֹיף דֶעם וָואס עֶר לֶערְנְט אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת, אוּן אוֹיסֶער דֶעם זָאגְן דִי חַז"ל (וַיִּקְרָא רַבָּה פָּרָשָׁה ז' סִימָן ג) אֵין כָּל הַגָּלִיוֹת הַלָּלוּ מִתְבַּטְּלוֹת אֶלָּא בִּזְכוּת מִשְׁנַיוֹת.

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ אַרַיינְלַייגְן אִין דִי בָּחוּרִים הַתְמָדָה בְּלִימוּד מִשְׁנַיוֹת, זַיי זָאלְן עֶנְדִיגְן וָואס מֶער מִשְׁנַיוֹת, אוּן דָאס גֶעבְּט אַרַיין אַ לֶעבְּטִיגְן חֵשֶׁק צוּ לֶערְנָען אַלֶע לִימוּדִים פּוּן דִי תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, סֵיי בַּבְלִי, סֵיי יְרוּשַׁלְמִי, סֵיי תּוֹסֶפְתָּא, סֵיי רַמְבַּ"ם, סֵיי טוּר אוּן שׁוּלְחָן עָרוּךְ, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר לָאזְט זִיךְ נִישְׁט נַארְן.

אִיךְ בֶּעט דִיר זַייֶער זָאלְסְט זִיךְ נָעמֶען אִין דִי הֶענְט אַרַיין, אוּן זָאלְסְט זַיין פְּרַייְלִיךְ, אוּן וַואךְ אַרוֹים פּוּן דִיר אַלֶע סְפֵּיקוֹת, אוּן אַלֶע בִּיטֶערְנִישׁ וְכוּ' וְכוּ', אִיךְ פַּארְשְׁטֵיי דִיךְ גַאנְץ גוּט וָואס דוּ מַאכְסְט מִיט, פַּאר נָארְנִישְׁט אוּן נִישְׁט,

בִּיזֵי בִּזְיוֹנוֹת וָואם מֶען הָאט דִיךְ נָאכְגֶעשְׁרִיגְן אוֹיף דִי גַאסְן, פַארָוואס? אוּן פַאר וָועמ? דֶער תֵּירוּץ אִיז, וַוייל דֶער סַמָ"ךְ מָ"ם זָעט אִין דִיר אַ שְׁטֶער פַאר זַיין אַרְבֶּעט, עֶר הָאט אַלֶע בְּנֵי הַנְעוּרִים בַּיי אִים אִין קֶעשֶׁענֶע, אוּן דוּ נָעמְסְט זֵיי אַרוֹיס פּוּן זַיין קֶעשֶׁענֶע, אַוודַאי וָועְרְט עֶר וויילְד אוּן מְשׁוּגָע.

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ מַמְשִׁיךְ זַיין אִין דִי הַיילִיגֶע עֲבוֹדָה, מְקָרֵב זַיין בְּנֵי הַנְעוּרִים צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָועסְטוּ זָען גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת, אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָועט מִיט דִיר טוּן גְרוֹיסֶע נִסִים, אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט גֶעזָען בְּחוּשׁ, הָאסְט אוֹיפְגֶעבּוֹיעֶט אַזַא שַׁייגֶעם בֵּית הַמִּדְרָשׁ, אוּן אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט אַזַא שַׁייגֶע יְשִׁיבָה, אוּן אַ שַׁייגֶע תַּלְמוּד תּוֹרָה, וָואם דָאם אִיז זִיכֶער נִישְׁט קַיין דֶרֶךְ הַטֶּבַע, סְ'אִיז אַ אָפְּעגֶע גֶם, אַזוֹי וָועסְטוּ זָען נָאךְ נִסִים.

נָאר שְׁטַארְק זִיךְ אִין אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן זָאלְסְט זִינְגֶען מִיט דִי בָּחוּרִים נִיגוּנִים פּוּן אֱמוּנָה, אוּן אַכְטוּנְג גֶעבְּן זַייעֶר נִישְׁט נָאכְמַאכְן דִי אַלֶע זִינְגֶערְם אוּן שְׁפִּרִינְגֶערְם וְכוּ' וְכוּ', וָואם דָאם אִיז עֶבְּטֶע הוֹלְלוּת וְכוּ' וְכוּ', נָאר נִיגוּנֵי דְבֵיקוּת, זַיין דָבוּק אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָוארוּם סְ'אִיז נִישְׁטָא קַיין בָּעסֶערָע זַאךְ וִוי דֶער מֶענְטְש קְלֶעבְּט זִיךְ צוּ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, עֶר אִיז זִיךְ מְצַייר עֶר מָאלְט זִיךְ אוֹים אִין זַיין דַעַת אִין זַיין מֹחַ, אַז דִי נַאנְצֶע וָועלְט אִיז גֶעטְלִיכְקַייט, אוּן גֶעטְלִיכְקַייט אִיז דֶער נַאנְצֶער וָועלְט.

גְּלֵייב מִיר סְ׳אִיז נִישְׁטָא קַיין גְּרֶעסֶערער תַּעֲנוּג פּוּן דֶּעם, וָואם דֶּער מֶענְטְש שְׁפִּירְט גֶּעטְלִיכְקֵייט פּוּן יֶעדֶּע פְּרַט פּוּן פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, אוּן עֶר זִינְגְט שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת פַֿאר בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר גִיסְט זִיךְ אוֹיס דָּאם הַאַרְץ מִיטַן תְּהִלִּימ׳ל פּוּן דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עַד כְּדֵי כַּךְ אַז דִי חַז״ל זָאגְן (מֶדְרָש שׁוֹחֵר טוֹב תְּהִלִּים א׳) מֹשֶׁה נָתָן חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, וְדָוִד נָתָן חֲמִשָּׁה סְפָרִים שֶׁבִּתְהִלִּים לְיִשְׂרָאֵל; קֶען מֶען פַֿארְשְׁטֵיין דָּאם גְּרוֹיסְקֵייט פּוּן דֶּעם תְּהִלִּימ׳ל, דֶּער הֵיילִיגֶּער רֶבִּי הָאט גֶּעזָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַרַ״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן ע״ג) אַז תְּהִלִּים אִיז מְסוּגָל לִתְשׁוּבָה; אִיבֶּערְדֶעם דַֿארְף מֶען אַרַיינְלֵייגְן אַ חֵשֶׁק אִין דִי בָּחוּרִים זֵיי זָאלְן אוֹיפֶּעט זָאגְן תְּהִלִּים.

אוּן וויסְן דַֿארְפְּסְטוּ וויסְן דָּאם מִ׳שְׁנַיוֹת אוּן תְּ׳הִלִּים, אִיז דִי רִאשֵׁי תֵּיבוֹת מֶ״ת, וָואם בַּאגְלֵייט דֶּעם מֶענְטְש אִין זַיין לֶעבְּן? מִשְׁנַיוֹת אוּן תְּהִלִּים וְכוּ׳. וָואם בַּאגְלֵייט דֶּעם מֶענְטְש נָאכְּן טוֹיט? מִשְׁנַיוֹת אוּן תְּהִלִּים. וָואם הִיט אָפּ דֶּעם מֶענְטְש אִין זַיין קֶבֶר? מִשְׁנַיוֹת אוּן תְּהִלִּים. אִיבֶּערְדֶעם אִיז כְּדַאי אַרַיינְצוּבְּרֶענְגְן אִין דִי בָּחוּרִים אַ גֶּעוָואלְדִיגֶּער תְּשׁוּקָה צוּ לֶערְנֶען זֵייעֶר אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת יֶעדְן טָאג אָן חָכְמוֹת, אוּן זָאגְן אַסַאךְ תְּהִלִּים אָן חָכְמוֹת, אַזוֹי וֶועלְן זֵיי אוֹיסְלֶעשְׁן דֶּעם פַֿייעֶר פּוּן דִי אַלֶּע תַּאֲווֹת וָואם עֶם בְּרֶענְט אִין זֵיי.

דֶּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל דִיר הֶעלְפְֿן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רסג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ב' לְסֵדֶר מַסְעֵי כ"ג תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

אַזוֹי ווִי דוּ הָאסְט מִיר גֶעשְׁרִיבֶּן דָאס דוּ הָאסְט זַייעֶר לִיבּ ווֶען אִיךְ זָאג דִיר אָפֶּען וָואס צוּ פַארעכְטֶען אוּן ווִי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִּירֶן וְכוּ' וְכוּ', הָאבּ אִיךְ זִיךְ מְיַישֶׁבּ גֶעווֶען אִיךְ ווֶעל דִיר שְׁרַייבֶּן אַפֶּאר נְקוּדוֹת כְּדֵי עֶם זָאל זַיין אַ תּוֹעֶלֶת פַּאר דִיר, אוּן פַּאר יֶעדֶן אַיינֶעם וָואס עֶר פִּירְט אַ תַּלְמוּד תּוֹרָה.

וְוִיסֶן דַארְפְסְטוּ וְוִיסֶן דָאס דֶער הַיילִיגְסְטֶער זַאךְ בַּיי דִי אִידִישֶׁע קִינְדֶער אִיז תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן, וָואס נָאר אִין זַייעֶר זְכוּת שְׁטַייט דֶער ווֶעלְט, ווִי דִי חַז"ל זָאגֶן (כַּלָּה רַבָּתִי פֶּרֶק ב') **תָּאנָא** בְּכָל יוֹם מַלְאָךְ יוֹצֵא מִלִּפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְחַבֵּל אֶת הָעוֹלָם וּלְהָפְכוֹ לְבֻמּוֹת שֶׁהָיָה, אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִסְתַּכֵּל בְּתִינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן וּבְתַלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁיּוֹשְׁבִים בְּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת, מִיַּד נֶהְפַּךְ בַּעְסוֹ לְרַחֲמִים.

זָעט מֶען פּוּן דֶעם דִי גְרוֹיסְקֵייט פּוּן קִינְדֶערְלֶעךְ וָואס זֵיי לֶערְנֶען תּוֹרָה אִין חֶדֶר, ווִי חָשׁוּב דָאס אִיז, אַז מֶען מַאכְט אוֹיף אַ תַּלְמוּד תּוֹרָה דַארְף מֶען וְוִיסֶן אַז מֶען לֶערְנְט

יֶעצֶט נִישְׁט מִיט קִינֶדערלֶעךְ נָאר מִיט הַיילִיגֶע נְשָׁמוֹת, אוּן דִי שְׁכִינָה אִיז דָארְטָן.

אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מָען נָעמָען מְלַמְּדִים נָאר יִרְאֵי הַשֵּׁם וָואם זַיי גֶעבֶּן זִיךְ אָפּ מִיט דִי קִינֶדֶער, אוּן זַיי לֶערְנֶען מִיט זַיי אַלֶ"ף בֵּי"ת, אוּן מָען לֶערְנְט זַיי אוֹיס וִוי צוּ דַאוָונֶען אִין סִידוּר, אוּן מָען לֶערְנְט מִיט זַיי חוּמָשׁ, אוּן מָען לֶערְנְט מִיט זַיי מִשְׁנַיוֹת, אוּן מָען לֶערְנְט מִיט זַיי גְמָרָא וְכוּ', דָאם הַייסְט דִי יוּנְגֶע קְלַאסְן מוּזָן זַיין אָפְּגֶעטֵיילְט אֵיינֶם פּוּן דֶעם אַנְדֶערְן, כִּיתָּה א' אִיז דִי וַויכְטִיגְסְטֶע כִּיתָּה, מָען לֶערְנְט אוֹיס דִי קִינֶדֶער אַלֶ"ף בֵּי"ת, אוּן וִוי צוּ צַאמְשְׁטֶעלְן וָועְרְטֶער בִּיז זַיי זָאלְן קֶענֶען דַאוָונֶען אִין אַ סִידוּר, אוּן זָאגְן דִי בְּרָכוֹת, דִי קְלַאס אִיז גָאר וַויכְטִיג, מָען קֶען נִישְׁט גָעמָען אַ מְלַמֵּד וָואם שְׁפִּילְט זִיךְ אָפּ מִיט דִי קִינֶדֶער אוּן בַּיים סוֹף קֶענֶען זַיי אֲפִילוּ נִישְׁט קַיין עִבְרִי וְכוּ' אוּן זַיי בְּלַייבְן בַּעֲלֵי מוּמִין אוֹיפְן נַאנְץ לֶעבֶן, וִוי דוּ אַלַיין הָאסְט שׁוֹין גֶעזֶען דֶערַוואקְסֶענֶע בָּחוּרִים וָואם זַיי קֶענֶען נָעבֶּעךְ נִישְׁט קַיין עִבְרִי וְכוּ'.

אִיבֶּערְדֶעם כִּיתָּה א' מוּז זַיין נָאר אֵיין קְלַאס נִישְׁט מִישְׁן גְּרֶעסֶערֶע קִינֶדֶער צוּם בַּיישְׁפִּיל אַרַיינְלַייגְן קִינֶדֶער פּוּן כִּתָּה ב' אָדֶער ג' וְכוּ', דָאם וֶועט נִישְׁט אַרְבֶּעטֶן, אוּן דִי קִינֶדֶער וֶועלְן בְּלַייבְן בַּעֲלֵי מוּמִין אוֹיפְן נַאנְץ לֶעבֶן, אִיבֶּערְדֶעם כִּיתָּה א' מוּז זַיין אַ עֶקְסְטֶערֶע קְלַאס, אֲפִילוּ עֶם זָאל נִישְׁט זַיין דָארְטָן נָאר צְוַויי אָדֶער דְרֵיי קִינֶדערְלֶעךְ.

אַזוֹי אוֹיךְ כִּיתָּה ב׳ דַאִרְף זַיין אַן עֶקְסְטָעִרְן מְלַמֵּד וָואס
וֶועט אָנְהֵייבְּן לֶערְנָען מִיט דִי קִינְדֶער חוּמָשׁ (בַּיי אוּנְז
חֲסִידִים לֶערְנְט מֶען נָאר דִי פַּרְשַׁת הַשָּׁבוּעַ, נִישְׁט כְּסִדְרָן),
דִי קְלַאס כִּיתָּה ב׳ דַאִרְף אָנְהֵייבְּן צוּ לֶערְנָען אֵיין פָּסוּק
אוּן בִּיזְן סוֹף יָאר דַאִרְפְּן דִי קִינְדֶערְלֶעךְ שׁוֹין קֶענָען צְוויישְׁן
אַכְצִן אוּן צְוָואנְצִיג פְּסוּקִים, פַּאִרְשְׁטֵייט זִיךְ מֶען דַאִרְף הָאבְּן
אַסַאךְ גֶעדוּלְד, אוּן דֶעם עֶרְשְׁטְן פָּסוּק דַאִרְף מֶען חַזֶּרן אָן
אַ שִׁיעוּר מָאל, זָאגְן דֶעם פָּסוּק מִיט טַייטְש, אוּן דֶער עִיקָּר
אִיז אַז דִי קִינְדֶערְלֶעךְ זָאלְן שְׁרַייעֶן מִיט אַ בְּרֶען דֶעם פָּסוּק,
אוּן פַּאִרְשְׁטֵייט זִיךְ דֶער מְלַמֵּד דַאִרְף זֵיי דֶערְצֵיילְן דִי פַּרְשָׁה
פּוּן דִי וָואךְ דָאס דִי קִינְדֶער זָאלְן וויסְן וָואס עֶס רֶעד זִיךְ
דִי פַּרְשָׁה.

כִּיתָּה ג׳ דַאִרְף שׁוֹין לֶערְנָען מֶער פְּסוּקִים יֶעדֶע וָואךְ,
וָוארוּם זֵיי זֶענֶען שׁוֹין צוּגֶעוָואוֹינְט פּוּן כִּיתָּה ב׳,
אָבֶּער זֵיי דַאִרְפְּן אָנְהֵייבְּן צוּ לֶערְנָען מִשְׁנַיוֹת אוֹיכֶעט, מֶען
הֵייבְּט אָן אֵיין מִשְׁנָה, אוּן מֶען חַזֶּרט עֶס אִיבֶּער אָן אַ
שִׁיעוּר מָאל בִּיז זֵיי קֶענֶען עֶס אוֹיסֶענְווייניג, אוּן נָאכְדֶעם
נֶעמְט מֶען נָאךְ אַ מִשְׁנָה אוּן נָאךְ אַ מִשְׁנָה, אַלְץ שְׁטַייטֶעלֶעךְ,
מֶען דַאִרְף נִישְׁט יָאגְן, קְלֵיינֶע קִינְדֶער מוּזְן קֶענֶען אוּן
פַּאִרְשְׁטֵיין וָואס זֵיי לֶערְנֶען.

(עֶם אִיז דָא וָואס זֵיי לֶערְנָען מִשְׁנַיוֹת מִיט דִי קְלַאס בָּבָא
מְצִיעָא וְכוּ׳ אָבֶּער אִיךְ הַאלְט אַז עֶס אִיז כְּדַאי צוּ
לֶערְנָען אַ מַסֶּכֶת וָואס עֶס וֶועט זַיין נָאנְט צוּ זֵייעֶר קֶעפֶּעלֶעךְ

צוּ פַּארְשְׁטֵיין, אוּן אוֹיסְמָאלְן, צוּם בַּייְשְׁפִּיל מַסֶּכֶת סוּכָּה, סְ'אִיז הַיינְט דָּא צוּ קְרִיגְן מִשְׁנַיוֹת מַסֶּכֶת סוּכָּה מִיט בִּילְדֶער אוֹיף יֶעדֶע מִשְׁנָה, אַזוֹי קֶען יֶעדֶער קִינְד פַּארְשְׁטֵיין וָואס עֶר לֶערְנְט, אוּן עֶם וֶועט זַיין פַּאר אִים אוֹיסְגֶעמָאלְן וִוי אַזוֹי אַ סוּכָּה זָעט אוֹיס, אוּן וָואס אִיז בָּשָׂר, אוּן וָואס אִיז פָּסוּל וְכוּ' וְכוּ').

אוּן כִּיתָּה ד' דַּארְפְּן שׁוֹין אָנְהֵייבְּן צוּ לֶערְנֶען גְּמָרָא, מֶען הֵייבְּט אָן צוּ לֶערְנֶען פֶּרֶק הַמְּנִיחַ לַאנְגְזַאם אַפֶּאר שׁוּרוֹת, אוּן מֶען אִיז דָּאס גוּט גוּט מַסְבִּיר, אוּן מֶען חַזֶּרְט עֶם אִיבֶּער אָן אַ שִׁיעוּר מָאל, בִּיז דִּי קִינְדֶער קֶענֶען דָּאס אוֹיסֶענֶוויינִיג, דִּי פִּיר כִּיתּוֹת, כִּיתָּה א', כִּיתָּה ב', כִּיתָּה ג', כִּיתָּה ד', דַּארְפְּן הָאבְּן עֶקְסְטָערָע מְלַמְּדִים, נִישְׁט מִישֶׁן קַיין קְלַאסְן, אוֹיבּ מֶען וִויל הָאבְּן הַצְלָחָה מִיט דִּי קִינְדֶער, אַפִּילוּ אִין יֶעדֶע קְלַאס וֶועט נִישְׁט זַיין מֶער וִוי צְוֵויי דְּרַיי קִינְדֶערְלֶעךְ דַּארְף מֶען אוֹיכֶעט הַאלְטְן מְלַמְּדִים, דִּי אַלֶע גְּרוֹיסֶע תַּלְמוּד תּוֹרָה'ס הָאבְּן אַזוֹי אָנְגֶעהוֹיבְּן, עֶס אִיז גֶעווֶען זֵייעֶר שְׁווֶער צוּ צָאלְן עֶקְסְטָערָע מְלַמְּדִים, וַוייל סְ'אִיז גֶעווֶען וִוינְצִיג קִינְדֶער אִין יֶעדֶע קְלַאס, אָבֶּער פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן זָעגֶען זֵיי גֶעווֶען עַקְשָׁנִים, זָעגֶען דִּי קִינְדֶער גֶעשְׁטִיגְן אוּן גֶעקֶענְט לֶערְנֶען.

(**פַּארְשְׁטֵייט** זִיךְ אַז יֶעדֶע קְלַאס מוּז אוֹיכֶעט לֶערְנֶען חוּמָשׁ פּוּן דִּי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה, כִּיתָּה ב' הֵייבְּט שׁוֹין אָן צוּ לֶערְנֶען דִּי אוֹתִיוֹת פּוּן רַשִׁ"י אוּן אַפֶּאר

וועְרטָער בִּיז אַ פָּסוּק רַשׁ"י, כִּיתָּה ג' הֵייבְט שׁוֹין אָן צוּ לֶערָנען מָער פְּסוּקִים רַשׁ"י, כִּיתָּה ד' לֶערְנְט שׁוֹין נָאכְמָער פְּסוּקִים רַשׁ"י [פַֿארְשְׁטֵייט זִיךְ נָאר דִי רַשׁ"י'ס וָואס עֶס רֶעדְן נִישְׁט פּוּן דִּקְדוּק, כְּדֵי דִי קִינְדֶער זָאלְן פַֿארְשְׁטֵיין דִי רַשׁ"י פּוּן דִי פְּסוּקִים]).

דִי פִּיר כִּיתּוֹת אִיז דִי וויכְטִיגְסְטָע אִין לֶעבְּן פּוּן אַ אִינְגְל,

אוֹיב מֶען וויל אַז דָאס קִינְד זָאל אוֹיפְֿוַואקְסְן אַ יוֹדֵעַ סֵפֶר מוּז מֶען לֵייגְן אַ דָגוּשׁ אוֹיף דִי עֶרְשְׁטָע פִּיר מְלַמְּדִים, אַוּודַאי אוּן אַוּודַאי קָאסְט דָאס גֶעלְט, אָבֶּער מֶען דַארְף אִינְזִיכְן הָאבְּן דִי תּוֹעֶלֶת פּוּן דִי קִינְדֶער, נִישְׁט פּוּן גֶעלְט, אֲדֶער וָואס אַנְדֶערֶע זָאגְן וְכוּ' וְכוּ'.

אִיךְ הָאב אַזוֹי אָנְגֶעהוֹיבְּן מִיט אַ תַּלְמוּד תּוֹרָה אִין יַבְנֶאל,

אוּן גֶעדַאט אוֹיסְנַאם הַצָּלָחָה, אוּן פַֿארְגֶעס נִישְׁט דָאס אִיז קִינְדֶער פּוּן סְפָרַדִישְׁן אָפְּשְׁטַאם, אוֹיךְ קִינְדֶער פּוּן בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה וְכוּ' וָואס לֶיידֶער זֵיי זֶהֶן נִישְׁט אַ בַּייְשְׁפִּיל פּוּן דִי זֵיידֶעס מִיט דִי בַּאבֶּעס וְכוּ', וָואס זֵיי זֶענֶען לֵיידֶער דֶערְוַוייל אִינְגַאנְצָן פְֿרֵיי, מְחַלְּלֵי שַׁבָּתוֹת, אוֹכְלֵי טְרֵיפוֹת לֹא עָלֵינוּ וְכוּ', פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן הָאב אִיךְ אַוֶועק גֶעשְׁטֶעלְט אִין דִי פִּיר קְלַאסְן גוּטָע עֶרְלִיכֶע מְלַמְּדִים, וָואס יֶעדֶער אֵיינֶער הָאט זִיךְ אָפְּגֶעגֶעבְּן מִיט זַיין קְלַאס, אַזוֹי הָאבְּן דִי קִינְדֶער גֶעדַאט הַצָּלָחָה.

אַוּודַאי אוּן אַוּודַאי אִיז דָא דִי אַלְטֶע קַשְׁיָא "בֶּסֶף מְנָלָן"?

אָבֶּער אוֹיב מֶען וויל הָאבְּן הַצָּלָחָה מִיט אַ תַּלְמוּד תּוֹרָה, מוּז מֶען אַזוֹי אָנְהֵייבְּן, אַנְדֶערְש וֶועט עֶס נִישְׁט גֵיין.

בִּיתָה ה׳ פַֿארְשְׁטַייט זִיךְ לֶֿערְנען שׂוין מֶֿער חוּמָשׁ רַשְׁ״י
אוּן מִשְׁנַיוֹת אוּן גְּמָרָא, דֶֿעמָאלְט קֶֿען מֶֿען זֵיי
צוּגעוואוּנען זֵיי זָאלְן אָנהֵייבְּן וֶֿוען זֵיי הָאבְּן אַ פְּרַייעֶֿ צַייט
זָאגְן מִשְׁנַיוֹת בְּסִדְרָן, נִישְׁט פְּרִיעֶֿר בְּשׂוּם פָּנִים וְאוֹפָֿן, אוּן
אוֹיבְּעט נָאר מִשְׁנַיוֹת זָאלְן זֵיי זָאגְן אִין דִּי פְּרַייעֶֿ צַייט אָבֶֿער
נִישְׁט גְּמָרָא זָאגְן.

בִּיתָה ו׳ לֶֿערְנט מֶֿען שׂוין מֶֿער חוּמָשׁ מִט רַשְׁ״י מִט
מִשְׁנַיוֹת מִט גְּמָרָא, אוּן דֶֿעמָאלְט קֶֿענען זֵיי אָנהוֹיבְּן
צוּ זָאגְן שַׁ״ס נָאר אִין דִּי פְּרַייעֶֿ צַייט, אוֹיבּ מֶֿען שְׁטָעלְט
אוֹיף אַ חֲדָר אוֹיף אַזָא אוֹפָֿן, הָאבְּן דִּי קִינְדֶֿער אַ אוֹיסְנַאם׳דִּיגְע
הַצְלָחָה, אִיךְ הָאבּ דָאם גֶֿעזֶֿען בַּיי מִיר אִין יַבְנְאֵל, דִּי זֶֿעקְס
כִּיתּוֹת זֶֿענען יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת פּוּן אַ אִידִישׁ קִינְד, אוּן אוֹיבּ
מֶֿען וויל אַז זֵיי זָאלְן אוֹיפְֿוואקְסְן תַּלְמִידֵי חֲכָמִים אוּן עֶֿרְלִיכֶֿע
אִידִישֶׁע קִינְדֶֿערלֶֿעךְ, דַּארְף מֶֿען נָאר אַזוֹי זִיךְ פִּירְן.

פַֿארְשְׁטַייט זִיךְ אַז מֶֿען דַּארְף זֵייעֶֿר אַכְטוּנְג גֶֿעבְּן וָואסְפַֿארַא
מִלַּמְדִים מֶֿען נֶֿעמְט, בְּשׂוּם פָּנִים וְאוֹפָֿן טָאר
מֶֿען נִישְׁט נֶֿעמֶֿען קַיין בָּחוּרִים פַֿאר מְלַמְדִים, ווִי דִּי חַז״ל
זָאגְן (קִידּוּשִׁין פּב.) לֹא יִלְמַד אָדָם רַוָוק סוֹפְֿרִים [עַיֵּין רַשְׁ״י, לֹא
יִלְמַד רַוָוק סוֹפְֿרִים: רַוָוק פָּנוּי בְּלֹא אִשָּׁה. סוֹפְֿרִים: מְלַמְּדֵי
תִּינוֹקוֹת, כְּלוֹמַר לֹא יַרְגִּיל רַוָוק עַצְמוֹ לִהְיוֹת מִן הַסּוֹפְֿרִים
וְכוּ׳], אוּן אַזוֹי וֶֿוערְט גֶֿעבְּרֶֿענְגְט אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ (אֶבֶן הָעֵזֶר
סִימָן כ״ב סָעִיף כ) מִי שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה לֹא יִלְמוֹד תִּינוֹקוֹת, מִפְּנֵי
שֶׁאִמּוֹת הַבָּנִים בָּאוֹת לְבֵית הַסֵּפֶר לִבְנֵיהֶם, וְנִמְצָא מִתְגָּרֶה
בְּנָשִׁים וְכוּ׳, עַיֵּין שָׁם.

בְּכְלַל טָאוּן זִיךְ נִישְׁט בָּחוּרִים זִיךְ דְּרַיִיעֶן בְּשׁוּם פָּנִים וְאוֹפֶּן צְוּוִישֶׁן דִי קִינְדֶּערְלֶעךְ. [סְ'אִיז צְוַוויי עֶקְסְטֶעֶרע וֶועלְטֶן, בִּפְרַט גְרוֹיסֶע בָּחוּרִים וָואם זֵיי הָאבֶּן לֵיידֶער דּוּרְכְגֶעמַאלְן וְכוּ' אוּן זֵיי כַּאפְּן זִיךְ צוּרִיק אוּן זֵיי זֶענֶען עוֹסֵק אִין גִּירְסָא מִשְׁנַיוֹת גְּמָרָא וְכוּ' וְכוּ', דָּאס הָאט נִישְׁט צוּ טוּן מִיט קִינְדֶּערְלֶעךְ וָואם זֵיי הֵייבֶּן יֶעצְט אָן זֵייעֶר לֶעבֶּן].

עָם אִיז שְׁטֶרענְג פַֿאַרבָּאטֶן דָּאס בָּחוּרִים זָאלְן זִיךְ דְּרַיִיעֶן צְוּוִישֶׁן קִינְדֶּערְלֶעךְ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן נִישְׁט שְׁפִּילְן זִיךְ מִיט זֵיי, וּבִפְרַט הַיינְטִיגֶע צַייטֶן וָואם עֶס אִיז אַ הֶפְקֵר וֶועלְט דַּאַרְף מֶען הִיטֶן דִי קִינְדֶּערְלֶעךְ זֵיי זָאלְן זִיךְ נִישְׁט מִישֶׁן מִיט בָּחוּרִים וְכוּ', אֲפִילּוּ אַ בִּמְקוֹם (סָאבְּסִיטוּט בְּלַ"ז) טָאר נִישְׁט זַיין אַ בָּחוּר.

וָועַן דִי קִינְדֶּערְלֶעךְ עֶסְן טָאר אוֹיךְ נִישְׁט זַיין דָּאַרְטֶן קַיין בָּחוּרִים, נָאר אַ מְלַמֵּד זָאל אַכְטוּנג גֶעבֶּן אוֹיף זֵיי, אוּן בֶּענְטְשֶׁן מִיט זֵיי, (אוֹיכָעט יֶעדֶע קְלַאס לוֹיט אִיר שְׁטֵייגֶער, דִי עֶרְשְׁטֶע קְלַאס קֶען נִישְׁט בֶּענְטְשֶׁן נָאר דִי עֶרְשְׁטֶע בְּרָכָה, אוּן אַזוֹי דִי צְוַוויטֶע קְלַאס, בִּיז דִי דְּרִיטֶע קְלַאס קֶען שׁוֹין בֶּענְטְשֶׁן דָּאס נַאנְצֶע בֶּענְטְשֶׁן).

וָועַן מֶען בֶּרֶענְגְט דִי קִינְדֶּער צוּם חֲדֶר, אוּן וָועַן מֶען נָעמְט זֵיי אַהֵיים פּוּן חֲדֶר מִיט אַ בָּאס, טָאר אוֹיךְ נִישְׁט אַ בָּחוּר זִיצֶן אוּן אַכְטוּנג גֶעבֶּן אוֹיף דִי קִינְדֶּער, וָוארוּם דִי מַאמָעס וַוארְטֶן אָפּ אוּן דָּאס גֵייט אַרַיין אוֹיכָעט אִין כְּלַל פּוּן "לֹא יִלְמַד אָדָם רַוָוק סוֹפְרִים".

אִיךְ הָאב שׂוֹין גֶעזָאגְט זַייֶער אַסַאךְ מְלַמְּדִים אוּן מְנַהֲלִים מֶען זָאל אַכְטוּנְג גֶעבְּן וָואסְעֶרע נִיגוּנִים מֶען לָאזְט שְׁפִּילְן פַּאר דִי קִינְדֶערְלֶעךְ, נָאר הֵיימִישֶׁע נִיגוּנִים, פוּן חַסִידִישֶׁע בַּעַל מְנַגְּנִים, נִישְׁט נִיגוּנִים פוּן הוּלְטַייֶען וָואס מַאכְן נָאךְ גוֹיִם, אָדֶער זַיי זִינְגֶען גוֹיאִישֶׁע נִיגוּנִים, דָאס אִיז דִי אַרְגְסְטֶע זַאךְ וָואס עֶם קֶען זַיין, וִוי דִי חַז"ל זָאגְן (חַגִיגָה טו:) אַחֵר מַאי, זֶמֶר יְוָונִי לֹא פָּסַק מִפּוּמֵיהּ; וִוי אַזוֹי אִיז אֶלִישָׁע וָואס וָועְרְט אָנְגֶערוּפְן אַחֵר וָואס עֶר אִיז גֶעוֶוען קוֹדֶם אַזוֹי גְרוֹיס, עֶר אִיז גֶעוֶוען פּוּן דִי פִּיר וָואס זַיי זָענֶען אַרַייְנְגֶענַאנְגֶען אִין פַּרְדֶ"ס, דָאס הֵייסְט אִין דִי עוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים, גֶעוֶוען דָבוּק אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וִוי אַזוֹי אִיז עֶר אַוֶועקְגֶעפַאלְן, וַוייל "זֶמֶר יְוָונִי לֹא פָּסַק מִפּוּמֵיהּ" עֶר הָאט גֶעזִינְגֶען גְרִיבִישֶׁע אַפִּיקוֹרְסִישֶׁע נִיגוּנִים, אוּן וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ג') אַז נִיגוּנִים פוּן רְשָׁעִים טוּט אוֹיסְרַייסְן דֶעם מֶענְטְשׁ פוּן זַיין שׂוֹרֶשׁ, אוּן עֶם אִיז זַייֶער שְׁוֶוער צוּ זַיין אַ עֶרְלִיכֶער אִיד מִיט דֶעם.

אִיבֶּערְדֶעם טָאר מֶען בִּכְלַל נִישְׁט זִינְגֶען דִי גֶעמֵיינֶע שְׁמוּצִינֶע נִיגוּנִים פוּן דִי עֶקְלְהַאפְּטִינֶע זִינְגֶערְס, שָׁנָה וּפִּירְשׁ'נִיקֶעס, הֵן מִיט בָּחוּרִים, אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן נִישְׁט מִיט קִינְדֶערְלֶעךְ דִי הֵיילִיגֶע נְשָׁמָה'לֶעךְ, אַוודַאי דַארְף מֶען אַרַייְנְלֵייגְן אִין דִי קִינְדֶער אַסַאךְ דִי כֹּחַ הַנְּגִינָה, אוּן אַזוֹי אוֹיכֶעט אִין בָּחוּרִים אַרַייְנְלֵייגְן אִין זַיי כֹּחַ הַנְּגִינָה וְרִיקוּדִים, אָבֶּער אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט טְרֵיפָּה'נֶע גוֹיאִישֶׁע נִיגוּנִים, עֶם אִיז אוֹיךְ דֶעם נִישְׁטָא קַיין שׁוּם הֵיתֵּר.

אוֹיב אַחֵר וָואס אִיז גֶעווֹען אֶלִישָׁע אֵיינָע פּוּן דִי פִּיר וָואס זֶענָען אַרַיין לִפְנֵי וְלִפְנִים וְכוּ' הָאט אִים גֶעשַׂאדְט דָאס זִינגֶען גְּרִיבִישָׁע נִיגוּנִים, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אִין אוּנְזֶער דוֹר דַאדְף מָען זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבֶּן אוֹיף דֶעם, וָוארוּם נְגִינָה אִיז בַּיים הֵייליגֶן רֶבִּי'ן גֶעווֹען אַ גְרוֹיסֶער זַאדְ, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן רע"ג) אַז מָען דַאדְף זִיךְ זֵייעֶר צוּגֶעווֹאוֹינֶען צוּ זִינגֶען אַ נִיגוּן, אוּן דָאס הֵייבְּט אוֹיף דִי נְשָׁמָה זֵייעֶר זֵייעֶר הוֹיךְ, אָבֶּער זֶעלְבְּסְט פַּארְשְׁטֶענְדְלִיךְ נָאר נִיגוּנִים פּוּן הֵיימִישֶׁע מְנַגְּנִים.

אוֹיב דוּ וֶועסְט אוֹיפְּבּוֹיעֶן אַ תַּלְמוּד תּוֹרָה אוֹיף דֶעם וֶועג וָואס דָא שְׁטֵייט, וֶועסְטוּ הָאבֶּן גָאר אוֹיסְערְגֶעווענְלִיכֶע הַצְלָחָה, אוֹיב וֶועסְטוּ מִיר נִישְׁט פָּאלְגֶן, וֶועסְטוּ זֶען אַז דֶער תַּלְמוּד תּוֹרָה וֶועט נִישְׁט הָאבֶּן קַיין קִיּוּם.

אִיךְ וֶועל מְחַייב זַיין דִי אַלֶע וָואס זֵיי הָאבֶּן גֶעמוּזְט פַּארְמַאכְן תַּלְמוּד תּוֹרָה'ס אָדֶער יְשִׁיבוֹת וְכוּ' וְכוּ', אִיךְ הָאב זִיךְ אַרַיינְגֶעצוֹיגֶן אִין אַ שְׁטָעטְל וָואס הֵייסְט יַבְנְאֵל, חִיצוֹנִיוּת אִיז דָאס דִי שֶׁעִנְסְטֶע פְּלַאץ אִין נַאנְץ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אָבֶּער בִּפְנִימִיוּת אִיז דָאדְטֶן דָאס אַרְגְסְטֶע פְּלַאץ אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וָוארוּם דָאדְטֶן הָאט מָען מַעֲבִיר גֶעווֶען עַל הַדַּת צְוַוויי הֵייליגֶע עֵדוֹת, דִי תֵּימָנ'ער אִידֶן, אוּן דִי תּוּנִיסְ'ער אִידֶן, דָאדְטֶן הָאט מָען זֵיי אָפְּגֶעשְׁנִיטֶן דִי פֵּיאוֹת, דָאדְטֶן אִיז גֶעווֶען זֵייעֶר אוֹשְׁוִויץ וְכוּ' וְכוּ', אוּן דַיְיקָא דָאדְטֶן הָאב אִיךְ אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט אַ קְהִילָה קְדוֹשָׁה וָואס

צֵיילְט זִיךְ שׁוֹין מֶער פּוּן דְרֵיי הוּנֶדעְרְט מִשְׁפָּחוֹת, אַ תַּלְמוּד תּוֹרָה, אַ מֵידְל שׁוּלֶע, אַ יְשִׁיבָה קְטַנָּה, אַ יְשִׁיבָה גְדוֹלָה, אַ כּוֹלֵל, אוּן אַ כּוֹלֵל לְהוֹרָאָה, אִין תַּלְמוּד תּוֹרָה אוּן אִין מֵידְל שׁוּלֶע אוּן אִין קִינֶדעְרַנאְרְטָן הָאבְּן מִיר שׁוֹין הֶעבֶּער זִיבְּן הוּנֶדעְרְט קִינֶדער.

דִי רִשְׁעוּת אוּן דִי אַבְּזָרִיוּת וָואם מִיר שְׁטַיִיעֶן דָארְטָן אוֹיס פּוּן רְשָׁעִים אַרוּרִים, אִיז נִישְׁט צוּ בַּאשְׁרַייבְּן, עֶם קְרֶעפְּט זֵיי וּוי זֵיי וָעהְן לֶעבְּטִיגֶע קִינֶדעְרלֶעךְ מִיט לַאנְגֶע פְּיאוֹת, אִינְגֶעלַייט מִיט שְׁטְרַיימְל אוּן בֶּעקֶעטְשֶׁע מִיט וַוייסֶע וָאקְסְן שַׁבָּת, אוּן פְּרוֹיעֶן אֶפְּגֶעשָׁארְן וְכוּ', אוּן מִיט דִי גְרֶעסְטֶע צְנִיעוּת, דָאם בְּרֶענְט זֵיי גֶעפֶּערְלִיךְ, אוּן זֵיי הֶערְן נִישְׁט אוֹיף, שׁוֹין פִּינְף אוּן צְוָואנְציג יָאר צוּ טוּן דִי אַרְגְסְטֶע רִשְׁעוּת וָואם מֶען קֶען זִיךְ נִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלְן, אָבֶּער מִיט עַקְשָׁנוּת וְכוּ', אוּן מִיט רְצוֹנוֹת וְכוּ', הָאט אוּנְז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעלֶערְנְט קֶען מֶען אַלֶעם דוּרְךְ בְּרֶעכְן, [דַאכְט זִיךְ מִיר אַז דוּ הָאסְט דָאם גֶעזֶען מִיט דַיין אַיגֶענֶע אוֹיגְן, דָאם אִיז נִישְׁט קֵיין חָלוֹם אוּן פַּאנְטַאזְיֶע].

דִי רִשְׁעִים אַרוּרִים הָאבְּן אוּנְז נִישְׁט גֶעלָאזְט בּוֹיעֶן אַ בֵּית מְדְרָשׁ אִיבֶּער צְוָואנְציג יָאר, גֶעהַאלְטְן אִין אֵיין מַסֶּר'ן, דִי תַּלְמוּד תּוֹרָה אוּן דִי מֵידְל שׁוּלֶע אִיז אִין צוּבְּרָאכְטֶענֶע קַארַאוַואנֶען (בַּאראַקְן) אַזוֹי וִוי אִין אוֹשְׁוִויץ, וִוינְטֶער רֶענְט אַרַיין, זוּמֶער וֶועְרְט מֶען פַּארְבְּרֶענְט פּוּן דִי הִיץ, נָאךְ גְרוֹיסֶע אוּן שְׁוֶוערֶע מִשְׁפָּטִים הָאבְּן מִיר בַּאקוּמֶען לַאנְד

לֶעבְּן בֵּית עַלְמִין, ווִי מִיר הָאבְּן אַוועקְגֶעשְׁטֶעלְט דִי קַארַאוַואנָען (בַּארַאקְן) עֶם לָאזְט זִיךְ נִישְׁט גְלֵייבְּן בִּיז מֶען זֶעט עֶם נִישְׁט מִיט דִי אוֹיגְן, פּוּנְדֶעסְטְוועגְן מִיט שְׁטַארְקֶע רְצוֹנוֹת אוּן כִּיסוּפִין דוּרְכְצוּבְּרֶעכְן דִי קְלִיפָּה פּוּן דִי טָמֵא'נֶע אַפִּיקוֹרְסִים, דָאס הָאט זִיךְ אַלֶעם גֶעלוֹינְט.

אַזוֹיפִיל בִּין אִיךְ גֶעוָואר גֶעוָוארְן מִיט מַיין קוּמֶען אִין יַבְנְאֵל, דָאס וֶוער הָאט אַ יַד אִין מַעֲבִיר זַיין עַל הַדַּת אֲחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעֵדוֹת הַמִּזְרָח דִי סְפַרְדִישֶׁע אִידְן, נָאר דִי פַארְדָארְבֶּענֶע רַע-בָּנִים, וָואס זֶענֶען קַלִּים וֶרִיקִים וּפוֹחֲזִים, עַמֵּי אַרְצִים גְמוּרִים, אוּן זֵיי הָאבְּן אַ יַד אִין אַלֶע גְזֵירוֹת, אוּן לֹא בְּחִינָם דֶער טָמֵא מְטוּמָא דָוִד גְרִין פּוּן פְּלוֹנְסְק שֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב אִיז גֶעגַאנְגֶען אִין לֶעבְּן אוֹיפְצוּשְׁטֶעלְן אַ פַּאראַט פּוּן רַבָּנִים, וָוארוּם עֶר הָאט גֶעוווּיסְט אַז סְפַרְדִישֶׁע אִידְן קֶען מֶען נִישְׁט מַעֲבִיר זַיין עַל הַדַּת, נָאר דוּרְךְ רַבָּנִים, וָוארוּם זֵיי הָאט מֶען אוֹיסְגֶעלֶעְרְנְט אַז מֶען טָאר נִישְׁט רֶעדְן אוֹיף "כְּבוֹד הָרַב", אוּן וָואס עֶר זָאגְט אִיז הַיילִג, אוּן לַייֶדֶער טְרַאכְטְן זֵיי נִישְׁט אַרַיין וֶוער אִיז יָא אַן עֶרְלִיכֶער רַב, אוּן וֶוער אִיז נִישְׁט אַן עֶרְלִיכֶער רַב, וָואס מִיר הָאבְּן אוֹיסְצוּשְׁטַיין פּוּן דֶעם שְׁטַרָאף (שֶׁקוֹרִין רַב) פּוּן שְׁטֶעטְל אִיז נִישְׁט צוּ בַּאשְׁרַייבְּן.

אִיז לֹא בְּחִינָם וָואס דֶער הַיילִגֶער סַאטְמַארֶער רֶבִּי זי"ע בַּעַל "דִבְרֵי יוֹאֵל" בְּרֶענְגְט אִין זַיינֶע סְפָרִים דָאס וָואס דַארְפְן דִי אַפִּיקוֹרְסִים רַבָּנִים? אַז סְ'גֶייט זֵיי אַזוֹי אִין לֶעבְּן

זיי זָאלְן הָאבְן רַבָּנִים? נָאר זיי הָאבְן גֶעוויסְט אַז אָן רַע-בָּנִים וָועט מֶען נִישְׁט קֶעמֶען דִי סְפַרְדִישָׁע אִידְן מַעֲבִיר זַיין עַל הַדַּת, (עָם אִיז דָא אַסַאךְ מַאֲרִיךְ צוּ זַיין אִין דֶעם, אָבֶּער דָא אִיז נִישְׁט דֶער פְּלַאץ פּוּן דֶעם).

עַל כָּל פָּנִים אֲפִילוּ אִין אַזָא מִין פְּלַאץ וּוי מֶען הָאט מַעֲבִיר גֶעוָוען עַל הַדַּת הָאבּ אִיךְ גֶעקֶענְט דָאס בַּאוַוייזְן וְכוּ', וָועל אִיךְ מְחַייֵב זַיין דִי אַלֶע וָואס קֶענֶען נִישְׁט הַאלְטְן אָפֶּען אַ תַּלְמוּד תּוֹרָה אָדֶער אַ מֵידְל שׁוּלֶע, וָועסְטוּ מֵיינֶען דָאס מִיר הָאבְן אַ אוֹצָר פּוּן גֶעלְט? מוּז אִיךְ דִיר זָאגְן, מִיר זֶענֶען אַלֶע אָרִימֶעלַייט וָואס מֶען קֶען קוֹים דּוּרְךְ שְׁטִיפְּן דֶעם וָואךְ וְכוּ' וְכוּ', אוּן פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן הָאבְן מִיר בַּאזוּנְדֶערְע מְלַמְּדִים אוֹיךְ יֶעדֶע כִּיתָּה, אוּן מִיט אַ שְׁטַארְקְן רָצוֹן אוּן מִיט אַסַאךְ תְּפִלָּה הֶעלְפְּט אוּנְז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מִיט וואוּנְדֶערְלִיכֶע נִסִּים צוּ בַּאצָאלְן דִי מְלַמְּדִים אוּן טִישֶׁערְס, דָאס אִיז לְמַעְלָה מִדַּרְךְ הַטֶּבַע, מֶען קֶען דָאס נִישְׁט מַסְבִּיר זַיין.

קֵיינֶער אִין דֶער וֶועלְט וָועט דָאס נִישְׁט פַּארְשְׁטֵיין, מִיר הָאבְן נִישְׁט קֵיין אַיין נָדִיב, קֵיין אַיין גְּבִיר וְכוּ', אוּן פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן הָאבְן מִיר אַ קִיוּם, נָאר מַחֲמַת דֶעם שְׁטַארְקְן רָצוֹן אוּן דֶער מֵיינֶען עָם אֱמֶת לְשֵׁם שָׁמַיִם.

אִיךְ הָאבּ מַאֲרִיךְ גֶעוָוען דֶעם בְּרִיוּו, וַוייל דוּ הָאסְט מִיר גֶעשְׁרִיבְן אִיךְ הָאבּ לִיב וֶוען מוֹהֲרָא"ש זָאגְט מִיר וָואס אִיךְ דַארְף פַּארְעבְּטֶען, אוּן וּוי אַזוֹי זִיךְ צוּפִּירֶען וְכוּ' וְכוּ',

הָאב אִיךְ זִיךְ גֶענומֶען דִי מִיה אוּן אַבִּיסְל מַאֲרִיךְ גֶעוֶוען, וָואם גְלֵייבּ מִיר אִיךְ הָאב נָאכְנִישְׁט אָנְגֶעהוֹיבְן צוּ שְׁרַייבְּן וָואם אִיךְ דַארְף שְׁרַייבְּן, וָוארוּם אִיךְ זֶעה וָואם עֶם טוּט זִיךְ אִין אַנְדֶערֶע תַּלְמוּד תּוֹרָה'ס, וְכוּ', וְכוּ', אִיז נִישְׁט קַיין וואוּנְדֶער וָואם זֵיי דַארְפְן נָאכְדֶעם פַּארְשְׁלִיסְן וְכוּ', אוּן זֵיי פַּאלְן צַאם וְכוּ'.

דֶער רַמְבַּ"ם זָאגְט (פֶּרֶק ב' מֵהִלְכוֹת תַּלְמוּד תּוֹרָה הֲלָכָה ג') מְלַמֵּד הַתִּינוֹקוֹת שֶׁהוּא מֵנִיחַ הַתִּינוֹקוֹת וְיוֹצֵא אוֹ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה מְלָאכָה אַחֶרֶת עִמָּהֶן אוֹ שֶׁהוּא מִתְרַשֵּׁל בְּלִימוּדָן הַרֵי זֶה בִּכְלַל אָרוּר עוֹשֶׂה מְלֶאכֶת ה' רְמִיָה לְפִיכָךְ אֵין רָאוּי לְהוֹשִׁיב מְלַמֵּד אֶלָּא בַּעַל יִרְאָה מָהִיר לִקְרוֹת וּלְדַקְדֵק: דָאם אִיז אַ יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת פּוּן אַ תַּלְמוּד תּוֹרָה, וָוארוּם עֶם אִיז נִישְׁט קַיין קִינְדֶער שְׁפִּיל, אַ תַּלְמוּד תּוֹרָה פַּאר קְלֵיינֶע קִינְדֶער דָאם אִיז דִי הֶעכְסְטֶע זַאךְ וָואם עֶם קֶען נָאר זַיין, מֶען אִיז מְחַנֵּךְ הֵיילִיגֶע נְשָׁמוֹת וָואם זֵיי זֶענֶען דִי צוּקוּנְפְט פּוּן כְּלַל יִשְׂרָאֵל, דָאם טָאר מֶען נִישְׁט נֶעמֶען אַבִּי וֶועמֶען פַּאר אַ מְלַמֵּד, אֲדֶער אַ עוֹזֵר מְלַמֵּד, וְכוּ', וְוי סְ'שְׁטֵייט אוֹיךְ אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ (יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רמ"ה סָעִיף י"ז) וְאֵין לְמְלַמֵּד לִנְעוֹר בַּלַּיְלָה יוֹתֵר מִדַּאי שֶׁלֹּא יִהְיֶה עָצֵל בַּיּוֹם לִלְמוֹד וְכֵן לֹא יִתְעַנֶּה אוֹ לַעֲצוֹר בְּמַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה אוֹ לֶאֱכוֹל וְלִשְׁתּוֹת יוֹתֵר מִדַּאי כִּי כָּל אֵלּוּ הַדְּבָרִים גּוֹרְמִים שֶׁלֹּא יוּכַל לְלַמֵּד הֵיטֵב וְכָל הַמְשַׁנֶּה יָדוֹ עַל הַתַּחְתּוֹנָה וּמְסַלְקִין לֵיהּ.

אִיךְ הָאב אוֹיכְעט גֶעהַאט אַסַאךְ מְלַמְדִים וָואם אִיךְ הָאב גֶעמוּזְט אַוֶועק שִׁיקְן אָן רַחֲמָנוּת, זֵיי הָאבְן גֶעלָאזְט דִי

קִינְדֶער אוֹיף הֶפְקֶר אַרומְבָּאהְדָעוועָן וְכוּ', זֵיי הָאבֶּן גֶעטוּן אַנְדָערע אַרְבֶּעט אִינְמִיטֶן לֶערְנֶען וְכוּ', פַּאְרְשְׁטֵייט זִיךְ אַז אִיךְ הָאב זֵיי גֶעמוּזְט אַוועקְשִׁיקֶן אָן רַחֲמָנוּת, וָוארוּם קִינְדֶערְלֶעךְ וֶענֶען הֵיילִיגֶע נְשָׁמָה'לֶעךְ, דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים'ס פַּארְמֶעגֶן, אוּן נָאר צוּלִיב זֵיי הָאט עֶר אוּנְז גֶעגֶעבֶּן דִּי תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אוֹיפְן בַּארְג סִינַי, וְוִי דִי חַז"ל זָאגֶן (תַּנְחוּמָא וַיִּגַּשׁ) בְּשָׁעָה שֶׁבִּקֵּשׁ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִיתֵּן אֶת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל אָמַר לָהֶן תְּקַבְּלוּ תּוֹרָתִי, אָמְרוּ לוֹ הֵן, אָמַר לָהֶן תְּנוּ לִי עֶרֶב שֶׁתְּקַיְּימוּ אוֹתָהּ אָמְרוּ לוֹ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב יִהְיוּ עֵרֵבִים, אָמַר לָהֶן אַבוֹתֵיכֶם הֵן בְּעַצְמָם צְרִיכִים עֵרֵבִים, אַבְרָהָם אָמַר (בְּרֵאשִׁית טו) "בַּמֶּה אֵדַע", יִצְחָק אָהַב אֶת שׁוֹנְאַי דִּכְתִיב (מַלְאָכִי א') "וְאֶת עֵשָׂו שָׂנֵאתִי" יַעֲקֹב אָמַר (יְשַׁעְיָה מ) "נִסְתְּרָה דַרְכִּי", אָמְרוּ לוֹ בָּנֵינוּ יִהְיוּ עֵרֵבִים שֶׁלָּנוּ, מִיָּד קִבְּלָן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְנָתַן אֶת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים ח') "מִפִּי עוֹלְלִים וְיוֹנְקִים יִסַּדְתָּ עוֹז".

זָעט מֶען פּוּן דֶעם אַז דֶער נַאנְצֶער תּוֹרָה הָאט דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים נִישְׁט גֶעוָואלְט גֶעבֶּן פַּאר אוּנְז, נָאר אִין זְכוּת פּוּן אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער, אוּן דִי חַז"ל זָאגֶן (שַׁבָּת קי"ט:) אֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּים אֶלָּא בִּשְׁבִיל הֶבֶל פִּיהֶם שֶׁל תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן; אִיבֶּערְדֶעם, אוֹיב וָועְסְטוּ מִיר פָּאלְגֶן, וָועְסְטוּ הָאבֶּן גְּרוֹיס הַצְלָחָה, אַזוֹי וְוִי דוּ הָאסְט גֶעהַאט הַצְלָחָה מִיט דִּי יְשִׁיבָה.

גֶעדֶענְק גוּט וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעזָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת דֶּרֶךְ חֵלֶק ב' סִימָן א') עַל יְדֵי וְוִידּוּי דְּבָרִים

גּוֹרְמִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַזְמִין מְלַמְּדֵי תִּינוֹקוֹת שֶׁלּוֹמְדִים בְּאֶמוּנָה; אִיבֶּערְדֶעם גְעוואוֹין זִיךְ צוּ, צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן דֶערְצֵייל אִים אַלֶעם אוֹיס אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, וָועסְטוּ זָען אַז דוּ וָועסְט הָאבְּן אוֹיסְטֶערְלִישֶׁע הַצְלָחָה.

אִיךְ הָאבּ מַאֲרִיךְ גֶעווֶען אַבִּיסְל, אָבֶּער אִיךְ הָאבּ נָאכְנִישְׁט אָנְגֶעהוֹיבְן צוּ שְׁרַייבְּן וָואס עֶס לִיגְט מִיר אִין פֶּעדֶער, וָוארוּם הַאלְטֶן אַ תַּלְמוּד תּוֹרָה אִיז פּוּן דִי הֶעכְסְטֶע זַאכְן בַּיי כְּלַל יִשְׂרָאֵל, אוּן בִּפְרַט הַיינְט וָואס דֶער דּוֹר אִיז אַזוֹי הֶפְקֵר וְכוּ', אוּן מֶען קֶען זָען אַלֶע שְׁמוּץ וְכוּ', אוּן עֶקְלְהַאפְּטִיגֶע זַאכְן וְכוּ', אִיז דִי שְׁוֶוערְסְטֶע זַאךְ צוּ הַאלְטֶן אַ עֶרְנְסְטֶע תַּלְמוּד תּוֹרָה אוּן אַ מֵיידְל שׁוּלֶע.

קוּם אִין יַבְנְאֵל, וָועסְטוּ זָען וָואס מֶען קֶען בַּאוַוייזְן נָאר מִיט רְצוֹנוֹת וְכִיסּוּפִים אוּן מִיט אַמַאךְ תְּפִילּוֹת.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן טָאג אוּן פְּרֵיילִיכְן תָּמִיד

רסד

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ב' לְסֵדֶר מַסְעֵי כ"ג תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

עֶס טוּט מִיר זֵייעֶר וֵוי וָואס דוּ בַּאקְלָאגְסְט זִיךְ זֵייעֶר אַז דוּ הָאסְט נִישְׁט קַיין פַּרְנָסָה, אוּן דוּ רֶעדְסְט זִיךְ אָפּ

כְּבָיכוֹל אוֹיפְן בּוֹרא כָּל עוֹלָמִים וְכוּ', אוּן דוּ בִּיסְט פִּיל מִיט קַשְׁיוּת וְכוּ', דָּער הֵיילִיגָער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן מ"ו) דָּאס קַשְׁיָא"א אִיז דִּי רָאשֵׁי תֵּיבוֹת פוּן (תְּהִלִּים כ"ז) שְׁמַע י' ק'וֹלִי אֶ'קְרָא, אַז אַ אִיד הָאט קַשְׁיוּת אוֹיפְן בּוֹרא כָּל עוֹלָמִים דַּארְף עֶר אַסַאךְ שְׁרַייעֶן צוּ אִים עֶר זָאל אִים אוֹיסְגְלַייכְן דִּי הָארְץ, אוּן עֶר זָאל נִישְׁט הָאבְּן קַיין קַשְׁיוּת.

אוֹיךְ זָאגְט דָּער הֵיילִיגָער רֶבִּי (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת אֱמוּנָה סִימָן ט"ז) כְּשֶׁנּוֹפֵל אֵיזֶה קוּשְׁיָא עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַזַי תִּשְׁתּוֹק, וְעַל יְדֵי הַשְׁתִּיקָה מַחְשִׁבוֹתֶיךָ מֵעַצְמָם יָשִׁיבוּ לְךָ תֵּירוּץ עַל קַשְׁיוֹתֶיךָ.

עֶם וְוערְט גֶעבְּרענְגְט אִין סֵפֶר "אַיָלָה שְׁלוּחָה" (פִּרְשַׁת יִתְרוֹ) אִיךְ הָאבּ גֶעהֶערְט פוּן דֶעם הֵיילִיגְן צַדִּיק רֶבִּי יִצְחָק אַייזִיק פוּן זִידִיטְשׁוֹב זי"ע, וָואס עֶר הָאט גֶעהֶערְט נָאכְזָאגְן פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי, רֶבִּי אֱלִימֶלֶךְ פוּן לִיזֶענְסְק זי"ע, וָואס עֶר הָאט דֶערְצַיילְט דָּאס אֵיינְמָאל אִיז עֶר אַיינְגֶעשְׁטַאנְען אִין אַן אַכְסַנְיָה, אוּן עֶר הָאט גֶעהֶערְט וִוי דֶער בַּעַל אַכְסַנְיָה זָאגְט פַּאר זַיין וַוייב "וִוילַאנְג נָאךְ וֶועלְן מִיר עֶסְן נָאר קַאשָׁע? לָאמִיר שׁוֹין עֶסְן אַמָאל לָאקְשְׁן" וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי, רֶבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע הָאט דָּאס גֶעהֶערְט אִיז עֶר זֵייעֶר נִתְלַהֵב גֶעוָוארְן, אוּן אַזוֹי וִוי דֶער דָּרָךְ פוּן צַדִּיקִים וָואס פוּן יֶעדֶע זָאךְ מַאכְן זֵיי תּוֹרָה, הָאט עֶר דָּאס פַּארְצַיילְט פַּאר זַיינֶע הֵיילִיגֶע תַּלְמִידִים, אַז עֶר הָאט פַּארְשְׁטַאנְען פוּן דִּי וֶועלְט "וִוילַאנְג נָאךְ וֶועלְן מִיר עֶסְן נָאר קַאשָׁע", דָּאס הֵיסְט וִוילַאנְג וֶועלְן מִיר נָאךְ הָאבְּן קַשְׁיוּת אוֹיפְן בּוֹרא

כָּל עוֹלָמִים, אוּן דָאס וֶועלְן מִיר עֶסְן... "לָאמִיר שׂוּין עֶסְן אַמָאל לָאקְשָׁן" דָאס הֵייסְט לֹא-כַּשָׁיָא, מֶען זָאל שׂוּין נִישְׁט הָאבְן כַּיין כַּשְׁיוּת אוֹיפְן בּוֹרֶא כָּל עוֹלָמִים, אוּן דָאס וֶועלְן מִיר עֶסְן...

אִיךְ מֵיין אַז דוּ דַארְפְסְט דָאס גוּט אַרַיינְנֶעמֶען אִין זִיךְ, וֶועסְטוּ הָאבְן פַּרְנָסָה בְּרֶיווַח, וּוי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ זָאגְט (מִשְׁלֵי כ"ח) "אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת" אַ מֶענְטְשׁ וָואס עֶר הָאט אַ שְׂטַארְקֶע אֱמוּנָה אִיז עֶר מַמְשִׁיךְ אוֹיף זִיךְ אַסַאךְ בְּרָכוֹת, אוֹיב דוּ וֶועסְט זַיין שְׂטַארְק אִין אֱמוּנָה וֶועסְטוּ הָאבְן פַּרְנָסָה בְּשֶׂפַע.

עֶם וֶועְרְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין רַבִּינוּ בְּחַיֵי (פָּרָשַׁת בְּשַׁלַּח) קַבָּלָה בְּיַד חֲכָמִים כִּי כָּל הָאוֹמֵר פָּרָשַׁת הַמָּן בְּכָל יוֹם מוּבְטָח לוֹ שֶׁלֹּא יָבֹא לְעוֹלָם לִידֵי חִסָּרוֹן מְזוֹנוֹת; אוֹיךְ וֶועְרְט גֶעבְּרֶענְגְט פּוּן הֵייליגְן חִיד"א (נִיצוֹצֵי אוֹרוֹת פֵּירוּשׁ עַל הַזּוֹהַר וַיַּקְהֵל רי"ח) שֶׁיְכַוֵּון בִּבְרַכַּת הַמָּזוֹן בְּכַוָּונָה וּבְשִׂמְחָה גְדוֹלָה, וְזֶה סְגוּלָה גְדוֹלָה לְפַרְנָסָה וּלְהַמְשָׁכַת הַשֶּׁפַע, וְרֶמֶז לְדָבָר (מִשְׁלֵי י') "בִּרְכַּת הַוְיָ"ה הִיא תַּעֲשִׁיר" פֵּירוּשׁ מַעֲשִׁיר לִמְבָרְךְ, אֲבָל מְקַיֵּים סִיפָּא דִקְרָא "וְלֹא יוֹסִיף עֶצֶב עִמָּה" דְהַיְינוּ שֶׁיְבָרֵךְ בְּשִׂמְחָה.

זָעט מֶען פּוּן דֶעם וָואס אִיז אַ סְגוּלָה אוֹיף פַּרְנָסָה בְּנִיקַל, אַז מֶען זָאגְט יֶעדֶן טָאג פָּרָשַׁת הַמָּן אוּן מֶען בֶּענְטְשְׁט עֶרְלִיךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן אִין אַ סִידוּר מִיט גְרוֹיס שִׂמְחָה.

זָאלְסְט הָאבְן אַ לֶעבְּטִיגֶן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכֶן תָּמִיד

רסה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ב׳ לְסֵדֶר מַסְעֵי כ״ג תַּמּוּז ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

עֶם טוּט מִיר זֵייעֶר וַויי אַז דוּ זָאלְסְט זִיךְ בַּאקְלָאגְן אַז דוּ הָאסְט דַאֲגוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳ נָאכְדֶעם וָואם מִיר הָאבְּן אַזָא גְרוֹיסְן הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן וָואם עֶר הָאט בְּפֵירוּשׁ גֶעזָאגְט ״וָואם הָאט אִיר צוּ זָאגְן אַז אִיךְ גֵיי פַאר אַייךְ״, אוֹיךְ הָאט עֶר גֶעזָאגְט ״וָוער עֶם אִיז בַּיי מִיר גֶעווֹען רֹאשׁ הַשָּׁנָה דַארְף עֶר גָארְנִישְׁט זָאגְן נָאר אַ נַאנְץ יָאר זַיין פְֿרַייליךְ מִיט דֶעם״ אִיז וַוי קוּמְט דָאס אַז דוּ בִּיסְט מִיט דַאֲגוֹת?

עֶם אִיז דִי אַרְגְסְטֶע זַאךְ פַאר אַ מֶענְטְש עֶר זָאל אַרוּמְגֵיין מִיט דַאֲגוֹת, וָוארוּם אַזוֹי זָאגְן דִי חַז״ל (סַנְהֶדְרִין ק:) לֹא תַּעִיל דַּוְיָא בְּלִבָּךְ דְּגַבְרֵי גִּיבָּרִין קָטֵל דַּוְיָא; [זָאלְסְט נִישְׁט אַרַיינְנֶעמֶען אִין דַיין הַאֶרְץ דַאֲגוֹת, וָוארוּם דִי דַאֲגוֹת הָאבְּן גֶעהַארְגֶעט גְרוֹיסֶע גִיבּוֹרִים].

אִיבֶּערְדֶעם זָעה זִיךְ צוּ נָעמֶען אִין דִי הֶענְט, אוּן זָאלְסְט זִיךְ אַרַיינְלֵייגְן אִין זִיךְ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָואם עֶר פִּירְט דִי וֶועלְט בְּהַשְׁגָחָה פְּרָטִית, אוּן דֶעמָאלְט וָועסְטוּ נִישְׁט דַאֲגָה'ן וָוארוּם וֶוען אַ אִיד וַוייסְט אַז עֶר אִיז נָאר תָּלוּי אִין דִי הֶענְט פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, הָאט עֶר נִישְׁט מוֹרָא פוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, וָוארוּם עֶר הָאפְּט שְׁטֶענְדִיג אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט אִים נִישְׁט פַארְלָאזְן,

אוּן דָּער הֵיילִיגֶּער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת בִּטָּחוֹן סִימָן ט׳) עַל יְדֵי בִּטָּחוֹן אָדָם נִיצוֹל מִצַּאֲנָה; אוּן אַזוֹי זָאגְט דָּער נָבִיא (יְשַׁעְיָה יב) "אֶבְטַח וְלֹא אֶפְחָד", אַז מֶען הָאט בִּטָּחוֹן הָאט מֶען נִישְׁט קַיין פַּחַד אוּן קַיין דַּאֲגוֹת פוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, וָוארוּם פַֿאַרקֶערְט זָאגְט דָּער הֵיילִיגֶּער רֶבִּי (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת פַּחַד סִימָן כ״ו) עַל יְדֵי דַּאֲגָה בָּא פַּחַד; אֵיינֶער וָואס אִיז פִּיל מִיט דַּאֲגוֹת דָּער שְׁרֶעקְט זִיךְ פוּן יֶעדְן אֵיינֶעם.

וְוֶדֶר הָאט עֶר גֶעזָאגְט (שָׁם אוֹת עַצְבוּת סִימָן ד׳) עַל יְדֵי דַּאֲגָה בְּלֵב נוֹפֵל עַל הָאָדָם אֵימַת מָוֶות; פוּן צוּפִיל דַּאֲגָה'ן פַֿאלְט אוֹיפְן מֶענְטְש אַרוֹיף אַ פַּחַד אַז עֶר הָאט יֶעדֶע רֶגַע מוֹרָא טָאמֶער עֶר וָועט שְׁטַארְבְּן וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם נֶעם דִּיךְ אִין דִּי הֶענְט אַרַיין, אוּן זָאלְסְט שְׁטֶענְדִיג זַיין פְֿרֵיילִיךְ, כָּאטְש עֶס אִיז גְּרִינְג צוּ זָאגְן דֶעם צְוַוייטֶן זַיי פְֿרֵיילִיךְ, אָבֶּער דָּער הֵיילִיגֶּער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת שִׂמְחָה חֵלֶק ב׳ סִימָן א׳) מִי שֶׁשָּׂמֵחַ תָּמִיד עַל יְדֵי זֶה הוּא מַצְלִיחַ; אוֹיב אֵיינֶער אִיז שְׁטֶענְדִיג פְֿרֵיילִיךְ וָועט עֶר הָאבֶּן הַצְלָחָה אִין לֶעבֶּן.

אוּן עֶס וָוערְט דֶערְצֵיילְט אַז אַ אִיד אִיז גֶעקוּמֶען צוּ אַ רֶבִּי'ן, אוּן זִיךְ אוֹיסְגֶעגאָסְן דָּאס הַאֶרְץ אַז עֶר הָאט נִישְׁט קַיין פַּרְנָסָה, וָואס זָאל עֶר טוּן? הָאט אִים דָּער רֶבִּי גֶעזָאגְט זָאלְסְט זַיין פְֿרֵיילִיךְ וָועסְטוּ הָאבֶּן פַּרְנָסָה, וָוארוּם דָּער שֵׁם פוּן פַּרְנָסָה חַתָּ"ךְ גֵּימַ"ט אַרוֹיס פוּן פָּסוּק (דִּבְרִים ט״ז) וְהָיִיתָ' אַךְ' שָׂמֵחַ', הָאט זִיךְ דָּער אִיד אָנְגֶערוּפְן, רֶבִּי, שִׂמְחָה אִיז פַֿאר מִיר דִּי שְׁוֶוערְסְטֶע זַאךְ, הָאט אִים דָּער רֶבִּי

גֶעזָטפֶערט "וואס טוט מֶען נישְׁט פַּאר פַּרְנָסָה"? מֶענְטשֶׁן אַרְבֶּעטֶן שְׁוֶוער אוּן בִּיטֶער זַיי זָאלְן הָאבֶּן פַּרְנָסָה, אוּן אִיךְ בֶּעט דִיר זָאלְסְט זַיין נָאר פְֿרֵיילִיךְ, וָואס וֶועט זַיין אַז דוּ וֶועסְט אַרְבֶּעטֶן שְׁוֶוער אוּן בִּיטֶער אוֹיף צוּ זַיין פְֿרֵיילִיךְ?

פּוּנְדֶעסְטְוֶועגֶן אַז דוּ זָאגְסְט דוּ דַאֲגָה'סְט אַ גַאנְצֶן טָאג פַּאר גֶעלְט וְכוּ' וְכוּ', מוּז אִיךְ דִיר זָאגֶן אַז דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת עֶצְבוּת סִימָן א') מִי שֶׁלֹּא תִּיקֵּן חַטָּאוֹת נְעוּרִים עַל יְדֵי זֶה בָּאִים לוֹ דַאֲגוֹת; אַז אַ מֶענְטְשׁ הָאט נָאכְנִישְׁט פַּארְאַכְטֶן זַיינֶע חַטָּאוֹת נְעוּרִים דָּאס בְּרֶענְגְט אִים צוּ דַאֲגוֹת. אוּן צוּ פַּארֶעכְטֶן חַטָּאוֹת נְעוּרִים, אוֹיף דֶעם דַאְרְף מֶען לֶערְנֶען זֵייעֶר אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת, דָּאס רֵיינִיגְט אָפּ דֶער מֶענְטְשׁ פּוּן אַלֶע זִינְד, וָוארוּם מִשְׁנָה אִיז דִי אוֹתִיוֹת מְשַׁנֶּה, סְ'אִיז מְשַׁנֶּה דֶעם מֶענְטְשׁ אִינְגַאנְצֶן.

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זֶען יֶעדֶן טָאג צוּ זָאגֶן זֵייעֶר אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת בְּסִדְרָן, אוֹיכֶעט דַאְרְפְֿסְטוּ וויסֶן דָּאס מִשְׁנָ"ה בַּאטֶרֶעפְּט פּוּנְקְט וויִ פַּרְנָסָ"ה, אַז דוּ וֶועסְט זָאגֶן יֶעדֶן טָאג זֵייעֶר אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, וֶועט זִיךְ גִיסֶן אוֹיף דִיר אַ שְׁפַּע מִיט גֶעלְט.

אוּנְזֶערֶע לַייט זֶענֶען זִיךְ נוֹהֵג וֶוען זַיי הָאבֶּן דַאֲגוֹת עֶסֶן זַיי אַסַאךְ טַייטְלֶען, וָוארוּם אַזוֹי זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת עֶצְבוּת סִימָן ל"ה) תְּמָרִים מְבַטְּלִין דַּאֲגָה; אַז מֶען עֶסְט טַייטְלֶען פַּאלְט אַוֶועק דִי דַאֲגוֹת. פְֿרֶעג אִיךְ דִיר, אִיז אַזוֹי שְׁוֶוער צוּ עֶסֶן טַייטְלֶען?

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט אַרַיינְגָעמָען דִי וֶועְרטֶער טִיף אִין
הַאְרְצָן אַרַיין, וֶועסְטוּ שׂוֹין נִישְׁט אַרוּמְגִיין דַאֲגָה'ן,
עֶנְדֶערְשׁ זָאלְסְטוּ דַאֲגָה'ן אַז סְ'גֵייט דִיךְ אַוֶועק דִי טָעג פִּיסְט
אוּן פַּאר וְכוּ' מִיט גָאְרְנִישְׁט, אוּן סְ'אִיז דָא אַ מַאֲמַר הַחָכָם
"אָדָם דוֹאֵג עַל אִיבּוּד דָמָיו, וְאֵינוֹ דוֹאֵג עַל אִיבּוּד יָמָיו.
דָמָיו אֵינָם עוֹזְרִים, יָמָיו אֵינָם חוֹזְרִים" אַ מָענְטְש דַאֲגָה'ט
אוֹיף זַיין גֶעלְט, אוּן דַאֲגָה'ט נִישְׁט אַז עֶר פַּארְלִירְט דִי טָעג
מִיט גָאְרְנִישְׁט, עֶר דַארְף וִויסְן אַז גֶעלְט וֶועט אִים נִישְׁט
הֶעלְפְן, אוּן דִי טָעג וֶועט אִים נִישְׁט צוּרִיקְקוּמָען.

אִיבֶּערְדָעם הֶער אוֹיף צוּ דַאֲגָה'ן אוּן הֵייב אָן צוּ זַיין
פְֿרֵיילִיךְ דָאם דוּ בִּיסְט אַ אִיד, וָואם וָואלְסְטוּ
גֶעטוּן וֶוען דוּ וֶועְרְסְט גֶעבָּארְן אַ גוֹי, עֶס וָואלְט גָאְרְנִישְׁט
גֶענִיצְט, וָואלְסְט גֶעמוּזְט זִיךְ מְגַייר זַיין, אוּן יֶעצְט בִּיסְטוּ
גֶעבָּארְן אַ אִיד דַארְפְסְטוּ זִיךְ זַייעֶר זַייעֶר פְֿרֵייען דָאם דוּ
בִּיסְט נִישְׁט קַיין כִּינְעזֶער וְכוּ' קַיין טָערְק וְכוּ' אָדֶער אַ גוֹי
פוּן אַן אַנְדֶערֶע אוּמָה, וָואם זֵיי עֶסְן צוּזָאם אַלֶע טְרֵיפּוֹת
וּנְבֵילוֹת, עֶקְלְדִיגֶע שְׁרָצִים וְכוּ'.

עֶם וֶועְרְט דֶערְצַיילְט פּוּן הֵיילִיגְן בַּאְרְדִיטְשׁוּבֶער רַב זי"ע
דָאם יֶעדְן טָאג פְֿלֶעגְט עֶר זָאגָן הוֹיךְ דִי בְּרָכוֹת פּוּן
בִּרְכַת הַשַּׁחַר אִין בֵּית הַמִּדְרָש, אוּן אֵיינְמָאל הָאט עֶר
אוֹיסְגֶעלָאזְט דִי בְּרָכָה "שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גוֹי" אִיז צוּגֶענַאנְגָען צוּ
אִים אַ אִיד אוּן הָאט אִים גֶעזָאגְט, רַבִּי, אִיר הָאט אוֹיסְגֶעלָאזְט
אַ בְּרָכָה, הָאט אִים דֶער הֵיילִיגֶער צַדִּיק גֶעֶנְטְפֶֿערְט, גְלֵייב
מִיר אִיךְ הָאב עֶם נִישְׁט אוֹיסְגֶעלָאזְט, נָאר הַיינְט וֶוען אִיךְ

בִּין אוֹיפְגֶעשְׂטַאנֶען אִיז גֶעקוּמֶען צוּ מִיר דִי סַמֶּ"ךְ מֶ"ם אוּן עֶר הָאט מִיךְ גֶעוָואלְט אַרָאפְוַוארְפֶן אִין אַ עַצְבוּת וְכוּ', אוּן אִיךְ הָאב נִישְׂט גֶעהַאט מִיט וָואס זִיךְ מְחַיֶּה צוּ זַיין, בִּיז אִיךְ הָאב גֶעגֶעבֶן אַ טַאנְץ אוּן אִיךְ הָאב גֶעזָאגְט דִי בְּרָכָה "שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי", אוּן מִיט דֶעם בִּין אִיךְ זִיךְ מְחַיֶּה אַ גַאנְצֶן טָאג.

וְעצְט פְֿרֶעג אִיךְ דִיר, אוֹיב דֶער הֵיילִיגֶער בַּאדִיטְשׁוּבֶער רַב זִ"ע וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט אוֹיף אִים אַז עֶר אִיז דִי תְּפִילִין פוּן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אוּן עֶר אִיז דֶער פְֿאַר הַדּוֹר וְכוּ' וְכוּ', אוּן אוֹיב עֶר הָאט נִישְׂט גֶעהַאט מִיט וָואס זִיךְ מְחַיֶּה צוּ זַיין נָאר מִיט דִי בְּרָכָה פוּן "שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי" עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּאֵין עֵרֶךְ דַאִרְפְּסְטוּ מְחַיֶּה זַיין זִיךְ מִיט דִי בְּרָכָה, אוּן זָאלְסְט זִיךְ זֵייעֶר פְֿרֵייעֶן אַז דוּ בִּיסְט אַ אִיד, אוּן דוּ הָאסְט אַ צֶלֶם אֱלֹקִים אוֹיף דִיר בָּאדְרַד מִיט פֵּיאוֹת, אוּן גֵייסְט מִיט צִיצִית, אוּן יָעדְן טָאג לֵייגְסְטוּ תְּפִילִין, אוּן דוּ הָאסְט אַ מְזוּזָה אוֹיף אַלֶע דַיינֶע טִירֶן, אוּן דוּ הִיטְ'סְט שַׁבָּת, אוּן דוּ עֶסְט כָּשֵׁר'ס וְכוּ' וְכוּ', אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט דִיךְ גֶעהָאלְפֶן עֶר הָאט דִיךְ גֶעגֶעבֶן אַזַא חָשׁוּבֶע וַוייב, מִיט אַזֶעלְכֶע לֶעבְטִיגֶע קִינְדֶער, פְֿרֶעג אִיךְ דִיר, וָואס הָאסְטוּ צוּגֶעלֵייגְט אוֹיף דִי וָועלְט אַז דוּ דַאִרְפְּסְט דַאֲגָה'ן?

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ זִ"ע הָאט גֶעזָאגְט "וָועלְטֶעלֶע וָועלְטֶעלֶע, בִּיסְט נִישְׂט וָועְרד מֶען זָאל אֵיין קְרֶעבְּץ אַרַיינְגֶעבֶן אִין דִיר".

אִיךְ הָאף אַז דִי וֶועלְטער וֶועט דִיךְ פְֿרַייליךְ מַאכְן, אוּן
פּוּן קַיין דַאֲגות וֶועסְטוּ שׁוֹין אִין דַיין לֶעבְן נִישְׁט וויסְן.
זָאלְסְט הָאבְן א לֶעכְטיגְן טָאג אוּן א פְֿרַייליכְן תָּמִיד

רסו

בְּעָזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ג' לְסֵדֶר מַסְעֵי כ"ד תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּריוו.

אִיךְ מוּז דִיר זָאגְן, דוּ דַארְפְֿסְט שׁוֹין נָעמֶען דַיין זוּהְן פַֿאר
פְּרָאפֶעסְשָׁענָאל הִילְף וְכוּ', הַיינְט קֶען מֶען זֵייעֶר אַסַאךְ
אוֹיפְטוּן אוֹיבְ מֶען כַּאפְּט עֶם בְּעַצַייטְענְס, עֶפְּעס דְּרִיקְט דָאס
קִינְד זֵייעֶר שְׁטַארְק, אַז עֶר פִּירְט זִיךְ אוֹיף אַזוֹי, אוֹיף אַזָא
מָאדֶנָעם אוֹפָּן וְכוּ' וְכוּ', פַֿארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז מֶען דַארְף אַסַאךְ
בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף דִי הַצְלָחָה פּוּן דִי קִינְדֶער,
וָוארוּם וָואס תְּפִלָּה טוּט אוֹיף טוּט קַיין שׁוּם זַאךְ אִין דֶער
וֶועלְט נִישְׁט אוֹיף, וּבְפְֿרָט וֶוען עֶלְטֶערְן בֶּעטֶן אוֹיף דִי הַצְלָחָה
פּוּן דִי קִינְדֶער דָאס מַאכְט אַ גְרוֹיסָע רוֹשֶׁם אִין הִימְל.

דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת בָּנִים סִימָן ק"ז) הַבָּנִים
שׁוֹטִים כְּשֶׁאֲבִיהֶם בַּעֲסָן; דֶער פְֿשׁוּטֶער פְֿשַׁט אִיז, דֶער
טָבַע פּוּן קִינְדֶער אִיז, צוּ שְׁטֶענְדִיג פְֿרֶעגְן דֶעם מַאטֶן אוֹיף
יֶעדַע זַאךְ וְכוּ', מַאטִי וָואס אִיז דָאס? אוּן אַ מַאטָע דַארְף
זִיךְ אַרָאפְּלָאזְן צוּ דִי קִינְדֶער לוֹיט זֵייעֶר שֵׂכֶל, אוּן אַלֶעם

מַסְבִּיר זַיין, אַזוֹי וַואקְסְן זֵיי אוֹיף קְלוּגֶע קִינְדֶער, וֶוען דֶער טַאטֶע הָאט גֶעדוּלְד צוּ זֵיי, אוּן עֶר עֶנְטְפֶערְט אַלֶע זַייֶערֶע קַשְׁיוּת, אֲפִילוּ עֶם זֶעט אוֹים נַארִישֶׁע זַאכְן, אָבֶּער פַּארְן קִינְד אִיז דָאס אַ גְרוֹיסֶע שְׁוֶוערֶע קַשְׁיָא, אוּן וֶוען דֶער טַאטֶע הָאט גֶעדוּלְד אוּן עֶנְטְפֶערְט יֶעדֶע זַאךְ, דֶעמָאלְט אִיז דֶער קִינְד אַ קְלוּג קִינְד, מַה שֶׁאֵין כֵּן וֶוען דֶער טַאטֶע אִיז אַ אוֹיפְגֶעֶרעגְטֶע מֶענְטְש, אוּן יֶעדֶע זַאךְ וָואס דֶער קִינְד פְֿרֶעגְט אִים שְׁרֵייט עֶר אִים אָן, גֵיי אַוֶועק פּוּן דַאנֶעט וְכוּ', פְֿרֶעג נִישְׁט קֵיין קְלֶאץ קַשְׁיוּת וְכוּ', הֶער שׁוֹין אוֹיף מִיךְ צוּ דִילְדְן וְכוּ', אַוֶועאי וֶועט דֶער קִינְד בְּלַייבֶּן אַ שׁוֹטֶה, וָואס הָאט עֶר דֶען גֶעוָואלְט? עֶר אִיז נָאךְ אַ קְלֵיין קִינְד, אוּן וויל וִויסְן יֶעדֶע זַאךְ, אִיז פַֿארְוָואס דַארְף מֶען זִיךְ רֶעגְן אוֹיף אִים אוּן אָנְשְׁרֵייעֶן אִים.

אוּן מִכָּל שֶׁבֵּן וֶוען מֶען קְלַאפְּט אִים אַרַאפּ וְכוּ', אוּן מֶען רוּפְט אִים נָאךְ צוּ-נָעמֶען וְכוּ', אַזַא טַאטֶע אִיז פָּשׁוּט אַ קְרַאנְקֶע מֶענְטְש, אוּן עֶר דַארְף גֵיין צוּ פְּרָאפֶעסֶשְׁענָאל הֶעלְף וְכוּ'.

אַז וואוֹיל אִיז דִי עֶלְטֶערְן וָואס זֵיי הָאבֶּן גֶעדוּלְד צוּ דִי קִינְדֶער, אוּן זֵיי גֶעבֶּן זִיךְ אָפּ מִיט זֵיי, אוּן מֶען בּוֹיעֶט זֵיי אוֹיף, אוּן יֶעדֶע קְלֵיינִיקֵייט וָואס זֵיי טוּעֶן לוֹיבְט מֶען אוֹים, דִי קִינְדֶער וֶועלְן אוֹיפְוַואקְסְן קְלוּגֶע קִינְדֶער.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רסז

בְּעָזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ג׳ לְסֵדֶר מַסְעֵי כ״ד תַּמּוּז ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אַיִךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

זָעה זִיךְ צוּ שְׁטַארְקֶן אוּן קַיין שׁוּם זַאךְ אוֹיף דֶער וֶועלְט זָאל דִיךְ נִישְׁט אַרָאפְּוַוארְפֶן, גֶעבּ נָאר אַכְטוּנְג אוֹיף דַיין טַייעֶרֶע צַייט, בְּרֶענְגְט נִישְׁט אָן דַיין צַייט מִיט לֵיידִיג גֵיין, וָוארוּם עֶס אִיז נָאכְנִישְׁט דָא אַ גֶרעסֶערֶע אֲבֵידָה וִוי אַבֵידַת הַזְּמַן, מֶען פַּארְלִירְט דִי צַייט וְכוּ׳.

אַ לֵיידִיג גֵייעֶר דֶער אִיז עָלוּל פַּארְפַּלָאנְטֶערְן זִיךְ אִין אַלֶע צָרוֹת, אָנְגֶעהוֹיבְן אִין שְׁטוּבּ הָאט עֶר נִישְׁט קַיין שָׁלוֹם בַּיִת, וָוארוּם עֶר הָאט נִישְׁט וָואס צוּ טוּן מִיט דִי צַייט נָעמְט עֶר זִיךְ צוּ זַיין וַוייב אוּן קְרִיטִיקִירְט אִיר אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ וְכוּ׳, אוּן אוֹיסְגֶעלָאזְט אִין בֵּית מֶדְרָשׁ, עֶר הָאט נִישְׁט וָואס צוּ טוּן מִיט דִי צַייט, נָעמְט עֶר זִיךְ אוֹיף יֶעדְן מֶענְטְשׁ, אוּן וִוי נַאטִירְלִיךְ אִיז קֵיינֶער נִישְׁט אִינְטֶרֶעסִירְט צוּ הֶערְן קְרִיטִיק פּוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, יֶעדֶער מֶענְטְשׁ הָאט זִיךְ זַיינֶע צָרוֹת, אִיז מְמִילָא גֶעבּטְ עֶר אִים צוּרִיק מָנָה אַחַת אַפַּיִם, אוּן נָאכְדֶעם וַוייְנְט עֶר אַז אַלֶע רוֹדְפְּן אִים וְכוּ׳, זַיין וַוייב אִין שְׁטוּבּ, אוּן דִי מֶענְטְשֶׁן אִין בֵּית הַמִּדְרָשׁ, דֶער לֵיידִיג גֵייעֶר וַוייְסְט נִישְׁט אַז עֶר אִיז שׁוּלְדִיג אִין אַלֶע צָרוֹת, וָועֶן עֶר זָאל זַיין פַּארְנוּמֶען הָאט עֶר נִישְׁט קַיין צַייט זִיךְ צוּ קְרִיגְן מִיט קֵיינֶעם נִישְׁט.

אִיבֶּערְדֶעם גֶעבּ זַייעֶר אַכְטוּנְג אוֹיף דִי הֵייליגֶע צַייט, וָואורוּם וָוען דוּ זָאלְסְט הָאבְּן דֶעם אֱמֶת'ן יִשׁוּב הַדַּעַת וָועסְטוּ זֶען אוּן פַֿארְשְׁטֵיין דָאס יֶעדֶע מִינוּט שְׁטַארְבְּט אָפֿ דֶער מֶענְטְש, אַ מִינוּט וָואס אִיז דוּרְכְגֶענַאנְגֶען וָועט אִים קֵיינְמָאל נִישְׁט צוּרִיק קוּמֶען, אִיבֶּערְדֶעם אִיז אַ שָׁאד פַֿטָרן דִי צַייט מִיט נַארִישְׁקֵייטֶן, אוּן וִוי דֶער חָכָם הָאט גֶעזָאגְט "הִזָּהֵר מִן הַזְּמַן כִּי הוּא אוֹיֵב רַע מְאֹד" גֶעבּ זַייעֶר אַכְטוּנְג פּוּן אַרוּמְגֵיין לֵיידִיג אוּן הָאבְּן צַייט צוּ טְשֶׁעפְּעֶן יֶעדֶן אֵיינֶעם, וָואורוּם אַזַא צַייט אִיז דֶער שְׁלֶעכְסְטֶער פֵּיינְט פַֿארְן מֶענְטְש.

עָם אִיז שׁוֹין גֶעקוּמֶען דִי צַייט זָאלְסְט זִיךְ נֶעמֶען אִין דִי הֶענְט אַרַיין, זָאלְסְט לֶערְנֶען יֶעדֶן טָאג חוּמָש מִיט רַשׁ"י אוּן תַּרְגוּם, זָאלְסְט אָנְהֵייבְּן פּוּן זוּנְטָאג בִּיז פְֿרַייטָאג, וָועסְטוּ קֶענֶען דוּרְכְלֶערְנֶען דִי נַאנְצֶע סֶדֶרָה חוּמָש מִיט רַשׁ"י, אוּן וָועסְט הָאבְּן אַ זְכוּת וָועסְטוּ נָאךְ לֶערְנֶען אוֹיךְ דֶעם אוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ מִיט דֶעם רַמְבַּ"ן הַקָּדוֹשׁ, וָועלְן מֶען לֶערְנְט יֶעדֶן טָאג אַבִּיסְל קוּמְט מֶען אָן עֶרֶב שַׁבָּת, אוּן מֶען הָאט אַלֶּעם גֶעֶנְדִיגְט, אוּן אַזוֹי וָועלְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ (אוֹרַח חַיִּים סִימָן רפ"ה סָעִיף ג') מִיּוֹם רִאשׁוֹן וְאֵילֵךְ נִקְרָא עִם הַצִּיבּוּר.

פָֿאלְג מִיר עֶם זָאל נִישְׁט דוּרְכְגֵיין אַ וָואךְ וָואס דוּ זָאלְסְט נִישְׁט מַעֲבִיר סֶדֶרָה זַיין, וַוייל וִויסְן דַארְפְּסְטוּ וִויסְן דָאס אַלֶּע צָרוֹת וָואס אַ מֶענְטְש לַיידְט אִיז נָאר וַוייל מֶען אִיז נִישְׁט מַעֲבִיר סֶדֶרָה, דָאס אִיז בָּרוּר בַּשָּׁמַיִם, קְלָאר וִוי דִי זוֹן וָואס שַׁיינְט אִינְמִיטֶן טָאג.

מָען קֶען נִישְׁט מַסְבִּיר זַיין צוּ וָואס לֵיידִיג גַיין קֶען בְּרֶעגְנְען,
וּוי דִי חַז"ל זָאגְן (כְּתוּבּוֹת נט.) הַבְּטֵילָה מְבִיאָה לִידֵי שִׁעֲמוּם (שְׁנָעזְן) וְלִידֵי זִימָה; אַ מֶענְטְש וָואס אִיז שְׁטֶענְדִיג פַּאַרנוּמֶען הָאט נִישְׁט קַיין צַייט צוּ טוּן עֲבֵירוֹת וְכוּ' וְכוּ', זַיין מוֹחַ אִיז שְׁטֶענְדִיג פַּאַרנוּמֶען, אִיבְּערְדֶעם הֶער אוֹיף אַרוּמְצוּגֵיין פִּיסְט אוּן לֵיידִיג, אוּן טְשֶׁעפֶּע דִיךְ נִישְׁט מִיט קֵיינֶעם נִישְׁט, וָועט זִיךְ קֵיינֶער נִישְׁט טְשֶׁעפֶּענָען מִיט דִיר.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכְן תָּמִיד

רסה

בְּעָזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ג' לְסֵדֶר מַסְעֵי כ"ד תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַבַּחוּרִים הַיְקָרִים לִי מְאֹד ... נֶרֶם יָאִיר וְיִזְרַח אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן עֶנְקֶער בְּרִיוו.

עֶטְץ דַארְפְּטֶם וויסֶן דָאם דִי יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת פּוּן אִידִישְׁקֵייט הֵייבְט זִיךְ אָן וָועֶן מֶען אִיז אַ יוּנְגֶער בָּחוּר, אַזוֹי וּוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת תְּשׁוּבָה סִימָן ע"ג) הָעַבוֹדוֹת שֶׁאָדָם עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲרוּתוֹ, כָּל יוֹם עֶרְבּוֹ יָקָר מִשָּׁנִים רַבּוֹת שֶׁל עֲבוֹדָה לְעֵת זִקְנָתוֹ; דָאם הֵייסְט וָועֶן אַ יוּנְגֶער בָּחוּר דִינְט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִין דֶער יוּגְנְט, יֶעדֶער טָאג אִיז מֶער וָועֶרְד וּוי עֶטְלִיכֶע יָאר וָועֶן עֶר אִיז שׁוֹין אַן אַלְטֶער מֶענְטְש, וָוארוּם וָועֶן עֶר

אִיז נָאךְ יוּנג אִיז אִים דֶער מֹחַ רֵיין, אוּן עֶר קֶען פַּאךְשְׁטֵיין וָואס עֶר לֶערְנְט, אִיבֶּערְדֶעם אִיז אַ שָׂאד אָנְצִיוֶועךְן דִי יוּנְגֶע יָארְן.

דִי חַזַ"ל זָאגְן (שַׁבָּת קנב:) יַנְקוּתָא כְּלִילָא דְוַורְדָא; דֶער עִיקָּר שַׁיינְקַייט פּוּן אַ בְּלוּם אִיז וָוען עֶר אִיז נָאךְ יוּנג, אַזוֹי אוֹיכְעט אַ יוּנְגֶער בָּחוּר קֶען קוּמֶען צוּ גְרוֹיסָע זַאכְן אוֹיב עֶר לָאזְט זִיךְ נִישְׁט נַארְן, דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי חָאט אוּנְז גֶעזָאגְט (שִׁיחוֹת הָר"ן סִימָן נ"א) דָאס זָאלְט אִיר מְקַבֵּל זַיין פּוּן מִיר, אִיר זָאלְט זִיךְ נִישְׁט לָאזְן נַארְן; גֶעוֶועזְן זִיךְ וָוען מֶען אִיז יוּנג לָאזְט מֶען זִיךְ זַייעֶר נַארְן, אוּן דֶער עִיקָּר וָואס מֶען נַארְט זִיךְ אִיז אִין סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּימוּד פּוּן הֵייליגְן רֶבִּי'ן.

אַ יוּנְגֶער בָּחוּר דַארְף זִיךְ אָפְּגֶעבְּן לֶערְנֶען קְלָאר יֶעדְן טָאג חוּמָש מִיט רַשִׁ"י אוּן פַּאךְשְׁטֵיין וָואס עֶר לֶערְנְט, דָאס בְּרֶעכְט אַרַיין אִין דֶעם מֶענְטְש יִרְאַת שָׁמַיִם, וָוען עֶר לֶערְנְט מִשְׁנַיוֹת זָאל עֶר אוֹיכְעט לֶערְנֶען אוּן פַּאךְשְׁטֵיין וָואס עֶר לֶערְנְט, הַיינְט אִיז דָא אַזוֹיפִיל פֵּירוּשִׁים אוֹיף אִידִישׁ, הֵן אוֹיף חוּמָש, אוּן הֵן אוֹיף מִשְׁנַיוֹת, וָוען מֶען לֶערְנְט חוּמָש אוּן מִשְׁנַיוֹת אוּן מֶען פַּאךְשְׁטֵייט, דֶעמָאלְט וָוען מֶען וָוערְט עֶלְטֶער קֶען מֶען חַזֶּרֶן אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת יֶעדְן טָאג, וָוארוּם מֶען דָאט אִין דִי יוּנְגְט אַסַאךְ גֶעלֶערְנְט בְּעִיוּן, וָואס דָאס מֵיינְט צוּ פַּאךְשְׁטֵיין וָואס מֶען לֶערְנְט, אַזוֹי אוֹיכְעט גְמָרָא, הַיינְט אִיז דָא אַזוֹיפִיל פֵּירוּשִׁים וָואס זֵי זָענֶען מְפַרֵּשׁ יֶעדֶע שְׁטִיקְל גְמָרָא.

אִיבֶּערְדֶעם וֶועז אַ בָּחוּר אִיז נָאךְ זַייעֶר יוּנג, דַארְף עֶר זִיךְ אַרַייְנלַייגְן דֶעם נַאנְצְן קָאפּ אִין גְמָרָא, אוּן פַּארְשְטֵייט וָואס עֶר לֶערְנְט, עֶר דַארְף אִיבֶּערְטַייטְשְן יֶעדֶע זַאךְ אוֹיף אִידִישׁ, וִוי דֶער הַיילִיגֶער רַבִּי זָאנְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ק"ח) דָאס יֶעדֶע זַאךְ וָואס דֶער מֶענְטְש לֶערְנְט זָאל עֶר עֶס אִיבֶּערְטַייטְשְן פַּאר זִיךְ אוֹיף אִידִישׁ, אוּן דָאס אִיז אַ טוֹבָה פַּאר אִים אוּן אַ טוֹבָה פַּאר דִי וֶועלְט וְכוּ' עַיֵין שָׁם.

וְיִסֵּן דַארְפְט עֶטְץ וִויסֶן דָאס מֶען וֶועְרְט נִישְט קֵיין גָאוֹן אִין אֵיין טָאג אוּן אִין אֵיין מָאל, נָאר מֶען דַארְף לֶערְנֶען אַ שְטִיקְל גְמָרָא, מִיט רַשִׁ"י, אוּן דָאס אִיבֶּערְחַזֶּרן אַפָּאר מָאל, אוּן מִשְׁתַּדֵּל זַיין צוּ פַּארְשְטֵיין וָואס מֶען הָאט גֶעלֶערְנְט, מֶען דַארְף נִישְט מֶער וִוי אַ שְטִיקְל גְמָרָא, וָואס דִי גְמָרָא זָאגְט, אוּן וָואס דִי גְמָרָא פֵּרֶעגְט, אוּן וָואס דִי גְמָרָא עֶנְטפֶּערְט, וֶועז מֶען קֶען שׁוֹין גוּט דֶעם שְטִיקְל גְמָרָא וָואס מֶען הָאט גֶעלֶערְנְט גֵייט מֶען צוּ אַ צַוֵוייטֶע שְטִיקְל, אוּן אַזוֹי אִיז מֶען מַמְשִׁיךְ, אוּן לַאנְגְזָאם עֶפְּנְט זִיךְ אוֹיף דֶער קָאפּ, אוּן מֶען פַּארְשְטֵייט וָואס מֶען לֶערְנְט.

עֶטְץ לֶערְנְטְס יֶעצְט אִין יְשִׁיבָה מַסֶּכֶת בָּבָא קַמָא פֶּרֶק הַמַּנִיחַ, דַארְפְט עֶטְץ זֶען קוֹדֶם לֶערְנֶען דִי מִשְׁנָה, אוּן דָאס אִיבֶּערְחַזֶּרן, אוּן אוֹיסְמָאלְן פַּאר זִיךְ וָואס דֶער תַּנָא זָאגְט, אוּן נָאכְדֶעם אָנְהֵייבְן צוּ לֶערְנֶען אַ שְטִיקְל גְמָרָא, אוּן חַזֶּרן אוֹיף דֶעם אַסַאךְ מָאל, וֶועט עֶטְץ זֶען אַז

עֶם אִיז נִישְׁט שְׁוֵוער, אוּן אַדְרַבָּה אִיר וֶועט הָאבֶּן אַ מוֹרָא׳דִיגְן פַֿאַרְנֶעמִיגְן וֶועֶן אִיר וֶועט פַֿאַרְשְׁטֵיין וָואס אִיר לֶערְנְט, אוּן צוּבִיסְלֶעךְ וֶועט עֶטְע אוֹיכֶעט אִיבֶּערַחֲזָרן דִי רַשִׁ״י אוּן לֶערְנֶען אַ תּוֹסְפוֹת אוּן נָאךְ אַ תּוֹסְפוֹת, וֶועט עֶטְע זֶען אַז עֶם אִיז נָאִרנִישְׁט שְׁוֵוער, אַזוֹי וֶועט אִיר זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען צוּ לֶערְנֶען בְּעִיוּן.

״בְּעִיוּן מֵיינְט פֶֿשׁוּט צוּ פַֿאַרְשְׁטֵיין וָואס מֶען לֶערְנְט״, דָּאס אִיז דֶער גְּרֶעסְטֶער תַּעֲנוּג, וֶועֶן אַ מֶענְטְש פַֿאַרְשְׁטֵייט וָואס עֶר לֶערְנְט, אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאנְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַרַ״ן חֵלֶק א׳ סִימָן ק״א) וֶועֶן אַ מֶענְטְש לֶערְנְט אוּן עֶר פַֿאַרְשְׁטֵייט וָואס עֶר לֶערְנְט, לַייכְט אִים עֶם אוֹיף דִי מֹחַ, אוּן עֶם וֶועְרְט פּוּן אִים אַוועקְגֶעטוּן אַלֶע תַּאֲוֹות.

אִיךְ הָאבּ אַ תַּלְמוּד תּוֹרָה אִין יַבְנְאֵל, קִינְדֶער וָואס זֵיי זֶענֶען יֶעצְט בַּר מִצְוָה גֶעוָוארְן לֶערְנֶען אוֹיכֶעט פֶּרֶק הַמַּנִיחַ, אוּן אִיךְ בִּין גֶעוֶוען פַֿאר אַ חוֹדֶשׁ צוּרִיק אוּן זֵיי הָאבֶּן זִיךְ פַֿאַרהֶערְט זֶעקְס אוּן דְרֵייסִיג בַּר מִצְוָה אִינְגְלֶעךְ דֶעם נַאנְצֶן פֶּרֶק אוֹיסֶענְווייניג, וָואס זֵיי הָאבֶּן גֶעלֶערְנְט הוּנְדֶערְט אוּן אֵיין מָאל, זֵיי הָאבֶּן עֶם גֶעלֶערְנְט אַזוֹי קְלָאר אוּן פַֿאַרְשְׁטֶענְדְלִיךְ: אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט גֶעוָואלְט.

דָּאם ענְיָן פּוּן סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִּימוּד זָאגְן פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת אוּן זָאגְן בְּלֶעטֶער גְּמָרָא, דָּאס דַארְף מֶען טוּן אִין דִי פְֿרַייעֶ צַייט אַנְשְׁטָאט אַרוּמְצוּבַאֲרֶדֶענְען וְכוּ׳, אוּן אַרוּמְגֵיין לַייְדִיג וְכוּ׳, אוּן חַבֶּרְן זִיךְ מִיט שְׁלֶעכְטֶע חֲבֵרִים וְכוּ׳, אִיז

בֶּעסָער זִיצָן אוּן זָאגָן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת אוּן בְּלֶעטָער גְּמָרָא, אָבֶּער דֶער עִיקָּר אִיז פַֿאר אַ יוּנְגָּער בַּר מִצְוָה בָּחוּר צוּ לֶערְנָען חוּמָשׁ מִיט רַשִׁ"י, אוּן מִשְׁנַיוֹת, אוּן גְּמָרָא, בְּעִיוּן, דָּאם הֵייסְט פַֿארְשְׁטֵיין וָואס מָען לֶערְנְט.

אַיינְמָאל מָען קֶען שׁוֹין גוּט פַֿארְשְׁטֵיין וָואס מָען לֶערְנְט, דֶעמָאלְט וֶוען מָען אִיז עוֹסֵק בְּגִירְסָא זָאגָן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת אוּן דַּפִין גְּמָרָא הָאט דָּאם אַן אַנְדֶער טַעַם אוּן אַן אַנְדֶערֶע גֶעפִּיל, וָוארוּם אִידְ פַֿארְשְׁטֵיי שׁוֹין וָואס אִידְ זָאג, אָבֶּער אַייֶדֶער אִידְ פַֿארְשְׁטֵיי וָואס אִידְ זָאג וְכוּ' הָאט דָּאם נִישְׁט קֵין שׁוּם טַעַם.

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְט אִיר זִידְ אַרַיינְלֵייגָן מֶער צוּ פַֿארְשְׁטֵיין וָואס אִיר לֶערְנְט, אַ בָּחוּר הָאט נִישְׁט קֵין שְׁוַואכְן קָאפּ וְכוּ', עֶר הָאט נָאר אַ שְׁוַואכְן רָצוֹן, דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע הָאט אוּנְז אוֹיסְגֶעלֶערְנְט אַז דֶער עִיקָּר אִיז 'וֶועלֶען', אַז מָען וִויל קֶען מָען, מָען טָאר נִישְׁט זָאגָן אִידְ קֶען נִישְׁט, זָאג אִידְ וִויל נִישְׁט, עֶם אִיז נִישְׁטָא אַזָא זַאדְ נִישְׁט קֶענֶען, מָען דַארְף נָאר וֶועלֶן, קֶען מָען.

הַיינְט אִיז דָּא גְּרוֹיסָע בָּחוּרִים וָואס זֵיי הָאבֶּן קֵיינְמָאל נִישְׁט גֶעלֶערְנְט וְכוּ', אוּן זֵיי זֶענֶען גֶעוֶוען לֵייֶדֶער זֵיעֶר וַוייט פּוּן אִידִישְׁקֵייט, פַֿאר זֵיי אִיז זֵייעֶר גוּט דֶער סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִּימוּד צוּ זָאגָן אַסָאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, אוּן אַסָאךְ דַּפִין גְּמָרָא, וְכוּ', וְכוּ', אָבֶּער אַ יוּנְגָּער בָּחוּר וָואס אִיז אִין דִי יָארְן פּוּן בַּר מִצְוָה, דָּאם אִיז דִי שֶׁעְנְסְטֶע

יָארְן וָואס מֶען קֶען מַצְלִיחַ זַיין אִין לֶעבְּן, מֶען דַארְף נָאר וֶוועלְן, אוּן קֶיינֶער זָאגְט נִישְׁט אַז מֶען דַארְף עֶנְדִיגְן אִין אֵיין מָאל אַלֶעם.

דִי חַז״ל זָאגְן (תַּנְחוּמָא פִּנְחָס י״א) לָמָּה נִמְשְׁלָה תוֹרָה לְתְאֵנָה שֶׁרוֹב הָאִילָנוֹת חַזִּית וְהַגֶּפֶן וְהַתְּמָרָה נִלְקָטִין בְּאֶחָד וְהַתְּאֵנָה נִלְקֶטֶת מְעַט מְעַט וְכַךְ הַתּוֹרָה הַיּוֹם לוֹמֵד מְעַט וּלְמָחָר הַרְבֵּה לְפִי שֶׁאֵינָה מִתְלַמֶּדֶת לֹא בְּשָׁנָה וְלֹא בְּשִׁתַּיִם; [פַּארְוָואס אִיז דִי תּוֹרָה צוּגֶעגְלִיכֶנְט צוּ אַ פַּיגְן בּוֹיִם, וָוארוּם בְּמְעַט אַלֶע בֵּיימֶער וִוי אֵיילְבִּירְטֶן אוּן טְרוּיבֶן אוּן טֵיטְלֶען וָוען מֶען קוּמְט דָאס אָפְּצוּרַייסְן נָעמְט מֶען עֶס אוֹיף אֵיין מָאל, מַה שֶׁאֵין כֵּן אַ פַּיגְן בּוֹיִם וַואקְסְט נִישְׁט אוֹיף אֵיין מָאל, אִיז מְמֵילָא קֶען מֶען נִישְׁט אַרָאפְּנֶעמֶען דִי פַּיגְן פּוּן בּוֹיִם אוֹיף אֵיין מָאל, נָאר הַיינְט נֶעמְט מֶען אַרָאפּ אַבִּיסְל, אוּן מָארְגֶן אַבִּיסְל, בִּיז מֶען דָאט אַרָאפְּגֶענוּמֶען אַלֶע פַּיגְן פּוּן בּוֹיִם. אַזוֹי אוֹיכֶעט דִי תּוֹרָה קֶען מֶען נִישְׁט אוֹיסְלֶערְנֶען אִין אֵיין טָאג, הַיינְט לֶערְנְט מֶען אַבִּיסְל, אוּן מֶען חַזֶּר׳ט עֶס אִיבֶּער אֶן אַ שִׁיעוּר מָאל, בִּיז מֶען פַּארְשְׁטֵייט, אוּן מָארְגֶן לֶערְנְט מֶען נָאךְ אַבִּיסְל, אוּן מֶען חַזֶּר׳ט עֶס אִיבֶּער אֶן אַ שִׁיעוּר מָאל בִּיז מֶען פַּארְשְׁטֵייט, אוּן אַזוֹי צוּבִיסְלֶעךְ עֶפְּנְט זִיךְ אוֹיף דֶער קָאפּ אוּן מֶען זֶעט וִוי זִים דִי תּוֹרָה אִיז].

אִיבֶּערְדֶעם גֶעבּ אִיךְ עֶנְק אַ עֵצָה אִיר זָאלְט גִיין אִין אַ יְשִׁיבָה וָואס מֶען לֶערְנְט בְּעִיוּן, דָאס הֵייסְט

צוּ פַֿארְשְׁטֵיין, אוּן עֶטְץ קֶענְטְם פַֿארְשְׁטֵיין אוֹיבּ עֶטְץ וֶועטְם וֶועלְן, קֵיינֶער הֵיסְט עֶנְק נִישְׁט אוֹיף אֵיין מָאל צוּ לֶערְנֶען אַפֶֿאר דַפִּין אוּן נִישְׁט צוּ פַֿארְשְׁטֵיין וְכוּ', מֶען דַארְף לֶערְנֶען אַבִּיסְל, אוּן פַֿארְשְׁטֵיין, אוּן נָאכְדֶעם נָאךְ אַבִּיסְל אוּן פַֿארְשְׁטֵיין, אוּן אוֹיף אַזָא אוֹפָּן וֶועט נִישְׁט נָעמֶען לַאנְג וֶועט עֶטְץ זֶען אַז עֶטְץ הָאטְם גוּטָע קֶעפְֿלֶעךְ, אוּן עֶטְץ קֶענְטְם פַֿארְשְׁטֵיין וָואם אִיר לֶערְנְט, אוּן אֵיינְמָאל עֶטְץ וֶועט זִיךְ אוֹיסְלֶערְנֶען וִוי אַזוֹי מֶען לֶערְנְט גְמָרָא וֶועט עֶטְץ קֶענֶען נָאכְדֶעם חַזֶּרן אַפַֿאךְ דַפִּין גְמָרָא.

דִי גְרוֹיסֶע כְּיתָּה בַּיי מִיר לֶערְנֶען יֶעדֶן טָאג אַ דַף גְמָרָא

דֶעם "דַף הַיוֹמִי" אוּן זַיי חַזֶּרן עֶם אִיבֶּער אַפַֿאךְ מָאל, אוּן סוֹף וָואךְ הָאבֶּן זַיי אַ פַֿארְהֶער, אַ בְּחִינָה, אוּן בְּמֶעט אַלֶע בַּאקוּמֶען אַ אוֹיסְצַייכְענוּנְג אַ הוּנֶדֶערְט, דֶער שְׁוַואכְסְטֶער בַּאקוּמְט דְרֵיי אוּן נַיינְציג, דָאם קֶען מֶען קוּמֶען אוּן זֶען וִוי אַזוֹי זַיי לֶערְנֶען אוּן וִוי אַזוֹי זַיי חַזֶּרן, אוּן זַיי זֶענֶען זַייעֶר צוּפְֿרִידֶן, אוּן אוֹיף אַזָא אוֹפָּן וֶועלְן זַיי גָאר יוּנג אַנְטְווִיקְלְט, זַיי קֶענֶען שׁוֹין פַֿארְשְׁטֵיין גוּט דִי גְמָרָא, מַאכְן זַיי זִיךְ אַ סֵדֶר אִין זָאגְן אַפַֿאךְ דַפִּין לִבְקִיאוּת, אָבֶּער קוֹדֶם אִיז דֶער עִיקָּר דָגוּש פַֿאר אַ יוּנְגֶער בָּחוּר עֶר זָאל לֶערְנֶען בְּעִיוּן, וָואם דָאם מֵיינְט פַֿארְשְׁטֵיין וָואם עֶר לֶערְנְט, אוּן קֵיינֶער זָאל נִישְׁט זָאגְן אַנְדֶערְש.

כָּאטְשָׁע אִיךְ בִּין דֶער וָואם הָאט מְעוֹרֵר גֶעוֶועזֶן אַלֶע יָארְן לֶערְנֶען דֶעם סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִּימוּד פּוּן הֵייליגְן רַבִּי'ן

וָואם עֶס וֶועְרט גֶעבְּרענְגט אין זַיינֶע וֶועְרטֶער (עַיין שׂיחות חָרָ"ן סִימָן ע"ו), אָבֶּער דָאס אִיז גֶעוֶוען וֶוען אִיךְ הָאב שׁוֹין אִין דִי יוּנגֶע יָאְרן גֶעלֶערְנט רוֹב שַׁ"ס מִיט פַּאְרשְׁטַיין, מַיין סֵדֶר אִיז גֶעוֶוען אַז אִיךְ הָאב גֶעלֶערְנט אַ שְׁטִיקֶל גְמָרָא מִיט רַשׁ"י אוּן נָאכְדֶעם הָאב אִיךְ אַרַיינגֶעקוּקְט אִין "עַיִן מִשְׁפָּט" דָאס אִיז צִיוּנִים אָנְצַייכֶענוּנגֶען אוֹיף דִי שְׁטִיקֶל גְמָרָא וָואם דֶער רַמְבַּ"ם זָאגְט אוֹיף דֶעם, אוּן וָואם עֶס שְׁטֵייט אִין טוּר אוּן אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ אוֹיף דֶעם, דָאס הֵייסְט מִיט דִי שְׁטִיקֶל גְמָרָא וָואם מֶען הָאט יֶעצְט גֶעלֶערְנט דַאְרְף מֶען זֶען אַרוֹיסְנֶעמֶען דִי הֲלָכָה פּוּן דִי גְמָרָא, אוּן אִיךְ הָאב דָאס פַּאר זִיךְ פַּאְרשְׁרִיבְּן, אוּן אַזוֹי הָאט דָאס מִיר גֶעגֶעבְּן אַ מוֹרָא'דִיגְן חֵשֶׁק מַמְשִׁיךְ זַיין צוּ לֶערְנֶען נָאךְ אַ שְׁטִיקֶל גְמָרָא אוּן נָאךְ אַ שְׁטִיקֶל גְמָרָא, אוּן אַלֶעם אוֹיפְּשְׁרַייבְּן דֶעם רַמְבַּ"ם פּוּן וִוי עֶר נֶעמְט דָאס, אוּן צוּבִיסְלֶעךְ הָאב אִיךְ נָאכְגֶעקוּקְט אַלֶע מְפוֹרָשִׁים אוֹיפְּן רַמְבַּ"ם, אוּן אִיךְ בִּין שְׁטֶענְדִיג גֶעוָואר גֶעוָואְרן נֵייעֵ יְדִיעוֹת.

זֶייעֶר אַסַאךְ מָאל אִיז דֶער רַמְבַּ"ם מְשַׁנֶה דִי לָשׁוֹן פּוּן דִי גְמָרָא, וָואם דָאס אִיז זֶייעֶר אַ פַּאְרוואוּנְדֶערוּנג, וִוי קֶען דֶער רַמְבַּ"ם מְשַׁנֶה זַיין דֶעם לָשׁוֹן פּוּן דִי גְמָרָא, אוּן אוֹיף דֶעם אִיז דָא פֵּירוּשִׁים, אוּן דָאס הָאט מִיר גֶעגֶעבְּן אַ גֶעוָואלְדִיגְן זִיסְקֵייט אִין לֶערְנֶען, אוּן אַזוֹי הָאב אִיךְ אוֹיךְ גֶעלֶערְנט דֶעם טוּר אוּן שׁוּלְחָן עָרוּךְ וָואם הָאט אַ שַׁייכוּת צוּ דִי גְמָרָא וָואם אִיךְ הָאב יֶעצְט גֶעלֶערְנט, וָואם דֶער "עַיִן מִשְׁפָּט" בְּרֶענְגט אַרַאפּ, אוּן אִיךְ הָאב דָאס פַּאְרַייכְנְט,

אוּן עֶם אִיז מִיר שְׁטֶענְדִיג אוֹיסְגֶעקוּמֶען צוּ זָען אוּן צוּ וִויסֶן אוּן צוּ פַאְרשְׁטֵיין נַייעֶ זַאכֶן, אוּן דָאס הָאט מִיר אַרַיינְגֶעבְּרַעכְט אַ גֶעוַואלְדִיגֶן חֵשֶׁק אוֹיף לִימוּד הַתּוֹרָה.

אִיךְ הָאב גֶעהַאט אָפְּגֶעשְׁרִיבֶּן בְּמַעַט אוֹיף רוֹב שַׁ"ס דַּף אוֹיף דַּף דֶעם רַמְבַּ"ם מִיטֶן טוֹר אוּן שׁוּלְחָן עָרוּךְ, נָאךְ דִי חֲתוּנָה הָאב אִיךְ עֶס פַאְרִבְּרַעכְט וְכוּ', וַוייל אִיךְ הָאב גֶעהַאלְטֶן אַז אַ זַאךְ וָואס אִיךְ שְׁרַייב פַּאר דִי חֲתוּנָה אִיז נִישְׁט בְּדַאי צוּ דְרִיקֶן, אָבֶּער אִיךְ מִיז עֶנְק זָאגֶן עַד הַיּוֹם הָאב אִיךְ חֲרָטָה אוֹיף דֶעם, וָוארום סְ'אִיז גֶעוֶוען אַזָעלְכֶע שַׁיינֶע זַאכֶן וָואס מֶען קֶען נָאְרנִישְׁט מַסְבִּיר זַיין, אוּן דָאס הָאט מִיר גֶעבְּרַעכְט צוּ אַ חֵשֶׁק צוּבִיסְלֶעךְ צוּ קוֹיפֶן אַלֶע סְפָרִים, וֶוען אִיךְ הָאב גֶעלֶערְנְט אַ מַסֶכְתָּא הָאב אִיךְ גֶעקוֹיפְט אַלֶע מְפוֹרָשִׁים וָואס עֶס אִיז דָא אוֹיף דֶעם מַסֶכְתָּא, אוּן וֶוען אִיךְ הָאב גֶעלֶערְנְט דֶעם רַמְבַּ"ם אוֹיף דֶעם דַּף גְּמָרָא, הָאב אִיךְ גֶעקוֹיפְט אַלֶע מְפוֹרָשֵׁי הָרַמְבַּ"ם, כְּדֵי צוּ פַאְרשְׁטֵיין וָואס דֶער רַמְבַּ"ם וויל, אוּן אַזוֹי אוֹיכֶעט וֶוען אִיךְ הָאב גֶעלֶערְנְט טוֹר אוּן שׁוּלְחָן עָרוּךְ, הָאב אִיךְ אָנְגֶעהוֹיבֶּן צוּ קוֹיפֶן אַלֶע סְפָרֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, עֶס אִיז מִיר גֶעוֶוען זֵייעֶר אִינְטֶרֶעסַאנְט צוּ וויסֶן וָואס עֶס וֶוערְט גֶעבְּרַעכְט אִין הֲלָכָה אוֹיף דֶעם עִנְיָן אוּן אוֹיף יֶענֶעם עִנְיָן.

אִיךְ הָאב אֲפִילוּ גֶעשְׁרִיבֶּן אַ סֵפֶר מִיטֶן נָאמֶען "לִקּוּטֵי תְּשׁוּבוֹת" אוֹיף יֶעדֶע הֲלָכָה אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ הָאב אִיךְ צוּגֶעצַייכְנְט אוּן אַרַאפְּגֶעבְּרַעכְט פוּן סִפְרֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת

וָואם הָאט אַ שַׂיכוּת צוּ דִי הֲלָכָה, אוּן עֶס לִיגְט בַּיי מִיר אַוֶועקְגֶעלַייגְט וַוייל אֵיינְמָאל הָאבּ אִיךְ גֶעזָעֶן דָאס אֵיינֶער הָאט שׁוֹין מִיךְ מַקְדִּים גֶעווֶען אִין גֶעשְׂרִיבְּן אַזָא סֵפֶר.

אִיךְ שְׂרַייבּ דָאס עֶנְק דִי אַלֶע זַאכְן כְּדֵי אַיךְ מַסְבִּיר צוּ זַיין וִוי אַזוֹי אִיךְ הָאבּ גֶעפָאלְגְט דֶעם הֵיילִיגְן רַבִּי'ן וֶועֶן אִיךְ בִּין גֶעווֶען אַ יוּנְגֶער בָּחוּר פּוּן פּוּפְצִין אַ הַאלְבּ יָאר הָאבּ אִיךְ בַּאקוֹמֶען אַ חֶשֶׁק צוּ לֶערֶנֶען אוּן צוּ פַארְשְׁטֵיין, דָער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט אוּנְז דֶערְצַיילְט (שִׁבְחֵי הָרַ"ן סִימָן ח') וָועֶן עֶר הָאט אֲנְגֶעהוֹיבְּן צוּ לֶערֶנֶען הָאט עֶר נִישְׁט פַארְשְׁטַאנֶען אֲפִילוּ פְּשׁוּט פְּשַׁט אִין אַ מִשְׁנָה, הָאט עֶר זֵייעֶר גֶעווַוייְנְט, בִּיז עֶר הָאט אֲנְגֶעהוֹיבְּן צוּ פַארְשְׁטֵיין מִשְׁנַיוֹת, אוּן אַזוֹי אוֹיכְעט וֶועֶן עֶר הָאט אֲנְגֶהוֹיבְּן צוּ לֶערֶנֶען גְמָרָא הָאט עֶר אוֹיךְ נִישְׁט פַארְשְׁטַאנֶען וָואם עֶר לֶערְנְט, נָאר עֶר הָאט אַסַאךְ גֶעווַוייְנְט אוּן גֶעבֶעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים עֶר זָאל פַארְשְׁטֵיין וָואם עֶר לֶערְנְט, אוּן צוּבִיסְלֶעךְ הָאט עֶר אֲנְגֶעהוֹיבְּן צוּ פַארְשְׁטֵיין, בִּיז עֶר אִיז אוֹיסְגֶעוַואקְסֶן דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי וָואם אַזָא חִידּוּשׁ אִיז נָאכְנִישְׁט גֶעווֶען, וָואם עֶר קֶען אוֹיפְהֵייבְּן אַלֶע גֶעפַאלֶענֶע אוּן צוּבְּרָאכֶענֶע נְשָׁמוֹת, אוּן זֵיי צוּרִיקְבְּרֶענְגְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן קֶען אִין זֵיי אַרַיינְלֵייגְן אַ חֶשֶׁק צוּ לֶערֶנֶען תּוֹרָה בְּהַתְמָדָה רַבָּה, וָוארוּם דָאס הֵייסְט אַ אֱמֶתֶ'ר בְּרֶסְלְבֶ'ר חָסִיד וָואם פָּאלְגְט דֶעם הֵיילִיגְן רַבִּי'ן.

עֶם אִיז עֶנְק כְּדַאי אִיבֶּערְצוּקְוקֶען דִי עֶרְשְׁטֶע סְעִיפִים אִין סֵפֶר שִׁבְחֵי הָרַ"ן, וֶועט אִיר זֶען וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי

הָאט זיך מִתְיַיגַע גֶעווען אוֹיף לֶערנֶען תּוֹרה, ווען עֶר איז גֶעווען אַ קְלֵיין אינְגֶעל הָאט עֶר בַּאקוּמֶען גֶעלְט פּוּן זַיין מַאמֶען דִי צַדֶקֶת פִּיגֶא עֶר זָאל קֶענֶען קוֹיפֶן נַאשֶׁערֵיי אַזוֹי ווי אַ מַאמֶע גֶעבְּט פַּאר אַ קִינְד, אָבֶּער דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט עֶנְדֶערְש גֶעוואלְט דָאם דֶער מְלַמֵּד זָאל מִיט אִים לֶערנֶען אַ דַף גְמָרָא אוּן אִים מַאכְן צוּ פַּארְשְׁטֵיין ווָאם עֶר לֶערְנְט, אוּן אוֹיף יֶעדְן דַף ווָאם דֶער מְלַמֵּד הָאט מִיט אִים גֶעלֶערְנְט הָאט עֶר אִים בַּאצָאלְט דְרֵיי מַטְבֵּעוֹת, אוּן אַזוֹי ווי דֶער מְלַמֵּד אִיז גֶעווען אַ אָרֶעמַאן אוּן עֶר הָאט גֶעדַארְפְט דִי גֶעלְט הָאט עֶר זיך אָנְגֶעשְׁטֶרענְגְט צוּ לֶערנֶען נָאך אַ דַף מִיט נָאך אַ דַף, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אִים שְׁטֶענְדִיג גֶענֶעבְּן אוֹיף יֶעדְן דַף דְרֵיי מַטְבֵּעוֹת.

בְּיז דֶער מְלַמֵּד הָאט שׁוֹין נִישְׁט גֶעהַאט קַיין כֹּחַ צוּ לֶערנֶען מֶער, בָּאטְשׁ עֶר הָאט גֶעדַארְפְט הָאבְּן דִי גֶעלְט ווייל עֶר הָאט גֶעהַאט אַ ווַייב מִיט קִינְדֶער, אָבֶּער עֶר הָאט גֶעוָאגְט פַּארְן הֵיילִיגֶן רֶבִּי'ן ווָאם אִיז נָאך גֶעווען אַ קְלֵיין אִינְגֶל, אִיך קֶען שׁוֹין נִישְׁט, מָארְגֶן אִיז נָאך אַ טָאג, אָבֶּער דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי פּוּן רוֹב תְּשׁוּקָה צוּ לֶערנֶען גְמָרָא אוּן פַּארְשְׁטֵיין, הָאט עֶר זיך גֶעבֶּעטְן צוּ אִים 'לֶערְנְט מִיט מִיר נָאך אֵיין דַף', הָאט עֶר גֶעלֶערְנְט מִיט אִים נָאך אַ דַף, אוּן עֶר הָאט גֶעוָאגְט אִיך הָאב שׁוֹין נִישְׁט קַיין כֹּחַ מֶער, מָארְגֶן ווָעלְן מִיר מַמְשִׁיך זַיין, אָבֶּער דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אִים נִישְׁט אָפְּגֶעלָאזְט, אוּן הָאט אִים גֶעוָאגְט

אִיךְ בֶּעט אַיִךְ נָאךְ אֵיין דַּף לֶעְרְנְט מִיט מִיר אוּן אִיךְ
וֶועל אַיִךְ שׁוֹין אָפְּלָאזְן׳ אוּן אַזוֹי הָאט עֶר נָאךְ אַפָּאר דַּפִּין
אַרַיינְגֶעאַפְּט, אוּן דָאס הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעטוּן
וֶועז עֶר אִיז נָאךְ גֶעוֶועז אַ קְלֵיין אִינְגֶל פוּן זִיבְן יָאר.

הַלְוַואי עֶטְץ וָואס עֶטְץ זֶענְטִם יוּנְגֶע בָּחוּרִים פוּן פּוּפְצִן
יָאר, זָאלְט אִיר נָעמֶען אַ מַגִיד שִׁיעוּר אַ פְּרִיוָואטֶע
מְלַמֵד וָואס וֶועט אַיִךְ אוֹיסְלֶערְנֶען וּוי אַזוֹי מֶען לֶערְנְט
גְמָרָא, אִיר קֶענְט זִיךְ נִישְׁט פָּאךְשְׁטֶעלְן וָואס פַּאר אַ
פַּאךְגֶעזִנְן אִיר וֶועט הָאבְן, אוּן לָאזְט זִיךְ נִישְׁט אַיינֶרעדְן
אַנֶדֶרְש, וָוארוּם גֶעלוּיבְט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים עֶס אִיז
שׁוֹין דָא זֶעקְס אוּן פּוּפְצִיג יָאר וָואס אִיךְ בִּין מְקוּרָב צוּם
הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן אוּן אִיךְ זֶעה אַז נָאר דָאס אִיז דֶער אֱמֶתְ׳ן
וֶועג פַּאר יוּנְגֶע בָּחוּרִים וָואס זֵיי וּוילְן שְׁטַייְגְן אִין לֶעבְן,
אַוודַאי זָאגְן אַסָאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת אוּן אַסָאךְ דַּפִּין גְמָרָא
אִיז אַ גְרוֹיסֶע זַאךְ, אָבֶּער קוֹדֶם דַארְף מֶען פַּאךְשְׁטֵיין דִי
יְסוֹדוֹת פוּן מִשְׁנַיוֹת אוּן גְמָרָא, אוּן נָאכְדֶעם וֶועט זִיךְ עֶנְק
עֶפֶּעֶנען דִי קָאפּ אוּן אִיר וֶועט וֶועלְן שְׁטֶענְדִיג לֶערְנֶען.

גֵייט נִישְׁט לֶערְנֶען אִין אַ יְשִׁיבָה וָואס עֶס אִיז דָאךְטְן דָא
בָּחוּרִים וָואס הַאלְטְן נִישְׁט בַּיים לֶערְנֶען, זֵיי רֵייכֶעֶנען
צוּגֶעֶרעטֶלְעךְ, וָואס אוֹיךְ דֶעם הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זַייעֶר
מַקְפִּיד גֶעוֶועז, וּוי קֶען מֶען זִיךְ רוּפְן אַ בְּרֶסְלֶבֶ׳ר בָּחוּר וֶועז
מֶען רֵייכֶערְט אַ צִיגֶעֶרעטֶל, בִּשְׁעַת דֶער רֶבִּי הָאט אוֹיךְ
דֶעם זַייעֶר מַקְפִּיד גֶעוֶועז.

אוֹיבֶעט דַאִרְף מֶען זִיךְ הִיטֶן פּוּן שְׁלֶעכְטֶע חֲבֵרִים וָואס זַיי רֶעדְן נִיבּוּל פֶּה, וָוארוּם דֶער הֵייליגֶער רַבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת נִיבּוּל פֶּה סִימָן א) מִי שֶׁמְּדַבֵּר נִיבּוּל פֶּה בְּיָדוּעַ שֶׁלִּבּוֹ חוֹשֵׁב מַחְשָׁבֹת אָוֶן; דָאס וָואס אַ מֶענְטְש רֶעדְט דָאס טְרַאכְט עֶר, אִיבֶּערְדֶעם אַז מֶען הֶערְט אַ בָּחוּר רֶעדְט נִיבּוּל פֶּה אִיז אַ סִימָן אַז עֶר אִיז זֶייעֶר פַארְדַארְבֶּן, אוּן פּוּן דֶעם בָּחוּר דַאִרְף מֶען זִיךְ זֶייעֶר זֶייעֶר הִיטֶן, וָוארוּם אַזוֹי וִוי אַיינֶער הָאט אַ אָנְשְׁטֶעקְינֶע קְרָענְק וְכוּ', אוּן עֶס אִיז אַ סַכָּנָה צוּ שְׁטֶיין נָעבֶּן אִים וַויֶיל מֶען קֶען אוֹיכֶעט אָנְגֶעשְׁטֶעקְט וֶוערְן מִיט דִי קְרָענְק וְכוּ', אַזוֹי דַאִרְף מֶען זִיךְ אַכְטוּנְג גָעבֶּן פּוּן בָּחוּרִים וָואס זַיי רֵייכֶערְן וְכוּ', אוּן רֶעדְן נִיבּוּל פֶּה וְכוּ', אוּן זִינְגֶען וִוי גוֹיִם וְכוּ', אוּן פִּירְן זִיךְ אוֹיף אַ לֶעבֶּן פּוּן הֶפְקֵירוּת וְכוּ', עֶס אִיז אַ גְרוֹיס רַחְמָנוּת אוֹיף דִי בָּחוּרִים.

אִיבֶּערְדֶעם עֶטְלֶעכֶע זָענֶען בָּחוּרִים, וָואס דַאִרְפְט אִיר גַיין אִין אַ פְּלַאץ וָואס אִיז דָא פַאִרְדַאִרְבֶּענֶע בָּחוּרִים? אֲפִילוּ זַיי וִוילְן יֶעצְט וֶוערְן בֶּעסֶער וְכוּ', אָבֶּער עֶס אִיז מֶער זִיכֶער אַז אִיר וֶועט אַוֶועקְפַאלְן וְכוּ', וִוי אֵייךֶער זַיי וֶועלְן אַיִךְ אוֹיפְהֵייבְן וְכוּ'.

אִיבֶּערְדֶעם גָעב אִיךְ עָנָק אַ עֵצָה, בְּלַייבְט אִין יְשִׁיבָה וִוי אִיר לֶערְנְט, אוּן אִיךְ וֶועל בֶּעטֶן אֵייעֶר פָאטֶער עֶר זָאל עָנָק דִינְגֶען אַ פְּרִיוַואטֶע מְלַמֵּד וָואס וֶועט מִיט עָנָק לֶערְנֶען צוּבִיסְלֶעךְ אַ שְׁטִיקֶל גְמָרָא בִּיז אִיר וֶועט פַאִרְשְׁטֵיין, אוּן נָאכְדֶעם נָאךְ אַ שְׁטִיקֶל גְמָרָא וְכוּ' וְכוּ', בִּיז

אִיר וֶועט זָען אַז אִיר הָאט נִישְׁט קַיין שְׁוַואכְן קָאפּ, אִיר הָאט אַ גוּטֶן הַבָּנָה, אוּן עָס אִיז אַזַא שָׁאד צוּ פַּטֶרְן דִי יוּנְגֶע יָארְן מִיט נַארִישְׁקֵייטֶן.

אִיךְ הָאף אַז אִיר וֶועט מִיר פָּאלְגֶן, וֶועט עֶנְק גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט וָוארוּם אִיר וֶועט הָאבֶן אַ לֶעבְטִיג לֶעבֶן, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט וָואס דִי טוֹיעֶרְן זֶענֶען אָפֶּען פַּאר דִי אַלֶע וָואס זֵיי הָאבֶן גֶעלֶערְנְט תּוֹרָה.

אִיר זָאלְט הָאבֶּן אַ לֶעבְטִיגֶן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכֶן תָּמִיד

רסט

בְּעָזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר מַסְעֵי כ"ז תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

דֶער בּוּרְא כָּל עוֹלָמִים הָאט דִיךְ גֶעשָׁאנְקְען אַ מַתָּנָה אַזַא טַייעֶרֶע וַוייב וְכוּ' וְכוּ', וָואס בֶּאֱמֶת לוֹיט דַיינֶע שְׁמוּצִינְגֶע מַעֲשִׂים וְכוּ' וְכוּ', וָואלְסְטוּ נִישְׁט רָאוִי גֶעוֶוען צוּ אַזַא וַוייב וְכוּ' וְכוּ', וָוארוּם דַיין הִתְנַהֲגוּת דַיין אוֹיפְּפִירוּנְג אִיז וִוי אַ מְשׁוּגֶעטֶער רַחֲמָנָא לִיצְלָן, אוּן עָס אִיז נִישְׁט קַיין וואוּנְדֶער, וַוייל דִי חַז"ל זָאגְן (סוֹטָה ג.) אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵירָה אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת; זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אוֹיף דֶעם (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן ז') קוּמְט אוֹים לוֹיט דֶעם, יֶעדֶער אֵייגֶער וֶועדְלִיג זַיינֶע זִינְד הָאט עֶר אִין זִיךְ אַ

גֶעווֹיסֶע גְרַאד שְׁנָעזֹן, עֶר טוּט מְשׁוּגֶענֶע זַאכְן וְכוּ' וְכוּ', אוּן דוּ בִּיסְט אֵיינֶער פוּן זֵיי.

אֵייֶדער דוּ הָאסְט חֲתוּנָה גֶעהַאט הָאבּ אִיךְ מִיט דִיר אַסַאךְ גֶעֶרעדְט, אוּן אִיךְ הָאבּ דִיר מַסְבִּיר גֶעווֶען וָואם הֵייסְט תְּשׁוּבָה וְכוּ', אוּן וִוי גְרוֹיס תְּשׁוּבָה אִיז בַּיִים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וְכוּ', אוּן דוּ הָאסְט מִיר צוּגֶעזָאגְט אַז אַלֶעם וֶועט שׁוֹין זַיין גוּט וְכוּ', אוּן צוּם סוֹף הָאסְטוּ חֲתוּנָה גֶעהַאט אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט אוֹיךְ דִיר רַחֲמָנוּת גֶעהַאט אוּן עֶר הָאט דִיךְ גֶעשָׁאנְקְען אַ לֶעבְטִיג זִים אִינְגֶעלֶע, אוּן צוּם סוֹף גֵייסְטוּ צוּרִיק צוּ דַיינֶע פַאְרַדאְרְבֶּענֶע מַעֲשִׂים וְכוּ', אוּן דוּ פְֿרֶעגְסְט מִיר אַן עֵצָה וִויאַזוֹי מֶען גֵייט אַרוֹיס פוּן דֶעם?

דֶער אֱמֶת'ן אִיז, דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי נָתָן זַ"ל הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן ק"י) דָאס עֶר הָאט גֶעהֶערְט פוּן אֵיינֶעם וָואם הָאט גֶעפְֿרֶעגְט דֶעם הֵייליגְן רֶבִּי'ן וָואם הֵייסְט בְּחִירָה? הָאט אִים דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי גֶענְטְפֶֿערְט, בְּחִירָה מֵיינְט פְֿשׁוּט, אַז מֶען וִויל טוּט מֶען אוּן אַז מֶען וִויל נִישְׁט טוּט מֶען נִישְׁט, שְׁרַייבְט דָארְטְן דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי נָתָן זַ"ל, אִיךְ הָאבּ דָאס פַאְרְצֵייכְנְט וָוארוּם דָאס אִיז זֵייעֶר אַ וִויכְטִיגֶע יְדִיעָה, עֶס אִיז דָא מֶענְטְשְׁן וָואס זֵיי מֵיינֶען אַז אוֹיבּ זֵיי זֶענֶען אַרַיינְגֶעכַאפְּט גֶעוָוארְן אִין שְׁלֶעכְט וָועלְן זֵיי קֵיינְמָאל נִישְׁט קֶענֶען אַרוֹיסְגֵיין פוּן דֶעם וְכוּ', אֲבֶּער דֶער אֱמֶת'ן אִיז נִישְׁט אַזוֹי, נָאר אַזוֹי וִוי דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי הָאט

גֶעזָאגְט, אַז מֶען וויל טוּט מֶען אוּן אַז מֶען וויל נִישְׁט טוּט מֶען נִישְׁט.

זָאג אִיךְ דִיר, וֶועסְטוּ זִיךְ נָעמֶען אִין דִי הֶענְט אַרַיין אוּן דוּ וֶועסְט אָפְּלָאזְן דַיינֶע נַארִישְׁקֵייטֶן וֶועסְטוּ זוֹכֶה זַיין צוּ הָאבֶּן אַ לֶעבְּטִיג לֶעבֶּן אוּן וֶועסְט זָען אַז דַיין וַוייב וֶועט גֶיין מִיט דִיר בִּיזַן סוֹף, אָבֶּער אוֹיב דוּ וֶועסְט זַיין אַ אוֹיבֶּער חָכָם אוּן דוּ וֶועסְט זָאגְן אַז דוּ בִּיסְט שׁוֹין גֶעפַאנְגֶען אִין דִי הֶענְט פוּן סַמ"ךְ מֶ"ם אוּן דוּ קֶענְסְט פוּן דָארְטֶן נִישְׁט אַרוֹיסְגֶיין וְכוּ', מוּז אִיךְ דִיר זָאגְן אַז עֶס וֶועט זַיין אַ גֶט רַחֲמָנָא לִישַׁזְבָן, אִיבֶּערְדָעם בַּאֲרָעכְן זִיךְ זַייעֶר גוּט וְכוּ', אַייֶדער סְ'וֶועט קוּמֶען אַ אוּמְגְלִיק בַּיי עֶנְקֶער צוּזַאמֶען-לֶעבְּן.

סְ'אִיז אַ גְרוֹיסֶער שָׁאד, נָאכְדֶעם וָואס דֶער בּוֹרֶא כָּל עוֹלָמִים הָאט דִיךְ גֶעהָאלְפֶּן אוּן עֶר הָאט גֶעטוּן מִיט דִיר חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְמוּרִים, זָאלְסְטוּ כְּבָיכוֹל צוּרִיק שְׁפַּייעֶן אִין פָּנִים רַחֲמָנָא לִיצְלָן, אוּן צוּרִיק גֶיין צוּ דַיינֶע עֶקְלְדִיגֶע שְׁמוּצִיגֶע מַעֲשִׂים וְכוּ' וְכוּ', אִיךְ מוּז דִיר דָאס שְׁרַייבְּן, וַוייל אִיךְ זֶעה דָאס אוֹיב דוּ וֶועסְט זִיךְ נִישְׁט נָעמֶען אִין דִי הֶענְט וֶועט זַיין אַ קַאטַאסְטְרָאפֶע אִין דַיין צוּזַאמֶען-לֶעבְּן, אוּן דָאס וֶועט בְּרֶענְגְן אַ גֶט.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט אַרַיין קְרִיצְן דִי פָּאר וֶוערְטֶער וָואס אִיךְ שְׁרַייב דִיר מִיט בְּלוּט, אִין דַיין פַּארְשְׁטַאפְּטֶן הַארְץ.

הַמְּאַחֵל לְךָ תְּשׁוּבָה שְׁלֵימָה

ער

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר מַסְעֵי כ"ז תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערַהאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

דָאם וָואם דוּ פֿרֶעגְסְט וָואם מֵיינְט דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי מִיט דֶעם וָואם עֶר הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן נ"ט) מְסוּגָל יוֹתֵר לְבָנִים, לִהְיוֹת רָחוֹק מֵהֶם. לִבְלִי לִהְיוֹת דָבוּק בָּהֶם לְשַׁעֲשֵׁעַ בָּהֶם בְּכָל פַּעַם. רַק לִבְלִי לְהִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם כְּלַל; דָאם הֵייסְט עֶם אִיז זַייעֶר מְסוּגָל פַֿאר קִינְדֶער אַז מֶען לֶעטְשְׁקֶעט זִיךְ נִישְׁט מִיט זַיי אַזוֹי וְכוּ', אוּן מֶען שְׁפִּילְט זִיךְ נִישְׁט מִיט זַיי וְכוּ'.

אִיךְ מוּז דִיר זָאגָן, עֶם אִיז דָא אַ כְּלַל, אוּן עֶם אִיז דָא אַ יוֹצֵא מִן הַכְּלַל. אַוונַדאי אוּן אַוונַדאי דַארְף מֶען קִינְדֶער מְקָרֵב זַיין, וּבִפְרַט אוּן הַיינְטִיגְע צַייטְן וָואם דִי גַאסְן זֶענֶען הֶפְקֵר, אוּן עֶם דֶרַייעֶן זִיךְ אַרוּם לֵיידִיג-גַייעֶרס, פִּיסְטֶע בָּחוּרִים וָואם זַיי הָאבְּן אִין זִיךְ כַּיין שׁוּם תּוֹכֶן נִישְׁט, דַארְף דֶער טַאטֶע זֶען אָנְצוּבִינְדֶען מִיט זַיין זוּהֶן אַ פְּנִימִיוּת'דִיגֶער קֶשֶׁר וָואם דֶער קִינְד זָאל הָאבְּן צוּטְרוי צוּם טַאטֶן, אוּן זָאל זִיךְ קֶענֶען מִיט אִים דוּרְכְשְׁמוּעסְן יֶעדֶע זַאךְ, דָאם הֵייסְט מִיט אַ קִינְד דַארְף מֶען רֶעדֶן אַזוֹי וִוי מֶען רֶעדְט מִיט אַ דֶערְוואקְסֶענֶער, אוּן דָאם הָאט אַ קִינְד לִיב, אַז מֶען בּוֹיעֶט אִים אוֹיף, אוּן מֶען בַּאנֶעמְט זִיךְ מִיט אִים אוּן

מָען פִּירט זִיךְ אוֹיף מִיט אִים פּוּנְקְט אַזוֹי וִוי מִיט אַ דֶּערַוואקְסֶענֶער, דָּאס בּוֹיעֶט אוֹיף דֶּעם קִינְד, אוּן עֶר וֶועִרט זֶעלְבְסְטֶשטֶענְדִיג, אוּן אַזוֹי דָּאט עֶר הַצְלָחָה אִין זַיין צוּקוּנְפְטֶער לֶעבְּן, מַה שֶׁאִין בֵּן וֶועט מָען טְשַאטְשְׁקֶעט זִיךְ מִיטְן קִינְד וְכוּ', אַזוֹי וִוי מִיט אַ בֶּעבִּי, אוּן מָען קִישְׁט אִים אַלְץ אוּן מָען הַאלְזְט אִים אַלְץ, אוּן מָען בַּאנֶעמְט זִיךְ מִיט אִים וִוי מִיט אַ קְלֵיין קִינְד, בְּלַייבְּט עֶר מִיט אַ קְלֵיינֶעם שֵׂכֶל.

אוּן דָּאס אִיז דֶּער כְּלַל, אַז מָען דַּארְף זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶּעבְּן נִישְׁט קִישְׁן אוּן הַאלְזְן דָּאס קִינְד, אֲפִילוּ מָען דָּאט אִים לִיב, דָּאס מֵיינְט נָאכְנִישְׁט צוּ זָאגְן אַז מִיט אַ קִישׁ אֲדֶער מִיט אַ גְּלֶעט הָאט מָען אִים לִיב, אַדְרַבָּה מָען מַאכְט אִים עֶר זָאל בְּלַייבְּן אַ בֶּעבִּי, אַ שֵׂכֶל פּוּן אַ קְלֵיין קִינְד. דֶּער יוֹצֵא מִן הַכְּלַל אִיז אַז מָען דַּארְף דֶּערְדָן מִיט אַ קִינְד אַזוֹי וִוי מָען דֶּערְזִעט מִיט אַ דֶּערַוואקְסֶענֶעם אוּן אִים מַסְבִּיר זַיין יֶעדֶּע זַאךְ אַזוֹי וִוי מָען אִיז מַסְבִּיר אַ גְּרוֹיסְן פַּארְשְׁטֶענְדְלִיכְן מֶענְטְש, אוּן דָּאס בּוֹיעֶט אוֹיף דֶּעם שֵׂכֶל פּוּן קִינְד.

אִיךְ הָאב גֶּעהֶערְט פּוּן הָרַב הַחָסִיד ר' לֵוִי יִצְחָק בֶּנְדֶּר זַ"ל וָואס עֶר הָאט גֶּעהֶערְט פּוּן אוּנְזֶערֶע לַייט אִין אוּמַאן אוֹיף דִּי שִׂיחָה דֶּעם לָשׁוֹן, "מָען קִישְׁט נִישְׁט אוּן מָען שְׁלָאגְט נִישְׁט" אַ קִינְד, אוּן עֶר הָאט עֶרְקְלֶערְט דֶּעם מֵיינוּנְג פּוּן דִּי וֶועְרְטֶער, דָּאס אַז מָען קִישְׁט צוּפִיל אַ קִינְד וֶועְרְט עֶר צֶעוּוֵילְדֶעוָועט אוּן מָען דַּארְף אִים נָאכְדֶעם שְׁלָאגְן עֶר זָאל נִישְׁט זַיין אַזוֹי וִוילְד.

אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען לְכַתְּחִילָה נִישְׁט קִישֶׁן, וֶועט עֶר נִישְׁט זַיין וויילְד, עֶר וֶועט הָאבֶּן יִרְאָה אוּן פַּחַד פּוּן טַאטְן, אוּן מֶען וֶועט אִים נִישְׁט דַארְפֶּן שְׁלָאגְן.

דִי צְווייטֶע שְׁאֵלָה וָואס דוּ פֶּרעגְסְט מִיר, וָואס דוּ הָאסְט גֶעזֶעהְן אִין אַ סֵפֶר וָואס כְּלוֹמֶר'שְׁט דַארְף דָאס זַיין פּוּן אוּנְזֶערֶע לַייט, וָואס עֶר שְׁרַייבְּט אַז קוֹדֶם דִי עֲבֵירָה אִיז דָא אַ בְּחִירָה וְכוּ', אוּן נָאךְ דִי עֲבֵירָה דַארְף עֶר וויסְן אַז עֶס אִיז גֶעוֶועהְן אַ הַשְׁגָּחָה וְכוּ', מוּז אִיךְ דִיר זָאגְן דָאס אוֹיךְ דֶעם סֵפֶר אִיז לַאו מַר בַּר רַב אַשִׁי חָתִים עַלֶּיהָ, דָאס הָאט גֶעשְׁרִיבְּן אַ בַּעַל תְּשׁוּבָה, וָואס אִיז גֶעוָואהְרְן אַ בַּעַל תְּשׁוּבָה פּוּן אֵייגְע פּוּן דִי קוּנְטְרֵסִים וָואס דִי מַפִּיצִים פַּאהְפְּלֶיצְן.

אָבֶּער דֶער עֶצֶם זַאךְ וָואס עֶר הָאט גֶעשְׁרִיבְּן דָאס אִיז פַּאהְבִּינְדֶען מִיט מוֹרָא'דִיגְע כְּפִירוּת אוּן הֵיפֶךְ דַעַת רַבֵּינוּ זַ"ל, וָוארוּם דֶער הֵייליגֶער רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ק"י) דָאס דִי בְּחִירָה אִיז פָּשׁוּט, "אַז מֶען וויל טוּט מֶען, אוּן אַז מֶען וויל נִישְׁט טוּט מֶען נִישְׁט" אִיז וָואס אִיז שַׁיָיךְ צוּ זָאגְן אַזָא זַאךְ, קוֹדֶם אִיז גֶעוָועהְן בְּחִירָה אִין נָאכְדֶעם אִיז דָא הַשְׁגָּחָה? עֶס אִיז בַּאוואוּסְט דָאס דֶער הֵייליגֶער רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן כ"א) אַז דִי יְדִיעָה אוּן בְּחִירָה אִיז זִיךְ סוֹתֵר אוּן אַ מֶענְטְשְׁלִיכְן שֵׂכֶל קֶען דָאס נִישְׁט פַּאהְרִשְׁטֵיין, וָוארוּם פּוּן אֵיין זַייט מוּז מֶען זָאגְן אַז אַלֶעם אִיז פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן פּוּן דִי אַנְדֶערֶע זַייט דַארְף מֶען וויסְן אַז עֶס אִיז דָא אַ בְּחִירָה, אוּן עֶר הָאט בְּפֵירוּשׁ גֶעזָאגְט, דָאס

זײַער אַסאַך זָענען אַוועק פון אידישקײט, ווײל זײ הָאבן זיך גָעוואלְט אַרײַנלײגן אין די זאַך פון ידיעה אוּן בְּחירָה.

אוֹיך בְּרֶענגְט דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי (אין ליקוטי מוהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ס"ד) אַז דָאס איז דֶער חָלָל הַפָּנוּי, מֶען מוז הָאבְן יָא, וָואס דָאס איז הַשְׂגָחָה, אוּן מֶען מיז הָאבְן ניין, וָואס דָאס איז די בְּחירָה, (אין דֶעם איז דָא אַ טִיפְּן שְׂמוּעֶס וָואס איז שְׁוֵוער אָפְּצושְׁרַייבְן עַל פְּנֵי הַכְּתָב).

עַל כָּל פָּנִים מֶען טָאר נִישְׁט זָאגְן אַזַא זאַך אַז דָאס וָואס עֶר הָאט גֶעזִינְדִיגְט איז הַשְׂגָחָה, דָאס איז בְּפִירָה גְּמוּרָה רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, דָאס איז די דֵיעוֹת פון די מִינִים אוּן אַפִּיקוֹרְסִים.

נָעם צוּם בַּייְשְׁפִּיל, מֶען הָאט אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט אַ מַלְכוּת הַמִּינוּת אַקֶעגְן דֶעם רָצוֹן פון בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, מֶען רַייסְט אוֹים אֲפִילוּ די פִּינְטֶעלֶע אֱמוּנָה פון מִילְיָאנָען אִידִישֶׁע קִינְדֶער, אוּן מֶען איז זַיי מַעֲבִיר עַל הַדַּת, עֶס איז נִישְׁטָא קַיין שַׁבָּת, קַיין שׁוּם מִצְווֹת, נִישְׁט קַיין צִיצִית, נִישְׁט קַיין תְּפִילִין וְכוּ' וְכוּ', מֶען איז מַאֲכִיל טְרֵיפּוֹת אוּן נְבֵילוֹת, בָּשָׂר הַחֲזִיר, אוּן בָּשָׂר הַשְׁפַּנִים, וְכוּ', וְכוּ', וָואס זַיי פְּרֶעסְן צוּזַאם, גְּלֵייבְן אין נָאךְנִישְׁט רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, נָעמָען אַרוֹיס מֵתִים פון די קְבָרִים וְכוּ' וְכוּ', אַלֶע תּוֹעֵבוֹת רָעוֹת וָואס זַיי טוּען נָאר וְכוּ' וְכוּ', קֶען מֶען זָאגְן אוֹיף אַזַא מַלְכוּת הַמִּינוּת, עֶס איז דָאךְ דָא הַשְׂגָחָה אוּן בְּוַודַאי הָאט מֶען אַזוֹי גָעוואלְט פון הִימְל? (ווי רוֹב מֶענְטְשְׁן זָענען גָעבַאפְּט

גֶעוָואָרן אִין דֶעם טָעוּת וָואס נֶעבֶּעךְ דֶער טָעוּת אִיז הוֹילֶע בְּפֵירוּשׁ אוֹן אַפִּיקוֹרְסוּת).

וְוי קֶען אַ אִיד וָואס עֶר גְלַייבְּט אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹן דַאוָועְנְט דְרֵיי מָאל אַ טָאג שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב, אוֹן לֵייגְט תְּפִילִין אוֹן גֵייט מִיט צִיצִית, אוֹן הִיט שַׁבָּת, אוֹן עֶסְט נָאר בָּשָׂר, אוֹן גֶעבְּט אַבְטוּנְג אוֹיף קַלָּה כְּחֲמוּרָה וְכוּ' וְכוּ', וְוי קֶען עֶר זָאגְן אַז דִי מְדִינָה הַטְּמֵאָה דָאס מַלְכוּת הַמִּינוּת וָואס פוּן זִינְט קְבָּלַת הַתּוֹרָה אִיז נָאכְנִישְׁט גֶעוָוען אַזַא מַאסְן שִׂמְחַ וָואס מִילְיָאנֶען אִידִישֶׁע קִינְדֶער טֵיעֶרֶע נְשָׁמוֹת הָאט מֶען מַעֲבִיר גֶעוָוען עַל הַדַּת אוֹן זֵיי זֶענֶען גֶעוָואָרן כּוֹפְרִים וְכוּ' וְכוּ', וְוי קֶען מֶען זָאגְן אַז זֵיי זֶענֶען אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט גֶעוָואָרן בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית?

פַּארְשְׁטַייְסְט נִישְׁט אַלַיין אַז דִי דֵיעָה אִיז פִּיל מִיט מִינוּת אוֹן אַפִּיקוֹרְסוּת, אוֹן דָאס שְׁטַאמְט פוּן כַּת שַׁ"ץ שֶׁם רְשָׁעִים יִרְקָב, וָואס זֵיי זֶענֶען גֶעגַאנְגֶען אוֹיכְעט מִיט דֶעם שִׁיטָה, אָפְּגֶעטוּון אַלֶע עֲבֵירוֹת שֶׁבָּעוֹלָם אוֹן גֶעזָאגְט אַז אַלֶעס אִיז כַּבְיָכוֹל פוּן אוֹיבְן וְכוּ' וְכוּ', אַנְשְׁטָאט צוּ וְויסְן דֶעם קְלָאְרְן דַעַת תּוֹרָה, דֶעם קְלָאְרְן אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה דָאס דָאס מַלְכוּת הַמִּינוּת אִיז דֶער לֶעצְטֶער נְסָיוֹן פַּאר כְּלַל יִשְׂרָאֵל זִיךְ צוּ הַאלְטֶן אִין פְּשׁוּטָע אֱמוּנָה, וְוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט פָּאְרָאוִוס גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן ל"ה וְסִימָן ר"כ) דָאס פַּאר מָשִׁיחַ וֶועט קוּמֶען וֶועט זַיין דֶער שְׁווֶערְסְטֶער נְסָיוֹן זִיךְ צוּ הַאלְטֶן אִין פְּשׁוּטָע אֱמוּנָה.

אֱמונָה פְֿשׁוּטָה מײַנְט צוּ גְלײבְּן אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָואס
עֶר הָאט אוּנְז גֶעגֶעבְּן דֶער תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אוֹיפְֿן
בַּאְרג סִינַי, אוּן לֶערְנען דִי תּוֹרָה, אוּן מְקַיֵּים זַיין דִי תּוֹרָה,
עֶם אִיז דָא רְמַ״ח מִצְוות עַשֵּׂה וָואס דָאס אִיז מִצְוות וָואס
מָען קַאן מְקַיֵּים זַיין, אוּן עֶם אִיז דָא שְׁסָ״ה לֹא תַּעֲשֶׂה
וָואס דָאס אִיז מִצְוות וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט
אוּנְז אָנְגֶעזָאגְט נִישְׁט צוּ טוּן, דָאס הֵייסְט אֱמֶת׳ע אֱמונָה.

לַייְדָער לַייְדָער אִיז דֶער נַאנְצֶער מַלְכוּת הַמִּינוּת וָואס אִיז
אוֹיפְֿגֶעשְׁטֶעלְט גֶעוָואְרְן צוּ דֶערְצֶערֶענען דֶעם בּוֹרֵא
כָּל עוֹלָמִים רַחֲמָנָא לִשְׁזָבָן, אִיז דָאס מַמָּשׁ וִוי דֶער עֶגֶל
הַזָּהָב, וָוארום מָען הָאט אוֹיפְֿגֶעטוּישְׁט כַּבְיָכוֹל מִיט אַ
גָאלְדֶענעם בָּאק, וִוי סְ׳שְׁטֵייט (תְּהִילִּים ק״ו) יַעֲשׂוּ עֵגֶל בְּחֹרֵב
וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַסֵּכָה: וַיָּמִירוּ אֶת כְּבוֹדָם בְּתַבְנִית שׁוֹר אֹכֵל
עֵשֶׂב: שָׁכְחוּ אֵל מוֹשִׁיעָם עֹשֶׂה גְדוֹלוֹת בְּמִצְרָיִם: נִפְלָאוֹת
בְּאֶרֶץ חָם נוֹרָאוֹת עַל יַם סוּף: קָעַן מָען זָאגְן אוֹיךְ דֶעם
עֵגֶל אַז דָאס אִיז גֶעווֶען הַשָּׁגָחָה? דִי וֶועלְטֶער זֶענען דָאךְ
כְּפִירוֹת גְמוּרוֹת, אוּן מָען דַארְף זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן פּוּן
אַזֶעלְכֶע דֵיעוֹת כּוֹזְבוֹת.

אִיבֶּערְדֶעם גֶעבּ אִיךְ דִיר אַן עֵצָה, דּוּ זָאלְסְט לֶערְנען דֶעם
הֵיילִיגְן רַבִּינ׳ס סְפָרִים בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת,
בְּרֶסְלֶבֶ׳ר חַסִידוּת אִיז תָּלוּי נָאר וִוי מָען לֶערְנְט דֶעם הֵיילִיגְן
רַבִּינ׳ס סְפָרִים, אַ בְּרֶסְלֶבֶ׳ר חָסִיד אִיז דֶער וָואס עֶר לֶערְנְט
אַסַאךְ לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן, סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיוֹת, סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוּן

דִי שִׂיחוֹת פּוּן הֵיילִיגֶן רֶבִּי'ן וָואס רַבִּי נָתָן זַ"ל הָאט אָפְּגֶעשְׂרִיבֶּן אִין שִׂיחוֹת הָרַ"ן אוּן חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן, דִי סְפָרִים דַּארְף מֶען קֶענֶען יָשָׁר וְהָפּוּךְ, וָוארוּם נָאר דָּאס אִיז דֶּער דַּעַת פּוּן הֵיילִיגֶן רֶבִּי'ן, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן קצ"ב) דָּאס פָּנָיו שִׂבְלוּ וְנִשְׁמָתוֹ אִיז אִין זַיין סֵפֶר; אִיבֶּערְדֶעם וָוער סְ'וִויל זַיין מְקוֹרָב צוּם דֶּעם הֵיילִיגֶן רֶבִּי'ן דַּארְף אַסַאךְ לֶערְנֶען זַיינֶע סְפָרִים בִּיז סְ'זָאל זַיין שָׁגוּר בְּפִיו.

דֶּער הֵיילִיגֶער רֶבִּי בְּרֶעסְלֶב (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ס) דָּאס גְּלַייךְ וָוען מֶען וָוערְט מְקוֹרָב צוּם צַדִּיק הָאֶמֶת אוּן מֶען הֶערְט זַיין קוֹל, עֶפְּנְט זִיךְ אוֹיף דָּאס מוֹיל אוּן דָּאס הַארְץ צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָואס דָּאס אִיז אַ וואוּנֶדֶערְלִיכֶע זַאךְ, דָּאס אַ מֶענְטֶש וָואס אִיז אַ בַּעַל בְּחִירָה רֶעדְט זִיךְ אוֹיס זַיין גַאנְץ הַארְץ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרַאסְט אִידִישׁ, אוּן וָואס עֶר דַּארְף הָאבֶּן בֶּעט עֶר נָאר פּוּן אִים, אוּן דֶּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הֶעלְפְּט אִים אוּן גֶּעבְּט אִים וָואס עֶר דַּארְף, אִין דֶּעם אַלֶיין אִיז דָּא דִי יְדִיעָה מִיט דִי בְּחִירָה.

אִיבֶּערְדֶעם רוֹב וֶועלְט אִיז זֵיי שְׁוֶוער אָנְצוּנֶעמֶען דֶּעם עִנְיָן פּוּן הִתְבּוֹדְדוּת, פּוּן אֵיין זַייט דַּארְף אַ מֶענְטֶש הַאלְטֶן אִין אֵיין בֶּעטֶן דֶּעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים יֶעדֶע פְּרָט וָואס עֶר דַּארְף הָאבֶּן, אוּן זִיךְ מִתְוַודֶּה זַיין אוֹיף אַלֶע שְׂלֶעכְטֶס וְכוּ' וָואס עֶר הָאט אָפְּגֶעטוּן, דָּאס אִיז דִי בְּחִירָה, עֶר זֶעט נִישְׁט וְכוּ' וָואס עֶס וֶועלְט מִיט זַיין תְּפִלָּה וְכוּ',

אוּן צוּ וֶועמֶען עֶר רֶעדְט וְכוּ׳, וָוארוּם יֶעדֶער אֵיינֶער הָאט קַשְׁיוֹת אוּן סְפֵּיקוֹת פוּן קְלִיפַּת עַמָלֵק, וָואס בַּיי אִים שְׁטֵייט (שְׁמוֹת י״ז) ״הַיֵשׁ הַוְיָ״ה בְּקִרְבֵּינוּ אִם אָיִן״, אוּן דֶער גַאנְצֶער עִנְיָן פוּן עַמָלֵק אִיז סְפֵּיקוֹת אִין אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָואס הָאסְטוּ צוּ דַאוָועגֶען וָוער הֶערְט דִיךְ אוֹיס וְכוּ׳ וְכוּ׳.

אוּן פוּן דֶער צְוַוייטֶער זַייט דַארְף זִיךְ דֶער מֶענְטְש שְׁטַארְקֶן מִיט אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אַז יֶעדֶער דִיבּוּר וָואס עֶר רֶעדְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָועְרְט צוּגֶעהֶערְט אִין אַלֶע עוֹלָמוֹת, אוּן עֶס וָועְרְט פוּן דֶעם אַ רַעַשׁ אִין הִימֶל וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט אַ מוֹרָא׳דִיגֶע שַׁעֲשׁוּעַ פוּן אַ אִיד וָואס וַויינְט זִיךְ אוֹיס פַּאר אִים אוּן דֶערְצֵיילְט אִים אוֹיס דָאס גַאנְצֶע הַארְץ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וָואס אִין דֶעם אַלֵיין הַיְינוּ אִין תְּפִלָה אִיז שַׁיָיךְ יְדִיעָה אוּן בְּחִירָה, מִמָה נַפְשָׁךְ, וַוייסְט דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַלֶעס וָואס אוּנְז טוּעֶן, וָואס דַארְף מֶען בֶּעטֶן? אוּן אוֹיךְ דֶעם זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א׳ סִימָן ל״ד) דָאס פַּארְוָואס דַארְף מֶען מִתְפַּלֵל זַיין דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וַוייסְט דָאךְ אַלְסְדִינְג, נָאר דֶער תֵּירוּץ אִיז, מִיט תְּפִלָה בּוֹיעֶט מֶען אוֹיךְ בֵּלִים מְקַבֵּל צוּ זַיין דִי שֶׁפַע וְכוּ׳ וְכוּ׳.

עַל כָּל פָּנִים וִוי סְ׳אִיז דַארְפְּסְטוּ זִיךְ זַייעֶר שְׁטַארְקֶן מִיט פָּשׁוּטָע אֱמוּנָה, אוּן צוּגֶעוואוֹינֶען זִיךְ רֶעדְן יֶעדֶן טָאג צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אָן חָכְמוֹת, וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי

זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב' סִימָן י"ב) דָּאס דָּער עִיקָּר אִידִישְׁקֵייט אִיז אַוֶועק צִיוַואַרְפְּן פּוּן זִיךְ דִי אַלֶע חָכְמוֹת, אוּן זִיךְ פִּירֶן בְּתָמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, אוֹיךְ דַאְרְף מֶען זִיךְ קוֹבֵעַ זַיין עִתִּים לַתּוֹרָה, מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְמָרָא, מְדָרָשׁ, וְכוּ', וְכוּ', אוֹיפְן סֵדֶר דָּרָךְ הַלִימוּד פּוּן הַייליגֶן רַבִּי'ן, וָואס וָועְרְט גָעבְּרָעגְט אִין זַיינֶע וָועְרְטֶער (עֵין שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן ע"ו).

גְלַייבּ מִיר אַז אוֹיבּ דוּ וָועסְט אַרַיינְגֶעמֶען אִין דִיר דִי וָועְרְטֶער, וָועסְטוּ הֶערְשְׁט אָנְהֵייבְּן צוּ לֶעבְּן אַ לֶעבְּטִיג זִים לֶעבֶּן, וָוארוּם סְ'אִיז נָאכְנִישְׁט דָּא אַזָא זִים לֶעבֶּן וִוי וָועֶן מֶען לֶעבְּט מִיט פְּשׁוּטָע אֱמוּנָה, וָואס דָּאס אִיז גֶעוֶוען בַּיים הַייליגֶן רַבִּי'ן דִי יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת, וִוי עֶר הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן ל"ג) בַּיי דִי וָועלְט אִיז אֱמוּנָה אַ קְלֵייניקֵייט, אָבֶּער בַּיי מִיר אִיז דִי עִיקָּר אֱמוּנָה, אוּן דָּער עִיקָּר אֱמוּנָה אִיז פְּשׁוּט בְּתַכְלִית הַפְּשִׁיטוּת אַזוֹי וִוי דִי קְלֵייגֶע קִינְדֶער אוּן דִי תְמִימוּת'דִיגֶע פְּרוֹיעֶן גְלַייבְּן; אִיבֶּערְדֶעם דַאְרְף מֶען זִיךְ דָּערַוַוייטֶערְן פּוּן דִי אַלֶע דֵיעוֹת נִפְסָדוֹת, נִישְׁט חַקְרָנְ'ען וְכוּ', נָאר מֶען זָאל וויסְן, אַז מֶען וַוייסְט נָאכְנִישְׁט.

וִוי דָּער הַייליגֶער רַבִּי הָאט אַמָאל גֶעשְׁרִיבְּן "נָאט אִיז גְרוֹיס מֶען וַוייסְט נָאכְנִישְׁט, עֶס טוּט זִיךְ אוֹיף דָּער וָועלְט אַזֶעלְבֶּע זַאכְן וָואס מֶען וַוייסְט נָאכְנִישְׁט" אוּן אַז מֶען פַּאלְט דוּרְךְ חָלִילָה וְחַס אִין עֲבֵירוֹת דַאְרְף מֶען תְשׁוּבָה טוּן אוּן בֶּעטֶן דָּעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים עֶר זָאל אוּנְז מוֹחֵל זַיין, וָוארוּם דָּער עִיקָּר תְשׁוּבָה אִיז וִוידּוּי דְבָרִים, זִיךְ מִתְוַודֶּה זַיין זַיינֶע

זינְד וָואם עֶר הָאט גֶעטוּן לַיידֶער, נִישְׁט זָאגְן כְּפִירוּת וְאַפִּיקוֹרְסוּת אַז דָאם אִיז פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וְכוּ' וְכוּ', נָאר מֶען דַארְף וויסְן דֶעם אֱמֶת אַז אִיךְ הָאב גֶעזִינְדִיגְט וַוייל עֶם הָאט זִיךְ מִתְגַּבֵּר גֶעווֶען אוֹיף מִיר דֶער בְּרֶעֶנְדִיגֶער יֵצֶר הָרָע, אוּן אִיךְ בִּין לַיידֶער דוּרְכְגֶעפַאלְן, אִיבֶּערְדֶעם שֶׁעם אִיךְ זִיךְ זֶייעֶר, אוּן אִיךְ בֶּעט דִיר אִיבֶּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאלְסְט מִיר מוֹחֵל זַיין וָואם אִיךְ הָאב נִישְׁט גֶעקֶענְט בַּייְשְׁטַיין דֶעם שְׁוֶוערְן בִּיטֶערְן נְסָיוֹן וְכוּ' וְכוּ', דָאם אִיז דֶעם אֱמֶת'ְן דַעַת פּוּן הֵייליגְן רֶבִּ'ן.

גְלֵייב מִיר אִיךְ הָאב דִיר גֶעקֶענְט שְׁרַייבְן אַ נַאנְצֶער מְגִילָה, נָאר מַיין צַייט אִיז זֶייעֶר בַּאגְרֶענִיצְט, אִיךְ בִּין טָרוּד מִיט טֶרְדוּת הָרַבִּים, אֲפִילוּ דִי פָּאר שׁוּרוֹת הָאב אִיךְ גֶעמוּזְט שְׁנֶעל אָפְּכַאפְּן אוּן דָאם שְׁרַייבְן, אוּן אִיךְ הָאב דָאם גֶעשְׁרִיבְן אוֹיף אִידִישׁ, וָוארוּם לַיידֶער הָאבְּן זֶייעֶר אַסַאךְ מֶענְטְשְׁן גֶעלֵיינְט דֶעם בִּיךְ, אוּן זֶיי מֵיינֶען אַז דָאם אִיז דֶעם הֵייליגְן רֶבִּינְ'ס זַאךְ, אוּן זֶיי הָאבְּן דִי זֶעלְבֶּע קַשְׁיוֹת וָואם דוּ הָאסְט.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט פַּארְשְׁטַיין דִי וֶועְרְטֶער, אוּן דוּ וֶועסְט זַיין אַ מֵבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ פְּרֵיילִיכְן אוּן לֶעכְטִיגְן שַׁבָּת

רעא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר מַסְעֵי כ"ז תַּמּוּז ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

דָאם וָואם דוּ שְׂרַייבְסְט דֶעם לָשׁוֹן פּוּן "סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת"
(מַעֲשֶׂה י' פּוּן בֶּערֶגֶער וְעָנִי) "נָאר מַיין מַזָּל אוּן הַצְלָחָה זָאל נִישְׁט זַיין פַּארְמִיטֶן פּוּן..." אַ גְרוֹיסֶן יַשֶּׁר כֹּחַ, נָאר אִיךְ וויל דִיר זָאגֶן אִיךְ זִיךְ נִישְׁט קֵיין שׁוּם שְׂכַר וְכוּ' וְכוּ', מַיין נַאנְצֶע זַאךְ אִיז נָאר אַרַיינְבְּרֶענְגֶן דֶעם רֶבִּינְ'ס אוֹר אִין דֶער וֶועלְט, אַז יֶעדֶער אִיד זָאל זִיךְ צוּגֶעווֹאוֹינֶען צוּ רֶעדֶן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַזוֹי וִוי אַ זוּהֶן בֶּעט זִיךְ בַּיים טַאטֶן, אוּן אַזוֹי וִוי אַ מֶענְטְש רֶעדְט זִיךְ דּוּרְךְ מִיט זַיין חַבְר, אוּן אוֹיךְ אַרַיינְבְּרֶענְגֶן דֶעם סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִּימוּד פּוּן דֶעם הֵיילִיגֶן רֶבִּי'ן וָואם דּוּרְכְדֶעם קֶען יֶעדֶער אִיד דּוּרְכְלֶערְנֶען דִי נַאנְצֶע תּוֹרָה, אוֹיב עֶר וויל, אוּן מֶער פּוּן דֶעם וויל אִיךְ נִישְׁט.

אוֹיךְ גֵייט מִיר אִין לֶעבֶן צוּ זַיין אַ שַׁדְכָן אוּן מְשַׁדֵּךְ זַיין בְּנֵי וּבְנוֹת יִשְׂרָאֵל כְּדֵי זֵיי מַציל זַיין פּוּן חַטָּאִים, אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט מִיךְ מְזַכֶּה גֶעווֶען בְּמֶשֶׁךְ דִי אַלֶע יָארְן שׁוּין מְשַׁדֵּךְ צוּ זַיין אִיבֶּער צְוַוויי טוֹיזֶענְט פָּארְפָּאלְק, אוּן זֵיי הָאבֶן אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט שֵׁיינֶע שְׁטוּבֶּער, מֶער פּוּן דֶעם דַארְף אִיךְ נִישְׁט, אוּן וויל אִיךְ נִישְׁט, אוּן הָאב אִיךְ נִישְׁט, וְכוּ', וְכוּ'.

אִיבֶּערְדֶעם אַזוֹי ווי דוּ הָאסְט בָּחוּרִים וָואם זֵיי הֶערְן דִיךְ
צוּ, זָאלְסְטוּ אִין זֵיי אַרַיינְשַׁיינֶען פָּשׁוּטָע אֱמוּנָה
אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן זֵיי מְחַזֵּק זַיין זֵיי זָאלְן זִיךְ
צוּגֶעוואוֹינֶען רֶעדְן צוּ אִים, אוּן בֶּעטֶן פּוּן אִים יֶעדֶע זַאךְ
וָואם זֵיי דַארְפֶן הָאבֶּן, אוּן אוֹיכֶעט זֵיי זָאלְן לֶערְנֶען דֶעם
סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִּימוּד פּוּן דֶעם הֵיילִיגְן רַבִּי'ן.

עָם אִיז אַ גְרוֹיסָע שָׁאד וָואם דוּ בִּיסְט נִישְׁט גֶעוֶוען נָעכְטְן
בַּיינַאכְט בַּיים שִׁיעוּר, וָואם אִיךְ הָאב אַרוּמְגֶעֶרעדְט וִוי
אַזוֹי מֶען דַארְף מְחַנֵּךְ זַיין קִינְדֶער אוּן בָּחוּרִים, אִיךְ הָאף
מֶען וֶועט דִיךְ אִיבֶּערְגֶעבֶּן פּוּנְקְטְלִיךְ וָואם אִיךְ הָאב גֶעֶרעדְט,
וִויאַזוֹי מֶען דַארְף אַכְטוּנְג גֶעבֶּן אוֹיף דִי כָּבוֹד פּוּן יֶעדְן
בָּחוּר, אוּן מֶען דַארְף זֶען עֶר זָאל דַאוֶוענֶען אִין אַ סִידוּר,
אוּן שְׁטַיין אוֹיף אֵיין פְּלַאץ, אוּן זִיךְ נִישְׁט דְרֵייעֶן בַּיים
דַאוֶוענֶען, וּמִכָּל שֶׁכֵּן נִישְׁט דַאוֶוענֶען אוֹיסְעֶנְוויניג וְכוּ' וָואם
דֶעמְאלְט מֶעג מֶען זִיכֶער זַיין אַז מֶען דַאוֶוענְט נָאךְנִישְׁט
וְכוּ', אוּן אַז מֶען וִויל זֶען דָאם יִרְאַת שָׁמַיִם פּוּן אַ בָּחוּר
דַארְף מֶען זֶען וִויאַזוֹי עֶר דַאוֶוענְט, וָוארוּם דוּרְכְן דַאוֶוענֶען
קֶען מֶען זֶען דָאם יִרְאַת שָׁמַיִם פּוּן אַ בָּחוּר, דָאם דַארְף
מֶען אַרַיינְפֶּרֶעגְלֶען אִין יֶעדְן בָּחוּר, עֶר זָאל שְׁטַיין אִין אֵיין
פְּלַאץ בַּיים דַאוֶוענֶען, אוּן עֶר זָאל דַאוֶוענֶען פּוּן אָנְפַאנְג
בִּיזְן סוֹף נָאר אִין סִידוּר, קֵיינְמָאל נִישְׁט אוֹיסְעֶנְוויניג, אוּן
זִיךְ נִישְׁט דְרֵייעֶן בַּיים דַאוֶוענֶען, וִוי ר' נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער
זַ"ל הָאט גֶעזָאגְט פַּאר אֵייגֶעם וָואם הָאט זִיךְ אַרוּמְגֶעדְרֵייט
אִין בֵּית הַמִּדְרָשׁ אוֹיף דִי לֶענְג אוּן דִי בְּרֵייט, אוּן דִי בְּרֵייט

אוּן דִי לֶענג אִינְמִיטֶן דַאוֶועָנען, "דוּ דְרַייסְט זִיךְ אַזוֹי פִּיל בִּיז דוּ וֶועסְט אִינְגַאנְצֶן צוּדְרַייט וֶוערֶן".

וָוען מֶען שְׁטֶעלְט זִיךְ דַאוֶועָנען דַארְף מֶען שְׁטֶיין אִין אֵיין פְּלַאץ, וָואס אוֹיךְ דֶעם זָאגְן דִי חַזַ"ל (בְּרָכוֹת ו:) אָמַר רַבִּי חֶלְבּוֹ אָמַר רַב הוּנָא, כָּל הַמְקוֹבֵעַ מָקוֹם לִתְפִלָּתוֹ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם בְּעֶזְרוֹ, וּכְשֶׁמֵּת אוֹמְרִים לוֹ אִי עָנָיו אִי חָסִיד מִתַּלְמִידָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ; וָוארוּם אַבְרָהָם אָבִינוּ אִיז גֶעוֶוען דֶער עֶרְשְׁטֶער וָואס הָאט מְגַלֶּה גֶעוֶוען דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיךְ דֶער וֶועלְט, אוּן אַז אֵיינֶער וֶוערְט גֶעוָואר אַז עֶם אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, עֶר גֶעפּוּנְט זִיךְ אִיבֶּערָאל, דֶער דַארְף זִיךְ נִישְׁט דְרַייעֶן אִין קַיין שׁוּם פְּלַאץ, עֶר טְרֶעפְּט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִין זַיין פְּלַאץ.

וְוִי דֶער אֲר"י הַקָּדוֹשׁ זָאגְט, הַוַיָּ"ה בְּהַבָּאָה בַּאטְרֶעפְּט מָקוֹ"ם, דָאם הֵייסְט י' פְּעָמִים י', ה' פְּעָמִים ה', ו' פְּעָמִים ו', ה' פְּעָמִים ה'. בַּאטְרֶעפְּט בְּמִסְפָּר מָקוֹ"ם, וָואס דֶער פִּירוּשׁ פּוּן דֶעם אִיז, וְויפִיל קְלֶעפּ אַ מֶענְטְשׁ זָאל כַּאפְּן דַארְף עֶר וְויסְן עֶם אִיז אַלֶעם פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן שְׁטֶיי אוֹיךְ דַיין פְּלַאץ, פְּרָאבִּיר נִישְׁט צוּ אַנְטְלוֹיפְן וַוייל עֶם וֶועט דִיךְ נָאךְנִישְׁט נִיצָן, אוּן כָּל זְמַן אַ מֶענְטְשׁ לֶעבְּט קֶען מֶען נִישְׁט אָפְּשַׁאצָן דָאם גְרוֹיסְקֵייט פּוּן אֵיינֶער וָואס עֶר הָאט אַזַא לוּיטֶערָע אֱמוּנָה, אָבֶּער וָוען עֶר גֵייט אַוועק פּוּן דִי וֶועלְט, עֶר טוּט אוֹים דֶעם גוּף פּוּן דִי נְשָׁמָה, דֶעמָאלְט זָאגְן אַלֶע "אִי עָנָיו

אי חָסִיד מִתַּלְמִידָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ" גֶעוואלְד דֶער מֶענְטְש אִיז דָאךְ גֶעוֶוען אַ אֶמְתִ'ר עָנְיו, אַ אֱמֶתִ'ר חָסִיד, עֶר אִיז דָאךְ גֶעוֶוען פּוּן דִי תַּלְמִידִים פּוּן אַבְרָהָם אָבִינוּ, וָואס אוֹיךְ אִים אִיז אוֹיבְעט אִיבֶּערְגֶענַאנְגֶען צָען בִּיטֶערֶע שְׁוֶוערֶע נִסְיוֹנוֹת, אוּן פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן אִיז עֶר גֶעבְלִיבְּן שְׁטֶיין אוֹיף זַיין פְּלַאץ, אוּן נִישְׁט אַרוּמְגֶעדְרֶייט זִיךְ, אוּן נִישְׁט אַנְטְלָאפְּן פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, נָאר עֶר אִיז גֶעבְלִיבְּן דָבוּק אִין אִים, עֶר הָאט אִים גֶעטְרָאפְּן אִיבֶּערָאל אִין יֶעדְן פְּלַאץ.

אַז וואוֹיל אִיז דֶער מֶענְטְש וָואס עֶר נֶעמְט אַרַיין דִי וֶועְרְטֶער בַּיי זִיךְ אִין הָאַרְץ, אוּן עֶר פִּירְט זִיךְ אוֹיף בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת זַיין גַאנְץ לֶעבְּן, וָואס נָאר דָאס אִיז אַ עֶרְלִיכֶּער אִיד, עֶר זִיכְט נִישְׁט כַּיין יֵשׁוּת וְגֵיאוּת, כַּיין הִתְנַשְּׂאוּת וְכוּ' וְכוּ', עֶר וִויל נָאר נִכְלָל וֶועְרֶן אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן טֶרֶעפְּן אִים אִין זַיין מָקוֹ"ם, אֲפִילוּ עֶר כַּאפְּט קְלֶעפּ אוּן שְׁלֶעק פּוּן אִינְשֵׁי דְלָא מַעֲלֵי וְכוּ' וְכוּ', עֶר הָאט נִישְׁט כַּיין הִתְפַּעֲלוּת פּוּן זֵיי, וָוארוּם עֶר וֶוייסְט אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא כַּיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָואס דָאס אִיז דֶער פְּשַׁט הַוַי"ה בְּהַכָּאָה עוֹלֶה מָקוֹ"ם, אֲפִילוּ כַּאפְּט קְלֶעפּ פֶּעטְש חִירוּפִין וְגִידוּפִין וְכוּ' וְכוּ', וֶוייסְטוּ דָאס אִיךְ דַאךְ שְׁטֶיין אוֹיף מַיין מָקוֹם, וָואס דָאס אִיז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָואס וֶועְרְט אָנְגֶעְרוּפְן מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם.

אִיךְ בֶּעט דִיר זֵייעֶר זָאלְסְט נָאר זַיין פְּרֵיילִיךְ, עֶס אִיז נִישְׁטָא נָאךְ אַזָא מַדְרֵיגָה וִוי שִׂמְחָה, שִׂמְחָה אִיז כַּבְיָכוֹל דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַלַיין, אַזוֹי וִוי סְ'שְׁטֶייט (דִּבְרֵי

תְּמִים א׳ ט״ז) ״עוֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ״, אוּן מִיט דֶעם קֶען זִיךְ אַ מֶענְטְשׁ מְעִסְטֶן אוֹיבּ עֶר אִיז אִין דִי קְרוּשָׁה אָדֶער חָלִילָה וְחַס אִין דִי טוּמְאָה, אִיז עֶר שְׁטֶענְדִיג טְרוֹיעֶריג אוּן דֶערְבִּיטֶערְט אוּן דֶערְשְׁלָאגֶן, אִיז אַ סִימָן עֶר לִיגְט נָאךְ אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית, אוּן דִי סִטְרָא אַחֲרָא הָאבֶּן אִים אַיינְגֶעשְׁלִינְגֶען, אָבֶּער אוֹיבּ עֶר אִיז פְֿרֵייליךְ אוּן עֶר מַאכְט אַן אַנְדֶערְן פְֿרֵייליךְ, אוּן זִינְגְט אוּן מַאכְט אַן אַנְדֶערְן זִינְגֶען נִיגוּנִים פוּן אֱמוּנָה, אוֹי טַאטֶע אוֹי פָֿאטֶער אִיךְ וִויל זַיין אַ עֶרְלִיכֶער אִיד, אוֹי טַאטֶע אוֹי פָֿאטֶער אִיךְ וִויל זַיין אַ גְרוֹיסֶע צַדִּיק וְכוּ׳ וְכוּ׳, דָּאס אִיז אַ סִימָן אַז עֶר אִיז אִין דִי קְרוּשָׁה.

שְׁטַארְק זִיךְ אוּן זַיי פְֿרֵייליךְ, אוּן מַאךְ אַן אַנְדֶערְן פְֿרֵייליךְ, אוּן לַאךְ זִיךְ גוּט אוֹיס פוּן אַלֶע דַיינֶע שׂוֹנְאִים, וֶועט דִיךְ וואוֹיל זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט.

זָאלְסְט הָאבֶּן אַ פְֿרֵייליכְן אוּן לֶעכְטִיגְן שַׁבָּת

רעב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו׳ עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר מַסְעֵי כ״ז תַּמּוּז ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֶרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

דוּ קֶענְסְט זִיךְ נִישְׁט פָֿארְשְׁטֶעלְן דַיין זְכוּת אִין הִימֶל, וָוארוּם וָועֶן מָען אִיז מְקַרֵב אֵיין אִיד וָועֶרְט אַ אִיבֶּערְקֶערֶענִישׁ אִין אַלֶע עוֹלָמוֹת אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין זוֹהַר (תְּרוּמָה קכ״ח:)

תָּא חַזִי כָּל מַאן דְּאָחִיד בְּיָדָא דְּחַיָּיבָא, [קוּם אוּן זֶעה, יֶעדֶער וָואס עֶר הַאלְט אָן אִין דִי הֶענְט פּוּן זִינְדִיגֶע] וְאֶשְׁתַּדֵּל בֵּיה לְמִשְׁבַּק אָרְחָא בִּישָׁא, [אוּן עֶר אִיז זִיךְ מְשְׁתַּדֵּל זֵיי זָאלְן אָפְּלָאזְן דִי שְׁלֶעכְטֶע וֶועגְן וָואס זֵיי הָאבְּן זִיךְ צוּגֶעוואוֹינְט צוּ דֶעם] אִיהוּ אִסְתַּלַּק בִּתְלַת סִילּוּקִין מַה דְּלָא אִסְתַּלַּק הָכִי בַּר נַשׁ אַחֲרָא, [עֶר גֶייט אַרוֹיף הוֹיךְ הוֹיךְ אִין דִי עוֹלְמוֹת וָואס אַן אַנְדֶערֶע אִיז נִישְׁט זוֹכֶה צוּ דֶעם] גָּרִים לְאַכַּפְיָא סִטְרָא אַחֲרָא [עֶר אִיז גוֹרֵם מַכְנִיעַ צוּ זַיין דִי סִטְרָא אַחֲרָא] וְגָרִים דְּאִסְתַּלַּק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּיקָרֵיהּ, [אוּן עֶר אִיז גוֹרֵם דָּאס כַּבְיָכוֹל דֶער נָאמָען פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל זַיין טֵייעֶר אוֹיף דֶער וֶועלְט] וְגָרִים לְקַיְימָא כָּל עַלְמָא בְּקִיּוּמֵיהּ לְעֵילָא וְתַתָּא, [אוּן עֶר אִיז גוֹרֵם אַז דִי וֶועלְט אוּן יֶענֶע וֶועלְט זָאל הָאבְּן אַ קִיּוּם, וָוארוּם אַז מֶען אִיז מְקָרֵב מֶענְטְשְׁן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן זֵיי אַנְעֶרְקֶענֶען אִים, דָּאס אִיז דֶער עִיקָּר קִיּוּם פּוּן דֶער וֶועלְט], וְעַל הַאי בַּר נַשׁ כְּתִיב (מַלְאָכִי ב) "בְּרִיתִי הָיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם" וְזָכִי לְמֶחֱמֵי בְּנִין לִבְנוֹי, וְזָכִי בְּהַאי עַלְמָא וְזָכִי לְעַלְמָא דְּאָתֵי, [אוּן אוֹיף דֶעם מֶענְטְשׁ אִיז גֶעזָאגְט גֶעוָואָרְן דֶער פָּסוּק אַז מַיין בּוּנְד וֶועט זַיין מִיט אִים אוּן עֶם וֶועט רוּעֶן אוֹיף אִים דָּאס לֶעבֶּן אוּן דֶער שָׁלוֹם, אוּן עֶר וֶועט זוֹכֶה זַיין צוּ זָען קִינְדֶער פּוּן זַיינֶע קִינְדֶער, אוּן עֶר וֶועט זוֹכֶה זַיין גְּלִיקְלִיךְ צוּ זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט]. כָּל מָארֵי דִינִין לָא יָכְלִין לְמֵידָן לֵיה בְּהַאי עַלְמָא וּבְעַלְמָא דְּאָתֵי [קַיין שׁוּם מְקַטְרֵג קֶען נִישְׁט מְקַטְרֵג זַיין

נִישְׁט אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן נִישְׁט אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט] עָאל בִּתְרִיסָר תַּרְעֵי וְלֵית מַאן דִימְחֵי בִּידָיה [אוּן עֶר גֶייט אַרַיין אִין דִי צֶוועלְף טוֹיעֶרְן פוּן אַלֶע צְוועלְף שְׁבָטִים, אוּן קֶיינֶער קֶען אִים נִישְׁט שְׁטֶערְן] וְעַל דָא כְּתִיב [אוּן אוֹיף אִים אִיז גֶעזָאגְט גֶעוָואוְרְן דֶער פָּסוּק] (תְּהִלִּים ק״ב) "גִבּוֹר בָּאָרֶץ יִהְיֶה זַרְעוֹ דוֹר יְשָׁרִים יְבוֹרָךְ הוֹן וָעוֹשֶׁר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עוֹמֶדֶת לָעַד זָרַח בַּחֹשֶׁךְ אוֹר לַיְשָׁרִים" וגו'.

דָאם אִיז אַלֶעם גֶעזָאגְט גֶעוָואוְרְן אַז מֶען אִיז מְקַרֵב אֵיין מֶענְטְש צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, מִכָּל שֶׁכֵּן אַז מֶען אִיז מְקַרֵב הוּנְדֶערְטֶער אוּן טוֹיזֶענְטֶער מֶענְטְשֶׁן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אִיז נִישְׁטָא קַיין וֶועְרְטֶער דָאם אָפְּצוּשְׁרַייבְן, אוּן דֶער רַמְבַּ"ם זָאגְט, וֶוען מֶען דְרִיקְט אַ סֵפֶר אִיז דָאם אַזוֹי וִוי מֶען דַארְשָׁנְ'ט פַּאר צֶען טוֹיזֶענְט מֶענְטְשֶׁן, אוּן דוּ בִּיסְט זוֹכֶה צוּ דְרִיקְן דִי הֵיילִיגֶע סְפָרִים, וואוֹיל אִיז דִיר אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט, אוּן דָאם וֶועט דִיךְ בְּרֶענְגְן דָאם גֶרֶעסְטֶע גְלִיק אִין דַיין לֶעבְן, וֶועסְט הָאבְן אַ אֱמֶת'ן שָׁלוֹם בַּיִת, אוּן דוּ וֶועסְט הָאבְן נַחַת פוּן דַיינֶע קִינְדֶערְלֶעךְ, אוּן דוּ וֶועסְט הָאבְן פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, וָוארוּם אַ מֶענְטְש וָואס אִיז מְשַׁמֵּשׁ דָעם הֵיילִיגְן רַבִּי'ן הָאט שׁוֹין דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי אַמָאל גֶעזָאגְט "פּוּן וָועמֶען אִיךְ נֶעם, גֶעב אִיךְ" יֶעצְט פְּרֶעג אִיךְ דִיר, וָוער גֶעבְט נָאךְ דֶעם רַבִּי'ן אַזוֹי וִוי אֵיינֶער וָואס דְרִיקְט אוּן פַּארְשְׁפְּרֵייט זַיינֶע סְפָרִים.

אוּן לֹא בְּחִינָם זָאגְן דִי חַז"ל (סוֹטָה כב.) אִתְּמַר קְרָא וְשָׁנָה וְלֹא שִׁימֵּשׁ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר הַרֵי זֶה

עַם הָאָרֶץ, רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָנִי אָמַר הַרֵי זֶה בּוֹר, רַבִּי יַנַּאי אוֹמֵר הַרֵי זֶה כּוּתִי, רַב אַחָא בַּר יַעֲקֹב אוֹמֵר הַרֵי זֶה מְגוּשׁ; אַ מֶענטש קֶען לֶערנען, אָבֶּער כָּל זְמַן עֶר הָאט נָאכְנִישְׁט מְשַׁמֶּשׁ גָעווען אַ תַּלְמִיד חָכָם דָּאם הֵיסְט אַ עַם הָאָרֶץ, דָּאם הֵיסְט אַ בּוֹר, דָּאם הֵיסְט אַ גּוֹי, דָּאם הֵיסְט אַ כִּישּׁוּף מַאכֶּער וְכוּ', עֶם אִיז דָּאךְ אַ גֶעוואלְד, אַ מֶענטש לֶערנְט אוּן דַאווענְט אָבֶּער עֶר הָאט נִישְׁט מְשַׁמֶּשׁ גְעווען אַ תַּלְמִיד חָכָם, קוּק ווִי דִי חַז"ל רוּפֶן אִים אָן וְכוּ', אוּן וָואם אִיז שַׁיָיךְ מֶער מְשַׁמֶּשׁ זַיין תַּלְמִידֵי חֲכָמִים ווִי עוֹסֵק זַיין אִין הַדָּפָסָה אוּן הַפָּצָה.

אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת צַדִּיק סִימָן מ) **בִּזְכוּת** שִׁמּוּשׁ אָדָם גָּדוֹל, אָדָם נִיצוֹל מִמִּיתָה; זָאל דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דִּיךְ אָפְּהִיטֶן פּוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטֶס, אוּן קֵיינֶער וֶועט דִּיךְ נָאךְנִישְׁט קֶענֶען טוּן, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת הַמְּתָקֵת דִּין סִימָן ק"ז) עַל יְדֵי שִׁמּוּשׁ צַדִּיקִים נִמְתָּק הַדִּין; אַז וואוֹיל אִיז דִּיר אוֹיךְ דִי וֶועלְט אוּן אוֹיךְ יֶענֶע וֶועלְט.

מֶענְטֶש טַאנְצָן יֶעדֶן טָאג פּוּן גְרוֹיס שִׂמְחָה אוֹיךְ דֶעם זְכוּת וָואם דוּ הָאסְט, אוּן הַלְוַואי זָאלְסְטוּ אָפְּדְרִיקֶן דִי אַלֶע בְּרִיוו וָואם עֶם לִיגְט בַּיי דִיר וְכוּ' וְכוּ', אֲפִילּוּ אִין קוּנְטֶרְסִים אַזוֹי ווִי דוּ הָאסְט גֶעדְרִיקְט בִּיז יֶעצְט, וָוארוּם דִי מְפִיצִים זָאגְן מִיר אַז דָּאם וֶועְרְט צוּגַאפְּט גְלַייךְ (יְשַׁעְיָה כ"ח) "בְּעוֹדָהּ בְּכַפּוֹ יִבְלָעֶנָּה".

זָאלְסְט הָאבְּן אַ פְּרֵיילִיכְן אוּן לֶעכְטִיגְן שַׁבָּת

רעג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ב׳ לְסֵדֶר דְּבָרִים רֹאשׁ חוֹדֶשׁ מְנַחֵם אָב ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערַהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

אִיךְ בֶּעט דִיךְ זַייעֶר דוּ זָאלְסְט זִיךְ זָען צוּ שְׁטַארְקֶן, קַיין שׁוּם זַאךְ אוֹיף דֶער וֶועלְט זָאל דִיךְ נִישְׁט אַרָאפּ וַוארְפֶּן, אוּן דוּ זָאלְסְט זִיךְ זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבֶּן פּוּן דֵיעוֹת נִפְסָדוֹת פַארְקִרימְטֶע מוֹחוֹת וָואס גֶעפוּנֶען זִיךְ אֲפִילוּ צְווִישֶׁן אוּנְזֶערֶע לַייט, וָוארוּם אֵיינֶער וָואס עֶר לֶערְנְט נִישְׁט דֶעם הֵייליגֶן רֶבִּינ׳ס סְפָרִים אִיז זַיין מֹחַ פַארְקִרימְט וְכוּ׳.

אִיךְ וִויל דִיר זָאגֶן אַ כְּלַל, זָאלְסְט גוּט גֶעדֶענְקֶן, אוּן זָאלְסְט דָאס מְפַרְסֵם זַיין פַּאר דַיינֶע חֲבֵרִים, אוֹיב אֵיינֶער זָאגְט עֶפּעס נָאךְ פּוּן הֵייליגֶן רֶבִּי׳ן זָאלְסְטוּ אִים גְלַייךְ פְּרֶעגֶן וִוי דָאס שְׁטֵייט, קֶען עֶר אָנְווַייזֶן וִוי דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי זָאגְט דָאס, מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אוּן מֶען זָאל אָנְנֶעמֶען זַיינֶע וֶועְרְטֶער, אָבֶּער אוֹיב עֶר קֶען דִיר נִישְׁט וַוייזֶן פּוּן וִוי עֶר נֶעמְט דָאס וְכוּ׳, זָאלְסְטוּ וויסֶן אַז דָאס אִיז אַ מְפוּרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר, וִוי רֶבִּי אַבְרָהָם בֶּן רֶבִּי נַחְמָן זַ״ל הָאט גֶעזָאגְט אַז בַּיים רֶבִּינ׳ס זַאךְ אִיז אוֹיכְעט דָא מְפוּרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר; זַיי פַארְפִירֶן זִייעֶרע מְקוֹרָבִים מִיט אַלֶע מִינֵי דֵיעוֹת כּוֹזְבוֹת, אוּן דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן ס״א) עֶס אִיז דָא מֶענְטְשֶׁן וָואס

זיי רופֿן זיך מַנְהִיגִים, זיי קֶעגֶען זיך אַלייְנ׳ס נִישְׁט פִּירֶן
אִיז ווי אַזוי קֶעגֶען זיי פִּירֶן אַנְדֶערֶע?

וּבִפְרַט הַיינְטִיגְע צַייטֶן וָואס עֶס אִיז דָּא אַזוֹיפִיל בַּעֲלֵי
תְּשׁוּבָה׳ס כֵּן יִרְבּוּ, אָבֶּער בִּיז זַיין אַ מַנְהִיג וְכוּ׳,
אַ בַּעַל תְּשׁוּבָה דַארְף זִיצֶן בֵּין תַּנּוּר וְכִירַיִם אַיינְגֶעלֵייגְט,
אוֹן נִישְׁט זָאגֶן דִיעוֹת וְכוּ׳, עֶר דַארְף דַאנְקֶען גָאט בָּרוּךְ
הוּא דָאס עֶר אִיז גֶעוָוארֶן אַ בַּעַל תְּשׁוּבָה, אָבֶּער עֶר זָאל
זִיךְ נִישְׁט מִישֶׁן וְכוּ׳, וַויֵיל עֶר זָאל קוּקֶען אוֹיף צוּרִיק וְכוּ׳
פּוּן וַואנֶעט קוּמְט עֶר? אֶפְּשֶׁר אִיז עֶר בִּכְלַל נִישְׁט כָּשֵׁר
לָבֹא בְּקָהָל וְכוּ׳, וּוי מִיר וַוייסְן אַז דִי אַלֶע וָואס זיי זֶענֶען
גֶעבָּאֹרֶן אִין קִיבּוּצִים וְכוּ׳, אָדֶּער זֶענֶען זיי סָפֵק מַמְזֵרִים
אָדֶּער זֶענֶען זיי וַודַאי מַמְזֵרִים וְכוּ׳, וָוארוּם דָארְטֶן הָאבֶּן
זיי זִיךְ גֶעפִּירְט גֶעמֵיין אוּן עֶקְלְדִיג וּוי גְרוּעִים שֶׁבְּאוּמוֹת,
שֶׁלִי שֶׁלָּךְ וְשֶׁלָּךְ שֶׁלִי רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְדַי לְחַכִּימָא, אִיז
דַארְף מֶען נִישְׁט זַיין קַיין טִיפֶּשׁ אוּן הָאבֶּן הִתְפַּעֲלוּת פּוּן
יֶעדֶן בַּעַל תְּשׁוּבָה, וּבִפְרַט אַז עֶר וֶועְרְט נָאךְ אַ מַנְהִיג
אוֹיבֶּעט... וָוען עֶס אִיז אִינְגַאנְצֶן אַ סָפֵק אוֹיב עֶר אִיז מוּתָּר
לָבֹא בְּקָהָל.

אַז וואוֹיל אִיז דֶעם מֶענְטְשׁ וָואס לֶערְנְט אַסַאךְ דֶעם הֵיילִיגֶן
רֶבִּינ׳ס סְפָרִים בִּיז עֶר קֶען עֶס בַּעַל פֶּה, אִים קֶען מֶען
נִישְׁט אָפְּנַארֶן אוּן פַּארְפִּירֶן מִיט שְׁטוּתִים אוּן הֲבָלִים וְכוּ׳,
אוּן מִיט אַלֶע מִינֵי דִמְיוֹנוֹת וְכוּ׳, עֶס אִיז נָאכְנִישְׁט דָּא אַזַא
זַאךְ מִיט וָואס מֶען קֶען פַּארְפִּירֶן אַ מֶענְטְשׁ וּוי מִיט דִמְיוֹנוֹת
פּוּן קַבָּלָה וְכוּ׳, וָוארוּם דָאס אִיז אַ לִימוּד וָואס נִישְׁט יֶעדֶער

אײנֶער פַּאךְשְׁטײט אוּן הַאלְט מִיט וְכוּ׳, אוּן יֶעדֶער אײנֶער וויל וֶוערְן אַ בַּעַל מְקוּבָּל וְכוּ׳, אוּן עֶר כַּאפְּט זִיךְ אָן צוּ אַזָא מֶענְטְש וָואם רֶעדְט לָשׁוֹן קַבָּלָה, אוּן עֶר פַּארגֶעטְ׳ט אִים אַזוֹי וִוי עֶר פְּלֵיעְט שׁוֹין אִין הִימֶל וְכוּ׳, בִּשְׁעַת דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוֹיף דֶעם זַייעֶר שְׁטַארְק מַקְפִּיד גֶעווֶען (עַיֵּן לִיקוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן ק״ב) **אוּן** עֶר הָאט גֶעזָאגְט אֲפִילוּ פַּאר זַייגֶע תַּלְמִידִים וָואם זַיי הָאבְּן גֶעלֶערְנְט כִּתְבֵי הָאֲרִיז״ל אַז וֶוען עֶם קוּמְט צוּם דַאווֶענען זָאל מֶען אִינְזִינְען הָאבְּן פְּשׁוּטֶע פֵּירוּשׁ הַמִּילוֹת, אוֹיךְ הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט פַּאר אײנֶעם וָואם הָאט גֶעלֶערְנְט קַבָּלָה, דוּ וֶוייסְט קַבָּלָ״ה אִיז גִימַטְרִיָא נוֹצְ״ךְ, מֶען קֶען אִין דֶעם לִימוּד זַייעֶר פַּארפִּירְט וֶוערְן.

עֶם אִיז בַּאוואוּסְט אַז עֶם אִיז אַמָאל גֶעקוּמֶען צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן צְוֵויי חֲסִידִים פּוּן וְכוּ׳, אוּן זַיי הָאבְּן אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ רֶעדְן מִיטְן הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן לְשׁוֹנוֹת פּוּן קַבָּלָה, הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זַיי גֶעזָאגְט הֶערְט אוֹיךְ צוּ רֶעדְן נִיבּוֹל פֶּה וְכוּ׳, וַוייל עֶר הָאט גְלַייךְ פַּאךְשְׁטַאנֶען אַז זַייעֶר נַאנְצֶער לֶערְנֶען אִיז מְשָׁפָּה וְלַחוּץ אוּן זַיי רֶעדְן לְשׁוֹנוֹת שֶׁל הַגְּשָׁמָה, ווִי זִיווּג חִיבּוּק וְכוּ׳ וְכוּ׳.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר, פַּאל נִישְׁט אַרַיין אִין קֶעלְבֶּעגְ הִתְפַּעֲלוּת פּוּן קַיין שׁוּם יָאשֶׁע קַאלְבּ, נִישְׁט יֶעדֶער לֶמֶךְ קֶען מֶען רוּפְן בַּעַל מְקוּבָּל, אוּן נִישְׁט יֶעדֶער בַּעַל מְקוּבָּל וֶוייסְט וָואם עֶר רֶעדְט וְכוּ׳ וְכוּ׳, דֶער עִיקָּר אִיז צוּ לֶערְנֶען אַסַאךְ דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ׳ס סְפָרִים בִּיז עֶר

זָאל דָאם קֶעגָען אוֹיסָענְוויניג, אוּן דָאם וָועט אִים שׁוֹין גֶעבְּן אַ דֶּרֶךְ וִוי אַזוֹי צוּ לֶערְנָען דָעם עֵץ חַיִּים אוּן פְּרִי עֵץ חַיִּים וְכוּ' וְכוּ', וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט אִיךְ הָאב גֶעוָואלְט מַאכְן אַ פֵּירוּשׁ אוֹיפְן עֵץ חַיִּים, אָבֶּער אַ פָּשׁוּטְן פֵּירוּשׁ אִיז נִישְׁט שַׁיָיךְ וְכוּ', נָאר זָאגְן תּוֹרָה אוֹיפְן עֵץ חַיִּים, אוּן דָאם זָאג אִיךְ דָאךְ.

זָעט מָען פּוּן דֶעם אַז אֵייגָער לֶערְנְט אַסַאךְ דֶעם הֵיילִיגְן רַבִּינ'ס סְפָרִים קֶען עֶר זִיךְ מַאכְן אַ דֶּרֶךְ אִין סִפְרֵי קַבָּלָה אוּן אַזוֹי הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי נָתָן גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי הֲלָכוֹת תְּפִילִין הֲלָכָה ה' אוֹת ל"ח) כִּי עַל פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהַיוֹצֵא בָּהֶם הַמְבוֹאָרִים בִּדְבָרֵינוּ, תּוּכַל לַעֲשׂוֹת לְךָ דֶּרֶךְ לְהָבִין מְעַט מִזְּעִיר בְּדַרְכֵי הַקַּבָּלָה שֶׁל הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ וְהָאַרִיזַ"ל לְהוֹצִיא מֵהֶם דְּרָכִים וְעֵצוֹת לְמַעֲשֶׂה. עַל פִּי הַקְּדָמוֹת נוֹרָאוֹת וְעֵצוֹת אֲמִתִּיוֹת שֶׁל דִּבְרֵי תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבֵּינוּ זַ"ל, שֶׁכָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה וְכָל מַעֲשֶׂה וּמַעֲשֶׂה הִיא פּוֹתַחַת שְׁעָרִים רַבִּים שֶׁל הַשָּׂגַת אֱלֹקוּת, שֶׁעַל יְדֵי זֶה יְכוֹלִין לְהָבִין גַּם כָּל דַּרְכֵי הַקַּבָּלָה, אִם תְּזַכֶּה לִשְׁקוֹד עַל תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה יוֹם יוֹם בִּשְׁקִידָה רַבָּה.

אַז וואוִיל אִיז דֶעם וָואס עֶר לַייגְט אַרַיין אִין זִיךְ דֶעם הֵיילִיגְן רַבִּינ'ס וְועֶרטֶער, וָועט אִים גוּט זַיין אוֹיף דִי וָועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וָועלְט, אוּן עֶר וָועט נִיצוֹיל וָועֶרן פּוּן אַלֶע מְפוּרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר וָואס אִיז דָא אִין דֶער וָועלְט אוּן וָואס דְרֵייעֶן זִיךְ צְוִוישְׁן אוּנְזֶערֶע לַייט.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן חוֹדֶשׁ

רעד

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ב׳ לְסֵדֶר דְּבָרִים רֹאשׁ חוֹדֶשׁ מְנַחֵם אָב ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

דֶּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל שִׁיקֶן אַ רְפוּאָה שְׁלֵימָה פַּאר דַיין וַוייב.

אִיךְ פַּארְשְׁטֵיי נִישְׁט וָואס דוּ פְּרֶעגְסְט אַזַא נַארִישָׁע שְׁאֵלָה, אוֹיבּ דָאקְטוֹרִים זָאגְן מֶען דַארְף מַאכְן אַ קֶעסְט דַארְף מֶען גְלַייךְ מַאכְן, וָוארוּם רַחֲמָנָא לִיצְלָן אַ פִּים קֶען בְּלַייבְּן אַיינְגֶעבּוּגְן דֶעם נַאנְצְן לֶעבְּן, אוּן מֶען קֶען הִינְקֶען דֶעם נַאנְץ לֶעבְּן, מֶען דַארְף גֵיין צוּ אַ גְרוֹיסְן דָאקְטֶער אוּן מִיט אִים שׁוֹאֵל עֵצָה זַיין, אוּן אַוודַאי קֶען מֶען דָאס טוּן, מֶען הָאט שׁוֹין גֶעהֶערְט אַזֶעלְכֶע זַאכְן אַ פְּרוֹ וֶוען זִי הָאט גֶעשְׁוֶוועְנגֶעט הָאט זִיךְ גֶעפַאלְן אוּן צוּבְּרָאכְן אַ פִּים אוּן מֶען הָאט גֶעמַאכְט אַ קֶעסְט, אוּן סְ׳אִיז נִישְׁטָא וָואס מוֹרָא צוּ הָאבְּן וְכוּ׳, אַ גְרוֹיסֶער דָאקְטֶער אִיז אַ בַּעַל אַחֲרָיוּת, עֶר וֶוייסְט אוֹיבֶעט אַז רַאדַיאצְיֶע שַׁאדְט וְכוּ׳, אוּן אוֹיבּ זֵיי זֶענֶען וִויליג דָאס צוּ מַאכְן וֶוייסְן זֵיי אַז דָאס וֶועט נִישְׁט שַׁאדְטְן פַּאר עִיבּוּר וְכוּ׳.

עֶם וואוּנְדֶערְט מִיר זֶייעֶר אַז דוּ פְּרֶעגְסְט אַזַא נַארִישָׁע שְׁאֵלָה, וָואס דָאס אִיז אוֹיבֶעט פַּארְבִּינְדֶען מִיט פִּיקּוּחַ נֶפֶשׁ, הֵן אֱמֶת דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט מַקְפִּיד גֶעווֶען מֶען

זָאל נִישְׁט לוֹיפֶן אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ צוּ אַ דָאקְטָער, וַוייל דִי דָאקְטוֹרִים זֶענֶען מוּפְקָרִים, אָבֶּער עֶם אִיז בְּפֵירוּשׁ דָא אַ שִׁיחָה פּוּן הֵיילִיגֶן רַבִּי'ן אַז אוֹיב מֶען גֵייט שׁוֹין יָא צוּ אַ דָאקְטָער זָאל מֶען גַיין צוּם גְרֶעסְטֶן דָאקְטָער (וָואס מֵיינְט אַ גְרוֹיסֶער דָאקְטָער? דֶער וָואס פְּרַאקְטֶעצִירְט שׁוֹין לַאנְגֶע יָארְן, אוּן נִישְׁט אַ לֶערְן יוּנְג וָואס עֶר לֶערְנְט זִיךְ יֶעצְט דָאקְטֶעריי, עֶר זָאל זִיךְ לֶערְנֶען אוֹיף דִי יִשְׁמָעֵאלִים אוּן נִישְׁט אוֹיף אוּנְז וְכוּ').

עַל כָּל פָּנִים עֶם אִיז אַ וויכְטָער טָעוּת פּוּן דִי וָואס זֵיי לֶערְנֶען פַּאלְטְש פְּשַׁט אִין דֶעם הֵיילִיגֶן רַבִּינ'ס וֶועְרְטֶער אַז מֶען דַארְף אַבְטוּנְג גֶעבְּן פּוּן דָאקְטוֹרִים, עֶם אִיז בַּאוואוּסְט אַז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט אַז וֶוער עֶם מַאכְט נִישְׁט פַּאקִין פַּאר דִי קְלֵיינֶע קִינְדֶער בַּיי אַ פֶּערְטֶל יָאר, אִיז אַ רוֹצֵחַ.

אוֹיךְ הָאט עֶר גֶעזָאגְט אַז מֶען מֶעג גַיין אִינְמִיטֶן וויְנְטֶער אִין דִי גְרוֹיסֶע שְׁנֵייעֶן אוּן קֶעלְט צוּ אַ דָאקְטָער צוּ מַאכְן פַּאקִין פַּאר דִי קִינְדֶער, דָאס הֵייסְט הַיינְטִיגֶע צַייטֶן נֶעמֶען אַלֶע אִינְקְצִיוּנֶען (נִידְלֶען בְּלַאע"ז) אוֹיף אַלֶע קְרֶעפְּטְ וָואס מֶען גֶעבְּט פַּאר קְלֵיינֶע קִינְדֶער, אוּן וֶוער עֶם גֶעט נִישְׁט פַּאר דִי פִּיצְלֶעךְ קִינְדֶער אַלֶע עֶרְלֵיי וֶועקְסִינֶעישְׁן אַקֶעגְן אַלֶע סָארְט מַחֲלוֹת וְכוּ' וְכוּ' דֶער אִיז אַ רוֹצֵחַ, וּבִפְרַט גֶעט מֶען הַיינְט שַׁאטְ'ס אַקֶעגְן פַּאקִין (מִיזֶלֶעךְ) אָדֶער אַקֶעגְן פָּאלְיֶע וְכוּ', וָואס אוֹיף דֶעם הָאט דֶער הֵיילִיגֶער

רַבִּי זַייעֶר מַקְפִּיד גֶעווען, אוּן אַזוֹי וֶוערְט גֶעבְּרַעגְט אִין דֶעם סֵפֶר "אֲבָנֶיהָ בַּרְזֶל" שִׂיחוֹת פּוּן אוּנְזֶערַע לַייט וָואס זַיי הָאבֶּן מְקַבֵּל גֶעווען פּוּן דִי פְּרִיעֶדִיגֶע דוֹרוֹת בִּיז צוּם הֵיילִיגֶן רַבִּי'ן מִיט דֶעם לָשׁוֹן, רַבֵּינוּ זַ"ל אָמַר צְרִיכִין לְהַעֲמִיד לְכָל יֶלֶד פַּאקְן קוֹדֶם רַבַּע שָׁנָה, וְאִם לֹא הוּא כְּמוֹ שׁוֹפֵךְ דָמִים, וְאַפִּילוּ אִם דָרִים הַרְחֵק מִן הָעִיר מְחוּיָבִים לִיסַּע עַבוּר זֶה וְאַפִּילוּ בְּזְמַן שֶׁהַקוֹר גָדוֹל, וּלְהַעֲמִיד לְיֶלֶד פַּאקְן קוֹדֶם רַבַּע שָׁנָה, עַיֵּין שָׁם.

אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זַייעֶר זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן וֶוען מֶען רֶעדְט מִיט אַן אַנְדֶערְן, וּבִפְרַט וֶוען מֶען שְׁפִּילְט זִיךְ דָא מִיט אַ גֶעזוּנְט פּוּן אַ לֶעבְּן וְכוּ', זָאל מֶען נִישְׁט גֶעבְּן קַיין פַּאְרְקְרִימְטֶע עֲצוֹת פַּאר יֶענֶעם.

מֶען זָעט סְ'אִיז דָא מֶענְטְשֶׁן וָואס זַיי גֶעבֶּען עֲצוֹת כְּלוּמַרְשׁ'ט פּוּן הֵיילִיגֶן רַבִּ'ן אַז מֶען זָאל נִישְׁט גַיין צוּ אַ דָאקְטֶער וְכוּ' אוּן וֶוען סְ'קוּמְט צוּ אִים אִיז עֶר דָער עֶרְשְׁטֶער וָואס לוֹיפְט צוּ אַלֶע דָאקְטוֹרִים... עֶם הָאט מִיר דֶערְצַיילְט הָרַב הַחָסִיד ר' לֵוִי יִצְחָק בֶּנְדֶר זַ"ל דָאס אִין אוּמַאן הָאט גֶעוואוּנְט אַ גְרוֹיסֶער עֶרְלִיבֶער אִיד, דֶעם רַבִּינְ'ס אַיינִיקְל, אוּן עֶר אִיז גֶעווֶען אַ מַשְׁפִּיעַ בָּרַבִּים, אוּן פְלֶעגְט רֶעדְן אָפֶּען אַקֶעגְן דָאקְטוֹרִים, אוּן אַז מֶען זָאל נִישְׁט גַיין צוּ זַיי וְכוּ' וְכוּ', אוּן וֶוען עֶר אִיז גֶעקוּמֶען אִין זַיין עֶלְטֶער הָאט ר' לֵוִי יִצְחָק זַ"ל אוֹיסְגֶעפִירְט אַז עֶם אִיז נִישְׁט גֶעווֶען קַיין אַיין דָאקְטֶער אִין אוּמַאן וָואס עֶר הָאט נִישְׁט בַּאזוּכְט וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם אַיידֶער מֶען גֶעט אַן עֵצָה פַּאר יֶענֶעם נִישְׁט צוּ גַיין צוּ אַ

דָאקְטָער, דַאְרְף מֶען הָאבְּן אַסַאךְ יִשּׁוּב הַדַּעַת, אַוודַאי אוּן אַוודַאי אוֹיךְ מֶען גֵייט שׁוֹין צוּ אַ דָאקְטָער זָאל מֶען גֵיין צוּ אַ גְרוֹיסְן דָאקְטָער, דָאס הֵייסְט אַ מוּמְחֶה וָואס עֶר פְּרַאקְטָעצִירְט שׁוֹין לַאנְגֶע יָארְן אִין חָכְמוֹת הָרְפוּאָה.

דִי חַזַ"ל זָאגְן (סַנְהֶדְרִין יז:) עִיר שֶׁאֵין בּוֹ רוֹפֵא אֵין תַּלְמוּד חָכָם רְשָׁאִי לָדוּר בְּתוֹכָהּ; אוּן אַזוֹי שְׁטַייט אִין זוֹהַר (זוֹהַר חָדָשׁ בָּלָק) כָּל אַסְוָותָא דְעַלְמָא, בְּיָדָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֲבָל אִית מְנָהוֹן, עַל יָדָא דְשִׁלִיחָא. וְאִית מְנָהוֹן, דְלָא אִתְמַסְרוּ בְּיָדָא דְשִׁלִיחָא. וְאִינוּן דְאִתְמַסְרוּ בְּיָדָא דְשִׁלִיחָא, אַסְוָותָא אִינוּן; אַלָע רְפוּאוֹת קוּמֶען פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אָבֶּער עֶס אִיז דָא רְפוּאוֹת וָואס עֶר גֶעבְּט אִיבֶּער פַּאר זַייֶנע שְׁלוּחִים, אוּן אַזוֹי זָאגְן אוֹיכֶעט דִי חַזַ"ל (בְּרָכוֹת ס:) אוֹיפְן פָּסוּק (שְׁמוֹת כ"א) "וְרַפֹּא יְרַפֵּא" מִכַּאן שֶׁנִּתְנָה הָתוֹרָה רְשׁוּת לְרוֹפֵא לְרַפְּאוֹת.

אוּן דֶער הֵייליגֶער רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ג') דָאס נָאכְדֶעם וָואס מֶען גֶעט אַ פִּדְיוֹן פַּאר אַ צַדִיק קֶען מֶען גֵיין צוּ אַ דָאקְטָער, עַיין שָׁם. אוּן אַזוֹי פִּירְן זִיךְ אוּנְזֶערֶע לַייט, אוֹיךְ מֶען דַארְף גֵיין צוּ אַ דָאקְטָער לֶערְנֶען זֵיי דָעם מַאֲמַר "כְּשֶׁחָלָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל" (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ג') אוּן מֶען זָאגְט אוֹיף דֶעם דִי תְּפִלָּה אִין לִיקוּטֵי תְּפִילוֹת (תְּפִלָּה ג') אוּן מֶען גֶעט אַ פִּדְיוֹן, אוּן מֶען גֵייט צוּ אַ דָאקְטָער.

דֶער עִיקָּר דַארְף מֶען וויסְן וָואס דִי חַזַ"ל זָאגְן (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה פָּרָשָׁה י"ז) תַּרְעָא דְלָא פְּתִיחַ לְמִצְוָותָא יְהֵא פָּתִיחַ לְאַסְיָא; אַ הוּיז וָואס מֶען מַאכְט נִישְׁט אוֹיף פַּאר אָרעמָעלַייט,

וועט מען מוזן אויפמאכן פאר אַ דאקטער, אָפּגעהיטן זאל מען וועלן.

דער בוֹרא כָּל עוֹלָמִים וְאל שִׁיקן אַ רְפוּאָה שְׁלֵימָה פַּאר אַלע אידן, און מען זאל נישט דאַרפן אָנקומען צו רְפוּאוֹת נַשְׁמִיוּת, און מען זאל נישט דאַרפן גיין צו דאקטוֹרים.

זאלסט הָאבן א לעכטיגן חודש

ערה

בְּעָזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ב' לְסֵדֶר דְּבָרִים רֹאשׁ חוֹדֶשׁ מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֶּרוּ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערהַאלְטן דיין בְּריוו.

עָם וואונְדערְט מיר זייער וְוי אַזוֹי דוּ פְֿרעגְסְט מִיר אַזַא נַאריֹשֶׁע שְׁאֵלָה וָואם אִיז פַּארבִינדען מִיט עַמֵּי-אַרצות אויבעט, אויב מען מעג מַאכן מְלַוֶּה מַלְכָּה אִין דִי דְרֵיי וָואכן מִיט מוזיק? עָם וְוערְט גְעבְּרענְגט בְּפֵירוּשׁ אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ אוֹרַח חַיִּים סִימָן תקנ"א, אוּן עָם וְוערְט גְעבְּרענְגט אִין מָגֵן אַבְרָהָם סְעִיף קָטָן י' שֶׁאָסוּר לַעֲשׂוֹת רִיקוּדִין וּמְחוֹלוֹת מי"ז בְּתַמּוּז וְאֵילֵךְ וְכוּ', אוּן עָם אִיז אָנְגענומען בַּיי נַאנְץ כְּלַל יִשְׂרָאֵל אַז אִין דִי דְרֵיי וָואכן שְׁפִּילְט מָען נִישְׁט קַיין מוזיק אוּן מִיט קַיין שׁוּם אִינְסְטְרוּמֶענְטן (עיין שַׁאֲלוֹת וּתְשׁוּבוֹת מִנְחַת יִצְחָק חֵלֶק א' סִימָן קי"א, וְכֵן שַׁאֲלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אִגְּרוֹת מֹשֶׁה חֵלֶק א' סִימָן קס"ו, וּשַׁאֲלוֹת וּתְשׁוּבוֹת צִיץ אֱלִיעֶזֶר סִימָן ח', וְכֵן שַׁאֲלוֹת וּתְשׁוּבוֹת שַׁבָּט הַלֵּוִי חֵלֶק ח' סִימָן קכ"ז).

עָם אִיז דָא וָואס זֶעענען מַחְמִיר אֲפִילוּ נִישְׁט צוּ זִינְגֶען מִיטְן מוֹיל סְתָם נִיגוּנִים וְכוּ׳, וְנַהֲרָא נַהֲרָא וּפְשִׁטֵיהּ, יֶעדֶער אֵיינֶער דַאְרְף זִיךְ פִּירְן ווִי זַיינֶע עֶלְטֶערְן הָאבֶּן זִיךְ גֶעפִּירְט, אָבֶּער גַיין לְכַתְּחִילָּה מַאכְן מְלַוֶּה מַלְכָּה מִיט מוּזִיק וְכוּ׳ דָאס וַוייזְט אַ קַלּוּת דַעַת וְכוּ׳ אוּן עָם פָּעלְט אִין יִרְאַת שָׁמַיִם וְכוּ׳, אוּן מֶען אִיז וַוייט פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים רַחֲמָנָא לִיצְלָן, מֶען שְׁפִּירְט נִישְׁט דֶעם חוּרְבָּן הַבַּיִת, אוּן מֶען שְׁפִּירְט נִישְׁט צָרוֹת יִשְׂרָאֵל, אוּן בִּפְרַט וָואס כְּלַל יִשְׂרָאֵל אִיז דּוּרְכְגֶענַאנְגֶען דִי צְוַוויי וָואכְן אַז אַ אִידִישׁ אִינְגֶעלֶע הָאט פַּאְרִבְּלָאנְדְזֶשעט אַהֵיים פּוּן חֶדֶר וְכוּ׳, אוּן אַ קַאלְט בְּלוּטִיגֶער מֶעְרֶדֶער הָאט אִים נָעבֶּעךְ צוּשְׁנִיטְן אוֹיף שְׁטִיקֶער מִיט דִי גֶרֶעסְטֶע מָאס אַכְזָרִיוּת, וָואס בִּיז יֶעצְט קֶען מֶען נִישְׁט קוּמֶען צוּ זִיךְ.

אוּן אוֹיב עָם אִיז נִישְׁט גֶענוּג הָאט פַּאסִירְט צְוַוויי וָואכְן שְׁפָּעטֶער הָאט אַ קַאלְט בְּלוּטִיגֶער מֶעְרֶדֶער דֶערְשְׁטָאכְן צוּם טוֹיט אַ צַדִּיק תָּמִים אַן עֶרְלִיכְן אִיד, וָואס אוֹיף דֶעם אַלֵיין וָואלְטְן מִיר גֶעדַארְפְט אַסַאךְ טְרוֹיעֶרְן, בִּפְרַט אִין דִי דְרֵיי וָואכְן, אוּן אוֹיסֶער וָואס לֶעצְטֶנס זֶעענען פַּאְרַכַאפְט גֶעוָואְרְן מִיט מִיתוֹת מְשׁוּנוֹת מִיתוֹת אַכְזָרִיוּת יוּנְגֶע מֶענֶער אוּן פְּרוֹיעֶן אוּן קִינְדֶער וְכוּ׳, וָואס אוֹיף דֶעם דַאְרְף מֶען אַסַאךְ בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים עֶר זָאל שׁוֹין זָאגְן דֶעם מַלְאָךְ הַמַּשְׁחִית הֶרֶף, עָם אִיז שׁוֹין גֶענוּג אִידִישׁ בְּלוּט פַּאְרָגאסְן גֶעוָואְרְן, אוּן יֶעצְט אִין דִי דְרֵיי וָואכְן אִיז דִי צַייט צוּ טְרוֹיעֶרְן אוֹיף אַלֶע צָרוֹת יִשְׂרָאֵל, אִיז ווִי קֶען מֶען

אַיינְפַאלְן צוּ מַאכְן מְלַוֶּה מַלְכָּה׳ס מִיט מוּזִיק, וָואם אוֹיסֶער דֶעם וָואם דָאם אִיז אַ אִיסּוּר אוּן סְ׳אִיז אָנְגֶענוּמֶען אַזוֹי בַּיי כְּלַל יִשְׂרָאֵל, נָאר עֶם קוּמְט אוֹיכֶעט פוּן עַמֵּי אַרְצוֹת, מֶען הָאט נִישְׁט קַיין פִּינְטֶל יִרְאַת שָׁמַיִם, עֶם טוּט מִיר זֵייעֶר וֵויי אַז דוּ פֶּרֶעגְסְט אֲפִילוּ אַזָא שְׁאֵלָה.

דָּער בּוֹרֶא כָּל עוֹלָמִים זָאל דִיר אַרַיינְגֶעבְּן שֵׂכֶל, אוּן זָאלְסְט אָנְהֵייבְּן צוּ לֶערְנֶען אַסַאךְ שׁוּלְחָן עָרוּךְ, כְּדֵי זָאלְסְט וִויסְן וִוי אַיין וִוי אוֹיס, וָואם מֶען מֶעג אוּן וָואם מֶען טָאר נִישְׁט וְכוּ׳ וְכוּ׳.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רעו

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ב׳ לְסֵדֶר דְּבָרִים רֹאשׁ חוֹדֶשׁ מְנַחֵם אָב ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֶרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

אִיךְ הַאלְט נִישְׁט פוּן דֶעם אַז מֶען זָאל זִיךְ אָפְּטַיילְן פוּן אַ שְׁטִיבְּל פוּן אוּנְזֶערֶע לַייט, כְּאטְשֶׁע דַיין כַּוָּונָה אִיז לְטוֹבָה, אָבֶּער וִויסְן דַאךְפְּסְטוּ וִויסְן וִויפֶּער מֶען טַיילְט זִיךְ אָפּ אִיז שׁוֹין דָּא אִין דֶעם אַ גְּרוֹיסֶער בְּרָאךְ, וִוי דֶער תַּרְגוּם זָאגְט אוֹיף "וַיִּקַּח קֹרַח" וְאִתְפְּלֵג קָרַח, פוּן אוֹיבְן אוֹיף מֵיינְט מֶען עֶר הָאט גֶענוּמֶען... אָבֶּער דֶער תַּרְגוּם אִיז מְגַלֶּה עֶר הָאט זִיךְ אָפְּגֶעטַיילְט... יֶעדֶער טַיילוּנְג אִיז שׁוֹין אִין דֶעם

דָּא אַ חוּרְבָּן, וּבִפְרַט בַּיִים הֵייליגְן רֶבִּינְ׳ס זַאךְ, וָואס עֶס קוּמָען אַפֿאר טָאטָערין אוּן זָאגָן, זֵיי מֵיינָען לְשֵׁם שָׁמַיִם, אוּן זֵיי טֵיילָן זִיךְ אָפּ, אוּן בַּיִים סוֹף וֶוערְט נִתְגַּלֶּה אַז זֵיי זֶענָען פָּשׁוּטָע בַּעֲלֵי מַחְלוֹקֶת, אוּן בַּיי זֵיי אַלֵיין וֶוערְט טֵיילוּנְגָען וְכוּ׳, [עַיֵין לִיקּוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן ס״ו, דָּאס מְפוּרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר וֶוערְן אָנְגֶערוּפְן טָאטָערִין].

אִיבֶּערְדֶעם רָאט אִיךְ דִיר דוּ זָאלְסְט זִיךְ נִישְׁט אָפּטֵיילָן פּוּן הֵיכַל הַקּוֹדֶשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאוֹפָן.

אֱמֶת עֶס אִיז דָּא וָואס זֵיי הָאבְּן טַעֲנוֹת וְכוּ׳, הָאב אִיךְ שׁוֹין כַּמָּה פְּעָמִים גֶעשְׁרִיבְּן, יֶעדֶע שׁוּהְל מוּז הָאבְּן אַ וַעַד אַ קַאמִיטֶע וָואס בַּיי דִי חַז״ל וֶוערְן זֵיי אָנְגֶערוּפְן שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר, (עַיֵין מְגִילָה כ״ו, וְכֵן שׁוּלְחָן עָרוּךְ אוֹרַח חַיִים סִימָן נ״ג), יֶעדֶע שׁוּהְל מוּז הָאבְּן אַ קַאמִיטֶע פּוּן זִיבְּן מֶענְטְשְׁן, וָואס דִי שׁוּהְל מוּז גֶעפִּירְט וֶוערְן דּוּרְךְ זֵיי, פַּארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז מָען זָאל נָאר נֶעמֶען זִיבְּן מֶענְטְשְׁן פּוּן פַּארְשִׁידֶענֶע שִׁיכְטֶן וָואס זֵיי דַאוֶוענָען אִין בֵּית הַמִּדְרָשׁ, וָואס אַזוֹי קֶען אַרוֹיסְקוּמֶען אַ קְלָאָרֶע הַנָּהָגָה, (נִישְׁט נֶעמֶען זִיבְּן ״בָּאקֶעס״ וָואס זֵיי הַאלְטֶן דִי וֶועלְבֶּע זַאךְ, דָּאס אִיז פָּשׁוּט אַ חוֹזֶק, מָען נֶעמְט זִיבְּן קִיעֶן אוּן אַלֶע זָאגָן יָא, אַזוֹי וִוי פַּרְעָה הָאט גֶעזָאלוֹמְ׳ט...).

אַ קַאמִיטֶע דַארְף בַּאשְׁטֵיין פּוּן אַלֶע קֶענְען טְרַאכְטְנְ׳דִיגֶע מֶענְטְשְׁן וָואס זֵיי דַאוֶוענָען אִין בֵּית הַמִּדְרָשׁ, אוּן אַזוֹי קֶען מָען אַרוֹיסְקוּמֶען מִיט אַ קְלָאָרֶע הַנָּהָגַת הַבַּיִת הַמִּדְרָשׁ, אוּן דוּרְכְדֶעם וֶועט קֵיינְמָאל נִישְׁט זַיין קַיין מַחְלוֹקֶת אִין

בֵּית הַמִּדְרָשׁ, אוּן דֶּיע וָואס זֵיי וויִלְן דָּאס נִישְׁט מַאכְן מֵיינֶען נָאר זִיךְ וְכוּ', זֵיי הָאבְּן מוֹרָא מֶען וֶועט זֵיי צִינֶעמֶען זֵייעֶר אַזוֹי גֶּערוּפֶענֶע כָּבוֹד...

אִיבֶּערְדֶעם הַאלְט אִיךְ, דִי אַלֶע וָואס זֵיי וויִלְן קוּמֶען אִין הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ וֶועלְן קוּמֶען, אוּן דִי וָואס זֵיי וויִלְן נִישְׁט קוּמֶען וֶועלְן בְּמֵילָא נִישְׁט קוּמֶען.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעבְּטִיגְן חוֹדֶשׁ

רעז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ג' לְסֵדֶר דְּבָרִים ב' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶּערְהַאלְטֶן דַּיין בְּרִיוו.

וויִסְן דַּארְפְּסְטוּ וויִסְן אַז מֶען דַּארְף זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶּעבְּן בַּיי וֶועמֶען מֶען לֶערְנְט וְכוּ', מֶען קֶען הַיינְט זֵייעֶר גְּרִינְג פַּארְפִּירְן אַ מֶענְטְשׁ מִיט דֵּיעוֹת כּוֹזְבוֹת, דֶּער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת לִימּוּד סִימָן ע"ד) **אַל תִּלְמַד אֶלָּא אֵצֶל יֵרֵא שָׁמַיִם; אוֹיב אַזוֹי פְּרֶעגְט זִיךְ דִי קַשְׁיָא, וווּ אַזוֹי קֶען אַ מֶענְטְשׁ וויסְן וֶוער אִיז אַ יֵרֵא שָׁמַיִם? נָאר דֶּער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט** (שָׁם אוֹת יִרְאָה חֵלֶק ב' סִימָן ג) **עַל יְדֵי לִימּוּד שׁוּלְחָן עָרוּךְ בָּאִים לְיִרְאָה**; דַּארְף מֶען שְׁטֶענְדִיג קוּקְן גֵּייט עֶר אַרוֹיס פּוּן דִי שׁוּלְחָן עָרוּךְ דָּאס אִיז אַ סִימָן אַז עֶר אִיז אַ קַל שֶׁבְּקַלִּים אוּן מֶען דַּארְף זִיךְ פּוּן אִים דֶּערְווייטֶערְן, אָבֶּער

אוֹיב עֶר פִּירְט זִיךְ עַל פִּי שׁוּלְחָן עָרוּךְ דֶעמָאלְט וֵוייסְט מֶען אַז עֶר אִיז אַ יֵרֵא שָׁמַיִם.

דָּער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן כ"א) דָּאס אֲפִילוּ בַּיי מְחַדֵּשׁ זַיין חִידוּשֵׁי תוֹרָה, דַּארְף מֶען אַוֶועקְשְׁטֶעלְן אַ שׁוֹמֵר פַּאר דִי חִידוּשֵׁי תוֹרָה, אוּן אַ שׁוֹמֵר נָאךְ דִי חִידוּשֵׁי תוֹרָה, אוּן וֶוער אִיז דֶער שׁוֹמֵר? לֶערְנָען פּוֹסְקִים דָּאס הֵייסְט שׁוּלְחָן עָרוּךְ, דָּאס אֲפִילוּ מְחַדֵּשׁ זַיין אַ חִידוּשׁ טָאר נִישְׁט זַיין אַקֶעגְן שׁוּלְחָן עָרוּךְ, אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן נִישְׁט לֶערְנָען מֶענְטְשֶׁן הַנְהָגוֹת וָואס אִיז אַקֶעגְן שׁוּלְחָן עָרוּךְ.

אִין אוּמַאן וֶועלְן מֶען פְּלֶעגְט פְּרֶעגְן אוּנְזֶערֶע לַייט זָאלְן זָאגְן עֶפֶּעס אַ הַנָּהָגָה פּוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, פְּלֶעגְט מֶען עֶנְטְפֶּערְן מַאךְ אוֹיךְ דֶעם שׁוּלְחָן עָרוּךְ וֶועסְטוּ זֶען וִוי אַזוֹי דֶער רֶבִּי הָאט זִיךְ גֶעפִּירְט.

אַוַדַּאי דַּארְף מֶען גְרוֹיס רַחֲמִים אוֹיךְ דִי וֶועלְט נִישְׁט צוּ פַּארְקְרִיכְן אֲפִילוּ אִין חִידוּשֵׁי תוֹרָה, וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זַ"ל הָאט גֶעזָאגְט (חַיֵּי מוֹהַרַ"ן סִימָן תפ"ד) אִיךְ הָאב גֶעהֶערְט פּוּן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן דָּאס עֶס אִיז אַ גְרוֹיסָע יֵצֶר הָרַע בַּיי דִי לוֹמְדִים מְחַדֵּשׁ צוּ זַיין אַ נַייעם דִּין.

מֶען זֶעט מֶענְטְשֶׁן זוּכְן דַּוְוקָא נַייעֶ הֲלָכוֹת'ער וָואס דָּאס אִיז גוֹרֵם נָאכְדֶעם אַז מֶען פַּארְנַאכְלֶעסִיגְט וִויכְטִיגֶע עִיקָּרִים אִין אִידִישְׁקֵייט, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט בְּפֵירוּשׁ גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן מ"ד) אַז דֶער עִיקָּר אִידִישְׁקֵייט אִיז תְּמִימוּת אוּן פְּשִׁיטוּת, אוּן דִי אַלֶע דְמְיוֹנוֹת אוּן הַמְצָאוֹת

אוּן חָכְמוֹת וָואס מָען וויל אַרײַנְבְּרֶענְגֶן אִין אִידִישְׁקֵייט אִיז הוֹילֶע דִּמְיוֹנוֹת אוּן שְׁטוּתִים אוּן גְּרוֹיסֶע בִּלְבּוּלִים, אוּן דָּאס אִיז גוֹרֶם נָאכְדֶעם אַז מָען לָאזְט אָפּ דֶעם גַאנְצֶן אִידִישְׁקֵייט רַחֲמָנָא לִיצְּלָן, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מָען זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבֶּן פּוּן וָועמָען מָען לֶערְנְט וְכוּ׳.

עָם אִיז הַיינְט לַיידֶער דָּא אִינְגֶעלַייטְ׳לֶעךְ וָואס נִישְׁט לַאנְג צוּרִיק זָענֶען זַיי גֶעווֶען פַארְשְׁמִירְט אִין פְּגַם הַבְּרִית בֵּיז אִיבֶּער דִי אוֹיעֶרן, אוּן הַיינְט הָאט זִיךְ זַיי פַארְגְלִיסְט צוּ זַיין מַנְהִיגִים פִּירֶערְם (פַארְפִּירֶערְם), אוּן זַיי פַארְפִּירְן אַנְדֶערֶע, מָען גֶייט זַיי נָאךְ אַזוֹי וִוי אַ צִיג גֶייט נָאךְ אַלֶע צִיגֶן, דִי חַז״ל זָאגְן (בָּבָא קַמָּא נב.) כַּד רָגִיז רַעֲיָא עַל עָנָא עָבִיד לֶנְגָדָא סְמוּתָא; זָאגְט רַשׁ״י, וָוען דֶער פַאסְטֶעךְ אִיז בְּרוֹגֶז אוֹיף דִי שָׁאף, נֶעמְט עֶר דֶעם עֶרְשְׁטֶן אוּן מַאכְט אִים בְּלִינְד, אוּן אַלֶע שָׁאף גֶייעֶן אִים נָאךְ, אוּן אַוודַאי פַאלְן זַיי אַרַיין אִין גְּרִיבֶּער וְכוּ׳.

אַזוֹי אוֹיכְעט בְּשֶׁהַמָּקוֹם נִפְרַע מִשּׂוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל מְמַנֶּה לָהֶן פַּרְנָסִים שֶׁאֵינָן מְהוּגָנִין וְכוּ׳, וָוען דֶער מִידַת הַדִּין שְׁטַארְקְט זִיךְ אוֹיף דֶער וָועלְט, שְׁטֶעלְט מָען אוֹיף אַ פַאלְשֶׁן מַנְהִיג, אוּן עֶר פִּירְט זַיי אוֹיף אַ קְרִיכְמֶע וָועג, אוּן וִוי דֶער הַיילִיגְער רֶבִּי דֶערְצַיילְט אִין סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיוֹת (מַעֲשֶׂה י״ב פּוּן דֶער בַּעַל תְּפִלָּה) פּוּן דִי כִּיתּוֹת וְכוּ׳, וָואס יֶעדֶער אַיינֶער הָאט זִיךְ אוֹיפְגֶעזוּכְט אַ מַנְהִיג, דֶעי אַ שִׁיכּוֹר וְכוּ׳, דֶעי אַ רוֹצֵחַ וְכוּ׳, אוּן עֶר הָאט זַיי אַוודַאי גֶעפִּירְט אוֹיפְן דֶרֶךְ הַיָּשָׁר... אַז אָךְ אוּן וַויי אַז מָען גֶייט נָאךְ פַארְקְרִימְטֶע וָועגְן.

מִיר הָאבֶּן דֶעם הֵיילִיגֶן רַבִּינֹ׳ס סְפָרִים וָואס עֶר הָאט
אוּנְז אוֹיסְגֶעטְרַאטֶן **אַ** וֶועג אִין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
אוּן פּוּן דֶעם דַּארְף מֶען זִיךְ נִישְׁט אָפְּקֶעְרֶן כְּהִיא זֶה,
וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי **זָאגְט** (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א׳ סִימָן קכ״ג)
הָעִיקָּר וְהַיְסוֹד שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בּוֹ, לְקַשֵּׁר עַצְמוֹ לְהַצַּדִּיק
שֶׁבַּדּוֹר, וּלְקַבֵּל דְּבָרָיו עַל כָּל **אֲשֶׁר** יֹאמַר כִּי הוּא זֶה,
דָּבָר קָטָן וְדָבָר גָּדוֹל. וּלְבִלִי לִנְטוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, מִדְּבָרָיו
יָמִין וּשְׂמֹאל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִפְרֵי פָּרָשַׁת
שׁוֹפְטִים) **אַפִּילוּ** אוֹמֵר לְךָ עַל יָמִין שְׂמֹאל וְכוּ׳. וּלְהַשְׁלִיךְ
מֵאִתּוֹ כָּל הַחָכְמוֹת, וּלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ בְּאִילּוּ **אֵין** לוֹ שׂוּם
שֵׂכֶל, בִּלְעֲדֵי **אֲשֶׁר** יְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק וְהָרַב שֶׁבַּדּוֹר. וְכָל זְמַן
שֶׁנִּשְׁאַר אָצְלוֹ שׂוּם שֵׂכֶל עַצְמוֹ, **אֵינוֹ** בִּשְׁלֵימוּת, וְאֵינוֹ
מְקוּשָׁר לְהַצַּדִּיק וְכוּ׳ עַיֵּין שָׁם.

דָּאם הֵייסְט **אַז** דֶער עִיקָּר שְׁלֵימוּת אִיז צוּ פָּאלְגֶן דֶעם
צַדִּיק **אוּן** נִישְׁט אָפְּטֶרֶעטֶן פּוּן זַיינֶע דִּיבּוּרִים, נָאר
דָּאם הֵייסְט אֱמֶת'ע הִתְקָרְבוּת צוּם צַדִּיק, **אוֹיב** אֵיינֶער
קֶען נִישְׁט אָנְווייזֶן פּוּן **וִוי** עֶר נֶעמְט זַיינֶע דִּיבּוּרִים, דַּארְף
מֶען פּוּן אִים זִיךְ זַייעֶר דֶערְווייטֶערְן, בִּפְרַט **וָוען** סְ׳**אִיז** נוֹגֵעַ
צוּ עִיקָּרֵי אֱמוּנָה, **וִוי** **בַּאוואוּסְט** אִיז בַּיים הֵיילִיגֶן רַבִּי׳ן
גֶעוֶוען דֶער עִיקָּר אֱמוּנָה, **אוּן** עֶר הָאט בְּפֵירוּשׁ גֶעזָאגְט
(שִׂיחוֹת הָרַ״ן סִימָן ל״ה וְסִימָן ר״כ) **אַז** **פַּאר** מָשִׁיחַ **וָועט** קוּמֶען **וָועט**
זַיין דֶער שְׁוֶוערְסְטֶער נִסָּיוֹן זִיךְ צוּ הַאלְטֶן אִין דִי רֵיינֶע
אֱמוּנָה, סְ׳**וָועט** זַיין **אַסָאךְ** פַּאלְשֶׁע מַנְהִיגִים **וָואס** זֵיי **וָועלְן**
פַּארְפִּירֶן זַייעֶרע נָאכְשְׁלֶעפֶּערְס, עַיֵּין שָׁם.

וְיִסֵּן דַּאִרְפִּסְטוּ וויסְן דָּאם דָּער סַמָּ"ך מָ"ם הָאט זִיךְ אַן עֲצָה גֶּעגֶעבְּן יֶעצְט מִיט דִי יוּנְגְט, עֶר הָאט אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט יוּנְגַאטְשֶׁעם פַּאר זִינְגֶּעִר'ס, אוּן בְּלוֹמֶרְשְׁט הֶייסְט דָּאם חַסִידִישֶׁע זִינְגֶּעִר'ס, אוּן דִי יוּנְגְט לוֹיפְט זֵיי נָאךְ, אוּן זֵיי זָענֶען פַּארַגאפְּט אִין זֵיי, אוּן צוּבִיסְלִיךְ וָוערְט אָפְּגֶעטוּן פּוּן זֵיי אִינְגַאנְצְן דִי יִרְאַת שָׁמַיִם, וָוארוּם דִי גְּרָאבֶּע יוּנְגֶען דִי זִינְגֶּעִר'ס וַוארְפְּן זִיךְ בַּיים זִינְגֶּען אַזוֹי וויִ אַ נִיגֶּער אַ שְׁוַוארְצֶער צִיגַיינֶער וְכוּ' וְכוּ', אוּן לֵיידֶער דִי יוּנְגְט מֵיינְט אַז זֵיי וָועלְן דָּארְטֶן שֶׁעפְּן אַמְפֶּערְם מִיט יִרְאַת שָׁמַיִם וְכוּ'.

סְ'אִיז אַ בּוּשָׁה אוּן אַ חֶרְפָּה צוּ זָען בַּיי אַ חַסִידִישֶׁע חֲתוּנָה פּוּן הֵייכִישֶׁע אִידְן לַאדְענְט מָען אַיין אַזַא יוּנְגַאטְשׁ פַּאר אַ זִינְגֶּער, אוּן אַלֶע שְׁטֶעלְן זִיךְ אַרוּם צוּ קוּקְן וויִ דֶּער צִיגַיינֶער וַוארְפְּט זִיךְ אוּן זִינְגְט, אוּן דֶּערְוַויילְ פַּארְגֶעסְט מָען אִינְגַאנְצְן פּוּן חָתָן, עֶר דַארְף זִיצְן אִין דִי זַייט וְכוּ' וְכוּ'.

אַזַא פָּנִים הָאבְּן דִי יוּנְגֶעלַייטְלֶעךְ וָואס עֶם הָאט זִיךְ פַּארְנְלִיסְט פַּאר זֵיי צוּ זַיין מַנְהִיגִים פִּירֶער'ס (פַּארְפִּירֶער'ס), עֶם אִיז דָּא אִין לְקוּטֵי תְּפִילוֹת בַּמָּה וְבַמָּה תְּפִילוֹת וָואס דֶּער הֵייליגֶער רֶבִּי נָתָן זַ"ל בֶּעט דֶּעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיךְ זָאל טְרֶעפְּן דֶּעם אֱמֶתְ'ן מַנְהִיג וָואס וָועט מִיר נִישְׁט פַּארְפִּירְן וְכוּ' וְכוּ', אוּן דֶּער הֵייליגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן ל"ט) אַז מָען דַארְף בִּיטֶּער וַויינֶען אוּן בֶּעטְן דֶּעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים לוֹיט אוּנְזֶערֶע נִידְרִיגֶע מַדְרֵיגָה, עֶר זָאל אוּנְז שֶׁענְקְן אַ מַנְהִיג רוֹעֶה נֶאֱמָן וָואס קֶען אִין

אוּנז אַרײַנשַׁיינען גֶעטְלִיכְקַיִט, אַז מֶען זָאל טְרֶעפֶּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים פּוּן יֶעדֶע זַאךְ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר שְׁטַאַרְק, גֶעבּ אַבְטוּנְג מֶען זָאל דִיךְ נִישְׁט פַּארְפִירֶן, אוּן מֶען זָאל דִיךְ נִישְׁט אָפְּנַאַרְן, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׁיחוֹת הָר״ן סִימָן נ״א) דָּאס זָאלְט אִיר מְקַבֵּל זַיין פּוּן מִיר אִיר זָאלְט זִיךְ נִישְׁט לָאזְן נַארְן וָוארוּם דִי וֶועלְט נַארְט אַיְיךְ; אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר לַייגְט אַרַיין דִי וֶועְרְטֶער אִין הַאַרְצְן אַרַיין, אוּן הַאלְט זִיךְ נָאר בַּיי עֶרְלִיכֶע אִידְן יְרֵאֵי הַשֵּׁם וְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת יְרָאָה חֵלֶק ב׳ סִימָן ט׳) אֵלּוּ הַמְקוֹרָבִים לְיִרְאֵי הַשֵּׁם גַּם הֵם זוֹכִים לְיִרְאָה וּלְדַעַת.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן טָאג מִיט אַ גֶעבֶּענְטְשְׁטֶער תָּמִיד

רעה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ג׳ לְסֵדֶר דְּבָרִים ב׳ מְנַחֵם אָב ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַבָּחוּר ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

עָם טוּט מִיר זַייעֶר וֵוי צוּ הֶערְן וָואס אוֹיף דִיר גֵייט דּוּרְךְ וְכוּ׳ וְכוּ׳, אָבֶּער דִי חַז״ל הָאבְּן אוּנז גֶעלֶערְנְט (סוֹטָה נב:) אִם פָּגַע בְּךָ מְנוּוָל זֶה מָשְׁכֵהוּ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ אִם אֶבֶן הוּא נִימּוֹחַ אִם בַּרְזֶל הוּא מִתְפּוֹצֵץ; אוֹיבּ דֶער מְנוּוָל דֶער

עֶקְלְדִיגֶער יֵצֶר הָרַע הָאט זִיךְ אִין דִיר אַרַיינְגֶעכאפְּט, זָאלְסְטוּ אִים אַרַיינְשְׁלֶעפְּן אִין בֵּית הַמִּדְרָשׁ אוּן זָאלְסְט אָנְהֵייבְן צוּ לֶערְנֶען תּוֹרָה, דֶּעמָאלְט, אֶפִּילוּ עֶר וֶועט זַיין הַארְט וִוי אַ שְׁטֵיין אוּן שְׁטַארְק וִוי אַ אַייזֶן וֶועט עֶר צוּגֶיין אוּן צוּקְלַאפְּט וֶוערְן אוֹיב דוּ וֶועסְט לֶערְנֶען תּוֹרָה.

דוּ קֶענְסְט זִיךְ נִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלְן וָואם הֵייסְט לֶערְנֶען תּוֹרָה, דִי תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה דָּאם אִיז דִי חָכְמָה פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וֶוען אַ מֶענְטְש לֶערְנְט תּוֹרָה אִיז עֶר מְבַטֵּל זַיין בְּרֶעֶנְעדִיגֶע יֵצֶר הָרַע, אוּן דִי חַז"ל זָאגְן (קִידּוּשִׁין ל:) אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָאתִי יֵצֶר הָרַע בָּרָאתִי תּוֹרָה תַּבְלִין כְּנֶגְדּוֹ; דֶער וֶעלְבֶּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָואם הָאט בַּאשַׁאפְּן דֶעם יֵצֶר הָרַע הָאט עֶר גֶעזָאגְט אַז דֶער אֵייגְנְצִיגְסְטֶער עֵצָה אִים צוּ צוּבְּרֶעכְן אִיז לֶערְנֶען תּוֹרָה, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׁיחוֹת הָר"ן סִימָן י"ט) אֲפִילוּ דִי מֶענְטְשֶׁן וָואם הָאבְּן שׁוֹין אַיינְגֶעזִינְקֶען אִין שְׁוֶוערֶע בִּיטֶערֶע תַּאֲוֹות אוּן טוּען אָפְּ שְׁוֶוערֶע בִּיטֶערֶע זִינְד רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, אוּן זֵיי זִינְקְן אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית רַחֲמָנָא לִיצְלָן, אוֹיב זֵיי וֶועלְן זִיךְ מַאכְן אַ חוֹק קָבוּעַ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג כַּךְ וְכַךְ אַ שִׁיעוּר אִין תּוֹרָה, וֶועט דִי תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה זֵיי אַרוֹיסְרַייסְן פּוּן זֵייעֶר שְׁמוּץ, אוּן עֶס אִיז מְקוּבָּל בַּיי אוּנְזֶערֶע לַייט דָּאם כַּךְ וְכַךְ גַייט אַרוֹיף אוֹיף לִימוּד חַ"י פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, אַ מֶענְטְש זָאל זִיךְ צוּגֶעוואוֹיְנֶען זָאגְן יֶעדְן טָאג אַכְצֶן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת וָואם דָּאם הַארְגֶעט אַוֶועק דֶעם יֵצֶר הָרַע אִינְנַאנְצֶן, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעגֶעבְּן אַ תִּיקּוּן פַּאר עֶטְלִיכֶע פּוּן אוּנְזֶערֶע לַייט

אַז זײ זָאלְן זָאגְן ייִדְן טָאג אַכְצְן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, (עַיֵּן שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן קפ"ה).

יֶעצְט אַז דוּ וּוילְסְט פָּטוּר וָוערְן פּוּן דַיין בְּרֶעגְדִינְג יֵצֶר הָרַע, זָאלְסְטוּ שׁוֹין אָנְפַאנְגְן הַיינְט צוּ זָאגְן אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, וָוארוּם מִשְׁנָה הָאט דֶעם כֹּחַ אַרוֹיסְצוּרַיִיסְן דֶעם מֶענְטְש פּוּן שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּוי עֶס שְׁטֵייט (תְּהִלִּים ל') הֶ'עֱלִיתָ מִ'ן שְׁ'אוֹל נַ'פְשִׁי, אִיז דֶער רָאשֵׁי תֵּיבוֹת מִשְׁנָה"ה, וָוארוּם דוּרְךְ לִימוּד מִשְׁנַיוֹת נֶעמְט מֶען אַרוֹיס זַיין נֶפֶשׁ פּוּן שְׁאוֹל; חַזַ"ל זָאגְן אוֹיךְעט (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָשָׁה כ"ב סִימָן ו') **אִם בָּא יִצְרְךָ לְהַשְׁחִיקְךָ דּוֹחֵהוּ בְּדִבְרֵי תוֹרָה.**

זָעט מֶען פּוּן דֶעם אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם עֵצָה מְבַטֵּל צוּ זַיין דֶעם יֵצֶר הָרַע, נָאר דוּרְךְ לִימוּד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אוּן קֵיינֶער זָאל דִיךְ נִישְׁט גֶעבְּן קַיין אַנְדֶערֶע עֵצוֹת, אוּן אוֹיב עֶס וָועט נִתְגַּבֵּר וָוערְן אוֹיף דִיר דַיין יֵצֶר הָרַע, אִיז אַ סִימָן אַז דוּ לִיגְסְט נָאךְ אִין דַיין רִשְׁעוּת, וּוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת תְּשׁוּבָה סִימָן פ"א) **מִי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְבַטֵּל אֶת הַיֵּצֶר הָרַע עַל יְדֵי הַמְּשָׁכַת אוֹתוֹ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ יֵדַע שֶׁעֲדַיִין בְּרִשְׁעוֹ קַיָּים.**

אִיבֶּערְדֶעם פָּאלְגְ מִיר, הֵייבְ אָן דֶעם הַיינְטִיגְן טָאג צוּ זָאגְן אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת, אוּן דָאס וָועט דִיךְ אַרוֹיסְרַאטְעוּוען פּוּן דַיין בְּרֶעגְדִינְג יֵצֶר הָרַע וָואס עֶס בְּרֶעגְט אִין דִיר אַזוֹי וּוי אַ פַייעֶר וְכוּ' וְכוּ', דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן א') **דָאס אַ מְשׁוּגֶעטֶער פַּארְשְׁטֵייט**

נִישְׁט נָאר אַ שְׁטֶעקֶן, פּוּן דֶעם הָאט עֶר מוֹרָא, אַזוֹי אוֹיךְ דֶער יֵצֶר הָרַע מַאכְט אַ מֶענְטְשׁ מְשׁוּגָע ווִי דִי חַז"ל זָאגָן (סוֹטָה ג') אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵירָה אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת; אוּן דִי תּוֹרָה אִיז אַ שְׁטֶעקֶן וָואס עֶס צוּבְּרֶעכְט דֶעם יֵצֶר הָרַע, אוּן פּוּן דִי תּוֹרָה הָאט עֶר זִייעֶר מוֹרָא, אִיבֶּערְדֶעם זוּכְט דֶער יֵצֶר הָרַע אַלֶע עֶרְלֵיי מִצְווֹת וְכוּ' דֶער עִיקָּר עֶר זָאל נִישְׁט לֶערְנֶען קַיין תּוֹרָה, עֶר אִיז זִיךְ מִתְלַבֵּשׁ אִין מִצְווֹת אַבִּי לֶערְן נִישְׁט קַיין תּוֹרָה, וַוייל פּוּן תּוֹרָה הָאט עֶר זִייעֶר זִייעֶר מוֹרָא.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט פָּאלְגָן וֶועסְטוּ פְּטוּר וֶוערְן פּוּן דֶעם גְּרוֹיסְן יֵצֶר הָרַע וָואס עֶס בְּרֶענְט אִין דִיר.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן טָאג מִיט אַ גְּעבֶּענְטְשְׁטֶער תְּמִיד

רעט

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ג' לְסֵדֶר דְּבָרִים כ' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו

אִיךְ פְּרֵיי זִיךְ זֶייעֶר אַז דוּ הָאסְט אָנְגֶענוּמֶען מַיינֶע וֶוערְטֶער וָואס אִיךְ הָאב דִיר גֶעשְׁרִיבְּן, וָואס דֶער אֱמֶת'ן בִּין אִיךְ נָאךְנִישְׁט מְחַדֵּשׁ קַיין נַייעֶ זַאכְן, אִיךְ הַיֶּזר נָאר אִיבֶּער דֶעם הֵיילִיגְן רַבִּינ'ס וֶוערְטֶער, אִיבֶּערְדֶעם פְּרֵיי אִיךְ זִיךְ זֶייעֶר אַז דוּ הָאסְט מְקַבֵּל גֶעוֶוען אוֹיף דִיר זִיךְ אָפְּצוּלָאזְן פּוּן אַלֶע

נאריש׳קייטן און דו הָאסְט אָנגענעהויבן זיך צו פֿירן ווי אַ עֶרלִיכֶער אינגערמאַן.

אָבֶּער איך מיז דיר בעטן און ווערמאַנען אַז דאס איז נישט קיין גרינגע זאַך, אַזוי ווי עס שטייט (אֶרחות צַדִּיקִים שַׁעַר הַגַּאֲוָה) אַל יִתְעַצֵּל מִלְּנַצֵּחַ יֵצֶר הָרַע יוֹם יוֹם, וְזֶה נִקְרָא מִלְחָמָה גְּדוֹלָה. כְּמוֹ שֶׁמָּצִינוּ בְּאֶחָד מִן הַחֲסִידִים. שֶׁפָּגַע בָּאֲנָשִׁים הַבָּאִים מִן הַמִּלְחָמָה וְשָׁלְלוּ שָׁלָל גָּדוֹל. אָמַר לָהֶם, שַׁבְתֶּם מִמִּלְחָמָה קְטַנָּה, וְעַדַיִן אַתֶּם עֲתִידִים לַמִּלְחָמָה גְּדוֹלָה. אָמְרוּ לוֹ, מַה הִיא הַמִּלְחָמָה? אָמַר לָהֶן, הַיֵּצֶר וְחִילּוּתָיו! כִּי כָּל אוֹיֵב שֶׁיֵּשׁ לְךָ, שֶׁתְּנַצֵּחַ אוֹתוֹ פַּעַם אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם אוֹ שָׁלֹשׁ, אָז יָנִיחַ אוֹתְךָ; אֲבָל הַיֵּצֶר אֵינוֹ פּוֹסֵק מִמְּךָ אַף אִם יִהְיֶה נָצוּחַ מֵאָה פְּעָמִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, וְאַל תַּאֲמִין בְּעַצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ (אָבוֹת פ״ב מ״ד), כִּי כָּל יָמֶיךָ יֵאָרֵב לְךָ אוּלַי תַּעֲלִים עֵינֶיךָ מִמֶּנּוּ, וְאִם יְנַצְּחֶךָ בְּקַל שֶׁבַּקַּלּוֹת - סוֹף יְנַצְּחֶךָ בְּחָמוּר שֶׁבַּחֲמוּרוֹת.

דָּאס הייסט בקיצור דאס בייַ סתם אַ מלחמה איינמאל מען איז מנצח דעם פיינט הָאט מען מנוחה פון אים אָבֶּער מִלְחֶמֶת הַיֵּצֶר איז אַ מִלְחָמָה אויפן נאנץ לעבן, און אַזוי זָאגן די חַז״ל (מֶדְרָשׁ תְּהִילִּים מִזְמוֹר ל״ד) אויפן פסוק (מִשְׁלֵי כ״ה, כ״א) ״אִם רָעֵב שׂוֹנַאֲךָ הַאֲכִילֵהוּ לֶחֶם״. בַּמֶּה הַכָּתוּב מְדַבֵּר, זֶה יֵצֶר הָרַע. אָדָם מְהַלֵּךְ עִם חֲבֵירוֹ שָׁעָה אַחַת נַעֲשֶׂה אוֹהֲבוֹ, וְיֵצֶר הָרַע נוֹלַד עִם הָאָדָם וְגָדֵל עִמּוֹ כָּל יָמָיו. שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ח׳ כ״א) ״כִּי יֵצֶר לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעוּרָיו״. אִם מָצָא

מָקוֹם לְהַפִּילוֹ בֶּן עֶשְׂרִים, בֶּן מ׳, בֶּן ע׳, בֶּן פ׳, הוּא מַפִּילוֹ. יֵשׁ לְךָ שׂוֹנֵא גָּדוֹל מִזֶּה. אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן אִם עָמַד עָלֶיךָ יֵצֶר הָרַע הַאֲכִילֵהוּ מִלְחָמָה שֶׁל תּוֹרָה.

דָּאם הֶיסְט אַז אֵין מֶענְטְשׁ מִט אַ צְוֵוייטֶן זָענָען יֶעצְט שׁוֹנְאִים אוּן אֵין שָׁעָה קֶענָען זֵי וֶוערֶן גוּטָע פְרֵיינְד, אָבֶּער נִישְׁט דֶער יֵצֶר הָרַע, עֶר וֶוערְט גֶעבָּארֶן מִטֶן מֶענְטְשׁ, אוּן עֶר וַואקְסְט מִטֶן מֶענְטְשׁ, וָוען עֶר קֶען אִים אַרָאפְּוואַרְפֶן וַואַרְפְט עֶר אִים גְלַייךְ אַרָאפּ, אַז עֶר קֶען אִים אַרָאפְּוואַרְפֶן וָוען עֶר אִיז אַלְט צְוָואנְצִיג יָאר וֶוערְט עֶר נִישְׁט מִיד אוּן עֶר וַואַרְפְט אִים אַרָאפּ דֶעמָאלְטְס, וָוען עֶר קֶען נִישְׁט אִים אַרָאפְּוואַרְפֶן נָאר בַּיי דִי פֶּערְצִיג וַואַרְפְט עֶר אִים אַרָאפּ בַּיי דִי פֶּערְצִיג, אוּן אֲפִילוּ בַּיי דִי זִיבֶּעצִיג אוּן בַּיי דִי אַכְצִיג וֶוערְט נִישְׁט דֶער יֵצֶר הָרַע מִיד, אוּן עֶר אִיז מַכְשִׁיל דֶעם מֶענְטְשׁ.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר, כָּאטְשׁ דוּ הָאסְט מִיךְ צוּגֶעזָאגְט אַז דוּ וֶועסְט שׁוֹין זַיין גוּט, זָאלְסְטוּ זַיין גֶעוָוארְנְט פּוּן דַיין בְּרֶעדִיגְע יֵצֶר הָרַע עֶר זָאל דִיר נִישְׁט מַכְשִׁיל זַיין וָוארוּם דֶעמָאלְט קֶענְסְטוּ פַּארְלִירֶן דִי וֶועלְט מִט יֶענֶע וֶועלְט אוֹיף אֵיינְמָאל, אוּן דַיין וַוייב וֶועט דִיךְ אִיבֶּערְלָאזֶן אָן רַחֲמָנוּת, אוּן דוּ וֶועסְט בְּלַייבֶּן אַן אַלְטֶער גְרוּשׁ וְכוּ׳, מַמָּשׁ עֶלְנְד (אַ הָאמְלָעם בְּלַעַ״ז), דַיין מִשְׁפָּחָה וֶועט זִיךְ שֶׁעמֶען מִט דִיר וְכוּ׳, קֶיינֶער וֶועט זִיךְ אוֹיף דִיר נִישְׁט אוּמְקוּקֶן וְכוּ׳ וְכוּ׳, אִיבֶּערְדֶעם זַיי זִיךְ גוּט מְיַישֵּׁב וָואס דוּ טוּהסְט.

דֶּער הֵיילִיגֶּער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ק"ח)
אִיבֶּער אַ תַּאֲוָה פּוּן אַ פֶּערְטֶל שָׁעָה קֶען מָען אָנְווֶועְרְן
דִי וֶועלְט מִיט יֶענֶע וֶועלְט, אוּן מִיט דֶעם לָשׁוֹן הָאט עֶר
גֶעזָאגְט "אַ מֶענְטְש פּוּן אֵיין תַּעֲנוּג'ל וֶועגְן פּוּן אַ פֶּערְטֶל
שָׁעָה, קָאן עֶר אָן וֶועְרְן נָאר דֶעם עוֹלָם הַזֶּה מִיט דֶעם
עוֹלָם הַבָּא". דִי חַז"ל זָאגְן (פַּנְהֶדְרִין מה.) אֵין יֵצֶר הָרַע שׁוֹלֵט
אֶלָּא בְּמִי שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת; וְאָמַר הַחָכָם "אֵין חוֹצֵץ בִּפְנֵי
הַתַּאֲוָה כְּעַצִּימַת הָעֵינַיִם" וְאָמַר "אֵין לְךָ אֵבֶר בְּאֵבְרֵי הָאָדָם
שֶׁיִּגְרוֹם לוֹ מִכְשׁוֹל כְּמוֹ הָעֵינַיִם", עֶם אִיז נָאכְנִישְׁט דָא אַזַא
אָפְּהִיטָער פַאר'ן מֶענְטְש אַז עֶם זָאל נִישְׁט בְּרֶענֶען אִין אִים
דֶער יֵצֶר הָרַע וּוִי הִיטְן דִי אוֹיגְן, אַז מָען קוּקְט נִישְׁט קַיין
שְׁמוּץ, בְּרֶענְט נִישְׁט אִין אִים דֶער יֵצֶר הָרַע.

אִיךְ הָאף אַז אִיךְ וֶועל דִיר נִישְׁט דַארְפָן מֶער שְׁרַייבְן פּוּן
דֶעם, נָאר בַּאטְרַאכְט גוּט אוֹיב דוּ וֶועסְט נִישְׁט אָפְּלָאזְן
דַיין שְׁלֶעכְטֶע וֶועג וְכוּ' וְכוּ', וֶועסְטוּ בְּלַייבְן אַן אַלְטֶער גְרוּיש
אָן רַחְמָנוּת, וֶועסְט זִיךְ דַארְפָן וַואלְגֶערְן פּוּן פְּלַאץ צוּ פְּלַאץ,
אוּן עֶם וֶועט דִיךְ זַייעֶר בִּיטֶער זַיין אִין לֶעבְן וְכוּ', אָבֶּער
עֶם וֶועט שׁוֹין זַיין זַייעֶר שְׁפָּעט.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן טָאג מִיט אַ גֶעבֶּענְטְשְׁטֶער תָּמִיד

רפ

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ג׳ לְסֵדֶר דְּבָרִים ב׳ מְנַחֵם אָב ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

אִיךְ בֶּעט דִיר זַייעֶר זָאלְסְט שָׁלוֹם מַאכֶן מִיט דַיין שְׁוֶוער אוּן שְׁוויגֶער, וָוארוּם פּוּנְקְט וִוי מֶען דַארְף מְכַבֵּד זַיין סַאטֶן אוּן מַאמֶען, אַזוֹי דַארְף מֶען מְכַבֵּד זַיין שְׁוֶוער אוּן שְׁוויגֶער, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ (יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ר״מ סָעִיף כ״ד) **חַיָּיב אָדָם לְכַבֵּד חֲמִיו; אוּן אַזוֹי וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין סֵפֶר בֶּן אִישׁ חַי - הִלְכוֹת שָׁנָה שְׁנִיָּה - פָּרָשַׁת שׁוֹפְטִים, חַיָּיב בְּכָבוֹד חֲמִיו וְלָכֵן דָּוִד הַמֶּלֶךְ קָרָא אֶת שָׁאוּל חֲמִיו אָבִי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב** (שְׁמוּאֵל א׳ כ״ד) **וְאָבִי רְאֵה גַּם רְאֵה וְגוֹ׳ וְהוּא הַדִּין דְּחַיָּיב בְּכָבוֹד חֲמוֹתוֹ, וְכֵן הָאִשָּׁה חַיֶּבֶת לְכַבֵּד חֲמִיָּה וְחֲמוֹתָהּ.**

אוּן דוּ זָאלְסְט וויסֶן דָאס עֶס אִיז נָאכְנִישְׁט דָא אַזָא זַאךְ וָואס עֶס צוּבֶּרֶעכְט דֶעם שָׁלוֹם בַּיִת בַּיי אַ יוּנְג פָּארְפָּאלְק וִוי דֶער מַאן רֶעדְט אוֹיף זַיין וַוייבְ׳ס עֶלְטֶערְן, אָדֶער דָאס וַוייב רֶעדְט אוֹיף דִי מַאן׳ס עֶלְטֶערְן, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף דָאס יוּנְגְע פָּארְפָּאלְק מְקַבֵּל זַיין אוֹיף זִיךְ נִישְׁט אַרַיינְמִישֶׁן אִין זַייעֶר צוּזַאמְלֶעבֶּן דִי עֶלְטֶערְן, מֶען טָאר נִישְׁט זַיין אַ עַזּוּת פָּנִים נִישְׁט פַּאר טַאטֶע מַאמֶען, אוּן נִישְׁט פַּאר שְׁוֶוער אוּן שְׁוויגֶער, בְּשׁוּם פָּנִים וְאוֹפֶן, אַ יוּנְג פָּארְפָּאלְק וָואס זַיי נֶעמֶען

דָאם אַרַיין בַּיי זִיךְ אִין גֶעדַאנְק אַז זַיי וֶועלְן קֵיינְמָאל נִישְׁט רֶעדְן אוֹיף דִי עֶלְטֶערְן וָואם זַיי זָאלְן נָאר נִישְׁט טוּן, דֶעמָאלְט וֶועלְן זַיי הָאבְן אַ לֶעכְטִיג לֶעבְן.

עָם אִיז לַייֶדער דָא עֶלְטֶערְן וָואם זֶענֶען קְלֵיין קֶעפְּלְ'דִיג, זַיי קֶענֶען נִישְׁט פּוֹעֲלְ'ן בַּיי זִיךְ ווּאוּ אִיז מַיין זוּהֶן אֲדֶער מַיין טָאכְטֶער אַוועק פּוּן אוּנְז אוּן חֲתוּנָה גֶעהַאט וְכוּ', טוּעֶן זַיי אַלֶעם אִין דֶער וֶועלְט צוּ שְׁטֶערְן דֶעם שָׁלוֹם בַּיִת, זַיי הֶעצֶן אוֹיף אֲדֶער דֶעם זוּהֶן אוֹיף זַיין וַוייב, אֲדֶער דִי טָאכְטֶער אוֹיף דִי מַאן וְכוּ', אוּן אַזוֹי ווִי מֶען לַייגְט הָאלְץ אוֹיף אַ פַּייעֶר בְּרֶענְט דָאם זַייעֶר שְׁטַארְק וְכוּ', אַזוֹי אוֹיכֶעט אַז מֶען הֶעצְט טָאג אַיין טָאג אוֹים אִיז מֶען גוֹרֶם אַז דָאם פָּארְפָּאלְק זָאל זִיךְ אַרוּמְקְרִיגְן, בִּיז עֶם קוּמְט צוּ אַ גָט רַחֲמָנָא לִיצְלָן, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף דָאם פָּארְפָּאלְק פָּארְנֶעמֶען זִיךְ אַז זַיי מִישְׁן נִישְׁט אַרַיין אִין זַייעֶר צוּזַאמְלֶעבֶן בַּיידֶע'נְם עֶלְטֶערְן, ווִי דִי תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה זָאגְט (בְּרֵאשִׁית ב) "עַל כֵּן יַעֲזָב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד", מֶען מִישְׁט נִישְׁט אַרַיין עֶלְטֶערְן אִין דָאם פָּארְפָּאלְקֶם צוּזַאמֶען לֶעבְן, אוֹיךְ טָאר מֶען נִישְׁט הֶערְן הֶעצֶערְיי פּוּן עֶלְטֶערְן, נִישְׁט דֶער מַאן אוֹיפְן וַוייב, אוּן נִישְׁט דֶער וַוייב אוֹיפְן מַאן, עֶטְץ הָאטְם חֲתוּנָה גֶעהַאט, זָאלְט עֶטְץ יֶעצְט פִּירְן עֶנְקֶער אֵייגֶענֶעם לֶעבְן.

אַז דוּ אוּן דַיין וַוייב וֶועלְן מִיר פָּאלְגְן אוּן וֶועלְן זִיךְ אַזוֹי פִּירְן, וֶועט עֶטְץ הָאבְן אַ גְלִיקְלִיךְ לֶעבְן, אַוודַאי אוּן

אַוודאי דאַרף מען זייער אַכטונג געבן אויף כיבוד אָב ואֵם, אוּן כיבוד חֲמִיו וחַמוֹתוֹ, דאָס איז אַלעם זיי צוּ געבן כָּבוֹד, אוּן נישְׁט אַרייִנגיין אין וויכוּחִים מיט זיי, אָבּער וואס עס באַלאַנגט אין עָנְקָעֶר צוזאַמען לֶעבן, דאַרף מען זייער אַכטונג געבן נישְׁט אָנְנעמען קַיין הֶעצֶערי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רפא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ג' לְסֵדֶר דְּבָרִים ב' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ האָב דערהאלטן דיין בְּרִיוו.

זָעה צוּ דאָוונען יֶעדֶן טאָג מִיט אַ מִנְיָן שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב, וועט נִמְשָׁךְ וועלן אויף דיר די הַשְׁגָחָה, דָּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים כְּבָיכוֹל וועט אויף דיר שְׁטָענְדיג קוּקְן, וְוִי דִי חַז"ל זָאגְן (בְּרכוֹת ו:) כָּל הָרָגִיל לָבֹא לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְלֹא בָּא יוֹם אֶחָד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַשְׁאִיל בּוֹ; זָעט מען פּוּן דָּעם אַז אַייְנער האָט אַ קְבִיעוּת צוּ קוּמען אין בֵּית הַמִּדְרָשׁ דאָוונען יֶעדֶן טאָג די דְּרָיי תְּפִילוֹת, אויב עֶר פַּארפֶּעלְט אַיין תְּפִלָּה פְּרֶעגְט שׁוֹין דָּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אויף אִים, וְוִי אִיז עֶר?, אוּן וָוען די הַשְׁגָחָה פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז אויף אַ מֶענְטְש, דָּעמָאלְט וועט אִים גָּאַרְנִישְׁט פֶּעלְן.

אִיבֶּערְדֶעם מַאךְ זִיךְ אַ גֶּדר אַז דוּ זָאלְסְט נִישְׁט פַּארְפֶּעלְן
כַּיִן אֵיין טָאג דַאוָועָנען מִיט מִנְיָן, וֶועסְטוּ הָאבְּן
דָּבָר שֶׁבִּמְנְיָן, עֶם וֶועט דִיךְ קֵיינְמָאל נִישְׁט פֶּעלְן כַּיִן גֶּעלְט,
דָּאם אִיז בָּרוּךְ וּמְנוּסָּה, וְויֶיטֶער זָאגְן דִי חַז"ל (בְּרָכוֹת ח.) אֵימָתַי
עֵת רָצוֹן בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר מִתְפַּלְלִין; וֶועז מֶען דַאוָועְנְט מִיט
מִנְיָן דֶעמָאלְט אִיז אַ גְרוֹיסָער עֵת רָצוֹן אִין הִימְל, אִיבֶּערְדֶעם
זָאלְסְטוּ זֵייעֶר מַקְפִּיד זַיין דַאוָועְנען דִי דְּרֵיי תְּפִילוֹת מִיט
מִנְיָן דַיְיקָא, וֶועסְטוּ הָאבְּן אַ גְרוֹיסָע יְשׁוּעָה.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעבְּטִיגְן טָאג

רפב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ד' לְסֵדֶר דְּבָרִים ג' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו וָואם דוּ גִיסְט זִיךְ
אוֹים דַיין בִּיטֶער הַאֶרְץ וָואם אוֹיף דִיר גֶייט דּוּרְךְ וְכוּ'
וְכוּ'.

דוּ דַארְפְסְט וויסְן דָאם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט דִיךְ
אוֹיסְגֶעלֶערְנְט אַ טִיפֶּן לִימּוּד (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן קי"ב)
אִם אַתָּה מַאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִין לְקַלְקֵל, תַּאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִין לְתַקֵּן;
דָּאם וָואם דוּ בִּיסְט צוּבְּרָאכְן אוּן בִּיסְט אַרַיינְגֶעפַאלְן אִין
אַ מוֹרָא'דִיגְן עַצְבוּת אוּן בִּיטֶערְנִישְׁט וַוייל דוּ שְׁפִּירְסְט אַז

דוּ הָאסְט עוֹבֶר גֶעווֶען אוֹיפְן רָצוֹן פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וְכוּ', דָּאם וַוייזְט אַז דוּ הָאסְט אֱמוּנָה אוּן דוּ וֶוייסְט אַז דוּ הָאסְט גֶעטוּן זַאכְן וָואס מֶען הָאט נִישְׁט גֶעדַארְפְט טוּן וְכוּ', אָבֶּער דַארְפְסְטוּ וויסְן מִיט דֶעם וָואס דוּ הָאסְט אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן דוּ שְׁפִירְסְט דַיין וֶוייטָאג, דָּאם אַלֶיין וָועט דִיךְ בְּרֶענְגְן אַז דוּ זָאלְסְט אִין זִיךְ אַרַיינְגֶעמֶען אַז דוּ הָאסְט אַ תַּקָּנָה אוּן דוּ קֶענְסְט אַלֶעם פַּארֶרְעכְטְן, וָוארוּם דֶער זֶעלְבֶּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָואס הָאט גֶעזָאגְט אַז מֶען טָאר נִישְׁט זִינְדִיגְן וְכוּ', דֶער זֶעלְבֶּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט גֶעזָאגְט אַז אוֹיב אַ מֶענְטְש טוּט תְּשׁוּבָה אִיז עֶר אִים מְקַבֵּל גְּלַייךְ וְכוּ'.

דֶער עִיקָּר תְּשׁוּבָה זָאגְט דֶער רַמְבַּ"ם (פֵּרֵק א' מֵהִלְכוֹת תְּשׁוּבָה הֲלָכָה א') אִיז וויידוּי דְּבָרִים, מֶען דַארְף זִיךְ מִתְוַודֶּה זַיין אוֹיסְזָאגְן יֶעדֶע זַאךְ בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָואס מֶען הָאט גֶעטוּן, אוּן דָּאם אִיז דֶער עִיקָּר תְּשׁוּבָה, וּוי עֶר זָאגְט דָּארְטְן "וְכָל הַמַּרְבֶּה לְהִתְוַודוֹת וּמַאֲרִיךְ בְּעִנְיָן זֶה הֲרֵי זֶה מְשׁוּבָּח" וָוארוּם דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן ד') וֶוען אַ מֶענְטְש זִינְדִיגְט רַחֲמָנָא לִשֵׁיזְבָן דִּי זִינְד גַייעֶן אַרַיין אִין זַייגֶע בֵּייגֶער אוּן זֵיי זֶענֶען זִיךְ נוֹקֵם אִין אִים, אַזוֹי וּוי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (תְּהִילִים לד) "תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה", וֶוער הַארְגֶעט אָפּ דֶעם רָשָׁע? דֶער רָעָה, דִי שְׁלֶעכְטְס וָואס עֶר הָאט גֶעטוּן, וָוארוּם דוּרְךְ יֶעדֶע לַאו וָואס אֵייגֶער אִיז עוֹבֵר חָלִילָה וְחַס, וֶוערְט אַרַיינְגֶעקְרִיצְט אִין זַייגֶע בֵּייגֶער דֶער חֵטְא, אוּן דָּאם אִיז זִיךְ נוֹקֵם אִין אִים.

דֶּערְפַּאר וֶעט מֶען אַז אַ מֶענטש זינדיגט רַחֲמָנָא לִשֵּׁיזְבָן פַּאלְט עֶר אַרַיין אִין אַ מוֹרָא'דִיגֶע דִיפֶּרעסְיֶע, עֶר וֶוערְט מָרָה שְׁחוֹרָה'דִיג אוּן צוּבְּראכְן וְכוּ' וְכוּ', (נִישְׁט וִוי טִיפְּשִׁים זָאגְן, אָהּ וַוייל עֶר אִיז מְקוֹרָב גֶעוָואָרְן צוּ דֶעם אֲדֶער יֶענֶעם דָּאס הָאט אִים גֶעבְּרֶענְגְט צוּ עַצְבוּת וְכוּ', אֲדֶער עֶר לֶערְנְט זוֹהַר אֲדֶער תִּיקוּנִים דָּאס בְּרֶענְגְט אִים צוּ עַצְבוּת וְכוּ') טְרוֹיעֶרִיג וֶוערְט מֶען נָאר אוֹיב מֶען הָאט גֶעזִינְדִיגְט פַֿאר'ן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוֹיב מֶען זֶעט אַיינֶער אִיז מָרָה שְׁחוֹרָה'דִיג אַיינֶער אִיז צוּגֶעלֵיגְט, אַיינֶער אִיז דֶערְבִּיטֶערְט, דַּארְף מֶען וִויסְן אַז עֶר הָאט גֶעזִינְדִיגְט רַחֲמָנָא לִיצְלָן, בִּפְרַט אִין פְּנֵם הַבְּרִית, וָואם דָּאס אִיז מְטַמְטֵם דֶער הַארְץ אוּן מְטַמְטֵם דֶעם מוֹחַ, אוּן עֶר הָאט פִּיל מִיט קַשְׁיוּת אוֹיפְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אִיבֶּערְדֶעם אִיז דֶער עִיקָּר תְּשׁוּבָה אוֹיסְגֶערֶדְן זִיךְ דָּאס הַארְץ פַֿאר'ן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן מֶען דַּארְף גַיין אוֹיף אַ פְּלַאץ וִוי קֵיינֶער אִיז נִישְׁטָא, אוּן זִיךְ אוֹיסְגֶערֶדְן דָּאס הַארְץ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן אִים דֶערְצֵיילְן אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ וָואם מֶען הָאט גֶעטוּן, אוּן מִיט דֶעם וָואם מֶען אִיז זִיךְ מִתְוַודֶּה גַייעֶן אַרוֹים דִי עַוונוֹת פּוּן דִי בַיינֶער, בִּיז מֶען אִיז זוֹכֶה מַרְגִישׁ צוּ זַיין אֶלְקוּת, פּוּן וַואנֶעט וִויסְט אַ מֶענטש אַז עֶר שְׁפִּירְט שׁוּין אֶלְקוּת? וָועֶן סְ'קוּמְט אִין אִים אַרַיין אַ מֶענְטִיגֶע שִׂמְחָה אוּן עֶר אִיז זֶיעֶר פְֿרֵייליךְ, אִיז אַ סִימָן אַז עֶס אִיז אָנְגֶענוּמֶען גֶעוָואָרְן זַיין תְּשׁוּבָה, וָוארוּם בַּיים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים שְׁטֵייט (דִּבְרֵי הַיָּמִים א' ט"ז) "עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ" דָּארְטְן הֶערְשְׁט נָאר שִׂמְחָה, אוּן

דָאס אִיז דֶער סִימָן אוֹיב אַ מֶענְטְש הָאט תְּשׁוּבָה גֶעטוּן אוֹן זַיין תְּשׁוּבָה אִיז מְקוּבָּל גֶעוָואָרן אִין הִימְל, אוֹיב עֶר אִיז גֶעוָואָרן פְּרֵיילִיךְ אוֹן עֶר אִיז שְׂטֶענְדִיג פְּרֵיילִיךְ, אוֹן עֶר מַאכְט פְּרֵיילִיךְ אַן אַנְדֶערְן, אָבֶּער אוֹיב אַ מֶענְטְש שְׁפִּירְט זִיךְ נָאךְ דֶערְשְׁלָאגְן, דֶעפְּרֶעסְט, טְרוּיעֲרִיג וְכוּ' וְכוּ', אִיז אַ סִימָן אַז עֶר דַארְף נָאךְ אַסַאךְ תְּשׁוּבָה טוּן.

אִיבֶּערְדֶעם נָעם זִיךְ אִין דִי הֶענְט אַרַיין, יֶעדֶע זַאךְ קֶען מֶען פַּארְרֶעכְטְן, כָּל זְמַן אַ מֶענְטְש לֶעבְּט קֶען עֶר פַּארְרֶעכְטְן אַלְסְדִינְג אוֹן קֶען קוּמֶען צוּ דִי הֶעכְסְטֶע מַדְרֵיגוֹת אִין דִי וֶועלְט, אוֹן פַּארְקֶערְט וָואס נִידְרִיגֶער אַ מֶענְטְש אִיז גֶעפַאלְן, אוֹיב עֶר טוּט תְּשׁוּבָה קֶען עֶר זוֹכֶה זַיין צוּ הוֹיכֶע מַדְרֵיגוֹת, וְוִי דִי חַז"ל זָאגְן (בְּרָכוֹת ל"ד) מָקוֹם שֶׁבַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִין שָׁם צַדִּיקִים גְּמוּרִים אֵינָם יְכוֹלִים לַעֲמוֹד; וָוארוּם אַז אֵיינֶער אִיז אַ בַּעַל תְּשׁוּבָה אוֹן עֶר שְׁפִּירְט בֶּאֱמֶת זַיין וֵוייטָאג, דָאס בְּרֶענְגְט אִים אַז עֶר זָאל גִיין הֶעכֶער אוֹן הֶעכֶער וְכוּ'.

וְוִיסְן דַארְפְּסְטוּ וְוִיסְן אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט דִיךְ זִייעֶר לִיב, אַזוֹי וְוִי סְ'וְועְרְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדֶרָה (דְּבָרִים א' כ"ז) "וַתֶּרָגְנוּ בְאָהֳלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ בְּשִׂנְאַת הַוָי"ה אֹתָנוּ הוֹצִיאָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" וְגוּ'. זָאגְט רַשְׁ"י הַקָּדוֹשׁ, וְהוּא הָיָה אוֹהֵב אֶתְכֶם אַבָל אַתֶּם שׂוֹנְאִים אוֹתוֹ וְכוּ'; דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאגְט צוּ מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עֶר זָאל זָאגְן פַּאר כְּלַל יִשְׂרָאֵל אַז עֶר הָאט עֶנְק לִיב, נָאר אִיר הָאט אִים פַּיינְט

וְכוּ', דָּאס מֵיינְט דָּאס דֶּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט יֶעדְן אִיד לִיבּ, וָוארוּם יֶעדֶער אִיד אִיז זַיין קִינְד, אַזוֹי וִוי עֶם שְׁטֵייט (דִּבָּרִים יד) "בָּנִים אַתֶּם לַהַוָי"ה אֱלֹקֵיכֶם" נָאר דֶּער מֶענְטְש מַחֲמַת זַיינֶע זִינְד וָואס עֶר הָאט גֶעזִינְדִיגְט דַּאכְט זִיךְ אִים אַז דֶּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט אִים פַּיינְט, אָבֶּער אִין דֶּער אֱמֶת'ן הָאט דֶּער וָואס הָאט גֶעזִינְדִיגְט פַּיינְט דֶּעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, רֶעדְט עֶר זִיךְ אַיין אַז דֶּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט אִים פַּיינְט.

אוּן אַזוֹי זָאגְט דֶּער הֵייליגֶער רַבִּי (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ל"ו)

פּוּן אוֹיבְן קוּמְט נָאר אַרָאפּ אַ אוֹר פְּשׁוּט, כְּבַיָכוֹל דֶּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז אַ לֶעבְּט וָואס עֶר מַאכְט לֶעבְּטִיג פַּאר יֶעדְן אֵיינֶעם, נָאר דֶּער מֶענְטְש דַּארְף מְצַייר זַיין אוּן אוֹיסְמָאלְן דֶּעם לֶעבְּט לְטוֹבָה, אִיז עֶר אַן עֶרְלִיכֶער אִיד אוּן עֶר הִיט דִּי תּוֹרָה אוּן דִּי מִצְווֹת מָאלְט עֶר אוֹים כְּבַיָכוֹל דֶּעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים פַּאר גוּט, אַז עֶר אִיז גוּט צוּ מִיר, אוּן עֶר הָאט מִיךְ לִיבּ, אוּן עֶר וֶועט מִיךְ אַוַודַאי הֶעלְפְן, עֶר הָאט מִיךְ גֶעהָאלְפְן אוּן הֶעלְפְּט מִיר אוּן וֶועט מִיר הֶעלְפְן וְכוּ' וְכוּ'.

אָבֶּער אוֹיב עֶר הָאט גֶעזִינְדִיגְט אִיז אִים דֶּער מֹחַ פָּגוּם אוּן סְ'דַאכְט זִיךְ אִים אַז דֶּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים טוּט מִיט אִים נָאר שְׁלֶעבְּט אוּן הָאט אִים פַּיינְט אוּן וִויל אִים שׁוֹין נִישְׁט הָאבְן, אוּן אַזוֹי בּוֹיעֶט עֶר אוֹיף בַּיי זִיךְ אַ פִּינְסְטֶערְן בִּילְד, בִּיז עֶם דַּאכְט זִיךְ אִים אַז פּוּן הִימְל דַּארְף

מָען אִים נִישְׁט הָאבֶּן וְכוּ' וְכוּ', אוּן דָאס אִיז אַ גְרוֹיסָער דִמְיוֹן אוּן אַ אַיינֶרעֶדְעניש וָואס סְ'קוּמְט פַאר אַ מֶענְטְש וָואס עֶר הָאט גֶעזִינְדִיגְט, וָוארוּם וָוער עֶם גְלַייבְּט אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מִיט אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אַז סְ'אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסָער אִים, דֶער וֶויסְט אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט אִים לִיב, וְעָלָיו הָרַאֲיָה, קוּק, דוּ הָאסְט אוֹינְן אוּן דוּ קֶענְסְט וָען, דוּ הָאסְט אוֹיעֶרְן אוּן דוּ קֶענְסְט הֶערְן, הָאסְט אַ נָאז אוּן דוּ קֶענְסְט אָטֶעמֶען, הָאסְט אַ מוֹיל אוּן דוּ קֶענְסְט רֶעדְן, הָאסְט הֶענְט אוּן דוּ קֶענְסְט זִיךְ בַּאֲוֶועגְן, הָאסְט פִּים אוּן דוּ קֶענְסְט גֶיין, אִלְמָלֵא סְ'זָאל אַזוֹי זַיין וְוִי דוּ הָאסְט זִיךְ אַיינֶגֶערֶעדְט אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט דִיךְ פַּיינְט, וָואלְסְטוּ נִישְׁט גֶעקֶענְט נִישְׁט זָען אוּן נִישְׁט הֶערְן אוּן נִישְׁט אָטֶעמֶען אוּן נִישְׁט רֶעדְן אוּן נִישְׁט בַּאֲוֶועגְן זִיךְ אוּן נִישְׁט גֶיין וְכוּ' וְכוּ'.

אִיבֶּערְדֶעם נָעם אַרוֹיס דִי אַלֶע דִמְיוֹנוֹת פּוּן קָאפּ אַזוֹי וְוִי דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וִויל זִיךְ נָאר נוֹקֶם זַיין אִין דִיר וְכוּ', דָאס אִיז אַלֶע אַיינֶרֶעדְעניש וָואס דֶער סַמ"ךְ מ"ם רֶעדְט אַיין יֶעדְן מֶענְטְש אַז מֶען דַארְף אִים נִישְׁט הָאבֶּן וְכוּ', אָבֶּער דֶער אֱמֶת'ן אַרַיין אִיז נִישְׁט אַזוֹי, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט וָוען אַ אִיד זָאל וִויסְן וָואס עֶם וָוערְט מִיט אִים אִין אַלֶע עוֹלָמוֹת וָואלְט עֶר זִיךְ מֶער בַּאפַלַייסְט צוּ דַאוֶועגְן עֶרְלִיךְ, אוּן לֶערְנֶען עֶרְלִיךְ אוּן מְקַיֵּים זַיין דִי מִצְווֹת עֶרְלִיךְ, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט, וָואס אִיז שַׁיָיךְ, אַ אִיד, טוּט עֶר אַזָא מַאךְ מִיט דִי הֶענְט וָוערְט אַזוֹי אִין

דִי עוֹלָמוֹת, טוּט עֶר אַזוֹי אַ מַאךְ מִיט דִי הֶענְט וֶועְרְט אַזוֹי
אִין דִי עוֹלָמוֹת וְכוּ' וְכוּ', דָאס הֵייסְט אַז יֶעדֶע תְּנוּעָה אוּן
תְּנוּעָה וָואס אַ אִיד טוּט אִיז עֶר גוֹרֶם גְרוֹיסָע יְחוּדִים אִין
אַלֶע עוֹלָמוֹת.

אִיבֶּערְדֶעם נֶעם אַרוֹים פּוּן זִיךְ דִי אַלֶע דִמְיוֹנוֹת אַזוֹי וְוִי
דוּ הָאסְט שׁוֹין נִישְׁט קַיין תַּקָנָה, סְ'אִיז נִישְׁטָא
אַזַא זַאךְ, מֶען קֶען אַלֶעם פַּאְרֶעְבְּטִן, אֶפִילוּ מֶען הָאט
גֶעזִינְדִיגְט דִי אַרְגְסְטֶע זִינְד קֶען מֶען אַלֶעם פַּאְרֶעְבְּטִן, אוּן
דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט אַוונְדאי מוֹחֵל זַיין.

אַוונְדאי אוּן אַוונְדאי אַז דוּ וֶועסְט זוֹכֶה זַיין צוּ פָּארְן צוּם
הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס צִיוּן וֶועט דָאס זַיין פַּאר דִיר אַ
מוֹרָא'דִיגְן זְכוּת, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט צוּגֶעזָאגְט
אַז וֶוער עֶס וֶועט קוּמֶען צוּ זַיין צִיוּן אִין אוּמַאן, אוּן גֶעבְּן
אַ פְּרוּטָה לִצְדָקָה פַּאר זַיינֶעט וֶועגְן, אוּן זָאגְן דִי צֶען
קַאפִּיטֶלֶעךְ תְּהִלִים וָואס זֵיי הֵיסְן תִּיקוּן הַכְּלָלִי, וֶועט עֶר
אִים אַרוֹיסְשְׁלֶעפְּן פּוּן שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, אִיבֶּערְדֶעם
לְכָל הַפָּחוֹת אֵיינְמָאל אִין לֶעבְּן זָאלְסְטוּ זָען צוּ זַיין בַּיִים
הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס צִיוּן.

וּמִבָּל שֶׁבֵּן וְכָל שֶׁבֵּן אַז דוּ וֶועסְט קֶענֶען זוֹכֶה זַיין צוּ זַיין
רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִיז נִישְׁטָא קַיין גְרֶעסֶערְם פּוּן דֶעם,
וָוארוּם דֶעמָאלְטְם הָאט דֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט קֶען עֶר פַּאְרֶעְבְּטִן
אֶפִילוּ אַזֶעלְכֶע מֶענְטְשֶׁן וָואס זֵיי זֶענֶען שׁוֹין אַזוֹי גֶעפַאלְן
וָואס אַ גַאנְץ יָאר אִיז אִים שְׁוֶוער זֵיי מְתַקֵן זַיין, אָבֶּער

רֹאשׁ הַשָּׁנָה קֶען עֶר אַלֶּעם מְתַקֵּן זַיין, וּבִפְּרַט רֹאשׁ הַשָּׁנָה וָואם דֶעמָאלְט אִיז דֶער יוֹם הַדִּין מֶען מִשְׁפָּט אַ מֶענְטְשׁ, אוֹן מֶען מוּז הָאבֶּן בַּיי אַ מִשְׁפָּט אַ גְרוֹיסְן לוֹיעֶר, אַ אַדְוָואקַאט, אִיבֶּערְדֶעם זָעה צוּ זַיין בַּיים הַיילִיגְן רֶבִּי'ן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אוֹן דוּ וֶועסְטוּ זִיךְ אוֹיסְפּוֹעלְ'ן אַ גוּט גֶעבֶּענְטְשְׁט יָאר פַּאר דִיר אוֹן פַּאר דִי גַאנְצֶע מִשְׁפָּחָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רפג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים ה' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֶּרוּ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

אִיךְ הָאבּ דִיר גֶעוָואלְט בֶּעטֶן זָאלְסְט זִיךְ זֶען צוּ שְׁטַארְקֶן, קַיין שׁוּם זַאךְ אוֹיף דֶער וֶועלְט זָאל דִיךְ נִישְׁט אַרָאפְּווארְפֶן, מֶען טָאר נִישְׁט אַרַיין גֶיין אִין חַלִּישׁוּת הַדַּעַת וְכוּ', וָוארוּם וֶוען אַ מֶענְטְשׁ אִיז בְּקַטְנוּת הַמּוֹחִין קֶען עֶר קוּמֶען צוּ דִי אַרְגְסְטֶע עֲבֵירוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, לְהֵיפֶּךְ וֶוען אַ מֶענְטְשׁ שְׁפִּירְט אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז מִיט אִים דֶעמָאלְט אִיז עֶר בַּאשִׁיצְט אוּן אָפְּגֶעהִיטֶן פּוּן אַלֶּעם שְׁלֶעכְטֶס וְכוּ'.

אִיבֶּערְדֶעם זָעה צוּ זַיין שְׁטֶענְדִיג בְּגַדְלוּת הַמּוֹחִין, שְׁטֶענְדִיג טְרַאכְט נָאר פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דָאס עֶר

אִיז אוֹיךְ דִי נַאנְצֶע וֶועלְט "מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", דִי נַאנְצֶע בְּרִיאָה אִיז אַ לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וָואס מָען זֶעט פַּאר דִי אוֹיגֶן דוֹמֶם צוֹמַח חַי מְדַבֵּר אִיז אַלֶעס אַ לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוֹף, אִין דֶעם דַאזִיקְן מָען זִיךְ גוּט אַרַיינלֵייגֶן, אוּן אַז אַ מֶענְטְשׁ טְרַאכְט פּוּן דֶעם שְׁטֶענדִיג, וֶועלְט עֶר גֶעריינִיגְט פּוּן אַלְסְדִינג, אִיבֶּערְדֶעם זֶעה זִיךְ צוּ דֶערהַאלְטֶן, וֶועסְטוּ זֶען גְרוֹיס נִסִּים וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט מִיט דִיךְ טוּן.

דֶער גְרוֹיסֶער צַדִּיק אוּן גָאוֹן רַבִּי חַיִּים וָואלָאזְשִׁענֶער זי"ע הָאט גֶעזָאגְט, וֶוען אַ אִיד אִיז זִיךְ מְבַטֵּל אִינְגַאנְצֶן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר קוּמְט צוּ דִי יְדִיעָה בְּרוּרָה, אַ לוֹיטֶערֶע וְויסֶן, אַז עֶם אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶערְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר הָאט קֶיינֶעם נִישְׁט נָאר דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַלֵיין, דֶעי מִינוּט הָאט עֶר אַ יְשׁוּעָה, אָבֶּער אַזוֹי וִוי נִישְׁט יֶעדֶער אֵיינֶער קֶען דָאס בַּאוַוייזֶן, יֶעדֶער מֶענְטְשׁ טְרַאכְט, דָאךְ, אֶפְשֶׁר וְכוּ', דֶער וֶועט מִיר הֶעלְפֶן וְכוּ', דֶער וֶועט זַיין אַ גוּטֶער שָׁלִיחַ וְכוּ', אִיךְ וֶועל טוּן דָאס וֶועל אִיךְ גֶעהָאלְפֶן וֶועלְן, אִיךְ וֶועל טוּן יֶענְץ וֶועל אִיךְ גֶעהָאלְפֶן וֶועלְן וְכוּ', דֶעמָאלְט אִיז אִים אַ גְרוֹיס רַחְמָנוּת, אָבֶּער דִי מִינוּט וֶוען דֶער מֶענְטְשׁ אִיז זִיךְ מְבַטֵּל אִינְגַאנְצֶן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר וֶוייסְט אַז עֶר הָאט קֶיינֶעם נִישְׁט וָואס זָאל אִים הֶעלְפֶן נָאר דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַלֵיין, דֶעמָאלְט זֶעט עֶר אַ יְשׁוּעָה.

אִיבֶּערְדֶעם גֶעבּ זִיךְ אִיבֶּער אִינְגַאנְצֶן צוּם בּוֹרֶא כָּל עוֹלָמִים
וָועִסְטוּ גֶעהָאלְטֶן וָועְרֶן מִיט אַ גְרוֹיסֶע יִשׁוּעָה.
זָאלְסְט הָאבֶּן אַ לֶעכְטִיגֶע טָאג אוּן אַ פְרֵיילִיכֶן תָּמִיד

רפד

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים ה' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

בָּאטְשָׁעְ מַיין צַייט אִיז זֵייעֶר בַּאגֶרֶענִיצְט, פּוּנְדֶעסְטְוֶועגֶן
וָועל אִיךְ אָפְּשְׁרַייבֶן אַפָּאר וָועְרְטֶער.

זָאלְסְט וויסֶן אַז דֶער יְסוֹד בַּיים הֵיילִיגֶן רַבִּי'ן אִיז גֶעוֶוען
שְׂמְחָה, אַ מֶענְטְשׁ דַארְף זִיךְ זָען צוּ שְׁטַארְקֶן מִיט
שְׂמְחָה, זִיךְ פְרֵייֶען מִיט דֶעם שֶׁלֹא עָשַׂנִי גוֹי, וָואם דָאס אִיז
אַ שְׂמְחָה וָואם מֶען קֶען נִישְׁט מְבַטֵּל זַיין, יֵעדֶע שְׂמְחָה קֶען
זִיךְ דֶער סַמָ"ךְ מָ"ם אָנְטְשֶׁעפֶּען, אַזוֹי זָעט אוֹיס אַ אִיד? אַזוֹי
דַארְף מֶען זִיךְ אוֹיפְּפִירֶן? אָבֶּער מִיט דֶעם וָואם מֶען פְרֵייט
זִיךְ מִיט שֶׁלֹא עָשַׂנִי גוֹי, דָאס אִיז דֶער גְרֶעסְטֶער שְׂמְחָה,
אוּן יֵעדֶע סֶעקוּנְדֶע וָואם אַ אִיד פְרֵייְדט זִיךְ דָאס עֶר אִיז
אַ אִיד אוּן עֶר גְלֵייבְט אוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מִיט דֶעם אִיז
עֶר מְקַיֵּים אַ מִצְוַות עַשֵׂה, קֶיינֶער כַּאפְּט נִישְׁט, יֵעדֶע סֶעקוּנְדֶע
קֶען מֶען מְקַיֵּים זַיין אַ מִצְוַות עַשֵׂה שֶׁל יִחוּד הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ
שְׁמוֹ, אַ מֶענְטְשׁ דַארְף זִיךְ פְרֵייֶען אִיךְ בִּין אַ אִיד, אוּן אִיךְ

גֶיי מִיט צִיצִית, אִיךְ הָאב אַ בָּאַרד אוּן פֵּיאוֹת וְכוּ' וְכוּ', אִיךְ הִיט שַׁבָּת אוּן עֶם כָּשֵׁר וְכוּ' וְכוּ', מִיט דֶעם אִיז עֶר מְקַיֵים מִצְוֹות לָרוֹב, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זִיךְ זֶען מְחַיֶה זַיין מִיט דֶעם, אוּן קוּק נִישְׁט אוֹיף דִי שְׁלֶעכְטֶם וָואם דוּ הָאסְט גֶעטוּן.

עֶם אִיז דָא אַ שִׂיחָה פּוּן הֵיילִינְן רֶבִי'ן וָואם עֶר הָאט גֶעזָאגְט פַּאר אֵיינֶעם דוּ טוּה גוּטֶם, אוּן דִי שְׁלֶעכְטֶם וָועט מְמֵילָא אַרָאפְּפַאלְן, דָאם הֵיסְט אַ אִיד דַארְף נָאר טוּן מִצְוֹות אוּן מַעֲשִׂים טוֹבִים עוֹסֵק זַיין אִין תּוֹרָה אוּן תְּפִלָה, אוּן מְקַיֵים זַיין מִצְוֹות בְּשִׂמְחָה, אוּן דִי שְׁלֶעכְטֶם וָועט מְמֵילָא אַרָאפְּפַאלְן.

תְּשׁוּבָה אִיז דִי הֶעכְסְטֶע זַאךְ, וָואם אִיז דִי עִיקָר תְּשׁוּבָה, זִיךְ אוֹיסְרֶעדְן דָאם הַארְץ פַּארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן דֶערְצֵיילְן וָואם מֶען הָאט גֶעטוּן, דָאם הֵיסְט וִוידּוּי דְבָרִים, אוּן חַז"ל זָאגְן (תּוֹרַת כֹּהֲנִים בְּחֻקּוֹתַי) אָמַר הַקָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁמְּמִיד שֶׁהֵם מִתְוַודִים עַל עֲוונוֹתֵיהֶם מִיַד אֲנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם שֶׁנֶאֱמַר (וַיִקְרָא כ"ו) "וְהִתְוַדּוּ אֶת עֲוֹנָם וְאֶת עֲוֹן אֲבוֹתָם בְּמַעֲלָם אֲשֶׁר מָעֲלוּ"; אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זֶען שְׁטֶענְדִיג זָאגְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָואם דוּ הָאסְט גֶעטוּן, אוּן עֶר וָועט דִיךְ אַוודַאי אוּן אַוודַאי מוֹחֵל זַיין.

נָאר זַיי פְּרֵייליךְ אוּן רֶעד שְׁטֶענְדִיג מִיט יֶעדְן אֵיינֶעם פּוּן שִׂמְחָה, אוּן זַיי מְחַזֵק מֶענְטְשֶׁן וָועסְטוּ זֶען אַ גְרוֹסֶע יְשׁוּעָה.

הַמְאַחֵל לְךָ שַׁבָּת שָׁלוֹם וּמְבוֹרָךְ

רפה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים ה' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

נָעבְּטֶן בַּיינַאכְט לֵיל שִׁישִׁי אַנְשְׁטָאט דֶעם וָואכָענְדִיגְן שִׁיעוּר,
הָאב אִיךְ גָעזָאגְט אַ הֶסְפֵּד אוֹיף דֶעם טַייעֶרְן אִינְגָעלֶע לֵייבֶּעלֶע ז"ל וָואס אִיז אַזוֹי טְרַאגִישׁ פַּארְשְׁנִיטֶן גָעוָוארְן, אוּן אוֹיף דֶעם צַדִּיק תָּמִים רֶבִּי אֶלְעָזָר אַבּוּחַצִירָא זַצ"ל, אִיךְ הָאב גֶעשְׁפִּירְט פַּאר וויבְּטִיג דָאס צוּ טוּן, וַוייל עֶם וֶוערְט גָעבְּרֶענְגְט פּוּן דֶעם גְרוֹיסְן גָאוֹן רַבֵּינוּ הַמְאִירִי אוֹיף דִי גְמָרָא (יְבָמוֹת ע"ח) שָׁאוּל שֶׁלֹּא נִסְפַּד כְּהַלָּכָה וְכוּ', זָאגְט עֶר מִיט דֶעם לָשׁוֹן "צָרִיךְ לֵידַע שֶׁכָּל תַּלְמִיד חָכָם שֶׁלֹּא נִסְפַּד כְּהַלָּכָה, רָאוִיים הַצִיבּוּר שֶׁנִתְרַשְׁלוּ בְּכָבְדּוֹ לֵעָנֵשׁ עָלָיו" וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם הָאב אִיךְ זִיךְ מְיַישֵׁב גָעוֶוען צוּ רֶעדְן אִיבֶּער צָווֵויי נְקוּדוֹת וְכוּ', אוּן אִיךְ הָאב גָעמֵיינְט אַז עֶם וֶועט זַיין דֶער גַאנְצֶער שְׁמוּעֶס אַ הַאלְבֶּע שָׁעָה, דֶערְוַוייל אִיז עֶם גָעוֶוען אִיבֶּער צָווֵויי שָׁעָה.

דֶער תַּמְצִית אִיז גָעוֶוען דָאס וָואס מֶען הָאט צוּשְׁנִיטֶן דָאס טַייעֶר קִינְד וְכוּ', דַארְף אוּנְז מְעוֹרֶר זַיין אַז מֶען נֶעמְט אוֹיף אִין דִי תַּלְמוּד תּוֹרָה קַאלִיקֶעם פַּאר מְלַמְּדִים, אַ אִינְגֶערמַאן וָואס הָאט נִישְׁט קַיין פַּרְנָסָה אוּן עֶר אִיז אַ שְׁלִימָזָל וְכוּ', אוּן קֶען זִיךְ נִישְׁט צוּשְׁלָאגְן צוּ קַיין שׁוּם פַּרְנָסָה וְכוּ', וֶועְרְט עֶר אַ מְלַמֵּד, אוּן עֶר וַוייסְט נִישְׁט וִוי

זיך אומקומען מיט קינדער, אַ קינד דאַרף מען נאָר אויפּבויען, מען טאָר קיינמאָל נישט אַראָפּקלאַפּן קיין קינדער, ווײל זיין וואָס עס זאָל נאָר נישט זיין, דער קינד זאָל האָבן אָפּגעטון וואָס ער זאָל נאָר נישט האָבן אָפּגעטון, אַ קינד דאַרף מען אויפּהייבן, דאָס איז אַ גוטער מלמד, אָבער אויב אַ מלמד קלאַפּט אַראָפּ קינדער, שפּעט פון קינדער, שלאָגט קינדער מיט רצִיחה וכו׳, דער איז אַ רוצח פונקט ווי דער רוצח וואָס האָט גענארגעט לייבעלע ז״ל, און נאכמער, פאַרוואָס? ווייל אויב מען צובּרעכט אַ קינד וכו׳, מען שפּעט פון אים פאר אלע קינדער וכו׳, דעם שניידט מען זיין נפּש אינגאנצן, און ער ווערט אַ קאליקע דאס גאנץ לעבן, ער פארלירט די זעלבּסט זיכערקייט, און ער ווערט אַ פּראבּלעם אינגל, און די קינדער גייען רחמנא לישיזבן נאכדעם ארום לתּרבות רעה.

[איך האב מאריך גענוען מיט סיפורים וואס איך ווייס פון די ערשטע האנט וואס בחורים האבן מיר דערציילט ווי אזוי מען האט זיך מיט זיי אויפגעפירט אין חדר און אין שטוב וכו׳, און זיי זענען געבליבן קאליקעס אויפן גאנץ לעבן].

אויך האב איך ארומגערעדט וואס מען האט געשטאבן אַ צדיק תּמים צוויי מאל אין הארץ, וואס דאס דאַרף זיין אַ מוסר השׂכל וואס עס געפונען זיך היינט מענטשן וואס זיי שטעבן ארײַן מעסערס און שארפּע מעסערס, אין

הֶערְצָער פּוּן גְרוֹיסָע צַדִיקִים וָואס זֶענֶען דָבוּק אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, מֶען רֶעדְט אוֹיף זֵיי כָּל דָבָר אָסוּר, וָואס דָאס אִיז אַזוֹי וִוי מֶען נֶעמְט אַ מֶעסֶער אוּן מֶען שְׁנַיידְט, וִוי דֶער נָבִיא זָאגְט (יִרְמְיָה ט׳ ז׳) ״חֵץ שָׁחוּט לְשׁוֹנָם מִרְמָה דִבֶּר בְּפִיו שָׁלוֹם אֶת רֵעֵהוּ יְדַבֵּר וּבְקִרְבּוֹ יָשִׂים אָרְבּוֹ״ דֶער צִינְג קֶען שֶׁחְטְ׳ן אַזוֹי וִוי אַ שַׁארְפֶּער פַּייל, מִיט דֶעם וָואס מֶען רֶעדְט אוֹיף אַן עֶרְלִיכְן אִיד וָואס אִיז דָבוּק אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן אִיז גְרֵייט יֶעדְן מִינוּט אוֹיסְגִיין פַּאר אִים, דָאס אִיז אַ מוֹרָא׳דִיגְע רְצִיחָה, אַזוֹי וִוי מֶען נֶעמְט אַ שַׁארְפְּן שְׁפִּיצִיגְע מֶעסֶער אוּן מֶען שְׁטֶעכְט אִים אַרַיין אִין הַארְץ.

אוּן נָאךְ אַרְגֶער אִיז מֶענְטְשְׁן וָואס דֶער צַדִיק הָאט זֵיי אַרוֹיסְגֶענוּמֶען פּוּן שְׁאוֹל תַּחְתִית וּמִתַּחְתָּיו, וָוען זֵיי זֶענֶען גֶעווֶען דוּרְכְגֶעווַייקְט אִין פְּגַם הַבְּרִית וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן עֶר הָאט זִיךְ מִיט זֵיי אָפְגֶעגֶעבְּן טֶעג אוּן נֶעכְט, וָואכְן אוּן חֳדָשִׁים וְכוּ׳, בִּיז עֶר הָאט זֵיי חֲתוּנָה גֶעמַאכְט וְכוּ׳, אוּן עֶר הָאט זִיךְ מוֹסֵר נֶפֶשׁ גֶעווֶען זֵיי זָאלְן הָאבְּן שָׁלוֹם בַּיִת וְכוּ׳, אוּן צוּם סוֹף דֶעי שֶׁעמֶען זִיךְ נִישְׁט אוּן רֶעדְן אוֹיף דֶעם צַדִיק כָּל דָבָר אָסוּר, וָוארוּם זֵיי מֵיינֶען זֵיי זֶענֶען שׁוֹין אוֹיכֶעט גֶעוָואךְן מַנְהִיגִים, פִּירֶערְם (פַּארְפִּירֶערְם), אוּן זֵיי הָאבְּן שׁוֹין אוֹיכֶעט כְּלוֹמַר׳שְׁט תַּלְמִידִים, אוּן זֵייעֶרע תַּלְמִידִים הָאבְּן שׁוֹין אוֹיכֶעט כְּלוֹמַר׳שְׁט תַּלְמִידִים, בִּשְׁעַת קֵיינֶער וֵוייסְט נִישְׁט וִוי שְׁמוּצִיג אוּן מְזוּהָם זֵיי זֶענֶען גֶעווֶען אִין פְּגַם הַבְּרִית וְכוּ׳.

[**אִיךְ** הָאב אִין דֶעם זֵייעֶר אַסַאךְ מַאֲרִיךְ גֶעווֶען, אוּן גֶעבְּרֶענְגְט אַסַאךְ מַעֲשִׂיוֹת אוּן בַּייְשְׁפִּילְן וִוי אַזוֹי

מָען גיסְט הַיינְט דָאס בְּלוּט פוּן עֶרְלִיכֶע אִידְן, וְאֵין פּוֹצֶה פֶּה וּמְצַפְצֵף].

גְּלֵייבּ מִיר אַ שָׁאד מָען הָאט נִישְׁט אָפְּגֶעדְרִיקְט דָעם הֶסְפֵּד וָואס הָאט גֶענוּמָען צְווֵיי שָׁעָה, מָען הָאט גֶערֶעדְט פוּן צְווֵיי מוֹרָא׳דִיגֶע עִיקָּרִים וָואס עָם פַּאסִירְט בַּיי כְּלַל יִשְׂרָאֵל, אוּן דֶערְפַאר זֶענֶען מִיר גֶעשְׁטָרָאפְט גֶעוָואָרְן אוּן בַּאקוּמָען אַזֶעלְכֶע עוֹנְשִׁים קָשִׁים וּמָרִים, פוּן אֵיין זַייט אִיז אַ יוּנְג טַיירֶע קִינְד אַזוֹי בְּרוּטַאל צוּשְׁנִיטְן גֶעוָואָרְן אוֹיף טוֹיט, אוּן פוּן דִי אַנְדֶערֶע זַייט אִיז אַ צַדִּיק תָּמִים גֶעשְׁטָאכְן גֶעוָואָרְן אִין הַאַרְץ אַזוֹי בְּרוּטַאל אוֹיף טוֹיט, דָאס אִיז אוּנְז מְרַמֶּז צוּ זַיין אַז מָען דַאַרְף אָנְהֵייבְּן מַאכְן אַ בֶּדֶק הַבַּיִת אוֹיף אַלֶע מְלַמְּדִים וּוי אַזוֹי זֵיי פִּירְן זִיךְ אוֹיף אִין דִי קְלַאסְן מִיט דִי קִינְדֶער, צוּ מָען שְׁלָאגְט אָדֶער מָען דֶערְנִידֶערְט דִי הַיילִיגֶע נְשָׁמָה׳לֶעךְ פוּן דִי הַיילִיגֶע קִינְדֶער וְכוּ׳, אוּן אַזוֹי אוֹיכֶעט דַאַרְף מָען מַאכְן אַ בֶּדֶק הַבַּיִת צוּ מָען הָאט נִישְׁט קַיין חֵלֶק אִין שְׁטֶעכְן מִיט אַ שְׁמוּציגְן טָמֵא׳נֶעם צִינְג עֶרְלִיכֶע אִידְן וָואס זֶענֶען דָבוּק אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

אִיךְ הָאף אַז עָם וֶועט זִיךְ נָעמֶען דִי מִיה אַ אִינְגֶערְמַאן אוּן אָפְּשְׁרַייבְּן דָעם גַאנְצֶען הֶסְפֵּד, אוּן דָאס אָפְּדְרִיקְן, וָוארוּם אַ זַאךְ וָואס עָם וֶועט אָפְּגֶעדְרִיקְט בְּלַייבְּט לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, אוֹיכֶעט אִיז בַּאוואוּסְט וָואס דֶער רַמְבַּ״ם הָאט גֶעזָאגְט, אַ זַאךְ וָואס עָם וֶועט אָפְּגֶעדְרִיקְט אִיז אַזוֹי וּוי עֶר דַרְשֶׁנְט פַּאר צֶען טוֹיזֶענְט מֶענְטְשְׁן, [אוּן הַיינְט לוֹיט דִי

טָעכְנָעלָאגישָׁע אַנְטְווִיקְלִינְג פּוּן דִי וֶועלְט, אַז מָען דְרִיקְט עֶפֶּעס אָפּ קֶענֶען דָאס זֶען מִילְיָאנֶען מֶענְטשְׁן].

דָּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל אוּנְז הֶעלְפֶּן, אוּן זָאלְן מִיר אוֹיפְשְׁטֶעלְן הֵיילִיגָע דוֹרוֹת, גֶעבֶּן אַ גוּטֶן חִינּוּךְ פַּאר אוּנְזֶערֶע קִינְדֶערְלֶעךְ, אוּן מָען דַארְף זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבֶּן נִישְׁט רֶעדֶן אוֹיף צַדִּיקֵי אֱמֶת וָואס זֶענֶען דָבוּק אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן זֶענֶען גְרֵייט זִיךְ מוֹסֵר נֶפֶשׁ זַיין פַּאר אִים יֶעדֶע מִינוּט, וּמִכָּל שֶׁכֵּן נִישְׁט רֶעדֶן אוֹיף אֵיינֶעם וָואס הָאט דִיךְ אַרוֹיסְגֶענוּמֶען פּוּן טִינוּף וְווי דוּ בִּיסְט גֶעלֶעגֶן וְכוּ', אוּן עֶר הָאט דִיךְ אָפְּגֶעוַואשְׁן אוּן אָנְגֶעטוּן שֵׁייגֶע זוֹיבֶערֶע קְלֵיידֶער, דָאס הֵייסְט עֶר הָאט דִיךְ מְזַכֶּה גֶעווֶען זָאלְסְט אָנְהֵייבְן צוּ לֶערֶנֶען יֶעדֶן טָאג מִקְרָא מִשְׁנָה גְמָרָא, וָואס דָאס אִיז דִי שֶׁעֶנְסְטֶע קְלֵיידֶער פּוּן דִי נְשָׁמָה, וְכוּ', וְכוּ', אַז אָךְ אוּן וַויי וֶועֶר עֶס רֶעדְט אוֹיף אַזָא צַדִּיק וָואס הָאט זִיךְ פַּאר דִיר מוֹסֵר נֶפֶשׁ גֶעווֶען, אוֹיף דֶעם הָאט שׁוֹין שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ גֶעשָׁאלְטֶן (מִשְׁלֵי י"ז) "מֵשִׁיב רָעָה תַּחַת טוֹבָה לֹא תָמוּשׁ רָעָה מִבֵּיתוֹ".

אַז וואוֹיל אִיז דֶער מֶענְטֶש וָואס עֶר לֵייגְט אַרַיין דִי וֶועֶרְטֶער אִין זַיין הַאֶרְץ, אוּן עֶר טוּט בֶּאֱמֶת תְּשׁוּבָה, וֶועט אִים דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אָפְּהִיטֶן פּוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטֶם.

זָאלְסְט הָאבֶּן אַ לֶעכְטִיגֶן פְּרֵיילִיכֶן שַׁבָּת

רפו

בְּעָזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים ה' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

וָואם זָאל אִיךְ דִיר זָאגָן אִיךְ הָאב גֶעזֶען וָואס דוּ הָאסְט אָפְּגֶעדְרִיקְט אִין אַ בַּאזוּנֶדֶער קוּנְטֶרֶס דִי אַלֶע בְּרִיווּ וָואס אִיז גֶעשְׁרִיבְּן גֶעוָוארְן בְּמֶשֶׁךְ דִי וָואךְ.

אִיךְ מוּז דִיךְ זָאגָן, סְ'אִיז זֵייעֶר אַ שֵׁייגֶע זַאךְ, אוּן סְ'אִיז אַ זְכוּת הָרַבִּים לְדוֹרוֹת, וָוארוּם וָואס מֶען דְרִיקְט אָפְּ דָאס בְּלַייבְּט, עֶס אִיז בַּאוואוּסְט וָואס דֶער רַמְבַּ"ם הָאט גֶעזָאגְט, אַ זַאךְ וָואס עֶס וֶועְרְט אָפְּגֶעדְרִיקְט אִיז אַזוֹי וִוי עֶר דַרְשֶׁנְט פַּאר צֶען טוֹיזֶענְט מֶענְטְשֶׁן, [אוּן הַיינְט לוֹיט דִי טֶעכְנֶעלָאגִישֶׁע אַנְטְווִיקְלִינְג פּוּן דִי וֶועלְט, אַז מֶען דְרִיקְט עֶפֶּעס אָפְּ קֶענֶען דָאס זֶען מִילְיָאנֶען מֶענְטְשֶׁן]. אוּן אִיךְ זֶעה אַז אִיךְ הָאב גֶעשְׁרִיבְּן אַפָּאר בְּרִיווּ פַּאר דִי וָואס זֶיי קֶענֶען נִישְׁט לֵייענֶען לָשׁוֹן קוֹדֶשׁ, אוּן עֶס אִיז שׁוֹין גֶעוָוארְן פּוּן דֶעם אַ פִּילֶער קוּנְטֶרֶס, אִיבֶּער דֶעם זֶעה דָאס צוּ טוּן יֶעדֶע וָואךְ, וֶועט דָאס זַיין אַ אוֹצָר הַמְּנוּצָר, אוּן עֶס וֶועט מְחַזֵּק זַיין אַלֶע צוּבְּרָאכֶענֶע אוּן גֶעפַּאלֶענֶע נְשָׁמוֹת, וְכוּ', וְכוּ'.

אוּן דֶער אֱמֶת'ן אַרַיין וֶוער אִיז הַיינְט נִישְׁט צוּבְּרָאכְן וְכוּ' אוּן נִישְׁט גֶעפַּאלְן בַּיי זִיךְ וְכוּ', מֶענְטְשֶׁן דְרַיייעֶן זִיךְ אַרוּם אָן פַּרְנָסָה וְכוּ', פַּארְזִינְקֶען טִיף אִין חוֹבוֹת וְכוּ', מֶען לַייְדְט פּוּן קִינֶדֶער וָואס לֵייֶדֶער גְלִיטְשֶׁן זִיךְ אַרָאפּ פּוּן אִידִישְׁקֵייט וְכוּ', וּוִיפִיל קְרַאנְקֶע אִידְן לִיגְן אִין דִי שְׁפִּיטֶעלֶער

וְכוּ׳, וויפִיל אידן לייֶדער הָאבּן זיך פַּארפֿלאנטֶערט מיטן
גֶעזעץ אוּן זיי זיצן אין די תְּפִיסוֹת וְכוּ׳, עֶם אִיז מַמָּשׁ נישְׁטָא
קַיין הוֹיז וָואם דָארְטן זָאל נישְׁט זיין עֶפּעס אַ צָרָה, אוּן
נָאר דָעם הַיילִיגֶן רַבִּינ׳ס דיבּוּרים קֶענען רַאטעוֶוען אוּן
אַרַיינשַׁיינען אַ הָאפֿענוּנג וְכוּ׳, אוּן עֶם זָאל לֶעבטיג וֶוערן,
מָען זָאל שְׁפּירן דָעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, זַיין גְּרוֹיס רַחֲמָנוּת
וָואם עֶר הָאט רַחֲמָנוּת אוֹיף יֶעדְן אַיינֶעם, וְוי דָער הַיילִיגֶער
רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן ז׳) דָאם דָער צַדִּיק הָאֱמֶת
אִיז מַמְשִׁיךְ די רַחֲמָנוּת פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף יֶעדְן
אַיינֶעם, אִיבֶּערדֶעם זֶעה פּוּן די וָואךְ אָפּדְרִיקְן אֶפּילוּ
פְּרָאוֶוועְאריש די אַלֶע בְּרִיוו וָואם אִיז גֶעשְׁרִיבְּן גֶעוָוארְן אִין
די וָואךְ (אַזוֹי וְוי דוּ הָאסְט אָפּגֶעטַיפְּט פּוּן פַּרְשַׁת מִסְעֵי)
דוּ הָאסְט נָארְנִישְׁט קַיין אַהנוּנג וָואסְעֶרע זְכוּת הָרַבִּים דוּ
הָאסְט אוֹיפְגֶעטוּן, מַמָּשׁ אִינְגֶעלַייט אוּן בָּחוּרִים דֶערְקְווִיקְן
זיך פּוּן דֶעם, אוּן דָאם אִיז זֶייעֶר נַאנְץ חַיּוּת, אַז וואוֹיל אִיז
דִיר אַז דוּ הָאסְט אַזַא זְכוּת הָרַבִּים.

וְויפִיל מֵיינְסְטוּ לֶעבְּט אַ מֶענְטְש בָּזֶה הָעוֹלָם? זִיבֶּעציג יָאר
אָדֶער אַכְצִיג יָאר וְכוּ׳, אַזוֹי וְוי סְ׳שְׁטַייט (תְּהִלִּים צ׳)
״יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה״
וְגוֹ׳, אוּן דָער הַיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן ס״א)
דָאם די זִיבֶּעציג יָאר פְּלִיט דוּרְךְ אַזוֹי וְוי אַ פֶּערְטל שָׁעָה,
[וְוי אִיךְ קֶען דִיר מֵעִיד זַיין, אָט גֶעדֶענְקְט אִיךְ וְוי מ׳הָאט
מִיר חַלַקֶה׳ט בַּיי די דְרַיי יָאר, אוּן אָט בִּין אִיךְ שׁוֹין אַ בֶּן
שִׁבְעִים וְכוּ׳, עֶם אִיז דוּרְכְגֶעלָאפֶּן שְׁנֶעל וְוי אַ פֶּערְטל שָׁעָה].

אִיבֶּערְדֶעם כָּל זְמַן אַ מֶענְטְש לֶעבְּט דַּארְף עֶר טוּן חֶסֶד
מִיט אַ צְוַוייטֶן אִיד, אוּן דֶער עִיקָּר חֶסֶד אִיז
אַרוֹיסְצוּנֶעמֶען אַ צְוַוייטֶן אִיד פּוּן קַטְנוּת הַמּוֹחִין וְכוּ', פּוּן
עַצְבוּת אוּן בִּיטֶערְנִישְׁט וְכוּ', צוּ גַּדְלוּת הַמּוֹחִין וְכוּ', עֶר זָאל
זַיין פְּרַייליךְ אוּן אוֹיפְגֶעלֶעבְּט.

גְּלֵייב מִיר אִיךְ בִּין דִּיר זַייעֶר מְקַנֵּא אוֹיף דִּי גְּרוֹיסֶע מִצְוָה
וָואס דוּ טוּסְט, דֶּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל דִּיר שֶׁענְקֶן
אַסַאךְ גֶּעלְט זָאלְסְט קֶענֶען מַמְשִׁיךְ זַיין אִין דִּי הֵיילִיגֶע עֲבוֹדָה.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעבְּטִיגְן שַׁבָּת

רפז

בְּעָזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים ה' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶּערְהַאלְטֶן דַּיין בְּרִיוו.

הַיינְט אִיז דֶּער יָאְרְצַייט פּוּן דֶּעם הָאַר"י הַקָּדוֹשׁ, אוּן עֶס
אִיז בַּאוואוּסְט אַז עֶר הָאט גֶּעלֶייגְט דֶּעם דָּגוּשׁ פַּאר
דִּי תַּלְמִידִים אַז זֵיי זָאלְן זִיךְ הַאלְטֶן מִיט גְּרוֹיסֶע אַחְדוּת,
אִיבֶּערְדֶעם דַּארְף מֶען זֶען שְׁטַארְקֶן זִיךְ הָאבְּן אַחְדוּת מִיט
כָּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וָוארוּם לֵיידֶער אִיז דֶּער בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
חָרוּב גֶּעוָואְרְן נָאר מַחֲמַת שִׂנְאַת חִנָּם, אוּן דִּי חַז"ל זָאגְן
(יוּמָא ט') עַדַיִן מְרַקֵּד בֵּינָן; בֵּיז הַיינְט טַאנְצְט בַּיי אוּנְז שִׂנְאַת

חִנָּם, מֶען דָּערְט אֵיינֶער אוֹיפְן אַנְדֶערְן, מֶען שְׁטֶעכְט אֵיינֶער דֶעם אַנְדֶערְן מִיטְן שְׁפִּיצִיגְן שַׁאְרְפְּן צִינְג וְכוּ׳.

דָּער שַׁבָּת וָועְרְט אָנְגֶערוּפְן שַׁבָּת חֲזוֹן, עַל שֵׁם דִּי הַפְטָרָה וָואס הַייבְט זִיךְ אָן "חֲזוֹן יְשַׁעְיָהוּ" וְכוּ׳, אָבֶּער דָּער הַייליגֶער בַּאְרִדִיטְשׁוּבֶּער רַב זי"ע הָאט גֶעזָאגְט אַז דֶעם שַׁבָּת וָועְר סְ׳הָאט לֶעכְטִיגֶע אוֹיגְן קֶען זֶען מִיט דִי עֵינֵי הַשֵּׂכֶל וּוי אַזוֹי דָּער בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי וָועט אוֹיסְזֶען.

דָּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל אוּנְז הֶעלְפְן, מִיר זָאלְן זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן פּוּן דֶעם שְׁוֶוערְן בִּיטָּערְן זִינְד פּוּן שִׂנְאַת חִנָּם, אוּן מֶען זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ הָאבְּן לֶעכְטִיגֶע אוֹיגְן, אַכְטוּנְג צוּ גֶעבְּן נִישְׁט קוּקֶען אוֹיף מְקוֹמוֹת הַמְּזוֹהָמִים וְכוּ׳, אוֹיף שְׁמוּציגֶע עֶקְלְדִיגֶע גֶעמַיינֶע פְּרִיצוּת וְכוּ׳, וָואס דָּאס בְּרֶענְגְט צוּ אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס.

זָעה זִיךְ צוּ שְׁטַארְקְן מִיט שְׁמִירַת עֵינַיִם, אוּן קוּק נִישְׁט וּוי מֶען דַּארְף נִישְׁט קוּקֶען, וָועסְטוּ הָאבְּן פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, וּוי עֶס שְׁטֵייט (תְּהִלִּים קמ"ה) "עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ" מֶען קֶען זָאגְן "יְשַׂבֵּרוּ" לָשׁוֹן צוּבְּרֶענְען, אַז מֶען צוּבְּרֶענְט דִּי תַּאֲוָה וָואס דִּי אוֹיגְן וּוילְן קוּקֶען וּוי מֶען דַּארְף נִישְׁט, דָּאס הַייסְט עֶר הִיט דִּי אוֹיגְן נִישְׁט צוּ קוּקֶען אוֹיף גֶעמַיינֶע פְּרִיצוּת, דֶעמְאלְט וָועט אִים קוּמֶען שֶׁפַע בְּעִתּוֹ וּבִזְמַנּוֹ, אוּן עֶס וָועט אִים נָאךְנִישְׁט פֶּעלְן.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן שַׁבָּת

רפה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו׳ עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים ה׳ מְנַחֵם אָב ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערַהאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

זָעה זִיךְ צוּ דֶערַהאלְטֶן אוּן וֶוער נִישְׁט פַארלָארֶן, וֶוען אַ אִיד הָאט אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דֶעמָאלְט שְׁרֶעקְט עֶר זִיךְ נִישְׁט פוּן קֵיינֶעם נִישְׁט וְכוּ׳, אוּן עֶר וֶועְרְט נִישְׁט פַארלוֹירֶן פוּן גָאר נִישְׁט וְכוּ׳.

דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז אוֹיסְגֶעלֶערְנְט אַ וֶועג וָואס דָאס הֵייסְט הִתְבּוֹדְדוּת, אַ מֶענְטְש זָאל זִיךְ צוּגֶעווֹאוֹינֶען רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, אוּן אִים אוֹיסְדֶערצֶיילְן אַלֶעס וָואס עֶם גֶייט אוֹיף אִים דוּרְךְ, כָּאטְשֶׁע בַּיים אָנְפַאנְג וֶועט דָאס אִים אָנְקוּמֶען זֵייעֶר שְׁוֶוער וְכוּ׳, דָאס אִיז אַלֶעס וַוייל עֶר הָאט נִישְׁט קַיין אֱמוּנָה וְכוּ׳, וָוארוּם וֶוען אַ אִיד זָאל הָאבֶּן דֶעם רֵיינֶעם אֱמוּנָה זָאגְט דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי (לִיקּוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן ס״ב) וָואלְט עֶר שְׁטֶענְדִיג גֶערֶעדְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, עֶר וָואלְט גֶעשְׁפִּירְט אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶער פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט אִיז דָא בַּיי אִים לֶעבֶּן אִים אִין אִים, אוּן דֶעמָאלְט וָואלְט עֶר גֶערֶעדְט מִיט אִים אֶפֶּען אַזוֹי וִוי אַ מֶענְטְש רֶעדְט צוּ אַ צְוֵוייטֶן וְכוּ׳, נָאר פַארְוָואס רֶעדְט נִישְׁט אַ מֶענְטְש צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים? וַוייל דִי אֱמוּנָה אִיז בַּיי אִים נִישְׁט גַאנְץ, עֶר שְׁפִּירְט נִישְׁט

אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז דָּא מִיט אִים, אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַאַרְק זִיךְ מִיט אֱמוּנָה, זָאלְסְט וויסְן אַז דִי גַאנְצֶע בְּרִיאָה וָוערְט גֶעפִירְט נָאר דוּרְכְ'ן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַ מֶענְטְשׁ גַאפְּט נִישְׁט קֵיין קְלֵיינֶעם קְלַאפּ אִין פִּינְגֶער אָן דֶעם וָואס מֶען זָאל אוֹיסְרוּפֶן אוֹיבֶן, ווִי דִי חַז"ל זָאגְן (חולין ז:) אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה אֶלָּא אִם כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה; אוּן אַז מֶען נֶעמְט אִין זִיךְ אַרַיין דִי אֱמוּנָה דֶעמָאלְט גֶעוואוֹינְט מֶען זִיךְ צוּ, צוּ דֶערְדֶן אַסַאךְ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן ווִיפֶּער מֶען דֶערְדְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָוערְט גְרִינְגֶער אוֹיפְן הַאַרְץ.

זָאלְסְט ווִיסְן אַז דֶער יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת בַּיים הַיילִיגְן רַבִּי'ן אִיז תְּמִימוּת אוּן פְּשִׁיטוּת, אַוועקְוואַרְפְן דֶעם אַיינֶעמְעם שֵׂכֶל אוּן ווִיסְן אַז מֶען הָאט נִישְׁט קֵיין שֵׂכֶל וְכוּ' וְכוּ', אוּן דָאס אִיז דִי שְׁלֵימוּת אֱמוּנָה, גְלֵייבְּן אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז עֶר אִיז דָא, אוּן אַז עֶר אִיז מְחַיֶּה אוּן מְהַוֶּה אוּן מְקַיֵּים דִי גַאנְצֶע בְּרִיאָה, אוּן אַלֶּעם אִיז עֶצֶם עַצְמִיוּת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ' וְכוּ', אוּן אוֹיךְ אַזַא אוֹפְן קֶען אַ מֶענְטְשׁ רֶעדְן שְׁטֶענְדִיג צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיךְ פְּרָאסְט אִידִישׁ, וָואס דָאס אִיז דֶער עִיקָּר שְׁלֵימוּת הַתְּפִלָּה, וָואס דָאס אִיז אַ מְצוַת עֲשֵׂה דְאוֹרַיְיתָא צוּ בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיךְ יֶעדֶע זַאךְ.

אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַאַרְק זִיךְ, וָואס אוֹיךְ דִיר גֶייט דוּרְךְ זָאלְסְטוּ אוֹיסְזָאגְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן דוּ וֶועסְט זָען אַז דוּ וֶועסְט פּוֹעֲלְ'ן גְרוֹיסָע זַאכְן אִין אַלֶּע אִינְזִיכְטֶן.

זֶעה מַאךְ שָׁלוֹם מִיט דִי עֶלְטֶערן וְכוּ', וַוייל מֶען דַארְף
זַייֶער זַייֶער אַכְטוּנג גֶעבְּן אוֹיף כִּיבּוּד אָב וָאֵם, וָואס
דָאס אִיז זַייֶער זַייֶער אַ הַארְבֶּע זַאךְ, אוּן אַז מֶען אִיז מְצַעֵר
עֶלְטֶערן חָלִילָה וְחַס בַּאקוּמְט מֶען עֶס נָאכְדֶעם צוּרִיק פּוּן
דִי אַייגֶענֶע קִינְדֶער, אִיבֶּערְדֶעם טוּה גְלַייךְ תְּשׁוּבָה אוּן בֶּעט
מְחִילָה פּוּן דַיין טַאטֶן אוּן מַאמֶען, אוּן בֶּעט זַיי אִיבֶּער, אוּן
זָאג זַיי צִי אַז דוּ וֶועסְט שׁוֹין זַיין גוּט אוּן וואוֹיל, שֶׁעם זִיךְ
נִישְׁט, דָאס אִיז דַיין טַאטֶע אוּן מַאמֶע.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן שַׁבָּת

רפט

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים ה' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּריוו מִיט דִי גֶעלְט אוֹיף
פִּדְיוֹן, זָאל דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דִיר הֶעלְפֶן עֶם זָאל
נִמְתָּק וָועְרְן פּוּן דִיר אַלֶע דִינִים עַל יְדֵי פֶּלֶא עֶלְיוֹן, אוּן
עֶם זָאל נִמְשָׁךְ וָועְרְן אוֹיף דִיר יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת.

זֶעה זִיךְ צוּגֶעווּאוֹינֶען טְרַאכְטֶן שְׁטֶענְדִיג נָאר פּוּן בּוֹרֵא כָּל
עוֹלָמִים, זָאלְסְט זִיךְ אוֹיסְמָאלְן וִוי דִי גַאנְצֶע בְּרִיאָה
אִיז נָאר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אוּן עֶם אִיז נִישְׁטָא כַּיין שׁוּם
מְצִיאוּת אוֹיסֶער דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן דִי מַחְשָׁבוֹת

וועט דיך ריניגן דעם מחַ מַחְשָׁבָה, וָוארום אַז מען טַראכְט
פּון אלקוּת וועלְט מחַ אינְגאנְצן ריין.

זָעה צוּ לֶערנען זייער אַסאַךְ פְּרָקים מִשְׁנַיוֹת, וַוייל מִשְׁנָ"ה
איז די אוֹתִיוֹת נְשָׁמָ"ה, אוּן די נְשָׁמָה איז מְלוּבָּשׁ מִיט
צָען לְבוּשִׁים, צָען עֶרְלֵיי מַחְשָׁבוֹת, וואוֹיל איז דעם וָואס עֶר
איז זוֹכֶה הִיטן שְׁטָענְדִיג די מַחְשָׁבָה, סְ'איז בַּאוואוּסְט אַז
דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט אַז דֶער עִיקָּר איז די
מַחְשָׁבָה, אוּן מען דַארְף שְׁטָענְדִיג נָאר הִיטן די מַחְשָׁבָה,
אַלְסדִינג גייט דוּרְךְ אוֹיף די מַחְשָׁבָה, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער
רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן כ"א) וואוּ דֶער מֶענְטְש
טַראכְט דָארְטן איז דֶער נַאנְצֶער מֶענְטְש.

אִיבֶּערְדֶעם אַז דוּ וֶועסְט זִיךְ שְׁטָענְדִיג אוֹיסְמָאלְן אַז עֶס
איז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְציאוּת אוֹיסֶער דֶעם
בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועסְטוּ אוֹיסְגֶעלוֹיטֶערְט וָועְרן פּוּן אַלְסדִינג,
אוּן עֶס וֶועט נִמְתָּק וָועְרן פּוּן דִיר אַלֶע דִינִים, דֶער עִיקָּר
איז זָאלְסְט גֶעדֶענְקֶן וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט
(לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן ק"ד) סְ'הָאט אַ פָּנִים אַז מען מוּז זִיךְ
פּוּן אַ הִרְהוּר זֵייעֶר הִיטן, וָוארום אַ הִרְהוּר רַע רַחֲמָנָא
לִישֵׁזְבָן איז פּוֹגֵם אִין אַלֶע עוֹלָמוֹת, וַוייל מִיט דִי מַחְשָׁבָה
קֶען מֶען אַרוֹיפְגֵיין עַד אֵין סוֹף, מִיט דֶעם מחַ מַחְשָׁבָה קֶען
מֶען שְׁטָענְדִיג מְצַייֵר זַיין דֶעם שֵׁם הַוַי"ה בָּרוּךְ הוּא, אִיבֶּערְדֶעם
דַארְף מֶען זֵייעֶר זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיף דִי מַחְשָׁבָה נִישְׁט
צוּ טַראכְטן קַיין שְׁמוּץ אוּן נִישְׁט אַרַיינְלֵייגְן אִין מחַ מַחְשָׁבָה

קַיין נַארִישְׁקֵייטֶן פּוּן צַייטוּנְגֶען אוּן פּוּן אַרְטִיקֶלְען פּוּן אַלֶע מִינֵי שְׁרַייבֶּער׳ס וְכוּ׳ וְכוּ׳ וָואס אִיז סְתָם לָשׁוֹן הָרַע אוּן רְכִילוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳.

זָאלְסְט גֶעדֶענְקֶן וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַרַ״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן נ׳) אַז דִי מַחְשָׁבָה קֶען מֶען בֵּייגֶן וִוי מֶען וִויל, אַזוֹי וִוי מֶען פִּירְט אַ פֶּערְד הָאט דֶער פֶּערְד לַייצֶעם, אוּן מֶען קֶען אִים דְרַייעֶן וִוי אַהִין מֶען וִויל, אַזוֹי אוֹיךְ דֶער מֹחַ מַחְשָׁבָה קֶען מֶען דְרַייעֶן וִוי אַזוֹי מֶען וִויל, הָאט אַ מֶענְטְש אַ רָצוֹן אוּן עֶר וִויל דִינֶען דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים קֶען עֶר צוּקְלֶעבְּן זַיין מֹחַ מַחְשָׁבָה נָאר צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן סְ׳וֶועט אִים גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט, חָלִילָה וְחַס הָאט עֶר נִישְׁט קַיין גוּטֶער רָצוֹן שְׁלֶעפְּט אִים דֶער מֹחַ מַחְשָׁבָה אִין אַלֶע שְׁמוּץ אַרַיין.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר, גַּיי אַרוֹים פּוּן דִיר, הֶער אוֹיף צוּ טְרַאכְטְן נַארִישְׁקֵייטֶן, דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט דִיךְ לִיב, מֶען טָאר נִישְׁט אַרַיינְגֶיין אִין אַזֶעלְכֶע נַארִישֶׁע גֶעדַאנְקֶען כְּאִילּוּ דֶער כְּבַיכוֹל אִיז בְּרוּגָז אוֹיף דִיר, סְ׳אִיז נִישְׁטָא אַזַא זַאךְ וְכוּ׳ וְכוּ׳, כָּל זְמַן אַ מֶענְטְש לֶעבְּט קֶען עֶר אַלֶעם פַּאְרֶעכְטְן, מִיט אַ גוּטֶער מַחְשָׁבָה קֶען מֶען קוּמֶען צוּ דִי הֶעכְסְטֶע מַדְרֵיגוֹת אִין דִי בְּרִיאָה, אִיין סֶעקוּנְד נָאר טְרַאכְטְן מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ אִיז שׁוִין אַ מִצְוות עַשֵׂה פּוּן יִחוּד הַוַיָ״ה, נָאךְ אַ סֶעקוּנְד אִיז נָאךְ אַ מִצְוות עַשֵׂה פּוּן יִחוּד הַוַיָ״ה בָּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אִיבֶּערְדֶעם

זַיי נִישְׁט צוּפַאלֶן בַּיי דִיר, גֶעווּאוּסְט זִיךְ צִי, צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דֶערְצֵיילְ אִים אוֹיס אַלֶעס וָואס דוּ דַארְפְּסְט הָאבְּן וֶועסְטוּ זֶען סְ'וֶועט דִיר גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעבְטִיגְן שַׁבָּת

רצ

בְּעָזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים ה' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן עֶנְקֶער לַאנְגֶען בְּריוו.

אִיךְ מוּז מְקַצֵּר זַיין, נָאר אִיךְ וֶועל עֶנְק שְׁרַייבְּן אַפָּאר נְקוּדוֹת.

אַ קִינְד דַארְף שְׁפִּירְן לִיבְשַׁאפְט פּוּן דִי עֶלְטֶערְן, עֶר דַארְף זֶען אַז דִי עֶלְטֶערְן אִינְטֶרֶעסִירְן זִיךְ אִין זַיין פְּרָאבְלֶעם, אֲפִילּוּ עֶר אִיז נָאךְ קְלֵיין וְכוּ' דַארְפְּן דִי קִינְדֶער שְׁפִּירְן אַז דִי טַאטָע מַאמָע לָאזְן זִיךְ אַרָאפּ צוּ זֵיי, אוּן אֲפִילּוּ אַז זֵיי בֶּעטְן קְלֵיינִיקֵייטְן וְכוּ' וְכוּ', דַארְפְּסְטוּ וויסְן אַז בַּיי קִינְדֶער אִיז דָאס גְרוֹיסָע זַאכְן, פּוּנְקְט ווי אַ דֶערְוואקְסֶענֶע מֶענְטְש אַז עֶר בֶּעט עֶפֶּעס אוּן עֶר בַּאקוּמְט עֶס נִישְׁט וֶועְרְט עֶר צוּבְּראכְן, אוּן עֶר וֶועְרְט גֶעטְשֶׁעפֶּעט וְכוּ' וְכוּ', פּוּנְקְט אַזוֹי אִיז אַ קְלֵיין קִינְד, בַּיי אִים אִיז יֶעדֶער קְלֵיינִיקֵייט נָאר גְרוֹיס, עֶלְטֶערְן דַארְף זִיךְ אַרָאפְּלָאזְן צוּ קִינְדֶער, עֶלְטֶערְן דַארְפְּן וויסְן ווי מַסְבִּיר זַיין דִי קִינְדֶער אוּן גֶעבְּן צוּ פַארְשְׁטֵיין

פַֿארוָואס מֶען טָאר נִישְׁט אוֹיפְמַאכְן דִי גֶעז, וַוייל דָאס קֶען רַחֲמָנָא לִיצְלָן בְּרֶעגְנְן צוּ אַ אוּמְגְלִיק וְכוּ', דָאס קֶען בְּרֶעגְנְן צוּ אַ פַֿייעֶר וְכוּ', מִיט פַֿאטְשְׁן אוּן שְׁלָאגְן אוּן שְׁרֵייעֶן וְכוּ' וְכוּ', קוּמְט מֶען אִין עֶרְנְסְט נִישְׁט אָן, אָבֶּער מִיט שַׁיין מַסְבִּיר זַיין אַזוֹי וּוי מֶען אִיז מַסְבִּיר פַֿאר אַ גְרוֹיסְן דֶערְוַואקְסֶענֶער מֶענְטְש, דָאס קֶען נִיצְן.

אַז מֶען גֶעט זִיךְ נִישְׁט אָפּ מִיט קִינְדֶער וַואקְסְן זֵיי אוֹיף שְׁרֶעקֶעדִיג, אוּן פּוּן דֶעם קוּמְט וָואס זֵיי מַאכְן זִיךְ נַאס בַּיינַאכְט וְכוּ', וַוייל זֵיי שְׁפִּירְן פַֿארְלָארְן וְכוּ', קִינְדֶער וַואקְסְן אוֹיף מִיט פַֿחַד אוּן מִיט דִיפְֿרֶעסְיֶע וָוען זֵיי שְׁפִּירְן אַז טַאטָע מַאמָע דָאבְּן זֵיי נִישְׁט לִיב וְכוּ', טַאטָע מַאמָע גֶעבְּן זִיךְ נִישְׁט אָפּ מִיט זֵיי וְכוּ'.

אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְֿט עֶטְץ בֵּיידֶע וויסְן אַז מִיט קִינְדֶער דַארְף מֶען זִיךְ אָפְּגֶעבְּן, קֵיינְמָאל נִישְׁט דֶערְצֵיילְן זֵיי שְׁרֶעקֶעדִיגֶע מַעֲשִׂיוֹת וָואס זֵיי וָועלְן נִישְׁט אַרוֹיסְקְרִיכְן נָאכְדֶעם פּוּן דֶעם, זֵיי וָועלְן שְׁטֶענְדִיג לֶעבְּן אִינְטֶער שְׁרֶעק, בִּכְלַל וָוערְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין סְפָּרִים הַקְּדוֹשִׁים אַז מֶען טָאר נִישְׁט אִיבֶּערְשְׁרֶעקְן קִינְדֶער אַז דֶער חַיָּה רָעָה וָועט דִיךְ צוּנֶעמֶען, דֶער קַאץ וָועט קוּמֶען אוּן וָועט דִיךְ בַּייסְן, דֶער הוּנְט וָועט דִיךְ בַּייסְן וְכוּ' וְכוּ', דָאס טָאר מֶען נִישְׁט זָאגְן פַֿאר אַ קִינְד אַזֶעלְכֶע זַאכְן, דָאס שַׁאדְט מוֹרָא'דִיג.

אִיבֶּערְדֶעם זֶעה פּוּן הַיינְט אָן נָאר אַרוֹיסְוַוייזְן קִינְדֶער לִיבְשַׁאפְֿט, וָועט עֶטְץ זָען וָואסֶערֶע לֶעבְטִיגֶע

קִינְדֶערְלֶעךְ אִיר וֶועט הָאבְּן, וּבְּפֶרַט אוֹיךְ דֶעם זוּהְן וָואס אִיר הָאט אַזוֹי פִּיל עַגְמַת נֶפֶשׁ פּוּן אִים וְכוּ' וְכוּ', בַּאשׁוּלְדִיגְט נִישְׁט דֶעם קִינְד, בַּאשׁוּלְדִיגְט וָואס אִיר הָאט זִיךְ נִישְׁט אָפְּגֶעגְעבְּן מִיט אִים, אָבֶּער סְ'אִיז קֵיינְמָאל נִישְׁט שְׁפֶּעט, נָעם פּוּן יֶעצְט אָן אַרוֹיסְהֶעלְפְּן דֶעם קִינְד, אוּן אִים קֵיינְמָאל נִישְׁט אָנְשְׁרַיִיעֶן, נָאר מַסְבִּיר זַיין אִים אַזוֹי וִוי פַּאר אַן עֶרְוָואקְסֶענֶער מֶענְטְש, אֲפִילּוּ מֶען קֶען צוּפְּלַאצְט וֶוערְן עֶטְלִיכֶע מָאל פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן דַּארְף מֶען אִים נָאכְאַמָאל מַסְבִּיר זַיין אוּן נָאכְאַמָאל מַסְבִּיר זַיין, וָוארוּם דֶערְוָואקְסֶענֶע מֶענְטְשֶׁן גֶייֶען אוֹיבֶּעט אוֹיךְ דִי נֶערְוִוּן וְכוּ' וְכוּ', אוּן פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן גֶייט מֶען זֵיי נִישְׁט שְׁלָאגְן וְכוּ', פַּארְוָואס וַוייל זֵיי קֶענֶען צוּרִיק שְׁלָאגְן וְכוּ', אוּן וַוייל דֶער אִינְגֶעלֶע קֶען נִישְׁט צוּרִיק שְׁלָאגְן אִיבֶּערְדֶעם דַּארְף מֶען זִיךְ אוֹיךְ אִים פַּארְלֵייגְן וְכוּ' וְכוּ',? עֶר אִיז וּוילְד וְכוּ'? עֶר וּוייל עֶטֶעְנְטְשֶׁן! עֶר וּוייל מֶען זָאל זִיךְ אָפְּגֶעגְעבְּן מִיט אִים! לָאזְט עֶר אוֹים זַיין כַּעַס זַיין רְצִיחָה צוּ דִי עֶלְטֶערְן, אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ עֶנְק זֵייעֶר, גֶייט נָאר מִיט גוּטְ'ן מִיטְן קִינְד, וֶועט אִיר זֶען אַז אַלֶעם וֶועט זִיךְ אִיבֶּערְדְרַייעֶן לְטוֹבָה.

וְעַל כּוּלָּם זָאלְט אִיר בֵּיידֶע וִוסְן, דֶער טַאטָע אוּן מַאמָע דַּארְפְּן גִּיסְן טֵייכְן מְרֹרִין זַיי זָאלְן הָאבְּן הֵיילִיגֶע קִינְדֶער, אוּן לֶעבְּטִיגֶע קִינְדֶער אִין דִי תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, זַיי זָאלְן קֶענֶען מְקַיֵּים זַיין דִי מִצְוּוֹת מִיט שִׂמְחָה, זַיי זָאלְן בְּלַיבְּן אוֹיפְּן אִידִישְׁן וֶועג, אַוודַאי דַּארְף מֶען זַיי אַרַיינְגֶעבְּן נָאר אִין תַּלְמוּד תּוֹרָה אִין אַ מֵיידְל שׁוּלֶע וָואס מֶען לֶערְנְט דָּארְטְן

נָאר יִרְאַת שָׁמַיִם, אוּן זַיי הֶערְן נִישְׁט קַיין קְלוּת וְכוּ׳, אוּן מִכָּל שֶׁבֶּן נִישְׁט קַיין נִיגוּנִים פוּן זִינֶגֶערְם פְּרָאסְטַאקֶעם יוּנְגַאטְשֶׁעם וְכוּ׳ וְכוּ׳, וָואס זַיי שְׁלֶעפְּן אֲרָאפּ דָאס יוּנְגְט אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית.

דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל הֶעלְפְּן אִיר זָאלְט קֶענֶען גְּרִינְג

עֶרְצִיעֶן דִי קִינְדֶער, אוּן עֶנְקֶער שְׁטוּב זָאל זַיין אַ שְׁטוּב פוּן שְׂמָחָה, דִי קִינְדֶערְלֶעךְ זָאלְן זַיין פְֿרֵיילֶעךְ, וֶועט עֶטְץ זַיין פְֿרֵיילֶעךְ, אוּן אַז עֶטְץ וֶועטְם זַיין פְֿרֵיילֶעךְ, וֶועלְן דִי קִינְדֶערְלֶעךְ זַיין פְֿרֵיילֶעךְ, אוּן אַז דִי שְׁטוּב אִיז פְֿרֵיילֶעךְ אִיז דִי נַאנְצֶע אַרוּם אוּן אַרוּם פְֿרֵיילֶעךְ, אוּן מֶען אִיז גֶעלַאסְן, אוּן דִי קִינְדֶער זֶענֶען גֶעלַאסְן, וָוארוּם קִינְדֶער וֶוערְן נָאר צֶעווֹילְדֶעוועט וֶוען דִי שְׁטוּב אִיז אַ אִיבֶּערְקֶערֶענִישׁ, וָואס דִי שְׁטוּב אִיז אַזוֹי וִוי אַ גֶיהִנּוֹם אַז טַאטֶע מַאמֶע שְׁרַייעֶן אֵיינֶער אוֹיפְן אַנְדֶערְן, אוּן מֶען שְׁרֵייט אוֹיךְ דִי קִינְדֶער, אוּן סְ׳אִיז אַ אִיבֶּערְקֶערֶענִישׁ אִין שְׁטוּב, דֶעמָאלְט לֶעבְּן דוּרְךְ דִי קִינְדֶער אַ טְרָאמָע וְכוּ׳ וְכוּ׳, אַ שְׁרֶעק וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן זַיי וַואקְסְן אוֹיךְ שְׁרֶעקֶעדִיגֶע קִינְדֶער וְכוּ׳ וְכוּ׳, צוּשְׁטֶערְטֶע קִינְדֶער וְכוּ׳ וְכוּ׳, אִיבֶּערְדֶעם זֶעט אַז עֶנְקֶער שְׁטוּב זָאל זַיין נָאר אַ בַּאשֵׁיידְן שְׁטוּב, אַ רוּאִיג שְׁטוּב, אַ פְֿרֵיילִיךְ שְׁטוּב, אַ גֶעלַאסְן שְׁטוּב, אַלֶעם גֵייט נָאר מִיט יִשּׁוּב הַדַּעַת, מֶען שְׁרֵייט נִישְׁט, וֶועט עֶטְץ הָאבְּן גְּרוֹיס נַחַת.

אִיר זָאלְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן שַׁבָּת

רצא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים ה' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערַהאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

דֶער הֵייליגֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט אַז מֶען טָאר זִיךְ נִישְׁט מְסַגֵּף זַיין מִיט שְׂלָאפֶן, אַ מֶענְטְש וֶועְרְט מִיד דַארְף עֶר זִיךְ גֵיין לֵייגֶן שְׂלָאפֶן, עֶס אִיז נִישְׁט קַיין חָכְמָה זִיךְ צוּ נֵייטֶן צוּ זַיין אוֹיף, אוּן דֶער מֹחַ אִיז פַארְשְׂלָאפֶן, דֶעמָאלְט פַארְשְׂטֵייט מֶען נִישְׁט וָואס מֶען לֶערְנְט, דֶעמָאלְט קֶען מֶען נִישְׁט דַאוֶועְנֶען, דֶעמָאלְט גֵייט מֶען אַרוּם מְבוּהָל אוּן מְבוּלְבָּל וְכוּ', צוּטוּמְלְט אִינְגַאנְצֶן וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם אַז מֶען וֶועְרְט מִיד דַארְף מֶען זִיךְ גְלַייךְ גֵיין אַראֲפְלֵייגֶן שְׂלָאפֶן, מֶען לֵייגְט זִיךְ שְׂלָאפֶן אוֹיף אַ שָׁעָה צְוַויי, שְׂטֵייט מֶען אוֹיף אַן אַנְדֶערֶע מֶענְטְש.

דִי חַז"ל זָאגְן (יַלְקוּט בְּרֵאשִׁית רֶמֶז ט"ז) "וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד" זוּ שִׁינָה. פְֿרֶעגְן חַז"ל אִיז דֶען 'שִׁינָה' אַזוֹי גוּט? נָאר אַז אַ מֶענְטְש שְׂלָאפְט אַבִּיסֶל שְׂטֵייט עֶר אוֹיף אַן אוֹיסְגֶערוּהְטֶער מִיט אַ לוֹיטֶערֶע מֹחַ' אוּן עֶר קֶען לֶערְנֶען זֵייעֶר אַמַאךְ תּוֹרָה.

זָאלְסְט וויסֶן אַז דֶער עִיקָּר בָּזֶה הָעוֹלָם אִיז זִיךְ מַאכְן זִיךְ אַ קְבִיעוּת יֶעדְן טָאג לֶערְנֶען חוּמָּשׁ מִיט רַשְׁ"י מִיטְן תַּרְגוּם, אוּן עֶנְדִיגְן יֶעדֶע וָואךְ דִי סֶדֶרָה שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם מִיט רַשְׁ"י הַקָּדוֹשׁ, אוּן אַז מֶען אִיז זוֹכֶה צוּ לֶערְנֶען אַ טְרָאפְּעלֶע רַמְבַּ"ן הַקָּדוֹשׁ מִיט אוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ יֶעדְן טָאג, אִיז נִישְׁטָא קַיין בֶּעסֶערֶע זַאךְ פּוּן דֶעם.

אוֹיסֶער דֶעם דַאזִיקֶן מֶען זִיךְ מַאכְן אַ שִׁיעוּר אִין מִשְׁנַיוֹת אוּן לֶערְנֶען אֵיין פֶּרֶק אוּן נָאךְ אַ פֶּרֶק אוּן נָאךְ אַ פֶּרֶק, בִּיז מֶען אִיז זוֹכֶה מְסַיֵּים זַיין אַ מַסֶּכְתָּא הֵייבְט מֶען אָן נָאךְ אַ מַסֶּכְתָּא, בִּיז מֶען לֶערְנְט דוּרְךְ נַאנְץ שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, דָאם אִיז דָאךְ אַ גְרוֹיסֶע סְגוּלָה פַּאר דִי נְשָׁמָה.

וְעַל כּוּלָם זָאלְסְטוּ זָען צוּ לֶערְנֶען אַסַאךְ גְּמָרָא בְּסִדְרָן, אָנְהֵייבְן שַׁ"ס פּוּן אָנְפַאנְג, אוּן יֶעדֶן טָאג לֶערְנֶען אַפָּאר בְּלָעטֶער, וֶוען סְטוּ שְׁפִּירְן אַן אַנְדֶער טַעַם אִין לֶעבְּן.

יֶעדֶן שַׁבָּת זָאלְסְטוּ זִיךְ מַאכְן אַ שִׁיעוּר אִין הִלְכוֹת שַׁבָּת, וָוארוּם וויפִיל מֶען זָאל נָאר נִישְׁט לֶערְנֶען הִלְכוֹת שַׁבָּת אִיז נִישְׁט גְּענוּג, מֶען דַארְף הַאלְטֶן אִין אֵיין חַזָּרָן הִלְכוֹת שַׁבָּת, אוּן עֶס וֶועְרְט גְּעבְּרֶענְגְט פּוּן כַּמָּה וְכַמָּה צַדִּיקִים, אַז וֶוער עֶס לֶערְנְט נִישְׁט הִלְכוֹת שַׁבָּת, דֶער מוּז נִכְשָׁל וֶועְרֶן אִין חִילּוּל שַׁבָּת רַחֲמָנָא לִישַׁזְבָן, וָוארוּם סְ'אִיז דָא אַזוֹיפִיל הֲלָכוֹת'ער אַז דֶער מֶענְטְש קֶען זִיךְ טוֹעֶה זַיין אוּן פַּארְקֶרִיכְן אוּן נִכְשָׁל וֶועְרֶן אִין חִילּוּל שַׁבָּת.

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זָען צוּ לֶערְנֶען אַסַאךְ הִלְכוֹת שַׁבָּת, יֶעדֶן שַׁבָּת דַיְיקָא, אַזוֹי וֶועְסְטוּ קֶענֶען עֶנְדִיגְן כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים נַאנְץ הִלְכוֹת שַׁבָּת יֶעדֶעם יָאר, וָוארוּם אַז מֶען לֶערְנְט יֶעדֶן שַׁבָּת הִלְכוֹת שַׁבָּת, אִיז בְּמֶשֶׁךְ דֶעם נַאנְצֶן יָאר קֶען מֶען זוֹכֶה זַיין עֶנְדִיגְן צְוַויי אֲדֶער דְרֵיי מָאל הִלְכוֹת שַׁבָּת.

דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל דִיר גֶעבְּן אַ לֶעבְטִיגְן לֶעבְּן, זָאלְסְט שְׁטֶענְדִיג זַיין פְּרֵיילֶעךְ אוּן זָאלְסְט נִישְׁט צוּפַאלְן פּוּן קַיין שׁוּם זַאךְ.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעבְטִיגְן שַׁבָּת

רצב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים ה' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶּערַהאלְטֶן דַיין לַאנגֶען בְּרִיוו, מִיט דֶעם שְׁמוּצִינְ'ן אַרְטִיקֶל וָואם מֶען הָאט בַּאשְׁמוּצְט אוּנְזֶער קְהִילָה אִין יַבְנְאֵל וְכוּ' וְכוּ'.

גְלַייב מִיר, מִיר הָאבֶּן זִיךְ נִישְׁט וָואם צוּ שֶׁעמֶען מִיט אוּנְזֶער קְהִילָה, מִיר הַאלְטֶן שׁוֹין אִיבֶּער דְּרַיי הוּנְדֶערְט אוּן פּוּפְצִיג מִשְׁפָּחוֹת יְרֵאִים וּשְׁלֵמִים עֶרְלִיכֶע אִידְן, אַלֶע גֶייעֶן זֵיי מִיט שְׁטַרַיימְל בֶּעקֶעטְשֶׁעם אוּן וַוייסֶע זָאקֶן, דִי פְּרוֹיעֶן גֶייעֶן אָפְּגֶעשָׁארְן כְּדַת וְכַדִּין וָואם דָאם אִיז אַ זָעלְטֶענֶע זַאךְ אַז סְפַּרְדִישֶׁע פְּרוֹיעֶן זָאלְן גֶיין אָפְּגֶעשָׁארְן אִינְגַאנְצֶן וִוי מֶען פִּירְט זִיךְ בַּיי אוּנְז, אוֹיכֶעט דִי סְפַּרְדִישֶׁע אִידְן זָאלְן גֶיין מִיט שְׁטַרַיימְל בֶּעקֶעטְשֶׁעם מִיט וַוייסֶע זָאקֶן אִיז אוֹיכֶעט אַ זֶעלְטֶענֶע זַאךְ, אָבֶּער מִיר הָאבֶּן אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט אַ שִׁיינֶע קְהִילָה, אוֹיסֶערְדֶעם הָאבֶּן מִיר בָּתֵּי חִינּוּךְ, אַ נוּרְסֶערִי, אַ תַּלְמִיד תּוֹרָה, מִיט אַ מֵיידֶל שׁוּלֶע, יְשִׁיבָה קְטַנָּה, אוּן יְשִׁיבָה גְּדוֹלָה, וָואם צוּזַאמֶען הַאלְטֶן מִיר שׁוֹין אִיבֶּער זִיבֶּן הוּנְדֶערְט קִינְדֶערְלֶעךְ בֶּן יְרֵבוּ, אוּן דָאם בְּרֶענְט דִי רְשָׁעִים גֶעפֶערְלִיךְ, אִיז פּוּן צַייט צוּ צַייט שְׁרַייבֶּן זֵיי מִיאוּס'ע אוּן שֶׁעדְלִיכֶע אַרְטִיקֶלְעֶן, אוּן מִיר הָאבֶּן נִישְׁט קֵיין הִתְפַּעֲלוּת פּוּן דֶעם.

דֶּער הֵייליגֶער סַאטַמאר רֶב זי"ע בַּעַל "דִּבְרֵי יוֹאֵל" הָאט
גֶעזָאגְט, אוֹיב אֵיין טָאג מָען שְׁרַייבְּט נִישְׁט אוֹיף אִים
אִין צַייטוּנג וְכוּ' מִיט שְׁפֶּעט אוּן גֶעלֶעכְטֶער וְכוּ', טוּט עֶר
תְּשׁוּבָה, וַוייל אַזוֹי הָאט עֶר מְקַבֵּל גֶעווֶען פּוּן פְּרִיעֶדִיגֶע
צַדִּיקִים, וָואוּרוּם עֶרלֶיכְט אִידְן מוּז מָען בַּאלַיידִיגְן אוּן רֶעדְן
אוֹיף זֵיי וְכוּ' וְכוּ'.

אִיבֶּערְדֶעם דַּארְפְסְטוּ נִישְׁט קֵיין הִתְפַּעֲלוּת הָאבְּן פּוּן דִּי
עֶקְלְדִיגֶע אַרְטִיקֶלַען וָואם דִּי רְשָׁעִים שְׁרַייבְּן.

שׁוּלְדִיג אִיז דֶּער שְׁטְרָאף פּוּן שְׁטֶעטֶל, עֶם וָועְרְט
דֶּערְצַיילְט אַז דֶּער גְּרוֹיסֶער צַדִּיק אוּן גָּאוֹן רֶבִּי
חַיִּים סוֹפֶר זֶכֶר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לִבְרָכָה בַּעַל מְחַבֵּר "מַחֲנֶה
חַיִּים" וָואם עֶר אִיז גֶעווֶען פּוּן דִּי גְּרוֹיסֶע תַּלְמִידִים פּוּנְעם
הֵייליגְן חֲתָם סוֹפֶר זי"ע אִיז אַמָאל גֶעפָאהְרְן מִיט דִּי בַּאן
אוֹיפְן וָועג מִיט זַיינֶע תַּלְמִידִים, אוּן דָּארְטְן צְווִישְׁן זֵיי
אִיז גֶעזֶעצְן נֶעבֶּעךְ אֵיינֶער וָואם אִיז גֶעווֶען זֵייעֶר וַוייט
פּוּן אִידִישְׁקֵייט אוּן הָאט גֶעגֶעסְן אַ חֲזִיר סָענְדְוִויטְשׁ,
הָאבְּן דִּי תַּלְמִידִים אָנְגֶעהוֹיבְּן מִיט אִים זִיךְ צוּ קְרִיגֶען,
אוּן עֶם אִיז גֶעוָואהְרְן אַ רַעַשׁ וְכוּ', הָאט דֶּער הֵייליגֶער
"מַחֲנֶה חַיִּים" אַ פְּרֶעג גֶעטוּהְן, וָואם טוּט זִיךְ דָּארְטְן?
הָאבְּן זֵיי גֶעזָאגְט אַ אִיד עֶסְט דָּבָר אַחֵר, הָאט עֶר
פָּארְגֶעהַאלְטְן פַּאר זַיינֶע תַּלְמִידִים אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט,
מָען דַּארְף דֶּעם אִיד נִישְׁט דַּן זַיין, מָען דַּארְף אִים נָאר
פְּרֶעגְן וואוּ וואוֹינְט עֶר.

הָאבֶּן זײַ אים צוגעבּרענגט צום רבי'ן, און עֶר הָאט גֶעפֶֿרעגט דֶעם אִיד, וואו וואוינט אִיר, הָאט עֶר גֶעזָאגט עֶר קומְט פון דִי שְׁטָאט אַראד, אָהּ עֶנטפֶֿערט דֶער צַדיק דֶער בַּעַל "מַחֲנֶה חַיִים", עֶר אִיז דָאךְ נִישְׁט שׁוּלְדִיג, עֶר קומְט דָאךְ פון אַזַא שְׁטָאט וָואם דָארְטֶן אִיז גֶעוֶוען דֶער רָב אַ גְרוֹיסֶער רָשָׁע, אַ טָמֵא וּמְטוּמָא, אַ מוּמָר לְהַכְעִיס, אַ חוֹטֵא וּמַחְטִיא אֶת הָרַבִּים, און זַיין נָאמֶען אִיז גֶעוֶוען אַהֲרֹן חוּרְינֶער, און עֶר הָאט מַכְשִׁיל גֶעוֶוען אַלֶעמֶען מִיט אִיסּוּרֵי כְּרִיתוֹת און סְקִילָה וְכוּ' וְכוּ', און דֶער הֵיילִיגֶער חָתָם סוֹפֶר זי"ע הָאט אִים אָנְגֶערופֶן בְּשֵׁם דָבָר אַ'חַ'ר', וָוארום דֶער טָמֵא'נֶער רָב הָאט זִיךְ גֶעחָתְמָ'ט אַ'חַ'ר', חוּרִינֶער ר'בִּינֶער, דָאס אִיז דִי רָאשֵׁי תֵּיבוֹת אַ'חַ'ר', פְֿלֶעגְט אִים דֶער הֵיילִיגֶער חָתָם סוֹפֶר רופֶן דֶער דָבָר אַחֵר, און דֶער אִיד הָאט לַיידֶער מוֹדֶה גֶעוֶוען אַזוֹי וויִ עֶר קומְט פון דִי שְׁטָאט און דָארְטֶן הָאט מֶען מַכְשִׁיל גֶעוֶוען מִיט טְרֵיפוֹת און נְבֵילוֹת, אִיז עֶר אַוֶועקְגֶעפַֿאלְן אִינְנַאנְצֶן.

זָעהְט מֶען פון דֶעם וָואם אִיז דֶער כֹּחַ פון אַ רָב (שְׁטְרָאף), אַזוֹי קֶען דִי גַאנְצֶע שְׁטָעטְל אִיבֶּערְדַרַיִיעֶן דִי רָב, און לַיידֶער דָאם אִיז דָא אִין יַבְנְאֵל, וֶוען מִיר זֶענֶען גֶעקומֶען אַהִין פַֿאר פוּנְף און צְוַואנְצִיג יָאר, אִיז דָארְטֶן גֶעוֶוען און עֶר אִיז נָאךְ דָא, אַ רָב אַ שְׁטְרָאף פון שְׁטָעטְל, אַ חוֹטֵא וּמַחֲטִיא אֶת הָרַבִּים, דִי מְקֻוֶה אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען קַיין וַואסֶער אִין דִי בּוֹרוֹת, קומְט אוֹים אַז מֶען הָאט זִיךְ נִישְׁט גֶעטוּבְל'ט

אִין אַ מְקֻוֶה נָאר אִין אַ אַמְבַּטְיָה, אוּן עֶר הָאט מַכְשִׁיל גֶעוֶוען אַלֶעמָען מִיט בְּרִיתוּת רַחֲמָנָא לְשֵׁיזְבָן.

דָּאם אִיז נִישְׁט קַיין מַעֲשֶׂה דָּאם אִיז אַ מְצִיאוּת וָואם קֶען זִיךְ גֶעפּוּנֶען הַיינְט אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִין אַ שְׁטֶעטְל אַז דִי אוֹצְרוֹת זָאלְן זַיין לֵיידִיג, דָּעם עִירוּב הָאט עֶר נִישְׁט גֶעלָאזְט פַּאר־רֶעכְטְן וַוייל עֶר הָאט גֶעוָואלְט נֶעמֶען זַייעֶר אַסַאךְ גֶעלְט וְכוּ' וְכוּ', אוּן מֶען הָאט פַּאר־קוֹיפְט דָּאר־טְן בְּרִישׁ גְּלֵי טְרֵיפּוֹת וּגְבִילוֹת אוּן אַלֶעם אוּנְטֶער זַיין הַשְׁגָּחָה, אוּן עַד הַיּוֹם דִי פְּרַייעֶ שֶׁעלְטְן אִים מִיט אַלֶע קְלָלוֹת וָואם עֶר הָאט זֵיי מַכְשִׁיל גֶעוֶוען, אִיז נִישְׁט קַיין וואוּנֶדער אַז דֶער רָשָׁע מְרוּשָׁע הָאט אוּנְטֶער־גֶעקוֹיפְט אַ צַייטוּנְג וָואם עֶר שִׁימְפְט אוֹיף אוּנְז.

אָבֶּער גֶעלוֹיבְט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מִיר מַאכְן זִיךְ נִישְׁט צוּטְרוֹיְן פּוּן אִים, אַדְרַבָּה מִיר זֶענֶען זִיךְ מְחַזֵּק, אוּנְז הָאבְן גֶעבּוֹיעֶט אוּנְזֶער אֱייגֶענֶע מְקֻוֶה אוֹיכֶעט אוֹיף אַזָא אוֹפָּן וִוי מ'הָאט גֶעבּוֹיעֶט אִין רוּסְלַאנְד פַּאר זִיבֶּעצִיג יָאר, בְּמַחְתֶּרֶת אִינְטֶער־גֶרַאנְד, קֶיינֶער וָועט נִישְׁט גְּלֵייבְן אַז אִין הַיינְטִיגֶע צַייטְן הָאט מֶען גֶעדַארְפְט בּוֹיעֶן אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַ מְקֻוֶה בַּאהַאלְטֶענֶערְהֵייט וַוייל דֶער רָשָׁע הָאט גֶעמַסֶּרט, דִי קִינְדֶער־לֶעךְ לֶערְנֶען אִין קַאראַוואנִים וָואם עֶם דֶערְמַאנְט דִי בַּאראַקְן פּוּן אוֹשְׁוִויץ אוּן בִּירְקֶנאוּ אוּן מֵיידֶענְהַאק וְכוּ' וְכוּ', אוּן וָואם מִיר הָאבְן דָּאר־טְן אוֹיסְצוּשְׁטַיין וַוייסְט נָאר דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן דֶערְהַאלְטְן מִיר זִיךְ,

אוּן מִיר הָאבֶּן אַ שֵׁיינֶע קְהִילָה, סְ'וועְרט גְּרֶעסֶער אוּן גְּרֶעסֶער, אוּן דִי טוּמְאָה וָועְרט קְלֶעְנֶער אוּן קְלֶעְנֶער, כָּאטְשֶׁע מָען זֶעהְט נָאכְנִישְׁט כַּיין סוֹף וְכוּ' וְכוּ', וָוארוּם יֶעדֶע פָּאר וָואכְן שְׁמִיצָן זֵיי דִי רְשָׁעִים אוֹיף אוּנְז כָּל דָּבָר אָסוּר, אוּן דֶער שְׁטְרָאף עֶר שְׁטֵייט אִינְטֶער דֶעם, פוּנְדֶעסְטְוועגֶן טוּעֶן מִיר נָאְרְנִישְׁט, מְ'שְׁוַוייגְט, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט אַז מָען שְׁוַוייגְט אָפֵּ אִיז אַ תֵּירוּץ אוֹיף אַלְסְדִינְג.

עָם אִיז אַ פַּחַד אֲפִילוּ אַזָא זַאךְ צוּ שְׁרַייבְן אוּן דֶערְמַאנֶען, חַבַּ"ד הָאט אַרַיינְגֶעשִׁיקְט דָּארְטֶן אַ שָׁלִיחַ (ווי זֵיי רוּפֶן דָּאם), הָאט עֶר גֶעזָאגְט מִיט דֶעם לָשׁוֹן פַּאר דֶעם שָׁלִיחַ "אוֹיב דוּ וָועסְט דָּא טוּהְן מִיסְיָאנֶערִישֶׁע אַרְבֶּעט וָועסְטוּ פוּן דַּאנֶעט פְּלִיעֶן" וַוייל עֶר וַוייסְט אַז וָועֶר סְ'אִיז חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה קוּמְט צוּ אוּנְז, שׁוֹמוּ שָׁמַיִם, אֵיינֶער וָואס עֶר גֵייט מִיט אַ שְׁטַרַיימְל בֶּעקֶעטְשֶׁע וָואס עֶר רוּפְט זִיךְ אַ "רַב" זָאל זָאגְן אוֹיף אִידִישְׁקֵייט מִיסְיָאנֶערִישֶׁע אַרְבֶּעט? דָּאם אִיז נִישְׁט צוּ גְלֵייבְן, אָבֶּער דָּאם אִיז אַ פַּאקְט.

עָם אִיז בַּאוואוּסְט אַז דֶער הֵיילִיגֶער סַאטְמַאר רֶב זי"ע בַּעַל "דִּבְרֵי יוֹאֵל" פְּלֶעגְט שְׁטֶענְדִיג זָאגְן וָואס דַּארְפְּן דִי רְשָׁעִים הָאבֶּן רַבָּנִים, זֵיי גְלֵייבְן דָּאךְ אִין נָאְרְנִישְׁט? וָואס גֵייט זֵיי אַזוֹי אִין לֶעבְּן סְ'זָאל זַיין אַ "רַבָּנוּת הָרָאשִׁית" סְ'זָאל זַיין רַבָּנִים וְכוּ', נָאר דֶער טַמֵּא הַיָּדוּעַ הָאט גֶעווּוסְט אַז דִי סְפָרַדִישֶׁע אִידְן קֶען מָען נִישְׁט מַעֲבִיר זַיין עַל הַדַּת נָאר אוֹיב זֵיי וָועלְן קָאנְטְרָאלִירְן דִי רַבָּנִים, אַ רֶב מִטַּעַם הַמְּדִינָה אִיז אִינְטֶערֶסָאנְט פּוּן זֵיי, טוּט עֶר וָואס זֵיי זָאגְן.

אִיבֶּערְדֶעם הָאבֶּן זיי אַוועקְגענֶעמְען טְרִיפָּה'נֶע רַבָּנִים
וָואם דִי מִקְוֶה אִיז נִישְׁט גָענוּג קַיין מִקְוֶה,
אַזוֹי וִוי דָא אִין יַבְנְאֵל, מְמֵילָא הָאט מָען מַכְשִׁיל גָענוּג
אַלֶעמָען מִיט בְּרִיתוֹת, דִי פְּלֵיישׁ אִיז רַחֲמָנָא לִיצְלָן גָענוּג
טְרִיפָּה הָאט מָען מַכְשִׁיל גָענוּג אַלֶעמָען מִיט טְרִיפוֹת אוּן
נְבֵילוֹת, אוּן דָער הֵיילִיגֶער רַמְבַּ"ם זָאגְט אִין "אִגֶּרֶת תֵּימָן"
דָאם וָוער סְ'עָסְט טְרֵיפוֹת אוּן נְבֵילוֹת, מִיט אִים אִיז שׁוֹין
שְׁוֶוער צוּ רֶעדֶן דִּבְרֵי אֱמוּנָה, וָוארוּם וויפֶּער מְ'הָאט זִיךְ
אָנְגֶענְשְׁטָאפְּט מִיט טְרֵיפוֹת אוּן נְבֵילוֹת אִיז שׁוֹין שְׁוֶוער
אַרַיינצוּנֶעמָען אִין זִיךְ לוֹיטֶערֶע אֱמוּנָה, אוּן אַזוֹי אִיז עֶר
מַכְשִׁיל אִין אַנְדֶערֶע אִיסּוּרִים, פְּסוּלֵי חִיתּוּן וּקְידּוּשִׁין רַחֲמָנָא
לִיצְלָן, נִישְׁט מָען קוּקְט וָוער הָאט חֲתוּנָה מִיט וֶועמָען וְכוּ'
וְכוּ', מָען אִיז מַרְבֶּה מַמְזֵרִים בְּיִשְׂרָאֵל רַחֲמָנָא לִשֵׁיזְבָן וְכוּ'
וְכוּ', אוּן דֶּיע זָענָען דִי רַבָּנִים אִין אַלֶע פַּארְוָוארְפֶּענֶע
שְׁטֶעטְלֶעךְ אוּן קֵיינֶער וֶויסְט נִישְׁט פּוּן דֶעם.

לֹא בְּחִינָם דָער גְּרוֹיסֶער צַדִּיק רַבִּי יִשְׂרָאֵל אַבּוּחַצִירָא זי"ע
(בַּאבַּא סַאלִי) הָאט אַזוֹי שְׁטַארְק גָעהַאלְטָן פּוּן הֵיילִיגֶן
סַאטְמַאר'ער רֶב זי"ע בַּעַל "דִּבְרֵי יוֹאֵל" וָוארוּם עֶר קוּמְט
פּוּן מַארוֹקוֹ, אוּן עֶר הָאט גֶעזֶעהֶן מִיט זַיינֶע אוֹיגֶן וויפִיל
צֶענְדְלִיגֶער טוֹיזֶענְטֶער מָארוֹקַאנֶער אִידֶן הָאט מָען מַעֲבִיר
גָענוּען עַל הַדַּת אוּן גֶעמַאכְט פּוּן זֵיי גוֹיִים גְמוּרִים, אוּן
קֵיינֶער אִין דָער וֶועלְט הָאט זִיךְ נִישְׁט גֶעוַואגְט צוּ שְׁרַייעֶן,
מְ'הָאט מוֹרָא פּוּן דִי רְשָׁעִים, נָאר דָער אֵיינְצִיגְסְטֶער וָואם
הָאט גֶעמַאכְט אַ גֶעוַואלְד אוּן גֶעשְׁרִיגֶן אַלֶע יָארֶן אִיז גָענוּען

דֶער הֵייליגֶער סַאטְמַאר רַב זי"ע בַּעַל "דִּבְרֵי יוֹאֵל" דֶערְפַּאר הָאט עֶר זֵייעֶר זַייעֶר גֶעהַאלְטֶן פּוּן אִים, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט אוֹיפְן הֵייליגֶן סֵפֶר "וַיּוֹאֵל מֹשֶׁה" אַז דָאס אִיז הוֹיפְּט רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ.

(**דָאס** הָאט מִיר דֶערְצֵיילְט זַיין גַּבַּאי אֱלִיָּהוּ אַלְפַּסִי זַ"ל, וָואוּרוּם עֶר הָאט אִים בַּאדִינְט שְׁטֶענְדִיג, הָאט עֶר מִיר דֶערְצֵיילְט זַייעֶר אַסַאךְ אִינְטֶרֶעסַאנְטֶע מַעֲשִׂיּוֹת פּוּן דֶעם צַדִּיק דֶעם בַּאבַּא סַאלִי, אוּן עֶר הָאט שְׁטֶענְדִיג מְשַׁבֵּחַ גֶעווֶען דֶעם הֵייליגֶן סַאטְמַאר רַב זי"ע בַּעַל "דִּבְרֵי יוֹאֵל") וַויל עֶר הָאט גֶעזֶהֶן וָואס וֶוערְט פּוּן דִי אַלֶע עֵדוֹת פּוּן מַארוֹקוֹ וויפִיל זֵיי זֶענֶען אַרוֹיסְגֶעקוּמֶען אוֹיף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זֶענֶען זֵיי גֶעוָואךְן גוֹיִים גְמוּרִים, מוּמְרִים לְהַכְעִיס רַחֲמָנָא לִשֵּׁיזְבָן, אוּן דָאס הָאט אִים זַייעֶר וֵויי גֶעטוּהְן.

דֶערְפַּאר לַייגְן מִיר אַזוֹיפִיל אִין יַבְנְאֵל, וָואוּרוּם פּוּן דָארְטֶן הָאט זִיךְ אָנְגֶעהוֹיבְן דֶער רַעָיוֹן הַציוֹנִי, וְוִי בַּאוואוּסְט אַז פּוּן דָארְטֶן אִיז אַרוֹיסְגֶעקוּמֶען דֶער עוֹבֵר יִשְׂרָאֵל, וָואס הָאט זִיךְ גֶערוּפְן שְׁמוּאֵל יַבְנְאֵלִי שֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב, וָואס עֶר אִיז גֶעפָּארְן אוֹיף תֵּימָן פַּארְשְׁטֶעלְט וְוִי אַ רַב, אוּן עֶר הָאט זֵיי אַלֶע אַיינְגֶערֶעדְט זֵיי זָאלְן קוּמֶען אוֹיף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אוּן אִין יַבְנְאֵל דָארְטֶן אִיז גֶעווֶען דֶער אוֹשְׁוויץ פּוּן דִי תֵּימָנִ'ער אִידְן, אוּן פּוּן דִי תּוּנִיסִ'ער אִידְן וְכוּ' וְכוּ', אוּן יֶעצְט זֶענֶען מִיר גֶעקוּמֶען, אוּן אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט דָארְטֶן מוֹסְדוֹת הַחִינוּךְ, אוּן אַזַא שֵׁייגֶע קְהִילָה פּוּן בְּרֶסְלְבֶ'ר חֲסִידִים, אִיז

נִישְׁט קַיין וואוּנדֶער אַז דֶער רָשָׁע מְרוּשָׁע וָואס וֶועלְט אָנְגֶערופְן דֶער רַב וָואס אִיז נִישְׁט מֶער ווי אַ שְׁטָראף זֶעהְט יֶעדֶע פָּאר וָואכְן אוּנְז צוּ בַּאשְׁמִיצְן אִין אַלֶע צַייטוּנְגֶען וְכוּ׳, עֶר לוּיפְט צוּ רַבָּנִים וְכוּ׳, אַזוֹי ווי מִיר רוֹדְפְן אִים וְכוּ׳, פּוּנְקְט ווי קָאזַאק הַנְגָזל וְכוּ׳ וְכוּ׳, וָואס זֵיי רוּפְן אָן דֶעם לָשׁוֹן הָפוּךְ עַל הָפוּךְ, דִי רְשָׁעִים שְׁרַייעֶן אַז מֶען רוֹדֶפְט זֵיי... פִּלְאַי פִּלָאִים, אִידְן כַּאפְן מַכּוֹת רֶצַח פַּארְן מוֹחֶה זַיין אוֹיף שַׁבָּת, אוּן אוֹיף אוֹיסְרַייסְן קִבְרִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן וָואס בְּרֶענְגְט דֶער נֶייעֶם? אַז חֲרֵדִים הָאבְן צַאמְגֶעשְׁלָאגְן פָּאלִיצַיי... פָּאלִיצַיי זֶענֶען פַּארוואוּנְדֶערְט גֶעוָוארְן... אִיז דָאס נִישְׁט קַיין גֶעלֶעכְטֶער? וֶוען מֶען זֶעהְט דֶעם פַּאקְט וֶוער אִיז דֶער שְׁלֶעגֶער וְכוּ׳ אוּן וֶוער זֶענֶען דִי רוֹצְחִים וָואס זֵיי גֶעבְן קְלֶעפּ מַכּוֹת רֶצַח וְכוּ׳ וְכוּ׳.

עֶם אִיז גֶעוֶוען אַ תְּקוּפָה וָואס מֶען הָאט אוֹיפְגֶעוֶועקְט אִינְמִיטְן דִי נַאכְט פּוּן אוּנְז אוּן פּוּן אוּנְזֶערֶע לַייט מֶענְטְשְׁן, זֵיי אַרוֹיסְגֶעשְׁלֶעפְט פּוּן בֶּעט מִיט דִי פַּאזְשַׁאמָעס אַיינְגֶעשְׁפַּארְט אִין תְּפִיסָה פַּאר גָארְנִישְׁט אוּן נִישְׁט, אוּן קֵיינֶער הָאט פּוּן דֶעם נִישְׁט גֶעוווּסְט, נָאר וֶועגְן עֶלִילוֹת שָׁוְא וָשֶׁקֶר וְכוּ׳, מֶען הָאט אַיינְמָאל אַיינְגֶעזֶעצְט אַלֶע צֶען טִיטְשֶׁערְם פְּרוֹיעֶן אִין דְרֵיי פָּאלִיס קַארְם, אוּן קֵיינֶער הָאט פּוּן דֶעם נִישְׁט גֶעוווּסְט, אוּן קֵיינֶער הָאט פּוּן דֶעם נִישְׁט גֶעוווּסְט וְכוּ׳ וְכוּ׳, אִיז גְרִינְג צוּ הֶערְן דֶעם רַב דֶעם שְׁטְרָאף וָואס עֶר לֵייגְט אוֹיף אוּנְז אַרוֹיף כָּל דָבָר אָסוּר וְכוּ׳ וְכוּ׳.

נָאר מִיר זֶענען מְקַיֵּים וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק א׳ סִימָן ו׳) **אַז** דֶער עִיקָּר הַתְּשׁוּבָה אִיז יִשְׂמַע בְּזִיונוֹ יִדּוֹם וְיִשְׁתּוֹק; מֶען לַיידְט אוּן מֶען לַיידְט אוּן מֶען לַיידְט, אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָועט אַוודַאי אוּן אַוודַאי אוּנְז הֶעלְפֶן אוּן עֶר הֶעלְפְט אוּנְז.

מִיר דָאבֶן בָּרוּךְ הַשֵּׁם אַ שִׁיינֶע קְהִילָה, אוּן עֶס אִיז בְּדַאי צוּ קוּמֶען בַּאזוּכֶן וָועט מֶען נִבְהַל וְנִשְׁתּוֹמֵם וָוערֶן, אִין אַ פַּאר שְׁטִיפְּטֶן דָּאךְ וָואס קֶיינֶער דָאט אֲפִילוּ נִישְׁט גֶעווִיסְט וִוי דָאם אִיז, דָּאךְ דָאט מֶען מַעֲבִיר גֶעווֶען דִי תֵּימָנֶ׳ער אִידֶן מִיט דִי תּוּנִיסֶ׳ער אִידֶן, צְוֵויי הֵיילִיגֶע עֵדוֹת, אוּן דָּאךְ דָאט דַיְיקָא דָאבֶן מִיר אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט בְּתֵי חִינּוּךְ, מֵיידְל שׁוּלֶע, תַּלְמוּד תּוֹרָה, יְשִׁיבָה קְטַנָּה, יְשִׁיבָה גְּדוֹלָה, אוּן אַ כּוֹלֵל לְהוֹרָאָה, אִינְגֶעלַייט לֶערְנֶען דִי הוֹרָאָה, אוּן אוֹיסֶערְדֶעם אַ גְּרוֹיסְן כּוֹלֵל, עֶס לָאזְט זִיךְ נִישְׁט גְּלַייבְּן בִּיז מֶען קוּמְט נִישְׁט אַלַיין דָאם זֶעהֶן.

אִיבֶּערְדֶעם דַאךְ מֶען נִישְׁט קֵיין הִתְפַּעֲלוּת דָאבֶן פַּאר דִי שְׁמוּץ וָואס זֵיי דָאבֶן אוֹיף אוּנְז גֶעשְׁמוּצְט, וָוארוּם דָאם דַאךְ אוּנְז גֶעבֶן דֶער כֹּחַ, וָוארוּם חָלִילָה וְחַס וָועֶן דִי רְשָׁעִים וָואלְטֶן פּוּן אוּנְז גֶעהַאלְטֶן, אוּן וָועֶן דִי רְשָׁעִים וָואלְטֶן אוּנְז מְשַׁבֵּחַ גֶעווֶען דֶעמְאלְטְס וָואלְט גֶעווֶען אַ גְּרוֹיסֶע סַכָּנָה, וָוארוּם אוֹיב דִי רְשָׁעִים זָענען מְשַׁבֵּחַ עֶרְלִיכֶע אִידֶן דָאם אִיז נִישְׁט קֵיין גּוּטֶער סִימָן וְכוּ׳, פַּאךְקֶערְט, דָאם וַוייזְט אַז חָלִילָה וְחַס מֶען דָאט אַ שַׁיְיכוּת מִיט זֵיי, אָבֶּער אוֹיב

דִי פַּארשָׁאלְטֶענע רְשָׁעִים דִי פּוֹרְקֵי עוֹל רֶעדְן אוֹיף עֶרְלִיכֶע אִידְן, דָאס אִיז אַ גוּטֶער סִימָן, עֶס וַוייזְט אַז מִיר גֵייעֶן נִישְׁט אַוֶועק פּוּן אִידִישְׁן וֶועג, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זִיךְ זֵייעֶר זֵייעֶר שְׁטַארְקְן, זָאלְסְט נִישְׁט הָאבְּן קַיין הִתְפַּעֲלוּת פּוּן דִי שְׁמוּץ וָואס זֵיי הָאבְּן אוּנְז בַּאשְׁמִיצְט הַיינְט אִין צַייטוּנְג מִיט גִיפְּטִיגֶע רֵייד, דָאס אִיז אַלֶעם הֶבֶל הֲבָלִים וְכוּ' וְכוּ'.

אֶמֶת אַ גִיפְּט פּוּן אַ שְׁלַאנְג מַאכְט אָן צָרוֹת, פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן דַארְפְּסְטוּ גֶעדֶענְקְן אַז נָאר דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים פִּירְט דִי וֶועלְט, אוּן אַלֶעם אִיז בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִיוּת כְּדֵי אוּנְז מְעוֹרֵר זַיין בִּתְשׁוּבָה, בֶּעט אִיךְ דִיר, פַּאל נִישְׁט אַרָאפּ, זָאלְסְט מְחַזֵק זַיין אַלֶע אוּנְזֶערֶע לַייט זֵיי זָאלְן זַיין שְׁטַארְק אִין אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן נִישְׁט קַיין הִתְפַּעֲלוּת הָאבְּן פּוּן דִי מִינִים אוּן אַפִּיקוֹרְסִים.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעבְּטִיגְן אוּן פְּרֵיילִיכְן שַׁבָּת

רצג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מוֹצָאֵי שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים ו' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֶרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

וָעה זִיךְ צוּ דֶערְהַאלְטְן, פַּאל נִישְׁט אַרָאפּ בַּיי דִיךְ, זָאלְסְט נִישְׁט הָאבְּן קַיין חֲלִישׁוּת הַדַעַת, זָאלְסְט וויסְן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים פִּירְט דִי וֶועלְט בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִיוּת, דוּ

דַאְרְפְּסְט זִיךְ נָאר צוּגְעוואוֹנָען גִיין מִיטְן הֵיילִיגְן רֶבִינ׳ס וֶועג, וָואם עֶר הָאט אוּנְז אוֹיסְגֶעלֶערְנְט אַז אוֹיב אַ אִיד דַאְרְף עֶפֶּעס הָאבְן זָאל עֶר גִיין אִין אַ בַּאזִינְדֶער פְּלַאץ וואוּ קֵיינֶער אִיז נִישְׁטָא, אוּן עֶר זָאל זִיךְ אוֹיסְרֶעדְן דָאם הָאבְן פַּאר אִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, אוּן וָואם עֶר דַאְרְף הָאבְן זָאל עֶר נָאר בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן תְּפִלָּה אִיז אַזוֹי גְרוֹיס אַז מָען קֶען זִיךְ גָאְרנִישְׁט פָּאְרְשְׁטֶעלְן.

חַזַ״ל זָאגְן (בְּרָכוֹת ו׳) אוֹפְּן פָּסוּק (תְּהִלִּים יב, ט), ״כְּרָם זָלְּת לִבְנֵי אָדָם״, אֲפִּלּוּ דְּבָרִים הָעוֹמְדִים בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם וּבְנֵי אָדָם מְזַלְזְלִין בָּהֶם, וּמַאי נִיהוּ תְּפִלָּה; תְּפִלָּה אִיז דִי הֶעבְסְטֶע זַאךְ אוּן מֶענְטְשְׁן זָענָען מְזַלְזֵל אִין דֶעם, וָוארוּם קֵיינֶער שְׁטֶעלְט זִיךְ נִישְׁט פָּאר דָאם גְרוֹיסְקֵייט פוּן תְּפִלָּה, אַז מִיט דֶעם וָואם מָען בֶּעט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים קֶען מָען בַּאקְרִיגְן אַלֶּעם, אַוודַאי נָעמְט עֶס צַייט, וָוארוּם אַ מֶענְטְש אַז עֶר הָאט גֶעזִינְדִיגְט הָאט עֶר גֶעמַאכְט אַ מָסָךְ הַמַּבְדִיל וְכוּ׳, אַ חוֹמָה שֶׁל בַּרְזֶל צְווִישְׁן אִים אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אָבֶּער אַז אַ מֶענְטְש אִיז שְׁטַארְק אוּן עֶר בֶּעט טָאג אַיין אוּן טָאג אוֹיס, שָׁעָה אַיין שָׁעָה אוֹיס וְכוּ׳ וְכוּ׳, בַּיים דֶעם סוֹף צוּבְרֶעכְט עֶר דֶעם מָסָךְ הַמַּבְדִיל, דֶער וָואנְט וָואם עֶר הָאט גֶעמַאכְט דוּרְךְ זַיינֶע זִינְד וְכוּ׳, אוּן סְ׳וֶועְרְט אַלֶּעם בָּטוּל אוּן מְבוּטָל, אוּן עֶר זֶעהְט אַ יְשׁוּעָה.

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ נִישְׁט זַיין קַיין בַּטְלָן, הַאלְט אִין אֵיין בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָואם דוּ דַאְרְפְּסְט

הָאבֶּן, זָאלְסְט גִיסְן זִיךְ דָאם הַארְץ פַּאר אִים, אוּן וֶועֶן מָען קֶען עֶס נָאךְ בַּאוַואשֶׁן דִי תְּפִילוֹת מִיט טְרֶערְן אִיז נָאךְ בֶּעסֶער.

דָער הֵייליגֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן צ"ג)
פַּארְוָואם קְרִיגְט מָען אוֹיף אִים, וָוארוּם גָאר זַיין זַאךְ אִיז תְּפִלָּה, אוּן אַזוֹי וִוי אוֹיף תְּפִלָּה שְׁפֶּעט יֶעדֶער אֵייגֶער, וָוארוּם תְּפִלָּה אִיז בִּילִיג בַּיי יֶעדֶעם אֵייגֶעם, קֵייגֶער אִיז נִישְׁט עוֹסֵק אִין תְּפִלָּה, מָען וֵוייסְט נִישְׁט דָאם גְרוֹיסְקֵייט פוּן תְּפִלָּה, אִיבֶּערְדֶעם רֶעדְט מָען אוֹיף אִים, וָוארוּם זַיין זַאךְ אִיז נָאר תְּפִלָּה, עֶר אִיז אוּנְז שְׁטֶענְדִיג מְעוֹרֵר אַז מָען זָאל בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָואם מָען דַארְף הָאבֶּן אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, אוֹיסֶרעְדְן זִיךְ דָאם הַארְץ.

אֲפִילוּ בַּיים אָנְפַאנְג שְׁפִּירְט מָען נָאךְ נִישְׁט דַארְף מָען וויסְן אַז אַ יֶעדֶע תְּפִלָּה יֶעדֶע תְּחִינָה יֶעדֶע בַּקָּשָׁה גֶייט נִישְׁט אַוועק פַּאר נָאךְ נִישְׁט חָלִילָה וְחַס וְכוּ' וְכוּ', וַוייל יֶעדֶע תְּפִלָּה וָואם אַ אִיד בֶּעט שְׁפַּאלְטֶן אַלֶע הִימְלֶען, נָאר דֶער מָענְטְש הָאט נִישְׁט קַיין אֱמוּנָה אִין זִיךְ, עֶר גְלֵייבְט נִישְׁט אַז עֶר קֶען אוֹיכְעט פּוֹעֵל'ן בַּיים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר הָאט נָעבֶּעךְ נִישְׁט קַיין אֱמוּנָה אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הֶערְט צוּ זַיין תְּפִלָּה, אִיבֶּערְדֶעם אִיז מָען זִיךְ מִתְרַשֵּׁל פוּן תְּפִלָּה,

אָבֶּער וֶועֶן אַ אִיד זָאל הָאבֶּן אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז דָא, אוּן דִי נַאנְצֶע בְּרִיאָה אִיז נָאר אַלֶעם עֶצֶם עַצְמִיוּת אֱלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אוּן עֶר אִיז מְחַיֶה אוּן

מְהַוֶּה אוּן מְקַיֶּים דִי נַאנְצֶע בְּרִיאָה, וָואוּם דּוֹמֶם צוֹמַח חַי מְדַבֵּר אִיז אַ לְבוּשׁ לְנַבִּי אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וָועֶן אַ אִיד זָאל דָאס שְׁפִּירֶן וָואלְט עֶר שְׁטֶענְדִיג גֶעֶרְעדְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, עֶר וָואלְט נִישְׁט מִיד גֶעוָואוְרֶן, עֶר וָואלְט גֶעוַוייְנְט אוּן גֶעבֶּעטֶן אוּן גֶעבֶּעטֶן אוּן גֶעוַוייְנְט.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר, נֶעם זִיךְ צוּ עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶס גֶייט אוֹיף דִיךְ דּוּרְךְ זָאלְסְטוּ זִיךְ אוֹיסְרֶעדְן דָאס הָאָרֶץ פַּארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, אֲפִילוּ בַּיים אָנְפַּאנְג וָועסְטוּ נִישְׁט זָעהֶן קַיין שׁוּם יְשׁוּעָה, סְ'וָועט זִיךְ דִיר דַאכְטֶן אַז קֶיינֶער קוּקְט זִיךְ נִישְׁט אוּם אוֹיף דִיר וְכוּ', עֶס וָועט זִיךְ דִיר דַאכְטֶן אַז קֶיינֶער הֶערְט דִיךְ נִישְׁט אוֹיס וְכוּ', זָאלְסְטוּ וויסֶן אַז עֶס אִיז אַלֶעס דִמְיוֹנוֹת, וָואוּם דִי דִמְיוֹנוֹת זֶענֶען בַּאשַׁאפֶן גֶעוָואוְרֶן פּוּן דַיינֶע זִינְד, דִמְיוֹנוֹת דָאס אִיז קְלִיפּוֹת, אַז דֶער מֶענְטְש טְרַאכְט אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט אִים פַּיינְט, דָאס אִיז אַ קְלִיפָּה, אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר, שְׁטַארְק זִיךְ וָועסְטוּ זָעהֶן גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָועט מִיט דִיךְ טוּהֶן, פַּארְלִיר זִיךְ נִישְׁט.

וָועֶן דוּ זָאלְסְט וויסֶן וָואס תְּפִלָּה אִיז, וָואלְסְטוּ נִישְׁט אוֹיפְגֶעהֶערְט צוּ בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

שְׁטַארְק זִיךְ אִין דִי הַייליגֶע עֲבוֹדָה פּוּן תְּפִלָּה, שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, הִתְבּוֹדְדוּת, וָועסְטוּ זָעהֶן גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת, אוּן פַּארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז דֶער עִיקָּר וָואס מֶען דַארְף בֶּעטֶן

דֶעם בוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז נָאר אוֹיף שִׂמְחָה, אַז מֶען זָאל זַיין פְּרַיילֶעךְ, אַז מֶען אִיז פְּרַיילֶעךְ וֶועְרט נִתְרַחֵב דָאס הַאָרץ אוּן מֶען קֶען גֶעהָאלְטֶן וֶועְרן.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רצד

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מוֹצָאֵי שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר דִּבָּרִים ו' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

וָואם זָאל אִיךְ דִיר זָאגֶן, אִיךְ וֵויים נִישְׁט פַּארְוָואם דוּ דַארְפְסְט זַיין אַזוֹי צוּבְּרָאכְן אַז מֶען הָאט דִיךְ אוֹיפְגֶעזָאגְט דַיין שְׁטֶעלֶע וְכוּ', וְויסְן דַארְפְסְטוּ וְויסְן אַז פַּרְנָסָה אִיז נָאר פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַוודַאי אוּן אַוודַאי טוּט דִיר וֵויי, דוּ הָאסְט לִיבּ צוּ זַיין אַ מְלַמֵּד, אוּן דוּ וְוילְסְט לֶערְנֶען מִיט הַייליגֶע קִינְדֶערְלֶעךְ וָואם זֶענֶען הַייליגֶע נְשָׁמָה'לֶעךְ אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וְכוּ', אוּן מֶען הָאט דִיךְ אָפְגֶעזָאגְט וְכוּ' נָאר וֶועגְן פָּאלִיטִיק וְכוּ'.

אָבֶּער פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן טָאר מֶען נִישְׁט וֶועְרן אַזוֹי צוּבְּרָאכְן, מֶען טָאר נִישְׁט אַרַיינְפַּאלְן אִין מָרָה שְׁחוֹרָה בִּיז דַיין וַוייב זָאל דֶערְקֶענֶען אוֹיף דִיר אַז דוּ בִּיסְט זֶייעֶר צוּגֶעלַייגְט, עֶם טָאר נִישְׁט פַּאסִירן אַזָא זַאךְ, אַ אִיד דַארְף הָאבְּן אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דָאס יֶעדֶע זַאךְ וָואם

עֶם וֶועְרט גֶעטוּהָן אִיז אַלֶעם בְּהַשְׂגָּחָה פְּרָטִיוּת, נָאְרנִישְׁט וֶועְרט גֶעפִּירְט אַלַיין.

פַּרְנָסָה אִיז אִין דִי הֶענְט פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וִוי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (תַּעֲנִית ג׳) אַלֶעם קֶען אַ מֶענְטְש פּוֹעֵל'ן, אָבֶּער דִי שְׁלִיסְל פוּן פַּרְנָסָה לִיגְט נָאר אִין דִי הֶענְט פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אִיבֶּערְדֶעם גֶעבּ אִיךְ דִיר אַן עֵצָה, זָאלְסְט נָאר בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאלְסְט זַיין פְּרַיילִיךְ, וָוארוּם עֶם וֶועְרט גֶעבְּרֶענְגְט פוּן צַדִּיקִים דָּאס דֶער פָּסוּק (דְּבָרִים ט"ז) וְהָיִיתָ' אַךְ' שָׂמֵחַ', אִיז דֶער סוֹפִּי תֵּיבוֹת דֶער שֵׁם פוּן פַּרְנָסָה ח'ת'ךְ', מִיט שִׂמְחָה קֶען מֶען מַמְשִׁיךְ זַיין אוֹיף זִיךְ פַּרְנָסָה, אוּן אַז דוּ וֶועסְט בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז דוּ וִוילְסְט וַוייטֶער זַיין אַ מְלַמֵּד וֶועסְט עֶר פִּירְן מִיט דִיר אַז דוּ זָאלְסְט זַיין אַ מְלַמֵּד.

וְיֶדְעֶרְאוּם אַז מֶען וִויל נִישְׁט אַז דוּ זָאלְסְט זַיין אַ מְלַמֵּד אִיז אַ סִימָן אַז דָּאס אִיז דֶער רָצוֹן פוּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, מֶען טָאר זִיךְ נִישְׁט פַּארְלִירְן, מֶען דַארְף זִיךְ שְׁטַארְקְן אוּן בֶּעטֶן זָאלְסְט הָאבְּן פַּרְנָסָה, מֶען טָאר נִישְׁט וֶועְרן צוּפַאלְן פוּן אַזָעלְכָע זַאכְן וְכוּ' וְכוּ'.

אֱמֶת עֶם טוּט זֵייעֶר וֵויי דָּאס הָאְרץ הָאסְט פַּאר נָאְרנִישְׁט מִיט נִישְׁט וְכוּ' וְכוּ', נָאר וֶועגְן פָּאלִיטִיק הָאט מֶען דִיר אוֹיפְגֶעצָאגְט וְכוּ', פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן שְׁטַארְק זִיךְ וֶועסְטוּ זָעהְן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט דִיךְ צוּרִיק גֶעבְּן שֶׁעגֶערֶע פַּרְנָסָה, אוּן דוּ וֶועסְט הָאבְּן פַּרְנָסָה בְּרֶיוַוח.

זָאלְסְט זֶעהְן צוּ זָאגְן יֶעדְן טָאג פַּרְשַׁת הַמָּן מִיט דִי תְּפִלָּה אוֹיךְ דֶעם, אוֹיבֶּעט זָאלְסְטוּ לֶעְרְנֶען זֵייעֶר אַסַאךְ מִשְׁנִיּוֹת בְּסִדְרָן, וָוארוּם מִשְׁנָ"ה בַּאטֵרעפְּט פּוּנְקְט וִוי פַּרְנָסָ"ה, אַז מָען לֶעְרְנְט אַסַאךְ מִשְׁנִיּוֹת הֶעלְפְּט דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז מֶען הָאט פַּרְנָסָה.

זָאלְסְט זֶעהְן צוּ בֶּענְטְשְׁן אִין אַ סִידּוּר פְֿרֵייליךְ, וָואס דָאס אִיז אוֹיבֶּעט אַ גְרוֹיסָע סְגוּלָה אוֹיךְ פַּרְנָסָה.

אִיךְ בֶּעט דִיךְ זֵייעֶר וָוער נִישְׁט צוּפֵאלְן, וֶועסְטוּ זֶעהְן גְרוֹיסָע יְשׁוּעוֹת וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט מִיט דִיר טוּהְן.

הַמְאַחֵל לְךָ שֶׁבּוּעַ טוֹב

רצה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מוֹצָאֵי שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים וּ' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֶרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

עָם טוּט מִיר זֵייעֶר וִויי אַז מָען פַּאְרְדַרַייט דִיךְ דֶעם קָאפּ וְכוּ', מָען פַּאְרְפִּירְט דִיךְ אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית אַרַיין וְכוּ', וָוארוּם וֶוער סְ'רַעדְט אַקֶעגְן דֶעם סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִּימוּד זָאלְסְטוּ וִויסֶן אַז דֶער אִיז פּוּן דִי סִטְרָא אַחֲרָא וְכוּ'.

וְארום ווען אייַנער קומט אויף עֶר זָאגט דיך אַן עֶצָה ווי
אַזוי צוּ לֶערנען, אויף עֶר פַארשטייט דיך וכו׳ וכו׳,
אויף לייגט אין דיר אַריין הַתְמָדה וכו׳ וכו׳, דֶעמאלְטְס איז
אַ אַנדֶערע זאַך, אָבֶּער גיין רֶעדן אויפן סֵדֶר דֶרֶך הַלִימוד,
אויף פַאר ווָעמען? פַאר אייַנעם ווָאס הָאט קֵיינְמָאל נישט
אויפגֶעמַאכט קַיין חוּמָש, פַאר אייַנעם ווָאס עֶר וויסְט אֲפִילוּ
נישט ווָאס מִשְנַיוֹת איז, פַאר אייַנעם ווָאס עֶר לֶערנְט קַיין
גְמָרָא נישט, דֶרייט זיך אַרום פִּיסְט אויף פַאר, אויף יֶעצְט
הָאט עֶר אָנְגֶעהויבְן צוּ לֶערנען יֶעדֶן טָאג חוּמָש מִיט רַשִ״י
מִיטן תַּרגוּם פוּן דִי וָואלְעדִיגֶע סֶדֶרָה, אויף לֶערנְט יֶעדֶן טָאג
אַסַאך פְּרָקִים מִשְנַיוֹת אויף דַפִּים גְמָרָא וכו׳ וכו׳ אויף מֶען
קומְט אים אָפְּרֶעדֶן פוּן סֵדֶר דֶרֶך הַלִימוד, דֶער איז דָאךְ
אַ רָשָע מְרוּשָע וכו׳ וכו׳, דֶער איז דָאךְ אַ חוֹטֵא וּמַחְטִיא
אֶת הָרַבִּים וכו׳ וכו׳, וָואס אַרְט דָאס דִיר אַז אַ בָּחוּר זִיצְט
אויף לֶערְנְט חוּמָש מִיט מִשְנַיוֹת מִיט גְמָרָא וכו׳ וכו׳.

בִּיז יֶעצְט הָאט עֶר נִישְט אויפְגֶעמַאכְט קַיין סֵפֶר, עֶר איז
אַרוּמְגֶענַאנְגֶען רֵייכֶערן צִיגֶערעטְלֶעךְ, אויף הָאט זיך
גֶעהַבֶּרְט מִיט גָעמֵיינֶע חֲבֵרִים, אויף עֶנְדְלִיךְ הָאט מֶען אין
אִים אַריינְגֶעשַיינְט דָאס זִיסְקֵייט פוּן דִי תּוֹרָה, אויף עֶר הָאט
אָנְגֶעהויבְן צוּ לֶערנען תּוֹרָה, אויף עֶר הָאט אָפְּגֶעלָאזְט דִי
אַלֶע שְלֶעכְטֶע חֲבֵרִים, עֶר הָאט אַוועק גֶעוואָרְפְן דִי
צִיגֶערעטְלֶעךְ, אַזַא בָּחוּר רֶעדְט מֶען אָפּ פוּן דֶעם סֵדֶר דֶרֶךְ
הַלִימוד? דֶער וָואס עֶר רֶעדְט אָפּ איז אַ רָשָע מְרוּשָע אויף
אַ טָמֵא מְטוּמָא.

מָען דַאְרְף נִישְׁט קַיין הִתְפַּעֲלוּת הָאבְּן פּוּן אִים וִוי גְרוֹיס עֶר זָאל נָאר נִישְׁט זַיין וְכוּ' וְכוּ', דֶער סַמָּ"ךְ מֶ"ם אִיז אוֹיבְעט זֵייעֶר זֵייעֶר גְרוֹיס אוּן אִידִישֶׁע קִינְדֶער הָאבְּן נִישְׁט קַיין מוֹרָא פּוּן אִים, זַיי גֵייעֶן מִיט מְסִירוּת נֶפֶשׁ.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר זָאלְסְט זִיךְ נִישְׁט מַאכְן צוּטְרוֹיֶן פּוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, אוּן זָאלְסְט וַוייטֶער לֶערְנֶען יֶעדֶן טָאג חוּמָשׁ מִיט רַשְׁ"י מִיטֶן תַּרְגוּם, וָוארוּם אַזוֹי וֶועְרְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ (אוֹרח חַיִים סִימָן רפ"ה סָעִיף י"ג) מִיּוֹם רִאשׁוֹן וְאֵילֵךְ נִקְרָא עִם הַצִבּוּר; אַז מֶען הֵייבְט שׁוֹין אָן פּוּן זוּנְטָאג מַעֲבִיר סֶדֶר זַיין בִּיז פְרַייטָאג אִיז דָאס זֵייעֶר חָשׁוּב, אוּן אַזוֹי פַּסְקָ'נְט דֶער מְחַבֵּר, אֱמֶת דֶער אֲר"י הַקָדוֹשׁ זָאגְט עֶרֶב שַׁבָּת, אָבֶּער וִוי עֶס וַוייזְט זִיךְ אַרוֹיס אַז מֶען אַרְלָאזְט זִיךְ אוֹיף עֶרֶב שַׁבָּת אִיז מֶען נִישְׁט מַעֲבִיר סֶדֶר, קֶען מֶען זִיךְ פַּאַרְלָאזֶן אוֹיפְן שׁוּלְחָן עָרוּךְ. אוּן אִין מִשְׁנָה בְּרוּרָה וֶועְרְט גֶעבְּרֶענְגְט אַז אַזוֹי הָאט זִיךְ גֶעפִּירְט דֶער גְרָ"א, עַיֵין שָׁם. וָוארוּם דָאס אִיז מִדִּינָא דִגְמָרָא.

אוּן אַזוֹי זָאלְסְטוּ יֶעדֶן טָאג חַזֶּרֶן זֵייעֶר אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, וָוארוּם מִשְׁנָה אִיז דִי אוֹתִיוֹת מִשְׁנֶה, סְ'אִיז מִשְׁנֶה דֶעם מֶענְטֶש, אוּן סְ'נֶעמְט אִים אַרוֹיס פּוּן אַלֶע בְּלָאטַע'ס, אוּן אַזוֹי זָאלְסְטוּ אוֹיבְעט חַזֶּרֶן דַפִּים גְמָרָא בְּסִדְרָן, וֶועְסְטוּ זֶעהֶן אַז אִין אַ קוּרְצֶע צַייט וֶועט אִין דִיר אַרַיינְגֵיין דָאס לֶעכְטִיגְקֵייט פּוּן דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, אוּן דִי חֲבִיבוּת פּוּן דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, בִּיז דוּ וֶועסְט וֶועלְן אָנְהוֹיבְן צוּ פַּארְשְׁטֵיין וָואס דוּ לֶערְנְסְט.

מאך זיך נישט צוטוהן און קוק אויף קיינעם נישט, נאר וָאלְסְט זיין פְֿרייליך אַז דו הָאסְט אַזַא גְרוֹיסְן רֶבִּי'ן וָואם הָאט אוּנְז אוֹיסְגָעלֶעְרְנְט דָעם סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִּימוּד, וָואם וָועְרְט גָעבְֿרָעְנְגְט בַּאֲרִיכוּת אִין זַיינָע שִׂיחוֹת (עַיֵּן שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן ע"ו), אַז וואוֹיל אִיז דֶער מֶענְטְש וָואם לָאזְט זיך נישט נַארְן אוּן פָֿאלְגְט דָעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעבְּטִיגְן וָואךְ

רצו

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַאֶתְחַנַּן ז' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין לַאנְגָעְן בְּרִיוו.

לֶעְצְטְנָם הָאבּ אִיךְ אָנְגָעהוֹיבְּן צוּ דְרִיקְן אוּן צוּ שְׁרַייבְּן דִי בְּרִיוו אוֹיף אִידִישׁ, וָוארוּם דָא אִיז זֵייעֶר שְׁוֶוער פַֿאר בָּחוּרִים אוּן אִינְגָעלַייט צוּ פַֿארְשְׁטֵיין לָשׁוֹן קוֹדֶשׁ, כָּאטְשׁ אִיךְ שְׁרַייבּ שׁוֹין אִיבֶּער זִיבְּן אוּן פֶֿערְצִיג יָאר בְּרִיוו, אוּן עָם אִיז שׁוֹין גָעדְרִיקְט גָעוָואךְן צְוַוויי אוּן נַיינְצִיג כְּרָכִים בְּשֵׁם שַׁאֲלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל, פּוּנְדָעסְטָוועגְן הָאט מֶען מִיר גֶעבֶּעטְן דָא זָאל אִיךְ נָאר עֶנְטְפֶֿערְן אוֹיף אִידִישׁ.

אִיבֶּערְדֶעם אַזוֹי וִוי סְ'גֶייט אוֹיף דִיר אִיבֶּער שְׁוֶוערֶע בִּיטֶערֶע נִסְיוֹנוֹת וְכוּ' וְכוּ', זֶע צוּ קוּקְן אוּן לֶערְנֶען דִי בְּרִיוו וָואם מֶען הָאט דָא גֶעדְרִיקְט אוֹיף אִידִישׁ,

וָואורום יֶעדֶער בְּריוו אִיז פַּאר דִיר, מְמַיְלֶא זָאלְסְטוּ זִיךְ זֶעהֶן מְחַזֵק זַיין.

וָואורום דֶער עִיקָר אִיז גֶעוָוען בַּיים הַייליגֶן רַבִּי'ן הִתְחַזְקוּת זִיךְ צוּ דֶערהַאלְטֶן, אוּן עֶר אַלַיין הָאט דֶערצַיילְט אוֹיף זִיךְ פַּארְוָואס אִיז עֶר גֶעקוּמֶען צוּ זַיין מַדְרֵיגָה? וַוייל עֶר הָאט זִיךְ דֶערהַאלְטֶן; בְּזֶה הָעוֹלָם דַארְף מֶען זִיךְ זֶייעֶר דֶערהַאלְטֶן, סְ'גֶייט אִיבֶּער אוֹיף יֶעדֶן מֶענְטְש אַזוֹיפִיל חַלִישׁוּת הַדַעַת מִיט נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, שְׁוֶוועֶר בִּיטֶערֶע פְּרוּאוואוּנְגֶען וָואס מֶען פְּרוּאווט דֶעם מֶענְטְש וְכוּ' וְכוּ', אוּן דָאס גְרוֹיסְקֶייט פוּן אַ אִיד אִיז אַז עֶר קֶען זִיךְ דֶערהַאלְטֶן אוּן עֶר וֶועט נִישְׁט צוּפַאלֶן פוּן קַיין שׁוּם זַאךְ וְכוּ'.

אַוָונְדַאי אוּן אַוונְדַאי אִיז זֶייעֶר בִּיטֶער הַיינְט דוּרְכְצוּגֶיין אַ גַאם אוּן נִישְׁט נִכְשָׁל וֶועְרֶן מִיט אַ שְׁלֶעכְטֶן קוּנְק, וּמִכָּל שֶׁכֵּן נִישְׁט מִיט אַ שְׁלֶעכְטֶן גֶעדַאנְק וְכוּ' אִיז אַ גַם, וָואורום עֶס אִיז זֶייעֶר זֶייעֶר בִּיטֶער, אוּן דָאם אִיז דִי נִסְיוֹנוֹת פוּן אוּנְזֶער דוֹר, וָואס מֶען דַארְף זֶייעֶר הִיטֶן דִי אוֹיגֶן, וָואורום דֶער עִיקָר פוּן אַ מֶענְטְש אִיז דִי אוֹיגֶן, וָוען אַ אִיד הָאט רֶיינֶע אוֹיגֶן אִיז דִי גוּף אִים רֶיין, וְוי צַדִיקִים הָאבֶּן גֶעזָאגְט אַ רֶמֶז וָואס דִי חַז"ל זָאגֶן (שִׁיר הַשִׁירִים רַבָּה פַּרְשָׁה ד' סִימָן ג') כַּלָה שֶׁעֵינֶיהָ יָפוֹת אֵין כָּל גוּפָה צָרִיךְ בְּדִיקָה; אוֹיב דִי אוֹיגֶן זֶענֶען שֵׁיין אוּן רֶיין, דַארְף מֶען נִישְׁט בּוֹדֵק זַיין דִי מִדּוֹת פוּן אַ מֶענְטְש, וָואורום עֶר הָאט זִיכֶער גוּטֶע מִדּוֹת, לֹא בֵּן נִישְׁט אַזוֹי אוֹיב אַ מֶענְטְש הִיט נִישְׁט דִי אוֹיגֶן, אוּן שְׁמִירְט

אַיין דִי אוֹיגְן מִיט אַלֶע מִינֵי שְׁלֶעכְטֶע קוּקְן וְכוּ׳, אַלֶע שְׁלֶעכְטֶע הִסְתַּכְּלִיוּת וְכוּ׳, דֶעמְאלְטְס אִיז דֶער נַאנְצֶער גוּף זַיינֶע פוּל מִיט מְדוֹת רָעוֹת.

דֶער עִיקָּר אִיז תְּלוּי אִין דִי אוֹיגְן, בִּפְרַט יֶעצְט זוּמֶער דַארְף מֶען אַסַאךְ בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז מֶען זָאל הָאבְן רַיינֶע אוֹיגְן, מֶען זָאל נִישְׁט קוּקְן אוֹיף יֶעדְן אִשָּׁה וָואם סְ׳גֶייט דוּרְךְ אוֹיפְן נַאס וְכוּ׳ וְכוּ׳. סְ׳אִיז דָא מֶענְטְשְׁן וָואם זֵיי זֶענֶען פָּשׁוּט מְשׁוּגָע אִין דֶעם, אוּן סְ׳אִיז נִתְקַיֵּים גֶעוָוארְן בַּיי זֵיי דִי פָּסוּק אִין תּוֹכָחָה (דְּבָרִים כח) "וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה", דֶער מֶענְטְש וֶוערְט מְשׁוּגָע נָאר פּוּן וָואס עֶר זֶהְט מִיט זַיינֶע אוֹיגְן אַלֶע מִינֵי פְּרִיצוּת.

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זֶהְן זֵייעֶר אַכְטוּנְג צוּ גֶעבְּן אוֹיף דַיינֶע אוֹיגְן; אוּן אַז מֶען הָאט הֵיילִיגֶע אוֹיגְן הָאט מֶען שׁוֹין אַ הֵיילִיגְן גוּף, הָאט מֶען שׁוֹין גוּטֶע מְדוֹת, וָוארוּם אוֹיב מֶען זֶהְט אַן אוֹיפְגֶעֶרעגְטֶן מֶענְטְש דַארְף מֶען וִויסְן אַז דֶער מֶענְטְש אִיז פָּגוּם בִּבְרִית, וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט אַמָאל פַּאר אֵיינֶעם וָואס עֶר אִיז גֶעוָוען אוֹיפְגֶעֶרעגְט, אוּן עֶר פְּלֶעגְט שְׁלָאגְן זַיינֶע אַרְבֶּעטֶערְס, "דוּ בִּיסְט דָאךְ פָּגוּם בִּבְרִית, דוּ טוּסְט שְׁמוּצִינֶע מַעֲשִׂים!" (עֵין שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן רמ"ט); וָוארוּם דֶער וָואס עֶר הָאט פּוֹגֵם גֶעוָוען בִּבְרִית דֶער אִיז שְׁטֶענְדִיג אוֹיפְגֶעֶרעגְט, עֶר אִיז בְּכַעַס; אוּן אֵיינְמָאל אַז אַ מֶענְטְש אִיז אִין כַּעַס - זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א׳ סִימָן ס"ח) - טְרַייבְט עֶר פּוּן זִיךְ אַוֶועק דִי פַּרְנָסָה, לַיידְט עֶר נָאכְדֶעם אַלֶע צָרוֹת;

אִיבֶּערְדֶעם נֶעם זִיךְ אִין דִי הֶענְט אַרַיין, אוּן זָאלְסְט זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן פּוּן הַיינְט אָן זָאלְסְט נִישְׁט זַיין אוֹיפְגֶעֶרעְגְט, וָואם דוּ טְרַייבְסְט מִיט דֶעם אַוֶועק דַיין פַּרְנָסָה אוּן דַיין גֶעלְט. אוּן דֶער הֵילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א', סִימָן נ"ט) אַז וֶוען אַ מֶענְטְש אִיז אִין בַּעַם פַּאְרְשִׂיקְט עֶר פּוּן זִיךְ דִי גֶעלְט וָואם מֶען וויל אִים גֶעבְּן פּוּן אוֹיבְן.

וְוִיסֶן זָאלְסְטוּ וְוִיסֶן אַז בַּעַם נֶעמְט זִיךְ נָאר פּוּן פְּגַם הַבְּרִית, אַז אַ מֶענְטְש הָאט פּוֹגֵם גֶעוֶוען בִּבְרִית אִיז עֶר שְׁטֶענְדִיג אַ אוֹיפְגֶעֶרעְגְטֶע מֶענְטְש, הֵן אוֹיף זַיין וַוייב, הֵן אוֹיף דִי קִינְדֶער, אוּן הֵן אוֹיף מֶענְטְשֶׁן; אִיבֶּערְדֶעם דַאְרְפְסְטוּ זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן זִיךְ נִישְׁט אַלֵיין פַּאְרְשֶׁעמְען, מִיט דֶעם וָואם דוּ רֶעגְסְט זִיךְ אוֹיף זֶעהֶן אַלֶע אַז דוּ בִּיסְט פְּגוּם בִּבְרִית, אוּן אַזוֹי דַאְרְפְסְטוּ וְוִיסֶן אַז וֶוער עֶס אִיז אַן אוֹיפְגֶעֶרעְגְטֶער דֶער אִיז פְּגוּם בִּבְרִית, גֶעבּ זֵייעֶר אַכְטוּנְג אוֹיף דֶעם.

דֶערִיבֶּער זֶע זִיךְ צוּ דֶערְהַאלְטֶן אוּן קֵיין שׁוּם זַאךְ אִין דֶער וֶועלְט זָאל דִיר נִישְׁט אַרָאפְּוואְרְפֶן.

זֶע צוּ לֶערְנֶען יֶעדֶן טָאג חוּמָש מִיט רַשׁ"י מִיטֶן תַּרְגוּם, וָואם סְ'אִיז נִישְׁטָא קֵיין בֶּעסֶערֶע זַאךְ פּוּן דֶעם, אוּן דֶאם אִיז אַ סְגוּלָה פַּאר יְרַאת שָׁמַיִם אַז אַ מֶענְטְש לֶערְנְט חוּמָש מִיט רַשׁ"י, אוּן דֶאם וֶועט דִיר בְּרֶענְגֶן אַלֶעס גוּטְס, אוּן קוּק אַרַיין אִין דִי מְפוֹרָשִׁים אוֹיף רַשׁ"י. אוּן אַז דוּ קֶענְסְט נִישְׁט - הַיינְט בָּרוּךְ הַשֵּׁם הָאט מֶען גֶעדְרִיקְט חוּמָש

מִיט רַשִׁ"י מִיט אַ פֵּירוּשׁ אוֹיף אִידִישׁ, אוּן עֶס אִיז גֶרִינְג צוּ לֶעְרְנֶען. דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט רַחֲמָנוּת גֶעהַאט אוֹיף דִי צוּבְּרָאכֶענֶע נְשָׁמוֹת פוּן הַיינְטִיגְן דוֹר, דְּרִיקְט מֶען אַזוֹיפִיל שֵׁייְנֶע סְפָרִים אוּן מֶען בְּרֶענְגְט דָאס נֶענְטֶער צוּם הֲמוֹן עַם זֵיי זָאלְן וֶועלְן לֶעְרְנֶען אוּן זֵיי זָאלְן קֶענֶען לֶעְרְנֶען, מֶען דַארְף נָאר הָאבְּן דֶעם רָצוֹן אוּן וֶועלְן לֶעְרְנֶען, אוּן אַז מֶען וויל קֶען מֶען.

עֶם אִיז בַּאוואוּסְט אַז דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע הָאט גֶעזָאגְט אַז מֶען טָאר נִישְׁט זָאגְן 'אִיךְ קֶען נִישְׁט', זָאג 'אִיךְ וויל נִישְׁט' וְכוּ', 'וויל, וֶועסְטוּ קֶענֶען' וְכוּ', אַ מֶענְטְש דַארְף הָאבְּן אַ גוּטְן רָצוֹן, אוֹיב עֶר וויל וֶועט עֶר עֶס הָאבְּן, אוּן עֶר וֶועט קֶענֶען.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רצז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן ז' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַבָּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

דוּ דַארְפְסְט נָאר קוּקְן אוֹיף דִיר, קוּק נִישְׁט אוֹיף קֵיינֶעם נִישְׁט, אוּן וֶוער נִישְׁט עַפֶּארְנַאפְּט אוּן צוּנַאֶרְט פוּן קַיין מֶענְטְש אוֹיף דֶער וֶועלְט.

דָּעֶר הַיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז מְגַלֶּה גֶעוֶוען אוֹיפְן פָּסוּק (יְחֶזְקֵאל ל"ג) "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", אַבְרָהָם אָבִינוּ הָאט גֶעדִינְט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים נָאר בִּבְחִינַת 'אֶחָד', עֶר הָאט נִישְׁט גֶעקוּקְט אוֹיף קֵיינֶעם אִין דֶער וֶועלְט. שְׁטָעל זִיךְ פָּאר: אִין זַיין דוֹר אִיז גֶעוֶוען נָאר גֶעצְן-דִינֶער עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, קֵיינֶער הָאט נִישְׁט מַכִּיר גֶעוֶוען דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר אִיז גֶעוֶוען אֵיין מֶענְטְש אַלֵּיין קֶעגְן דִי גַאנְצֶע וֶועלְט, עֶר אִיז גֶעוֶוען שְׁטַארְק אִין אֱמוּנָה, אוּן עֶר הָאט נִישְׁט גֶעקוּקְט אוֹיף קֵיינֶעם נִישְׁט, אוּן דָּאם הָאט אִים דֶערְהַאלְטֶן.

הָאט דֶער הַיילִיגֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט, אַזוֹי דַארְף יֶעדֶער אִיד בַּיי זִיךְ טְרַאכְטֶן אַז נָאר עֶר גֶעפּוּנְט זִיךְ אוֹיף דֶער וֶועלְט, אוּן עֶר זָאל זִיךְ נִישְׁט מְבַלְבֵּל זַיין פּוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, נָאר קוּקֶען אוֹיף זִיךְ; אִיבֶּערְדֶעם, אוֹיב דוּ וִוילְסְט הָאבֶּן הַצְלָחָה אִין לֶעבֶּן, זַיי זִיךְ נִישְׁט מְבַלְבֵּל פּוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, דוּ הָאסְט דֶעם הַיילִיגֶן רֶבִּינְ'ס סְפָרִים, דָּארְטֶן זָאלְסְטוּ אַרַיינְלֵייגֶן דַיין גַאנְצֶן מֹחַ דַיין גַאנְצֶן קָאפּ, וֶועסְטוּ הָאבֶּן הִתְחַזְקוּת, וָוארוּם דָּאם גַאנְצֶע הִתְקָרְבוּת צוּם הַיילִיגֶן רֶבִּי'ן אִיז תָּלוּי נָאר מִיט לֶערְנֶען זֵייעֶר אַסַאךְ לִקּוּטֵי מוֹהֲר"ן, סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוּן זַיינֶע שִׂיחוֹת וָואס אִיז גֶעדְרוּקְט אִין חַיֵּי מוֹהֲר"ן אוּן אִין שִׂיחוֹת הָר"ן, מֶער פּוּן דֶעם אִיז אַלֶעם דְמְיוֹנוֹת.

לָאז דִיךְ נִישְׁט פָּאפְּן וָואס יֶעדֶער נַארִישֶׁער אִינְגֶערמַאן וְכוּ' וויל זִיךְ מַאכְן אַ מַנְהִיג אוּן זָאגְן דֵיעוֹת וְכוּ'; קוֹדֶם

זָאל עֶר פַאר־ֶעכְטֶן זַיין פְּנִם הַבְּרִית וָואם עֶם שְׁטִינְקְט פּוּן אִים וְכוּ' וְכוּ', לָאז זִיךְ נִישְׁט פַאְרִפִירן פּוּן קֶיינֶעם נִישְׁט. הַיינְט אִיז דָא אַסַאךְ פִירֶערְם וָואם זֶענֶען פַאְרִפִירֶערְם, וָואם דָער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט הָאט רֶבִּי נָתָן זַ"ל אַלֶעם אָפְּגֶעשְׂרִיבֶּן, אִיז בְּמֵילָא דַארְפְסְטוּ נִישְׁט הָאבֶּן קֶיינֶעם נִישְׁט.

אַוַדַאי דַארְף מֶען הָאבֶּן אַ גוּטֶן חֲבֶר וָואם זָאל דִיר מְחַזֵּק זַיין, מְקַיֵּים זַיין דָעם הֵיילִיגֶן רַבִּינ'ס דִיבּוּרִים, אָבֶּער דָער עִיקָּר אִיז נָאר בַּאפַלַייבְן זִיךְ אִין דָעם הֵיילִיגֶן רַבִּינ'ס סְפָרִים, דָאם אִיז אַ יְסוֹד מוּסָד אִין בְּרֶסְלְבֶּער חֲסִידוּת. מִיר הָאבֶּן אֵיין רַבִּי'ן, דָער זֶעלְבֶּער רֶבִּי וִוי פַאר צֶווִיי הוּנְדֶערְט יָאר צוּרִיק, עֶם הָאט זִיךְ נָאךְ נִישְׁט גֶעטוֹיישְׁט. נָאר דָער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן בְּרֶענְגְט בְּאַרִיכוּת (לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת, שְׁלוּחִין הֲלָכָה ה') דָאם אִין יֶעדֶן דּוֹר אִיז דָא תַּלְמִידִים וָואם זֵיי זֶענֶען מְפַרֵשׁ דִי תּוֹרָה פּוּן צַדִּיק, אוּן זֵיי בְּרֶענְגֶן דָאם נָענְטֶער צוּם הֲמוֹן עַם, אָבֶּער דָאם אִיז נָאר תַּלְמִידִים, אַ רֶבִּי הָאבֶּן מִיר נָאר אֵיין רַבִּי'ן דָאם אִיז דָער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זִי"ע, אַז וואוֹיל אִיז דָער וָואם עֶר פָאלְגְט אִים אוּן עֶר אִיז מְקַיֵּים זַיין רָצוֹן וָואם עֶם וֶועְרְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין זַיינֶע הֵיילִיגֶע סְפָרִים.

דָּער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן קצ"ב) דָאם פָּנִיו שִׁבְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אִיז בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר; אִין דָעם סֵפֶר פּוּן צַדִּיק דָאךְ קֶען מֶען טְרֶעפְּן זַיין פָּנִים זַיין שֵׂכֶל זַיין נְשָׁמָה, אִין דָעם סֵפֶר רוּחָט דָער רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ פּוּן צַדִּיק, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף אַ מֶענְטְש בַּאפַלַייבְן זִיךְ אִין דִי סְפָרִים פּוּן דִי צַדִּיקִים, אוּן דָאךְ וָועט עֶר טְרֶעפְּן דִי צַדִּיקִים.

מָען דַארְף אַסאַך בָּעטן דָעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים עֶר זָאל הָאבּן גוּטָע חֲבֵרִים, אוּן עֶר זָאל נִישְׁט מְקוֹרֵב וָוערן צוּ עֶפֶּעם אַ פִּירֶער וָואס לֵייֶדער אִיז עֶר אַ פַּארְפִּירֶער וְכוּ' וְכוּ', וָוארוּם אוֹיךְ אֵיינֶער צוּבְּרֶעכְט דָעם צָווייטֶן דַארְפְּסְטוּ וויסְן אַז דָאס אִיז אַ שְׁלִיחַ פוּן סַמ"ךְ מ"ם.

זָאלְסְט נִישְׁט קַיין הִתְפַּעֲלוּת הָאבּן פוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, זָאלְסְט נָעמֶען דַיין הִתְחַזְקוּת פוּן דָעם הֵיילִיגֶן רַבִּינ'ס סְפָרִים, אוּן דָער הֵיילִיגֶער רַבִּי וָועט דִיךְ אוֹיפְמַאכְן דָעם מֹחַ אַז דוּ זָאלְסְט קֶעֶנֶען נָאכְדֶעם לֶערֶנען אַלֶע סְפָרִים, וָוארוּם דָאס אִיז גָעוֶוען דִי רָצוֹן פוּן הֵיילִיגֶן רַבִּי'ן אַז מָען זָאל דוּרְכְגֵיין אַלֶע סְפָרִים, אַזוֹי וִוי עֶר הָאט גָעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן כ"ח) עֶם אִיז זֵייעֶר גְלַייךְ צוּ לֶערֶנען אַלֶע סְפָרִים, אוּן עֶם אִיז בַּאוואוּסְט אַז בַּיים רַבִּי'ן אִיז גָעוֶוען זֵייעֶר זֵייעֶר חָשׁוּב דִי סִפְרֵי תַּלְמִידֵי בַּעַל שֵׁם, אוּן עֶר הָאט אוֹיסְגֶעֶרֶעכְנְט דָאס גְרוֹיסְקֵייט פוּן דִי הֵיילִיגֶע תַּלְמִידִים פוּן בַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָדוֹשׁ זי"ע אוּן פוּן גְרוֹיסְן מַגִיד זי"ע, נִישְׁט וִוי אַנְדֶערֶע זָאגְן אַז בְּרֶסְלְבֶער חֲסִידִים לֶערֶנען נִישְׁט קַיין אַנְדֶערֶע סְפָרִים, סְ'אִיז אַ טָעוּת, פַארְקֶערְט, בְּרֶסְלְבֶער חֲסִידִים קֶענֶען זַיין אַ בָּקִי אִין אַלֶע סִפְרֵי חֲסִידוּת, סְ'אִיז נָאר אַ לָשׁוֹן הָרַע אַזוֹי וִוי אַלֶע לָשׁוֹן הָרַע'ס וָואס מָען טְרֶעפְט אוֹיף אוֹיךְ בְּרֶסְלְבֶער חֲסִידִים.

אִיבֶּערְדֶעם בָּעט אִיךְ דִיר זָאלְסְט לֶערֶנען אַסאַך דִי שִׂיחוֹת פוּן הֵיילִיגֶן רַבִּי'ן וָואס אִיז גֶעדְרִיקְט

אִין שִׂיחוֹת הָרַ״ן אוּן אִין חַיֵּי מוֹהַרַ״ן, דָּאִרְטָן וֶועסְטוּ זֶעהָן דֶעם הֵיילִיגֶן רֶבִּינְ׳ס דַעַת. צִי זִיךְ נִישְׁט צוּ יֶעדֶן פּוּסְטָן שְׁטִרוּי זַאק וְכוּ׳ וְכוּ׳, וָואס עֶר אִיז נָאךְ פּוּל מִיט פְּגַם הַבְּרִית וְכוּ׳, וָוארוּם אוֹיב דוּ וֶועסְט הֶערָן רֶעדֶן פּוּן אֵיינֶעם אוֹיפְן הֵיילִיגֶן רֶבִּינְ׳ס סְפָרִים, זָאלְסְטוּ וויסֶן אַז דֶער מֶענְטְש אִיז פָּגוּם בִּבְרִית, אַנְדֶערְש וָואלְט עֶר זִיךְ נִישְׁט גֶעוואגְט צוּ רֶעדֶן אוֹיף אַזָא הֵיילִיגֶן רֶבִּי׳ן וָואס אִיז גֶעוָוען פַּאר צֶוֶויי הוּנְדֶערְט יָאר, אַ אִינְגֶערְמַאנְטְשִׁיקְל אֲפִילוּ עֶר גֵייט מִיט אַ בְּרֵייטֶן קַאפֶּעלִיטְש וְכוּ׳, אוּן מִיט שְׁוַוארְצֶע זָאקֶעלְעךְ וְכוּ׳, אָבֶּער עֶם שְׁטִינְקְט פּוּן אִים דֶער פְּגַם הַבְּרִית, וָוארוּם אוֹיב עֶר רֶעדְט אוֹיפְן הֵיילִיגֶן רֶבִּי׳ן אוּן אוֹיף דִי סְפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, זָאלְסְטוּ וויסֶן אַז דֶער אִיז פָּגוּם בִּפְגַם הַבְּרִית, פּוּן דֶעם דַארְף מֶען אַנְטְלוֹיפְן.

וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לקוטי מוֹהַרַ״ן חֵלֶק א׳ סִימָן מ״ג) אַז בִּלְעָם הָאט גֶעהַאט אַזָא טְרֵיפָּה׳נֶעם פִּיסְק אַז דֶער אָטֶעם זַיינֶער הָאט שׁוּין גֶעשַׁאדְט פַּאר דֶער וָואס אִיז גֶעשְׁטַאנֶען נֶעבֶּן אִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וָוער סְ׳הָאט אִים גֶעהֶערְט רֶעדֶן (בִּילְן), אִיז נִכְשָׁל גֶעוָוארֶן אִין פְּגַם הַבְּרִית, וָוארוּם זַיין אָטֶעם הָאט מַכְשִׁיל גֶעוָוען אַן אַנְדֶערְן, זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי דָּאךְט, אַזוֹי יֵעדָע רָשָׁע דַארְף מֶען זִיךְ הִיטֶן אֲפִילוּ פּוּן זַיין אָטֶעם וָואס עֶר אָטֶעמְט וְכוּ׳, נִישְׁט שְׁטֵיין נֶעבֶּן אִים, וָוארוּם עֶר אָטֶעמְט אַרוֹיס גִיפְטִיגֶע וויטֶן אוּן לוּפְט וְכוּ׳, (וָואס וָועךְט אָנְגֶערוּפֶן אוֹיף עֶנְגְלִישׁ דְזִשֶׁערוּמְס) אוּן דָּאס אִיז יֵעדֶער נוֹאָף, אִיבֶּערְדֶעם גֶעבּ זֵייעֶר אַבְטוּנְג

פּוּן דִי וָואם זַיי רֶעדְן אוֹיפְן הֵיילִיגְן רֶבִּינְ׳ס סְפָרִים, זָאלְסְט נִישְׁט הָאבְּן קַיין שׁוּם שַׁיְיכוּת מִיט זַיי.

דוּ זָאלְסְט נָאר לֶערְנֶען דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ׳ס סְפָרִים, חַזָּרן בִּיז דוּ וָועסְט עֶס קֶענֶען אוֹיסֶענְווייניג, נָאכְדֶעם קֶענְסְטוּ לֶערְנֶען אַלֶע חַסִידִישֶׁע סְפָרִים, וָועסְטוּ זֶעהֶן דָאס אַלֶעם וויל אֵיין זַאךְ, נָאר דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

אַז וואוֹיל אִיז דֶעם אִיד וָואם עֶר אִיז מְחַזֵק אַ צָווייטֶן אוּן צוּבְּרֶעכְט נִישְׁט אַ צָווייטֶן, דָאס אִיז דֶער יְסוֹד מוּסָד אוֹיף דִי וָועלְט. מִיר לֶעבֶּן אַזוֹי קוּרְץ, אַזוֹי וִוי דָוִד הַמֶּלֶךְ זָאגְט (תְּהִלִּים צ׳) "יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה", וויפִיל הָאט אַ מֶענְטְש בְּזֶה הָעוֹלָם? זִיבֶּעציג אָדֶער אַכְצִיג יָאר, אוּן סְ׳פְלִיט דוּרְךְ אֵיינֶם צָווייי, אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן ס״א) **אַז** דִי זִיבֶּעציג יָאר פְּלִיט דוּרְךְ אַזוֹי וִוי פּוּפְצִן מִינוּט, אוּן סְ׳אִיז נִישְׁט קַיין גוּזְמָא; לוּינְט זִיךְ אִין דִי פּוּפְצִן מִינוּט רֶעדְן לָשׁוֹן הָרַע רְכִילוּת לֵיצָנוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳, אָפְּצוּרֶעדְן מֶענְטְשֶׁן נִישְׁט צוּ לֶערְנֶען דֶעם הֵיילִיגְן רַבִּינְ׳ס סְפָרִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, אָדֶער זַיין פַארְווִיקְלְט אִין מַחְלוֹקֶת אוּן קְרִיגְעריֶיעֶן וְכוּ׳ וְכוּ׳?

אַז וואוֹיל אִיז דֶעם אִיד וָואם יֶעדְן טָאג דַאוָועְנְט עֶר מִיט מִנְיָן שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב, אוּן עֶר אִיז זִיךְ קוֹבֵעַ עִתִּים לַתּוֹרָה, עֶר לֶערְנְט חוּמָשׁ וְרַשׁ״י מִיט תַּרְגּוּם פּוּן דִי וָואכְעדִיגְע סֶדְרָה יֶעדְן טָאג, וָואם דָאס אִיז אַ סְגוּלָה אוֹיף יְרֵאַת שָׁמַיִם, אוּן עֶר זָאגְט אַזוֹי פִיל פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת וָואם דָאס אִיז מְטַהֵר

דֶעם נֶפֶש, בִּפְרַט פּוּן אַ יוּנְגֶער בָּחוּר וֶוען עֶר חַזֶרט אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת בְּרֶעכְנְט אִים דָאס אַרַיין אַ גֶעוואלְדִיגֶע תְּשׁוּקָה אוֹיף הַתְמָדַת הַתּוֹרָה צוּ זִיךְ בַּאפְלֵייסְן לֶערְנֶען תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה.

וְעַל כּוּלָם זָאלְסְטוּ זֶעהֶן צוּ לֶערְנֶען יֶעדֶן טָאג אַ דַף גְמָרָא מִיט רַשִׁ"י, אוּן אִיבֶּערְחַזֶרן דֶעם דַף עֶטְלִיכֶע מָאל, וָוארוּם אַזוֹי וֶוערְט גֶעבְּרֶעכְנְט אִין סֵפֶר וָוֵי הָעַמּוּדִים פּוּן דֶעם זוֹן פּוּן דֶעם שְׁלָ"ה הַקָדוֹשׁ, אַז עֶס דַארְף זַיין אַ חִיוּב אוֹיף יֶעדֶן אִיד צוּ לֶערְנֶען יֶעדֶן טָאג אַ דַף גְמָרָא רַשִׁ"י מִיט תּוֹסְפוֹת אַזוֹי וויִ עֶס אִיז אַ חִיוּב צוּ לֵייגְן תְּפִילִין; עַל כָּל פָּנִים זָאלְסְטוּ זֶעהֶן יֶעדֶן טָאג לֶערְנֶען אַ דַף גְמָרָא, אוּן דָאס וֶועט דִיךְ רַאטֶעוֶועט פּוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטֶס, הֶער נִישְׁט וָואס אַנְדֶערֶע זָאגְן דוּ קוּקְסְט נָאר אוֹיף דִיר.

דֶער עִיקָר הַצְלָחָה פּוּן אַ מֶענְטְש אִיז, וֶוען עֶר קוּקְט נָאר אוֹיף זִיךְ, עֶר קוּקְט נִישְׁט אוֹיף יֶענֶעם, וָוארוּם יֶענֶער וֶועט דִיךְ צוּבְּרֶעכְן, יֶענֶער וֶועט דִיךְ אַרָאפְּוַואוֶרפְן, וָוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן פ' אוּן סִימָן פ"א) אַז אַ מֶענְטְש אִיז נָאךְ אַרֶגֶער וָוי דֶער יֵצֶר הָרַע, וָוארוּם דֶעם יֵצֶר הָרַע הָאט מֶען גֶעגֶעבְּן כּוֹחוֹת נָאר וויפִיל דֶער מֶענְטְש קֶען אִיבֶּערְטְרַאגְן, אֲבָּער אַ מֶענְטְש קֶען אַרָאפְּוַואוֶרפְן יֶענֶעם אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, דֶערְפַאר דַארְף מֶען זִיךְ זֵייעֶר זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן פּוּן מֶענְטְשְׁן, וַוייל זֵיי זֶענֶען מוֹרֶא'דִיגֶע מוֹנְעִים, זֵיי זֶענֶען מוֹנֵעַ מְקוֹרָב צוּ וֶוערְן צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן זי"ע.

אִיבֶּערְדֶעם הֶער אוֹיף צוּ אַרַיינְגַיין מִיט וויכּוּחִים מִיט
אַנְדֶערֶע, אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָועט דִיךְ
אַוונדאי הֶעלְפֶן דוּ וָועסְט הָאבֶן גְרוֹיס הַצְלָחָה, דוּ וָועסְט זַיין
אַן עֶרְלִיכֶער אִיד, אוּן יֶעדֶן טָאג וָועט זַיין בַּיי דִיר אַ טָאג,
אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן רע"ב) **אוֹיפֶן**
פָּסוּק (תְּהִלִּים צ"ה) "הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ" **אוֹיב** אִיר וְוילְט
הֶערֶן דֶעם קוֹל פוּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאלְט אִיר וויסֶן
אִיר הָאט נִישְׁט נָאר "הַיּוֹם" נָאר דֶעם הַיינְטִיגֶן טָאג, יֶעדֶער
טָאג אִיז אַ פַארְמֶעגֶן, **אוֹיב** מֶען נִיצְט עֶס **אוֹים** וְוי מֶען
דַארְף עֶס **אוֹיסְנִיצֶן** אִיז דָאס אַ פַארְמֶעגֶן.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֶייעֶר, זָאלְסְט זִיךְ נִישְׁט מְבַלְבֵּל
זַיין פּוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, קוּק נָאר **אוֹיף** דִיר, אַזוֹי
וְוי דוּ לָאזְט זִיךְ נִישְׁט פָּאפֶּן בַּיים עֶסֶן **אוּן** קֵיינֶער קֶען נִישְׁט
עֶסֶן פַּאר דִיר, וָוארוּם אַז דוּ וָועסְט נִישְׁט עֶסֶן וָועסְטוּ בְּלַייבֶּן
הונְגֶעריג וְכוּ' וְכוּ', אַזוֹי **אוֹיךְ** בְּרוּחָנִיוּת קֵיינֶער קֶען נִישְׁט
דַאוונֶען פַּאר דִיר, קֵיינֶער קֶען נִישְׁט לֶערְנֶען פַּאר דִיר,
קֵיינֶער קֶען נִישְׁט מְקַיֵים זַיין דִי מִצְווֹת פַּאר דִיר,

אִיבֶּערְדֶעם הֶער **אוֹיף** נָאכְצוּלוֹיפֶן נַאריְשְׁקֵייטֶן וְכוּ' וְכוּ',
אִינְגֶעלַייטְלֶעךְ וָואס זֶענֶען פָּגוּם בִּבְרִית, זֵיי
דַארְפֶן אַלֵיין הָאבֶן נָאךְ אַ גְרוֹיסֶן תִיקּוּן, זֵיי וָועלֶן פִּירֶערֶם
זֵיי זֶענֶען נִישְׁט מֶער וְוי פַארְפִּירֶערֶם, דוּ הָאסְט פַּאר דִיר
דֶעם הֵיילִיגֶן רֶבִּינְ'ס סְפָרִים, חַזֵר אִין דֶעם בִּיז סְ'וָועט זַיין
שָׁגוּר **אוֹיף** דַיין מוֹיל **אוֹיסְנַווייניג**. אַ יונְגֶער בָּחוּר אַז עֶר

נָעמט זיך אַריין אין קָאפּ אַז עֶר וויל מְקוּרָב ווֶערן צוּם הֵייליגְן רֶבִּי'ן, קֶען עֶר, אויב עֶר חַזֶר'ט אַסאַך זַיינָע סְפָרִים, נָאר דָארְטן לִיגְט זַיין בַּאהַאלְטָענעם לֶעבְט.

אִיךְ הָאף צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז דוּ ווֶעסְט מִיךְ פָּאלְגְן ווֶעסְטוּ נִישְׁט חֲרָטָה הָאבְן נִישְׁט אוֹיף דִי ווֶעלְט וּמְכָּל שֶׁכֵּן נִישְׁט אוֹיף יֶענָע ווֶעלְט.

דוּ זָאלְסְט זָאגְן פַּאר זַיינָע צַווִיי חֲבֵרִים ... נֶרֶם יָאִיר, אַז אִיךְ מֵיין פַּאר זֵיי אוֹיפְעט וָואס עָס שְׁטַייט אִין דֶעם בְּרִיוו, אוּן זֵיי מֶעגְן מַאכְן פּוּן דֶעם אַ הֶעתֵּק.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רחצ

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם א' לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן ז' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבֵּרֶךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֶרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

דוּ קֶענְסְט זיך נִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלְן וָואס פַּאר אַ שִׂמְחָה אִיךְ הָאב אַז אִיר קוּמְט זיך צוּזַאם אֵיינְמָאל אַ וָואךְ אוּן אִיר לֶעדְט פּוּן הֵייליגְן רֶבִּי'ן, וָוארוּם דָאס אִיז אַ גְרוֹיסָע זַאךְ, אוּן דָאס אִיז גֶעוֶוען דֶער רָצוֹן פּוּן הֵייליגְן רֶבִּי'ן אַז מָען זָאל זיך צוּזַאמְקוּמָען אוּן לֶעדְן פּוּן אִים, אוּן אַז מָען לֶעדְט פּוּן אִים קוּמְט אַרַיין אִין מֶענְטְש אַ מוֹרָא'דִיגְע הִרְהוּר

תְּשׁוּבָה, וָוארום וֶוער עֶם אִיז צוּגֶעוואוֹינְט אוּן רֶעדְט פּוּן הֵייליגְן רַבִּי'ן וֶוערְט זַיין הָאַרְץ דֶערְוֶוועקְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף אַזַא אוֹפָּן וָואס מֶען גֶעפּוּנְט נִישְׁט אִין עֶרְגֶעץ.

דֶער הֵייליגֶער רַבִּי הָאט אוּנְז גֶעזָאגְט (לקוטי מוהר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ח) דָּאס עֶם אִיז דָּאךְ אַ מִצְוָה פּוּן זָאגְן תּוֹכָחָה פַּאר אַ צָווייטְן, אַזוֹי וִוי עֶם שְׁטֵייט (ויקרא יט) "הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עֲמִיתֶךָ" אָבֶּער נִישְׁט יֶעדֶע מֶענְטְש אִיז רָאוִי מוֹכִיחַ צוּ זַיין, מוּסָר זָאגְן פַּאר יֶענֶעם, וָוארום וֶוען מֶען זָאגְט אֵיינֶעם מוּסָר וַוארְפְט מֶען אִים אַרָאפּ, דֶער עִיקָּר מוּסָר דַּארְף זַיין רֶעדְן נָאר פּוּן הִתְחַזְקוּת, וֶועט דֶער מֶענְטְש מְמֵילָא נִתְעוֹרֵר וֶוערְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, מֶען דַּארְף רֶעדְן דָּאס חֶשְׁבּוּת פּוּן יֶעדֶע מִצְוָה, דָּאס חֶשְׁבּוּת פּוּן יֶעדֶע הַנְהָגָה טוֹבָה, דִּי חֶשְׁבּוּת פּוּן יֶעדְן מִנְהָג יִשְׂרָאֵל, אוּן מֶען טָאר נִישְׁט שְׁפָּעטְן פּוּן קַיין שׁוּם מִנְהָג, וָוארום יֶעדֶע מִנְהָג יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה הוּא.

אוּן דֶער גְרוֹיסֶער צַדִּיק רַבִּי יִשָּׂשכָר דוֹב מִבֶּעלְזָא זי"ע הָאט גֶעזָאגְט, אוֹיב אֵיינֶער פְּרֶעגְט אוֹיף אַ מִנְהָג וִוי סְ'שְׁטֵייט? דַּארְף מֶען וִויסְן עֶר אִיז אַ אַפִּיקוֹרְס! וָוארום דָּאס אִיז תּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה, אַלֶע מִנְהָגֵי יִשְׂרָאֵל הָאבְן אַ מְקוֹר, אַז דוּ פַּארְשְׁטֵייסְט נִישְׁט וְכוּ', אִיז דָּאס דַּיין פְּרָאבְלֶעם וְכוּ', אָבֶּער אַז מֶען זֶעהְט אַז כְּלַל יִשְׂרָאֵל פִּירְן זִיךְ מִיט אַזַא מִנְהָג יֶעדֶע עֵדָה אוּן עֵדָה בַּאזוּנְדֶער פִּירְן זִיךְ מִיט דֶעם מִנְהָג, טָאר מֶען נִישְׁט אָפְּשְׁפָּעטְן.

אִיבֶּערְדֶעם פְֿרַיי אִיךְ זִיךְ זַייעֶר אַז אִיר קוּמְט זִיךְ צוּזַאם
אַיינְמָאל אַ וָואךְ אוּן אִיר רֶעדְט פּוּן הַיילִיגְן
רַבִּי'ן וָואם דָאס אִיז אַ גְעוָואלְדִיגֶע סְגוּלָה צוּ חַזֶּרן אוּן
נִישְׁטֶערן אִין הַיילִיגְן רַבִּינְ'ס סְפָֿרים.

עָם וָועְרְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין הַיילִיגְן סֵפֶר "מָאוֹר וָשָׁמֶשׁ" (דְּבָרִים)
וָואם עֶר אִיז גְעוָוען אַ תַּלְמִיד פּוּן הַיילִיגְן רַבִּי'ן רַבִּי
אֱלִימֶלֶךְ מִלִיזֶענְסְק זי"ע, אַז אַסַאךְ מָאל הָאט פַֿאסִירְט אַז
זַיין רַבִּי אִיז גְעשְׁטַאנְען אִין חָצֵר אוּן עָם אַרוּם אִים גְעשְׁטַאנְען
דִי תַּלְמִידִים, אוּן עֶר הָאט דֶערְציילְט אַ פְֿשׁוּטֶע מַעֲשֶׂה, אוּן
יֶעדֶער אֵיינֶער פּוּן דִי תַּלְמִידִים הָאט פַֿארְשְׁטַאנְען אַנְדֶערְש
דִי מַעֲשֶׂה אוּן עֶר הָאט גְעוַוייְנְט, אוּן עֶר הָאט גְעשְׁפִּירְט
אַז דֶער רַבִּי רֶעדְט צוּ אִים, עֶר הָאט אַרוֹיסְגֶענוּמֶען רְמָזִים
פּוּן דִי מַעֲשֶׂה פַֿאר זִיךְ, עַיין שָׁם. זֶעהְט מֶען פּוּן דֶעם, דֶעם
כֹּחַ פּוּן אַ הַיילִיגְן צַדִּיק וָואם עֶר אִיז דָבוּק אִין בּוֹרֵא כָּל
עוֹלָמִים בְּבִיטוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו, וָועְן עֶר רֶעדְט קֶען מֶען זִיךְ
טְרֶעפְֿן אִין זַייְנֶע וָועְרְטֶער.

אִיבֶּערְדֶעם הַאלְט זִיךְ צוּזַאמֶען, אִין רֶעדְט נָאר פּוּן הַיילִיגְן
רֶבִּי'ן, קֵיינְמָאל זָאלְט אִיר זִיךְ נִישְׁט אַרַיינְמִישְׁן
אִין קַיין פְֿאלִיטִיק אוּן שְׁקָרִים, וָוארוּם צְוווישְׁן בְּרֶסְלֶבֶר
חֲסִידִים הָאט זִיךְ אוֹיךְ אַרַיינְגֶעכאפְּט כָּל מִינִי נַארִישֶׁע
פְֿאלִיטִיק'ן וְכוּ' וְכוּ', וָוארוּם וָועְן אַ מֶענְטְש וִויל נָאר דֶעם
בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דֶעמָאלְטְס אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם פְֿאלִיטִיק
פּוּן שֶׁקֶר.

אוּן דָאס הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זַ״ל אַרַיינְגֶעבְּרַעגְט
אִין זַיינֶע תַּלְמִידִים, מֶען זָאל נָאר וֶועלְן דִינֶען דֶעם
בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן אַזוֹי גֵייט דָאס מִדּוֹר דּוֹר, דִי אַלֶע
עֶרְנְסְטֶע בְּרֶסְלֶבֶר חֲסִידִים מִישְׁן זִיךְ נִישְׁט אִין קַיִין מַחְלוֹקֶת,
אוּן וֶועֶר סְ׳מִישְׁט זִיךְ אִין מַחְלוֹקֶת וַוייזְט אַז עֶר מֵיינְט נִישְׁט
עֶרְנְסְט, סְ׳אִיז בַּיי אִים דִי נַאנְצֶע זַאךְ אַ לֵיצָנוּת, עֶר קוּמְט
דָא וָוארוּם עַבְדָא בְּהֶפְקֵירָא נִיתָּא לֵיהּ וְכוּ׳, עֶר טוּט וָואס
עֶר וִויל וְכוּ׳.

אָבֶּער דֶער אֱמֶת׳ן אִיז נִישְׁט אַזוֹי, מִיר הָאבְּן אַ הֵיילִיגְן
רֶבִּי׳ן וָואס דֶער יְסוֹד מוֹסָד בַּיי אִים אִיז רֶעדְן צוּם
בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָואס דָאס וֶועְרְט אָנְגֶערוּפְן הִתְבּוֹדְדוּת,
וֶועְן אַ אִיד רֶעדְט זִיךְ אוֹיס דָאס הַאֲרֶץ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים
אִיז דָאס נַאנְץ לֶעבְּן גֵייט אִים אַנְדֶערְש, דֶעמָאלְטְס דֶערְמַאנְט
עֶר זִיךְ פּוּן עַלְמָא דְאָתֵי, וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט
(לִקּוּטֵי מוֹהֲר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן ד׳) אַז יֶעדֶער אִיד דַאְרְף שְׁטֶענְדִיג טְרַאכְטְן
פּוּן עַלְמָא דְאָתֵי, עֶר דַאְרְף זִיךְ דֶערְמַאנְען אַז עֶס אִיז דָא
נָאךְ אַ וֶועלְט, אוּן הִיטְן דֶעם זְכִירוֹן וְכוּ׳, אוּן אוֹיב אֵיינֶער
הִיט דֶעם זְכִירוֹן אוּן עֶר טְרַאכְט אַז עֶס אִיז דָא נָאךְ אַ וֶועלְט
אוּן פַּארְגֶעסְט נִישְׁט פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דֶער מֶענְטְש הָאט
שׁוֹין נִישְׁט אִינְזִינֶען קַיִין שְׁטוּתִים אוּן הֶבְלִים אוּן קַיִין פָּאלִיטִיק
שֶׁל שֶׁקֶר, וִוי הַיינְט אִיז גֶעוָוארְן אַסַאךְ רֶבִּי׳לֶעךְ וְכוּ׳ אִין
בְּרֶסְלֶבֶר חֲסִידוּת וְכוּ׳, אוּן יֶעדֶער אֵיינֶער וָוארְפְט אוֹיפְן
אַנְדֶערְן שְׁמוּץ, אַז אָךְ אוּן וַוי אַזוֹי לֶעְרְנֶען זַיי, בַּיים הֵיילִיגְן
רֶבִּי׳ן אִיז גֶעוֶוען דֶער עִיקָּר אַהֲבָה אוּן אַחְדוּת.

דָּער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן פְּלֶעגְט שְׁטֶענדִיג זָאגְן פַּאר זַיינֶע תַּלְמִידִים אוֹיבּ סְ'וֶועט זַיין צְווישָׁן עֶנְק אַהֲבָה וְאַחְדוּת הָאט עֶמְעֶס נִישְׁט קֵיין הַשָּׂגָה צוּ וָואסְעֶר מַדְרֵיגוֹת דָּער הֵיילִיגֶער רֶבִּי וֶועט עֶנְק בְּרֶענְגְן, אִיבֶּערְדֶעם דַּארְף מֶען זָעהְן נָאר דֶּעדְן פּוּן שַׁבַּח פּוּן צְווייטְן, זוּכְן דִּי נְקוּדּוֹת טוֹבוֹת, אוּן יֶעדֶער מֶענְטְש וָואס עֶר וֶועט דֶּעדְן נָאר דָּאס גוּטְס פּוּן צְווייטְן דָּאס וֶועט אִים מְקָרֵב זַיין מֶער אוּן מֶער צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

הַיוֹם זִיךְ זַייעֶר פּוּן לָשׁוֹן הָרַע רְכִילוּת אוּן לֵיצָנוּת וְכוּ' וְכוּ', מֶען הֶערְט נָעבֶּעךְ אַזוֹיפִיל אוּמְגְלִיקְן, סְ'אִיז נִישְׁטָא קֵיין טָאג וָואס מֶען זָאל נִישְׁט הֶערְן עֶפֶּעס אַ אוּמְגְלִיק וְכוּ' וְכוּ', דֶּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל שׁוֹין רַחְמָנוּת הָאבְּן אוֹיף אַלֶע אִידִישֶׁע קִינְדֶער מֶען זָאל שׁוֹין נִישְׁט הֶערְן קֵיין אוּמְגְלִיקְן וְכוּ' וְכוּ', אִיז וִוי קֶען מֶען רֶעדְן פּוּן אֵייגֶעם אוֹיפְן אַנְדֶערְן? דֶּער שְׁלֵימוּת אִיז אַז דֶּער מֶענְטְש דַּארְף רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן זִיךְ מִשְׁפַּטְ'ן, וִוי דֶּער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ס"ז) אַז מֶען וֶועלְט מְקָרֵב צוּם הֵיילִיגְן צַדִּיק עֶפְּעֶס עֶר אוֹיף דִּי אוֹיגְן, אוּן דֶּער עִיקָּר אִיז קוּקְן אוֹיף זִיךְ.

חֲזַר דָּאס אַיין וָואס דָּארְטְן שְׁטַייט "הָעִיקָּר לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ" דֶּער עִיקָּר דַּארְף אַ מֶענְטְש קוּקְן אוֹיף זִיךְ וִוי הַאלְט אִיךְ מִיט מַיינֶע מִידּוֹת, בֵּין אִיךְ אַ אוֹיפְגֶעֶרעגְטֶער מֶענְטְש? פַּארְוָואס בֵּין אִיךְ אוֹיפְגֶעֶרעגְט? אִיז מַיין מוֹיל הֶפְקֵר? פַּארְוָואס אִיז מַיין מוֹיל הֶפְקֵר? הָאב אִיךְ שְׁמוּצִיגֶע

אוֹיְבֶן? פַֿארוָאס הָאבּ אִיךְ שְׁמוּציקֶע אוֹיְבֶן? דָּאס הֵייסְט יִשּׂוּב הַדַּעַת, אוּן אַזוֹי דַאְרְף אַ מֶענְטְשׁ לֶעבֶּן, מִיט יֵעדֶע זַאךְ זִיךְ מְשַׂפֵּק'ן זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ט"ו) אַז אַ אִיד מְשַׂפֵּק זִיךְ יֵעדֶע זַאךְ וָואס עֶר טוּט פַֿארוָאס טוּט עֶר אַזוֹי? דֶעמָאלְטְס פַֿאלְט פּוּן אִים אַוֶועק אַלֶע יִרְאוֹת חִיצוֹנִיוֹת, עֶר הָאט נִישְׁט מוֹרָא פַֿאר קֵיינֶעם נִישְׁט, נָאר פַֿארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט חַזָּרן אַסַאךְ דֶעם הֵיילִיגֶן רַבִּינְ'ס סְפָרִים, אוּן דוּ וֶועסְט רֶעדְן צוּ דִי חֲבֵרִים נָאר פּוּן הֵיילִיגֶן רַבִּינְ'ס עֲצוֹת, אוּן אִיר וֶועט נִישְׁט וֶועלְן אֵייגֶענֶער זָאל גֶעוֶועלְטִיגְן אוֹיפְן צְוַוייטְן, דֶעמָאלְט וֶועט אִיר הָאבְּן גְּרוֹיס הַצְלָחָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

רצט

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם א' לְסִדְרָ וָאֶתְחַנַּן ז' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחַיֶּה

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

דִי עֶרְשְׁטֶע זַאךְ אִיז וָואלְט אִיךְ גֶעֶרְאטְן אַז מֶען זָאל בּוֹדֵק זַיין דִי מְזוּזוֹת, וָוארוּם אִין אַ שְׁטוּבּ וָואס עֶס אִיז דָּא פְּחָדִים אִיז אַ סִימָן אַז דִי מְזוּזוֹת זָענֶען נִישְׁט כָּשֵׁר, אִיבֶּערְדֶעם דַאְרְף מֶען בּוֹדֵק זַיין דִי מְזוּזוֹת.

מָען דַאְרְף זַייֶן אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט קְרִיגֶען זִיךְ, וָואוּם אִין אַ שְׁטוּבּ וואוּ מָען קְרִיגְט זִיךְ בַּאשַׁאפְט מָען דָאְרְטָן אַלֶע קְלֵיפּוֹת, וְוייֶל דָאס אוֹיבֶעט, סְ׳אִיז דָא שְׁטוּבֶּער וָואם סְ׳אִיז גוֹרֶם מָען זָאל זִיךְ קְרִיגֶן, אִיבֶּערְדֶעם דַאְרְף אַ מֶענְטְש וויסֶן סְ׳אִיז דָא אַ בְּחִירָה, אוּן מָען קְרִיגְט זִיךְ נִישְׁט, וָואוּם דִי חֲזַ״ל זָאגְן (עוקצין פֶּרֶק ג) **לֹא מָצָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּלִי מַחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא הַשָּׁלוֹם.**

שָׁלוֹם דָאם אִיז דֶער בֶּעסְטֶער כֶּלִי, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְט אִיר זֶעהֶן נָאר זַיין בְּשָׁלוֹם אִין שְׁטוּבּ, וֶוועט דֶער גַאנְצֶער שְׁטוּבּ גַיין אוֹיף אַן אַנְדֶערֶע אוֹפָּן.

וָועָן מָען הָאט חֲתוּנָה דָאם עֶרְשְׁטֶע זַאךְ צִינְדְט מָען אָן צְוַוויי לֶעכְט לְכָבוֹד שַׁבָּת קוֹדֶשׁ מִיט אוֹיל בְּנֶגֶד שָׁמוֹר וְזָכוֹר, אוֹיסֶערְדֶעם צִינְדְט מָען אָן פִּיר חֵלֶב לֶעכְטֶעלֶעךְ, דָאם הֵייסְט צוּזַאמֶען אִיז זֶעקְס לֶעכְטֶעלֶעךְ, אַזוֹי פִּירְן זִיךְ אוּנְזֶערֶע לַייט וְוייפֶער מְ׳הָאט חֲתוּנָה אִיז דָאם עֶרְשְׁטֶע זַאךְ צִינְדְט מָען צְוַוויי לֶעכְטֶעלֶעךְ פּוּן אוֹיל, וָואם דָאם אִיז בְּנֶגֶד זָכוֹר וְשָׁמוֹר, אוּן פִּיר לֶעכְט פּוּן חֵלֶב וָואם דָאם אִיז בְּנֶגֶד דִי פִּיר אוֹתִיוֹת פּוּן שֵׁם הַוַ״ה בָּרוּךְ הוּא, אוּן וָועָן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הֶעלְפְּט סְ׳וֶועְרְט גֶעבָּארְן אַ זוֹהֶן אָדֶער אַ טָאכְטֶער לַייגְט מָען צוּ נָאךְ אַ לֶעכְטֶעלֶע, אוּן אַזוֹי בַּיי יֶעדֶע קִינְד לַייגְט מָען צוּ נָאךְ אַ לֶעכְט, נִישְׁט מֶער אוּן נִישְׁט וויְנִיגֶער, אוּן דָאם בְּרֶענְגְט אַרַיין אַ בְּרָכָה אִין שְׁטוּבּ.

מָען דַארְף אַכְטוּנג גֶעבְּן נִישְׁט צוּלַייגְן אוּן נִישְׁט אַרַאפְּנֶעמֶען לֶעכְט, נָאר שְׁטֶעְנדִיג דִי זֶעלְבֶּע לֶעכְט צִינְדֶען, סַיידִין מָען פָּארְט אַוועק עֶרְגֶעץ וַוייט אֲדֶער בַּיי דִי עֶלְטֶערְן דֶעמָאלְט צִינְדְט מָען נָאר צְוַוויי לֶעכְט, אָבֶּער וָוען מָען אִיז אִין שְׁטוּב זָאלְסְטוּ זִיךְ אַזוֹי פִּירְן, זָאלְסְטוּ צִינְדֶען דִי זֶעקְס לֶעכְט, אוּן וָוען דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָועט עֶנְק אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם הֶעלְפְֿן דָאם אִיר וָועט הָאבְּן אַ זוּהְן אֲדֶער אַ טָאכְטֶער זָאלְט אִיר צוּלַייגְן אַ לֶעכְט.

וָועָן מָען צִינְדְט לֶעכְט זָאל מָען אַסַאךְ בֶּעטְן אוּן גִיסְן טַייכְן טְרֶערְן אוֹיף שָׁלוֹם בַּיִת, אוּן אוֹיף גֶעזוּנְט, אוֹיף פַּרְנָסָה, אוֹיף קִינְדֶער, וָואס דֶעמָאלְטְס אִיז אַ גֶעוָואלְדִיגֶע עֵת רָצוֹן סְ׳זָאל דִי תְּפִילוֹת אָנְגֶענוּמֶען וָוערְן לְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ גֶעבֶּענְטְשְׁטְן טָאג

ש

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם א׳ לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן ז׳ מְנַחֵם אָב ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

אִיךְ הָאב דִיךְ שׁוֹין גֶעשְׁרִיבְּן אֵיינְמָאל אַ בְּרִיוו, אִיךְ וֶועל דִיר שְׁרַייבְּן נָאכְאַמָאל דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט זֵייעֶר מַקְפִּיד גֶעווֶען מָען זָאל זִיךְ נִישְׁט מְסַגֵּף זַיין מִיטְן שְׁלָאף, אַז אַ מֶענְטְש שְׁפִּירְט

זִךְ מִיד זָאל עֶר זִךְ גֶיין צוּלֵייגֶן אוֹיף אַ שָׁעָה צֶוַויי, וָואהרוּם וָועֶן מֶען לֵייגְט זִךְ צוּ אוֹיף אַ שָׁעָה צֶוַויי רוּהְט מֶען זִךְ אוֹים דִי נָעהְרוָון קֶען מֶען נָאכְדֶעם אַסַאךְ תּוֹרָה לֶעהְרֶנֶען, אוּן אוֹיכָעט קֶען מֶען מִתְפַּלֵל זַיין מִיט לוֹיטֶערָע מוֹחִין, אִיבֶּערְדֶעם טָאר מֶען זִךְ נִישְׁט מְסַגֵף זַיין מִיטֶן שְׁלָאפֶן, אַ פָּערְד שְׁלָאפְט אוֹיכָעט זַייעֶר וויִנְצִיג, אָבֶּער עֶר בְּלַייבְט אַ פָּערְד וְכוּ', מַה שֶׁאִין בֶּן אַ אִיד וָואס עֶר אִיז אַ חֵלֶק אֱלֹקִי מִמַעַל דַארְף וויסֶן אוֹיב סְ'פַאלְט אוֹיף אִים אַרוֹיף אַ שְׁלָאף זָאל עֶר זִךְ גֶיין צוּלֵייגֶן אוֹיף אַ שָׁעָה צֶוַויי שְׁטֶייט עֶר אוֹיף נָאכְדֶעם אַ נַייעֶר מֶענְטְש, אוּן עֶר קֶען לֶעהְרֶנֶען תּוֹרָה מִיט רוּאִיגֶע נָעהְרוָון.

גָעבּ אַכְטוּנְג נִישְׁט צוּ זִיצֶן אוּן פְּלַאפְּלֶען שָׁעָה'ן נַארִישְׁקֵייט, וָואס דָאס אַלֵיין מַאכְט דֶעם מֶענְטְש מִיד.

אִיךְ בֶּעט דִיר זַייעֶר זָאלְסְט אַכְטוּנְג גֶעבֶּן אוֹיף דַיין גָעלְט, דֶער הַיילִיגֶער רֶבִּי הָאט מַקְפִּיד גֶעווֶען זַייעֶר שְׁטַארְק אוֹיף דִי מֶענְטְשֶׁן וָואס זַיי פַאהְלִירֶן גֶעלְט וְכוּ', אוּן עֶר הָאט בְּפֵירוּשׁ גֶעזָאגְט "אַ מֶענְטְש אִיז מְבַטֵל אַזוֹיפִיל פּוּן תּוֹרָה אוּן תְּפִלָה בִּיז עֶר פַאהְרְדִינְט דִי גֶעלְט, אוּן נָאכְדֶעם קוּמְט דֶער סַמ"ךְ מ"ם מִיט אַ קְלֵייניקֵייט נָעמְט עֶר עֶם צוּ, הָאט עֶר אִים צוּגֶענוּמֶען זַיינֶע טָעג זַיינֶע וָואכֶן זַיינֶע חֳדָשִׁים וְכוּ' וְכוּ' וָואס עֶר הָאט גֶעדַארְפְט זִךְ פְּלָאגֶן פַאהְרְדִינֶען דִי גֶעלְט, הָאט עֶר עֶם נָאכְדֶעם צוּגֶענוּמֶען", אִיבֶּערְדֶעם אוֹיב אַ מֶענְטְש הָאט שׁוִין מְבַטֵל גֶעווֶען פּוּן אַזוֹיפִיל תּוֹרָה אוּן תְּפִלָה בִּיז עֶר הָאט שׁוִין דִי גֶעלְט, דַארְף עֶר זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבֶּן אוֹיף דִי גֶעלְט.

עֶם פְֿלֶעגְט זִיךְ מַאכְן אַז עֶם אִיז גֶעקוּמֶען אֵיינֶע פוּן אוּנְזֶערֶע
לַייט בַּיי אִים בַּאקְלָאגְן אַז עֶר הָאט פַֿאַרְלָאוְרן זַיין
גֶעלְט, הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אִים זֵייעֶר גֶעמוּסֶרט, אַנְשְׁטָאט
מְחַזֵּק זַיין הָאט עֶר אִים אוֹיסְגֶעמוּסֶרט, וִוי קֶען אַ מֶענְטְש
זַיין אַזַא בַּטְלָן? וִוי קֶען אַ מֶענְטְש פַֿאַרְלִירן גֶעלְט? אִיךְ
הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט וֶוען אִיךְ גֵיי אוֹיפְן וֶועג
גֶעב אִיךְ זֵייעֶר אַכְטוּנְג אוּן קוּק אוֹיב אִיךְ הָאב מִיט מִיר
דִי גֶעלְט וְכוּ', אוּן דָאס הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אִים מְרַמֵּז
גֶעווֶען, אַז דָאס וָואס דִי חַז"ל זָאגְן אַז יַעֲקֹב אָבִינוּ חָזַר עַל
פַּכִּים קְטַנִּים וְכוּ', הָאט דֶען יַעֲקֹב אָבִינוּ גֶעדַאַרְפְֿט הָאבְּן
דִי פַּכִּים קְטַנִּים אַז עֶם זָאל אִים אַוֹי אָנְגֵיין וְכוּ' וְכוּ'? נָאר
צַדִּיקִים גֶעבְּן זֵייעֶר אַכְטוּנְג נִישְׁט אָנְצוּבְּרֶענְגְן דִי צַייט, אוּן
אוֹיב סְ'הָאט זִיךְ גֶעפִֿירְט אַז מֶען הָאט גֶעמוּזְט אָנְבְּרֶענְגְן
דִי צַייט כְּדֵי עֶם זָאל קוּמֶען דִי שֶׁפַּע גֶעבְּן זֵיי אַכְטוּנְג אוֹיף
דִי שֶׁפַּע עֶם זָאל נִישְׁט גֵיין לְאִיבּוּד.

מִיט גֶעלְט קֶען מֶען טוּהֶן גוּטֶע זַאכְן, אָבֶּער מִיט גֶעלְט
קֶען מֶען פַֿאַרְלִירן דִי וֶועלְט אוּן יֶענֶע וֶועלְט אוֹיכֶעט,
אוֹיב מֶען וֵוייסְט נִישְׁט וָואס צוּ טוּהֶן מִיט דֶעם.

אִיבֶּערְדֶעם גֶעב זֵייעֶר אַכְטוּנְג, אוּן זָאלְסְט נִישְׁט קַארְגְן
פּוּן דַיין וַוייב, דוּ זָאלְסְט אִיר גֶעבְּן וָואס זִי
דַארְף הָאבְּן, אוּן דוּ זָאלְסְט אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט אוֹיסְפַֿאטְשְׁקָען
דִי גֶעלְט אוֹיף שְׁטוּתִים אוּן הֲבָלִים, אַז דוּ וֶועסְט מִיר פָֿאלְגְן
וֶועסְטוּ הָאבְּן גְרוֹיס הַצְלָחָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

שא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם א׳ לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן ז׳ מְנַחֵם אָב ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

זָעה צוּ טוּהֶן אַסַאךְ צָדָקָה וָחֶסֶד פַּאר קְרַאנְקֶע מֶענְטְשֶׁן,
וָוארוּם דָאס אִיז אַ גְרוֹיסֶע שְׂכַר אִין הִימֶל, אוּן אִיךְ הָאבּ מוֹרָא׳דִיג הַנָּאָה אַז דוּ גֶעבְּסְט זִיךְ אָפּ מִיט קְרַאנְקֶע אוּן דוּ בַּאלַאנְגְסְט צוּ בִּיקוּר חוֹלִים, אוּן דוּ אָרְגֶענֶעזִירְסְט מֶענְטְשֶׁן זָאלְן פָּארְן בַּאזוּכְן קְרַאנְקֶע אוּן הֶעלְפֶּן זֵיי גֶעבְּן צוּ עֶסֶן.

זָאלְסְט וִויסֶן אַז דָאס אִיז דֶער הֶעכְסְטֶער מִצְוָה, סְ׳אִיז נִישְׁטָא קַיין גְּרֶעסֶערֶע מִצְוָה פּוּן דֶעם, אוּן הֶעלְפֶּן אַ צְוֵוייטֶן אִיד דָאס אִיז בַּיים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זֵייעֶר זֵייעֶר חָשׁוּב, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט זֵייעֶר גֶעוָואלְט אַז מֶען זָאל הֶעלְפֶּן אַ צְוֵוייטֶן אִיד, אוּן מִיט דֶעם קֶען מֶען וִויסֶן אוֹיב מֶען אִיז אַן עֶרְלִיכֶער אִיד אָדֶער נִישְׁט וְכוּ׳, אוֹיב מֶען הֶעלְפְּט אַ צְוֵוייטֶן דָאס אִיז אַ סִימָן אַז מֶען אִיז אַן עֶרְלִיכֶער אִיד, חָלִילָה וְחַס אַז אַ מֶענְטְש וויל נִישְׁט הֶעלְפֶּן אַ צְוֵוייטֶן דָאס וַוייזְט אַ פְּגַם אִין זַיין נְשָׁמָה.

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זִיךְ זֵייעֶר זֵייעֶר פְּרֵייעֶן אוֹיף דַיין גְרוֹיסֶן זְכוּת וָואם דוּ הָאסְט אַז דוּ הֶעלְפְּסְט אַרוֹיס קְרַאנְקֶע מֶענְטְשֶׁן, אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל שִׁיקֶן אַ

רְפוּאָה שְׁלֵימָה פַּאר אַלֶע חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל, אוּן זֵיי זָאלְן אַלֶע אוֹיסְגֶעהַיילְט ווֶערְן.

עָם אִיז אַ גְרוֹיסֶע זְכוּת צוּ בֶּעטֶן פַּאר אַלֶע קְרַאנְקֶע מֶענְטְשֶׁן
זֵיי זָאלְן גֶעזוּנְט ווֶערְן, אוּן דָאס אִיז אַ סְגוּלָה אַז בַּיי זִךְ אִין שְׁטוּבּ זָאל נִישְׁט זַיין קֵין קְרַאנְקֶע, אִיבֶּערְדֶעם אִיז ווֹאוִיל אִיז דֶעם מֶענְטְש ווָאס עֶר בֶּעט שְׁטֶענְדִיג פַּאר קְרַאנְקֶע מֶענְטְשֶׁן.

זָאלְסְט הָאבֶּן אַ לֶעבְטִיגֶן טָאג

שב

בְּעָזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם א' לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן ז' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֶּרוּ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

וָואס זָאל אִיךְ דִיר זָאגֶן, עֶס אִיז אַרוֹיסְגֶעקוּמֶען אַזוֹי שֵׁיין דֶער שַׁעַר מִיטֶן קוּנְטֶרֶס "רֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּיי צַדִיקִים", דִי דַאזִיקְסְט זִךְ זֵייעֶר זֵייעֶר פְּרֵייעֶן אוֹיף דִי מַתָּנָה וָואס דֶער בּוֹרֵא בָּל עוֹלָמִים הָאט דִיר גֶעגֶעבֶּן אַז דוּ קֶענְסְט עוֹסֵק זַיין אִין אַזָא הֵיילִיגֶע אַרְבֶּעט אָפְּדְרִיקֶן אַזֶעלְכֶע הֵיילִיגֶע סְפָרִים וָואס אִיז מְקֻרָב אִידִישֶׁע קִינְדֶער צוּם בּוֹרֵא בָּל עוֹלָמִים, אוּן טוּט זֵיי שְׁטַארְקֶן אוּן אַרַיינְבְּלָאזֶן אַ לֶעבְטִיגְקֵייט אִין לֶעבֶּן, בְּזְכוּת דֶעם זָאלְסְטוּ אוֹיךְ גֶעהָאלְפֶּן וֶועֶרְן מִיט נַחַת פוּן דַיינֶע קִינְדֶער, אוּן פַּרְנָסָה בְּנִיקְל, וָוארוּם מֶען קֶען

נִישְׁט מַסְבִּיר זַיִן דִי מַעְלָה פּוּן אֵייגָעם וָואס עֶר אִיז זוֹכֶה
אוּן מְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים.

שְׁטַארְק זִיךְ אוּן זַיי שְׁטֶענְדִיג פְּרַייליךְ, וָוארוּם וֶוער סְ׳אִיז
מְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים אוּן טוּט הֶעלְפֶּן מְקָרֵב זַיִן
אִידִישֶׁע קִינְדֶער צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים פַּאר אִים עֶפְּנְט זִיךְ
אוֹיף אַלֶע טוֹיערְן אִין הִימְל.

אַזוֹי ווִי עֶס וֶועְרְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ (תִּרוּמָה קכ״ח:)
תָּא חֲזִי כָּל מַאן דְּאָחִיד בְּיָדָא דְּחַיָּיבָא, [קוּם אוּן זֶעה,
יֶעדֶער וָואס עֶר הַאלְט אָן אִין דִי הֶענְט פּוּן זִינְדִיגֶע] וְאִשְׁתַּדַּל
בֵּיה לְמִשְׁבַּק אָרְחָא בִּישָׁא, [אוּן עֶר אִיז זִיךְ מִשְׁתַּדֵּל זֵיי
זָאלְן אָפְּלָאזְן דִי שְׁלֶעכְטֶע וֶועגְן וָואס זֵיי הָאבְּן זִיךְ צוּגֶעוואוּנְט
צוּ דֶעם] אִידוּ אִסְתַּלָּק בִּתְלַת סְלוּקִין מַה דְּלָא אִסְתַּלָּק
הָכִי בַּר נַשׁ אַחֲרָא, [עֶר גֶייט אַרוֹיף הוֹיעֶךְ אִין דִי
עוֹלָמוֹת וָואס אַן אַנְדֶערֶע אִיז נִישְׁט זוֹכֶה צוּ דֶעם] גָּרִים
לְאַכְפְּיָא סִטְרָא אַחֲרָא [עֶר אִיז גוֹרֵם מַכְנִיעַ צוּ זַיִן דִי
סִטְרָא אַחֲרָא] וְגָרִים דְּאִסְתַּלַּק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּיקָרֵיה,
[אוּן עֶר אִיז גוֹרֵם דָּאס כְּבַיכוֹל דֶער נָאמָען פּוּן בּוֹרֵא כָּל
עוֹלָמִים זָאל זַיִן טֵייעֶר אוֹיף דֶער וֶועלְט] וְגָרִים לְקַיְּימָא כָּל
עַלְמָא בְּקִיּוּמֵיה לְעֵילָא וְתַתָּא, [אוּן עֶר אִיז גוֹרֵם אַז דִי
וֶועלְט אוּן יֶענֶע וֶועלְט זָאל הָאבְּן אַ קִיּוּם, וָוארוּם אַז מֶען
אִיז מְקָרֵב מֶענְטְשְׁן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן זֵיי אַיינֶערְקֶענֶען
אִים, דָּאס אִיז דֶער עִיקָּר קִיּוּם פּוּן דֶער וֶועלְט], וְעַל הַאי
בַּר נַשׁ כְּתִיב (מַלְאָכִי ב׳) ״בְּרִיתִי הָיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם״

וְזָכִי לְמֶחֱמֵי בְּנִין לִבְנוֹי, וְזָכִי בְּהַאי עַלְמָא וְזָכִי לְעַלְמָא דְאָתֵי, [אוּן אוֹיךְ דֶעם מֶענְטְשׁ אִיז גֶעוָאגְט גֶעוָואָרְן דֶער פְּסוּק אַז מַיין בּוּנְד וֶועט זַיין מִיט אִים אוּן עָם וֶועט רוּעֶן אוֹיךְ אִים דָאם לֶעבֶּן אוּן דֶער שָׁלוֹם, אוּן עֶר וֶועט זוֹכֶה זַיין צוּ זָהֲן קִינְדֶער פוּן זַיינֶע קִינְדֶער, אוּן עֶר וֶועט זוֹכֶה זַיין גְּלִיקְלִיךְ צוּ זַיין אוֹיךְ דִי וֶועלְט אוּן אוֹיךְ יֶענֶער וֶועלְט] כָּל מָאנֵי דִינִין לָא יָכְלִין לְמֵידָן לֵיהּ בְּהַאי עַלְמָא וּבְעַלְמָא דְאָתֵי [קַיין שׁוּם מְקַטְרֵג קֶען נִישְׁט מְקַטְרֵג זַיין נִישְׁט אוֹיךְ דִי וֶועלְט אוּן נִישְׁט אוֹיךְ יֶענֶע וֶועלְט] עָאל בִּתְרֵיסָר תַּרְעֵי וְלֵית מַאן דְיִמְחֵי בְּיָדֵיה [אוּן עֶר גֶייט אַרַיין אִין דִי צְוֶועלְף טוֹיעֶרְן פוּן אַלֶע צְוֶועלְף שְׁבָטִים, אוּן קֶיינֶער קֶען אִים נִישְׁט שְׁטֶערְן] וְעַל דָּא כְּתִיב [אוּן אוֹיךְ אִים אִיז גֶעוָאגְט גֶעוָואָרְן דֶער פָּסוּק] (תְּהִלִּים ק״ב) ״גִּבּוֹר בָּאָרֶץ יִהְיֶה זַרְעוֹ דּוֹר יְשָׁרִים יְבוֹרָךְ הוֹן וָעוֹשֶׁר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עוֹמֶדֶת לָעַד זָרַח בַּחֹשֶׁךְ אוֹר לַיְשָׁרִים״ וְגוֹ׳.

גְּלֵייב מִיר אִיךְ בִּין דִיר זַייעֶר מְקַנֶּא אוֹיךְ דַיין הֵייליגֶע אַרְבֶּעט, נָאךְ אַזֶעלְבֶּע שְׁבָחִים וָואס עָם שְׁטַייט אִין זוֹהַר אוֹיךְ אֵייגֶעם וָואס אִיז מְקָרֵב רְחוֹקִים צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וואוּנְטְשׁ אִיךְ זִיךְ צוּ הָאבֶּן אַ חֵלֶק מִיט דִיר.

דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל אִיבֶּערְדֶרַייעֶן דִי טָעג עָם זָאל וֶוערְן יָמִים טוֹבִים, אוּן מָען זָאל זוֹכֶה זַיין צוּם בִּנְיָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

הַמְאַחֵל לְךָ נֶחָמָה שְׁלֵימָה

שג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם א׳ לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן ז׳ מְנַחֵם אָב ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

קוֹדֶם, קֶענְסְט זִיךְ נִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלְן דֶעם גְּרוֹיסְן זְכוּת וָואס דוּ הָאסְט אַז דוּ הָאסְט אִיבֶּערְגֶעזֶעצְט אוֹיף אִידִישׁ דֶעם קוּנְטְרֵס "רֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּיי צַדִּיקִים", וָוארוּם דָאס אִיז אַ גְּרוֹיסֶער זְכוּת הָרַבִּים, וּוי בַּאוואוּסְט אַז קַיין שׁוּם צַדִּיק הָאט נִישְׁט אַזוֹי מַקְפִּיד גֶעווֶען אַז מֶען זָאל זַיין בַּיי אִים דַיְיקָא רֹאשׁ הַשָּׁנָה אַזוֹי וּוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי, אוּן עֶר הָאט אַסַאךְ גֶעֶרְעדְט פּוּן דִי גְּרוֹיסְקֵייט פּוּן זַיין בַּיי אִים רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִין אוּמַאן, אֲפִילּוּ נָאךְ זַיין הִסְתַּלְקוּת, אוּן רֹאשׁ הַשָּׁנָה קֶען עֶר פּוֹעֵל׳ן פַּאר יֶעדְן אֵיינֶעם וָואס אַנַאנְץ יָאר אִיז שְׁוֶוער צוּ פּוֹעֵל׳ן נָאר דֶער סַמָ״ךְ מֶ״ם לֵייד֗ער פַּארְלֵייגְט זִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְק אוּן אִיז מוֹנֵעַ מֶענְטְשֶׁן פּוּן קוּמֶען אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וָוארוּם דֶער סַמָ״ךְ מֶ״ם וֵוייסְט גַאנְץ גוּט וָואס עֶם וֶועְרְט פּוּן קוּמֶען צוּם רֶבִּי׳ן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אִיבֶּערְדֶעם טוּט עֶר אַלֶע פְּעוּלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם צוּ שְׁטֶערְן דֶעם מֶענְטְשׁ מִיט אַלֶע עֶרְלֵיי תַּחְבּוּלוֹת, קוֹדֶם אִיז דָאס וַוייבּ אַז גְּרוֹיסֶע מְנִיעָה, זִי שְׁטֶערְט דִי מַאן פּוּן קוּמֶען מִיט אַלֶע מִינֵי אוֹיסְרֵייד וְכוּ׳ וְכוּ׳.

אוּן נָאכְדֶעם אִיז דֶער מְנִיעָה וָואס דֶער מֶענְטְשׁ הָאט מְנִיעַת הַמּוֹחַ, וָוארוּם עֶם קוּמֶען דָאךְטֶן צוּזַאם מֶענְטְשֶׁן פּוּן דִי נַאנְצֶע וֶועלְט, אַלֶע עֶרְלֵיי פַּארְשִׁידֶענֶע מֶענְטְשֶׁן וְכוּ׳, אוּן

עֶם פַּאלְט אַרַיין אִין אַ מֶענְטְש חֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְכוּ׳, הַזֹאת נָעֶמְי? אַזוֹי דַאְרְף מֶען אוֹיסְזֶעהֶן? וָוארוּם עֶם אִיז פַּאְרַהַאנֶען אַסַאךְ קַשְׁיוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳.

אָבֶּער וָוען דֶער מֶענְטְש מַאכְט אַ חֶשְׁבּוֹן וָואס הָאבּ אִיךְ מִיט אַן אַנְדֶערְן? מַיין הֵייליגֶע רֶבִּי הָאט גֶעבֶּעטֶן אַז מֶען זָאל זַיין בַּיי אִים אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אוּן עֶר הָאט בְּפֵירוּשׁ גֶעזָאגְט (חֵי מוֹהַר״ן סִימָן ת״ג) נָאר מַיין זַאךְ אִיז רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אוּן עֶם אִיז אַ פָּלֶא בַּיי מִיר אַז דִי אַלֶע וָואס זֵיי גְלֵייבְּן אִין מִיר פַּאְרָוואס זָאל נִישְׁט קוּמֶען צוּ מִיר אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה, קֶיינֶער זָאל נִישְׁט פָּעלְן, אוּן וָועֶר עֶם אִיז זוֹכֶה צוּ זַיין בַּיי מִיר אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה קֶען זִיךְ פְּרֵייעֶן מִיט דֶעם אַנַאנְץ יָאר.

וְיֶדְעְרְאוּם הָאט עֶר גֶעזָאגְט (שָׁם סִימָן ת״ה) מַיין רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִיז אַ גְרוֹיסֶער חִידּוּשׁ דָאס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט דָאס מִיר גֶעגֶעבְּן אַ מַתָּנָה, לֹא מִיבָּעְיָא עֶטְץ אַלֶע דַאְרְפְט עֶטְץ זַיין בַּיי מִיר אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה, נָאר דִי גַאנְצֶע וָועלְט דַאְרְף זַיין בַּיי מִיר אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

אִיבֶּעְרְדֶעם וָוען דֶער מֶענְטְש מַאכְט דֶעם חֶשְׁבּוֹן, קוּקְט עֶר אוֹיף קֶיינֶעם נִישְׁט, אוּן עֶר קוּמְט בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אוּן עֶר אִיז זִיךְ נִישְׁט מְבַלְבֵּל פּוּן קֶיינֶעם נִישְׁט, אֲפִילוּ דָאְרְטְן אִיז דָא פַּאְרְשִׁידֶענֶע סָאְרְטְן מֶענְטְשֶׁן וְכוּ׳, וָואס גֶייט מִיךְ אָן, אִיךְ דַאְרְף הָאבְּן אַ יְשׁוּעָה וְכוּ׳, אִיךְ דַאְרְף הָאבְּן אַ רְפוּאָה וְכוּ׳, קוּקְט עֶר נִישְׁט אוֹיף קֶיינֶעם נִישְׁט.

אַזוֹי ווי אַ מֶענטש דאַרף חלילה גיין אין שְׁפִּיטאל אוּן עֶר זֶעהט דָאךְטן אַלֶע סָארטן קְרַאנְקֶע מֶענטשן וְכוּ' וֶועגן דֶעם וֶועט עֶר זיךְ נישט מוּנֵעַ זיין פּוּן גיין דָאךְטן, וָוארוּם עֶר גייט אַריין זיךְ הֵיילן, דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ עָם קוּמָען זיךְ צוּזַאם צֶענְדְלִינגֶער טוֹיזֶענְטֶער מֶענטשן פּוּן דִי גַאנְצֶע וֶועלְט פִּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, אוּן יֶעדֶער אֵיינֶער מִיט זַיין צָרָה מִיט זַיין פְּרַאבְּלֶעם וְכוּ' וְכוּ', אִיז בְּמֵילָא דאַרף עֶר נישט קוּקֶען אוֹיף קֵיינעם נישט, נָאר פָּארן זיךְ צוּ הֵיילן, אוּן עָם הַארְט נישט וָואסָערֶע מְנָיָן עֶר דַאוָועְנט, אַבִּי עֶר זָאל זַיין רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִין אוּמַאן.

אִיבֶּערְדֶעם איז אַ גְרוֹיסָע זַאךְ וָואס דוּ הָאסְט זיךְ גֶענוּמֶען דֶעם קוּנְטֶרֶס "רֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּיי צַדִּיקִים" וָואס דֶער עִיקָּר קוּנְטֶרֶס אִיז פַּאר דִי פְּרוֹיעֶן וְכוּ', וָוארוּם וֶוען אַ אַנְדֶערֶער אִיז מוּנֵעַ אוּן שְׁטֶערְט פָּארְן אִיז וָואס הָאב אִיךְ מִיט דִיר? אָבֶּער אַ וַוייב זָאגְן דִי חֲזַ"ל (בְּרָכוֹת כד.) **אִשְׁתּוֹ כְּגוּפוֹ**; מִיט אִיר דַארף מֶען זיךְ אוֹיסְקוּמָען וָוארוּם מֶען דַארף לֶעבְּן מִיט אַ וַוייב בְּשָׁלוֹם, אוּן אוֹיף דֶעם הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי מוֹרָא'דִיג מַקְפִּיד גֶעווֶען, אוּן עֶר הָאט בְּפֵירוּשׁ גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן רס"ג) אַז דֶער סַמ"ךְ מ"ם טוּט אַלֶע פְּעוּלּוֹת צוּשְׁטֶערְן דֶעם שָׁלוֹם בַּיִת פּוּן אַ יוּנג פָּארָפֶאלְק, אוּן אַזוֹי וְוי נישט יֶעדֶע פְּרוֹי וֶוייסְט דָאם חֲשִׁיבוּת פּוּן רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּ', אָדֶער אַ חַבְר'טָאךְ הָאט אִיר אָנְגֶעֶרעְדְט אַקֶעגְן וְכוּ', אִיז פַּאר אִיר גֶעשְׁרִיבְּן גֶעוָואךְן דֶער קוּנְטֶרֶס אוֹיפְצוּקְלֶערְן דָאם גְרוֹיסְקֵייט פּוּן אַ פְּרוֹי וָואס לָאזְט פָּארְן דֶעם מַאן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִין אוּמַאן.

דָּאם וָואס דוּ פֿרֶעגְסְט דָּאס דַּיין וַוייב דַּארְף דֶּעמָאלְט
הָאבֶּן אַ קִינְד וָואס זָאלְסְטוּ טוּהֶן זָאלְסְטוּ פָֿארְן אֲדֶער
נִישְׁט? אִיז קוֹדֶם נָאךְ דָּא גַאנְצֶע זִיבֶּן וָואכֶן, בִּיז דֶּעמָאלְט
קֶען זִי נָאךְ הָאבֶּן דָּאס קִינְד בְּשָׁעָה טוֹבָה וּמוּצְלַחַת, אוּן
דוּ וֶועסְט קֶענֶען פָֿארְן, אָבֶּער אוֹיב זִי וֶועט נִישְׁט הָאבֶּן בִּיז
דֶּעמָאלְט דָּאס קִינְד, מוּזְטוּ בְּלַייבֶּן מִיט אִיר, וָוארוּם וֶוען
אַ פְּרוֹי גֶייט צוּם קִינְד שְׁרֶעקְט זִי זִךְ וַיֹּאמֶר, אוּן זִי דַּארְף
הָאבֶּן דֶּעם מַאן לֶעבֶּן זִיךְ.

אִיבֶּערְדֶעם טָאר מֶען נִישְׁט טוּהֶן קַיין וּוילְדֶּע זָאכֶן, נָאר
בְּלַייבֶּן מִיט דִי וַוייב אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אוּן מִבָּל
שֶׁבֶּן אַז מֶען דַּארְף מַאכֶּן אַ בְּרִית טָאר מֶען נִישְׁט טוּהֶן קַיין
הֶפְקֵרוּת אוּן אִיבֶּערְלָאזֶן דָּאס וַוייב מִיטֶן קִינְד אַלֵּיין.

דוּ קֶענְסְט זִיךְ נִישְׁט פָֿארְשְׁטֶעלֶן דִי שִׂמְחָה וָואס אִיךְ הָאב
אַז דוּ לֶערְנְסְט חוּמָשׁ וְרַשׁ"י מִיט מִשְׁנַיוֹת אוּן גְּמָרָא וְכוּ',
אַז וואוֹיל אִיז דִּיר, וָוארוּם עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין בֶּעסֶערֶע זַאךְ
וִוי לִימוּד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וֶוען אַ אִיד לֶערְנְט תּוֹרָה בַּאהֶעפְּט
עָר זִיךְ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶס וֶועְרְט נִשְׁפָּע אוֹיף
אִים אַ גְּרוֹיסֶער לֶעבְּט וְכוּ' וְכוּ', אוּן דֶּער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט
גֶעזָאגְט אַז דֶּער תּוֹרָה מַאכְט רַייךְ בְּגַשְׁמִיוּת אוֹיכֶעט.

דֶּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל אִיבֶּערְדֶרַייעֶן דִי טָעג עֶם זָאל
וֶועְרְן יָמִים טוֹבִים, אוּן מֶען זָאל זוֹכֶה זַיין צוּם בִּנְיָן
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

הַמְאַחֵל לְךָ נֶחָמָה שְׁלֵימָה

דש

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ב׳ לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן ח׳ מְנַחֵם אָב ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

וָואם זָאל אִיךְ דִיר זָאגֶן, אוֹיף דִי וֶועלְט דַארְף מֶען הָאבֶּן אַסַאךְ הִתְחַזְקוּת, עֶם גֵייט אִיבֶּער אוֹיף יֶעדֶן מֶענְטְש וָואם עֶם גֵייט אִיבֶּער, צָרוֹת אוֹן יִסּוּרִים מְרִירוֹת אוֹן מַכְאוֹבִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, סְ׳אִיז נִישְׁטָא קַיין אֵיין מֶענְטְש אוֹיף דִי וֶועלְט וָואם עֶם זָאל נִישְׁט אִיבֶּערְגֵיין אוֹיף אִים עֶפֶּעס אַ אִיבֶּערְגֵייעֶנְץ וְכוּ׳ וְכוּ׳, זֶה בְּכֹה וְזֶה בְּכֹה, אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר, דוּ זָאלְסְט זִיךְ זֶעהֶן זַייעֶר צוּ שְׁטַארְקֶן, וּבִפְרַט אַז דוּ בִּיסְט מְחַזֵּק אַ אַנְדֶערֶער מִיזְטוּ הָאבֶּן מֶער הִתְחַזְקוּת וְוי אַלֶע.

דֶער עִיקָר בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר שְׁטַארְק דוּ זָאלְסְט טוּהֶן אַלֶע פְּעוּלוֹת שֶׁבָּעוֹלָם אַז עֶם זָאל זַיין אַהֲבָה אוּן אַחְדוּת צְווישֶׁן תַּלְמִידֵי הַיכַל הַקוֹדֶשׁ, דֶער סַמָּ״ךְ מֶ״ם פַּארְלַייגְט זִיךְ אוֹיף דִיר זַייעֶר שְׁטַארְק מִיט אַלֶע מִינֵי אוֹפַּנִים שֶׁבָּעוֹלָם עֶם זָאל זַיין פֵּירוּדִים, עֶם לוֹינְט זִיךְ נִישְׁט, וַוייל בַּיים סוֹף וֶועט אַלֶעם בָּטֵל וֶוערֶן, וָוארוּם כָּל זְמַן מ׳הַאלְט זִיךְ צוּזַאמֶען אִיז דָא הַצְלָחָה, אָבֶּער וויפֶּער עֶם הַייבְּט אָן זִיךְ צוּ שְׁפִּילְטֶערְן אוּן צוּ בְּרֶעקְלֶען וֶוערְט עֶם אַלֶעם בָּטֵל, דֶערְפַאר הָאט דֶער הַייליגֶער רֶבִּי נָתָן זַ״ל גֶעזָאגְט שְׁטֶענְדִיג

פַּאר אונזֶערע לייט אִיךְ הָאבּ מֶער צַעַר פּון דִי מַחְלוֹקֶת פּון אִינְעוַוייניג וּוי דִי מַחְלוֹקֶת פּון דְרוֹיסְן וְכוּ' וְכוּ'.

מָען טָאר זִיךְ נִישְׁט פַּאְרמַאכְן דִי אוֹיגְן אוּן זָאגְן אַז סְ'אִיז נִישְׁטָא קַיין מַחְלוֹקֶת וְכוּ', סְ'אִיז נִישְׁטָא קַיין פֵּירוּדִים וְכוּ', לֵייֶדער אִיז יָא דָא, אוּן דֶער סַמָּ"ךְ מָ"ם וְוִיל אוּנְז צוּבְּרֶעכְן אוּן צוּשְׁפִּילְטָערְן, עֶר וֶועט נִישְׁט מַצְלִיחַ זַיין וֶועְן אִיךְ בִּין אַזָא עַקְשָׁן שׁוֹין אִיבֶּער פּוּפְּצִיג יָאר מְ'הָאט פְּרָאבִּירְט מִיךְ צוּבְּרֶעכְן פּוּן אַלֶע זַייטְן אוּן סְ'אִיז זֵיי נִישְׁט גֶעלוּנְגֶען, אוּן אִיךְ הָאף צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים סְ'וֶועט זֵיי נִישְׁט גֶעלוּנְגֶען, וָוארוּם וֶועְן אַ מֶענְטְש וִויל נָאְרנִישְׁט נָאר דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַלַיין אוּן דָאס אִיז זַיין נַאנְצֶע רְצוֹנוֹת אוּן כִּיסּוּפִין, נִכְלָל וֶועְרְן אִין אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אוּן אַרַיינְשַׁיינֶען אִין אַ אַנְדֶערְן אוֹיךְ דִי וֶעלְבֶּע הַרְגָּשָׁה עֶר זָאל שְׁפִּירְן אַז עֶם אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוֹת אוֹיסֶער דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וְכוּ' וְכוּ' דֶעמְאלְט קֶען מֶען אִים נָאְרנִישְׁט טוּהְן, מֶען קֶען אִים נִישְׁט צוּבְּרֶעכְן, וַוייל סְ'אִיז שׁוֹין נִישְׁטָא וָואס צוּ צוּבְּרֶעכְן וְכוּ', מֶען קֶען אִים נָאְרנִישְׁט טוּהְן וַוייל סְ'אִיז שׁוֹין נִישְׁטָא וֶועמֶען צוּ טוּהְן וְכוּ' וְכוּ'.

אוֹיב אַ מֶענְטְש אִיז זִיךְ מְבַטֵּל אִינְגַאנְצְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים לֶעבְּט עֶר אַ חַיִים טוֹבִים, אוּן עֶר הָאט אַ עַיִן טוֹבָה, אַ גוּט אוֹיג אוֹיף יֶעדְן אֵיינֶעם, אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר זָאלְסְטוּ זִיךְ שְׁטַארְקְן, דוּ זָאלְסְט זִיךְ נִישְׁט לָאזְן פַּארְפִּירְן פּוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, זֶעה עֶם זָאל נָאר זַיין

אַחְדוּת אוּן אַהֲבָה צְוויִשְׁן דִי תַּלְמִידִים פּוּן הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ,
וֶועסְטוּ זֶען מִיר וֶועלְן הָאבְּן גְרוֹיסָע הַצְלָחָה.

מָען דַארְף זִיךְ שְׁטַארְקְן מִיט אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אַז דָער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז דָא, אוּן וָואס מָען זֶעהְט אוּן וָואס מָען הֶערְט אוּן וָואס מָען שְׁפִּירְט אִיז אַלֶעס אֱלֹקוּת, וָוארוּם דוֹמֶם צוֹמַח חַי מְדַבֵּר אִיז אַ לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וֶוער סְ'נֶעמְט דָאס אַרַיין בַּיי זִיךְ דֶער לֶעבְּט אַ חַיִים טוֹבִים אַ חַיִים מְתוּקִים וְכוּ' וְכוּ', אַ זִים לֶעבְּן, אַ לֶעבְּטִיג לֶעבְּן וְכוּ', וָוארוּם סְ'אִיז נָאכְנִישְׁט דָא אַזָא זִיסְקֵייט אוּן אַ לֶעבְּטִיגְקֵייט וִוי דֶער מָענְטְש שְׁפִּירְט אַז דָער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז דָא, אַז וואוֹיל אִיז דָער מָענְטְש וָואס עֶר וִויל נָאְרְנִישְׁט נָאר נִכְלָל וֶוערְן אוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן דָאס אַרַיְנְבְּרֶעְנְגְן אִין אַנְדֶערֶע אוֹיפְעט.

דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט דִיר גֶעהָאלְפְּן אַז דוּ הָאסְט בָּחוּרִים אוּן דוּ קֶענְסְט מִיט זֵיי רֶעדְן פּוּן הֵייליְגְן רֶבִי'ן זָאלְסְטוּ מִיט זֵיי מַרְבֶּה זַיין בְּשִׂיחוֹת וְסִיפּוּרִים פּוּן צַדִיקִים, וָואס דָאס הָאט אַ גֶעוָואלְדִיגֶע כֹּחַ צִיעֶן דִי הֶערְצֶער פּוּן אִידִישֶׁע קִינְדֶער צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן דֶער עִיקֶר זָאלְסְטוּ זֵיי אַרַיְנְלֵייגְן דָאס גְרוֹיסְקֵייט פּוּן לִימוּד מִשְׁנַיוֹת, וָוארוּם אַ נְשָׁמָה וָואס אִיז נִכְשָׁל גֶעוָוארְן מִיט וָואס עֶס אִיז נִכְשָׁל גֶעוָוארְן וְכוּ' וְכוּ', אַזוֹי וִוי סְ'הַיְנְט דָא נֶעבֶּעךְ פָּגוּם'דִיגֶע בָּחוּרִים וְכוּ' וְכוּ', זָאלְן זֵיי אַסַאךְ זָאגְן מִשְׁנַיוֹת, עֶנְדִיגְן אֵיין פֶּרֶק נָאכְן אַנְדֶערְן, מִיט אַ גֶעוָואלְדִיגְן בֶּענְקֶענִיש, אַז וואוֹיל

אִיז דֶעם בָּחוּר וָואס עֶר אִיז זוֹכֶה צוּ לֶעְרנֶען יֶעדֶן טָאג זַייעֶר אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, אוּן דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ זָאל עֶר זָאגָן אַסַאךְ דַפִּים גְּמָרָא, וָואס דָאס צוּשְׁנַייט דִי קְלִיפּוֹת, וּוִי דִי חַז"ל זָאגָן (שַׁבָּת קוּ:) גְּמָרָא גְּמוֹר זְמוֹרָתָא תְּהֵא; הָאבָּן צַדִּיקִים גֶעטַייטְשְׁט אַז דָאס אִיז מִלָּשׁוֹן אֲמִירָה בָּל עָרִיצִים וְכוּ', אַז מֶען לֶערְנְט אוּן מֶען זָאגְט גְּמָרָא צוּשְׁנַייט דָאס אַלֶע קְלִיפּוֹת.

אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְק זִיךְ זַייעֶר שְׁטַארְק, אוּן פַאל נִישְׁט אַרָאפּ בַּיי זִיךְ, אוּן אִיךְ בֶּעט דִיר זַייעֶר נָאכְאַמָאל אוּן נָאכְאַמָאל וֶעה צוּ טוּהֶן אַלֶעם אִין דֶער וֶועלְט אַז עֶם זָאל נִישְׁט זַיין חָלִילָה וְחַס בַּיי אוּנְז קַיין פִּירוּדִים, וָוארוּם דֶעמָאלְט וֶועט עֶם שַׁאדְטֶן פַאר יֶעדֶן אֵיינֶעם, אִיךְ וֶויים אַז דוּ בִּיסְט נִישְׁט גוֹרֵם צוּ מַחְלוֹקֶת אוּן פִּירוּדִים וְכוּ' וְכוּ', אָבֶּער לֵייֶדער לֵייֶדער דֶער סַמ"ךְ מֶ"ם רוּהְט נִישְׁט אַיין אַ מִינוּט אוּן עֶר וִויל נָאר צוּבְּרֶעכְן דִי נַאנְצֶע חֲבוּרָה, זָאלְסְטוּ זֶעהֶן דָאס נִישְׁט צוּ צוּלָאזָן.

אִיךְ הָאב אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט אַ קְהִילָה פּוּן אַלֶע עֶרְלֵיי מֶענְטְשֶׁן, אוּן סְ'אִיז מִיר אַ שְׁוֶוערֶע אַרְבֶּעט וֵיי צוּ הַאלְטֶן צוּזַאמֶען וְכוּ' וְכוּ', אָבֶּער דָאךְ בִּין אִיךְ זוֹכֶה וֵיי הַאלְטֶן צוּזַאמֶען, אוּן דָאס אִיז דִי גַאנְצֶע הַצָלָחָה.

דִי רִשָׁעִים פְּרָאבִּירְן מַסָּרֵ"ן פּוּן אַלֶע זַייטֶן וָואס וֵיי קֶענֶען נָאר, אוּן וֵיי זֶענֶען נִישְׁט מַצְלִיחַ, אוּן וֵיי וֶועלְן נִישְׁט מַצְלִיחַ זַיין, פַּארְוָואס? וַוייל מִיר זֶענֶען אִינֶעוויניג אַזוֹי

בְּאַחְדוּת וּבְאַהֲבָה בִּפְרַט דִּי פְּרוֹיעֶן הֶעלְפֶּן אייְנֶער דֶעם אַנְדֶערְן אַרוֹיס, וֶועט דֶער סַמָ"ך מֶ"ם בְּשׂוּם פָּנִים וְאוֹפֶן נִישְׁט קֶענֶען אוּנְז בֵּייקוּמֶען.

דֶעם פְּרַייטָאג אִיז גֶעוֶוען גֶעשְׁמוּצְט אוֹיף אוּנְז אִין אַ צַייטוּנְג דִּי אַרְגְסְטֶע שְׂמוּץ וָואם עֶם קֶען נָאר זַיין, דִּי אַרְגְסְטֶע לִיגְנְטֶם אוּן לָשׁוֹן הָרַע אוּן רְכִילוּת אוּן נִיבּוּל פֶּה וָואם מֶען קֶען זִיךְ אֲפִילּוּ פָּארְשְׁטֶעלְן אַז דָאס קֶען וֶוערְן גֶעשְׁרִיבְּן אִין אַ צַייטוּנְג וְכוּ', וָואם פְּרַייעֶ הָאבְּן שׁוֹין גֶעזָאגְט אַז דָאס אִיז פָּשׁוּט אַ גוּזְמָא וְכוּ', וַיי הָאבְּן דָאס נִישְׁט גֶעקֶענְט אוֹיסְהַאלְטְן וְכוּ', אוּן דִּי בוּשׁוֹת אוּן דִּי חֶרְפּוֹת וָואם מִיר לַיידְן קֶען מֶען נָאְרְנִישְׁט מַסְבִּיר זַיין, אוּן וֶוער שְׁטַייט אִינְטֶער דֶעם, אַיין טָמֵא מְטוּמָא, וָואם עֶר דַאְרְף זַיין דֶער רָב פּוּן שְׁטֶעטְל וָואם עֶר אִיז אַ חוֹטֵא וּמַחְטִיא אֶת הָרַבִּים וְכוּ' וְכוּ', אוּן אַף עַל פִּי כֵּן שְׁטַארְקְן מִיר זִיךְ אוּן מִיר וֶועְרְן נִישְׁט צוּבְּרָאכְן, נָאר מִיר דֶערְהַאלְטְן זִיךְ מִיט אַלֶע מִינֵי אוֹפַּנִים שֶׁבָּעוֹלָם, אוּן דָאס אִיז אַ דַאנְק דִּי אַחְדוּת וָואם עֶם אִיז דָא צְווישְׁן אוּנְז.

אוּן דָאס הָאבּ אִיךְ אַרַייְנְגֶעלַייגְט אִין אַלֶע תַּלְמִידִים, אַז מֶען זָאל זִיךְ הַאלְטְן צוּזַאמֶען, וָוארוּם אִיךְ הָאבּ גֶעזֶעהְן בְּמֶשֶׁךְ אַלֶע דוֹרוֹת וָואם הָאט גֶעמַאכְט אָפְּקִילְן מֶענְטְשְׁן פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן פּוּן לִימּוּד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְכוּ' וְכוּ', נָאר דִּי פִּירוּדִים וָואם עֶם אִיז גֶעוֶוען צְווישְׁן מֶענְטְשְׁן.

דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאנְט (שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן צ"א) אַז סְגוּלָה לְהַתְמָדָה אִיז וֶוען מֶען רֶעדְט נִישְׁט אוֹיף קֵיינֶעם, אוּן מֶען

פְּרָאבִּירט צוּ זַיין בְּאַחְדוּת מִט יֶעדְן אֵיינֶעם, דֶעמָאלְט הָאט מָען אַ חֵשֶׁק צוּ לֶערְנֶען תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, אָבֶּער דִי מִינוּט מ׳הֵייבְט אָן צוּ רֶעדְן אוֹיף דֶעם אָדֶער אוֹיף דֶעם אָדֶער אוֹיף יֶענֶעם אָדֶער אוֹיף אַ צְוֵוייטְן וְכוּ׳ וְכוּ׳ פַארְלִירְט מָען דֶעם חֵשֶׁק פוּן לֶערְנֶען.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר, טוּה וָואס דוּ זָאלְסְט טוּהְן אַלֵיין צוּ זִיךְ שְׁטַארְקְן, אוּן שְׁטַארְקְן אַנְדֶערֶע, אוּן דֶער עִיקָּר אַרְבֶּעטְן אוֹיף אֵיין נְקוּדָּה עֶם זָאל זַיין נָאר אַחְדוּת אוּן אַהֲבָה, כֵּיינֶער וויל נִישְׁט צוּנֶעמֶען דַיין שְׁטֶעלֶע וְכוּ׳, דָאס אִיז אַ גְרוֹיסֶע דְמִיוֹן וְכוּ׳, דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן כ״ח) אַז דֶער דְמִיוֹן דָאס אִיז דֶער אַרְגְסְטֶער יֵצֶר הָרַע, וַוייל דָאס פַּארְשְׁטֶעלְט אֱלֶקוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן מָען דַארְף אַרוֹיסְגֵיין פוּן דְמִיוֹן אוּן קוּמֶען צוּם שֵׂכֶל; וָואס אִיז דֶער שֵׂכֶל? זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי (לִיקּוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן א׳) אַז אַ אִיד דַארְף שְׁטֶענְדִיג קוּקְן אוֹיפְן שֵׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וָואס דָאס אִיז דִי אֱלֶקוּת וָואס סְ׳בַאהַאלְט זִיךְ אִין יֶעדַע זַאךְ, וָוארוּם דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים גֶעפוּנְט זִיךְ אִיבֶּערָאל, אוּן וֶוען אַ מֶענְטְש גֶעוואוֹינְט זִיךְ צוּ שְׁטֶענְדִיג צוּ קוּקֶען נָאר אוֹיפְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דֶעמָאלְט וֶועט אִים כַּיין שׁוּם זַאךְ נִישְׁט צוּבְּרֶעכְן, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם מֶענְטְש וָואס עֶר אִיז שְׁטַארְק אִין אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וֶועט אִים גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

הַמְאַחֵל לְךָ נָחָמָה שְׁלֵימָה

שה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ב׳ לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן ח׳ מְנַחֵם אָב ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו מִיט אַלֶע בִּילְדֶער פּוּן דִי יְשִׁיבָה.

וָואם זָאל אִיךְ דִיר זָאגֶן, דוּ דַארְפְסְט זִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְקֶן, וָוארוּם בָּזֶה הָעוֹלָם מוּז מֶען הָאבֶן הִתְחַזְקוּת, וּוי דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט "הָעִיקָר שֶׁקּוֹרִין דֶערְהַאלְטֶן זִיךְ" עֶם גֵייט אִיבֶּער אוֹיף יֶעדֶן מֶענְטְש צָרוֹת אוּן יִסּוּרִים בִּיטֶערְנִיש מִיט וַוייטָאגֶן וְכוּ' וְכוּ', זֶה בִּכְּה וְזֶה בִּכְּה, עֶם אִיז נִישְׁטָא קַיין אֵיין מֶענְטְש וָואם זָאל אִים גֵיין גְּרִינְג דֶער לֶעבֶן, וּוי דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז מְגַלֶּה גֶעווֶען (לִיקּוּטֵי מוֹהֲר״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן קי״ט) אַז עֶם זֶעהְט אוֹיס אַז דָא אִיז נָאר דֶער גֵיהִנּוֹם, עֶם אִיז נִישְׁטָא קַיין עוֹלָם הַזֶּה וְכוּ', אָדֶער גַּן עֵדֶן אָדֶער גֵיהִנּוֹם.

אַז אַ אִיד אִיז זוֹכֶה אוּן עֶר הָאט רֵיינֶע אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דָאס עֶר אִיז מְחַיֶּה אוּן מְהַוֶּוה אוּן מְקַיֵּים דִי גַאנְצֶע בְּרִיאָה, אוּן אַלְסְדִינְג אִיז אֶלְקוּת, אוּן קַיין שׁוּם זַאךְ וֶועְרְט נִישְׁט גֶעטְוּהְן אַלֵיין נָאר בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִיוּת וּוי דִי חַזַ״ל זָאגְן (חוּלִין ז:) אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה אֶלָּא אִם כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה; [אַ מֶענְטְש כַאפְּט נִישְׁט קַיין קְלַאפּ אִין קְלֵיין פִּינְגֶער אֵיידֶער מֶען רוּפְט אוֹיס קוֹדֶם אִין

הִימְל] וויִדער זָאגְן דִי חֲזַ"ל (יומָא לח.) בְּשִׁמְךָ יִקָּרָאוּךָ וּבְמִקּוֹמְךָ יוֹשִׁיבוּךָ, אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמַה שֶׁמּוּטָן לַחֲבֵירוֹ, וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּמַלְכוּת חַבְרָתָהּ אֲפִילּוּ כִּמְלוֹא נִימָא; [אֵיין מֶענְטש קֶען נִישְׁט טְשֶׁעפֶּענען דֶעם צְוַוייטְן אוּן אֵיין קֶענִיגְרַייךְ קֶען נִישְׁט אָנְרִירן דֶעם צְוַוייטְן אֲפִילּוּ ווִי אַ פָּאדִים] וָואהִם יֶעדָע זַאךְ אִיז מוּשְׁגָח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִיוּת.

מָען קֶען זִיךְ עֶם אֲפִילּוּ נִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלְן ווִי וַוייט דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים גֶעבְּט אַכְטוּנְג אוֹיף יֶעדְן אֵיינֶעם, אַזוֹי וַוייט דָאס דִי חֲזַ"ל זָאגְן (בְּרכוֹת נח.) אֲפִילּוּ רֵישׁ גָּרְגִיתָא מִן שְׁמַיָּא מַנּוּ לֵיהּ; [אֲפִילּוּ אֵיינֶער וָואס אִיז מְמוּנֶה אוֹיף דִי בּוֹרוֹת אוּן דִי מִיסְט אִיז אוֹיךְ אוֹיפְגֶענוּמֶען פּוּן הִימְל], עֶם אִיז נִישְׁטָא קֵיין זַאךְ וָואס אִיז אַלֵיין, אַלֶעם אִיז פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

מִיר דַאכְט זִיךְ אַז דָאס גַאנְצֶע בֵּית הַמִּדְרָשׁ וָואס אִיז אוֹיפְגֶעבּוֹיעֶט גֶעוָואהְרְן יֶעצְט אִין קֶעמְפּ בְּמֶשֶׁךְ צְוַוויי דְרֵיי טָעג אִיז אַ אָפֶּענֶער מוֹפֵת וְכוּ', אַ אָפֶּענֶער צֵייכֶענוּנְג אַז עֶם אִיז דָא אַ בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶם אִיז הַיינְט אוֹיכֶעט דָא צַדִּיקִים וְכוּ', ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי דָאט גֶעזָאגְט פַּאר רֶבִּי נָתָן זַ"ל (שִׂיחוֹת מוֹהַר"ן סִימָן קצ"ב) וֶוען עֶר דָאט אִים גֶעזָאגְט אַז דִי וֶועלְט גְלֵייבְט נִישְׁט אַז הַיינְט אִיז אוֹיךְ דָא גְרוֹיסֶע צַדִּיקִים אַזוֹי ווִי אִין דִי פְּרִיעֲדִיגְע דוֹרוֹת, דָאט אִים דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶענְטפֶּערְט, אוֹיב מֶען גְלֵייבְט אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דַארְף מֶען גְלֵייבְן אַז עֶם אִיז אוֹיךְ דָא צַדִּיקִים,

וָואורום אַזוי ווי דֶער בוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים גֶעפּוּנְט זִיךְ אַזוֹי אִיז דָּא צַדִּיקִים אִין יֶעדֶער דוֹר, עַיֵין שָׁם.

נָאר מֶען דַאְרְף זִיךְ שְׁטַאַרְקֶן מִיט אֱמוּנַת חֲכָמִים, וָואורום דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ס"א) עֶס אִיז אַ שְׁוֵוערֶע נִסָּיוֹן זִיךְ שְׁטַאַרְקֶן מִיט אֱמוּנַת חֲכָמִים, וָואורום אַ מֶענְטְש וָואס עֶר טוט שְׁמוּעֶן וְכוּ', גֶייט אִים אַרוֹיף צוֹאֶה אוּן טִינוּף אִין קָאפּ וְכוּ', אוּן פַּאדְרֶייט אִים אִינְגַאנְצֶן וְכוּ', בִּיז עֶר שְׁפֶּעט פּוּן הֵיילִיגֶע סְפָרִים וָואס זֵיי זֶענֶען מְגַלֶּה גֶעטְלִיבְקֵייט וְכוּ', אוּן זֶענֶען מְקַרֵב אִידֶן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

אִיבֶּעְרֶדֶעם דַאְרְף מֶען אַסַאךְ בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז מֶען זָאל זַיין שְׁטַאַרְק מִיט אֱמוּנַת חֲכָמִים, אוּן גְלֵייבֶן אַז הַיינְט אִיז אוֹיךְ דָּא אַזַא מַדְרֵיגָה וווי דֶער נָבִיא זָאגְט (עָמוֹס ג' ז') "כִּי לֹא יַעֲשֶׂה אֲדֹנָ"י אֱלֹקִי"ם דָּבָר כִּי אִם גִּלָּה סוֹדוֹ אֶל עַבָדָיו הַנְּבִיאִים" אוּן דָאס אִיז דִי שְׁוֵוערְסְטֶע בְּחִירָה, וָואורום דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט אוּנְז מְגַלֶּה גֶעווֶען (לִיקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן קפ"ו) אַז דִי אַלֶע וָואס זֵיי הָאבֶן אֱמוּנַת חֲכָמִים זֶעהֶן אֲפֶּעמֶע מוֹפְתִים אוֹיף שְׁרִיט אוּן טְרִיט וְכוּ', עַיֵין שָׁם.

וָוען דוּ זָאלְסְט זִיךְ גוּט בַּאטַראכְטֶן וווי אַזוֹי עֶטְץ הָאטְם אוֹיפְגֶעבּוֹיעט דֶעם בִּנְיָן הַיְשִׁיבָה, דָאס בֵּית הַמִּדְרָשׁ, אוּן תַּלְמוּד תּוֹרָה, אוּן אוֹיךְ אַ דְרִיקֶעריי וְכוּ' וְכוּ', דָאס אַלֵיין אִיז אֵיינֶע פּוּן דִי גְרֶעסְטֶע וואוּנְדֶער, מַמָּשׁ וווי דִי חֲזַ"ל

זָאגן (נדה ל) לְעוֹלָם אֲפִילוּ בַּעַל הַנֵּס אֵינוֹ מַכִּיר בְּנִיסּוֹ; מֶען זָאל קֶענֶען אוֹיפְּשְׁטֶעלְן אַזַא שִׁייֶנע זַאךְ וֶוען עֶס אִיז נִישְׁטָא אִין קֶעשֶׁעפְט אַ פְּרוּטָה אַחַת וְכוּ' וְכוּ', דָּאס קֶען קֵיינֶער נִישְׁט גְּלַייבְּן.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר, אַזוֹי וִוי דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט מִיט עֶנְק אַלֶע גֶעטוּהָן אַזוֹיפִיל אָפֶּענֶע נִסִּים, זָאלְט אִיר אַרַיינְלַייגְן אִין דִי בָּחוּרִים אַסַאךְ יִרְאַת שָׁמַיִם, אוּן מִדּוֹת טוֹבוֹת, וּבִפְרַט אִין תַּלְמוּד תּוֹרָה דָּארְטְן זָאלְט אִיר לֵייגְן דֶעם גְּרֶעסְטְן דָּגוּשׁ, אוֹיפְּנֶעמֶען מְלַמְּדִים יְרֵאֵי הַשֵּׁם, אוּן לֶערְנֶען מִיט זֵיי אַלֶ"ף בֵּי"ת, אוּן סִידּוּר, אוּן חוּמָשׁ, אוּן מִשְׁנַיוֹת, אוּן גְּמָרָא, וְכוּ', יֶעדֶער קְלַאס בַּאזוּנְדֶער, אוּן אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט אוֹיסְמִישְׁן דִי תַּלְמוּד תּוֹרָה מִיט דִי יְשִׁיבָה, וָוארוּם דִי יְשִׁיבָה אִיז אַ וואוּנְדֶער וִוי אַזוֹי מֶען בְּרֶענְגְט צוּרִיק פַּארְלוֹירֶענֶע אִידִישֶׁע נְשָׁמוֹת צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אָבֶּער דִי תַּלְמוּד תּוֹרָה זָענֶען דָּאךְ רֵיינֶע אִידִישֶׁע נְשָׁמָה'לֶעךְ, תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן שֶׁאֵין בָּהֶם חֵטְא, אוֹיף זֵיי דַּארְף מֶען זַייעֶר זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן וְכוּ' וְכוּ', אוּן אוֹיב עֶטְץ וֶועטְץ מִיר פָּאלְגְן וֶועט עֶטְץ הָאבְּן גְּרוֹיס הַצְלָחָה, אַזוֹי וִוי אִיר זֶעהְט וָואס אִיר הָאט גֶעהַאט בִּיז יֶעצְט.

בִּפְרַט אִיר הָאט גֶעוָואלְט טוּהְן אַ וִוילֶּדֶע זַאךְ בְּרֶענְגְן אַן אַלְטְן צָעבְּרָאכֶענֶעם פַּארְפָּאלְטֶע טֶרֶעפְלֶער, אוּן נָאךְ צָאלְן צֶען טוֹיזֶענְט דָּאלְלֶער וְכוּ' וְכוּ', בִּשְׁעַת אִיר הָאט גֶעפָּאלְגְט הָאט עֶטְץ אַ שַׁיין בֵּית הַמִּדְרָשׁ, [לַייֶדֶער הָאט דֶער גּוֹי נִישְׁט צוּרִיק גֶעגֶעבְּן פּוּנְקְ טוֹיזֶענְט דָּאלְלֶער וָואס

מָען הָאט אִים גֶעגֶעבְּן פַאר דִיפַאזִיט, דָאס אִיז וַוייל מָען אִיז זִיךְ נִישְׁט שׁוֹאֵל עֵצָה קוֹדֶם וְכוּ', וָוארוּם דָער הַיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן קמ"ג) **אַז** מָען פְֿרֶעגְט אַן עֵצָה פּוּן אַ צַדִיק הָאט מָען הַצְלָחָה].

פַֿאַרגֶעסְט נִישְׁט אֵיין מִינוּט וָואסָערָע נֶם אִיר הָאט גֶעהַאט מִיטְן אִינְסְפֶּעקְטָער וְכוּ', וָוען אִיר וָועט וַוייטָער זִיךְ שְׁטַאַרְקְן מִיט אֱמוּנַת חֲכָמִים וָועט אִיר זֶעהְן נָאךְ גְֿרֶעסָערָע נִסִים אוּן מוֹפְתִים.

דָער עִיקָר אִיז אַרַיינְשַׁיינֶען אִין דִי בָּחוּרִים שִׂמְחָה, זֵיי זָאלְן שְׁטֶענְדִיג פְֿרֵיילִיךְ זַיין, אָבֶּער גְֿלֵייכְצַייטִיג אַרַיינְלֵייגְן אִין זֵיי עִיקָרֵי יַהֲדוּת, פְֿשׁוּט אִידִישְׁקֵייט, אָנְגֶעהוֹיבְן פּוּן זִיךְ אָפְּגִיסְן נֶענְגְל וַואסָער וְכוּ', אוּן גֵיין מִיט אַ טַלִית קָטָן וְכוּ', אוּן נִישְׁט טְשֶׁעפֶּען דִי בָּארְד מִיט פֵּיאוֹת וְכוּ', אוּן דַאוֶוענֶען עֶרְלִיךְ אִין אַ סִידוּר דַיְיקָא, נִישְׁט אוֹיסֶעלַוויינִיג, וָוארוּם אַ בָּחוּר קֶען מָען דָערְקֶענֶען זַיין יִרְאַת שָׁמַיִם וִויאַזוֹי עֶר דַאוֶוענְט, עֶר מוּז שְׁטֵיין אִין אֵיין פְֿלַאץ אוּן אַרַיינְקוּקְן נָאר אִין סִידוּר, אוּן מְקַשֵּׁר זַיין דִי מַחְשָׁבָה צוּם דִיבּוּר, אוּן נִישְׁט אוֹיסֶרֶעדְן פּוּן אָנְפַאנְג דַאוֶוענֶען בִּיזְן סוֹף וְכוּ', אוֹיךְ וַואשְׁן זִיךְ צוּם עָסְן וְכוּ', אוּן בֶּענְטְשְׁן אִין אַ סִידוּר, אוּן פַֿארְשְׁטֵייט זִיךְ נִישְׁט אַרָאפְֿלֵייגְן זִיךְ בִּיז מָען הָאט זִיךְ אָנְגֶעגְרֵייט נֶענְגְל וַואסָער, אוּן נַאטִירְלִיךְ לֵייגֶען קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִיטָה בְּנוּסַח הָאֲרִיזַ"ל.

כָּאטְשׁ דִי אַלֶע זַאכְן זֶעהְט אוֹיס קְלֵיינִיגְקֵייטְן אָבֶּער דָאס אִיז עִיקְרֵי יַהֲדוּת, יְסוֹדוֹת פּוּן אִידִישְׁקֵייט, אוּן אַלֶעס

אֲשֶׁר בַּנַּחַל

דַאִרְף זַיִן גֶעטוּהָן נָאר מִיט שִׂמְחָה, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי חָאט גֶעזָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת שִׂמְחָה סִימָן א) בְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׂמְחָה זֶה סִימָן שֶׁלִּבּוֹ שָׁלֵם לֵאלֹקָיו.

עֶם קוּמְט יֶעצְט תִּשְׁעָה בְּאָב דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל אוּנְז הֶעלְפֶן אוּן עֶר אַלֵיין זָאל אוּנְז אוֹיפְבּוֹיעֶן דֶעם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ ווִי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (בָּבָא קַמָּא ס:) אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עָלַי לְשַׁלֵּם אֶת הַבְּעֵרָה שֶׁהִבְעַרְתִּי אֲנִי הִצִּיתִי אֵשׁ בְּצִיּוֹן שֶׁנֶּאֱמַר (אֵיכָה ד' י"א) וַיְצַת אֵשׁ בְּצִיּוֹן וַתֹּאכַל יְסוֹדוֹתֶיהָ וַאֲנִי עָתִיד לִבְנוֹתָהּ בָּאֵשׁ שֶׁנֶּאֱמַר (זְכַרְיָה ב' ט') "וַאֲנִי אֶהְיֶה לָהּ חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב וּלְכָבוֹד אֶהְיֶה בְּתוֹכָהּ".

נַאטִירְלִיךְ דַאִרְף מֶען זֶעהֶן דָאס דִי בָּחוּרִים זָאלְן נִישְׁט אַרוּמְגֵיין לֵיידִיג נַאנְץ תִּשְׁעָה בְּאָב, עֶנְדֶערְש זָאלְן זֵיי שְׁלָאפֶן, בַּיי אוּנְז אִיז מֶען זִיךְ נוֹהֵג מֶען לֵיינְט מְגִילַת אֵיכָה בַּיינַאכְט אוּן אוֹיךְ אִינְדֶערְפְרִי אַזוֹי ווִי דֶער גְּרָ"א חָאט זִיךְ גֶעפִירְט.

מֶען דַאִרְף זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן דָאס דִי בָּחוּרִים זָאלְן נִישְׁט רֵייכֶערְן קַיין צִיגַארֶעטְלֶעךְ, כָּאטְשֶׁע ס'אִיז אַ גְרוֹיסֶע תַּאֲוָה, אָבֶּער אַז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי חָאט גֶעבֶּעטֶן אוּנְזֶערֶע לֵייט מֶען זָאל נִישְׁט רֵייכֶערְן, דַאִרְף מֶען אִים פָּאלְגְן.

אִיךְ חָאף אַז עֶנְק ווֶעלְן גוּט אַרֵיינְלֵיוְגְן דִי וֶועְרְטֶער וָואס שְׁטֵייט דָא אִין הָאָרְץ, ווָעט עֶטְץ הָאבְּן גְרוֹיס הַצְלָחָה.

הַמְאַחֵל לְךָ נֶחָמָה מִן הַשָּׁמַיִם

שו

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ד׳ לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן י׳ מְנַחֵם אָב ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערַהאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

קוֹדֶם בֶּעט אִיךְ דִיר דוּ זָאלְסְט אַוועק וַוארְפֶן פּוּן זִיךְ דִי כְּלֵי מַשְׁחִית וָואס סְ׳הֵייסְט בְּלֶעקְבֶּערי וָואס דָאס אִיז פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ אַבִי אַבוֹת הַטּוּמְאָה, בֵּית הַזּוֹהַמָּא מַמָּשׁ, אוּן לֹא בְּחִינָם אַז דוּ הָאסְט נִישְׁט קַיין פַּרְנָסָה, וָוארוּם אַזוֹי זָאגְט דֶער חָכָם מִכָּל אָדָם (מִשְׁלֵי כט) ״וְרֵעֶה זוֹנוֹת יְאַבֵּד הוֹן״ אַז אַ מֶענְטְשׁ הָאט אַזָא כְּלִי טָמֵא אִין זַיין קֶעשֶׁענֶע וָואס עֶר קֶען דֶערְמִיט זֶעהֶן אַלֶע שְׁמוּץ אִין דֶער וֶועלְט וְכוּ׳ וְכוּ׳, פַארַפַאר הָאט עֶר נִישְׁט קַיין פַּרְנָסָה וְכוּ׳ אוּן מֶען וֶועט אִים וַוארְפֶן פּוּן אֵיין פְּלַאץ צוּם אַנְדֶערְן וְכוּ׳.

יֶעצְט אַז דוּ וֶועסְט לֶערְנֶען אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת וֶועסְטוּ הָאבֶן פַּרְנָסָה בְּנֵיקֵל, וָוארוּם מִשְׁנָ״ה בַּאטֵרֶעפְט פּוּנְקְט וִוי פַּרְנָסָ״ה, אַז מֶען לֶערְנְט אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת שִׁיקְט דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַסַאךְ פַּרְנָסָה, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (חַיֵּי מוֹהַר״ן סִימָן תק״א) אַז עֶר וִויל זֵייעֶר שְׁטַארְק אַז יֶעדֶער מֶענְטְשׁ זָאל הָאבֶן אַ בַּאשְׁטִימְטֶע פַּרְנָסָה, אַנְשִׁטָאט עֶר זָאל אַרוּמְגֵיין אַ גַאנְצֶן טָאג אוּן זִיךְ מְחַזֵּק זַיין מִיט בְּטָחוֹן וְכוּ׳, זָאל עֶר טוּהְן אַ פְּעוּלָה פַּאר פַּרְנָסָה, דָאס הֵייסְט עֶר זָאל הָאבֶן אַ בַּאשְׁטִימְטֶע פַּרְנָסָה, פּוּנְדֶעסְטְוֶועגֶן הָאט עֶר

אוֹיסְגֶעלָאזט אַז דֶער עִיקָר אִיז בִּטָּחוֹן. אִיבֶּערְדֶעם אַז סְ׳אִיז דִיר אַיינְגֶענֶעמַאלְן אַ מַחְשָׁבָה צוּ טוּהְן עֶפֶּעס אַ כְּלִי פַּאר פַּרְנָסָה זָאלְסְטוּ עֶם זֶעהְן צוּ טוּהְן, אוּן זִיךְ שְׁטַארְקְן מִיט בִּטָּחוֹן אַז דוּ וֶועסְט הָאבְּן הַצְלָחָה מִיט דַיין טוּהְן.

אִיךְ בֶּעט דִיר זֶייעֶר וַוארְף אַוועק אַלֶע כְּלֵי מַשְׁחִית וָואס דוּ הָאסְט בַּיי דִיר, וָוארוּם נִיאוּךְ אִיז אַבִי אַבוֹת הַטּוּמְאָה, אוּן דָאס מַאכְט דֶעם מֶענְטְשׁ אָרֶעם, אוּן דָאס בְּרֶענְגְט דֶעם מֶענְטְשׁ צוּ הָאבְּן חוֹבוֹת.

אוֹיךְ זָאלְסְטוּ וִויסְן אַז שִׂמְחָה אִיז דֶער סְגוּלָה אוֹיף פַּרְנָסָה, וָוארוּם עֶס וֶועְרְט גֶעבְּרֶענְגְט פּוּן צַדִּיקִים דָאס דֶער פָּסוּק (דִּבְרִים ט״ז) וְהָיִיתָ׳ אַךְ׳ שָׂמֵחַ׳, אִיז דֶער סוֹפִי תֵּיבוֹת דֶער שֵׁם פּוּן פַּרְנָסָה ח׳ת׳ך׳, מִיט שִׂמְחָה קֶען מֶען מַמְשִׁיךְ זַיין אוֹיף זִיךְ פַּרְנָסָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

שז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ד׳ לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן י׳ מְנַחֵם אָב ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ ... גֵּרוּ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

עֶם טוּט מִיר לַייד צוּ הֶערְן אַז דוּ בִּיסְט יֶעצְט בְּדַחְקוּת אִין פַּרְנָסָה וְכוּ׳, אוּן אוֹיךְ מֶענְטְשֶׁן זֶענֶען דִיר שׁוּלְדִיג

אַסַאךְ חוּבוֹת וְכוּ׳, וָואם זָאל אִיךְ דִיר זָאגָן, אֵייָנֶע פוּן דִי יְסוֹדוֹת אִין אַ בִּיזָנֶעס, אִיז שְׁטָענְדִיג אַכְטוּנְג צוּ גֶעבָּן אַז יֶענֶער זָאל קוֹדֶם גֶעבָּן אַ אַיינגַאבֶּע (דִיפַאזֶעט בְּלַ״ז) וָוארוּם מְ׳הַייבְּט נִישְׁט אָן צוּ אַרְבֶּעטֶן פַּאר יֶענֶעם בִּיז יֶענֶער לֵייגְט נִישְׁט אַרַיין עֶפֶּעס גֶעלְט, וָואם מִיט דִי גֶעלְט קוֹיפְט מֶען דִי סְחוֹרָה וְכוּ׳ וְכוּ׳.

אוֹיב אֵייָנֶער גֶעבְּט נִישְׁט קֵין אַיינגַאבֶּע (דִיפַאזֶעט בְּלַ״ז) אוּן זָאגְט דִיךְ וָואם? דוּ גְלַייבְּסְט מִיר נִישְׁט? דַארְפְּסְטוּ וויסֶן אַז דֶער מֶענְטְש הַאלְט דִיךְ נִישְׁט בַּיים בַּאצָאלֶן, אִיז וָואם דַארְפְּסְטוּ אָנְהַייבְּן צוּ אַרְבֶּעטֶן פַּאר אִים? אוּן דָאם אִיז בָּדוֹק וּמְנוּסָה, אוּן וָועֶן אֵייָנֶער גֶעבְּט שׁוֹין יָא אַיינגַאבֶּע (דִיפַאזֶעט בְּלַ״ז), וָועֶן דוּ הַאלְסְט שׁוֹין אִינְמִיטֶן אַרְבֶּעטֶן דַארְפְּסְטוּ נָעמֶען פוּן אִים נָאךְ גֶעלְט וְכוּ׳, אוּן נָאכְדֶעם וָועֶן מֶען הַאלְט שׁוֹין בַּיים סוֹף עֶנְדִיגְסְטוּ נִישְׁט בִּיז עֶר גֶעבְּט דִיךְ נָאךְ אַ סְכוּם וְכוּ׳, דָאם אִיז פְּשׁוּט שֵׂכֶל, אוּן עֶס נָעמְט זִיךְ פוּן עֶרְפַארוּנְג (עֶקְסְפִּירִיעֶנְס בְּלַ״ז), וָועֶן מֶען הָאט נִישְׁט דֶעם כְּלַל אִין אַ גֶעשֶׁעפְט וְכוּ׳, אָדֶער אִין אַ אַרְבֶּעט, אִיז נִישְׁט כְּדַאי אָנְצוּהַייבְּן.

אַוודַאי דַארְף מֶען גֶעבְּן קְרֶעדִיט פַּאר אַ מֶענְטְש, אָבֶּער עֶר דַארְף זִיךְ צוּשְׁטֶעלְן אוֹיבְּעט, דֶעמָאלְט וויסְט מֶען אַז עֶר אִיז אַ אָרֶענְטְלִיכֶער מֶענְטְש, (וָואם לֵייגֶער טָאר מֶען הַיינְט קֵיינֶעם נִישְׁט גְלַייבְּן, אָבֶּער אַז אֵייָנֶער גֶעבְּט עֶפֶּעם, אִיז לְכָל הַפָּחוֹת זֶעהְט מֶען אַז עֶר מֵיינְט דָאם עֶרְנְסְט), אָבֶּער סְתָם צוּ אַרְבֶּעטֶן בְּחִינָם וַויל עֶר וָועט דִיךְ

אַמָאל בַּאצָאלְן דָאם אִיז אַ שְׁטוּת וְכוּ', אוּן עֶר אִיז אַ מְאַבֵּד עַצְמוֹ לָדַעַת, אוּן אוֹיךְ אַזַא אוֹפָּן בַּאנְקְרָאטִירְט מֶען בַּיִים סוֹף, אוּן מֶען פַּאלְט אַרַיין אִין חוֹבוֹת, דָאם אִיז דִי אַלֶ"ף בֵּי"ת פוּן אַ גֶעשֶׁעפְט וְכוּ', אָדֶער אַ אַרְבֶּעט וְכוּ', אָדֶער אַ בִּיזְנֶעס וְכוּ'.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר, פָּאלְג מִיר, דוּ דָאסְט אַ גוּטֶע פַּאךְ אִין דִי הַאנְט, אוּן עֶס אִיז בַּאוואוּסְט אַז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעוָואלְט אַז יֶעדֶער אֵיינֶער פוּן אוּנְזֶערֶע לַייט זָאל הָאבֶּן אַ פַּאךְ אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט (חַיֵּי מוֹהַר"ן סִימָן תק"א) אַז עֶר וִויל זֵייעֶר שְׁטַארְק אַז יֶעדֶער מֶענְטְש זָאל הָאבֶּן אַ בַּאשְׁטִימְטֶע פַּרְנָסָה, אַנְשְׁטָאט עֶר זָאל אַרוּמְגֵיין אַ גַאנְצָן טָאג אוּן זִיךְ מְחַזֵּק זַיין מִיט בִּטָּחוֹן וְכוּ', זָאל עֶר טוּהְן אַ פְּעוּלָה פַּאר פַּרְנָסָה, דָאם הֵייסְט עֶר זָאל הָאבֶּן אַ בַּאשְׁטִימְטֶע פַּרְנָסָה, פוּנְדֶעסְטְוֶועגֶן הָאט עֶר אוֹיסְגֶעלָאזְט אַז דֶער עִיקָּר אִיז בִּטָּחוֹן וְכוּ', עַיֵּין שָׁם.

אִיבֶּערְדֶעם גֶעב זֵייעֶר אַבְטוּנג זָאלְסְט נִישְׁט גֶעטְרוֹיעֶן קַיין שׁוּם מֶענְטְש, אֲפִילוּ דַיין בֶּעסְטֶן חָבֵר, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוֹיךְ דֶעם זֵייעֶר מַקְפִּיד גֶעווֶען, וָוען עֶם הָאט זִיךְ גֶעמַאכְט אַז אִיד הָאט פַּאךְלָאךְן גֶעלְט אוּן עֶר אִיז גֶעקוּמֶען צוּם הֵיילִיגֶן רֶבִּי'ן עֶר זָאל אִים מְחַזֵּק זַיין וְכוּ' וְכוּ', הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אוֹיךְ אִים מַקְפִּיד גֶעווֶען זֵייעֶר שְׁטַארְק, אוּן עֶר הָאט בְּפֵירוּשׁ גֶעזָאגְט "אַ מֶענְטְש אִיז מְבַטֵּל אַזוֹיפִיל פוּן תּוֹרָה אוּן תְּפִלָּה בִּיז עֶר פַּאךְדִינְט דִי גֶעלְט, אוּן נָאכְדֶעם קוּמְט דֶער סָמָ"ךְ מָ"ם מִיט

אַ קְלֵיינִקְייט נָעמְט עֶר עֶס צוּ, אוּן דֶערְוַוייל הָאט עֶר אִים צוּגֶענוּמֶען זַייָנֶע טָעג זַייָנֶע וָואכְן זַייָנֶע חֳדָשִׁים וְכוּ' וְכוּ', וָואס עֶר הָאט גֶעדאכְט זִיךְ פְֿלָאגְן פַֿארְדִינֶען דִי גֶעלְט, הָאט עֶר עֶס נָאכְדֶעם צוּגֶענוּמֶען".

אִיבֶּערְדֶעם אוֹיב אַ מֶענְטְש הָאט שׁוֹין מְבַטֵּל גֶעוֶוען פּוּן אַזוֹיפִיל תּוֹרָה אוּן תְּפִלָּה בִּיז עֶר הָאט שׁוֹין דִי גֶעלְט, דַארְף עֶר זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבֶּן אוֹיף דִי גֶעלְט, (עֵ"ז שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן רפ"א, חַיֵּי מוֹהַרַ"ן סִימָן תקמ"ז). עֶס אִיז פַֿארַפַֿאלְן, מֶען טָאר נִישְׁט גֶעטְרוֹיעֶן קֵיינֶעם נִישְׁט, דֶער סַמ"ךְ מ"ם הָאט זַייָנֶע וֶועגְן וִוי אַרַיינְוואַרְפְן מֶענְטְשֶׁן אִין אַ צָרָה וְכוּ', אִים פַֿארְפְֿלָאנְטֶערְן אִין אַ פְֿלָאנְטֶער וְכוּ', אָבֶּער דֶער מֶענְטְש דַארְף זַיין קְלֵיג אוּן וִויסְן פּוּן פָֿארָאוִוס וָואס עֶס גֵייט פַֿאסִירְן.

אוּן דָאס אִיז וָואס דֶער הֵיילִיגֶער תַּנָּא זָאגְט (אָבוֹת פֶּֿרֶק ב') צְאוּ וּרְאוּ אֵיזוֹהִי דֶרֶךְ יְשָׁרָה שֶׁיִּדְבַּק בָּהּ הָאָדָם וְכוּ' רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, הָרוֹאֶה אֶת הַנּוֹלָד; אוּן נָאכְדֶעם הָאט עֶר גֶעזָאגְט (שָׁם) צְאוּ וּרְאוּ אֵיזוֹהִי דֶרֶךְ רָעָה שֶׁיִּתְרַחֵק מִמֶּנָּה הָאָדָם וְכוּ' רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, הַלְוֶה וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם; וָוארוּם וָועֶן אֵייָנֶער אִיז אַ רוֹאֶה אֶת הַנּוֹלָד עֶר קוּקְט שְׁטֶענְדִיג וָואס וָועט זַיין וְכוּ', דֶער פַֿארְשְׁטֵייט שׁוֹין וָועמֶען יָא צוּ בָּארְגֶן אוּן גֶעטְרוֹיעֶן, אוּן וָועמֶען נִישְׁט צוּ בָּארְגֶן אוּן גֶעטְרוֹיעֶן.

וְעַל כּוּלָּם דַארְף מֶען אַסַאךְ בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מֶען זָאל נִישְׁט אַרַיינְפַֿאלְן אִין אַ פְֿלָאנְטֶער פּוּן חוֹבוֹת.

אִיךְ הָאף אַז פּוּן הַיינְט אָן וועסְטוּ מִיר פָּאלְגָן, אוּן דוּ
וועסְט מְקַיֵּים זַיין וָואס דָּא שְׁטַייט, וועסְטוּ הָאבְּן
הַצְלָחָה אִין דַיין פַּאךְ.

דוּ קֶענְסְט זִיךְ נִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלְן וָואס דוּ טוּהסְט אוֹיף מִיט
דַיין הַדְפָּסָה, מֶענְטְשְׁן זָענען זִיךְ פְּשׁוּט מְחַיֶּה מִיט דִי
סְפָרִים, דֶּער זְכוּת זָאל דִיר בֵּייְשְׁטַיין, אוּן זָאל דִיר אָפְּהִיטְן
פּוּן אַלֶּעם בֵּייזְן אוּן שְׁלֶעכְטְס.

וָואס דוּ פְֿרֶעגְסְט וָואס טוּט מֶען אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה אַז
דִי וַוייב אִיז אַקֶעגְן? וְכוּ', זָאלְסְטוּ וויסְן אַז דִי
אַנְדֶערֶע וָואךְ מָאנְטָאג אִיז שׁוֹין חֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב, וָואס
עֶס אִיז פּוּנְקְט פָֿערְציג טָעג פַּאר רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אִיבֶּערְדֶעם
דִי עֶרְשְׁטֶע זַאךְ זָאלְסְטוּ שׁוֹין הָאבְּן אָנְגֶעגְרֵייט אוֹיף
דֶעמָאלְט דֶעם קוּנְטֶרס אוֹיף אִידִישׁ "רֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּיי
צַדִּיקִים" וָואס דָּארְטְן דֶערְדְט מֶען צוּ אַלֶּע פְּרוֹיעֶן אוּן מֶען
אִיז זֵיי מַסְבִּיר דָּאס גְּרוֹיסְקֵייט פּוּן קוּמֶען צוּם הֵיילִיגְן
רַבִּי'ן אִין אוּמַאן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אוּן וָואס מֶען קֶען
זוֹכֶה זַיין דוּרְכְדֶעם, אוּן עֶס אִיז אַ טוֹבָה פַּאר דִי גַאנְצֶע
מִשְׁפָּחָה, וָוארוּם לֵייֶדער אִיז דָּא אַזוֹיפִיל עוֹנְשִׁים קָשִׁים
וּמָרִים, בִּיטֶערֶע מַחֲלוֹת אוּן קְרֶענְק וְכוּ', שְׁוֶוערֶע צָרוֹת
וָואס מֶענְטְשְׁן מַאכְן מִיט וְכוּ', פַּארְשִׁידֶענֶע אוּמְגְלִיקְן וָואס
עֶס קוּמְט פָּאר וְכוּ', אוּן דָּאס אַלֶּעם וָואלְט מֶען גֶעקֶענְט
פַּארְמַיידְן וֶוען מֶען וָואלְט גֶעוֶוען בַּיים הֵיילִיגְן רַבִּי'ן אוֹיף
רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

אִיבֶּערְדֶעם דרוק עֶס שׂוין אָפּ מִיר זָאלְן עֶס קֶענֶען אוֹיסְשְׁפְּרַייטֶן צְווישֶׁן אִידִישֶׁן עוֹלָם, דִי פְּרוֹיעֶן זָאלְן טְרַייבֶּן זַייעֶרע מֶענער אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה צוּם הַיילִיגְן רַבִּי'ן אוּן זָאלְן אוֹיסְפּוֹעֶלְן אַ גוּט יָאר, אוּן אִין דֶעם זְכוּת וועט דַיין וַוייב דִיךְ לָאזְן פָּארְן וְכוּ', אוּן אוֹיב נִישְׁט פְּרֶעגְט מֶען נִישְׁט כַּיין כַּשְׁיוּת וְכוּ', אוּן מֶען פָּארְט וְכוּ'.

וָארוּם מֶען דַארְף מַאכְן אַ פָּשׁוּטְ'ן חֶשְׁבּוֹן, לַיידֶער מַיין גֶעטְרַייעֶ וַוייב פַּארְשְׁטַייט נִישְׁט וָואס עֶס גֵייט פָּאר אוֹיף דֶער וֶועלְט וְכוּ', וָואס פַּאר אַ גְּזֵירָה עֶס אִיז חָלִילָה וְחַס נִגְזָר גֶעוָואָרְן אוֹיף אוּנְז, אֲדֶער אוֹיף דִי קִינְדֶער וְכוּ', אִיז אַ חָכָם כַּאפְּט הֶענְט אוּן פִּים מִיט זַיין טַלִּית אוּן תְּפִילִין, אוּן אַנְטְלוֹיפְּט צוּם הַיילִיגְן רַבִּי'ן אִין אוּמַאן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אוּן עֶר פּוֹעֶלְ'ט דָארְטְן אוֹים אַ גוּט גֶעבֶּענְטְשְׁט יָאר, אוּן עֶר מִיט זַיין וַוייב מִיט דִי קִינְדֶער זָאלְן זַיין גֶעזוּנְט אוּן שְׂטַארְק אוּן זָאלְן הָאבְּן פַּרְנָסָה בְּהַרְחָבָה וְכוּ' וְכוּ'.

אֶמֶת דָאס גֶעטְרַייעֶ וַוייב אִיז בַּיים אָנְפַאנְג בְּרוּגָז וְכוּ', וְוי הָאסְטוּ דָאס מִיר גֶעקֶענְט טוּהְן אַזָא זַאךְ כַּאפְּן הֶענְט אוּן פִּים אוּן אַנְטְלוֹיפְּן וְכוּ', אָבֶּער וֶוען זִי הֶערְט אוּן זִי זֶעהְט וָואס עֶס טוּט זִיךְ בַּיי יֶענֶעם נָעבֶּעךְ אַ גַאנְץ יָאר וְכוּ', וְוִיפִּיל צָרוֹת מִיט יִסּוּרִים מִיט חוֹבוֹת אוּן אוּמְגְלִיקְן פַּאסִירְט לַיידֶער וְכוּ' וְכוּ', דֶעמָאלְט אוֹיב זִי הָאט שֵׂכֶל דַאנְקְט זִי דֶעם מַאן וָואס עֶר אִיז גֶעפָּארְן צוּם הַיילִיגְן רַבִּי'ן אִין אוּמַאן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

דֶּער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זַ״ל הָאט גֶעזָאגְט, דַאנְקֶען גָאט אַז נָאךְ רֹאשׁ הַשָּׁנָה קוּמְט יוֹם כִּיפּוּר, וָוארוּם רֹאשׁ הַשָּׁנָה זֶענֶען אַלֶע גֶעפָּארְן אוֹיף אוּמַאן צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן אוּן עֶס אִיז גֶעוֶוען אַסַאךְ פְּרוֹיעֶן וָואס זֶענֶען בְּרוֹגְז גֶעוָואְרְן אוֹיף זֵייעֶרע מֶענֶער פַּארְוָואס זֵיי זֶענֶען אַוֶועק גֶעפָּארְן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה אָן זֵייעֶר רְשׁוּת וְכוּ׳, אוּן זֵיי הָאבְּן גֶעבְּלָאזְן זֵיי הָאבְּן נִישְׁט גֶעֶרעְדְט מִיט דִי מֶענֶער כְּדַרְכָּם וִוי זֵייעֶר שְׁטַיְיגֶער אִיז וְכוּ׳, אָבֶּער אַז עֶס קוּמְט עֶרֶב יוֹם כִּיפּוּר בֶּעט זִיךְ יֶעדֶער אֵייגֶער אִיבֶּער וְכוּ׳, וָוארוּם עֶס קוּמְט אַזַא הֵיילִיגְן טָאג וָואס מִיר בֶּעטֶן מְחִילָה סְלִיחָה כַּפָּרָה פּוּנְעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים פַּארְשְׁטַייט דִי גֶעטְרַייעֶ וַוייב אַז מֶען דַארְף אוֹיכְעט מוֹחֵל זַיין פַּארְן מַאן, עֶר הָאט דָאס נִישְׁט גֶעטוּהְן צוּ לְהַכְעִים, עֶר הָאט עֶם גֶעטוּהְן נָאר אוֹיף אוֹיסְצוּפּוֹעֵל׳ן אַ גוּט גֶעבֶּענְטְשְׁט יָאר מֶען זָאל אָפְּגֶעהִיטְן וֶוערְן פּוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטֶם מֶען זָאל הָאבְּן פַּרְנָסָה בְּרֶיווַח אוּן גֶעזוּנְט מִיט נַחַת פּוּן דִי קִינְדֶער וְכוּ׳ וְכוּ׳.

אִיךְ הָאף אַז דוּ פַּארְשְׁטַייסְט וָואס צוּ טוּהְן.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

שה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ד׳ לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן י׳ מְנַחֵם אָב ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

מֶען דַארְף זִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְקֶן מִיט אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן ה׳) **אַז** דֶער עִיקָּר אִיז אֱמוּנָה, אוּן סְ׳אִיז דָא מֶענְטְשֶׁן וָואס זֵיי לַיידֶען כָּל מִינֵי מַחֲלוֹת וְחֶלְאִים רָעִים פַּאְרְשִׁידֶענֶע עֶרְלֵיי קְרֶענְק רַחֲמָנָא לִיצְלָן, אוּן דִי אַלֶע קְרֶענְק נֶעמְט זִיךְ פּוּן חִסָּרוֹן אֱמוּנָה, וָוארוּם וָוען אַ אִיד הָאט פְּשׁוּטֶע אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דָאס עֶר פִּילְט אַז אַלְסְדִינְג אִיז בְּלוֹיז אֱלֹקוּת, הָאט עֶר אַ רְפוּאָה, בִּפְרַט אֵיינֶער וָואס עֶר לַיידְט אוֹיף דִי נֶערְוָון, אוּן עֶר הָאט שְׁטֶענְדִיג מוֹרָא אֶפְשֶׁר הָאב אִיךְ דִי קְרֶענְק וְכוּ׳ אֶפְשֶׁר הָאב אִיךְ דִי קְרֶענְק וְכוּ׳, וָואס דָאס אִיז אַ נֶערְוָון קְרַאנְקְהֵייט וְכוּ׳, מִיט אֱמוּנָה וָועט עֶר הָאבֶן אַ רְפוּאָה שְׁלֵימָה.

אֱמוּנָה זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי (לִיקוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן ס״א) דַארְף מֶען הָאבֶן אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַז עֶר פִּירְט דִי גַאנְצֶע וָועלְט בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִיוּת, עֶם טוּט זִיךְ נָאךְ נִישְׁט אַלֶיין, אַלֶעס פִּירְט זִיךְ פּוּן אוֹיבֶן, וִוי דִי חַזַ״ל זָאגֶן (חוּלִין ז:) אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה אֶלָּא אִם כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה; [אַ מֶענְטְש כַּאפְּט נִישְׁט קַיין קְלַאפּ אִין

קְלֵיין פִּינְגֶעְרְ׳ל אוֹיבּ מֶען הָאט נִישְׁט קוֹדֶם אוֹיסְגֶעְרוּפֶן אִין הִימְל] אַלֶּעם אִיז פּוּן אוֹיבְן גֶאְרְנִישְׁט טוּט זִיךְ אַלֵּיין.

אוּן דִי חַזַ״ל זָאגְן (יוּמָא לח.) בְּשִׁמְךָ יִקָּרָאוּךְ וּבְמִקְוֹמְךָ יוֹשִׁיבוּךְ, אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמַה שֶׁמּוּכָן לַחֲבֵירוֹ, וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּמַלְכוּת חַבֶּרְתָּהּ אֲפִילוּ כִּמְלוֹא נִימָא; [דָּאס קֶיינֶער קֶען נִישְׁט צוּגֶעמֶען פּוּן דֶעם צְוַוייטֶן גָּאְרְנִישְׁט, אַלֶּעם אִיז פַֿאְרְשְׁרִיבְּן פַֿאר יֶעדְן מֶענְטְשׁ, וָואס עֶס בַּאלַאנְגְט צוּ אִים], אוּן אַזוֹי אוֹיךְ זָאגְן דִי חַזַ״ל (בְּרָכוֹת נח.) אֲפִילוּ רֵישׁ גָּרְגִיתָּא מִן שְׁמַיָּא מַנוּ לֵיהּ; [דָּאס אֲפִילוּ אַ קְלֵיינֶע פְֿשׁוּטֶע פַֿרְנָסָה וְוִי צוּ זַיין מְמוּנָה אוֹיךְ דִי מִיסְט אוּן אוֹיךְ דִי בּוֹרוֹת אִיז אוֹיכְעט פּוּן הִימְל]. אוּן אַז מֶען נֶעמְט דָּאס אַרַיין בַּיי זִיךְ אִין קָאפּ אוּן אִין הַאַרְץ, דָּאס הֵייסְט אֱמֶתְ׳ע אֱמוּנָה, בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת.

אָבֶּער זָאגְט דָּער הֵיילִיגֶער רַבִּי מֶען דַּאַרְף הָאבְן אֱמוּנָה אִין זִיךְ, אַז אַזוֹי וְוִי מֶען דַּאַרְף הָאבְן אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז עֶר פִּירְט דִי וֶועלְט אַזוֹי דַּאַרְף מֶען הָאבְן אֱמוּנָה אִין זִיךְ, עֶס אִיז נִישְׁט קַיין חָכְמָה אוּן קַיין שֵׂכֶל אַז דֶּער מֶענְטְשׁ זָאל זִיךְ צוּבְּרֶעכְן וְכוּ׳, אוּן לֶעבְּן אִין אַ שְׁטֶענְדִיגְע שְׁרֶעק וְכוּ׳, טָאמֶער הָאבּ אִיךְ דֶּיע מַחְלָה וְכוּ׳, טָאמֶער הָאבּ אִיךְ יֶעגָע מַחְלָה וְכוּ׳, דָּאס אִיז אַ אַיינֶרעדֶעניש וְכוּ׳, וָואס דָּאס קוּמְט פּוּן דִי נֶערְוִוּן, [וְוִי דִי וֶועלְט זָאגְט אַז אַיינֶרעדֶעניש אִיז מֶער וְוִי אַ קְרֶעגְק], אַז מֶען הָאט אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דַּאַרְף מֶען נִישְׁט זַיין נֶערְוֶוועז אוּן זִיךְ שְׁרֶעקְן פּוּן יֶעדֶע זַאךְ, מֶען דֶּערְהַאלְט זִיךְ וְכוּ׳, אוּן מֶען אִיז פְֿרֵיילִיךְ, אוּן מֶען מַאכְט פְֿרֵיילִיךְ אַנְדֶערֶע וְכוּ׳.

דָּער הֵיילִיגָּער רֶבִּי זָאנְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן כ"ד) אַז דִּי דָאקְטוֹרִים זָאגָן אוֹיכָעט אַז שְׂמְחָה אִיז אַ רְפוּאָה פַּאר אַלֶע מַחֲלוֹת, אִיבָּערְדָעם דַּארְף מָען זִיךְ זֵייעֶר שְׂטַארְקָן מִיט שְׂמְחָה אוּן דָּאס אַלֵיין הֵיילְט אוֹיס דֶעם מֶענְטְש, וָוארוּם דָּער הֵיילִיגָּער רֶבִּי זָאנְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת עַצְבוּת סִימָן ח') עַל יְדֵי עַצְבוּת אָדָם נֶחְלָשׁ; וָוען אַ מֶענְטְש אִיז טְרוּיעֶרִיג וָוערְט עֶר שְׁוַואךְ, וויֶדערְאוּם זָאגְט עֶר (שָׁם סִימָן כ"ד) עַל יְדֵי יָגוֹן בָּא כְּאֵב לֵב; אִיבָּערְדָעם דַּארְף מָען טוּהָן אַלֶע פְּעוּלוֹת שֶׁבָּעוֹלָם נָאר זַיין פְּרֵייליךְ, אוּן דָּאס אַלֵיין שְׂטַארְקְט דֶעם מֶענְטְש עֶר זָאל זַיין גֶעזוּנְט אוּן שְׂטַארְק אוּן עֶר זָאל נִישְׁט מוֹרָא הָאבָּן פּוּן אַלֶע עֶרְלֵיי מַחֲלוֹת אוּן קְרֶענְק וְכוּ'.

אַוַּדַאי אוֹיב סְ'טוּט וָויי עֶפּעס וְכוּ' דַּארְף מָען גֵיין צוּ אַ גְרוֹיסֶען דָּאקְטֶער אוּן זִיךְ אוּנְטֶערְזוּכָן זִיךְ וְכוּ', [אַ גְרוֹיסֶער דָּאקְטֶער מֵיינְט וָואס עֶר הָאט אַסַאךְ עֶרפַארוּנג, עֶר אִיז שׁוֹין לַאנְגֶע יָאְרן אַ דָּאקְטֶער]. אוּן אַזוֹי אִיז דָּא אַ דִּיבּוּר פּוּן הֵיילִיגָן רֶבִּ'ן אַז מָען גֵייט שׁוֹין יָא צוּ אַ דָּאקְטֶער זָאל מָען גֵיין צוּ נָאר אַ גְרוֹיסָן דָּאקְטֶער, אִיבָּערְדָעם אוֹיב סְ'טוּט עֶפּעס וָויי גֵייט מָען צוּ אַ דָּאקְטֶער, אוּן אוֹיב עֶר זָאגְט אַז סְ'אִיז נָאךְ נִישְׁט דַּארְף מָען וויסָן אַז דָּאס אִיז אַ אַיינְגֶעוָּארְעדְטֶע קְרֶענְק וָואס דָּאס אִיז נָאךְ אַרְגֶער פּוּן אַ קְרֶענְק, אוּן דָּאס קוּמְט פּוּן נֶערְוִוּן.

דָּער "אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל" זי"ע הָאט גֶעזָאגְט, אַז מָען זוּכְט גֶעפּוּנְט מָען, אִיבָּערְדָעם דַּארְף מָען נִישְׁט זוּכָן וָועט מָען נִישְׁט גֶעפּוּנָען, פּוּנְדֶעסְטְוֶועגָן אַז סְ'טוּט עֶפּעס וָויי בָּעט

מֶען דֶארְף זִיךְ אוֹיךְ מֶען גֶעבְּן קוֹדֶם פַּאר אַ צַדִּיק אַז אוֹיב מֶען גֶעבְּט אַ פְּרִיוֹן, אוּן נָאכְדֶעם קֶען מֶען גִיין זִיךְ הֵייל, אוּן מֶען וֶועט הָאבְּן אַ רְפוּאָה, אוּן עֶר אִיז מְגַלֶּה אַ סוֹד, דָאס וְרַפֵּא יְרַפֵּא (מִיט דִי צְווַיי וֶועְרְטֶער) בַּאמֶרְעפְּט פּוּנְקְט ווִי פְּרִיוֹן נֶפֶשׁ וָוארוּם דֶער עִיקָּר רְפוּאָה אִיז נָאר דוּרְךְ אַז מֶען גֶעבְּט אַ פְּרִיוֹן פַּאר אַ צַדִּיק, אוּן דֶעמְאלְט וֶועְרְט נִמְתָּק אַלֶע דִינִים.

אוּנְזֶערֶע לַייט פִּירְן זִיךְ אוֹיךְ מֶען דַארְף גִיין צוּ אַ דָאקְטֶער לֶערְנְט מֶען קוֹדֶם דֶעם מַאמַר אִין לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן ג', אוּן מֶען זָאגְט אוֹיךְ דֶעם דִי תְּפִלָּה אִין לִקוּטֵי תְּפִילוֹת חֵלֶק ב' תְּפִלָּה ג', אוּן מֶען גֶעבְּט אוֹיךְ אַ פְּרִיוֹן, אוּן דֶעמְאלְט גֵייט מֶען צוּ אַ דָאקְטֶער, אוּן מֶען בֶּעט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מֶען זָאל הָאבְּן אַ רְפוּאָה שְׁלֵימָה, אַוודַאי אוּן אַוודַאי דַארְף מֶען אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט צוּ גִיין סְתַם צוּ אַ דָאקְטֶער אַ לֶערְן יוּנְג וָואס עֶר וֶוייסְט נִישְׁט פּוּן יְמִינוֹ וּשְׂמֹאלוֹ, אוּן אוֹיךְ אַזַא דָאקְטֶער הָאט דֶער רֶבִּי מַזְהִיר גֶעווֶען (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן נ') אַז מֶען דַארְף זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן פּוּן דָאקְטוֹרִים.

מֶען דַארְף זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן פּוּן פַּארְקֶרִימְטֶע מֶענְטְשֶׁן וָואס זַיי רֶעדְן אָפְּ אַנְדֶערֶע גִיי נִישְׁט צוּ אַ דָאקְטֶער,

דָאם אִיז אַ מוֹרָא׳דִיגְע אַחֲרָיוּת, אוּן דָער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט בְּפִירוּשׁ גֶעזָאגְט אַז דִי אַלֶע אִינִיקְצִיאָנֶען וָואם מֶען גֶעבְּט פַּאר פִּיצְלֶעךְ קִינְדֶער מוּז מֶען גֶעבֶּן, אוּן אֲפִילּוּ וויְנִטֶער וֶועְן סְ׳אִיז גְרוֹיסָע פְּרֶעסְט זָאל מֶען גֵיין מִיט דִי קִינְדֶער אוּן נָעמֶען דִי אַלֶע אִינִיקְצִיאָנֶען (אַלֶע שַׁאטְם בְּלַעַ״ז) וִוי אַקָעגְן מִיזֶעלְם וְכוּ׳, אָדֶער פָּאלְיָא וְכוּ׳, אוּן דָער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוֹיךְ דֶעם זֵייעֶר מַקְפִּיד גֶעווֶען (עַיֵּן אֲבָנֶיהָ בָּרְזֶל סִימָן ל״ד), אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט וָוארום אוֹיב עֶר גֶעבְּט נִישְׁט פַּאר דִי קְלֵיינֶע קִינְדֶער אִינִיקְצִיאָנֶען אִיז עֶר אַ שׁוֹפֵךְ דָמִים, אוּן אֲפִילּוּ מֶען וואוֹנְט וַוייט פּוּן שְׁטָאט, זָאל מֶען פָּארְן אֲפִילּוּ וויְנִטֶער אִין דִי גְרוֹיסָע פְּרֶעסְט צוּ אַ דָאקְטֶער אוּן גֶעבְּן דִי אִינִיקְצִיאָנֶען.

מֶען טָאר בְּשׁוּם פָּנִים וְאוֹפָן נִישְׁט זָאגְן פַּאר אַ צְוַוייטְן מֶענְטְשׁ אִין נָאמֶען פּוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן מֶען זָאל נִישְׁט גֵיין צוּ אַ דָאקְטֶער, וַוייל דָאם אִיז פְּשׁוּט רְצִיחָה אוּן הֶפְקֵרוּת וְכוּ׳, נִישְׁט יֶעדֶער אֵיינֶער הַאלְט דֶערְבַּיי, אוּן מֶען קֶען פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ הַארְגֶענֶען אַ מֶענְטְשׁ.

אִין אוּמַאן אִיז גֶעווֶען צְוַוויי גְרוֹיסָע צַדִּיקִים, אֵיינֶער הָאט גֶעהַייסְן ר׳ מַתִּתְיָהוּ זַ״ל, אוּן אֵיינֶער הָאט גֶעהַייסְן ר׳ שִׁמְשׁוֹן זַ״ל, אֲמָאל הָאט פַּאר ר׳ מַתִּתְיָהוּ זַ״ל זֵייעֶר וַויי גֶעטָאן דִי צֵיינֶער, אִיז עֶר גֶענַאנְגֶען צוּם צִיוּן פּוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן אוּן עֶר הָאט דָארְטְן אַיינְגֶערִיסְן וֶועלְטְן שָׁעָה׳ן אִיבֶּער שָׁעָה׳ן, הָאט אוֹיךְ דֶעם גֶעזָאגְט ר׳ שִׁמְשׁוֹן זַ״ל אַנְשְׁטָאט אַזוֹיפִיל אַיינְרַייסְן שָׁעָה׳ן גֵיי צוּ אַ דָאקְטֶער, וֶועט עֶר

דִיר פַאר־רֶעכְטֶן דִי צֵיינֶער, אוּן דִי שָׁעה'ן אוּן שָׁעה'ן לֵיינ
אַרַיין אִין תּוֹרָה אוּן תְּפִלָּה,

אוּן אַגַב הָאבּ אִיךְ גֶעהֶערְט פּוּן הָרַב הַחָסִיד ר' לֵוִי יִצְחָק
זַ"ל אַז דָער ר' שִׁמְשׁוֹן זַ"ל הָאט בַּיים אָנְפַאנְג גֶעֶרְעדְט
בָּרַבִּים אַקֶעגְן דָאקְטוֹרִים, אוּן עֶר אִיז גֶעווֶען אַ מִתְנַגֵּד אוֹיף
דָאקְטוֹרִים, אוּן פְלֶעגְט דָערְמַאנְען דִי שִׂיחָה (שִׂיחוֹת הַר"ן סִימָן נ')
אַז דֶער רֶבִּי אִיז גֶעווֶען אַקֶעגְן דָאקְטוֹרִים וְכוּ', אוּן אוֹיף
דִי עֶלְטֶער אִיז נִישְׁט גֶעווֶען קַיין אֵיין דָאקְטֶער אִין אוּמַאן
וָואס עֶר הָאט נִישְׁט בַּאזוּכְט וְכוּ', הָאט מִיר אוֹיךְ דֶעם
גֶעזָאגְט ר' לֵוִי יִצְחָק זַ"ל, עֶם אִיז אַ גֶעווָאלְדִיגֶער אַחֲרָיוּת
זָאגְן אַ מֶענְטְש עֶר זָאל נִישְׁט גֵיין צוּ דָאקְטוֹרִים.

הַיוֹצֵא מִדְּבָרֵינוּ, מֶען דַארְף אַסַאךְ בָּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל
עוֹלָמִים אַז עֶר זָאל זַיין גֶעזוּנְט, זַיין וַוייב זָאל זַיין
גֶעזוּנְט, זַיינֶע קִינְדֶער זָאלְן זַיין גֶעזוּנְט, אוּן עֶם זָאל נִישְׁט
זַיין אִין שְׁטוּבּ קַיין שׁוּם מַחֲלוֹת וְחֳלָאִים רָעִים, אוּן דָאס
דַארְף מֶען בָּעטְן יֶעדְן טָאג בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, וָוארוּם סְ'אִיז
דָא הַיינְט אַזוֹיפִיל מַחֲלוֹת, דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל
אָפְהִיטְן אַלֶע אִידִישֶׁע קִינְדֶער, אוּן אוֹיב חָלִילָה וְחַס אֵיינֶער
אִיז קְרַאנְק אִין שְׁטוּבּ, דַארְף מֶען אַסַאךְ בָּעטְן דֶעם בּוֹרֵא
כָּל עוֹלָמִים מֶען זָאל צוּטֶרֶעפְּן אַ גוּטְן דָאקְטֶער אוּן עֶר זָאל
זַיין אַ גוּטֶער שָׁלִיחַ, אַז דוּרְךְ אִים זָאל עֶר הָאבְּן אַ רְפוּאָה.

דָאם אִיז דֶעם דַעַת פּוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, אוּן קֵיינֶער זָאל דִיךְ
נִישְׁט פַּאר־דֶרֶייעֶן דֶעם קָאפּ, וָוארוּם הַיינְט אִיז דָא

אַלע עֶרלײ פֿירערס (פֿאַרפֿירערס) צוויישן אונזערע לייט, וואס זיי קענען זיך אַליין נישט העלפֿן, איז ווי קענען זיי העלפֿן יענעם? אויך איז דא זייער אַסאך היפּערקריטערס, זיי לויפֿן צו אַלע דאקטוירים און דעם אַנדערן זאגן זיי אַז דער הייליגער רבי האט נישט געאַלטן פון דאקטוירים, איז נאך דא אַ גרעסערער שווינדלער ווי דער?

אִיבֶּערְדָעם זיי נישט קיין בַּטְלָן, טוה וואס דא שטייט, זאלסט זיין פֿרייליך ווען סטו האבן אַ גרויסע רפֿואה, ווי עס ווערט געבראַנגט אין ספֿר "כּוכבי אור" (אַנשי מוהַר"ן סימן ל"ג) דאס דעם הייליגן רבינ'ס טאכטער שׂרה האט געאַנט שטוערע ציין וויטאג, האט דער הייליגער רבי איר געזאגט "זאלסט זיין פֿרייליך" האט זי געענטפֿערט "אַאטע, אבער עס טוט דאך מיר ווי", האט דער הייליגער רבי איר געזאגט "מאך זיך אזוי ווי דו ביסט פֿרייליך, ווארום פון דעם ווען קומען אַז דו ווען בעמת פֿרייליך זיין, ווען האבן אַ רפֿואה" און זי האט אזוי געטוהן, איז זי אויסגעהיילט געוואָרן.

וָארוֹם אַסאך מאל ערדט זיך אַ מענטש אין אַ קרענק וכו', און דאס איז זייער ביטער, אִיבֶּערְדָעם דאַרף מען שטענדיג זיין פֿרייליך און נישט מאכן צוטוהן פון יענעם זאך וכו' וכו', און אויב מען האט שטאַרקע שמערצן, גייט מען צו, צו אַ גרויסער דאקטער זיך אונטערזוכן

וְכוּ', אוּן מֶען בֶּעט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים עֶר זָאל זַיין אַ גוּטֶער שָׁלִיחַ, עֶם זָאל נִמְשָׁךְ וֶועְרֶן פַּאר אִים אַ רְפוּאָה, וָוארוּם דִי חֲזַ"ל זָאגְן (עַבוֹדָה זָרָה נה.) יִסּוּרִין בְּשָׁעָה שֶׁמְּשַׁגְּרִין אוֹתָן עַל הָאָדָם מַשְׁבִּיעִין אוֹתָן שֶׁלֹּא תֵּלְכוּ אֶלָּא בְּיוֹם פְּלוֹנִי וְלֹא תֵּצְאוּ אֶלָּא בְּיוֹם פְּלוֹנִי וּבְשָׁעָה פְּלוֹנִית וְעַל יְדֵי פְּלוֹנִי וְעַל יְדֵי סַם פְּלוֹנִי.

דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל דִיר שִׁיקְן אַ רְפוּאָה שְׁלֵימָה אוּן דַיין וַוייב אוּן דַיינֶע קִינְדֶער זָאלְן זַיין גֶעזוּנְט אוּן שְׁטַארְק, אוּן דֶער עִיקֶר זָאלְסְטוּ זֶעהֶן צוּ שַׁאפְן אַסַאךְ צְדָקָה פַּאר אָרְימֶעלַייט, וָוארוּם דִי חֲזַ"ל זָאגְן (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה פָּרָשָׁה ו' פִּסְקָה כ"ו) תַּרְעָא דְלָא פָּתִיחַ לְמִצְוָותָהּ יְהֵא פָּתִיחַ לְאַסְיֵהּ; אַ טִיר וָואס עֶם וֶועְרְט נִישְׁט גֶעעֶפְנְט פַּאר אַ אָרֶעמַאן אִים גֶעבְּן צְדָקָה, וֶועט מוּזְן אוֹיפְגֶעמַאכְט וֶועְרְן פַּאר אַ דַאקְטֶער אוּן אִים גֶעבְּן דִי גֶעלְט; פְֿרֶעג אִיךְ דִיר לוֹינְט זִיךְ נִישְׁט צוּ גֶעבְּן בֶּעסֶער פַּאר אַ אָרֶעמַאן דִי גֶעלְט וִוי אֵייֶדער גֶעבְּן פַּאר אַ דַאקְטֶער? בָּרוּךְ הַשֵּׁם אוּנְז הָאבְּן אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט אִין יַבְנְאֵל אַ בֵּית הַתַּבְשִׁיל וָואס מֶען טֵיילְט אוֹיס עֶסְן יֶעדֶע נַאכְט אִיבֶּער זִיבְּן הוּנְדֶערְט פָֿארְצִיאָן, וָואס וֶוער סְ'אִיז הוּנְגֶעריג בַּאקוּמְט דָארְט עֶסְן, אַז וואוֹיל אִיז דֶער וָואס הָאט אַ חֵלֶק אִין דֶעם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

שט

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ד' לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן י' מִנַּחֶם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ ... גֵּרוֹ יָאִיר

אַיְךְ הָאבּ דֶערהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

אַיְךְ פְֿרֵיי זִיךְ זֵייעֶר אַז עֶטְעָ֫ס וֶועטֶן מַאכְן אַחְדוּת צְווישֶׁן אוּנְזֶערֶע לַייט תַּלְמִידֵי "הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ", וָואוּם דוּ ווֵייסְט אַז דֶער סַמָ"ךְ מָ"ם אַלֵיין לָאקֶערְט אוֹיף יֶעדְן תַּלְמִיד פוּן "הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ" בַּאזוּנֶדֶער, דֶער הֵייליגֶער רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן נ"ט) **אַז** דֶער צַדִּיק הָאֱמֶת בּוֹיעֶט אַ "הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ" אוּן מֶען דַארְף זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן אַז דָאס רַע, דָאס שְׁלֶעכְטֶס וְכוּ' וְכוּ' פוּן דִי נַייעֶ מְקוּרָבִים זָאלְן זִיךְ נִישְׁט אָנְטְשֶׁעפְֿן אִין דִי וָואס זֶענֶען אִין "הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ".

גֶעלוּיבְט דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דָאס תַּלְמִידִים פוּן "הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ" זֶענֶען מְקַיֵּים בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת דֶעם הֵייליגְן רַבִּינ'ס וֶועְרְטֶער, הֵן אִין סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִּימוּד, וָואס זֵיי זֶענֶען בִּמְעַט דִי אֵיינְצִיגְסְטֶע וָואס זֵיי הָאבְּן אָנְגֶענוּמֶען דֶעם הֵייליגְן רַבִּינ'ס וֶועְרְטֶער אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט, אָן חָכְמוֹת וְכוּ', אָן פַֿארְפִּיצוּנְגֶען וְכוּ', אוּן יֶעדֶער תַּלְמִיד אָן אַ אוֹיסְנַאם לֶערְנְט שִׁיעוּרִים בְּסִדְרָן בְּמִקְרָא בְּמִשְׁנָה בִּגְמָרָא בְּמִדְרָשׁ וְכוּ' וְכוּ', וָואס דָאס אִיז נִישְׁטָא אִין עֶרְגֶעץ אַנְדֶערְשׁ, אוֹיךְ זֶענֶען זֵיי זֵייעֶר שְׁטַארְק מִיט אֱמוּנָה אוּן רֶעדְן שְׁטֶענְדִיג נֶאר דִיבּוּרֵי אֱמוּנָה פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מִיט יֶעדְן אֵיינֶעם וְכוּ', אוּן דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ אִיז מִיט תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת זֶענֶען זֵיי

זײַער שְׂמַארק צוּ רֶעדן אִיבֶּערַאל צוּם בּוֹרא כָּל עוֹלָמִים, וָואוּם וָועֶן אַ מֶענְטְשׁ הָאט אֲמוּנָה טְרֶעפְּט עֶר דֶעם בּוֹרא כָּל עוֹלָמִים אִין דִי גַאנְצֶע וָועלְט, עֶר דַארְף נִישְׁט זוּכֶן עֶפֶּעס אַ פְּלַאץ וְכוּ', עֶר מַאכְט אוֹיף דִי מוֹיל אוּן עֶר רֶעדְט צוּם בּוֹרא כָּל עוֹלָמִים, וְעַל כּוּלָם זֶענֶען זִיךְ נָאר תַּלְמִידֵי "הֵיכַל הַקּוֹדֶשׁ" מוֹסֵר נֶפֶשׁ מֵפִיץ זַיין דֶעם הַיילִיגֶן רַבִּינְ'ס סְפָרִים אוֹיף דִי גַאנְצֶע וָועלְט בְּמֶשֶׁךְ דִי לֶעצְטֶע פּוּפְּצִיג יָאר.

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זִיךְ זַייֶער זַייֶער פְּרַייען אַז דוּ הָאסְט אַ חֵלֶק אִין דֶעם, נָאר אִיךְ בֶּעט דִיר הֶעלְף אַרוֹיס עֶס זָאל הֶערְשֶׁן שָׁלוֹם אוּן לִיבְשַׁאפְט צְווִישֶׁן דִי תַּלְמִידִים פּוּן "הֵיכַל הַקּוֹדֶשׁ", וָואוּם דֶער סַמָ"ךְ מָ"ם רוּהְט נִישְׁט אַיין אֵיין מִינוּט, אוּן וויל נָאר צוּבְּרֶעכְן יֶעדֶן תַּלְמִיד פּוּן "הֵיכַל הַקּוֹדֶשׁ".

וְיִסֵּן דַארְפְּסְטוּ וויסֶן אַז עֶס אִיז נָאכְנִישְׁט דָא אַזָא גוּטֶע אוּן זִיסֶע זַאךְ וְוי אַחְדוּת בַּיי אִידֶן, אוּן דֶער הַיילִיגֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת אֱמוּנָה סִימָן נ) עַל יְדֵי אַחְדוּת שֶׁיִּהְיֶה בְּיִשְׂרָאֵל יָבֹא מָשִׁיחַ; אִיבֶּערְדֶעם פַּארְלַייגְט זִיךְ אַזוֹי שְׂמַארְק דֶער סַמָ"ךְ מָ"ם עֶס זָאל נִישְׁט זַיין קַיין אַחְדוּת בַּיי כְּלַל יִשְׂרָאֵל, אוּן בִּפְרַט צְווִישֶׁן דִי תַּלְמִידֵי "הֵיכַל הַקּוֹדֶשׁ", אוּן עֶר שְׁטֶעלְט אוֹיף פּוּן אוּנְטֶער דֶער עֶרְד שְׂטֶענְדִיג נֶייֶע מַחְלוֹקֶת'לֶעךְ נֶייֶע וְויכּוּחִים'לֶעךְ.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיךְ זַייֶער טוֹה וָואס זָאלְסְט טוּהֶן נָאר סְ'זָאל זַיין אַחְדוּת צְווִישֶׁן תַּלְמִידֵי "הֵיכַל

הַקָּדֹ֖שׁ", וָואהרום עֶם גייט מִיר אִין לֶעבֶּן עֶם זָאל נִישְׁט זַיין קַיין מַחְלוֹקֶת בַּיי אוּנְז אִין ד' אֲמוֹת, וָואס אַסַאךְ רְשָׁעִים קוּקֶן אוֹיס אַז עֶם זָאל וֶועְרֶן צְוַוישֶׁן אוּנְז פִּירוּדִים אוּן דֶעמָאלְט וֶועט אַלֶעם צוּפַאלֶן וְכוּ' וְכוּ', אִיךְ וֵויס וָואס אִיךְ רֶעד.

אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען טוּהֶן אַלֶעם אִין דֶער וֶועלְט אוֹיסְגְלַייכֶן זִיךְ מִיט יֶעדֶן אֵיינֶעם, עֶם וֶועט נָאךְנִישְׁט זַיין אַז מֶען וֶועט אַרַאפְּבַייגֶן פַּאר יֶעדֶן אֵיינֶעם דֶעם קָאפּ אוּן מְקַבֵּל זַיין נְקוּדַּת הַחֶבֶר, וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אַזוֹי גֶעזָואלְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ל"ד), עֶם שְׁטַייט "וּמְקַבְּלִין דִּין מִן דִּין" אֵיינֶער זָאל נֶעמֶען פּוּן צְוַוייטֶן זַיין נְקוּדָּה, עֶם שְׁטַייט נִישְׁט "וְנוֹתְנִים זֶה לְזֶה" נָאר בַּיי מַלְאָכִים שְׁטַייט דָאס.

אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְּסְטוּ גֶעדֶענְקֶן דָאס יֶעדֶער אֵיינֶער פּוּן תַּלְמִידֵי "הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ" וויל דָאס בֶּעסְטֶע אוּן דָאס שֶׁענְסְטֶע, בַּאשַׁייגֶן דֶעם הֵיילִיגֶן רֶבִּינְ'ס זַאךְ, דִּי מִתְנַגְּדִים וויל נָאר זֶעהֶן אוּנְזֶער מַפָּלָה, זֵיי וֶועלֶן נִישְׁט דֶערְלֶעבֶּן דָאס צוּ זֶעהֶן, דָאס וֶועט גֶעשֶׁעהֶן נָאר וֶוען מֶען וֶועט זִיךְ הַאלְטֶן צוּזַאמֶען, אוּן דֶעמָאלְט וֶועט דִיךְ נָאךְנִישְׁט פֶּעלֶן, וֶועסְט הָאבֶּן גֶעלְט בְּשֶׁפַּע.

דֶער גְרוֹיסֶער צַדִּיק אוּן עוֹבֵד הַשֵּׁם רֶבִּי אַבְרָהָם בֶּן רֶבִּי נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער זַ"ל פְּלֶעגְט שְׁטֶענְדִיג חַזֵּר'ן דֶעם דִיבּוּר וָואס עֶר הָאט גֶעהֶערְט פּוּן זַיין טַאטֶן, וָואס הָאט גֶעהֶערְט פּוּן הֵיילִיגֶן רֶבִּי נָתָן זַ"ל וָואס עֶר פְּלֶעגְט זָאגֶן פַּאר אוּנְזֶערֶע לַייט "אִיר קֶענְט זִיךְ נִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלֶן צוּ וָואסְעֶרֶע

מַדְרִיגוֹת דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי וָואלְט עֶנְק גֶעבְּרֶענְגְט וָוען אִיר הַאלְט זִיךְ צוּזַאמֶען" דוּ זֶעהְסְט דָאךְ מִיט דַיינֶע אוֹיגֶן אַז אַלֶעם וָואס אִיז גֶעשֶׁעהֶן אִין אֵיין יָאר הֶן מִיטֶן בּוֹיעֶן אַ בֵּית הַמִּדְרָשׁ, אַ יְשִׁיבָה, אַ תַּלְמוּד תּוֹרָה, אַ דְּרִיקֶעֶרַיי, וְכוּ', וְכוּ', אִיז אַלֶעם בְּדֶרֶךְ גֶם, סְ'אִיז נִישְׁט קַיין דֶרֶךְ הַטָּבַע, מֶענְטְשֶׁן זָאגֶן אַז מִיר הָאבֶן גְרוֹסֶע עַשִׁירִים מִילְיָאנֶערְן... אָבֶּער דֶער אֱמֶת וַוייסְן מִיר אַז אַלֶעם אִיז אֵיין גְרוֹסֶער נֵס לְמַעְלָה מִדַּרְכָּךְ הַטָּבַע, אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט אָפְּעֶן גֶעזֶעהֶן דִי נִסִּים יֶעצְט אִין קָאנְטְרִי, אִין אַפָּאר טָעג הָאט מֶען אוֹיפְגֶעבּוֹיעֶט אַ בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְכוּ'.

אַגַב אִיךְ הָאבּ גֶעזָאלְט פָּארֶן דֶעם זוּנְטָאג אוֹיף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אוּן וָועֶן אַ סִיבָּה פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז אָפְּגֶעשְׁטִיפְּט גֶעוָואוֶרן אוֹיף אַ וָואךְ, וָועל אִיךְ מִן הַסְּתָם קוּמֶען מָאנְטָאג נָאכְמִיטָאג עֶנְק בַּאזוּכְן, עֶם אִיז דֶעמָאלְט חֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב, וָואס דֶעמָאלְט הֵייבְט זִיךְ אָן אַ נֵייעֶ הַתְחָלָה, וִוי חַז"ל זָאגֶן (תַּעֲנִית כ"ו:) לֹא הָיוּ יָמִים טוֹבִים לְיִשְׂרָאֵל כַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב וּבְיוֹם הַכִּיפּוּרִים; אוּן עֶם אִיז אוֹיכְעט אַ טָאג וָואס עֶם אִיז מְסוּגָל צוּ פּוֹעֵל'ן פַּאר שִׁידּוּכִים וְכוּ' וְכוּ'.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט מִיר פָּאלְגְן, אוּן דוּ וֶועסְט מְקַיֵּים זַיין וָואס אִיךְ וֶועל דִיר זָאגֶן אַלֶעם, בִּדֵי עֶם זָאל זַיין אַחְדוּת אוּן אַהֲבָה אוּן פַּארְשְׁטֶענְדְלִיכְקֵייט צְוִוישְׁן תַּלְמִידֵי "הֵיכַל הַקּוֹדֶשׁ", דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת אֱמוּנָה סִימָן נ"ז) הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׂוֹנֵא לְזֶה הָאִישׁ הַמְדַבֵּר אֶחָד

בְּפֶּה וְאֶחָד בְּלֵב; מֶען דַארְף זַיין אינְגאנְצן מיטן אֱמֶת, דָאס הַאָרץ מיטן מויל זָאל זַיין אֵייניג, נישְׁט דָאס הַאָרץ זָאל טְרַאכְטן אַיין זַאךְ (אִיךְ פַּייף אַלֶעמֶען אָן אוֹן אִיךְ וֶועל טוּהֶן וָואס אִיךְ וֶועל וֶועלְן), אוּן מיטן מויל וֶועט מֶען רֶעדְן נָאר פּוּן אַחְדוּת אוּן אַוַודאי דַארְף זַיין אַ וַועג, אוּן פָּאלְגְן יֶעדְן אֵייגֶעם, בַּיים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים גֵייט נישְׁט דִי זַאךְ פּוּן אֶחָד בְּפֶּה וְאֶחָד בְּלֵב.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת אֱמֶת חֵלֶק ב׳ סִימָן ו׳) מִי שֶׁאֵינוֹ מְדַבֵּר אֶחָד בְּפֶּה וְאֶחָד בְּלֵב אֵינוֹ מִתְיַירֵא מִטְּבִיעַת מַיִם; דִי וֶועלְט אִיז אַ מַיִם הַזֵּידוֹנִים, עֶם דֶערְטְרֶעגְקְט יֶעדְן מֶענְטְש וְכוּ׳ בִּיז עֶר פַּארְגֶעסְט אִינְגַאנְצְן פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר מֵיינְט אַז אַלֶעם אִיז טָבַע מִקְרֶה וּמַזָּל, אָבֶּער אַיינֶער וָואס עֶר גֶעבְּט אַכְטוּנְג אוּן עֶר רֶעדְט נישְׁט מִיטְן מויל אַיין זַאךְ אוּן אִין הַאָרץ טְרַאכְט עֶר אַ אַנְדֶערֶע זַאךְ, נָאר דִי מויל מִיטְן הַאָרץ זֶענֶען צוּזַאמֶען, דֶער דָאט נישְׁט מוֹרֶא צוּ דֶערְטְרַאנְקְען וֶועְרְן פּוּן דִי מַיִם הַזֵּידוֹנִים, וָוארוּם עֶר אִיז שְׁטֶענְדִיג בָּטֵל צוּ דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

שי

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ד' לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן י' מִנַּחֶם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

קוֹדֶם דַארְפְּסְטוּ וויסֶן אַז וָואס אִיךְ שְׁרַייבּ פַּאר אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל גֵייט נִישְׁט אַרוֹיף אוֹיף דָאהִי, עֶם אִיז בַּאוואוּסְט דָאס מֶען זָעהְט בְּחוּשׁ אַז דָארְטֶן וֶוערְט פְּרִי נַאכְט, נִישְׁט וויי דָא וָואס מֶען קֶען זָעהֶן בְּחוּשׁ אַז סְ'נֶעמְט דֶער בֵּין הַשְׁמָשׁוֹת שְׁטַארְקֶע צְוַויי אוּן זִיבְּעציג מִינוּט פּוּן דִי שְׁקִיעָה.

פּוּנְדֶעסְטְוֶוועגֶן אֲפִילוּ אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וָואס אַלֶע גֵייעֶן כְּפִי שִׁיטַת הַגְּאוֹנִים הָאבּ אִיךְ אַרַיינְגֶעבְּרֶענְגְט בַּיי אוּנְז אִין קְהִילָה אוּן אוֹיךְ צְוויישֶׁן אוּנְזֶערֶע לַייט וָואס זֵיי פָּאלְגֶן מִיר, אַז מוֹצָאֵי שַׁבָּת זָאל מֶען הַאלְטֶן צְוַויי אוּן זִיבְּעציג מִינוּט נָאךְ דִי שְׁקִיעָה, וָוארוּם דָא הַאנְדֶעלְט זִיךְ פּוּן אִיסּוּר סְקִילָה וְכוּ', אִיז וָואס בְּרֶענְט דָאס צוּ פַּארְדִינֶען דִי הַאלְבֶּע שָׁעָה? דֶערְפַּאר הַאלְטֶן אַלֶע מוֹצָאֵי שַׁבָּת דֶעם זְמַן פּוּן רַבֵּינוּ תָּם, אוּן אַזוֹי אוֹיכְעט יוֹם הַקָּדוֹשׁ.

אָבֶּער דָא זָאג אִיךְ בַּיי אַ תַּעֲנִית דְּרַבָּנָן קֶען מֶען שׁוֹין עֶסְן בַּיי זֶעבְּציג מִינוּט נָאךְ דִי שְׁקִיעָה, וּבִפְרָט תִּשְׁעָה בְּאָב וָואס הֵייבְּט זִיךְ אָן שׁוֹין פּוּן דִי נַאכְט פְּרִיעֶר'ט קֶען מֶען זִיךְ פַּארְלָאזֶן אוֹיף דִי וָואס זֵיי הַאלְטֶן זֶעבְּציג מִינוּט נָאךְ דִי שְׁקִיעָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בַּיי

אַ תַּעֲנִית דְּרַבָּנָן קֶען מֶען זִיךְ פַֿארְלָאזֶן אוֹיף דִי שִׁיטַת הַגְּאוֹנִים, וָואוּם דָּאוְרְטֶן וָעהְט מֶען בְּחוּשׁ מִיט דִי אוֹיג אַז עֶס אִיז וַוּדַאי לַיְלָה.

מֶען דַּארְף אַכְטוּנְג גֶעבֶּן נִישְׁט מִישֶׁן דִי יוֹצְרוֹת וְכוּ', מִיר וָעלֶען מוֹרֶא'דִיג מַקְפִּיד אוֹיף שִׁיטַת רַבֵּינוּ תַּם מוֹצָאֵי שַׁבָּת קוֹדֶשׁ, הֵן אִין חוּץ לָאָרֶץ, אוּן הֵן אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

זָאלְסְט וויסֶן אַז שִׁמְחָה אִיז אַ סְגוּלָה אוֹיף פַּרְנָסָה, וָואוּם עֶס וָועְרְט גֶעבְּרֶענְגְט פּוּן צַדִּיקִים דָּאס דָּער פָּסוּק (דִּבְרִים ט"ז) וְהָיִיתָ' אַךְ' שָׂמֵחַ', אִיז דָּער סוֹפִי תֵּיבוֹת דָּער שֵׁם פּוּן פַּרְנָסָה ח'ת'ךְ', מִיט שִׁמְחָה קֶען מֶען מַמְשִׁיךְ זַיין אוֹיף זִיךְ פַּרְנָסָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

שיא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ד' לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן י' מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

עֶס הָאט זִיךְ אַזוֹי גֶעפִּירְט פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז אִיךְ מוּז דָּא בְּלַייבֶּן נָאךְ אַ וָואךְ וָואס אִיךְ הָאב גֶעפַֿלַאנְט צוּ פָֿארֶן דָּעם זוּנְטָאג אוֹיף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אִיבֶּערְדָעם וָועל אִיךְ מִן הַסְּתַם קוּמֶען מָאנְטָאג נָאכְמִיטָאג עֶנְק בַּאזוּכֶן, עֶס אִיז דָּעמָאלְט חֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב, וָואס דָּעמָאלְט הֵייבְט זִיךְ אָן אַ נֵייעֶ הַתְחָלָה, ווי חַז"ל זָאגֶן (תַּעֲנִית כ"ו:) לֹא הָיוּ יָמִים

טוֹבִים לְיִשְׂרָאֵל כַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב וּכְיוֹם הַכִּיפּוּרִים; אוּן עֶס אִיז אוֹיכֶעט אַ טָאג וָואס עֶס אִיז מְסוּגָל צוּ פּוֹעֵל'ן פַּאר שִׁידּוּכִים וְכוּ' וְכוּ'. אוּן עֶס אִיז פּוּנְקְט פָּעְרְצִיג טָעג פַּאר רָאשׁ הַשָּׁנָה, אוּן מֶען הֵייבְּט שׁוֹין אָן צוּ שְׁפִּירְן דֶעם יוֹם הַדִּין אוּן אַלֶע תִּיקּוּנִים פּוּן יָמִים נוֹרָאִים הֵייבְּן זִיךְ אָן שׁוֹין פּוּן חֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב, אוּן עֶס אִיז אַ זְמַן וָואס דִי טָעג וָועְרְן קוּרְצֶער, אוּן מֶען דַארְף אָנְהֵייבְּן צוּ הִיטְן דִי נֶעבְט אוּן מוֹסִיף זַיין בְּלִימוּד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

אִיךְ בֶּעט דִיךְ זַייעֶר דוּ זָאלְסְט אַרַיינְלֵייגְן אִין דִי בָּחוּרִים אַסַאךְ יִרְאַת שָׁמַיִם, דָאס הֵיסְט זֵיי זָאלְן אַלֶע זַיין נָאר פְּרֵיילִיךְ, וָוארוּם שִׂמְחָה אִיז דִי הֶעכְסְטֶע מַדְרֵיגָה, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט (דִּבְרֵי הַיָּמִים א' ט"ז) "עוֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ", דָארְטְן בַּיים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הֶעְרְשְׁט נָאר שִׂמְחָה, דָאס אִיז אַ סִימָן וָועְן אַ אִיד אִיז אִין דִי קְדוּשָׁה, וָועְן עֶר אִיז שְׁטֶענְדִיג פְּרֵיילִיךְ, אוּן עֶס וָועְרְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין זוֹהַר (תְּצַוֶּה קפד:) אוֹיךְ פָּסוּק (תְּהִלִּים ק' ב') "עִבְדוּ אֶת הַוָ"ה בְּשִׂמְחָה", חֶדְוָה דְבַר נַשׂ מָשִׁיךְ לְנַבֵּיה חֶדְוָה אַחֲרָא עִלָּאָה, [דִי שִׂמְחָה פּוּן אַ מֶענְטְש אוֹיךְ דִי וָועלְט, בְּרֶענְגְט אִים אַ שִׂמְחָה פּוּן יֶענֶע וָועלְט]; אוּן אֵיינְמָאל אַז דִי בָּחוּרִים זֶענֶען פְּרֵיילִיךְ אוּן זִינְגֶען שְׁטֶענְדִיג, קֶען מֶען אִין זֵיי אַרַיינְלֵייגְן אַסַאךְ מִדּוֹת טוֹבוֹת, צוּם בֵּיישְׁפִּיל דַאוָועְנֶען נָאר אִין אַ סִידּוּר אוּן שְׁטֵיין אוֹיךְ אֵיין פְּלַאץ אוּן נִישְׁט אַרוֹיסְקוּקֶען פּוּן סִידּוּר פּוּן אָנְפַאנְג דַאוָועְנֶען בִּיזְן סוֹף [וָואס אַ בָּחוּר קֶען מֶען דֶערְקֶענֶען זַיין יִרְאַת שָׁמַיִם וִוי עֶר דַאוָועְנְט], עֶר זָאל גֵיין יֶעדֶן טָאג אִין מִקְוֶה, עֶר זָאל בֶּענְטְשְׁן

אִין אַ סִידוּר, עֶר זָאל לֵייגָען קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּטָּה בְּפִי נוּסַח הָאֲרִיזַ"ל אִין אַ סִידוּר, עֶר זָאל נִזָּהֶר זַיין אִין נָעגְל וַואסֶער וְכוּ' וְכוּ', כָּאטְשָׁע דָאס זָעהְט אוֹיס ווִי קְלֵיינִיגְקַייטְן, אָבֶּער דָאס אִיז עִיקָּרֵי יַהֲדוּת, וָוארוּם אַז מָען לֵייגְט דָאס אַרַיין אִין אַ יוּנְגֶער בָּחוּר וָועט עֶר זִיךְ אַזוֹי פִּירְן דָעם נַאנְצָן לֶעבֶּן, אוּן פַּארְשְׁטֵייט זִיךְ זֵיי זָאלְן אַוֶועקְווארְפָן דִי צִיגָּעֶרעטְלֶעךְ, וָוארוּם דֶער רֶבִּי הָאט זֵייעֶר מַקְפִּיד גֶעוֶועזְן נִישְׁט צוּ רֵייכֶערְן וְכוּ', אוּן זֵיי זָאלְן נִישְׁט הָאבְּן בַּיי זִיךְ כְּלִי מַשְׁחִית וָואס הֵייסְט אֵיי פַּאד וְכוּ' אָדֶער בְּלֶעקְבֶּערי וְכוּ'.

דֶער עִיקָּר אַרַיינְלֵייגְן אִין זֵיי דָאס גְּרוֹיסְקֵייט פּוּן לֶערְנָען

יֶעדְן טָאג חוֹמֶשׁ רַשִׁ"י מִיטְן תַּרְגּוּם פּוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה, אוּן זָאגְן זֵייעֶר אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, וָואס דָאס הֵיילִיגְט דֶעם מֶענְטְש.

אוּן דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ אַסַאךְ בְּלֶעטֶער גְּמָרָא, אוּן אוֹיב מֶען קֶען אַרַיינְלֵייגְן אִין אַ בָּחוּר עֶר זָאל חַזֶּרן אֵיין מְסֶכְתָּא הוּנְדֶערְט אוּן אֵיין מָאל, דֶעמָאלְט אֲפִילוּ זַיין קָאפּ זָאל זַיין אַזוֹי וִוי אַ שְׁטֵיין אָדֶער וִוי אַ הָאלְץ וְכוּ', וָועט עֶם גֶעעֶפְנְט וָוערְן, אוּן דִי מַסֶּכְתּוֹת מוּזְן נִישְׁט זַיין כְּסִדְרָן, נָאר נֶעמֶען אָדֶער מַסֶּכֶת תַּעֲנִית, אָדֶער מַסֶּכֶת בְּרָכוֹת, אָדֶער אַן אַנְדֶערֶע מַסֶּכֶת, אוּן דָאס חַזֶּרן הוּנְדֶערְט אוּן אֵיין מָאל, דָאס וָועט אִים בְּלַייבְּן אִין קָאפּ, מֶען דַארְף נִישְׁט קוֹקֶען אוֹיף קֵיינֶעם נִישְׁט, מֶען דַארְף זִיךְ נָאר נִישְׁט לָאזְן נַארְן, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (חַיֵּי מוֹהַר"ן סִימָן ר) וָועז יֶעדֶער מֶענְטְש זָאל

קוּקֶען נָאר אוֹיף זִיךְ אוּן טוּהֶן נָאר וָואס עֶס אִיז גוּט פַֿאר אִים, דֶעמָאלְט וֶועט עֶר הָאבֶּן הַצְלָחָה, אוּן דֶער נַאנְצֶער וֶועלְט וֶועלְן זָאגְן אַז עֶר לֶעבְּט אִין אַ טָעוּת וְכוּ', אַ מֶענְטְש דַארְף נָאר טוּהֶן וָואס עֶס אִיז גוּט פַֿאר אִים, נִישְׁט וָואס עֶס אִיז גוּט פַֿאר יֶענֶעם וְכוּ', עַיֵּין שָׁם.

אִיךְ הָאבּ גֶעשְׂרִיבֶּן אַ בְּרִיוו פַֿאר ... נֶרוֹ יָאִיר דָאס אִיז אוֹיךְ פַֿאר דִיר, אוּן אִיךְ הָאף צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז עֶטְץ וֶועט מִיךְ פָֿאלְגְן וֶועט עֶטְץ נִישְׁט צוּ לַיְיגְן, אוּן אִיר וֶועט הָאבֶּן גְרוֹיס הַצְלָחָה וּבְפַרְט מִיט דֶעם תַּלְמוּד תּוֹרָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

שיב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ה' לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן י"א מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֶךְ ... נֶרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

מֶען דַארְף זִיךְ אוֹיף דִי וֶועלְט זֶייעֶר שְׁטַארְקֶן, אוּן מֶען טָאר זִיךְ נִישְׁט צוּבְּרֶעכְן וְכוּ', דֶער סַמָּ"ךְ מֶ"ם וויל נָאר צוּבְּרֶעכְן אַ מֶענְטְש, אוּן אַרַיינְלֵייגְן אִין אִים אַ יְאוּשׁ אוּן אַ פַֿאְרצְוויֵיפְלוּנג כְּאִילוּ עֶר הָאט שׁוֹין נִישְׁט קַיין תַּקָּנָה, אוּן דָאס נֶעמְט זִיךְ פּוּן נַאֲוָה וְכוּ', וָואס דֶער מֶענְטְש וֶועְרְט צוּבְּרָאכְן וִוי קוּמְט דָאס אַז אַזַא קְלוּגֶע מֶענְטְש וִוי אִיךְ וְכוּ' זָאל קֶענֶען טוּהֶן אַזַא עֶקְלְדִיגֶע זַאךְ וְכוּ'? אַזוֹי וִוי דֶער

הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאנְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת נַאֲוָה סִימָן ל״ד) **נַאֲוָה** בָּא עַל יְדֵי שֶׁלֹּא תִּיקַּנְתָּ חַטְאוֹת נְעוּרִים; אָבֶּער וָוען דֶּער מֶענְטש הַאלְט זִיךְ פַּאר גָּאר נִשְׁט דֶּעמָאלְט וַוייסְט עֶר אַז עֶר קֶען תְּשׁוּבָה טוּהְן אוּן קֶען אַלֶּעם פַּארֶעכְטֶן.

אִיבֶּערְדֶעם דַּארְף מֶען אוֹיסְרַייסְן פּוּן זִיךְ דָּאם נַאֲוָה אוּן יֵשׁוּת וָואם דָּאם נֶעמְט זִיךְ פּוּן תַּאֲוּוֹת נִיאוּף וְוִי דֶּער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאנְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַר״ן חֶלֶק א׳ סִימָן י״א) גֵּיאוּת וְנִיאוּף תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה; אִיבֶּערְדֶעם אוֹיב דוּ וְוילְסְט תְּשׁוּבָה טוּהְן מִיט אַן אֱמֶת, זָאלְסְטוּ זַיין אַ מַבִּיר אֶת מְקוֹמֶךָ, אוּן דָּאלְט נִישְׁט פּוּן זִיךְ וְכוּ׳, אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן זָאלְסְט נִישְׁט זוּכְן קַיין כָּבוֹד אוּן יֵשׁוּת וְכוּ׳, וָועסְטוּ גְּרִינְג קֶענֶען תְּשׁוּבָה טוּהְן.

אַ אִיד דַּארְף זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען זִיךְ מְבַטֵּל זַיין אִינְנַאנְצֶן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַרַיינְלֵייגֶן בַּיי זִיךְ אִין דִּי מַחְשָׁבָה אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער דֶּעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דָּאם גַּאנְצֶע וָועלְט דּוֹמֶם צוֹמֵחַ חַי מְדַבֵּר אִיז אַ לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אוּן וָואם מֶער עֶר נֶעמְט דָּאם אַרַיין אִין זִיךְ, וָוערְט עֶר בָּטוּל וּמְבוּטָל צוּם אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אוּן עֶר הָאט שׁוֹין נִישְׁט אִינְזִינֶען זִיךְ, אוּן דֶּער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶּעזָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת עֲנָוָה סִימָן כ״א) אֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּים אֶלָּא עַל מִי שֶׁמַּשִּׂים עַצְמוֹ כְּאַיִן; וָוארוּם וויפֶער דֶּער מֶענְטש וָועלְט בָּטֵל אִינְנַאנְצֶן צוּם אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אִיז עֶר מְקַשֵּׁר דִּי וָועלְט צוּ יֶענֶע וָועלְט, אוּן אַלֶּעם שְׁטֵייט אִין זְכוּת פּוּן אִים.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר, זַיי נִישְׁט קַיין בַּטְלָן, הָאב נִישְׁט צוּטְרוֶען מִיט קֵיינֶעם נִישְׁט, גֶעבּ זִיךְ אִיבֶּער אִינְגַאנְצָן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן זָאלְסְט וויסֶן אַז אַלֶּעם וָואס עֶס פִּירְט זִיךְ מִיט דִיר, אִיז אַלֶּעם פּוּן אוֹיבֶּן, אוּן דָאס אִיז מֶען זוֹלֶה נָאר מִיט דִי מְדָּה פּוּן עַנָּוָה, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאנְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת דֶּרֶךְ סִימָן ט) כָּל הַדְּרָכִים שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בָּהֶן הַכֹּל מְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהֵם רָצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַבָּל אֵין לְךָ אָדָם שֶׁיָּבִין אֶת דַּרְכּוֹ אֶלָּא מִי שֶׁהוּא עָנָיו, אִיבֶּערְדֶעם אִיז ווּאוֹיל אִיז דֶעם מֶענְטְש וָואס אִיז זִיךְ אִינְגַאנְצָן מְבַטֵּל צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן עֶר ווִיל גָארְנִישְׁט אוּן דַארְף גָארְנִישְׁט נָאר דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַלֵּיין, דֶעם מֶענְטְש קֶען מֶען גָארְנִישְׁט צוּגֶעמֶען.

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע הָאט גֶעזָאגְט, דָאס אַלֶּע מְשׁוּגָּעִים ווֶערְן מְשׁוּגָּע נָאר פַּאר נַאֲוָה, ווֶען אַ מֶענְטְש הַאלְט פּוּן זִיךְ וְכוּ', אוּן שְׁטֶענְדִיג רֶעדְט עֶר נָאר פּוּן זִיךְ וְכוּ', אוּן אַז עֶר בַּאקוּמְט נִישְׁט וָואס עֶר דַארְף ווֶערְט עֶר מְשׁוּגָּע וְכוּ'.

אִיבֶּערְדֶעם לָאז אָפּ אַלֶּע נַארִישְׁקֵייטֶן, אוּן זֶעה זָאלְסְט גָארְנִישְׁט ווֶעלְן נָאר דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַלֵּיין, אוּן שְׁטֶענְדִיג זָאלְסְטוּ אַרַיינְלֵייגְן אִין דַיין מַחְשָׁבָה אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטֶן, ווֶעסְטוּ זֶעהֶן אַז דוּ ווֶעסְט הָאבֶּן אַן אַנְדֶערֶע סָארְט לֶעבֶּן, בִּפְרַט אַז דוּ ווֶעסְט זִיךְ מַכְנִיעַ זַיין נָאר צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים ווֶעלְן אַלֶּע דַיינֶע שׂוֹנְאִים אַוֶועקְפַאלְן וְכוּ', אוּן

אַרײַנגײַן אין דֶם גְרוּב וָואם זײ הָאבְּן גֶעגְרָאבְּן פַּאר דִיר, וִוי דָוִד הַמֶּלֶךְ זָאגְט (תְּהִילִים ז) "בּוֹר כָּרָה וַיַּחְפְּרֵהוּ וַיִּפֹּל בְּשַׁחַת יִפְעָל, יָשׁוּב עֲמָלוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְעַל קָדְקָדוֹ חֲמָסוֹ יֵרֵד", אוּן אַזוֹי זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת מְרִיבָה סִימָן מ"ח) עַל יְדֵי הַבְּנָעָה יִפְּלוּ הַשּׂוֹנְאִים בְּמִצְוָדָה שֶׁהֵכִינוּ לְךָ; פַּאל נִישְׁט אַראפּ בַּיי זִיךְ, נָעם אַרַיין בַּיי דִיר אִין מֹחַ מַחְשָׁבָה אַז סְ'איז קֵיינֶער נִישְׁטָא נָאר דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אֲלֵיין, וָועסְטוּ זָהֶן אַז דוּ וָועסְט לֶעבְּן אַן אַנְדֶערֶע סָארְט לֶעבְּן, אוּן דוּ וָועסְט תְּשׁוּבָה טוּהֶן מִיט אַן אֱמֶת, אוּן דוּ וָועסְט זִיךְ קֶעגֶען שֶׁעגֶער דֶערהַאלְטֶן.

וָוארוּם וָוען אַ מֶענְטְש הָאט אִינְזִינֶען שְׁטֶענְדִיג יֶענֶעם, דֶעמְאלְט אִיז אִים זַייעֶר זַייעֶר בִּיטֶער, אַז וואוֹיל אִיז דֶם וָואם עֶר לָאזְט זִיךְ נִישְׁט אָפְּנַארְן אוֹיף דִי וָועלְט.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעבְּטִיגְן טָאג

שיג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ה' לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן י"א מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערהַאלְטֶן דַיין בְּריוו.

אִיךְ פְּרַיי זִיךְ זַייעֶר אַז דוּ בִּיסְט עוֹסֵק אִין מֵפִיץ זַיין דֶעם הֵיילִיגְן רַבִּינ'ס סְפָרִים, וָוארוּם עֶם אִיז נִישְׁטָא קַיין גְרֶעסֶערֶע זַאךְ פּוּן דֶעם, וָוארוּם וָוער עֶם קוּקְט אַרַיין אִין

הֵיילִיגְן רַבִּינ׳ס סְפָרִים מִיט אַן אֱמֶת אוֹיג וָועְרט זַיין הָאהְן זַייעֶר שְׁטַאהְרק נְתִעוֹרר אוּמְקֶערְן זִיךְ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי גֶעבְּט אַרַיין אִין אַ מֶענְטְש אַ גֶעוואלְדִיגְן זִיסְקֵייט, וִוי עֶר הָאט גֶעזָאגְט אִין דִי לֶעצְטֶע תּוֹרָה בְּעַלְמָא הָדֵין (לִיקוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן ח׳) אַז דִי תּוֹכָחָה פּוּן אַ צַדִּיק בְּרֶענְגְט אַרַיין אִין דֶעם מֶענְטְש אַ רֵיחַ טוֹב, אַ גֶעשְׂמַאק אוּמְקֶערְן זִיךְ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן בִּינְדְט צוּ זַיין נְשָׁמָה צוּ אִים, וָוארוּם יֶעדְן אֵיינֶעם׳ס נְשָׁמָה אִיז אַ חֵלֶק אֱלֹקִי מִמַּעַל, נָאר חָלִילָה וְחַס אַז מֶען זִינְדִיגְט וְכוּ׳ וָועְרט דִי נְשָׁמָה אֲפְּגֶעְרִיסְן פּוּן אִיר שׁוֹרֶשׁ וְכוּ׳, אוּן דֶעמָאלְט אִיז אִים זֵייעֶר בִּיטֶער אוּן פִּינְסְטֶער אוּן עֶר טְרֶעפְּט זִיךְ נִישְׁט זַיין פְּלַאץ, אֲבֶער אוֹיב עֶר הֶערְט דִי תּוֹכָחָה פּוּן דֶעם אֱמֶת׳ן צַדִּיק קוּמְט אִין אִים אַרַיין אַ גוּטֶן רֵיחַ, אוּן אַ גֶעשְׂמַאק אוּמְקֶערְן זִיךְ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מִיט אַן אֱמֶת, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר מַאכְט זִיךְ אַ שִׁיעוּר יֶעדְן טָאג אִין הֵיילִיגְן רַבִּינ׳ס סְפָרִים.

דֶער ״לִיקוּטֵי מוֹהַר״ן״ אִיז דִי תּוֹרוֹת וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי פְּלֶעגְט זָאגְן בְּרַבִּים אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי נָתָן הָאט דָאס אַלֶעם פַּארצֵייכְנְט, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט בְּפֵירוּשׁ גֶעזָאגְט (חַיֵּי מוֹהַר״ן סִימָן שמ״ז) אַז זַיין סֵפֶר ״לִיקוּטֵי מוֹהַר״ן״ אִיז אַתְחַלְתָּא דִּגְאוּלָה, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט, וַוייל עֶם אִיז שׁוִין אַרוֹים אוֹיף דֶער וָועלְט וִוייל אִיךְ זֵייעֶר אַז מֶען זָאל דָאס אַסַאךְ לֶערְנֶען, אוּן מֶען דַארְף דָאס קֶענֶען אוֹיסְנַוויניג, עֶם זָאל זַיין שָׁגוּר בְּפִיו, מֶען זָאל דָאס קֶענֶען אוֹיסְנַוויניג,

וָוארום דֶער סֵפֶר אִיז פִּיל מִיט מוּסָר, אוּן מִיט גְרוֹיס הִתְעוֹרְרוּת צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוֹיבְעט הָאט עֶר גֶעזָאגְט (שָׁם סִימָן שמ"ז), עֶס אִיז אַ גְרוֹיסָע מִצְוָה צוּ לֶערְנֶען זַיין סֵפֶר "לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן", אוּן בַּיִים לֶערְנֶען זַיין סֵפֶר קֶען מֶען וָועְרְן אַ גְרוֹיסָע בַּעַל מֹחַ, אוּן אַ גְרוֹיסָער עֶרְלִיכֶער אִיד, אוּן אַ בַּעַל תְּשׁוּבָה, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָוער סְ'לֶערְנְט יֶעדְן טָאג זַיין סֵפֶר "לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן".

וְיֶדֶע הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי דֶערְצֵיילְט דְרֵייצְן וואוּנֶדֶערְלִיכֶע מַעֲשִׂיּוֹת, וָואס אִיז הוֹילֶע סוֹדוֹת הַתּוֹרָה, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זַ"ל הָאט דָאס אָפְגֶעשְׂרִיבְּן אוּן דָאס אִיז דֶער הֵיילִיגֶער סֵפֶר "סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת" וָואס זֶענֶען הוֹילֶע סוֹדוֹת י"ג נַהֲרֵי אַפַּרְסְמוֹן, מֶען קֶען זִיךְ נִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלְן דִי טִיפְקֵייט אוּן דָאס זִיסְקֵייט פּוּן דִי מַעֲשִׂיּוֹת, דָאס אֲפִילּוּ דָאס לֵייגֶען אוּן לֶערְנֶען "סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת" אוֹיף אִידִישׁ טוּט דֶערְוֶועקְן דָאס הָארְץ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ס') דָאס דּוּרְךְ "סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת" וָועְרְט מֶען דֶערְוֶועקְט פּוּן טִיפְן שְׁלָאף, וָוארום אַ מֶענְטְש שְׁלָאפְט, דָאס הֵייסְט זַיין מֹחַ שְׁפִּירְט נִישְׁט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אִיז אַלֶעם וָואס עֶר טוּט אִיז דָאס פַּארְשְׁלָאפְן, אָבֶּער אַז מֶען לֶערְנְט "סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת" וָועְרְט דָאס הָארְץ דֶערְוֶועקְט פּוּן שְׁלָאף אוּן מֶען הֵייבְט אָן צוּ דֶענְקֶען צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט בְּפֵירוּשׁ גֶעזָאגְט אַז זָאגְן "סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת" אִיז אַ סְגוּלָה צוּ הָאבְּן קִינְדֶער.

אִיבֶּערְדֶעם יֶעדֶער פֿאַרפֿאלק וואס הָאט נָאכְנִישְׁט זוֹכֶה
גֶעווֹען צוּ קְרִיגֶן זָאל זִיךְ צוּגֶעווֹאוִינֶען זָאגְן
יֶעדֶן טָאג "סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיוֹת" אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט
זַייעֶר גֶעווֹאלְט אַז מֶען זָאל עֶם דְּרִיקְן אוֹיבְן לְשׁוֹן קוֹדֶשׁ
אוּן אוּנְטֶן אִידִישׁ, אוּן וֶוען אוּנְזֶערע לַייט לֶערְנֶען דָּאס פֿאַר
בָּרַבִּים טַייטְשְׁט מֶען דָּאס אוֹים מִיט זַייעֶר שַׁיינֶע טַייטְשְׁן
עַל פִּי הַקְּדָמוֹת פּוּן דֶעם הֵיילִיגְן רַבִּינ'ס וֶועְרְטֶער.

אוֹיךְ הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי מְחַבֵּר גֶעווֹען אַ וואוּנְדֶערְלִיכְן
סֵפֶר וֶוען עֶר אִיז נָאכְנִישְׁט אַלְט גֶעווֹען קַיין צְוֶועלְעף
יָאר, וָואס דָּאס אִיז דֶער "סֵפֶר הַמִּדּוֹת" אוּן דֶער הֵיילִיגֶער
רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט פַֿאר זַיין תַּלְמִיד רֶבִּי נַפְתָּלִי, אָט דָּאס
סֵפֶר הָאט מִיךְ גֶעמַאכְט פַֿאר אַ אִיד, וויסְן דַּאְרְפְֿסְטוּ וויסְן
דָּאס יֶעדֶער סִימָן פּוּן "סֵפֶר הַמִּדּוֹת" אִיז הֶעבֶּערֶע הַשָּׂגוֹת
וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט מַשִּׂיג גֶעווֹען, נָאר דִּי תַּלְמִידִים
הָאבְן צוּגֶעלֵייגְט מַרְאֵה מְקוֹמוֹת בְּדֶרֶךְ אֶפְשָׁר פּוּן וִוי דֶער
הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט דָּאס גֶענוּמֶען, אָבֶּער עֶס אִיז נָאר מַרְאֵה
מְקוֹמוֹת בְּדֶרֶךְ אֶפְשָׁר, וָוארוּם יֶעדֶער סִימָן אִיז אַן עֶקְסְטֶערֶע
הַשָּׂגָה וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט מַשִּׂיג גֶעווֹען.

דִּי דְרַיי סְפָרִים, "לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן", "סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיוֹת", "סֵפֶר
הַמִּדּוֹת", דָּאס זָענֶען דִּי סִפְרֵי הַיְסוֹד אִין חֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב,
אוּן אוֹיב מֶען וויל אָנְגֶערוּפְן וָוערְן אַ בְּרֶסְלֶב'ר חָסִיד, דַּאְרְף
מֶען אַסַאךְ לֶערְנֶען אוּן חַזֶּרֶן דִּי דְרַיי הֵיילִיגֶע סְפָרִים בִּיז
עֶר זָאל זַיין שָׁגוּר עַל פֶּה בִּיז עֶר זָאל דָּאס קֶענֶען

אוֹיסעגעוויניג, וָואורום דָער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן קצ"ב) דָאס פָּנָיו שִׁכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ וְנִשְׁמָתוֹ לִיגְט אִין זַיין סֵפֶר.

אִיבֶּערְדֶעם אַז אַ מֶענְטְש וויל דֶערְקֶענֶען דֶעם הֵיילִיגֶן רַבִּי'ן זָאל עֶר לֶערְנֶען זַיינֶע סְפָרִים, זָאגְט נַאְטָן עֶר זִיךְ אַלֵיין, אוֹיב עֶר לֶערְנְט נִישְׁט דֶעם הֵיילִיגֶן רַבִּינְ'ס סְפָרִים, וָואורום דִי חַזַ"ל זָאגְן (אָבוֹת פֶּרֶק ב) וְלֹא עַם הָאָרֶץ חָסִיד; אַז אֵיינֶער לֶערְנְט נִישְׁט דֶעם הֵיילִיגֶן רַבִּינְ'ס סְפָרִים וִוי קֶען עֶר זִיךְ אָנְרוּפֶן עֶר אִיז זַיינֶער אַ חָסִיד? אוֹיךְ הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זַ"ל פַאְרצֵייכְנְט דִי שִׂיחוֹת וָואס עֶר הָאט גֶעהַערְט פוּן הֵיילִיגֶן רַבִּינְ'ס מוּיל, וָואס דָאס אִיז דִי סְפָרִים "חַיֵי מוֹהַר"ן", "שִׂיחוֹת הָרַ"ן", אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר חַזֶרְ'ט אַסַאךְ דִי שִׂיחוֹת, וָואורום דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט אַז מִיט יֶעדֶער שִׂיחָה קֶען מֶען זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד אַזוֹי וִוי עֶר וֵוייסְט וָואס הֵיסְט אַן עֶרְלִיכֶער אִיד.

אִיבֶּערְדֶעם פְּרֵיי אִיךְ זִיךְ זַייעֶר שְׁטַאְרק אַז דוּ בִּיסְט עוֹסֵק אִין הַפָּצַת מַעְיָנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, דוּ דְרִיקְסְט אוּן צוּשְׁפְּרֵייטְסְט דֶעם הֵיילִיגֶן רַבִּינְ'ס סְפָרִים אוֹיף דִי גַאנְצֶע וֶועלְט וָואס דָאס אִיז אַ גְעוַואלְדִיגֶער זְכוּת, אוּן עֶס אִיז בַּאוואוּסְט אַז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט זִיךְ אַמָאל אוֹיסְגֶעדְרִיקְט אַז וֶועֶן רוֹב וֶועלְט וֶועט אָנְנֶעמֶען זַיין סֵפֶר קֶען מֶען זִיךְ רֶעכְטֶן אוֹיף מָשִׁיחַ, אִיבֶּערְדֶעם אִיז וואוֹיל אִיז דֶעם מֶענְטְש

וָואס עֶר פַאךְשְׁפְּרֵייט דֶעם הֵיילִיגְן רַבִּינְ׳ס סְפָרִים אוֹיךְ דֶער וָועלְט, אוּן עֶר דַאךְף זִיךְ נִישְׁט שֶׁעמֶען פַאר קֵיינֶעם נִישְׁט, וָוארוּם עֶר אִיז מְקַרֵב דִי גְאוּלָה.

עָם אִיז בַּאוואוּסְט דֶער סִיפּוּר דָאס דֶער גְרוֹיסֶער צַדִּיק דֶער סְקְווֹירָא רַבִּי זי״ע אִיז אַמָאל גֶעקוּמֶען בַּאזוּכְן דֶעם הֵיילִיגְן סַאטְמַאר רַבִּי זי״ע, אוּן עֶר הָאט גֶעזֶעהֶן אַז אוֹיךְ זַיין טִישׁ לִיגְט דֶער הֵיילִיגֶער סֵפֶר ״לִיקוּטֵי מוֹהַר״ן״, הָאט עֶר אִים גֶעפְרֶעגְט, אִיר לֶערְנְט דֶעם סֵפֶר? הָאט דֶער הֵיילִיגֶער סַאטְמַאר רַבִּי זי״ע גֶענְטְפֶערְט יָא, אִיךְ לֶערְן דֶעם סֵפֶר, אוּן אִיךְ זָאג אַז וָועֶר עָם וויל זַיין שְׁטַארְק אִין אֱמוּנָה אוּן אִין יִרְאַת שָׁמַיִם זָאל לֶערְנֶען אִין דֶעם סֵפֶר! אוֹיךְ הָאט דֶער הֵיילִיגֶער סַאטְמַאר רַבִּי זי״ע גֶעזָאגְט אוֹיפְן הֵיילִיגְן רַבִּי׳ן דָאס נָאר רַבִּי נַחְמָן זי״ע הָאט פָּאראוֹים גֶעזָאגְט וָואס עָם וָועט זַיין פַּאר מָשִׁיחַ וָועט קוּמֶען, דָאס דִי גַאנְצֶע וָועלְט וָועט צוּשְׁפְּרֵייט וָועֶרן מִט מִינוּת וְאַפִּיקוֹרְסוּת וְכוּ׳.

עָם אִיז בַּאוואוּסְט דָאס בְּרֶסְלֶבֶ׳ר חֲסִידִים פּוּן בַּאךְדִיטְשׁוּב וָועֶן זֵיי פְלֶעגֶן פָּארְן קַיִין אוּמַאן הָאבֶּן זֵיי דוּרְכְגֶעפָארְן דֶעם שְׁטָאט סְקְווֹירָא, אוּן זֵיי זֶענֶען אַיינְגֶעשְׁטַאנֶען בַּיים גְרוֹיסְן צַדִּיק הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי דָוִד מִסְקְווֹירָא זי״ע, אוּן עֶר הָאט זֵיי זֵייעֶר מְכַבֵּד גֶעווֶען אוּן עֶר הָאט גֶעהֵייסְן מֶען זָאל זַיין גֶעבֶּן עֶסְן בְּרֵיווּח, אוּן צוּגְרֵייטֶן אַ גֶעלֶעגֶער צוּ שְׁלָאפְן וְכוּ׳, אוּן דָאס וָואס מֶען הָאט לֶעצְטֶנְס גֶעזָאגְט אַז סְ׳אִיז דָא מַחְלוֹקֶת וְכוּ׳, אִיז דָאס סְתָם מְחַרְחֵרי ריב וְכוּ׳, וָוארוּם

מִיר אַלֵיין הָאט דֶערצַיילְט נָאךְ פַּאר פּוּפְּצִיג יָאר צוּרִיק אַן אַלְטֶער בְּרֶסְלֶבֶ'ר חָסִיד וָואס עֶר גֶעדענְקְט וָוען עֶר מִיט נָאךְ אַ גְרוֹיסֶע גְרוּפֶּע בְּרֶסְלֶבֶ'ר חֲסִידִים זֶענֶען גֶעפָארְן פּוּן דִי שְׁטָאט בַּארְדִיטְשׁוּב צוּ דֶעם שְׁטָאט אוּמַאן, זֶענֶען זֵיי דוּרְכְגֶעפָארְן דֶעם שְׁטָאט סְקְווִירָא, אוּן דֶער גְרוֹיסֶער וואוּנְדֶערְלִיכֶע צַדִיק רֶבִּי דָוִד מִסְקְווִירָא זי"ע הָאט זֵיי אוֹיפְגֶענוּמֶען מִיט גְרוֹיס שִׂמְחָה, אוּן עֶר הָאט גֶעהַיסֶן זַיינֶע חֲסִידִים מָען זָאל זֵיי אַלֶע אָנְגְרֵייטֶן עֶסֶן בְּרֶיווַח אוּן אַ גֶעלֶעגֶער צוּ שְׁלָאפְן וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם אִיז אַ שָׁאד וָואס סְתָם מְחַרְחֵרִי רִיב וְכוּ' טְרֶעפְּן אוֹים מַעֲשִׂיוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

מִיר דַארְפְּן זֶעהֶן פַּארְשְׁפְּרֵייטֶן דֶעם הֵיילִיגֶן רֶבִּינְ'ס סְפָרִים אוֹיף דִי נַאנְצֶע וָועלְט, אוּן מְקָרֵב זַיין דִי גְאוּלָה.

זָאלְסְט הָאבֶּן אַ לֶעכְטִיגֶן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכֶן תָּמִיד

שיד

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ה' לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן י"א מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַבָּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֶרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

הָאב נִישְׁט קַיין מוֹרָא, דוּ וָועסְט אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם טְרֶעפְּן אַ גוּטֶע שִׁידּוּךְ, דוּ לֶערְן נָאר זֶייעֶר פְּלַייסִיג חוּמָשׁ מִיט רַשִׁ"י מִיטֶן תַּרְגוּם יֶעדֶן טָאג, כְּדֵי זָאלְסְט עֶנְדִיגֶן יֶעדֶע וָואךְ דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדֶרָה שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם, אוֹיכֶעט

זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען יֶעדֶן טָאג זַייעֶר אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת כְּסִדְרָן, וָואס דָאס אִיז מְטַהֵר אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְעַל כּוּלָּם זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען כְּסִדְרָן אַ שִׁיעוּר אִין שַׁ"ס אָנְהֵייבֶּן פּוּן מַסֶּכֶת בְּרָכוֹת אוּן לֶערְנֶען דַּף אַחַר דַּף בִּיז דוּ וֶועסְט מְסַיֵּים זַיין מַסֶּכֶת בְּרָכוֹת זָאלְסְטוּ אָנְהוֹיבֶּן מַסֶּכֶת שַׁבָּת וְכוּ', אוֹיךְ זָאלְסְטוּ מַאכֶּן אַ שִׁיעוּר אִין טוֹר בֵּית יוֹסֵף מִיט שׁוּלְחָן עָרוּךְ כְּסִדְרָן, אוּן זָאלְסְטוּ זִיךְ אוֹיפְּפִירֶן מִיט גְּרוֹיס דֶּרֶךְ אֶרֶץ, אוּן קֵיינְמָאל נִישְׁט זַיין קַיין עַזּוּת פָּנִים פַּאר קֵיינֶעם נִישְׁט.

וְעַל כּוּלָּם זָאלְסְטוּ דַאוֶועֶנען עֶרְלִיךְ אִין אַ סִידוּר דַיְיקָא, וָוארוּם וויסְן דַארְפְסְטוּ וויסְן אַז צוּ דֶערְקֶענֶען אַ בָּחוּר אַ יֶרֵא שָׁמַיִם דָאס אִיז נָאר וֶוען מֶען זֶעהְט וויִ עֶר דַאוֶועט, וָוארוּם בַּיים דַאוֶועֶנען קֶען מֶען דֶערְקֶענֶען וָואסֶערֶע בָּחוּר אִיז אַ יֶרֵא שָׁמַיִם, אַן עֶרְלִיכֶער אָפְּגֶעהִיטֶענֶער בָּחוּר שְׁטַייט אִין זַיין וויִנְקֶל אוּן דַאוֶועט עֶרְלִיךְ פּוּן סִידוּר, אוּן דֶרֶייט זִיךְ נִישְׁט אַרוּם אַרוֹיף אוּן אַרַאפּ וְכוּ', אוּן אַוודַאי רֶעדְט עֶר נִישְׁט אוֹיס פּוּן אָנְפַאנְג דַאוֶועֶנען בִּיז'ן סוֹף, אַזַא בָּחוּר הָאט אַ חֵן, אוּן זַיין גוּטֶער נָאמֶען גֶייט פַּאר אִים, דִי חַז"ל זָאגֶן (שְׁמוֹת רַבָּה פָּרָשָׁה ח' סִימָן ב) אָמַר רַבִּי בִּנְיָמִין בַּר לֵוִי אִם יָשַׁב אָדָם בְּזָוִית וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה אֲנִי מַרְאֶהוּ לַבְּרִיוֹת.

אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְסְטוּ זִיךְ נִישְׁט זָארְגֶן וֶועגֶן טֶרֶעפֶּן אַ שִׁידוּךְ, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן פ"ט) דָאס דֶער צַדִּיק אִיז דֶער שַׁדְּכָן, אוּן עֶס אִיז אַ גְּרוֹיסֶע זַאךְ צוּ הֶערְן תּוֹרָה פּוּן זַיין מוּיל, אוּן בִּזְכוּת דֶעם וֶועט עֶר טֶרֶעפֶּן אַ גוּטֶער שִׁידוּךְ.

נָאר זַיי מִתְפַּלֵל יֶעדֶן טָאג דִי תְּפִילוֹת פּוּן קוּנְטֶרֶס "מְצִיאַת הַזִּיווּג" אוּן זָאלְסְט זָאגָן בַּרְשַׁת הַנְּשִׁיאִים, וָועסְטוּ גְרִינְג טְרֶעפֶּן אַ גוּטֶן שִׁידּוּךְ.

זָאלְסְט הָאבֶּן גְרוֹיס הַצְלָחָה אִין לֶעבֶּן

שטו

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ה' לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן י"א מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֶךְ ... גֶּרוּ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דֶעם קוּנְטֶרֶס "רֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּיי צַדִּיקִים" וָואס דוּ הָאסְט גֶעדְרִיקְט, עֶם אִיז אַרוֹיסְגֶעקוּמֶען אַזוֹי שֵׁיין וואוּנֶדֶערְלִיךְ, אוּן דָאס וָועט בְּוַודַאי מַאכְן אַ גְרוֹיסְן רוֹשֶׁם אוּן אַ הִתְעוֹרְרוּת בַּיי יוּנְגֶעלַייט זַיי זָאלְן פָּארְן אוֹיפְן הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס צִיּוּן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אוּן זַייעֶרע פְּרוֹיעֶן וָועלְן זַיי אַרוֹיסְהֶעלְפְּן, וָוארוּם דָאךְטֶן וָועךְט אַרוּמְגֶעךְעדְט אַפֿאר אַלֶע פְּרוֹיעֶן זַייעֶר גְרוֹיסְקֵייט וָועט זַיי לָאזְן זַייעֶרע מֶענער פָּארְן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִין אוּמַאן, זַיי בְּרֶענְגְן צוּריק נַאנְצֶע הוֹיפְנֶם מִיט רְפוּאוֹת אוּן יְשׁוּעוֹת, אוּן בְּרָכוֹת מִיט פַּרְנָסָה בְּרֵיווַח.

עָם אִיז בַּאוואוּסְט דָאס אַלֶע וָואס זָענען נָאר אֵיינְמָאל גֶעווֶען אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִין אוּמַאן, אֲפִילוּ זַיי זָענען נִישְׁט קַיין בְּרֶסְלֶבֶ'ר חֲסִידִים, וויל זַיי שׁוֹין פָּארְן יֶעדֶעם יָאר, וָוארוּם דָאס חַיּוֹת אוּן הִתְעוֹרְרוּת אוּן פְּרַייליכְקֵייט

וָואם מֶען שְׁפִּירְט דָּארְטָן רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁפִּירְט מֶען נִישְׁט אִין עֶרְגֶעץ, וּבִפְרַט דָּאס אָן אַ שִׁיעוּר יוּנְגֶעלַייט דֶערְצַיילְן אָפֶּענע מוֹפְתִים וָואם עֶס הָאט פַּאסִירְט מִיט זֵיי, יוּנְגֶעלַייט וָואם הָאבְּן נִישְׁט גֶעהַאט קַיין קִינְדֶער וֶענֶען אוֹיפְגֶעֶרְאכְטְן גֶעוָואָרְן דֶעם יָאר, וָוארום זֵיי הָאבְּן זִיךְ דָּארְטָן אַיינְגֶעשְׁפַּארְט בַּיים הֵייליגְן רֶבִּי'ן אַז זֵיי דַארְפְן הָאבְּן קִינְדֶער, אוּן אַזוֹי אוֹיכָעט אִינְגֶעלַייט וָואם זֵיי הָאבְּן נִישְׁט גֶעהַאט קַיין פַּרְנָסָה אוּן הָאבְּן אַסַאךְ גֶעבֶּעטְן זֵיי זָאלְן בַּאקוֹמֶען אַ גוּטֶע שְׁטֶעלֶע פּוּן פַּרְנָסָה, וְויֶפֶער זֵיי זֶענֶען צוּרִיקְגֶעקוֹמֶען פּוּן הֵייליגְן רֶבִּינְ'ס צִיוּן הָאט מֶען זֵיי שׁוֹין אָנְגֶעטְרָאגְן אַ גוּטֶע שְׁטֶעלֶע פּוּן פַּרְנָסָה, אוֹיךְ זֶענֶען זֵייעֶר אַסַאךְ גֶעהַאלְפְן גֶעוָואָרְן מִיט וואוּנֶדערְלִיכֶע מוֹפְתִים וָואם דָּאקְטוֹרִים הָאבְּן אָפְּגֶעזָאגְט לֹא עָלֵינוּ לֶעבְּן פּוּן אַ וַוייב אָדֶער פּוּן קִינְדֶער וְכוּ', אוּן דָּארְטָן הָאט מֶען גֶעפּוּעלְ'ט רְפוּאוֹת לְמַעְלָה מִדֶּרֶךְ הַטֶּבַע, אוּן דָּאס אִיז נִישְׁט סְתַם מַעֲשִׂיוֹת, דָּאס קֶען מֶען פְּרֶעגְן אִינְגֶעלַייט וָואם זֶענֶען דָּארְטָן גֶעוָוען אוּן זִיךְ אוֹיסְגֶעבֶּעטְן וָואם זֵיי הָאבְּן גֶעדַארְפְט.

אַיךְ הָאף אַז יֶעדֶע פְּרוֹי וָואם זִי דַארְף הָאבְּן אַ יְשׁוּעָה, נָאכְ'ן אִיבֶּערְלַיינֶען דֶעם קוּנְטֶרס "רֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּיי צַדִּיקִים" וֶועט זִי טְרַייבְּן אִיר מַאן מִיט אַ שְׁטֶעקְן זָאלְסְט אָנְבַאדִינְגְט פָּארְן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה צוּם הֵייליגְן בְּרֶסְלֶבְ'ר רֶבִּי'ן אִין אוּמַאן, אוּן זָאלְסְט נִישְׁט אַוֶועקְגֶיין פּוּן צִיוּן, אַנַאנְצְן רֹאשׁ הַשָּׁנָה זָאלְסְטוּ דָּארְטָן זִיצְן אוּן בֶּעטְן אוּן אוֹיסְפּוֹעלְ'ן פַּאר אוּנְז אַ גְרוֹיסְן יְשׁוּעָה, גֶעזוּנְט פַּרְנָסָה נַחַת, אוּן אַ גוּט גֶעבֶּענְטְשְׁט יָאר.

גְלַייב מִיר אִיךְ בִּין דִיךְ זַייעֶר מְקַנֵּא דָאס דוּ הָאסְט אַהֶערגעשְטעלְט אַזַא שַׁיינעם קוּנְטֶרֶס "רֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּיי צַדִיקִים", דֶער זְכוּת זָאל דִיר בַּייְשְטַיין זָאלְסְט הָאבְּן פַּרְנָסָה בְּרֶיוַוח, אוּן אַרוֹיסְגַיין פוּן אַלֶע חוֹבוֹת, אוּן הָאבְּן אַ וואוּנֶדערְלִיכֶע שָׁלוֹם בַּיִת.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגוּן אוּן גֶעבֶּענְטְשְׁטוּן טָאג

שטז

בְּעָזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן י"ב מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אָל הָאַבְרֶךְ ... גֶרוּ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

אִיךְ וֶועל מִיט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים'ס הִילְף זַיין מָאנְטָאג חֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב בַּיי עֶנְק, דֶעם טָאג זָאגְן דִי חֲזַ"ל אִיז אַ גְרוֹיסֶער יוֹם טוֹב, (תַּעֲנִית כו:) אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל לֹא הָיוּ יָמִים טוֹבִים לְיִשְׂרָאֵל כַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב וְכוּ', אוּן דֶער טָאג אִיז אוֹיכֶעט מְסוּגָל פַּאר שִׁידוּכִים, זָאל דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הֶעלְפְּן אַלֶע בְּחוּרִים זֵיי זָאלְן טְרֶעפְּן זַייעֶרע זִיווּגִים.

מֶען דַארְף זֵיי צוּגֶעווּאוֹינֶען זֵיי זָאלְן זָאגְן דִי תְּפִילוֹת פוּן דֶעם קוּנְטֶרֶס "מְצִיאַת הַזִיווּג", אוּן אוֹיכֶעט פַּרְשַׁת הַנְּשִׂיאִים פָּערְצִיג טָעג, וֶועט יֶעדֶער אֵיינֶער טְרֶעפְּן זַיין זִיווּג,

וָוארוּם דָּער הַיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן פט) דָּאס דָּער צַדִּיק הָאֶמֶת עֶר אִיז דָּער שַׁדְּכָן. זָאלְסְט וויסְן אַ בָּחוּר דַּארְף הָאבְן אַ שִׁידּוּךְ פַּאר אַלֶעמָען, וּוי בַּיים הַיילִיגְן רֶבִּי'ן הָאט זִיךְ גֶעפִּירְט אַז עֶס אִיז גֶעקוּמֶען צוּ אִים אַ בָּחוּר הָאט עֶר גֶעזָאגְט קוֹדֶם זָאלְסְטוּ גִיין חַתּוּנָה הָאבְן, אוּן דִי חַזַ"ל זָאגְן (יוּמָא ע"ב:) אוֹיפְן פָּסוּק (תְּהִלִּים י"ט) "יִרְאַת הַנַ"ה טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לָעַד" אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, זֶה הַלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּמַטְּרָה מַאי הִיא? נוֹשֵׂא אִשָּׁה וְאַחַר כַּךְ לוֹמֵד תּוֹרָה.

דָּער עִיקָּר זָאלְסְט זִיךְ שְׁטַארְקְן, אוּן זָאלְסְט רֶעדְן מִיט דִי בָּחוּרִים זַייעֶר אַסַאךְ דִיבּוּרֵי אֱמוּנָה, וָוארוּם דָּער הַיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן מ"ד) אַז מֶען רֶעדְט פּוּן אֱמוּנָה קוּמְט מֶען צוּ דִי אֱמוּנָה, אַזוֹי וּוי עֶס שְׁטֵייט (תְּהִלִּים פ"ט) "אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי" דָּאס וָואס מֶען רֶעדְט פּוּן אֱמוּנָה דָּאס אִיז אַלֶיין אֱמוּנָה, אִיבֶּערְדֶעם דַּארְף זַיין דָּער שֵׁם שָׁמַיִם שְׁגוּר בְּפִי כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אוּן דָּאס אִיז דָּער טְרֵייסְט וָואס דָּער נָבִיא יְשַׁעְיָה טְרֵייסְט אוּנְז דָּעם וָואךְ, נָאכְן חוּרְבָּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ (יְשַׁעְיָה מ') "נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמַר אֱלֹקֵיכֶם", "נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי" טְרֵייסְט זִיךְ טְרֵייסְט זִיךְ מַיין פָּאלְק, וּוייאַזוֹי? "יֹאמַר אֱלֹקֵיכֶם" אִיר זָאלְט שְׁטֶענְדִיג רֶעדְן פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן דָּאס אִיז אוֹיךְ (שָׁם) "וְנִגְלָה כְּבוֹד הַנַ"ה וְרָאוּ כָּל בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִּי הַנַ"ה דִּיבֶּר" עֶס זָאל נִתְגַּלֶה וָוערְן פַּאר יֶעדְן אֵיינֶעם דֶּעם כְּבוֹד פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, מֶען זָאל שְׁפִּירְן אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְציאוּת אוֹיסֶער אִים, אַלֶע צוּזַאמֶען זָאלְן זֶעהֶן גֶעטְלִיבְקֵייט, וָואס

דּוּרְכְדֶעם וֶועט מַיין מוֹיל שְׁטֶענְדִיג רֶעדְן פּוּן שֵׁם הַוָיֶ"ה בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ, וָואם דָאס אִיז דָער גְרֶעסְטֶער טְרֵייסְט, וָוארוּם וֶוען אַ מֶענְטְש רֶעדְט שְׁטֶענְדִיג פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז בַּיי אִים גֶעבּוֹיעֶט דָער בֵּית הַמִקְדָּשׁ, עֶר הָאט אַ רֵייצֶע מֹחַ מַחְשָׁבָה, אוּן עֶר הָאט שְׁלֵימוּת הַדַעַת וָואם אוֹיךְ דֶעם זָאגְן דִי חֲזַ"ל (בְּרָכוֹת לג.) כָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דֵּעָה כְּאִילּוּ נִבְנָה בֵּית הַמִקְדָּשׁ בִּימָיו; וָוארוּם דָער עִיקָּר אִיז נָאר דַעַת שֵׂכֶל, וָואם דָאס מֵיינְט מַבִּיר זַיין, דֶערְקֶענֶען דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט (דִּבְרִים ד') "אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי הַוָיֶ"ה הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד מִלְבַדּוֹ" אוּן וִויפֶּער עֶס אִיז בַּיים מֶענְטְש בָּרוּר אַז סְ'אִיז נִישְׁטָא קֵיין שׁוּם מְצִיאוֹת אוֹיסֶער דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן מֶען דַארְף נָאר רֶעדְן צוּ אִים, עֶר הַאלְט בַּיי שְׁלֵימוּת הַדַעַת, זָאגְט דִי יְדִיעָה אִיז אַלֶעם אַ גְרוֹיסֶער דִמְיוֹן, וָוארוּם דָער עִיקָּר אִיז אֱמוּנָה הָאט אוּנְז דָער הֵיילִיגֶער רַבִּי גֶעלֶערְנְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ה'), אוּן מֶען דַארְף זִיךְ שְׁטֶענְדִיג נָאכְזוּכְן וואוּ מֶען הַאלְט אִין דִי אֱמוּנָה, וָוארוּם סְ'אִיז דָא מֶענְטְשֶׁן וָואם זֵיי לַיידְן פַּארְשִׁידֶענֶע מַחֲלוֹת וְחֻלָאִים רָעִים אוּן אַלֶעם נֶעמְט זִיךְ מַחֲמַת חִסָרוֹן אֱמוּנָה, בִּפְרַט נֶעוְוֹרְן קְרַאנְקְהֵייט וְכוּ' וְכוּ', וָואם דָער מֶענְטְש אִיז נֶעוְוֹרוּעז וְכוּ' עֶר טוּט מְשׁוּגָע'נֶע עַבוֹדוֹת וְכוּ', עֶר מֵיינְט מִיט דֶעם וֶועט עֶר כַּאפֶּן מַלְאָכִים וְכוּ', דָאס אַלֶעם בַּאלַאנְגְט צוּ אַ נֶעוְרוֹן קְרַאנְקְהֵייט וְכוּ'.

דָער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט אוּנְז אוֹיסְגֶעלֶערְנְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן פ"ו) אַז מִיט אֱמוּנָה קֶען מֶען דִינֶען דֶעם בּוֹרֵא

כָּל עוֹלָמִים מִיט יֶעדֶע זַאךְ, אָבֶּער זָאגְט, דָּאס הֵייסְט אָן אֱמוּנָה, מוּז מֶען טוּהְן עֲבוֹדוֹת קָשׁוֹת וְכוּ' עַיֵּין שָׁם. מֶען קֶען נִישְׁט מַסְבִּיר זַיין פַּאר אַ מֶענְטְשׁ דָּאס גְּרוֹיסְקֵייט פוּן אֱמוּנָה, דָּער הֵיילִיגֶּער רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן מ"ד) אַז אַלֶּע חָכְמוֹת וָואס אִיז דָּא בַּיי מֶענְטְשֶׁן וָואס זֵיי ווילְן זַיין עֶרְלִיכֶע אִידְן אִיז נִישְׁט מֶער ווי דִּמְיוֹנוֹת אוּן שְׁטוּתִים אוּן גְּרוֹיסֶע בְּלְבּוּלִים, אוּן דָּאס וַואךְפְט דָּעם מֶענְטְשׁ אַרָאפּ אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, אוּן עֶר אִיז שְׁטֶענְדִיג מָרָה שְׁחוֹרָה'דִיג.

אַז וואוֹיל אִיז דִּיר אַז דוּ קֶענְטְט אַרַיינְשַׁיינֶען אִין בָּחוּרִים יִרְאַת שָׁמַיִם, אוּן דָּער עִיקֶּר הַתְּמָדָה בְּלִימּוּד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וָואס עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין גְּרֶעסֶערֶע זַאךְ פּוּן דֶּעם, ווי דִּי חֲזַ"ל זָאגְן (יְרוּשַׁלְמִי רֹאשׁ הַשָּׁנָה פֶּרֶק ד' הֲלָכָה ח') כְּיוָן שֶׁקִּיבַּלְתֶּם עֲלֵיכֶם עוֹל תּוֹרָה מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאִילּוּ לֹא חַטָּאתֶם מִימֵיכֶם; אוּן דָּער הֵיילִיגֶּער רַבִּי נָתָן זַ"ל דָּאט גֶּעזָאגְט אַז צוּ הֶעלְפְּן אַ בַּעַל בְּחִירָה, דָּאס אִיז דֶּער שְׁווֶערְסְטֶער זַאךְ, אָט דֶּעדְסְטוּ מִיט אִים אוּן עֶר דָּאט אָנְגֶענוּמֶען דַיינֶע וֶועךְטֶער, אוּן אָט קוּמְט עֶפֶּעס אַ לוֹיזִיגְן פַּאֲרָעךְ וְכוּ' אוּן שְׁלֶעפְּט אִים אַוֶועק וְכוּ', ווי דָּער הֵיילִיגֶּער רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן קל"ג) מֶען קֶען מְגַלֶּה זַיין אַ מֶענְטְשׁ גֶעטְלִיכְקֵייט, בִּיז עֶר שְׁפִּירְט אַז דֶּער נַאנְצֶער וֶועלְט אִיז הוֹילֶע אֱלִקוּת, בִּיז עֶס קוּמְט אַ לוֹיזִיגְן פַּאֲרָעךְ אוּן מַאכְט מִיט זַיין קְלֵיינֶע הֶענְטִיל אֶע וְכוּ', אוּן דֶּער נַאֲרִישֶׁער מֶענְטְשׁ גֵייט צוּרִיק צוּ זַיין נַאֲרִישְׁקֵייט, וָואס דָּאס אִיז דֶּער כֹּחַ הַבְּחִירָה.

אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זַייעֶר אַסאַך אַרבֶּעטֶן מִיט בָּחוּרִים אַרַיינְלֵייגְן אִין זַיי יִרְאַת שָׁמַיִם, אוּן זַיי מְעוֹרֵר זַיין נִישְׁט צוּ רֵייכֶערְן, וָוארוּם דָאס בְּרֶענְגְט דִי בִּיטֶערֶע מַחְלָה קֶענְסֶער אוֹיף דִי לִינְגֶען וְכוּ', אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט מַקְפִּיד גֶעווֶען מֶען זָאל נִישְׁט רַייכֶערְן.

שְׁטַארְק זִיךְ, זָאלְסְט זֶעהֶן פְּרַיילִיךְ מַאכְן דִי בָּחוּרִים אַ נַאנְצֶן שַׁבָּת, וָוארוּם דִי חַז"ל זָאגְן (תַּנְחוּמָא בְּרֵאשִׁית) כְּבוֹד שַׁבָּת כְּאֶלֶף תַּעֲנִיתִים; אַז מֶען אִיז מְכַבֵּד שַׁבָּת אִיז אַזוֹי וִוי מֶען הָאט גֶעפַאסְט טוֹיזֶענְט טָעג, אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר אִיז אַ נַאנְצֶן שַׁבָּת נָאר פְּרַיילִיךְ, דֶעמָאלְט אִיז מֶען אִים מוֹחֵל אַלֶע עֲווֹנוֹת, וִוי דִי חַז"ל זָאגְן (שַׁבָּת קיח:) כָּל הַמְשַׁמֵּר שַׁבָּת כְּהִלְכָתוֹ אֲפִילוּ עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה כְּדוֹר אֱנוֹשׁ מוֹחֲלִין לוֹ; אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר אִיז פְּרַיילִיךְ אַ נַאנְצֶן שַׁבָּת.

זָאלְסְט הָאבֶּן אַ לֶעבְטִיגֶן שַׁבָּת

שיז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן י"ב מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֶךְ ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְמַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

אִיךְ הָאב גֶעזֶעהֶן דִי בִּילְדֶער וִוי דִי בָּחוּרִים זָאגְן קִינוֹת וְכוּ', אַזוֹי דַארְף זַיין, מֶען זָאל זִיצֶן אוּן זָאגְן אָנְגֶעטוּהֶן

מִיט אַ רֶעקל אוּן אַ הִיט וְכוּ׳, הַלְוַואי זָאל זַיין אַזוֹי אוֹיכֶעט בִּשְׁעַת מְלַאכָה מַלְבָּה וָועֶן מֶען עֶסְט דִי סְעוּדַת מְלַאכָה מַלְבָּה אוּן מֶען זִינְגְט זְמִירוֹת פּוּן מוֹצָאֵי שַׁבָּת דַאדְף מֶען אוֹיכֶעט גַיין אָנְגֶעטוּהָן מִיט אַ הִיט אוּן מִיט אַ בֶּעקֶעטְשֶׁע, נִישְׁט זִיצָן נָאר מִיט אַ הֶעמְד אָן אַ הִיט וְכוּ׳, דִי קְלֵיינִיקֵייט אִיז אַ יְסוֹד אִין יִרְאַת שָׁמַיִם, אוּן וִוי מֶען גֶעוואוֹינְט צוּ בָּחוּרִים יונְגֶערהֵייט אַזוֹי וָועלְן זֵיי עֶס טוּהָן דֶעם נַאנְצָן לֶעבֶן.

סְ׳אִיז דָא צַייטָן וָואס מֶען דַאדְף גַיין אָנְגֶעטוּהָן מִיט אַ הִיט אוּן אַ רֶעקל, צוּם בֵּייְשְׁפִּיל בַּיִים דַאוונֶען, בַּיי אַ סְעוּדַת מִצְוָה, בַּיי דִי שַׁבָּת׳דִיגֶע סְעוּדָה, אָדֶער בַּיי טוּהָן אַ מִצְוָה, אָבֶּער זָאבֶּן קֶענֶען זֵיי גַיין אָן אַ הִיט אוּן אַ רֶעקל, צוּם בֵּייְשְׁפִּיל בַּיִים לֶערֶנֶען וְכוּ׳, פַּאדְשְׁטֵייט זִיךְ מֶען דַאדְף מַקְפִּיד זַיין זֵיי זָאלְן גַיין מִיט דִי צִיצִית אוֹיפֶן הֶעמְד; אָדֶער אַ וָועסְט אוֹיךְ דִי צִיצִית אָדֶער בְּלוּיז דִי צִיצִית אוֹיךְ דִי הֶעמְד, אָבֶּער בְּשׁוּם פָּנִים וְאוֹפָן נִישְׁט גַיין דִי צִיצִית אִינְטֶערן הֶעמְד.

אִיךְ הָאב אַ שְׁוֵועֶרע אַרְבֶּעט דָאס אַיינְצוּפִירֶן בַּיי דִי סְפָרַדִישֶׁע אִידֶן, אָבֶּער בַּיי חַסִידִישֶׁע בָּחוּרִים דַאדְף דָאס זַיין אַ פָּשׁוּטֶע זַאךְ. (אֲפִילוּ זֵיי זֶענֶען גֶעוֶען אַרַאפְּגֶענַאלְן וְכוּ׳, אָבֶּער יֶעצְט בְּרוּךְ הַשֵּׁם קוּמֶען זֵיי צוּרִיק, דַאדְפָן זֵיי צוּרִיקְקוּמֶען אִינְגַאנְצָן) דִי זַאכְן אִיז נִישְׁט קַיין חוּמְרָא, אַזוֹי פִּירְט זִיךְ אוֹיךְ אַ חַסִידִישֶׁ׳ער בָּחוּר. זָאלְסְט זֶהֶן זֵייעֶר מַקְפִּיד זַיין אוֹיךְ דֶעם, וָועסְטוּ זֶהֶן וָואסֶערֶע שֵׁייֶנֶע יְשִׁיבָה דוּ וָועסְט הָאבֶּן. אַז מֶען וויל קֶען מֶען פּוֹעֲל׳ן בַּיי אַ בָּחוּר אַלֶעם, נָאר דֶער מַשְׁפִּיעַ דַאדְף הַאלְטֶן דֶערבַּיי.

דָּאם וָואם זֵיי הָאבֶּן גֶעוואָרט בִּיז נָאכְמִיטָאג זֵיי זָאלְן קֶעגֶען לֶעְרָנֶען וְכוּ׳, דָּאם אִיז בֶּאֱמֶת אַ חִידּוּשׁ, אוּן אִיר הָאט זִיךְ מִיט וָואם צוּ שְׁטָאלְצִירן.

יֶעדֶע זַאךְ דַּארְף מֶען מַאכְן מִיט יִשּׁוּב הַדַּעַת, כְּדֵי נִישְׁט אַרַיינְצוּפַאלְן אִין חוֹבוֹת, וּוי דֶער הַיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת מֶמּוּן סִימָן ע״ז) מִי שֶׁעוֹשֶׂה מַעֲשָׂיו בְּמְהִירוּת בְּלִי יִשּׁוּב הַדַּעַת נַעֲשֶׂה בַּעַל חוֹב; מֶען גֶעט קֵיינְמָאל נִישְׁט הֶעלְפְּט גֶעלְט פַּאר אַ אַיינְגַאבֶּע (דִּיפַּאזִיט בְּלַעַ״ז) וְכוּ׳.

מֶען דַּארְף צוּגֶעווֹאוֹינֶען דִּי בָּחוּרִים זֵיי זָאלְן לֶעְרְנֶען אַמַאךְ סֵפֶר הַמִּדּוֹת, כְּדֵי זֵיי זָאלְן זִיךְ אַיינְקוֹיפְן גוּטֶע מִדּוֹת, דֶער הַיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט אַז דֶער סֵפֶר הָאט אִים גֶעמַאכְט פַּאר אַ אִיד, אִיךְ הָאב אַיינְגֶעפִּירְט בַּיי מִיר אִין תַּלְמוּד תּוֹרָה אוּן אִין דִּי מִידְל שׁוּלֶע אִין יַבְנְאֵל, אַז פּוּן דִּי עֶרְשְׁטֶע כִּיתָּה אָן לֶעְרְנְט מֶען שׁוֹין מִיט זֵיי סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוּן זֵיי זִינְגֶען דָּאם מִיט אַ נִיגּוּן, פַּאְרְשְׁטֵייט זִיךְ זֵיי קֶעגֶען לָשׁוֹן קוֹדֶשׁ דַּארְפְּן זֵיי נִישְׁט דֶעם טַייטְשׁ, אָבֶּער אוּנְזֶערֶע בָּחוּרִים אוּן קִינְדֶער דַּארְפְּן הָאבֶּן דֶעם טַייטְשׁ אוֹיכֶעט.

שְׁטַארְק זִיךְ אוּן לֶערְן יֶעדֶן טָאג חוּמָשׁ וְרַשׁ״י מִיט תַּרְגּוּם, וָוארוּם דָּאם אִיז אַ סְגוּלָה אוֹיף יְרֵאַת שָׁמַיִם, אוּן דֶער הַיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת יְרֵאָה סִימָן כ״א) מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ יִרְאַת שָׁמַיִם בְּוַודַאי יִשְׁמַע בְּקוֹל הַצַּדִּיקִים.

זָאלְסְט הָאבֶּן אַ לֶעכְטִיגֶן שַׁבָּת

שיח

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מוֹצָאֵי שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר וָאֶתְחַנַּן י"ג מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵכִים... שֶׁיִּחְיוּ

אִיךְ הָאב דֶערהַאלְטֶן עֶנְקֶער בְּרִיוו.

אִיר דַארְפְט וויסֶן, אַז מְלַמְדִים קוּמֶען זִיךְ צוּזַאם אוּן רֶעדֶן אַרוּם ווי אַזוֹי מֶען קֶען פַארְבֶּעסֶערְן דֶעם חִינּוּךְ פוּן דִי קִינְדֶער אוּן זֵיי בְּרֶענְגֶן נֶענְטֶער צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מִיט לִיבְשַׁאפְט אוּן מִיט גֶעדוּלְד אוּן מִיט גֶעלַאסְנְקֵייט וְכוּ' דָאם אִיז זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶער זַאךְ, אָבֶּער אִיךְ וָואלְט גֶעהַאלְטֶן דִי עֶרְשְׁטֶע צַייטֶן דָאם צוּ מַאכֶן נִישְׁט אִין בִּנְיַן הַתַּלְמוּד תּוֹרָה, וָוארוּם הַיינְט מֵיינְט מֶען אַז יֶעדֶער אֵיינֶער הָאט אִינְזִינֶען פַּאלִיטִיק, אוּן דָאם אִיז אוֹיכֶעט אַ חֵלֶק פוּן פַּאלִיטִיק וְכוּ', לֵייֶדֶער גְלֵייבְט קֵיינֶער נִישְׁט אַז עֶס אִיז דָא הַיינְט עֶרְלִיכֶע מְלַמְדִים וָואס עֶס גֵייט זֵיי אִין לֶעבֶן דִי טוֹבָה פוּן דִי תַּלְמִידִים אוּן דֶער וָועג וּוי מִיט זֵיי צוּ לֶערֶנֶען אוּן חָלִילָה וְחַס נִישְׁט שְׁלָאגְן קַיין קִינְדֶער אוּן נִישְׁט דֶערְנִידֶערְן קִינְדֶער וְכוּ', אַוּדַאי אוּן אַוּדַאי זָאלְט אִיר זִיךְ צוּזַאמְקוּמֶען אוּן רֶעדֶן פוּן דֶעם, וָוארוּם סְ'אִיז אַ גְרוֹיסָע זַאךְ מְחַנֵּךְ צוּ זַיין אִידִישֶׁע קִינְדֶער אוֹיפְן אַלְטֶן אוֹיסְגֶעטְרַאטֶענֶעם וָועג אָן קַיין נַייעֶ מֶעטָאדֶן, אוּן אָן קַיין נַייעֶ שִׁיטוֹת וְכוּ' וָואס עֶס נֶעמֶען זִיךְ פוּן דִי גוֹיאִישֶׁע וָועגְן אוּן פְּסִיכִילַאגְן.

מִיר גֶעפוּנֶען דִי חֲזַ"ל דֶערְצֵיילְן אוּנְז (תַּעֲנִית כד.) עֶס אִיז גֶעווֶען אַ הוּנְגֶער יָאר אִין אַ שְׁטָאט, אוּן רַב אִיז אָנְגֶעקוּמֶען

אִין דִי שְׁטָאט הָאט עֶר גוֹזֶר תַּעֲנִית גֶעוֶועֶן אוֹיְפְן צִיבּוּר כְּדֵי עֶם זָאל קוּמֶען רֶעגְן, אָבֶּער עֶם אִיז נִישְׁט גֶעקוּמֶען כַּיִן רֶעגְן, הָאט עֶר צוּגֶעשִׁיקְט דֶעם שָׁלִיחַ צִיבּוּר עֶר זָאל זִיךְ שְׁטֶעלְן דַאוֶועֶנֶען פַּארְן עָמוּד, וּוְיפֶּעט עֶר הָאט גֶעזָאגְט 'מַשִׁיב הָרוּחַ' הָאט אֲנֶגֶעהוֹיבְן צוּ קוּמֶען שְׁטַארְקֶע וּוינְטְן, אוּן וֶוען עֶר הָאט גֶעזָאגְט 'וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם' אִיז גֶעקוּמֶען אַ גְרוֹיסֶע רֶעגְן, הָאט אִים רַב גֶעפְּרֶעגְט וָואס אִיז דַיין אַרְבֶּעט אַז דַיין תְּפִלָּה אִיז נִתְקַבֵּל גֶעוָואָרְן אַזוֹי גְרִינְג? הָאט עֶר גֶעֶנְטְפֶּערְט אִיךְ בִּין אַ מְלַמֵּד תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן, אוּן אִיךְ לֶערְן מִיט אַלֶעמֶען אֵייניג, סֵיי מִיט אָרֶעמֶע קִינְדֶער אוּן סֵיי מִיט רַייכֶע קִינְדֶער, וֶוער סְ'קֶען בַּאצָאלְן נֶעם אִיךְ פּוּן אִים גֶעלְט, וֶוער סְ'קֶען נִישְׁט בַּאצָאלְן נֶעם אִיךְ נִישְׁט פּוּן אִים גֶעלְט, אוּן וָואסֶערֶע קִינְד עֶם וּויל נִישְׁט לֶערְנֶען וְכוּ' אָדֶער עֶר אִיז וּוילְד וְכוּ' הָאב אִיךְ אַ קְוָואלְיָאם פּוּן פִּישֶׁעלֶעךְ אוּן אִיךְ קוֹיף אִים אָפּ מִיט דֶעם בֵּיז עֶר קוּמְט לֶערְנֶען.

וֶעחָט מֶען פּוּן דֶעם אַז עֶם אִיז דָא נָאר אֵיין עֵצָה צוּ קִינְדֶער, נָאר גֵיין מִיט גוּטְן, אוּן גֶעבְּן מַתָּנוֹת אוּן זֵיי אָפְּקוֹיפְן מִיט דֶעם. מֶען קֶען נִישְׁט גֵיין מִיט קִינְדֶער מִיט שְׁטֶרֶענְגְן בְּשׁוּם פָּנִים וְאוֹפָן, וּוי דֶער תַּנָּא זָאגְט (אָבוֹת פֶּרֶק ב') וְלֹא הַקַּפְּדָן מְלַמֵּד; אַן אוֹיפְגֶערֶעגְטֶער מֶענְטְש קֶען נִישְׁט זַיין כַּיִן מְלַמֵּד בְּשׁוּם פָּנִים וְאוֹפָן, מִלּוּמְדוֹת אִיז זֵייעֶר אַ הֵיילִיגֶע אַרְבֶּעט, סְ'אִיז נִישְׁט סְתַם עֶפֶּעס אַ אַרְבֶּעט פַּאר דֶער וָואס עֶר הָאט נִישְׁט כַּיִן אַרְבֶּעט וְכוּ', אָדֶער פַּאר יֶעדֶן שְׁלִימַזָל וָואס עֶר טְרֶעפְּט זִיךְ נִישְׁט זַיין אָרְט וֶוערְט אַ מְלַמֵּד וְכוּ'.

אַ מְלַמֵּד דַּארְף וויסְן אַז זַיין אַרְבֶּעט אִיז קוֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים, דָּאם נַאנְץ עָתִיד פּוּן כְּלַל יִשְׂרָאֵל אִיז תָּלוּי אִין זַיינֶע הֶענְט, וָוארוּם אִין יֶעדֶע כִּיתָּה פּוּן יֶעדְן קְלַאס קוּמֶען אַרוֹיס יֶעדֶעס יָאר נֵייֵע מִשְׁפָּחוֹת, וָואס דָּאם וָועט זַיין דֶער צוּקוּנְפְט פּוּן כְּלַל יִשְׂרָאֵל.

אִיבֶּערְדֶעם אִיז אַ מְלוּמְדוּת נִישְׁט קַיין פְּשׁוּטֶע אַרְבֶּעט, נָאר אַ גֶעוָואלְדִיגֶע אַחֲרָיוּת, עַד כְּדֵי כַּךְ וָואס דֶער רַמְבַּ"ם זָאגְט (פֶּרֶק ב' מֵהִלְכוֹת תַּלְמוּד תּוֹרָה הֲלָכָה ג') מְלַמֵּד הַתִּינוֹקוֹת שֶׁהוּא מַנִּיחַ הַתִּינוֹקוֹת וְיוֹצֵא אוֹ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה מְלָאכָה אַחֶרֶת עִמָּהֶן אוֹ שֶׁהוּא מִתְרַשֵּׁל בְּלִימוּדָן הֲרֵי זֶה בִּכְלַל אָרוּר עוֹשֶׂה מְלֶאכֶת ה' רְמִיָּה לְפִיכָךְ אֵין רָאוּי לְהוֹשִׁיב מְלַמֵּד אֶלָּא בַּעַל יִרְאָה מָהִיר לִקְרוֹת וּלְדַקְדֵּק: אוּן אַזוֹי וָוערְט אוֹיךְ גֶעפַּסְקֶנְט אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ (יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רמ"ה סָעִיף ט"ז) וְאֵין לְמְלַמֵּד לִנְעוֹר בַּלַּיְלָה יוֹתֵר מִדַּאי שֶׁלֹּא יִהְיֶה עָצֵל בַּיּוֹם לִלְמוֹד וְכֵן לֹא יִתְעַנֶּה אוֹ לַעֲצוֹר בְּמַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה אוֹ לֶאֱכוֹל וְלִשְׁתּוֹת יוֹתֵר מִדַּאי כִּי כָּל אֵלּוּ הַדְּבָרִים גּוֹרְמִים שֶׁלֹּא יוּכַל לְלַמֵּד הֵיטֵב וְכָל הַמְשַׁנֶּה יָדוֹ עַל הַתַּחְתּוֹנָה וּמְסַלְקִין לֵיהּ.

דָּאם דַּארְפְן דִי מְלַמְדִים גוּט וויסְן, מֶען שְׁלָאגְט נִישְׁט קַיין קִינְדֶער, מֶען שְׁרֵעקְט נִישְׁט אִיבֶּער קַיין קִינְדֶער, מֶען שְׁפֶּעט נִישְׁט פּוּן קַיין קִינְדֶער, קִינְדֶער זֶענֶען הֵיילִיגֶע נְשָׁמָה'לֶעךְ.

אִיבֶּערְדֶעם דַּארְפְן דִי מְלַמְדִים וויסְן זֵיי הָאבְן אוֹיף זִיךְ אַ גְרוֹיסְן אַחְרָיוּת, וּבִפְרַט אִין אוּנְזֶער דוֹר

וָואם דֶער מִינוּת אוּן כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרסוּת אִיז צוּשְׁפְּרֵייט אִיבֶּערָאל, דַאדְרָף דֶער מְלַמֵּד שׁוִין פּוּן דִי עֶרְשְׁטֶע כִּיתָּה אַרַיינְפֶּרֶעגְלֶען אִין דִי אִידִישֶׁע נְשָׁמָה'לֶעךְ אֱמוּנָה אִין דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַז עֶם אִיז דָא אַ בַּאשֶׁעפֶּער אוֹיף דֶער וֶועלְט, אוּן וָואם מֶען דַארְף הָאבֶּן דַאדְרָף מֶען נָאר אִים בֶּעטֶן, פּוּן דֶעם דַארְף מֶען הַאלְטֶן אִין אֵיין רֶעדֶן, וָוארוּם וָועט אַ קִינְד נָעמְט אִין זִיךְ אַרַיין אֱמוּנָה וָועט עֶר אִיז נָאךְ קְלֵיין, וָועט עֶר עֶם מִיטְנָעמֶען מִיט זִיךְ אוֹיפְן גַאנְץ לֶעבֶן, אוֹיךְ דַארְף מֶען אִין אִים אַרַיינְלֵייגְן מִצְווֹת מַעֲשִׂיוֹת וָועלְדִיג זַיין פַּארְשְׁטַאנְד וְכוּ', אָנְגֶרֵייטֶן נָעגְל וַואסֶער וְכוּ', זָאגְן מוֹדֶה אֲנִי וְכוּ', נְזָהֶר זַיין שְׁלָאפְן מִיט אַ קַאפֶּל, אוּן לֵיינָען קְרִיאַת שְׁמַע וְכוּ', אוּן אַזוֹי אוֹיךְ זָאגְן בְּרָכוֹת, וּבִפְרַט בִּרְכַת אֲשֶׁר יָצַר וְכוּ', פָּשׁוּט אִידִישְׁקַייט אַרַיינְלֵייגְן אִין דִי קִינְדֶער וָואם יֶעדֶער אִיד דַארְף הָאבֶּן טָאג טֶעגְלִיךְ, דִי קְלֵינִיקַייטֶן זֶענָען יְסוֹדֵי יְסוֹדוֹת פּוּן אִידִישְׁקַייט, אוּן אַז דֶער מְלַמֵּד אִיז אַ יֶרֵא שָׁמַיִם וָועט עֶר אַרַיינְלֵייגְן אִין דִי קִינְדֶער יִרְאַת שָׁמַיִם, אָבֶּער חָלִילָה וְחַס אַז דֶער מְלַמֵּד אִיז אַ קָל שֶׁבְּקַלִים וָועט עֶר פּוּן דֶעם נִישְׁט רֶעדֶן.

יֶעדַע קְלַאם דַארְף לֶערְנָען וָואם עֶם בַּאלַאנְגְט צוּ דֶעם קְלַאם, אַלֶ"ף בֵּי"ת, סִידוּר, חוּמָשׁ, חוּמָשׁ מִיט רַשִׁ"י, מִשְׁנַיוֹת, גְמָרָא, וְכוּ', יֶעדַע קְלַאם וָואם עֶם בַּאלַאנְגְט צוּ דִי קְלַאם, בֶּעסֶער צוּ לֶערְנָען וויְנִציג אוּן דִי קִינְדֶער זָאלְן קֶענָען גְרִינְטְלִיךְ, וּוי אֵייְדֶער צוּ לֶערְנָען אַסַאךְ אוּן דִי קִינְדֶער זָאלְן נָאךְנִישְׁט קֶענָען, דָאם אִיז אַ גְרוֹיסָע נַארִישְׁקַייט, מֶען דַארְף

נִישְׁט קוּקָן פּוּן אֵיין יִשְׁיבָה אוֹיפְן אַנְדֶערְן, מֶען דַארְף קוּקָן נָאר דִי טוֹבָה פּוּן דִי קִינְדֶערְלֶעךְ. אַז זֵיי זָאלְן קֶענֶען אִין זֵיי זָאלְן פַּארְשְׁטֵיין, אוּן אִיבֶּערְחַזֶּרן מִיט גֶעדוּלְד אָן אַ שִׁיעוּר מָאל, וְוִי דִי חַז"ל דֶערְצֵיילְן (עירובין נד:) אַז רַבִּי פְּרֵידָא הָאט גֶעהַאט אַ תַּלְמִיד וָואס עֶר הָאט גֶעדַארְפְט אִיבֶּערְחַזֶּרן מִיט אִים פִּיר הוּנְדֶערְט מָאל דָאס לֶערְנָען וָואס עֶר הָאט מִיט אִים גֶעלֶערְנְט וְכוּ', אוּן עֶם הָאט זִיךְ גֶעמַאכְט נָאכְן אִיבֶּערְחַזֶּרן מִיט אִים פִּיר הוּנְדֶערְט מָאל הָאט עֶר הֶערְשְׁט פַּארְגֶעסְן וָואס מֶען הָאט מִיט אִים גֶעלֶערְנְט, הָאט עֶר אִיבֶּערְגֶעחַזֶּרט מִיט אִים נָאךְ פִּיר הוּנְדֶערְט מָאל, אִיז אַרוֹיס אַ בַּת קוֹל, וָואס וויל סְטוּ אַ שְׂכַר פַּאר דֶעם? אָדֶער מֶען זָאל דִיר גֶעבְּן לֶעבְּן פִּיר הוּנְדֶערְט יָאר, אָדֶער דוּ זָאלְסְט זוֹכֶה זַיין צוּ עוֹלָם הַבָּא הָאט עֶר גֶעזָאגְט עֶר וויל זוֹכֶה זַיין עֶנְדֶערְש צוּ עוֹלָם הַבָּא, הָאט דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים גֶעזָאגְט גֶעט אִים בֵּייֶדַע, עַיין שָׁם.

וְעַתָּה מֶען פּוּן דֶעם וָואס דָאס הֵייסְט לֶערְנָען מִיט תַּלְמִידִים מִיט גֶעדוּלְד אֲפִילוּ מֶען דַארְף אִיבֶּערְחַזֶּרן פִּיר הוּנְדֶערְט מָאל אֵיין זַאךְ זָאל מֶען הָאבְּן גֶעדוּלְד.

דָּעַר יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת פּוּן אַ מְלַמֵּד אִיז, אַז עֶר זָאל זַיין אַ גֶעדוּלְדִיגֶער מֶענְטְש, אוּן עֶר זָאל מְקָרֵב זַיין אַלֶע קִינְדֶערְלֶעךְ גְלַייךְ, אוּן אַזוֹי גְרִינְטְלִיךְ מַסְבִּיר זַיין דֶעם לִימּוּד דָאס אַלֶע זָאלְן פַּארְשְׁטֵיין וָואס מֶען לֶערְנְט, נִישְׁט לֶערְנָען אוֹיבֶּערְפְלֶעכְלֶעךְ וְכוּ' וְכוּ', אַ מְלַמֵּד דַארְף קֶענֶען אַרַאפְלַייגְן דָאס וָואס עֶר לֶערְנְט מִיט דִי תַּלְמִידִים אַזוֹי גְרִינְטְלִיךְ אַז

דִי תַּלְמִידִים זָאלְן זֶעהֶן בַּאשַׁיינְפֶּערְלִיךְ וָואס זַיי לֶערְנֶען, נִישְׁט נָאר פַֿארְשְׁטֵיין, דָאס הַייסְט אַ גוטֶער מְלַמֵּד.

מְלוּמָדוּת אִיז נִישְׁט קֵין אוּמְנוּת וִוי אַנְדֶערֶע אוּמְנוּת, וַוייל מְ׳הַאנְדְלְט דָא מִיט נְשָׁמָה׳לֶעךְ וָואס זַיי זֶענֶען דֶער צוּקוּנְפְט פּוּן כְּלַל יִשְׂרָאֵל, אוּן אוֹיב מֶען לַייגְט אִין זַיי אַרַיין פּוּן יוּנְגְווייז אוֹיס אַ חֵשֶׁק צוּ לֶערְנֶען, נִישְׁט גֶעצְווינְגֶענֶערְהַייט וְכוּ׳ וְכוּ׳, אִיז מְמֵילָא וָועֶן זַיי וָועלְן גְּרוֹיס זַיין וָועלְן זַיי נִישְׁט נָאכְלוֹיפְן נָאךְ דִי אַלֶע נַארִישְׁקֵייט פּוּן דֶער וָועלְט, וּבִפְרַט פּוּן דֶעם שְׁמוּצִינְן גֶעמֵיינֶע אוֹיסְגֶעלַאסֶענֶע שְׁמוּץ וָואס אִיז הַיינְט דָא, אַ גוּטֶער מְלַמֵּד לֵייגְט אַרַיין אִין דִי קִינְדֶער אַ זִיסְקֵייט צוּ אִידִישְׁקֵייט, אַ זִיסְקֵייט צוּם דַאוֶונֶען, אַ זִיסְקֵייט צוּם לֶערְנֶען, פַֿארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז דֶער מְלַמֵּד אַלֵיין דַארְף זַיין אַ יֶרֵא שָׁמַיִם נִישְׁט קֵין קַל שֶׁבְּקַלִּים וְכוּ׳ וְכוּ׳.

מֶען קֶען נִישְׁט וַוייזֶן פַֿאר קִינְדֶער וִוידִיאוֹ׳ס אֲפִילוּ פּוּן עֶרְלִיכֶע זַאכְן וְכוּ׳, וַוייל נָאכְדֶעם וָועֶן עֶר וָועט אוֹיפְוַואכְסֶן וָועט עֶר נָעמֶען אִין דִי הֶענְט שְׁמוּץ רַחֲמָנָא לִיצְלָן, אוּן אַוַודַאי אוּן אַוַודַאי טָאר מֶען נִישְׁט זִינְגֶען פַֿאר זַיי פְּרָאסְטֶע גֶעמֵיינֶע נִיגוּנִים פּוּן זִינְגֶערְם לֵיידִיג-גֵייעֶרְם וָואס אִיז הַיינְט דָא, מֶען דַארְף מִיט דִי קִינְדֶער זִינְגֶען נָאר הֵיימִישֶׁע עֶרְלִיכֶע נִיגוּנִים.

אוֹיב דִי אַלֶע זַאכְן וָועט עֶטְוָאס דוּרְכְרֶעדְן צְוּוישֶׁן זִיךְ אוּן מְקַיֵּים זַיין, וָועט עֶטְוָאס אוֹיפְשְׁטֶעלְן אַ שַׁיינֶעם דוֹר

פַּאר כְּלַל יִשְׂרָאֵל, אַז וואוֹיל אִיז דֶער מְלַמֵּד וָואם עֶר אִיז עוֹסֵק אִין מְלוּמְדוּת לְשֵׁם שָׁמַיִם, וָוארוּם עֶם אִיז נִישְׁטָא קַיין שְׂכַר אִין הִימְל אִים צוּ בַּאצָאלְן, אוּן דִי חֲזַ"ל זָאגְן (בָּבָא בַּתְרָא ח:) אוֹיפְן פָּסוּק (דָּנִיֵּאל י"ב) "וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד" אֲלוּ מְלַמְּדֵי תִּינוֹקוֹת; וָואם דֶער פָּשׁוּטֶער פְּשַׁט אִיז אַזוֹי וִוי עֶס קֶען נִישְׁט צֵיילְן דִי שְׂטֶערְן, אַזוֹי קֶען עֶס נִישְׁט צֵיילְן דִי זְכוּתִים פוּן אַ מְלַמֵּד תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן.

וְעַל כּוּלָּם דַּארְף יֶעדֶער מְלַמֵּד גִּיסְן טַייכְן טְרֶערְן אַז עֶס זָאל נִישְׁט אַרוֹיסְגֵיין פּוּן אִים קַיין שׁוּם מִכְשׁוֹל, דִי קִינְדֶערְלֶעךְ זַיינֶע תַּלְמִידִים זָאלְן אוֹיפְוואקְסְן עֶרְלִיכֶע אִידְן.

אִיר זָאלְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגֶער וָואךְ

שיט

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם א' לְסִדְרָה עֵקֶב י"ד מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַבָּחוּר ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

דוּ זָאלְסְט זִיךְ זֶעהְן צוּ שְׁטַארְקְן אוּן נִישְׁט אַרָאפְּפַאלְן בַּיי דִיךְ.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן י"ט) אֲפִילּוּ דִי נְשָׁמוֹת וָואם זֵיי זֶענֶען שׁוֹין אַרַיינְגֶעפַאלְן אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, אוּן דֶער יֵצֶר הָרַע אִיז זִיךְ אוֹיף זֵיי מִתְגַּבֵּר

ווי אַזוי עֶר איז זיך מִתְגַּבֵּר, און עֶר איז זֵיי מְטַמֵּא מִיט וָואס עֶר איז זֵיי מְטַמֵּא וְכוּ' וְכוּ', אוֹיב זֵיי וֶוילְן זיך מַאכְן אַ קְבִיעוּת צוּ לֶעֶרְנֶען יֶעדְן טָאג בַּךְ וְבַךְ וֶוועט דֶער כֹּחַ הַתּוֹרָה זֵיי אַרוֹיסְרַייסְן פּוּן דִי זוּהֲמָא און דִי טוּמְאָה וָואס זֵיי זֶענֶען דָארְטְן אַרַיינְגֶעפַאלְן, און עֶס איז מְקוּבָּל בַּיי אוּנְזֶערֶע לַייט, דָאס בַּךְ וְבַךְ גֵייט אַרוֹיף אוֹיף ח"י פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, וָוארוּם דֶער הֵייליגֶער רַבִּי הָאט גֶעגֶעבְּן אַ תִּיקּוּן פַּאר אַסָאךְ פּוּן זַיינֶע מֶענְטְשְׁן זֵיי זָאלְן זָאגְן יֶעדְן טָאג ח"י פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת (עֵין שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן קפ"ה).

אִיבֶּערְדֶעם מַאךְ זיך אַ קְבִיעוּת צוּ זָאגְן יֶעדְן טָאג אַכְצֶן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, קוּק נִישְׁט אוֹיף קֵיינֶעם נִישְׁט, דַארְפְּסְט נִישְׁט מַאכְן מִיט קֵיינֶעם כַּיִן חֶשְׁבּוֹן נִישְׁט, דוּ דַארְפְּסְט קוּקְן אוֹיף דִיר אַלַיין, דוּ בִּיסְט אַרַיינְגֶעפַאלְן אִין אַזַא גֶעדֶעכְטֶע בְּלָאטֶע וְכוּ', דוּ זִינְדִיגְסְט רַחֲמָנָא לִיצְלָן וְכוּ' וְכוּ', וֶעה הָאב רַחֲמָנוּת אוֹיף דַיין נְשָׁמָה, זָאלְסְט זָאגְן יֶעדְן טָאג אַכְצֶן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, דָאס וֶועט דִיךְ אַרוֹיסְנֶעמֶען פּוּן בְּלָאטֶע.

גָּעוואוֹין זיך צוּ זיך אוֹיסְצוּרֶעדְן דָאס הָארְץ פַּארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דֶערְצֵייל אִים אוֹים יֶעדֶע זַאךְ וָואס דוּ הָאסְט גֶעטוּהְן, אוּן בֶּעט רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים עֶר זָאל דִיר מוֹחֵל זַיין, וָוארוּם דֶער עִיקָּר תְּשׁוּבָה זָאגְט דֶער רַמְבַּ"ם (פֶּרֶק א' מֵהִלְכוֹת תְּשׁוּבָה הֲלָכָה א') אִיז וויידוי דְבָרִים, וְכָל הַמַּרְבֶּה לְהִתְוַדּוֹת הֲרֵי זֶה מְשׁוּבָּח; וָוארוּם דֶער הֵייליגֶער רַבִּי זָאגְט

(לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ד') וֶוען אַ מֶענטש זינדיגט רַחֲמָנָא לִשֵׁיזְבָן וֶוערט אַרײַנגעקריצט די עֲוונות אין זײַנע בײנער, און זיי זָענען זיך נוֹקֵם אין אים, מֶען זָעהט אַז אײנער הָאט געזינדיגט אין עֶר אינגאַנצן מְבוּלְבָּל וְכוּ', און עֶר וֶוייסט נישְׁט פּוּן וַואנעט דָאם קוּמְט, אָבּער דֶער אֱמֶת'ן אַריין אין די עֲוונות וָואם עֶר הָאט געזינדיגט וֶוערט אַרײַנגעקריצט אין זײַנע בײנער און זיי זָענען זיך נוֹקֵם אין אים, זיי מַאכן דֶעם מֶענטש אינגאַנצן מְשׁוּגָע, ווי די חַז"ל זָאגן (סוֹטָה ג:) אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵירָה אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת; און וֶועלדיג וויפיל אַ מֶענטש הָאט געזינדיגט אַזוי פִּיל רוּחַ שְׁטוּת גייט אַריין אין אים.

אִיבֶּערדֶעם אַז אַ מֶענטש הָאט געזינדיגט רַחֲמָנָא לִשֵׁיזְבָן וֶוערט עֶר פָּשׁוּט מְשׁוּגָע, און עֶר אִיז מְבוּלְבָּל וּמְבוּלְבָּל צָעטומְלט וְכוּ' וְכוּ', און טָרַעפְּט זיך נישְׁט דָאם אָרט וְכוּ', און עֶר אִיז דֶערְבּיטָערט אוֹיף יֶעדֶן אײנעם וְכוּ', און עֶר וֶוייסט נישְׁט אַז די עֲוונות אַלַיין זָענען זיך נוֹקֵם אין אים וְכוּ', הָאט אוּנז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶענֶעבּן אַן עֵצָה מֶען זָאל זיך צוּגֶעוואוֹינען אוֹיסְרֶעדֶן דָאם הָאָרץ פַֿאַרן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, און מִיט דֶעם וָואם מֶען אִיז זיך מִתְוַודֶּה פַֿאר אים גייעֶן אַרוֹים די עֲוונות פּוּן די בײנער בִּיז עֶר שְׁפִּירְט אֶלקוּת, וויפיל אַ מֶענטש אִיז מִתְפַּלֵּל פַֿאַרן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים און עֶר אִיז זיך מִתְוַודֶּה און עֶר זָאגְט צוּ אַז עֶר וֶועט שׁוֹין מֶער נישְׁט טוּהָן די נַאַרישְׁקֵייטֶן, אַזוי גייט אַרוֹים פּוּן אים די עֲוונות, און עֶס הֵייבְּט אים אָן צוּ לַייכְטֶן די אֱמוּנָה, בִּיז

עֶר אִיז זוֹכֶה נִכְלָל צוּ וועלְט אִינְגַאנְצְן אִין עֶצֶם עַצְמִיוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

אִיבֶּעְרֶדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר, זַיי נִישְׁט קַיין בַּטְלָן, נָעם זִיךְ אִין דִי הֶעְנְט אַרַיין, וָואם עֶם אִיז גֶעוֶוען אִיז גֶעוֶוען, דֶער הַיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן קי"ב) אִם אַתָּה מַאֲמִין שֶׁיְכוֹלִין לְקַלְקֵל תַּאֲמִין שֶׁיְכוֹלִין לְתַקֵּן; דָאם וָואם דוּ בִּיסְט צוּבְּרָאכְט אוּן דוּ שְׁפִּירְסְט אַז דוּ הָאסְט גֶעזִינְדִיגְט וְכוּ', דָאם אִיז אַ סִימָן אַז דוּ הָאסְט נָאךְ אֱמוּנָה וְכוּ', וָוארוּם וָוען דוּ וָואלְסְט נִישְׁט גֶעהַאט קַיין אֱמוּנָה וָואלְסְטוּ נִישְׁט גֶעוֶוען אַזוֹי צוּבְּרָאכְט אוֹיף דַיינֶע חַטָּאִים, אַז דוּ בִּיסְט צוּבְּרָאכְט אִיז אַ סִימָן אַז דוּ הָאסְט אֱמוּנָה אוּן דוּ וַוייסְט אַז דוּ הָאסְט גֶעטוּהָן נִישְׁט גוּט וְכוּ' וְכוּ'.

אִיבֶּעְרֶדֶעם זָאלְסְטוּ גְלֵייבְּן אַז מֶען קֶען אַלֶעם פַּאְרֶעְטְן, כָּל זְמַן אַ מֶענְטְש לֶעבְּט קֶען עֶר אַלֶעם פַּאְרֶעְטְן, וָוארוּם תְּשׁוּבָה אִיז בַּיים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זַייעֶר זַייעֶר חָשׁוּב, וִוי דִי חַז"ל זָאגְן (בְּרָכוֹת ל"ד) בִּמְקוֹם שֶׁבַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים שָׁם אֵין צַדִּיקִים גְּמוּרִים יְכוֹלִים לַעֲמוֹד; וָוארוּם אַז אַ מֶענְטְש אִיז שׁוֹין גֶעוֶוען אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, אוּן פּוּנְדֶעסְטְוֶוועגְן הָאט עֶר זִיךְ דֶערַהַאלְטְן אוּן עֶר אִיז אַרוֹיסְגֶעקוּמֶען צוּרִיק צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דָאם אִיז מוֹרֶא'דִיג חָשׁוּב בַּיי אִים, אִיבֶּעְרֶדֶעם נָעם זִיךְ אִין דִי הֶעְנְט אַרַיין, פַּאְרִילִיר זִיךְ נִישְׁט, וָועסְטוּ זֶעהָן אַז דוּ וָועסְט קֶענֶען אַלֶעם פַּאְרֶעְטְן.

נָאר דִי צְוויי זַאכְן זָאל זַיין בַּיי דִיר שְׁטַארְק, זָאגְן יֶעדְן
טָאג אַכְצְן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, אוּן זִיךְ צוּגֶעווֹאוֹינֶען צוּ
רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

וָעה צוּ גֵיין מִיט כָּשֵׁר'ע צִיצִית, אוּן דוּ זָאלְסְט אַכְטוּנְג
גֶעבְּן אוֹיף דַיין טַלִית קָטָן אַז עֶס זָאל זַיין שְׁטֶעְנְדִיג
רֵיין, אוּן דוּ זָאלְסְט שְׁטֶעְנְדִיג קוּקְן אוֹיף דִי צִיצִית, וָוארוּם
דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ז') אַז צִיצִית
אִיז מַצִיל דֶעם מֶענְטְש פּוּן תַּאֲוות נִיאוּף וְכוּ', צִיצִית בְּרֶענְגְט
אַרַיין אִין דֶעם מֶענְטְש אַ אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים
וְכוּ', דוּרְךְ מִצְוַת צִיצִית אִיז מֶען זוֹכֶה מְקַבֵּל צוּ זַיין דִי
עֲצוּת פּוּן אֱמֶת'ן צַדִיק וְכוּ'.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ גֶעבֶּענְטְשְׁטְן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכְן תָּמִיד

שכ

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם א' לְסֵדֶר עֵקֶב י"ד מְנַחֵם אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֶךְ ... גֵּרוּ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו מִיט דִי בִּילְדֶער, אַזוֹי דַארְף
זַיין וְכוּ', אוּן אַזוֹי דַארְפְּן זִיךְ פִּירְן עֶרְלִיכֶע אִידְן וְכוּ'.

וִיסְן דַארְפְּסְטוּ וִויסְן וָוען אִידְן זִיצְן צוּזַאמֶען בַּיי אַ סְעוּדַת
מִצְוָה אֲפִילּוּ אִינְדֶערְוָואכְן מִכָּל שֶׁכֵּן שַׁבָּת אוּן יוֹם
טוֹב אוּן בַּיי אַ סְעוּדַת מִלָּוֶה מַלְכָּה אָדֶער אַ בְּרִית וְכוּ'

וְכוּ׳, מוּז מֶען זִיצֶן מִיט אַ הִיט אוּן רֶעקֶל, וָוארוּם אַזוֹי זָאגְן דִי חֲזַ״ל (סַנְהֶדְרִין לט.) עַל כָּל בֵּיה עֲשָׂרָה שְׁכִינְתָּא שַׁרְיָא.

דֶּעֶר עִיקֶר דַּארְף מֶען זִיךְ אַרַיינְלֵיגְן אִין אֱמוּנָה, וְויסְן אַז אַיעֶרְע זַאךְ אִיז בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִיוּת, נָאךְ־נִישְׁט פִּירְט זִיךְ אַלֵיין, וְוי דִי חֲזַ״ל זָאגְן (חוּלִין ז:) אִין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה אֶלָּא אִם כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה; [אַ מֶענְטְש כַּאפְּט נִישְׁט קַיין קְלַאפּ אִין קְלֵיין פִּינְגֶּערְל אוֹיב מֶען הָאט נִישְׁט קוֹדֶם אוֹיסְגֶּערוּפְן אִין הִימְל] אַלֶּעם אִיז פּוּן אוֹיבְן נָאךְ־נִישְׁט טוּט זִיךְ אַלֵיין, אוּן דִי חֲזַ״ל זָאגְן (יוֹמָא לח.) בְּשִׁמְךָ יִקְרָאוּךְ וּבְמִקּוֹמְךָ יְשִׁיבוּךְ, אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמַה שֶׁמּוּטָּן לַחֲבֵירוֹ, וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּמַלְכוּת חַבָּרְתָּהּ אֲפִילּוּ כְּמִלּוֹא נִימָא; [דָּאס קֶיינֶער קֶען נִישְׁט צוּנֶעמֶען פּוּן דֶּעם צְוַוייטְן נָאךְ־נִישְׁט, אַלֶּעם אִיז פַּאךְ־שְׁרִיבְּן פַּאר יֶעדְן מֶענְטְש, וָואס עֶם בַּאלַאנְגְט צוּ אִים], אוּן אַזוֹי אוֹיךְ זָאגְן דִי חֲזַ״ל (בְּרָכוֹת נח.) אֲפִילּוּ רֵישׁ גָּרְגִירְתָּא מִן שְׁמַיָּא מַנּוּ לֵיהּ; [דָּאס אֲפִילּוּ אַ קְלֵיינֶע פְּשׁוּטֶע פַּרְנָסָה וְוי צוּ זַיין מְמוּנָה אוֹיךְ דִי מִיסְט אוּן אוֹיךְ דִי בּוֹרוֹת אִיז אוֹיכֶעט פּוּן הִימְל]. אוּן דָּאס דַּארְף מֶען זִיךְ גוּט אַרַיינֶנֶעמֶען בַּיי זִיךְ אִין מוֹחַ, מֶען קֶען נָאךְ־נִישְׁט טוּהְן אַקֶעגְן דֶּעם רָצוֹן פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, מֶען דַּארְף נָאר בֶּעטְן אוּן בֶּעטְן אוּן בֶּעטְן וְכוּ׳, דֶּעמָאלְט וֶועט מֶען זֶעהְן אַ גְרוֹיסָע יְשׁוּעָה, אוּן אַזוֹי וְוי תְּפִילַת רַבִּים אִיז זֵייעֶר מְסוּגָּל אַז עֶם זָאל אָנְגֶענוּמֶען וֶועְרְן, דַּארְפְּסְטוּ בֶּעטְן אַז אַלֶּע קִינְדֶער אוּן בָּחוּרִים אוּן אִינְגֶעלַייט זָאלְן צוּזַאמֶען בֶּעטְן, וֶועט עֶטְץ אַרוֹיסְגֶיין פּוּן דִי גְרוֹיסָע חוֹבוֹת, וָוארוּם סְ׳אִיז

נִישְׁטָא נָאךְ אַזַא זַאךְ וָואס קֶען הֶעלְפֶּן דֶעם מֶענְטְש אַזוֹי וויִ תְּפִלָּה אוּן בַּקָשָׁה.

הַיינְט אִיז דֶער יָארְצַייט פוּן דֶעם הֵיילִיגֶן צַדִּיק רַבִּי הֶערְשֶׁלֶ׳ע לִיסְקֶער זי״ע בַּעַל ״אַךְ פְּרִי תְּבוּאָה״, סַאטְמַאר רֶב זי״ע בַּעַל ״דִּבְרֵי יוֹאֵל״ הָאט אַמָאל דֶערְצַיילְט אַז וֶוען דֶער לִיסְקֶער רֶב אִיז נָאךְ גֶעוֶוען אַ אִינְגֶערְמַאן אוּן עֶר הָאט גֶעוואוֹינְט אִין דִי שְׁטָאט אוֹהֶל אוּן אִיז גֶעזֶעצְן אוּן גֶעלֶערְנְט תּוֹרָה בַּייטָאג אוּן בַּיינַאכְט מִיט גְרוֹיס דַחְקוּת, אֵיינְמָאל אִיז דוּרְכְגֶענַאנְגֶען דֶרֶיי טָעג אוּן עֶר הָאט נִישְׁט גֶעהַאט קַיין גֶעלְט אֲפִילוּ צוּ קוֹיפֶן בְּרוֹיט פַּאר אִים אוּן פַּאר זַיין הוֹיז-גָּעזִינְט, אוּן זֵיי הָאבֶּן גֶעשְׁפִּירְט אַז זֵיי גֵייעֶן אוֹיס פַּאר הוּנְגֶער, דֶעם דְּרִיטֶן טָאג הָאט זִיךְ גֶעמַאכְט אַ פְּרוֹי אַ מְקַשָּׁה לֵילֵד אוּן זִי אִיז גֶעוֶוען אִין אַ גְרוֹיסָע סַכָּנָה, אוּן דֶער לִיסְקֶער רֶבִּינְם מַאמָע אִיז גֶעקוּמֶען פוּן עוֹלָם הָעֶלְיוֹן אִין חֲלוֹם צוּ דִי מוּטֶער פוּן דִי פְּרוֹי דִי מְקַשָּׁה לֵילֵד, אוּן הָאט אִיר גֶעזָאגְט, לוֹיפְ שְׁנֶעל אַרִיבֶּער צוּ מַיין זוֹהֶן וָואס עֶר זִיצְט אִין בֵּית הַמִּדְרָש אוּן לֶערְנְט, אוּן גֶעבּ אִים אַ פָּערְצִיגֶער (אַ מִין מַטְבֵּעַ) עֶר זָאל קֶענֶען קוֹיפֶן אַ בְּרוֹיט פַּאר זִיךְ אוּן פַּאר זַיין הוֹיז-גָּעזִינְט, אוּן דֶעמָאלְט וֶועט דַיין טָאכְטֶער גֶעהָאלְפֶן וֶועְרְן אוּן זִי וֶועט גֶעבּאְרן בְּשָׁעָה טוֹבָה וּמוּצְלַחַת, הָאט זִי זִיךְ אוֹיפְגֶעמַאכְט פוּן שְׁלָאף אוּן זִי אִיז שׁוֹין גֶעלָאפֶן צוּם בֵּית הַמִּדְרָש אוּן טַאקֶע גֶעטְרָאפֶן דָארְטֶן אַ אִינְגֶערְמַאן לֶערְנֶען, אוּן זִי הָאט אִים פַּארְצַיילְט דֶעם חֲלוֹם, אוּן זִי הָאט אִים גֶענֶעבֶּן דֶעם פָּערְצִיגֶער, אִיז מֶען

גְלַייך עֶעקוּמֶען צוּ לוֹיפֶן צוּ דִי מוּטֶער אָנְזָאגְן דִי גוּטֶע בְּשׂוֹרָה אַז אִיר טָאכְטֶער הָאט גֶעהַאט אַ קִינְד, הָאט דֶער הֵייליגֶער לִיסְקֶער צַדִיק גֶעזָאגְט אַז עֶר זֶעהְט אַז אִין הִימְל הָאט מֶען נִישְׁט גֶעוָואלְט אַז עֶר זָאל הָאבְן גֶעלִיט, נָאר אַ פֶּערְצִיגֶער, וָוארוּם וֶוען זַיין מוּטֶער וָואלְט גֶעזָאגְט פַאר דִי פְּרוֹי זָאלְסְט גֶעבְּן הוּנְדֶערְט גִילְדֶן כְּדֵי זִי זָאל הָאבְן אַ יְשׁוּעָה וָואלְט זִי אוֹיכֶעט גֶעגֶעבְּן, זֶעהְט מֶען פּוּן דֶעם אַז פּוּן הִימְל הָאט מֶען נִישְׁט גֶעוָואלְט נָאר אַז עֶר זָאל הָאבְן אִיין פֶּערְצִיגֶער.

פּוּן דֶעם סִיפּוּר קֶען מֶען זִיךְ אַרַאפְּלֶערְנֶען אַז אַלֶעם אִיז נָאר תָּלוּי פּוּן אוֹיבְן וְכוּ' וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען יֶעדֶע קְלֵיינִיקֵייט בֶּעטֶן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן נִישְׁט מִיד וֶוערְן, אֲפִילוּ מֶען זֶעהְט נָאכְנִישְׁט קַיין יְשׁוּעָה טָאר מֶען זִיךְ נִישְׁט מְיַיאֵשׁ זַיין פּוּן תְּפִלָּה, וָוארוּם עֶם אִיז נִישְׁטָא קַיין גְּרֶעסֶערֶע זַאךְ פּוּן תְּפִלָּה.

שְׁטַארְק זִיךְ, אוּן זַיי שְׁטֶענְדִיג פְּרֵייליךְ, וָואם דָאם אִיז אַ סְגוּלָה אוֹיף פַּרְנָסָה בְּנִיכָל, ווי צַדִיקִים זָאגְן דָאם דֶער פָּסוּק (דִּבְרִים ט"ז) וְהָיִיתָ' אַךְ' שָׂמֵחַ', אִיז דִי סוֹפִי תֵּיבוֹת דֶער שֵׁם פּוּן פַּרְנָסָה חַתָ"ךְ, וָואם קוּמְט אַרוֹיס פּוּן פָּסוּק (תְּהִלִּים קמ"ה) פּוֹתֵחַ' אֶת' יָדֶיךָ', אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואם עֶר אִיז שְׁטֶענְדִיג פְּרֵייליךְ וָועט אִים קֵיינְמָאל נָארְנִישְׁט פֶּעלְן.

זָאלְסְט הָאבְן אַ לֶעכְטִיגְן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכְן תָּמִיד

שכא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ד׳ לְסֵדֶר עֵקֶב י״ז אָב ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערַהאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

אִיךְ הָאב מוֹרָא׳דִיג הַנָּאָה צוּ זֶעהֶן ווִי דִי בָּחוּרִים הָאבֶּן זִיךְ גֶענוּמֶען לֶערֶנֶען פְּלַייסִיג, זֶה חֶלְקִי מִכָּל עַמְלִי, וַוייל סוֹף כָּל סוֹף וָואס בְּלַייבְּט פוּן אַ מֶענְטֶש? אוּן וָואס נֶעמְט עֶר מִיט מִיט זִיךְ? הָאט שׁוֹין דֶער הֵיילִיגֶער תַּנָּא גֶעזָאגְט (אָבוֹת פֶּרֶק ו׳) לְפִי שֶׁבְּשְׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל אָדָם, אֵין מְלַוִין לוֹ לְאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיוֹת, אֶלָּא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בִּלְבַד; דָּאם אִיז אַזוֹי שְׁוֶוער מַסְבִּיר צוּ זַיין פַּאר מֶענְטֶשְׁן וְכוּ׳, וָוארוּם יֶעדֶער אֵיינֶער מֵיינְט אַז עֶר אִיז גֶעקוּמֶען דָּא בָּזֶה הָעוֹלָם צוּ פַּארְבְּרַייבֶּן וְכוּ׳.

קֵיינֶער כַּאפְּט נִישְׁט דָּאס יֶעדֶער טָאג יֶעדַע שָׁעָה אוּן יֶעדַע רֶגַע וָואס עֶס גֶייט דוּרְךְ וָועט שׁוֹין קֵיינְמָאל נִישְׁט צוּרִיקְקוּמֶען, אוּן עֶס פְּלִיעְט דוּרְךְ דִי צַייט אַזוֹי וִוי אַ שָׁאטֶן פוּן אַ פֵּייגֶל וָואס עֶס פְּלִיעְט אִין דִי לוּפְטֶן, וִוי דִי חַז״ל זָאגֶן (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָשָׁה צ״ו סִימָן ב׳) כַּצֵּל יָמֵינוּ עַל הָאָרֶץ וְאֵין מִקְוָה, וְהַלְוַאי כְּצִלּוֹ שֶׁל כּוֹתֶל אוֹ כְּצִלּוֹ שֶׁל אִילָן אֶלָּא כְּצִלּוֹ שֶׁל עוֹף בְּשָׁעָה שֶׁהוּא עָף דִּכְתִיב (תְּהִלִּים ק״ד) כְּצֵל עוֹבֵר, וְאֵין מִקְוָה, וְאֵין מִי שֶׁיְקַוֶּה שֶׁלֹּא יָמוּת הַכֹּל יוֹדְעִים וְאוֹמְרִין בְּפִיהֶם שֶׁהֵן מֵתִים.

אַז וואוֹיל אִיז דִיר וָואם דוּ הָאסְט אַ חֵלֶק אִין אַזָא הֵייליגֶע יְשִׁיבָה, וּוי דִי בָּחוּרִים וֶוייסְן נִישְׁט עֶפֶּעס אַנְדֶערְש נָאר שְׁטֶענְדִיג רֶעדְן פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן זִיךְ בַּאפְלַייסִיגְן לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג מִקְרָא מִשְׁנָה גְמָרָא וְכוּ' וְכוּ'.

דָאם אִיז דֶער גְרֶעסְטֶער זְכוּת וָואם עֶם קֶען זַיין, מְזַכֶּה זַיין אֶת הָרַבִּים, אוּן מְקָרֵב זַיין דֶערְוַוייטֶערְטֶע בָּחוּרִים, וּוי סְ'שְׁטֵייט אִין זוֹהַר (תְּרוּמָה קכ"ח:) תָּא חֲזִי כָּל מַאן דְאָחִיד בְּיָדָא דְחַיָּבָא, [קוּם אוּן זֶעה, יֶעדֶער וָואם עֶר הַאלְט אָן אִין דִי הֶענְט פּוּן זִינְדִיגֶע] וְאִשְׁתַּדַּל בֵּיה לְמִשְׁבַּק אָרְחָא בִּישָׁא, [אוּן עֶר אִיז זִיךְ מִשְׁתַּדֵּל זֵיי זָאלְן אָפְּלָאזְן דִי שְׁלֶעכְטֶע וֶועגְן וָואם זֵיי הָאבְּן זִיךְ צוּגֶעוואוֹינְט צוּ דֶעם] אִידוּ אִסְתַּלָּק בִּתְלַת סִלּוּקִין מַה דְלָא אִסְתַּלָּק הָכִי בַּר נַשׁ אַחֲרָא, [עֶר גֶייט אַרוֹיף הוֹיעֶךְ אִין דִי עוֹלְמוֹת וָואם אַן אַנְדֶערֶע אִיז נִישְׁט זוֹכֶה צוּ דֶעם] נָרִים לְאַכְפְיָא סִטְרָא אַחֲרָא [עֶר אִיז גוֹרֵם מַכְנִיעַ צוּ זַיין דִי סִטְרָא אַחֲרָא] וְנָרִים דְאִסְתַּלָּק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּיקָרֵיה, [אוּן עֶר אִיז גוֹרֵם דָאם כְּבַיכוֹל דֶער נָאמֶען פּוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל זַיין טֵייעֶר אוּף דֶער וֶועלְט] וְנָרִים לְקַיְימָא כָּל עַלְמָא בְּקִיּוּמֵיה לְעֵילָא וְתַתָּא, [אוּן עֶר אִיז גוֹרֵם אַז דִי וֶועלְט אוּן יֶענֶע וֶועלְט זָאל הָאבְּן אַ קִיּוּם, וָוארוּם אַז מֶען אִיז מְקָרֵב מֶענְטְשְׁן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן זֵיי אַיינְעֶרְקֶענֶען אִים, דָאם אִיז דֶער עִיקָר קִיּוּם פּוּן דֶער וֶועלְט], וְעַל הַאי בַּר נַשׁ כְּתִיב (מַלְאָכִי ב) "בְּרִיתִי הָיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם" וְזָכִי לְמֶהֱמֵי בְּנִין לְבִנּוּי, וְזָכִי בְּהַאי עַלְמָא וְזָכִי לְעַלְמָא דְאָתֵי, [אוּן אוֹיף דֶעם מֶענְטְש

אִיז גֶעזָאגְט גֶעוָואָרְן דֶער פָּסוּק אַז מַיִן בּוּנְד וֶועט זַיִן מִיט אִים אוּן עָם וֶועט רוּעֶן אוֹיף אִים דָאס לֶעבֶּן אוּן דֶער שָׁלוֹם, אוּן עָר וֶועט זוֹכֶה זַיִן צוּ זֶעהֶן קִינְדֶער פוּן זַיינֶע קִינְדֶער, אוּן עָר וֶועט זוֹכֶה זַיִן גְלִיקְלִיךְ צוּ זַיִן אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט] כָּל מָאנִי דִינִין לָא יָכְלִין לְמִידָן לֵיהּ בְּהַאי עַלְמָא וּבְעַלְמָא דְאָתֵי [קַיין שׂוּם מְקַטְרֵג קֶען נִישְׁט מְקַטְרֵג זַיִן נִישְׁט אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן נִישְׁט אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט] עָאל בְּתֵרֵיסָר תַּרְעֵי וְלֵית מַאן דְיָמְחֵי בְּיָדֵיהּ [אוּן עָר גֵייט אַרַיין אִין דִי צָוֶועלְף טוֹיעֶרְן פוּן אַלֶע צָוֶועלְעף שְׁבָטִים, אוּן קֶיינֶער קֶען אִים נִישְׁט שְׁטֶערְן] וְעַל דָּא כְּתִיב [אוּן אוֹיף אִים אִיז גֶעזָאגְט גֶעוָואָרְן דֶער פָּסוּק] (תְּהִלִּים קי״ב) ״גִּבּוֹר בָּאָרֶץ יִהְיֶה זַרְעוֹ דּוֹר יְשָׁרִים יְבוֹרָךְ הוֹן וְעוֹשֶׁר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עוֹמֶדֶת לָעַד זָרַח בַּחֹשֶׁךְ אוֹר לַיְשָׁרִים״ וְגוֹ׳.

דֶער עִיקֶר דַאְרְף מֶען זֶעהֶן אַרַיינְשַׁיינֶען אִין דִי בָּחוּרִים יִרְאַת שָׁמַיִם, וָוארוּם דָאס אִיז דֶער עִיקֶר, ווִי דִי חֲזַ״ל זָאגְן (שַׁבָּת לא.) אָמַר רַבָּה בַּר רַב הוֹנָא כָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ תוֹרָה וְאֵין בּוֹ יִרְאַת שָׁמַיִם דּוֹמֶה לְגִזְבָּר שֶׁמָּסְרוּ לוֹ מַפְתְּחוֹת הַפְּנִימִיּוֹת וּמַפְתְּחוֹת הַחִיצוֹנוֹת לֹא מָסְרוּ לוֹ, בְּהֵי עֵייל? דָאס הֵייסְט אַז אוֹיב אַ מֶענְטְש הָאט נִישְׁט קַיין יִרְאַת שָׁמַיִם קֶען עָר נָארְנִישְׁט אַרַיינְגֶיין אִין דִי קְדוּשָׁה, אוּן יִרְאַת שָׁמַיִם מֵיינְט מֶען פְּשׁוּט אִידִישְׁקֵייט, אוּן זִיךְ אוֹיפְּפִירְן ווִי אַ פְּשׁוּטְער פְּרוֹסְטֶער אִיד, עָר זָאל נִישְׁט גֵיין שְׁלָאפְן בִּיז עָר גֶרֵייט זִיךְ צוּ נָעגְל וַואסֶער לֶעבֶּן בֶּעט וְכוּ׳, עָר זָאל נִישְׁט אוֹיפְּשְׁטֵיין בִּיז עָר גִיסְט זִיךְ נִישְׁט אָפּ נָעגְל וַואסֶער וְכוּ׳, עָר זָאל

דַאוועָנען אַלֶע דְרֵיי תְּפִילוֹת שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב וָואְרְט בַּיי וָואְרְט אִין אַ סִידוּר דַיְיקָא, נִישְׁט אוֹיסָעְנְוויינִיג, אַ בָּחוּר קֶען מֶען דֶערְקֶענֶען זַיין יִרְאַת שָׁמַיִם וויאַזוֹי עֶר דַאוועְנְט, [וָוארוּם וָוער עֶם הָאט נִישְׁט כַּיין יִרְאַת שָׁמַיִם דֶער דַאוועְנְט נָאְרְנִישְׁט, עֶר דְרֵייט זִיךְ אַרוּם אִינְמִיטְן דַאוועָנען וְכוּ', אָן אַ סִידוּר וְכוּ', מַאכְט מִיט דִי לִיפֶּן וְכוּ', קֶען זִיךְ אֲפִילוּ שָׁאקְלֶען אִינְמִיטְן שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה, אוּן עֶר קוּקְט אוֹיף דֶעם אוּן אוֹיף יֶענֶעם, אוּן אַז מֶען זָאל גוּט נָאכְקוּקְן וָוועט מֶען זֶעהֶן פֶּשׁוּט עֶר דַאוועְנְט נִישְׁט] שְׁטֶענְדִיג זָאל מֶען נָאר בֶּענְטְשְׁן אִין אַ סִידוּר, אוֹיכְעט לֵיינֶען קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּיטָה אִין אַ סִידוּר דַיְיקָא, עֶר זָאל נָאר עֶפְּן אַוֶעלְכֶע עֶפְּנַוואְרְג וָואם הָאבֶּן אַ גוּטֶן הֶכְשֵׁר.

דָּאם אִיז דִי הוֹיפְּט נְקוּדוֹת וָואם אַ בָּחוּר דַארְף מַקְפִּיד זַיין, אוּן דָּאם אִיז דֶער שְׁלִיסֶל פּוּן יִרְאַת שָׁמַיִם, וָוארוּם וָוען אַ בָּחוּר הָאט דִי יְסוֹדוֹת אִיז עֶר שׁוֹין אַן אַנְדֶערֶע סָאְרְט בָּחוּר, אוּן אוֹיף דֶעם דַארְף מֶען שְׁטֶרְעבֶּן דָּאם דִי בָּחוּרִים זָאלְן הָאבֶּן, מֶען דַארְף נִישְׁט מֶער אוּן מֶען דַארְף נִישְׁט וויְנִיגֶער.

דָּאם אִיז דִי יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת פּוּן יִרְאַת שָׁמַיִם, אוֹיב אַ בָּחוּר הָאט דָּאם, הָאט עֶר אַלֶעם. מֶען מֵיינְט אַז אַ בָּחוּר אַ יֶרֵא שָׁמַיִם דַארְף טוּהְן וויְלֶדֶע עֲבוֹדוֹת וְכוּ', דַארְף פַּאסְטֶן וְכוּ', מְסַגֵּף זַיין זִיךְ וְכוּ', דָּאם אִיז אַלֶעם עֲצוֹת פּוּן סַמ"ךְ מֶ"ם וְכוּ', אוֹיב אַ בָּחוּר הָאט דִי יְסוֹדוֹת פּוּן אַ פֶּשׁוּטֶן

עֶרלִיכְן אִיד אוּן עֶר אִיז זֵייעֶר שְׂטַאַרְק מִיט דִי נְקוּדוֹת, הָאט עֶר שׂוֹין אַלֶעם.

מָען רֶעדְט נִישְׂט אַז אַ בָּחוּר טָאר נִישְׂט רֵייכֶערְן וְכוּ', אוּן נִישְׂט הַאלְטְן קַיין אֵייגַאד אֲדֶער בְּלֶעקְבֶּערי וְכוּ', אֲדֶער נָאכְמַאכְן אַלֶע הֶפְקֵר'דִיגֶע זִינְגֶערְ'ס וָואס זֶענֶען פָּשׁוּט לֵיצִים אוּן לֵיידִיג-גֵייעֶרְ'ס, פּוּן דֶעם רֶעדְט מָען נִישְׂט.

מָען מֶעג אַ בָּחוּר אוֹיסְלֶערְנֶען שְׁפִּילְן אוֹיף כְּלֵי זֶמֶר אוּן זַיין פְּרֵייליךְ, וָואס דָאס אִיז בַּיים הֵיילִיגְן רַבִּי'ן גֶעווֶען אַ יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת, אֲבֶּער אַלֶעם זָאל גֵיין אוֹיפְן אִידִישְׁן וֶועג, אוּן מִיט אַ אִידִישְׁן טַעַם, נִישְׂט נָאכְמַאכְן פְּרָאסְטֶע גוֹיִם וְכוּ', אוּן נִישְׂט וַוארְפְן זִיךְ מִיטְן גוּף וִוי אַ פְּרָאסְטער גֶעמֵיינֶער שָׂחוֹר וְכוּ', עֶם אִיז אַ גְרוֹיסֶע זַאךְ אַז דִי בָּחוּרִים זָאלְן אַסַאךְ זִינְגֶען אוּן טַאנְצְן, אוּן אוֹיסְגֶעבְּן זֵייעֶר עֶנֶערְגִיע קְרַאפְט אִין דְּבָרִים שֶׁבִּקְדוּשָׁה, וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן י') עַל יְדֵי רִקּוּדִים וְהַמְחָאַת כַּף אֶל כַּף נַעֲשֶׂה הַמְתָּקַת הַדִּינִים; אוּן בַּיי אוּנְזֶערֶע לַייט אִיז דָאס גֶעווֶען אַ גְרוֹיסְן עִנְיָן צוּ טַאנְצְן נָאךְ יֶעדְן דַאווֶענֶען מִיט כְּלֵי זֶמֶר, אֲבֶּער אַלֶעם מִיט פְּרֵייליכֶע חֲסִידִישֶׁע נִיגוּנִים, אוּן אוֹיךְ זִיצְן אוּן זִינְגֶען דְּבֵיקוּת'דִיגֶע נִיגוּנִים, וָואס מִיט דֶעם בַּאהֶעפְט מָען זִיךְ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

וָועֶן אַ בָּחוּר הָאט דִי הַקְדָּמוֹת אִיז עֶר שׂוֹין אַן אַנְדֶערֶע סָארְט בָּחוּר, אוּן הָאט שׂוֹין חֵשֶׁק צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג חוּמָשׁ מִיט רַשׁ"י אוּן תַּרְגוּם פּוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה,

אוּן וויל לֶעְרנֶען אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, אוּן אַסַאךְ דַּפִּין גְּמָרָא, עַל פִּי סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּימוּד פּוּן דֶעם הֵיילִיגֶן רַבִּי'ן (עֵין שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן ע"ז), אַז וואוֹיל אִיז דִיר אַז דוּ הָאסְט אַ חֵלֶק אִין אַזַא הֵיילִיגֶע יְשִׁיבָה.

אִיךְ הָאף אַז אִין דִי תַּלְמוּד תּוֹרָה וֶועט מֶען אוֹיכֶעט אַרַיינְלֵייגֶן אִין דִי קְלֵיינֶע קִינְדֶער יְסוֹדוֹת פּוּן אִידִישְׁקֵייט, אוּן זֵיי אוֹיסְלֶערנֶען זָאגֶן דִי בְּרָכוֹת עֶרְלִיךְ לַאנְגְזַאם, אוּן בֶּענְטְשֶׁן אִין אַ סִידוּר וְכוּ' וְכוּ', אוּן אִין יֶעדֶע קְלַאס זָאל מֶען רֶעדֶן פּוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדֶרָה, אַז דָאס אִינְגְל קוּמְט אַהֵיים זָאל עֶר קֶענֶען נָאכְזָאגֶן פַּארְן טַאטֶן אוּן פַּארְן מַאמֶען וָואס עֶס שְׁטֵייט אִין דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדֶרָה.

אוּן אוֹיךְ זָאל מֶען דֶערְצֵיילֶן פַּאר זֵיי אַסַאךְ מַעֲשִׂיוֹת פּוּן צַדִּיקִים, וָואס דָאס צִיט דִי הָאְרְץ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וְוִי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן רמ"ח) דַּע שֶׁסִּיפּוּרֵי מַעֲשִׂיוֹת מִצַּדִּיקִים, הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, כִּי עַל יְדֵי סִיפּוּרִים מִצַּדִּיקִים נִתְעוֹרֵר וְנִתְלַהֵב הַלֵּב בְּהִתְעוֹרְרוּת גָּדוֹל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּחֵשֶׁק נִמְרָץ מְאֹד, כִּי הָרְשִׁימוּ שֶׁעָשָׂה אוֹתוֹ הַצַּדִּיק שֶׁמְּסַפְּרִין מִמֶּנּוּ, עַל יְדֵי עֲבוֹדָתוֹ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, זֹאת הָרְשִׁימוּ נִתְעוֹרֶרֶת בְּעֵת שֶׁמְּסַפְּרִין מֵהַצַּדִּיק, וְהִיא מְעוֹרֶרֶת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּהִתְעוֹרְרוּת גָּדוֹל; אִיבֶּערְדֶעם אִיז זֵייעֶר וואוֹיל דָאס דִי מְלַמְּדִים זָאלְן זַיין צוּגֶעוואוֹינְט צוּ דֶערְצֵיילֶן פַּאר דִי קִינְדֶער מַעֲשִׂיוֹת פּוּן צַדִּיקִים, וָואס דוּרְכְדֶעם וֶועלְן זֵיי אוֹיכֶעט וֶועלְן נָאכְמַאכְן דִי גְּרוֹיסֶע צַדִּיקִים.

עֶם אִיז בַּאוואוּסְט דָאס דָער הֵיילִיגֶער צַאנְזֶער רָב בַּעַל "דִבְרֵי חַיִים" הָאט גֶעפֶֿרעגְט דָעם מְלַמֵד פוּן זַיינֶע קִינְדֶער וָוען זֵיי זֶענֶען נָאךְ גֶעוֶוען קְלֵיין אוֹיב עֶר לֶערְנְט מִיט זֵיי מוּסָר, הָאט דָער מְלַמֵד גֶענְטְפֶֿערְט אַוודַאי, הָאט דָער הֵיילִיגֶער רָב גֶעפֶֿרעגְט וָואסְעֶֿר מוּסָר? הָאט עֶר גֶעזָאגְט "חוֹבַת הַלְבָבוֹת", הָאט דָער הֵיילִיגֶער רָב אָנגֶערוּפְן זִיךְ, נִישְׁט דָאס הָאב אִיךְ גֶעמֵיינְט, נָאר דוּ זָאלְסְט זֵיי דָערְצֵיילְן מַעֲשִׂיוֹת פוּן דָער הֵיילִיגְן רַבִּי-רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ אוּן פוּן דָער הֵיילִיגְן רַבִּי-רַבִּי זוּשָׁא זי"ע, זָאלְסְט מֶען פוּן דָעם אַז מַעֲשִׂיוֹת פוּן צַדִיקִים דָאס אִיז דָער בֶּעסְטֶער מוּסָר סֵפֶֿר, אוּן דָאס הַאַרְץ פוּן דִי קִינְדֶער וָועְרְט דֶערְוֶוועקְט נָאכְצוּמַאכְן דִי הֵיילִיגֶע צַדִיקִים.

אִיךְ קֶען דִיר נִישְׁט מַסְבִּיר זַיין וָואס פַֿאר אַ הַנָאָה אִיךְ הָאב גֶעהַאט צוּ זֶעהֶן דִי פֶּענִימֶֿער פוּן דִי טַיִיעֶֿרֶע בָּחוּרִים, עֶם הָאט זֵיי גֶעלָאכְטְן פוּן גְרוֹיס שִׂמְחָה, אוּן מֶען זֶעהְט אַז זֵיי זֶענֶען נִישְׁט אָנְגֶענוֹמֶען וְכוּ' אַזוֹי וִוי אִין אַנְדֶערֶע פְֿלֶעצֶער, זָאלְסְט מַמְשִׁיךְ זַיין אִין דֶעם אַרְבֶּעט, וָוארוּם דַיין שְׂכַר אִיז נִישְׁט צוּ בַּאשְׂרַייבְן.

מֶען זֶעהְט דִי שְׁוֶוערֶע אַרְבֶּעט אוּן מִיה וָואס דָער רֹאשׁ יְשִׁיבָה לַייגְט אַרַיין אִין זֵיי, עֶר דַארְף נָאר וויסְן אַז זַיין הָאֲרֶעוואנְיֶע גֵייט נִישְׁט אוּמְזִינְסְט, סְ'אִיז נוֹשֵׂא פֵּירוֹת, וָוארוּם יֶעצְט אִיז דִי בְּחִינָה פוּן (תְּהִילִים קכו) "הַזּוֹרְעִים בְּדִמְעָה" אָבֶּער נָאכְדֶעם וָועט זַיין "בְּרִנָה יִקְצֹרוּ", אוֹיךְ יֶעצְט אִיז

"הָלוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכֹה" עֶם קוּמְט אָן שְׁוֶוער אוּן בִּיטֶער, מֶען דַאְרְף הָאבְּן אַייֶעְרְנָע גֶעדוּלְד, אָבֶּער נָאכְדֶעם וֶועט מְקוּיָם וֶוערְן "בֹּא יָבֹא בְרִנָּה נוֹשֵׂא אֲלֻמֹּתָיו".

שְׁטַאְרְקְט זִיךְ מִיט עֶנְקֶעְרֶע הֵיילִיגֶע אַרְבֶּעט, וָוארוּם אִיר טוּט אַ גְרוֹיסָע נַחַת רוּחַ פַּאר בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן אִין הִימְל זֶענְט עֶטְלִיכֶע מוֹנָא'דִיגֶ חָשׁוּב, אִיבֶּערְדֶעם הָאט זִיךְ דֶער סַמָּ"ךְ מֶ"ם אוֹיף עֶנְק אַזוֹי פַּאְרְלַייגְט, וָוארוּם וואוּ סְ'אִיז דָא מֶער קְדוּשָׁה, דָאְרְטְן פַּאְרְלַייגְט זִיךְ דֶער סַמָּ"ךְ מֶ"ם מִיט זַיינֶע גְרֶעסְטֶע בּוֹחוֹת, אָבֶּער אוֹיב דֶער אִיד אִיז שְׁטַאְרְק אִין דִי אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר הָאט נִישְׁט קֵיין מוֹרָא פּוּן אִים, וֶועט עֶר מַצְלִיחַ זַיין, מֶען דַאְרְף נָאר זַיין אַ גְרוֹיסֶער עַקְשָׁן, וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן מ"ח) וְצָרִיךְ לִהְיוֹת עַקְשָׁן גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לִבְלִי לְהָנִיחַ אֶת מְקוֹמוֹ; אַז וואוֹיל אִיז עֶנְק אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכְן תָּמִיד

שכב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ה׳ לְסֵדֶר עֵקֶב י״ח אָב ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב דֶערַהאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

זָעה זִיךְ צוּ דֶערַהאלְטֶן מִיט אַלֶעם וָואם עֶם גֵייט אוֹיף דִיר דוּרְךְ, אוּן דוּ זָאלְסְט זֵייעֶר אַכְטוּנג גֶעבֶּן נִישְׁט צוּבְּרָאכְן וָועְרְן פּוּן קַיין שׁוּם זַאךְ, דָאם גְרוֹיסְקֵייט פּוּן אַ אִיד וָועְרְט גֶעשַׁאפְט וִוי עֶר שְׁטַארְקְט זִיךְ אִין זַיין שְׁוֶוועְרְסְטֶע מַצָבִים.

וִוִיסֶן דַארְפְּסְטוּ וִוִיסֶן אַז עֶם אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מֶענְטְש אוֹיף דֶער וָועלְט וָואם עֶם זָאל נִישְׁט אִיבֶּערְגֵיין יֶעדֶן טָאג עֶפֶּעס אַ אִיבֶּערְגֵייעֶנְץ וְכוּ׳ וְכוּ׳, אָבֶּער לֵיידֶער רוֹב מֶענְטְשֶׁן הָאבֶּן נִישְׁט קַיין שֵׂכֶל, אַנְשְׁטָאט צוּ דַאנְקֶען אוּן לוֹיבֶּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף דִי חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְמוּרִים וָואם עֶר טוּט מִיט זֵיי וְכוּ׳, זֵיי זָענֶען גֶעזוּנְט, אוּן דִי וַוייב אוּן דִי קִינְדֶער זָענֶען גֶעזוּנְט, דָאם אִיז מֶער וָועְרְד וִוי אַלְסְדִינְג, אַ מֶענְטְש וָואם עֶר הָאט נִישְׁט קַיין שֵׂכֶל וַוייְנְט שְׁטֶענְדִיג וְכוּ׳, עֶם פֶּעלְט אִים דָאם וְכוּ׳, עֶם פֶּעלְט אִים יֶענְץ וְכוּ׳, עֶר אִיז קֵיינְמָאל נִישְׁט צוּפְרִידֶן מִיט וָואם עֶר הָאט וְכוּ׳, אֱמֶת עֶם קֶען זַיין עֶר הָאט דַחְקוּת אִין פַּרְנָסָה וְכוּ׳, עֶר אִיז פַּארְווִיקְלְט מִיט חוֹבוֹת וְכוּ׳, אָבֶּער דַאנְקֶען גָאט בָּרוּךְ הוּא אַז עֶר אִיז גֶעזוּנְט אוּן זַיין וַוייב אוּן דִי קִינְדֶער זָענֶען גֶעזוּנְט, דָאם אִיז מֶער וָועְרְד וִוי אַלְסְדִינְג,

וָואוּם לֵייֶדער אִיז הַיינְט דָּא אַזוֹי פִּיל מַחֲלוֹת וְחֳלָאִים רָעִים וְכוּ', עָם גֵייט אַרוּם בִּיטָּעֶרע קְרָעצְן וְכוּ', יוּנְגֶע אוּן אַלְטֶע מוּטְשָׁעט זִיךְ מִיט גֶעזוּנְט וְכוּ' וְכוּ', אוּן זֵיי וָואלְטְן זִיךְ גֶערְן גֶעטוֹישְׁט מִיט עֲנִיוּת וְדַחֲקוֹת אַבִּי זַיין גֶעזוּנְט, אוּן צוּם סוֹף דִי וָואם זֵיי הָאבְּן גֶעזוּנְט זֵיי וֵוייֶנען אוּן קְלָאגְן אוֹיף זֵייעֶר בִּיטָּעֶרן מַצָּב וְכוּ', אִיז דָּאם נִישְׁט קַיין נַאֲרִישְׁקֵייט? וָואוּם דֶער עִיקָּר אִיז דָּאךְ דָּאם גֶעזוּנְט, אוּן בִּכְלַל דַּאְרְף אַ מֶענְטְש צוּגֶעווֹאוֹינֶען זִיךְ דַּאנְקֶען שְׁטֶענְדִיג דֶּעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף דִי חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְמוּרִים וָואם עֶר הָאט מִיט אִים גֶעטוּהְן.

דֶּער הֵיילִיגֶער רַבִּי זי"ע הָאט גֶעזָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ב') דָּאם וֶועֶן אַ אִיד דַּאנְקְט אוּן לוֹיבְּט דֶּעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ דָּאם אַלֵיין אִיז שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא, מֶען שְׁפִּירְט תַּעֲנוּג עוֹלָם הַבָּא אוֹיף דִי וֶועלְט, אַז וואוֹיל אִיז דֶּעם מֶענְטְש וָואם עֶר קֶען שְׁטֶענְדִיג לוֹיבְּן אוּן דַּאנְקֶען דֶּעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָואם אִין דֶּעם זְכוּת אַלֵיין וֶועט עֶר זֶעהֶן גְרוֹיסָע יְשׁוּעוֹת, דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי-רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ פוּן לִיזֶענְסְק זי"ע הָאט גֶעזָאגְט, וֶועֶן אַ אִיד גֶעווֹאוֹינְט זִיךְ צוּ, צוּ דֶערמַאנֶען דִי נִסִּים וָואם דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט מִיט אִים שׁוֹין גֶעטוּהְן, דֶעמָאלְט וֶועט עֶר זֶעהֶן אַז עָם וֶועט גֶעטוּהְן וֶועֶרן מִיט אִים נָאךְ נִסִּים.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר, זַיי נִישְׁט קַיין בַּטְלָן, הֵער אוֹיף צוּ וֵוייֶנען אוּן צוּ זִיךְ בַּאקְלָאגְן וְכוּ' וְכוּ',

הֵייב שׂוֹין אָן צוּ דַאנְקָען אוּן לוֹיבְּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן זַיי מְחַזֵק יֶעדֶן אִיד, וָואס דָאס אִיז דֶער גֶרעסְטֶער מִצְוָה, אֲפִילוּ אוֹיף דִיר גֵייט דוּרְךְ וָואס עֶם גֵייט דוּרְךְ, זֶעה מְחַזֵק צוּ זַיין אַנֶדעֶרֶע, וֶועסְטוּ אוֹיכֶעט הָאבְּן הִתְחַזְקוּת.

דַארְפְּסְט וויסְן אַז מִיט אַ שְׂמֵייכֶל וָואס מֶען גֶעבְּט פַּאר אַ צְוַוייטְן אִיד, קֶען מֶען אִים מַמָּשׁ מְחַיֶה זַיין, וְוי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (פְּתוּבּוֹת קיא:) טוֹב הַמַלְבִּין שִׁינַיִם לַחֲבִירוֹ יוֹתֵר מִמַשְׁקֶהוּ חָלָב שֶׁנֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית מ"ט י"ב) "וּלְבֶן שִׁינַיִם מֵחָלָב" אַל תִּקְרֵי לְבֶן שִׁינַיִם אֶלָא לִבּוּן שִׁינַיִם; דָאס הֵייסְט וָוען אַ אִיד שְׂמֵייכְל'ט צוּ אַ צְוַוייטְן אוּן וַוייזְט אִים זַיינֶע וַוייסֶע צַיינֶער, אוּן עֶר אִיז אִים מְקַבֵּל מִיט אַ סֵבֶר פָּנִים יָפוֹת, אִיז דָאס מֶער וֶועְרְד וְוי וֶוען עֶר וָואלְט אִים גֶענֶעבְּן צוּ טְרִינְקָען אַ גְלָאז מִילְךְ.

אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז אָנגֶעזָאגְט אַז מִיר זָאלְן שְׁטֶענְדִיג זַיין פְּרֵיילִיךְ, אוּן דוּרְכְדֶעם וֶועלְן מִיר קֶענֶען מְחַזֵק זַיין אַנֶדעֶרֶע אִידְן אוֹיכֶעט, וָוארוּם עֶם דֶרֵייעֶן זִיךְ אַרוּם הַיינְט אוֹיף דֶער וֶועלְט אַזוֹיפִיל צוּבְּרָאכֶענֶע אוּן צוּקְלַאפְּטֶע נְשָׁמוֹת, אוּן זַיי דַארְפְּן נִישְׁט, נָאר אַ שְׂמֵייכְל אֲדֶער אַ גוּט וָוארְט, אוּן מִיט דֶעם אִיז מֶען זַיי פָּשׁוּט מְחַיֶה, פַּארְוָואס זָאלְן מִיר דָאס נִישְׁט טוּהְן? דָאס אִיז דָאךְ דֶער גֶרעסְטֶער מִצְוָה, צוּ דַאטֶעוֶוען אַ אִיד פּוּן אַרָאפְּפַאלְן.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר, אַנְשְׁטָאט דוּ זָאלְסְט שְׁטֶענְדִיג וֶוייֶנען אוֹיף דַיין בִּיטֶערְן מַזָל (וְוי דוּ דְרִיקְסְט

זיך אויס), זֶעה עֶנגֶערש דאנקען דֶעם בורא כָּל עוֹלָמִים אַז דו ביסט גֶעזונט, אוּן דַיין וַוייב אוּן קִינדֶער זֶענען גֶעזונט, זיי זֶענען נישט קַיין בַּעֲלֵי מוּמִים חַס וְשָׁלוֹם, אוּן מִיט דֶעם כֹּחַ וֶועסטו קֶענען מְחַזֵּק זַיין אַנדֶערֶע אִידן.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעבְּטִיגְן טָאג אוּן אַ פְּרֵיילִיכְן תָּמִיד

שכג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ה' לְסֵדֶר עֵקֶב י"ח אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַבָּחוּר ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוו.

זַיי נִישְׁט צוּבְּרָאכְן אַז דו הָאסְט נָאכְנִישְׁט גֶעטְרָאפְּן דַיין שִׁידּוּךְ וְכוּ', הֵן אֱמֶת סְ'אִיז טַאקֶע אַ גְרוֹיסֶע וַוייטָאג וָוארוּם כָּל זְמַן מֶען הָאט נָאכְנִישְׁט חֲתוּנָה גֶעהַאט אִיז זֶיעֶר בִּיטֶער וַוי דִי חַז"ל זָאגְן (יְבָמוֹת סב:) כָּל יְהוּדִי שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה שָׁרוּי בְּלֹא שִׂמְחָה בְּלֹא בְּרָכָה בְּלֹא טוֹבָה בְּלֹא תּוֹרָה בְּלֹא חוֹמָה בְּלֹא שָׁלוֹם וְכוּ', פּוּנְקֶערְסְטָוועגְן דַאְרְפְּסְטוּ זִיךְ זָעהְן דֶערהַאלְטֶן אוּן אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט נִכְשָׁל וֶוערְן מִיט קַיין זִינְד חַס וְשָׁלוֹם, וָוארוּם עֶס קֶען זֶיעֶר לַייכְט זַיין אַז דַיין כַּלָּה אִיז נָאךְ זֶיעֶר יוּנְג וְכוּ', אוּן דו דַארְפְּסְט צִיוואַרְטֶן בִּיז זי וֶועט אִינְטֶערְוואקְסְן, אִיז וָואס בִּיסְטוּ אַזוֹי צוּבְּרָאכְן? יֶעדֶער בָּחוּר הָאט אַ זִיווּג, וַוי דִי חַז"ל זָאגְן (סוֹטָה ב.) אַרְבָּעִים יוֹם קוֹדֶם יְצִירַת הַוָּלָד בַּת קוֹל יוֹצֵאת וְאוֹמֶרֶת בַּת פְּלוֹנִי

לִפְלוֹנִי; וְוִידֶערְאוּם זָאגְן דִי חֲזַ"ל (מוֹעֵד קָטָן יח:) בְּכָל יוֹם וְיוֹם בַּת קוֹל יוֹצְאֶת וְאוֹמֶרֶת בַּת פְּלוֹנִי לִפְלוֹנִי; אִיז אַוַודַאי הָאסְטוּ אַ זִיווּג, דוּ טָאכְטְ זִיךְ נִישְׁט מְיַיאֵשׁ זַיין.

דָּאם אֵיינְצִיגְסְטָע זַאךְ וָואם דוּ קֶענְסְט טוּהֶן אִיז צוּ זַיין זִייעֶר זִייעֶר פְּרֵיילִיךְ אַז דוּ בִּיסְט מְקוֹרָב צוּ אַזַא גְרוֹיסְן רֶבִּי"ן וָואם עֶר אִיז דָּער אֱמֶת'ר שַׁדְכָן, וּוִי עֶר הָאט גֶעזָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן פ"ט) אַז דָּער צַדִּיק עֶר אִיז דָּער שַׁדְכָן, אוֹן מִיט דֶעם וָואם דוּ בִּיסְט מְקוֹרָב צוּ אִים, וֶועט עֶר אַוַודַאי זָארְגְן אַז דוּ וֶועסְט חֲתוּנָה הָאבְן אוֹן דוּ וֶועסְט נִישְׁט פַּארְלָארְן גַיין וְכוּ'.

אָבֶּער בִּיז דֶערְוַוייל זֶעה זִיךְ צוּ שְׁטַארְקְן מִיט גְרוֹיס שִׂמְחָה, אוּן זָאלְסְט דַאוֶועֶנען עֶרְלִיךְ דִי דְרֵיי תְּפִילוֹת שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב מִיט מִנְיָן דַיְיקָא, אִין אַ סִידּוּר נִישְׁט אוֹיסֶעֶנְווייניג, אוּן זָאלְסְט זִיךְ צוּגֶעווֹאוֹיֶענען לֶערֶנֶען יֶעדֶן טָאג חוּמָשׁ וְרַשִׁ"י מִיטֶן תַּרְגוּם פוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדָרָה, וְעַל כּוֹלָם זָאלְסְטוּ נֶעמֶען אַ מִשְׁנַיוֹת, אוּן דוּ זָאלְסְט זָאגְן יֶעדֶן טָאג זִייעֶר אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, דָּאם הֵייסְט דוּ זָאלְסְט אָנְהוֹיבְן פוּן בְּרָכוֹת אוּן אַזוֹי זָאלְסְטוּ מַמְשִׁיךְ זַיין אַ מְסֻכְתָּא נָאךְ אַ מְסֻכְתָּא, בִּיז דוּ וֶועסְט מְסַיֵּים זַיין שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה זָאלְסְטוּ אָנְהֵייבְן נָאכַאמָאל, וָוארוּם אַ בָּחוּר וָואם גֶעווֹאוֹינְט זִיךְ צוּ, צוּ זָאגְן זִייעֶר אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, דָּאם קִילְט אִים דִי נֶעשְׁוָוון וְכוּ', אוּן צוּבְּרֶעכְט זַיין יֵצֶר הָרַע וָואם עֶס בְּרֶעכְט אִין אִים, וָוארוּם דוּרְךְ לֶערֶנֶען אוּן זָאגְן מִשְׁנַיוֹת

הַאלְגֶעט מָען אָפּ זַיין יֵצֶר הָרַע, אוּן עֶם וֶועלְט גֶעבְּרַעכְט אִין זוֹהַר (בְּרֵאשִׁית מ״ב) מַאן דְּקָאמֶר וְתָנֵי שִׁית סִדְרֵי מִשְׁנָה, דָּא הוּא מַאן דְּיָדַע לְסַדְרָא וּלְקַשְׁרָא קִשּׁוּרָא וְיִחוּדָא דְּמָארֵיהּ כִּדְקָא יָאוּת, אִילֵּין אִינוּן דִּמְקַדְּשִׁין שְׁמָא קַדִּישָׁא דְּמָארֵיהוֹן בְּכָל יוֹמָא תָּדִיר. [דֶּער וָואס עֶר זָאגְט אוּן לֶעְרנְט שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, דֶּער קֶען מְסַדֵּר זַיין אוּן צַאמְבְּרֶענְגְן אַלֶּע יִיחוּדִים וְוִי סְ׳דַארְף צוּ זַיין, אוּן זַיי טוּעֶן הַיילִיגְן דֶּער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים׳ס נָאמֶען יֶעדֶן טָאג].

פְּרֶעג אִיךְ דִּיר, לוֹינְט זִיךְ דֶּען נִישְׁט אָנְהַייבְּן זָאגְן יֶעדֶן טָאג אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, וָואס מֶער אִיז בֶּעסֶער, אוּן דָאס וֶועט דִיךְ הַיילִיגְן אוּן רֵיינִיגְן אוּן קִילְן דַיינֶע נֶערְוְוֹן וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן אַז מָען גֶעווָואוֹינְט זִיךְ צוּ, צוּ זָאגְן יֶעדֶן טָאג אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת כְּסִדְרָן, קוּמְט אַרַיין נָאכְדֶעם אִין דֶעם מֶענְטְשׁ אַ גְרוֹיסְן חֵשֶׁק צוּ דוּרְכְזָאגְן נַאנְץ שַׁ״ס אַפֶּאר מָאל, אוּן אַז מָען גֶעווָואוֹינְט זִיךְ צוּ אַזוֹיפִיל מָאל צוּ זָאגְן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת אוּן דַּפִּין גְּמָרָא, צוּם סוֹף וֶועְרְט גִיעֶפְנְט דֶּער מֹחַ אוּן מָען פַּארְשְׁטֵייט אַלֶּעם וָואס מָען הָאט גֶעלֶערְנְט.

קֵיינֶער זָאל דִיר נִישְׁט פַּארְדְרֵייעֶן דֶעם קָאפּ אַז דָאס הֵייסְט נִישְׁט גֶעלֶערְנְט, וָוארוּם אַזוֹי זָאגְן דִי חֲזַ״ל (עֲבוֹדָה זָרָה יט.) לְעוֹלָם לִיגְרִים אִינִישׁ וְאַף עַל גַּב דְּמִשְׁבַּח וְאַף עַל גַּב דְּלָא יָדַע מַאי קָאָמַר; עֶם אִיז אַ וואוּנֶדֶערְלִיכֶע עֵצָה וָואס דֶּער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעגֶעבְּן דֶעם סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּימוּד, אַז מָען הָאט אַ שְׁוֶוערֶע קָאפּ וְכוּ׳ אוּן מָען קֶען נִישְׁט אַלֶּעם

פַֿארְשְׁטֵיין, זָאל מֶען קוֹדֶם אָנהויבֶּן זָאגֶן אַסאך פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת אוּן דַּפִּין גְּמָרָא כְּסִדְרָן דַּיְיקָא, אוּן נָאכְדֶעם וֶועט זִיךְ אִים עֶפֶּעגֶן דֶער קָאפּ אוּן עֶר וֶועט קֶעגֶן אַלֶּעם פַֿארְשְׁטֵיין, אוּן עֶס אִיז בְּדוֹק וּמְנוּסֶה פַֿאר וֶוער עֶס הָאט דָאם שׁוֹין פְּרוּבִירט.

אוּן אוֹיכְעט אַז מֶען גֶעווֹאוֹינְט זִיךְ צוּ שָׁעה'ן אִיבֶּער שָׁעה'ן זָאגֶן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, אוּן דַּפִּין גְּמָרָא, אוּן סִימָנִים שׁוּלְחָן עָרוּךְ [מְחַבֵּר רְמ"א], הָאט מֶען שׁוֹין נִישְׁט קַיין צַייט צוּ נַאכְרִישְׁקֵייט וְכוּ' אוּן צוּ שְׁמוּץ וְכוּ', וָואכְרוּם מִיט דֶעם הַאכְנֶעט מֶען דֶעם יֵצֶר הָרַע, וְוִי דִי חַז"ל זָאגֶן (קִידּוּשִׁין ל:) כַּךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, בְּנִי, בָּרָאתִי יֵצֶר הָרָע וּבָרָאתִי לוֹ תּוֹרָה תַּבְלִין, וְאִם אַתֶּם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה אֵין אַתֶּם נִמְסָרִים בְּיָדוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ד') "הֲלֹא אִם תֵּיטִיב שְׂאֵת" וְאִם אֵין אַתֶּם עוֹסְקִין בַּתּוֹרָה אַתֶּם נִמְסָרִים בְּיָדוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם) "לַפֶּתַח חַטָּאת רוֹבֵץ" וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁכָּל מַשָּׂאוֹ וּמַתָּנוֹ בָּךְ, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם) "וְאֵלֶיךָ תְּשׁוּקָתוֹ", וְאִם אַתָּה רוֹצֶה אַתָּה מוֹשֵׁל בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם) "וְאַתָּה תִּמְשָׁל בּוֹ".

אִיךְ הָאב אַז דוּ וֶועסְט מִיר פָֿאלְגֶן וֶועסְטוּ זֶעהֶן וָואסְערָע גְרוֹיסָע יְשׁוּעָה דוּ וֶועסְט הָאבֶּן, אוּן אוֹיסֶערְדֶעם וֶועסְטוּ קֶעגֶן קוּמֶען צוּ דַיין חוּפָּה מִיט צָענְדְלִינְג מָאל גִיעֶנְדִיגְט שִׁשָּׁה סְדָרֵי מִשְׁנָה, אוּן אוֹיךְ גִיעֶנְדִיגְט נַאנְץ שַׁ"ס וְכוּ'.

מִיר קֶעגֶן זִיךְ נִישְׁט פָֿארְשְׁטֶעלֶן דֶעם תַּעֲנוּג פּוּן אַ חָתָן וָואס עֶר שְׁטֵייט אוּנְטֶער דִי חוּפָּה אוּן עֶר וֶוייסְט אַז

עֶר הָאט צֶענְדִיגְט מָאל גִיעֶנְדִיגְט שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, אוּן אוֹיךְ גִיעֶנְדִיגְט נַאנְץ שַׁ"ס, אוּן ד' חֶלְקֵי שׁוּלְחָן עָרוּךְ [מְחַבֵּר רְמָ"א], גְלֵייבּ מִיר אִיךְ וֵויס וָואס עֶס גֵייט אוֹיף דִיר דוּרְךְ וְכוּ', אוּן וִוי שְׁוֶוער אוּן בִּיטֶער אִיז דִיר צוּ זַיין אַלֵיין, וָוארוּם דֶער תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה הָאט שׁוֹין מֵעִיד גֶעווֶען אוּן הָאט גֶעזָאגְט (בְּרֵאשִׁית ב) "לֹא טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ", עֶס אִיז נִישְׁט גוּט צוּ זַיין אַלֵיין וְגוֹ', אָבֶּער פּוּן דִי אַנְדֶערֶע זַיט דַארְפְּסְטוּ פַּארְשְׁטֵיין אַז מֶען קֶען נִישְׁט דוֹחֵק זַיין אֶת הַשָּׁעָה, מֶען קֶען נִישְׁט שְׁטִיפְּן דִי צַיִיט, וּבִפְרַט אַז עֶס קֶען זַייעֶר זַייעֶר לַייכְט זַיין אַז דַיין כַּלָּה אִיז נָאךְ יוּנְג אוּן זִי דַארְף נָאךְ אִינְטֶערַוואקְסֶן, אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט מִיר פָּאלְגֶן, וֶועסְטוּ זַיין דֶער גְלִיקְלִיכְסְטֶער בָּחוּר אִין דֶער וֶועלְט.

זָאלְסְט הָאבֶּן אַ לֶעכְטִיגֶן טָאג אוּן אַ פְּרַיילִיכֶן תָּמִיד

שכד

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם ה' לְסֵדֶר עֵקֶב י"ח אָב ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ ... גֵּרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטֶן דַיין בְּרִיוּוּ.

מִיר דַארְפְן זִיךְ זַייעֶר זַייעֶר פְּרַייעֶן אַז מִיר הָאבֶּן זוֹכֶה גֶעווֶען מְקוּרָב צוּ וֶוערֶן צוּ אַזָא גְרוֹיסֶן רֶבִּי'ן וָואס שַׁייכְט אִין אוּנְז אַרַיין גֶעטְלִיכְקַייט אוּן הָאפְּעְנוּנְג וְכוּ', עֶס אִיז דָא אַ דִיבּוּר פּוּן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן "פּוּן אַיִךְ קֶענְט

אִיר וויסְן וָואם עֶם גֶייט דוּרְךְ אוֹיף דֶער וֶועלְט" דָאם הֵייסְט מִיר וָואם מִיר הָאבְּן צַאמְגֶעהֶערְט אַזוֹיפִיל הִתְחַזְקוּת פּוּן הֵייליגְן רֶבִּי'ן אוּן פּוּנְדֶעסְטְוֶועגְן גֶייט אוֹיף אוּנְז אִיבֶּער וָואם עֶם גֶייט אוֹיף אוּנְז אִיבֶּער וְכוּ' וְכוּ' [וְוִי יֶעדֶער אַיינֶער וַוייסְט אַלֵיין וָואם אוֹיף אִים גֶייט אִיבֶּער], אִיז וָואם זָאלְן שׁוֹין זָאגְן מֶענְטְשֶׁן וָואם זֵיי הָאבְּן קֵיינְמָאל נִישְׁט גֶעהֶערְט אַזֶעלְכֶע הִתְחַזְקוּתְ'ער וָואם מִיר הָאבְּן גֶעהֶערְט? אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְּן מִיר זִיךְ זֵייעֶר זֵייעֶר פְּרֵייעֶן דָאם מִיר הָאבְּן אַזָא רֶבִּי'ן, אוּן וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי דָאט אַמָאל גֶעזָאגְט פַּאר אוּנְזֶערֶע לַייט (שִׂיחוֹת חָרַ"ן סִימָן קע"ז) אִיר דַארְפְּט זִיךְ זֵייעֶר פְּרֵייעֶן אַז אִיר הָאט אַזָא רֶבִּי'ן, הָאבְּן אוּנְזֶערֶע לַייט גֶעזָאגְט אַז וֶועט עֶם פְּרֵיידְט זִיךְ נִישְׁט מִיט דֶעם וָואם עֶר הָאט אַזָא רֶבִּי'ן אִיז דָאם אַ פְּגַם אִין אֱמוּנַת חֲכָמִים.

אַ סִימָן אוֹיב מֶען אִיז מְקוֹרֵב צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן אָדֶער נִישְׁט, אִיז אוֹיב מֶען הֵייבְּט אָן צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, וָואם דָאם וָועְרְט אָנְגֶעְרוּפְן "הִתְבּוֹדְדוּת", וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ס') אַז דֶער צַדִּיק הָאֱמֶת וֶועקְט אוֹיף פּוּן שְׁלָאף, אוּן וִוייקֶער דֶער מֶענְטְשׁ הֶערְט דֶעם קוֹל פּוּן צַדִּיק הָאֱמֶת וָואם עֶר וֶועקְט אִים אוֹיף פּוּן זַיין טִיפְּן שְׁלָאף וְכוּ', הֵייבְּט עֶר אָן צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, דָאם הֵייסְט דֶער צַדִּיק הָאֱמֶת שַׁיינְט אַרַיין אִין מֶענְטְשׁ פָּשׁוּטָע אֱמוּנָה אַז עֶם אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, עֶר אִיז מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, אַלֶעס וָואם מֶען

זֶעהְט פַּאר דִי אוֹיגֶן דוֹמֶם צוֹמֶחַ חַי מְדַבֵּר, אִיז אַ לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עֶם אִיז נִישְׁטָא קַיין זַאךְ אוֹיף דִי בְּרִיאָה וָואם עֶם זָאל נִישְׁט זַיין אִין דֶעם אֶלְקוּת-גֶעטְלִיכְקֵייט, וויפֶּער עֶם וָועְרְט אַרַיינְגֶעקְרִיצְט אוּן דֶעם מֶענְטְשְׁנס הַארְץ, דֶעמָאלְט הַייבְט עֶר אָן צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, אוּן עֶר דֶערְצֵיילְט אִים אוֹים אַלֶעם וָואם עֶם גֵייט אוֹיף אִים אִיבֶּער בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, אַזוֹי וִוי אֵיינֶער רֶעדְט זִיךְ אוֹים צוּ אַן אֱמֶת'ן גוּטֶן חָבֵר.

עֶם אִיז נִישְׁטָא נָאךְ אַזַא זִיסָע זַאךְ וִוי תְּפִלָּה וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וָועְן אַ מֶענְטְש גֶעוואוֹינְט זִיךְ צוּ, אַלֶעם אוֹיסְצוּדֶערְצֵיילְן פַּארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דֶעמָאלְט אִיז זַיין נַאנְץ לֶעבֶן אַן אַנְדֶערֶע סָארְט לֶעבֶן וְכוּ' וְכוּ', קוֹדֶם אִיז עֶר קֵיינְמָאל נִישְׁט אַלֵיין, וואוּ עֶר גֵייט וואוּ עֶר שְׁטֵייט וואוּ עֶר אִיז וְכוּ' וְכוּ', דָארְטֶן טְרֶעפְּט עֶר דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן רֶעדְט צוּ אִים, וָוארוּם עֶר אִיז מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, אוּן וִוי סְ'שְׁטֵייט (דִּבְרִים ד' ז') "כִּי מִי גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קְרוֹבִים אֵלָיו כַּיהֲוָ"ה אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קָרְאֵנוּ אֵלָיו", אוּן וִוי דִי חֲזַ"ל דַרְשֶׁנְ'ן אוֹיף דֶעם (מֶדְרָש אַגָּדָה) אַ אִיד אִיז קֵיינְמָאל נִישְׁט אַלֵיין, וואוּ עֶר גֵייט אִיז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מִיט אִים, אוּן מִיט יֶעדְן שְׁפַּרַאךְ קֶען עֶר רֶעדְן צוּ אִים, בְּכָל לָשׁוֹן וְלָשׁוֹן שֶׁאַתֶּם קוֹרְאִין אֵלָיו הוּא עוֹנֶה אֶתְכֶם.

אוּן דִי חֲזַ"ל דֶערְצֵיילְן (דִּבְרִים רַבָּה פָּרָשָׁה ב' סִימָן ט"ז) אַמָאל אִיז אַ אִיד גֶעפָּארְן מִיט אַ שִׁיף פִּיל מִיט גוֹיִם, אוּן עֶר אִיז גֶעוָועְן אַלֵיין צְווישְׁן זֵיי, וָועְן דִי שִׁיף אִיז אָנְגֶעקוּמֶען בַּיי אַ אִינְזֶל

הָאבְּן אַלֶע גוֹיִם גֶעבְּרענְגְט גֶעלְט צוּ דֶעם אִיד אוּן אִים גֶעבֶּען עֶר זָאל זַיי קוֹיפֶן בְּרוֹיט וְכוּ', הָאט דֶער אִיד זַיי גֶעפֶּרעגְט וָואם שִׂיקְט אִיר מִיר, אִיךְ בִּין דָּא אַ פְֿרעמְדֶער אַזוֹי וִוי אִיר, הָאבְּן דִי גוֹיִם אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ שְׁרַייעֶן אוֹיף אִים, אַ אִיד אִיז פְֿרעמְד? אַ אִיד וואוּ עֶר גֶייט אִיז זַיין גָאט מִיט אִים, אַזוֹי וִוי עֶם שְׁטֵייט (דְּבָרִים ד' ז') "אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קְרוֹבִים אֵלָיו".

וְעהְט מֶען פּוּן דֶעם, אַז אֲפִילוּ גוֹיִם אַנֶערְקֶענֶען אַז אַ אִיד אִיז נִישְׁט אַלֵיין, וואוּ עֶר גֶייט וְכוּ', גֶייט עֶר מִיטְ'ן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אָבֶּער צוּ דֶעם דַארְף מֶען הָאבְּן אַ שְׁטַארְקֶע אֱמוּנָה, וָואם דָאם אִיז מֶען מְקַבֵּל פּוּן דֶעם צַדִּיק הָאֱמֶת, וִוי דֶער הֵייליגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ז') דָּאם אֱמוּנָה אוּן תְּפִלָּה אִיז מֶען מְקַבֵּל פּוּן צַדִּיק הָאֱמֶת.

אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְֿסְטוּ זִיךְ זַייעֶר זַייעֶר פְֿרַייעֶן אַז דוּ בִּיסְט מְקוֹרָב צוּ אַזַא גְרוֹיסְן רֶבִּי'ן, אוּן דִי שִׂמְחָה וָואם דוּ וֶועסְט הָאבְּן וְכוּ', אוּן וָואם דוּ וֶועסְט זִיךְ פְֿרַייעֶן אַז דוּ הָאסְט אַזַא גְרוֹיסְן רֶבִּי'ן דָּאם אַלֵיין וֶועט דִיךְ אַרוֹיסְשְׁלֶעפֶּן פּוּן שְׁאוֹל תַּחְתִּית, וָוארוּם דֶער עִיקָּר קְדוּשָּׁה אִיז נָאר שִׂמְחָה, וָוארוּם בַּיים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים שְׁטֵייט (דִּבְרֵי הַיָּמִים א' ט"ז) "עוֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ", אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואם עֶר נֶעמְט דָאם אַרַיין בַּיי זִיךְ אִין הָאַרְצְן, וֶועט אִים גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעבְּטִיגְן טָאג אוּן אַ פְֿרֵייליכְן תְּמִיד

סוֹד ה' לִירֵאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעָם

זֶה שְׁמוֹ נָאֶה לוֹ

תִּקּוּן הַכְּלָלִי

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד
לִכְלָלְיוּת הַחַטָּאִים
וְהוּא פְּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִיצְלָן

וּמְסֻגָּל מְאֹד גַּם לְפַרְנָסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכָל הָעִנְיָנִים בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת
אַשְׁרֵי מִי שֶׁיֹּאמְרֵם בְּכָל יוֹם

יְסֹדוּ, תִּקְנוּ, גִּלָּהוּ, וְצִוָּה לְפַרְסְמוֹ לְכָל יִשְׂרָאֵל
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב
זְכוּתוֹ תָּגֵן עָלֵינוּ

הוּבָא לְדְפוּס עַל יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב
יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ תובב"א

תִּקּוּן הַכְּלָלִי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הֲרֵינִי מְקַשֵּׁר עַצְמִי בַּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרִים אֵלּוּ לְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ, וּלְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עָפָר, קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה, וּבִפְרָט לְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, רַבֵּנוּ **נַחְמָן בֶּן פֵּיגָא**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, שֶׁגִּלָּה תִּקּוּן זֶה.

לְכוּ נְרַנְּנָה לַיהוָה נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה בִּזְמִירוֹת נָרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הֲרֵינִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבֵּחַ אֶת בּוֹרְאִי לְשֵׁם יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ עַל־יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנֶעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז.

מִכְתָּם לְדָוִד שָׁמְרֵנִי אֵל כִּי־חָסִיתִי בָךְ: אָמַרְתְּ לַיהוָה אֲדֹנָי אָתָּה, טוֹבָתִי בַּל־עָלֶיךָ: לִקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ הֵמָּה, וְאַדִּירֵי כָּל־חֶפְצִי־בָם: יִרְבּוּ עַצְּבוֹתָם אַחֵר מָהָרוּ, בַּל־אַסִּיךְ נִסְכֵּיהֶם מִדָּם, וּבַל־אֶשָּׂא אֶת־שְׁמוֹתָם עַל־שְׂפָתָי: יְהוָה מְנָת חֶלְקִי וְכוֹסִי, אַתָּה תּוֹמִיךְ גּוֹרָלִי: חֲבָלִים נָפְלוּ־לִי בַּנְּעִימִים, אַף־נַחֲלַת שָׁפְרָה עָלָי: אֲבָרֵךְ אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר יְעָצָנִי, אַף לֵילוֹת יִסְּרוּנִי כִלְיוֹתָי: שִׁוִּיתִי יְהוָה לְנֶגְדִּי תָמִיד, כִּי מִימִינִי בַּל־אֶמּוֹט: לָכֵן שָׂמַח לִבִּי וַיָּגֶל כְּבוֹדִי, אַף־בְּשָׂרִי יִשְׁכֹּן לָבֶטַח: כִּי לֹא־תַעֲזֹב

תִּקּוּן הַכְּלָלִי

נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל, לֹא־תִתֵּן חֲסִידְךָ לִרְאוֹת שָׁחַת: תּוֹדִיעֵנִי אֹרַח חַיִּים שִׂבַע שְׂמָחוֹת אֶת־פָּנֶיךָ נְעִמוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח:

לב.

לְדָוִד מַשְׂכִּיל, אַשְׁרֵי נְשׂוּי פֶּשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה: אַשְׁרֵי־אָדָם, לֹא יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עָוֹן, וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: כִּי הֶחֱרַשְׁתִּי בָּלוּ עֲצָמַי, בְּשַׁאֲגָתִי כָּל־הַיּוֹם: כִּי יוֹמָם וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדֶךָ, נֶהְפַּךְ לְשַׁדִּי בְּחַרְבֹנֵי קַיִץ סֶלָה: חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ, וַעֲוֹנִי לֹא־כִסִּיתִי, אָמַרְתִּי אוֹדֶה עֲלֵי פְשָׁעַי לַיהוָה, וְאַתָּה נָשָׂאתָ עֲוֹן חַטָּאתִי סֶלָה: עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל־חָסִיד אֵלֶיךָ לְעֵת מְצֹא, רַק לְשֵׁטֶף מַיִם רַבִּים אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ: אַתָּה סֵתֶר לִי*) מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה: אַשְׂכִּילְךָ וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ זוּ תֵלֵךְ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינִי: אַל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין הָבִין בְּמֶתֶג־וָרֶסֶן עֶדְיוֹ לִבְלוֹם בַּל קְרֹב אֵלֶיךָ: רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ: שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ צַדִּיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב:

מא.

לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל־דָּל בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ יְהוָה: יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וִיחַיֵּהוּ וְאָשַׁר בָּאָרֶץ, וְאַל תִּתְּנֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אֹיְבָיו: יְהוָה יִסְעָדֶנּוּ עַל עֶרֶשׂ דְּוָי. כָּל מִשְׁכָּבוֹ הָפַכְתָּ בְחָלְיוֹ: אֲנִי־אָמַרְתִּי יְהוָה חָנֵּנִי, רְפָאָה נַפְשִׁי כִּי חָטָאתִי לָךְ: אוֹיְבַי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתַי יָמוּת וְאָבַד שְׁמוֹ: וְאִם־בָּא לִרְאוֹת,

---

*) אחר 'אתה סתר לי' – צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' רי"ג)

תִּקּוּן הַכְּלָלִי

שָׁוְא יַדְבֵּר, לִבּוֹ יִקְבָּץ־אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל־שֹׂנְאָי, עָלַי יַחְשְׁבוּ רָעָה לִי: דְּבַר־בְּלִיַּעַל יָצוּק בּוֹ, וַאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לָקוּם: גַּם־אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר־בָּטַחְתִּי בּוֹ, אוֹכֵל לַחְמִי, הִגְדִּיל עָלַי עָקֵב: וְאַתָּה יְהוָה חָנֵּנִי וַהֲקִימֵנִי, וַאֲשַׁלְּמָה לָהֶם: בְּזֹאת יָדַעְתִּי כִּי־חָפַצְתָּ בִּי, כִּי לֹא־יָרִיעַ אֹיְבִי עָלָי: וַאֲנִי, בְּתֻמִּי, תָּמַכְתָּ בִּי, וַתַּצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

מב.

לַמְנַצֵּחַ מַשְׂכִּיל לִבְנֵי קֹרַח: כְּאַיָּל תַּעֲרֹג עַל־אֲפִיקֵי־מָיִם, כֵּן נַפְשִׁי תַעֲרֹג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים: צָמְאָה נַפְשִׁי לֵאלֹהִים לְאֵל חָי, מָתַי אָבוֹא וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: הָיְתָה לִּי דִמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם וָלָיְלָה בֶּאֱמֹר אֵלַי כָּל הַיּוֹם, אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ: אֵלֶּה אֶזְכְּרָה וְאֶשְׁפְּכָה עָלַי נַפְשִׁי, כִּי אֶעֱבֹר בַּסָּךְ, אֶדַּדֵּם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה, הָמוֹן חוֹגֵג: מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי נַפְשִׁי וַתֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִלִי לֵאלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת פָּנָיו: אֱלֹהַי, עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתּוֹחָח עַל־כֵּן אֶזְכָּרְךָ מֵאֶרֶץ יַרְדֵּן, וְחֶרְמוֹנִים, מֵהַר מִצְעָר: תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ, כָּל מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ עָלַי עָבָרוּ: יוֹמָם יְצַוֶּה יְהוָה חַסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי, תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי: אוֹמְרָה לְאֵל סַלְעִי לָמָּה שְׁכַחְתָּנִי, לָמָּה־קֹדֵר אֵלֵךְ, בְּלַחַץ אוֹיֵב: בְּרֶצַח בְּעַצְמוֹתַי חֵרְפוּנִי צוֹרְרָי, בְּאָמְרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ: מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי נַפְשִׁי וּמַה־תֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ, יְשׁוּעֹת פָּנַי וֵאלֹהָי:

תִּקּוּן הַכְּלָלִי

נט.

לַמְנַצֵּחַ אַל תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם, בִּשְׁלֹחַ שָׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ
אֶת־הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: הַצִּילֵנִי מֵאֹיְבַי אֱלֹהָי, מִמִּתְקוֹמְמַי
תְּשַׂגְּבֵנִי: הַצִּילֵנִי מִפֹּעֲלֵי אָוֶן וּמֵאַנְשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: כִּי הִנֵּה
אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ עָלַי עַזִּים, לֹא־פִשְׁעִי וְלֹא־חַטָּאתִי יְהוָה:
בְּלִי־עָוֹן יָרֻצוּן וְיִכּוֹנָנוּ, עוּרָה לִקְרָאתִי וּרְאֵה: וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הָקִיצָה לִפְקֹד כָּל־הַגּוֹיִם אַל־תָּחֹן כָּל־בֹּגְדֵי
אָוֶן סֶלָה: יָשׁוּבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַבָּלֶב, וְיסֹבְבוּ עִיר: הִנֵּה יַבִּיעוּן
בְּפִיהֶם, חֲרָבוֹת בִּשְׂפָתוֹתֵיהֶם, כִּי־מִי שֹׁמֵעַ: וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׂחַק־
לָמוֹ, תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: עֻזּוֹ, אֵלֶיךָ אֶשְׁמֹרָה, כִּי אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי:
אֱלֹהֵי חַסְדִּי יְקַדְּמֵנִי אֱלֹהִים יַרְאֵנִי בְשׁוּרָרָי: אַל־תַּהַרְגֵם פֶּן־יִשְׁכְּחוּ
עַמִּי, הֲנִיעֵמוֹ בְחֵילְךָ וְהוֹרִידֵמוֹ, מָגִנֵּנוּ אֲדֹנָי: חַטַּאת־פִּימוֹ דְּבַר־
שִׂפְתֵימוֹ וְיִלָּכְדוּ בגאונם, וּמֵאָלָה וּמִכַּחַשׁ יְסֻפָּרוּ: כַּלֵּה בְחֵמָה,
כַּלֵּה וְאֵינֵמוֹ וְיֵדְעוּ כִּי־אֱלֹהִים מֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב, לְאַפְסֵי הָאָרֶץ
סֶלָה: וְיָשֻׁבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַבָּלֶב, וְיסֹבְבוּ עִיר: הֵמָּה יְנִיעוּן
לֶאֱכֹל, אִם־לֹא יִשְׂבְּעוּ וָלִינוּ: וַאֲנִי אָשִׁיר עֻזֶּךָ, וַאֲרַנֵּן לַבֹּקֶר
חַסְדֶּךָ, כִּי־הָיִיתָ מִשְׂגָּב לִי, וּמָנוֹס, בְּיוֹם צַר־לִי: עֻזִּי אֵלֶיךָ
אֲזַמֵּרָה, כִּי־אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי אֱלֹהֵי חַסְדִּי:

עז.

לַמְנַצֵּחַ עַל־יְדוּתוּן לְאָסָף מִזְמוֹר: קוֹלִי* אֶל־אֱלֹהִים וְאֶצְעָקָה,
קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהַאֲזִין אֵלָי: בְּיוֹם צָרָתִי אֲדֹנָי דָּרָשְׁתִּי,

---

באמרך 'אל אלהים' תכוון המילוי כזה: אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

תִּקּוּן הַכְּלָלִי

יָדִי לַיְלָה נִגְּרָה וְלֹא תָפוּג מֵאֲנָה הִנָּחֵם נַפְשִׁי: אֶזְכְּרָה אֱלֹהִים
וְאֶהֱמָיָה, אָשִׂיחָה, וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֶלָה: אָחַזְתָּ שְׁמֻרוֹת עֵינָי,
נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: חִשַּׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שְׁנוֹת עוֹלָמִים:
אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי בַּלָּיְלָה, עִם־לְבָבִי אָשִׂיחָה, וַיְחַפֵּשׂ רוּחִי:
הַלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדֹנָי וְלֹא־יֹסִיף לִרְצוֹת עוֹד: הֶאָפֵס לָנֶצַח
חַסְדּוֹ, גָּמַר אֹמֶר לְדֹר וָדֹר: הַשָּׁכַח חַנּוֹת אֵל, אִם־קָפַץ בְּאַף
רַחֲמָיו סֶלָה: וָאֹמַר חַלּוֹתִי הִיא, שְׁנוֹת יְמִין עֶלְיוֹן: אֶזְכּוֹר
מַעַלְלֵי יָהּ, כִּי אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם פִּלְאֶךָ: וְהָגִיתִי בְכָל־פָּעֳלֶךָ
וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: אֱלֹהִים בַּקֹּדֶשׁ דַּרְכֶּךָ, מִי־אֵל גָּדוֹל
כֵּאלֹהִים: אַתָּה הָאֵל עֹשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ בָעַמִּים עֻזֶּךָ: גָּאַלְתָּ
בִזְרוֹעַ עַמֶּךָ, בְּנֵי יַעֲקֹב וְיוֹסֵף סֶלָה: רָאוּךָ מַיִם אֱלֹהִים, רָאוּךָ
מַיִם יָחִילוּ אַף יִרְגְּזוּ תְהֹמוֹת: זֹרְמוּ מַיִם עָבוֹת קוֹל נָתְנוּ
שְׁחָקִים, אַף־חֲצָצֶיךָ יִתְהַלָּכוּ: קוֹל רַעַמְךָ בַּגַּלְגַּל, הֵאִירוּ בְרָקִים
תֵּבֵל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ: בַּיָּם דַּרְכֶּךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמַיִם רַבִּים,
וְעִקְּבוֹתֶיךָ לֹא נוֹדָעוּ: נָחִיתָ כַצֹּאן עַמֶּךָ, בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ.

תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָּנוּ
בְּדֹר וָדֹר: בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל,
וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל: תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד־דַּכָּא, וַתֹּאמֶר
שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם: כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר,
וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה: זְרַמְתָּם, שֵׁנָה יִהְיוּ, בַּבֹּקֶר כֶּחָצִיר יַחֲלֹף:
בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף, לָעֶרֶב יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ: כִּי כָלִינוּ בְאַפֶּךָ,
וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ: שַׁתָּ עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ:

תִּקּוּן הַכְּלָלִי

כִּי כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ שָׁנֵינוּ כְּמוֹ־הֶגֶה: יְמֵי שְׁנוֹתֵנוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה, וְאִם בִּגְבוּרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה, וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן, כִּי גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה: מִי יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ, וּכְיִרְאָתְךָ עֶבְרָתֶךָ: לִמְנוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע, וְנָבִיא לְבַב חָכְמָה: שׁוּבָה יְהוָה עַד־מָתָי וְהִנָּחֵם עַל עֲבָדֶיךָ: שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ, וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל־יָמֵינוּ: שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ, שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: יֵרָאֶה אֶל־עֲבָדֶיךָ פָּעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל בְּנֵיהֶם: וִיהִי נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

קה.

הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו: שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו: הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְהוָה: דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעֻזּוֹ בַּקְשׁוּ פָנָיו תָּמִיד: זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה, מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי־פִיו: זֶרַע אַבְרָהָם עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׂחָק: וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם: בִּהְיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר: לֹא הִנִּיחַ אָדָם לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים: אַל תִּגְּעוּ בִמְשִׁיחָי וְלִנְבִיאַי אַל תָּרֵעוּ: וַיִּקְרָא רָעָב עַל־הָאָרֶץ כָּל מַטֵּה־לֶחֶם שָׁבָר: שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכַּר יוֹסֵף: עִנּוּ בַכֶּבֶל רַגְלוֹ בַרְזֶל בָּאָה נַפְשׁוֹ: עַד עֵת בֹּא דְבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרָפָתְהוּ: שָׁלַח מֶלֶךְ וַיַּתִּירֵהוּ

תִּקּוּן הַכְּלָלִי

מֹשֶׁל עַמִּים וַיַּפְתְּחֵהוּ: שָׁמוֹ אָדוֹן לְבֵיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ:
לֶאְסֹר שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ וּזְקֵנָיו יְחַכֵּם: וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם וְיַעֲקֹב
גָּר בְּאֶרֶץ־חָם: וַיֶּפֶר אֶת־עַמּוֹ מְאֹד וַיְעַצְמֵהוּ מִצָּרָיו: הָפַךְ
לִבָּם לִשְׂנֹא עַמּוֹ לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו: שָׁלַח מֹשֶׁה עַבְדּוֹ אַהֲרֹן
אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ: שָׂמוּ־בָם דִּבְרֵי אֹתוֹתָיו, וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ חָם:
שָׁלַח חֹשֶׁךְ וַיַּחְשִׁיךְ וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ: הָפַךְ אֶת מֵימֵיהֶם
לְדָם וַיָּמֶת אֶת דְּגָתָם: שָׁרַץ אַרְצָם צְפַרְדְּעִים בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם:
אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב כִּנִּים בְּכָל גְּבוּלָם: נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד, אֵשׁ
לֶהָבוֹת בְּאַרְצָם: וַיַּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם, וַיְשַׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: אָמַר
וַיָּבֹא אַרְבֶּה, וְיֶלֶק וְאֵין מִסְפָּר: וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאַרְצָם,
וַיֹּאכַל פְּרִי אַדְמָתָם: וַיַּךְ כָּל בְּכוֹר בְּאַרְצָם, רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם:
וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאֵין בִּשְׁבָטָיו כּוֹשֵׁל: שָׂמַח מִצְרַיִם
בְּצֵאתָם, כִּי־נָפַל פַּחְדָּם עֲלֵיהֶם: פָּרַשׂ עָנָן לְמָסָךְ, וְאֵשׁ לְהָאִיר
לָיְלָה: שָׁאַל וַיָּבֵא שְׂלָיו וְלֶחֶם שָׁמַיִם יַשְׂבִּיעֵם: פָּתַח צוּר
וַיָּזוּבוּ מָיִם, הָלְכוּ בַּצִּיּוֹת נָהָר: כִּי זָכַר אֶת־דְּבַר קָדְשׁוֹ,
אֶת־אַבְרָהָם עַבְדּוֹ: וַיּוֹצִיא עַמּוֹ בְשָׂשׂוֹן, בְּרִנָּה אֶת בְּחִירָיו:
וַיִּתֵּן לָהֶם אַרְצוֹת גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצֹרוּ, הַלְלוּיָהּ:

קלז.

עַל נַהֲרוֹת בָּבֶל שָׁם יָשַׁבְנוּ, גַּם־בָּכִינוּ בְּזָכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן: עַל
עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תָּלִינוּ כִּנֹּרוֹתֵינוּ: כִּי שָׁם שְׁאֵלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ
דִּבְרֵי־שִׁיר, וְתוֹלָלֵינוּ שִׂמְחָה, שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: אֵיךְ נָשִׁיר
אֶת־שִׁיר יְהוָה, עַל אַדְמַת נֵכָר: אִם־אֶשְׁכָּחֵךְ יְרוּשָׁלִַם תִּשְׁכַּח

תִּקּוּן הַכְּלָלִי

יְמִינִי: תִּדְבַּק לְשׁוֹנִי לְחִכִּי, אִם לֹא אֶזְכְּרֵכִי, אִם־לֹא אַעֲלֶה
אֶת יְרוּשָׁלַיִם עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתִי: זְכֹר יְהוָה לִבְנֵי אֱדוֹם אֶת
יוֹם יְרוּשָׁלָיִם, הָאֹמְרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ: בַּת־בָּבֶל
הַשְּׁדוּדָה, אַשְׁרֵי שֶׁיְּשַׁלֶּם־לָךְ אֶת־גְּמוּלֵךְ שֶׁגָּמַלְתְּ לָנוּ: אַשְׁרֵי,
שֶׁיֹּאחֵז וְנִפֵּץ אֶת־עֹלָלַיִךְ אֶל הַסָּלַע:

קנ.

הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ: הַלְלוּהוּ
בִגְבוּרֹתָיו, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר
הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְתֹף וּמָחוֹל, הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים
וְעֻגָב: הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי־שָׁמַע, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל
הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ, הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים, יאמר שלשה פסוקים אלו:

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה שְׁבוּת עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב
יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: וּתְשׁוּעַת צַדִּיקִים מֵיְהוָה מָעֻזָּם בְּעֵת צָרָה:
וַיַּעְזְרֵם יְהוָה וַיְפַלְּטֵם, יְפַלְּטֵם מֵרְשָׁעִים וְיוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ: